

GENÇLİK VE OKUL MERKEZLİ ÇALIŞMALAR

KONULU ESERLER BİBLİYOGRAFYASI (1910-2017)

Türkiye Gençlik Bibliyografyasi Serisi-4

ARAŞTIRMA

dem

Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar
Konulu Eserler Bibliyografyası
(1910-2017)

Türkiye Gençlik Bibliyografyası Serisi-4

Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları
The Center for Values Education Press

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak Ensar Neşriyat'a Aittir.

Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları bir Ensar Neşriyat organizasyonudur.

Proje Yürütücüsü
Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman

Proje Öğrencileri
Abdullah Sabit Tuna
Ali Aydın
Bilgehan Toksoy
Burak Acar
Büşra Aydın
Büşra Uygun
Emel Bedir
Hakan Karaman
Kübra Demirçin
Nezire Demir
Ömer Miraç Yaman
Rabia Aydın
Rabia Çırpanlı
Şeymanur Dönmez

Genel Koordinatör
Hulusi Yiğit

Tasarım / Mizanpaj
Nuray Yüksel

ISBN

İstanbul, Aralık 2021

Para ile satılmaz.

İletişim
Değerler Eğitimi Merkezi
Süleymaniye Cad. Elmaruf Sk. No: 3 Fatih/İstanbul
Tel: 0212 512 19 90 | Faks: 0212 512 19 91
www.dem.org.tr | info@dem.org.tr

TAKDİM

Değerler Eğitimi Merkezi olarak akademik ilgi alanımıza giren konulara ilişkin araştırmalar yapmayı ve bu araştırmaları alanda çalışanların istifadesine sunmayı en önemli işimiz olarak görmekteyiz. Bu kapsamda Merkez olarak "Araştırma Projeleri" açıyor ve bu projelerde üretilen bilgiyi, araştırılan konuları açık erişimle araştırmacıların ilgisine sunuyoruz. 2016 yılında Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman'ın yürütücülüğünde başlattığımız "Gençlik Araştırmaları Projesi"nde Türkiye'deki gençlik alanında ortaya çıkan literatürü derleyip belirlenen temalara göre analiz etmeyi hedefimize koymuştuk. Proje kapsamında görev alan yüksek lisans ve doktora öğrenciyle beraber 1910-2017 yıllarını kapsayan gençlikle ilgili kitap, makale, tez gibi eserler incelemeye alındı. Böylece yaklaşık 20 bin eser incelemesi yapılarak bu eserler aşağıdaki temalara göre disiplinlerarası bir yaklaşımla değerlendirmeye alındı:

- Gençlik, Din, Değer ve Ahlak
- Gençlik, Kişilik, Kimlik ve Benlik
- Gençlik ve Riskli Davranışlar
- Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar
- Gençlik, Atatürk ve Siyaset
- Gençlik Kültürü ve Araştırmaları

"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" başlığıyla yayınlanan bu bibliyografya, 6 temadan oluşan ***"Gençlik Araştırmaları Bibliyografyası Serisi"***nin dördüncü çalışması olarak karşınızdadır. Serinin diğer çalışmaları da yayınlanarak araştırmacıların istifadesine sunulacaktır.

Gençlik alanında yapılacak çalışmalara ışık tutmasını umduğumuz bu çalışma; Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" alanındaki mevcut çalışmaları derlediği gibi bu temada ortaya konulan eserlerin hangi yönde yoğunlaştığını ve hangi yönlerde boşlukların olduğunu da göstermektedir. Bu çalışmanın ortaya çıkması için proje grubunu motive edici bir kararlılıkla yöneten Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman'a; proje grubunda yer alan doktora ve yüksek lisans öğrencileri; Abdullah Sabit Tuna'ya, Ali Aydın'a, Bilgehan Toksoy'a, Burak Acar'a, Büşra Aydın'a, Büşra Uygun'a, Emel Bedir'e, Hakan Karaman'a, Kübra Demirçin'e, Nezire Demir'e, Rabia Aydın'a, Rabia Çırpanlı'ya ve Şeymanur Dönmez'e Değerler Eğitimi Merkezi adına teşekkür ederiz.

Değerler Eğitimi Merkezi

İÇİNDEKİLER

Takdim 3
Önsöz 7
Grafikler Listesi 9
Giriş 11

1. Araştırmanın Yöntemi 12
2. Araştırma Süreci 13

Bölüm I: Bulgular 15

1. Eser Türlerine Göre Dağılım 16
2. Dönemsel Olarak Dağılım 16
3. Eser Türleri 18
   - 3.1. Tez Çalışmaları ve Değerlendirme 18
   - 3.2. Makale Çalışmaları ve Değerlendirme 23
   - 3.3. Kitap Çalışmaları ve Değerlendirme 26
   - 3.4. Öne Çıkan Yazarlara İlişkin Değerlendirme 27
   - 3.5. Alt Temalara İlişkin Genel Değerlendirme 28

Bölüm II: Tematik Değerlendirmeler 30

1. "Yüksek Öğrenim Gençliği" Teması 30
   - 1.1. Tezler 32
   - 1.2. Makaleler 75
   - 1.3. Kitaplar 141
2. "Ortaokul ve Lise Gençliği" Teması 149
   - 2.1. Tezler 152
   - 2.2. Makaleler 193
   - 2.3. Kitaplar 238
3. "Okul Merkezli Sorunlar" Teması 243
   - 3.1. Tezler 244
   - 3.2. Makaleler 272
   - 3.3. Kitaplar 303
4. "Okul Rehberlik Hizmetleri" Teması 307
   - 4.1. Tezler 309
   - 4.2. Makaleler 329
   - 4.3. Kitaplar 337

Sonuç 342

Kaynakça 347

Veri Kaynakları 347

ÖNSÖZ

3 yıl süren meşakkatli bir araştırma hikayesindeki yoğun emeğin ilk meyvesi olan bu çalışma ile 1910-2017 yılları arasında Türkiye'de çeşitli disiplinlerin çatısı altında yapılan gençlik çalışmaları arasından okul merkezli eserlerin bir araya getirilerek gençlik alanında çalışanlara ve ilgililere rehber bir metin sunmanın mutluluğunu bize lütfettiği için Rabbimiz Teala'ya hamd ediyoruz.

Yaklaşık yirmi bin (20.000) künyeye erişim sağlanması ve her birinin konusuna göre kronolojik olarak tasnif edilmesinin yanı sıra künyelerin bibliyografik değerlendirilmesi büyük bir emeği ve fedakarlığı gerektirdi. Bu 3 yıllık süreçte nişan telaşıyla beraber veri girenlerimiz de oldu düğün haftası metin yazanlarımız da oldu. Kimi zaman yorulduk, kimi zaman bunaldık, öyle zamanlar oldu ki veriler arasında kaybolduğumuzu hissettik, vazgeçmek isteyenlerimiz oldu belki ama yolda yalnız olmayışımız bizi her zaman motive etti. Evet, bu bir ekip çalışmasıydı ve birbirimize süreç boyunca verdiğimiz manevi destek ile alan yazında özgün ve öncü bir niteliğe sahip olacağını düşündüğümüz bu çalışmayı tamamlayabildik hamdolsun.

Bu yolculuğun başlamasına imkan tanıyan başta Değerler Eğitim Merkezi'ne (DEM), kıymetli çalışanlarına ve süreç boyunca desteğini her daim yanımızda hissettiğimiz, çalışmanın organize edilmesinde ve yürütülmesinde ilgi ve desteğini bizden esirgemeyen Hulusi Yiğit Beyefendi'ye teşekkür ediyoruz. Tabi böylesine kapsamlı bir çalışmanın şu an isimlerini yazamadığımız ama teşekkürü borç bildiğimiz başka destekçileri de var ki onlar da bu çalışmanın neticelenmiş olmasını sıcak bir tebessüm ile karşılayacaklardır inşaallah.

Çaba bizden, Tevfik Allah c.c.'tandır.

Tüm Ekip Adına

Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Eser Türlerine Göre Dağılım (800) 16
Grafik 2: Yıllık Dönemlere Göre Eser Dağılımları (800) 17
Grafik 3: Eser Türlerinin Dönemsel Dağılımı 17
Grafik 4: Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı (217) 19
Grafik 5: Tezlerin Türlerine Göre Dönemsel Dağılımı 19
Grafik 6: Anabilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı 20
Grafik 7: Enstitüye/Fakülteye Göre Tezlerin Dağılımı 21
Grafik 8: Üniversitelere Göre Tezlerin Dönemsel Dağılımı 22
Grafik 9: Temalarına ve Düzeylerine Göre Tezlerin Dağılımı 23
Grafik 10: Yayın Yerine Göre Makale Türü 24
Grafik 11: Temalarına Göre Makalelerin Dağılımı 24
Grafik 12: Akademik Dergilerin Yayın Sayısına Göre Dağılımları 25
Grafik 13: Öne Çıkan Yayınevleri ve Dönemsel Dağılıma Göre Eser Sayıları 26
Grafik 14: Temalarına Göre Kitapların Dağılımı 27
Grafik 15: Yazarların Eser Türlerine Göre Dağılımı 28
Grafik 16: Tematik Olarak Eser Dağılımı (800) 29
Grafik 17: Alt Temalara Göre Eser Türlerinin Dağılımı 29
Grafik 18: "Yüksek Öğrenim Gençliği" Teması (353) 31
Grafik 19: "Yüksek Öğrenim Gençliği" Temasının Dönemsel Dağılımı 32
Grafik 20: "Ortaokul ve Lise Gençliği" Teması (223) 150
Grafik 21: "Ortaokul ve Lise Gençliği" Temasının Dönemsel Dağılımı 151
Grafik 22: "Okul Merkezli Sorunlar" Teması (155) 243
Grafik 23: "Okul Merkezli Sorunlar" Temasının Dönemsel Dağılımı 244
Grafik 24: "Okul Rehberlik Hizmetleri" Teması (69) 307
Grafik 25: "Okul Rehberlik Hizmetleri" Temasının Dönemsel Dağılımı 308

Giriş

Toplumlara, tarihsel dönemlere ve kişilere göre farklı özellikler gösterebilen gençlik dönemi, bireyin birçok açıdan gelişim, değişim ve etkileşim yaşadığı bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Rollerin keşfedildiği ve sınandığı bir geçiş niteliği taşıyan bu dönem, hayatın diğer gelişim evrelerine kıyasla arayış ve çatışmaların yoğun olarak yaşandığı hareketli bir evredir. Yine bu dönem hayatın geri kalan dönemlerini şekillendiren bir geçiş evresi olduğundan insan hayatı için önemli bir zaman aralığıdır. Ayrıca bu süreçte yaşanan fiziksel, bilişsel ve duygusal süreçlerin hızı ve yoğunluğu, gençlerin gelişim serüvenlerini şekillendirmekle birlikte yaşamlarındaki birçok soruna da kaynaklık etmektedir. Dolayısıyla gençlik döneminde bireylerin karşılaşması muhtemel sorunlarına yönelik çeşitli düzeylerde yürütülen her çalışma, gençliğin ve gençlik döneminin anlaşılmasına yardımcı olması, sorunların çözümüne katkı sunması açısından oldukça değerlidir. Bu çalışmada; 1910-2017 yılları arasında Türkiye'de çeşitli disiplinlerin çatısı altında yapılan gençlik çalışmaları bir araya getirilmiştir. Bu derleme sürecinde gençliğe ilişkin meseleler olabildiğince kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Dolayısıyla bu çalışmayla birlikte Türkiye'de gençlik alanına ilişkin çalışmaları bir araya getirerek gençlik çalışmaları literatürünün detaylı bir fotoğrafını çekmek ve bibliyografik değerlendirmeler ışığında gençlik alanında çalışanlara rehber bir metin sunmak hedeflenmiştir.

Gençlik Araştırmaları Projesi 1910-2017 yılları arasındaki bir asırdan fazla süreçte Türkiye'de gençliğe ve gençlere yönelik verilen eserler üzerinden alana ilişkin geniş bibliyografik okuma yapmayı hedefleyen bir araştırma projesidir. Değerler Eğitim Merkezi'nin (DEM) çatısı altında Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman danışmanlığında yürütülen bu projede Türkiye'de gençlik alanına ilişkin değerler, eğilimler, sorunlar, hizmetler ve politikalar üzerine hazırlanan literatür derlenmiş; bu literatür disiplinlerarası bir bakışla detaylı bir okuma sürecinden geçirilmiş ve yorumlanmış; son aşamada alana ilişkin gelecek çalışmalara rehberlik edebilecek bir veri bankası oluşturulmuştur. Ocak 2016 döneminde başlayan araştırmanın veri toplama süreci 2018 yılının ilk yarıyılında sona ermiştir. Araştırma sürecinin sonunda on iki binden (12.000) fazla makale, yaklaşık dört bin beş yüz (4.500) tez ve üç bin (3.000) kitap künyesine ulaşılmıştır.

Yaklaşık üç yıl süren proje kapsamında ulaşılan verilerin sağlıklı bir şekilde tasnif edilebilmesi için temelde iki metot benimsenmiştir. Bu metotlardan ilki eserlerin tez, makale ve kitap olarak üç türde tasnif edilmesi ve her bir türdeki eserlerin yayın yılına göre kronolojik olarak sıralanmasıdır. Bir diğeri ise, tespit edilen eserlerin konusuna göre tasnif edilmesidir.

Hiç şüphe yok ki yaklaşık yirmi bin künyeye erişim sağlanması ve her birinin konusuna göre tasnif edilmesi büyük bir emek gerektirmektedir. Çalışma sonunda bilim insanlarına, gençlik çalışanlarına ve ilgililere gençliğe dair incelemek istedikleri spesifik konulara ilişkin tüm eserlere bir arada, sistematik ve kolay ulaşma fırsatını sunma heyecanı bu meşakkatli süreçte görev alan araştırmacıların en büyük motivasyonu olmuştur. Bunun yanında gençlik literatüründe alana ilişkin verilen eserleri böylesine kapsamlı ve sistematik biçimde derleyen ve sunan herhangi bir çalışmanın olmayışı, bu çalışmayı alan yazında özgün ve öncü bir niteliğe eriştirmektedir.

1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, betimleyici tarzda hazırlanmış bibliyografik bir çalışmadır. Bibliyografya çalışmaları, sınırları belirlenmiş konulara ilişkin halihazırdaki literatürün keşfedilmesini ve ulaşılan verilerin nicel, nitel ya da her iki tarzda yorumlanmasını içerir. Böylesi çalışmalar en temelde diğer araştırmacıların çalışmalarını ve söylemlerini bir araya getirmek, önceden yapılmış bilimsel çalışmalara eleştiride bulunmak, konular arasında ilişki kurmak ve bir alana ilişkin temel konuları tanımlamak amacıyla yürütülmektedir (Cooper, 2010; Akt: Creswell, 2016). Bu çalışma, ifade edilen noktaların hepsini çeşitli düzeylerde içermektedir.

Veri toplama araçlarına bakıldığında internet tabanlı tarama ve kütüphane ortamlarında tarama olmak üzere iki tür veri toplama metodu kullanılmıştır. İnternet tabanlı taramalar kütüphane katalogları, dergi arşivleri ve akademik arama motorları üzerinden yapılmışken kütüphane ortamındaki taramalar için birçok üniversite ve devlet kütüphanesi ziyaret edilmiştir. Verilerin toplandığı tüm kaynaklar eser sonunda listelenmiştir. Verilerin derlenmesi sürecinde nicel yaklaşım öne çıksa da verilerin analizinde nicel ve nitel perspektif birlikte yürütülmüştür. Bu anlamda eserlerde eser türü, yayın yılı, yayın türü, yayın yeri ve yazarı gibi değişkenler çerçevesinde nicel analizler yürütülmüşken tematik olarak tasniflerin yapılması ve her alt temanın içinde yer alan eserlerin konularına göre incelenmesi çalışmanın nitel analiz kısmını oluşturmuştur. Her ne kadar veriler görüşme formları aracılığıyla toplanmamış olsa da ön bir tasnifin yapılması ve devam eden süreçte yapılan gözlemler ve edinilen deneyimler çerçevesinde temaların yeniden düzenlenmesi açısından çalışmanın analiz yöntemi, nitel tekniklerden betimsel analizle büyük oranda benzeşmektedir. Nitekim tüm çalışma süresince betimsel analiz yönteminin öngördüğü araştırma aşamaları tecrübe edilmiştir. Bu anlamda veriler derlenmeden önce yapılan ön çalışma neticesinde veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuş, ilk veriler bu çerçeve etrafında düzenlenmiş, sonrasında ilgili değişiklikler eklenmiş, böylece verilerin tematik dağılımı son halini almış, son çerçeveye göre veriler analiz edilmiş ve çeşitli değişkenlerle ilişkili olarak ortaya konulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Verilerin derlenmesi ve değerlendirilmesi sürecine dair okuyucunun hatırda tutması gereken iki önemli noktayı ifade etmekte fayda bulunmaktadır. İlk olarak bu metin Türkiye'de gençlik alanına dair üretilmiş metinleri derlemeyi hedefleyen bir projenin çıktısıdır. Yani gençlik alanına dair yürütülen geniş bir araştırmanın yalnızca bir kategorisini içermektedir. Bu araştırma süresince derlenen künyelerin tematik olarak hangi kategoride yer alacağına dair karar, bir yöntem tercihi olarak araştırmacının inisiyatifine bırakılmıştır. Nitekim bibliyografik okuma, araştırmacının öznel yaklaşımını sergilemesine fırsat tanımaktadır. Bu anlayışla, belirlenen alt temalar arasında birden çok temayla ilişkili olabilecek kimi eserlerin nihai olarak hangi kapsamda değerlendirileceği kararı araştırmacıya bırakılmıştır. Bu anlamda okuyucular kimi eserlerin yanlış tema altında tasnif edildiğini ya da birden çok temayla ilişkili olduğunu düşünebilir. Ancak bu noktada öznel bir okuma yapıldığının ve eserlerin hangi temaya uygun olduğunun araştırmacının tercihine bağlı olarak belirlendiğinin bilinmesi, başka bir araştırmacı tarafından farklı bir yaklaşım sergilenebileceği ve daha farklı tematik ayrımların geliştirilebileceğinin anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Diğer yandan metnin yazımına, belirlenen çerçeve kapsamında ilk künyelerin derlenmesi aşamasından sonra ge-

çilmiştir. Yani ilk veriler derlenirken herhangi bir tema özelinde tarama yapılmamış, bunun yerine künyenin projenin kapsamına uygun olarak gençlik alanıyla ilişkili olup olmadığı öncelenmiştir. Dolayısıyla bu temada derlenen künyelerin tespit edilmesi, temaya ilişkin özel bir tarama sürecini içermemektedir. Bu açıdan çalışma, belirlenen ilk eserlerin tematik tasnifinden sonra oluşan tablonun değerlendirilmesi olarak kabul edilmelidir. Bu kabul, varsa bu çalışmada ele alınması gerekirken eksik kalan kimi eserlerin neden bu çalışmada yer al(a)mamış olmasını açıklamaya yardımcı olacaktır.

2. Araştırma Süreci

"Türkiye Gençlik Çalışmaları Bibliyografyası" hazırlanırken 1910 yılından 2017 yılına değin kitap, makale ve tez türünde ortaya konan tüm eserlerin listelenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle eserlerin taranacağı kaynaklar belirlenmiştir. Kaynaklar arasında üniversite kütüphaneleri başta olmak üzere Türkiye'de önde gelen kütüphaneler, veri tabanları, akademik arama motorları ve arşivler ile alanında uzman dergiler gözden geçirilerek, literatüre kazandırılmış tüm eserlere ulaşılmaya gayret edilmiştir.

Çalışmanın başında gençlik araştırmalarını keşfetme yolculuğuna kılavuzluk edecek bazı anahtar kavramlar tespit edilmiş, böylece çalışmanın ana hattını teşkil edecek bir kavram haritası hazırlanmıştır. Bu kapsamda "genç", "ergen", "adolesan", "lise", "üniversite", "öğrenci", "okul", "arkadaşlık", "akran ilişkileri", "flört", "nesil", "kuşak", "kuşak çatışması" gibi kavramları ve türevlerini merkeze alan geniş kapsamlı bir tarama yapılmıştır. Yapılan tarama neticesinde yaklaşık olarak yirmi bin (20.000) veriye ulaşılmış; bu veriler daha öncesinde belirlenen kategoriler altına kronolojik olarak yerleştirilmiştir.

Veri taraması yapılmadan önce Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman'ın 2010 yılında hazırladığı ve bu çalışmanın çıkış noktası olarak belirlenen "Türkiye Gençlik Çalışmaları Bibliyografyası 1923-2010" isimli çalışması referans alınarak, eserlerin tasnif edileceği kategori adları belirlenmiştir. Süreç içerisinde de eserler tarandıkça tematik ayrımın daha sağlıklı yapılması ve ilgililere daha iyi veri hizmeti sunulabilmesi adına yeni kategoriler eklenmiş, mevcut kategorilerin kapsamında değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikler için de öncelikle künyeler konu temelli taranmıştır. Tarama sırasında her bir künyenin içeriğine bakılarak öne çıkan alt başlıklar/kavramlar kısaca not edilmiş; not edilen yaklaşık 3.500 alt başlık/kavram arasından, kategori isminin kapsamına katkı sunacağı düşünülenler seçilmiş ve kategori adına eklenmiştir. Bu işlemin sonucunda elde edilen 3.500 alt başlıktan faydalanılarak 23 farklı kategori oluşturulmuştur. Bu 23 kategori, ilişkili olan konuları ifade edecek ve kendi aralarında gruplanan alt başlıkları en kapsamlı düzeyde temsil edecek şekilde isimlendirilmiştir.

Verilerin toplanma aşamasında da yine araştırma sürecini zorlayan kimi durumlar söz konusu olmuştur. Araştırma sürecinde karşılaşılan bu zorluklardan söz etmek, ileride yapılacak benzer çalışmalar için bir tecrübe ve katkı olacaktır. Bir kitap hakkında fikir veren en öz metinler kitap arka kapak yazılarıdır. Bundan ötürü, kitap künyelerinde arka kapak yazılarının da olması gerektiğine karar verilmişse de bazı kitapların arka kapak yazılarına ulaşılamaması karşılaşılan zorluklardan biri olmuştur. Arka kapak yazısına erişilemeyen kitapların bir kısmı eski yayın tarihli kitaplar ol-

duğu için bu durum olağan karşılanmıştır. Ancak yeni yayın kitaplarında arka kapak yazılarının olmaması veya olanların bir kısmının internet ortamında erişime açık olmaması süreci zorlaştıran etkenlerden olmuştur. Maalesef yayınevlerinin birçoğunun kendi yayınevlerinden çıkan kitapların dahi arka kapak yazılarına internet sayfalarında yer vermemeleri bu süreçte önemli bir dezavantaj teşkil etmiştir. Diğer yandan internet ortamında bilgisine ulaşılamayan kitaplar için kütüphaneler birçok kez ziyaret edilmiştir. Bu süreçte "Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde" incelemek için talep edilen kitapların aynı anda çoklu olarak temin edilmemesi, öngörülen kütüphane çalışmaları sürecini önemli oranda uzatmıştır. Ayrıca kitabın arka kapak fotoğrafının çekilmesine izin verilmemesi, sadece fotokopi çekilmesine müsaade edilmesi kitap türü eserlerinin bilgilerini derleme süresini uzatmıştır. Ancak bu süreçteki dezavantaj "scanpen" aracılığıyla kitap arka kapak yazılarının bilgisayara aktarılması suretiyle aşılmaya çalışılmıştır.

Bu süreçte karşılaşılan bir başka zorluk yazarlar ile ilgili olmuştur. Akademisyenlerin birçoğunun öz geçmişlerinin güncel olmayışı, güncel olanlarda ise kaleme aldıkları tüm eserlere yer verilmemiş olması derleme sürecini zorlaştırmıştır. Bunun yanı sıra aynı makalenin birden çok dergide basılmış olması süreç içerisinde eserlere karşı şüpheci bir bakışın gelişmesine sebep olmuştur. Başlangıçta dergi adının hatalı olabileceği ve derleme aşamasında bir sorunun olabileceği düşünülse de birçok kez kontrolü yapıldıktan sonra ortaya çıkan durum aslında dergi adının hatalı olmadığını ve makalelerin aynı isimle farklı yerlerde tekrar yayınlanmış olduğunu göstermiştir. Yazarların isim kullanımlarındaki değişiklikler de süreci zorlaştıran bir diğer etmendir. Kimi zaman ilk isimleriyle kimi zaman ikinci isimleriyle kimi zaman da her iki ismini kullanarak yayın yaptıkları için derleme sırasında yazar adına ve o yazara ait tüm eserlere ulaşmaya çalışmak bu aşamada zor olmuştur.

Son olarak kütüphanelerde internet hizmetinin olmayışı da bu araştırma sürecini zorlaştıran bir başka etmendir. Makale ve yazar isimlerinin yazılışlarında herhangi bir standart olmaması makalelerin künye girişleri sırasında ciddi teknik zorluklar yaşanmasına yol açmıştır. Kaynakçalarda yer almasına rağmen hiçbir şekilde ulaşılamayan kitaplar ve makalelerin bulunması ve makale tam metinlerine erişimin üyelikle mümkün olması sebebiyle birçok sitenin üyelik istemesi de yaşanan başlıca zorluklardan olmuştur.

Sonuç olarak; Osmanlı Devleti'nin son döneminden Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca, 1910'dan 2017'ye kadarki sürede akademide ve akademi dışında yayınlanmış gençlik çalışmalarının detaylı bir tasnifi olan bu bibliyografya çalışması oluşmuştur. Bu çalışma; gençliği daha iyi anlamak, onların sorunlarına çözüm üretebilmek, gerekli gençlik politikalarının oluşumuna katkı sunmak ve gençlik incelemelerine hız kazandırmak, araştırmacıların yazılı kaynaklardan kolayca istifade edebilmelerini sağlamak, Türkiye'de yapılan ve yapılması planlanan gençlik çalışmalarına nicelik ve nitelik açısından destek sunmak bakımından önemlidir. Her bibliyografya çalışmasında olduğu gibi bu çalışmanın da belli eksiklikleri olsa da gençliğe dair çalışma yapmak isteyen araştırmacıların mevcut kaynakların büyük çoğunluğuna dair tematik ve sistematik bilgiye bu bibliyografya sayesinde ulaşabileceği söylenebilir.

Bölüm I: Bulgular

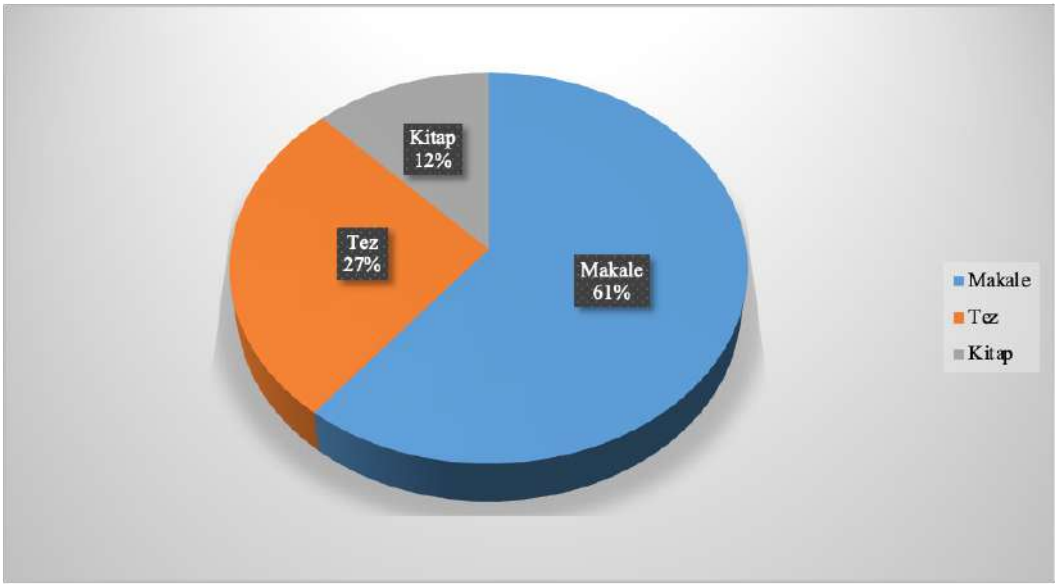
Bu çalışma, Gençlik Araştırmaları Projesi kapsamında Türkiye'de 1910-2017 yılları arasında *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* temalarındaki alan yazında üretilen tüm eserlerin bibliyografik değerlendirmesini içermektedir. Bu bağlamda çalışma kapsamında gençlik ve okul merkezli çalışmalar temasına ilişkin toplamda sekiz yüz (800) esere ulaşılmış; bunlar tez, kitap ve makale olarak üç eser türünde kategorize edilmiştir. Derlenen bu çalışmalar konusuna göre ayrılmış ve dört (4) alt tema altında yeniden tasnif edilmiştir. Yine bu çalışmalar yayın yıllarına göre dönemsel olarak incelenmiştir. Çalışmaların dönemlere göre ayrımı, Gençlik Araştırmaları Projesi'nde yer alan diğer temalarda olabildiği gibi araştırmacıya göre izafilik arz gösterebilmektedir. Yani belirlenen bu tarihsel aralıklar *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* temasına özgü olarak araştırmacı tarafından belirlenmiştir. Bu dönemlerin belirlenmesindeki temel motivasyon ise araştırmacının, Türkiye'deki belirli olayların *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* alanında üretilen yayınların seyrindeki eğilimde etkili olduğuna ve dönemsel dağılımda anlamlı farklılıklar oluşturduğuna dair kabulü olmuştur. Belirlenen dönemsel aralıklar gençlere ve gençlik alanına özgü olayları içerebildiği gibi yakın dönem Türkiye tarihinde sosyolojik anlamda önemli kırılma noktaları olarak kabul edilen dönemleri de kapsamaktadır. Bu doğrultuda 1910-1949 ve 1950-1979 dönemleri temelde 2. Dünya savaşı öncesi ve sonrası olarak ayrılırken 1950 sonrası süreç Türkiye'de kırdan kente hızlı ve yoğun göç hareketlerinin yaşandığı dönem olarak dikkate alınmıştır. Yine 1970'li yıllar, Türkiye'deki gençlik hareketlerinin artış gösterdiği dönem olarak bu aralıkta etkin olmuştur. 1980-1999 dönemi ise Türkiye için ikinci büyük iç göç hareketi olan büyük şehir merkezlerine olan göçleri, 1980 yılı askeri darbeyi, 1981 yılı Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) kuruluşunu ve 1985 yılı dünya gençlik yılını içermesi nedeniyle belirlenmiştir. 2000-2009 dönemi ise popülist gençlik kuşağının gelişim gösterdiği süreç olarak dikkate alınmıştır. 2010 ve sonrası dönem de Türkiye'de politik aktörlerin etkisiyle üniversitelerin sayısal açıdan hızla arttığı bir döneme karşılık geldiğinden bilimsel yayın sayısını etkileyen bir olay olarak baz alınmıştır. Belirlenen bu beş (5) dönemin, "*Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar*" konulu eser literatüründe yaşanan belirgin değişimlerle paralellik arz ettiği de çalışma süresince gözlemlenmiştir. Okuyucular tarafından değerlendirme yapılırken belirlenen bu dönemlerdeki başlangıç ya da bitiş yıllarının dönemler arasındaki net bir tarihsel ayrıma karşılık gelmediği ve araştırmacının perspektifiyle hazırlandığı göz ardı edilmemelidir.

Araştırmacının yaklaşımına göre şekillenen bir diğer nokta ise eser türlerinin belirlenmesinde ortaya çıkmıştır. Makale türünde yer alan eserlerin tasnifi sürecinde kimi bildiri metinlerinin ya da aktüel dergi yazılarının makale çalışması olarak kabul edilmesi ve değerlendirmeye alınması, çalışmanın içeriğiyle ilişkili olarak araştırmacının inisiyatifiyle belirlenmiştir. Dolayısıyla akademik bir çalışma olmayan dergi yazıları ve yayınlanmamış tam metin bildirileri de tek başlık altında makale türünde tasnif edilmiştir. Son tahlilde araştırma ekibi tarafından tema altında derlenen eserlerin dağılımı; dört yüz seksen altı (486) makale, iki yüz on yedi (217) tez ve doksan yedi (97) kitap şeklinde olmuştur.

1. Eser Türlerine Göre Dağılım

1910-2017 yılları arasını kapsayan ve *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* alanında toplam sekiz yüz (800) esere ulaşılmıştır. Eser türünde en çok üretilen yayınlar sırasıyla makale (486), tez (217) ve kitap (97) olarak belirlenmiştir. Toplam yayınlar arasında en çok tercih edilen yayın türü olan makaleler tüm eserlerin %61'ini oluştururken kitaplar %12 ile en az tercih edilen yayın türü olmuştur.

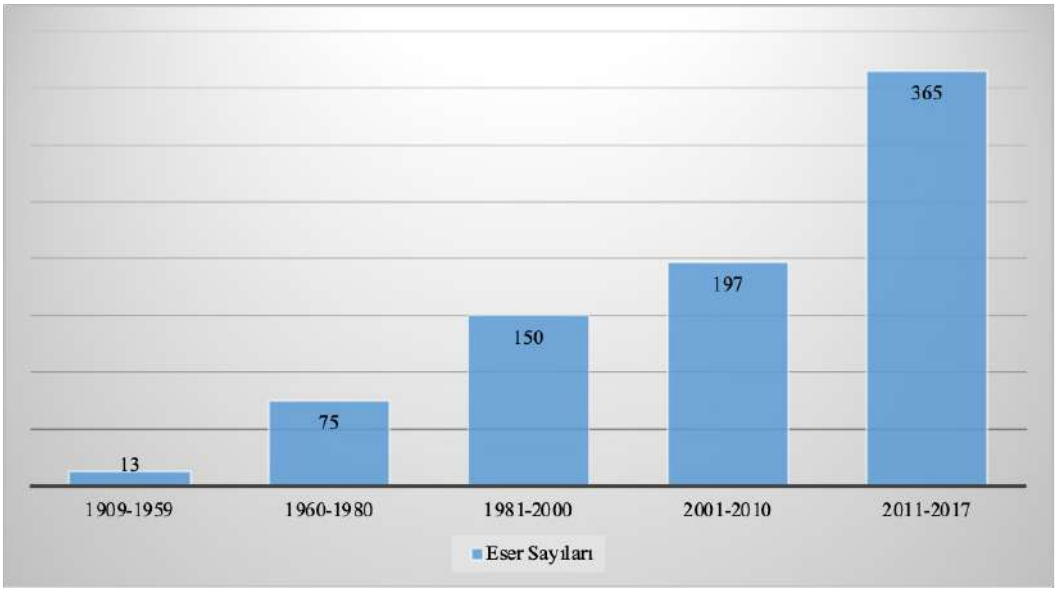
Grafik 1: Eser Türlerine Göre Dağılım (800)

2. Dönemsel Olarak Dağılım

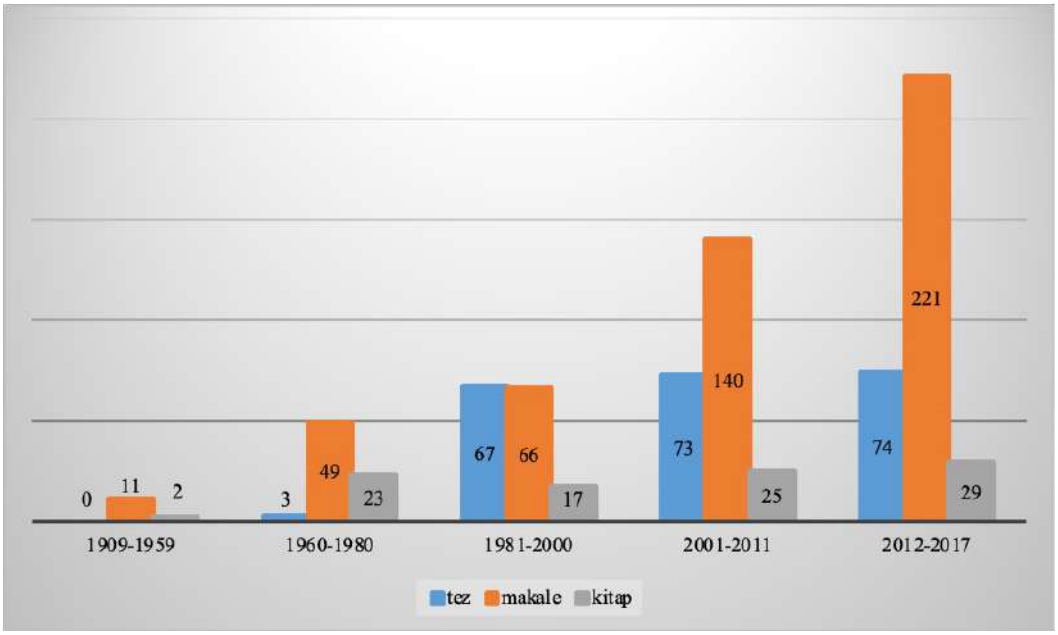
"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" konulu eserlerin dönemsel dağılımı incelendiğinde bu konuya ilişkin eserlerin dönemsel olarak periyodik bir şekilde artış gösterdiği görülmektedir. Nitekim 1909-1959 yılları arasında 50 yıllık süreçte yalnızca on üç (13) eser kaleme alınmışken; 1960-1980 arasındaki 20 yıllık süreçte yayınlanan eser sayısı yetmiş beşe (75) ulaşmıştır. Özellikle 1981-2010 yılları arası süreçte ise üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu eserlerin üretiminde üç yüz kırk yedi (347) eserle belirgin bir artış dikkati çekmektedir. Bu belirgin artış üç yüz altmış beş (365) eser ile 2011-2017 yıllarını kapsayan dönemde de devam etmiştir.

Grafik 2: Yıllık Dönemlere Göre Eser Dağılımları (800)

Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konusuna ilişkin ulaşılan eserlerin, eser türüne göre dönemsel dağılımının incelenmesi literatürün seyrini anlamak açısından önemli olabilir. Eserlerin hangi dönemlerde yoğunlaştığı, devam eden süreçte artıp-artmadığı gibi soruların cevaplarını bulması, alana ilişkin genel akademik eğilimin anlaşılması için önem arz etmektedir.

Grafik 3: Eser Türlerinin Dönemsel Dağılımı

Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konularına ilişkin çalışmaların 1980 öncesinde oldukça zayıf kaldığı ve özellikle 2000'li yıllardan sonra önemli bir artış gösterdiği görülmek-

tedir. Yayın sayılarındaki bu gidişat eser türü bazında da öne çıkmaktadır. Tezler açısından bakıldığında 1909-1959 yılları arasında hiçbir eser verilmemişken, 1960-1980 yılları arasında yalnızca üç (3) çalışma yapılmıştır. Eser sayısındaki artışın ilk görünür olduğu 1981-2000 yılları arası, tezler açısından en önemli artışın olduğu dönem olmuştur. Bu döneme kadar yalnızca üç (3) olan tez sayısı bu dönemle birlikte altmış yedi (67) olmuştur. Diğer yandan devam eden süreçte genel eser sayısı 2000 yılından itibaren önemli oranda artış göstermesine rağmen bu artış tez türüne önemli oranda yansımamış; 2001-2011 arasında altı (6), 2012- 2017 arasında bir (1) tez artışı olmuştur.

Makaleler açısından bakıldığında ise 2000'li yıllarla birlikte büyük oranda artışın olduğu dikkat çekmektedir. Bu anlamda ilk üç dönemde makale türünde toplamda yüz yirmi yedi (127) eser üretilirken, 2001-2011 yılları arasında yüz kırk (140), 2012-2017 yılları arasında iki yüz yirmi bir (221) eser verilmiştir. Bu durum makale türünde verilen eser sayısının önemli oranda bir artış ivmesi seyrettiğini göstermektedir.

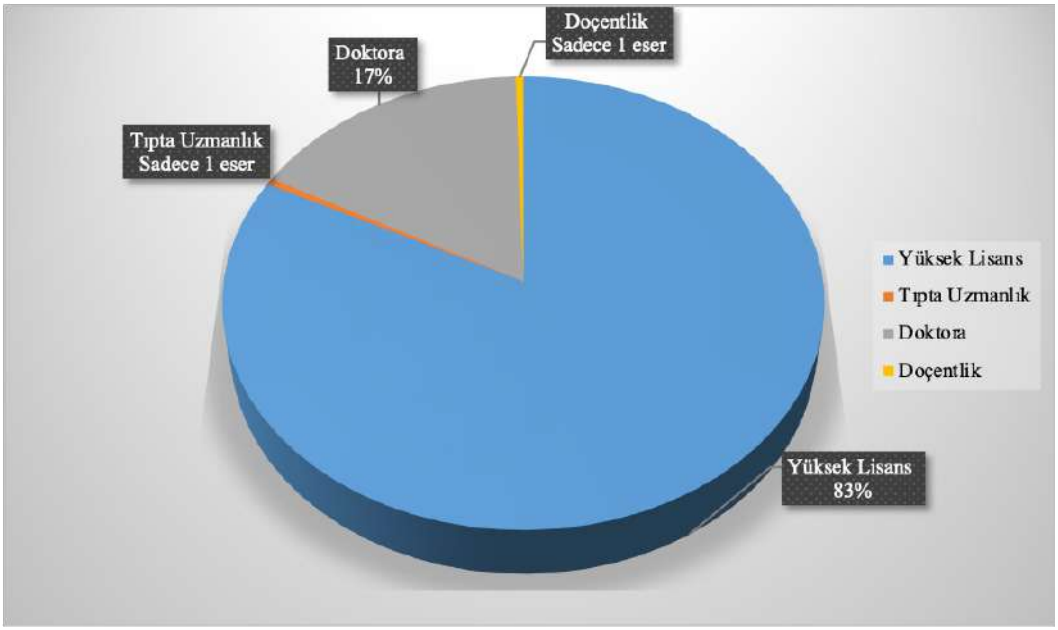
Diğer eser türlerinden farklı olarak kitaplarda sayısal açıdan önemli artışın yaşandığı dönem 1960-1980 yılları arasında olmuştur. 1909-1959 yılları arasında iki (2) olan kitap sayısı, 1960-1980 yılları arasında yirmi üç (23) olmuştur. 1981-2000 arasında kitap sayılarında bir önceki döneme göre düşüş olduğu görülmüştür. Bu dönemi takip eden dönemlerde ise kitap sayılarında durağanlık oluşmuştur. Tez türünde de aynı süreçte benzer bir gidişatın varlığı ve makale sayılarındaki önemli artış gözlemlendiğinde bu alanda çalışan araştırmacı ve akademisyenlerin makale türünde eser verme eğilimine girdiği söylenebilmektedir.

3. Eser Türleri

3.1. Tez Çalışmaları ve Değerlendirme

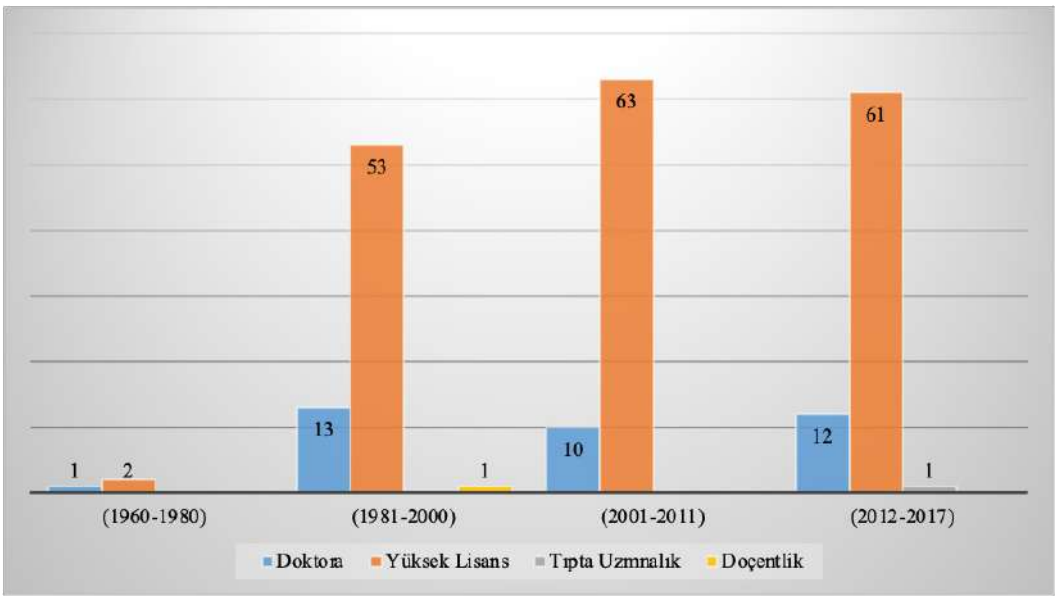
Elde edilen çalışmalara tez türü özelinde bakıldığında yüksek lisans tezlerinin yoğunluğu öne çıkmaktadır. Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konusunda bugüne kadar yapılmış iki yüz on yedi (217) tezin yüz yetmiş dokuzu (179) yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Doktora tezlerinin sayısı otuz sekiz (38) olarak belirlenirken bu sayı tema altında ulaşılan tezlerin %17'sine karşılık gelmektedir. Doktora çalışmaları ilgili alana dair akademik anlamda uzmanlığın ve derinliğin geliştiği, literatür katkısı açısından daha özgün içeriklerin hedeflendiği çalışmalardır. Yüksek lisans tezleri ise akademik derinliğin gelişmesinden ziyade araştırmacının alan literatürüne hakimiyetini yansıtan, özgün akademik içerik beklenti ve kalitesinin nispeten daha düşük kaldığı türlerdir. Bu anlamda bakıldığında üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu olarak üretilen tezlerde akademik içerikten ziyade daha çok yansıtıcı çalışmaların yer aldığı söylenebilir. Ayrıca toplam tezler arasında bu iki tür dışında kalan bir (1) doçentlik tezi ve bir (1) tıpta uzmanlık tezi de yer almaktadır.

Grafik 4: Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı (217)

Tez türlerinin dönemsel dağılımının incelenmesi, akademik eğitim düzeyinde alana dair eğilimin yorumlanması açısından önem arz etmektedir. Buna ilişkin tablo aşağıda verilmiştir. Buna göre tez çalışmalarının ilk olarak 1981 döneminden sonra belirgin artış gösterdiği görülmektedir. Bu dönemden sonraki diğer iki dönemde de yüksek lisans tezlerinin, doktora çalışmalarından daha fazla üretildiği görülmektedir. Alanda tez türünde verilen ilk eser 1970 yılında Muharrem Kepçeoğlu'nun Hacettepe Üniversitesi'nde hazırladığı "Ankara Şehrinde Ortaokullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri ile İlgili Ön Araştırma" isimli yüksek lisans çalışması olmuştur.

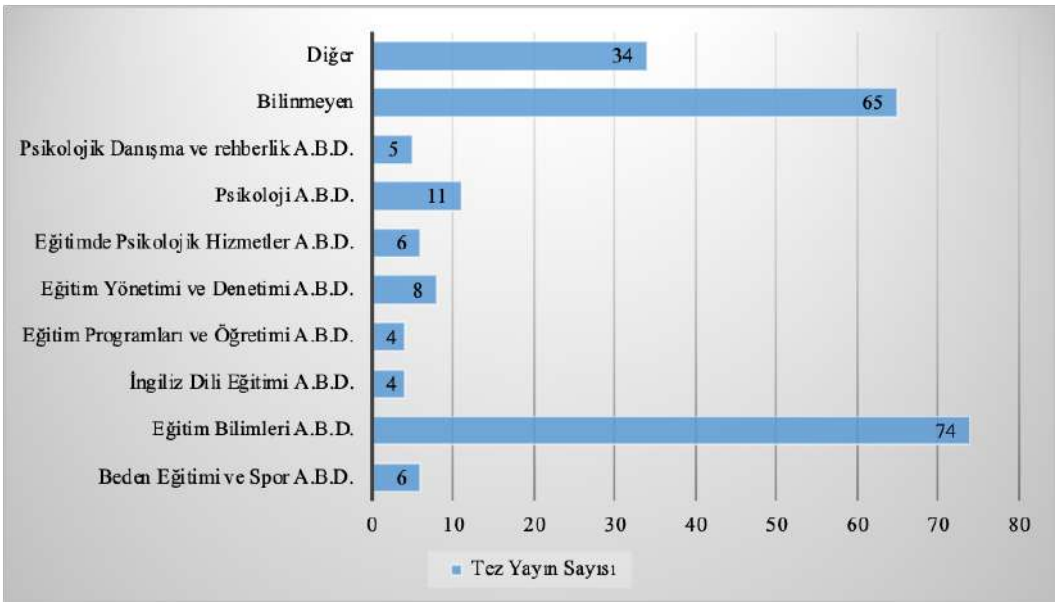
Grafik 5: Tezlerin Türlerine Göre Dönemsel Dağılımı

Genel eser üretiminde olduğu gibi her iki tez türünde üretimin en yoğun olduğu dönem 2000 ve sonrasındaki dönemlerdir. Bu durum, son dönemde gerek kamu gerek özel girişim olarak Türkiye'deki yüksek öğretim okullarının yaygınlaşmasının paralelinde yüksek lisans ve doktora programlarının artması ve kapasitelerinin yükselmesiyle ilişkili olarak yorumlanabilir. Bu bağlamda üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu tezlerde fark edilen artış ivmesinin ileriki dönemlerde devam edeceğini tahmin etmek mümkündür.

Tez çalışmalarının yürütüldüğü anabilim dalı, çalışmaların kapsamı ve içeriğini belirlemede önemli bir faktördür. Son yıllarda özellikle sosyal bilimlerde bilginin öne çıkan eklektik yapısı, bilim dalları arasındaki etkileşimi ve geçişkenliği arttırmaktadır. Dolayısıyla bu tür alanlarda çalışmaların sınırlarını belirlemek kimi zaman zor olsa da çalışma odağı araştırmanın yapıldığı bilim veya anabilim dalı ile ilişkili olmaktadır. Aynı şekilde çalışmanın yürütüldüğü bölüm ya da anabilim dalının bağlı bulunduğu enstitü de çalışmaların odağı ve sınırları hakkında ipuçları vermektedir. Nitekim çalışma alanları yakın olan bölüm ve anabilim dalları genellikle aynı enstitü altında çalışmaktadır. Dolayısıyla bir çalışma alanının hangi bilim dalları ile ilişkili olabileceği hakkında yapılacak bir değerlendirmede, bağlı bulunduğu enstitü bilgisi önemli bir kaynak olmaktadır. Bunun yanında Türkiye'de aynı bölüm veya anabilim dallarının bağlı bulunduğu enstitüler üniversitelere göre değişkenlik göstermektedir. Örneğin sosyal hizmet anabilim dalı kimi üniversitelerde sağlık bilimleri enstitüsüne bağlı iken kimi üniversitelerde sosyal bilimler enstitüsü bünyesindedir. Dolayısıyla bölüm/anabilim dalı ayrımının enstitü ayrımına göre daha spesifik değerlendirmelere fırsat sunabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda gençlik ve okul çalışmaları konusunun birden çok disiplinle ilişkili olarak çalışılabildiği düşünüldüğünde gerek anabilim dalı gerek enstitü açısından çeşitlilik gösterdiği görülmektedir:

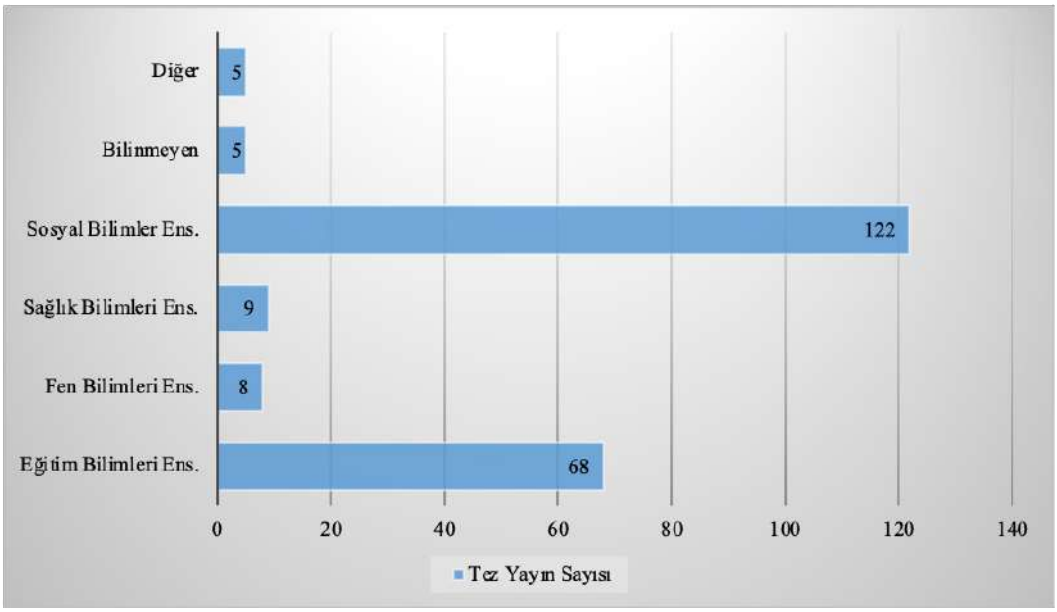
Grafik 6: Anabilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı

Yukarıdaki grafikte görüldüğü üzere *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* konulu tez çalışmalarının eğitim bilimleri anabilim dalı kapsamında (74) yürütüldüğü görülmektedir. İkinci olarak psikoloji anabilim dalı on bir (11) eser ile öne çıkmaktadır. Devamında sekiz (8) tez ile gelen eğitim yönetim ve denetim anabilim dalı ve altı (6) tez ile eğitimde psikolojik hizmetler anabilim dalı bulunmaktadır. Beş ve beşten daha az tezin bulunduğu diğer anabilim dalları arasında ise psikolojik danışma ve rehberlik, eğitim programları ve öğretimi, İngiliz dili eğitimi gibi anabilim dalları yer almaktadır. Anabilim dalı tespit edilemeyen tezlerin büyük çoğunluğu (65) ise nispeten daha eski tarihli tezler olmuştur. Dolayısıyla tez türünün ilk örnekleri olan bu eserlerin ve diğer yakın tarihli tezlerin bir kısmında bilgi eksikliği ya da erişim kısıtlılığı gibi etkenlerden dolayı anabilim dalı bilgilerine ulaşılamamıştır.

"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" temasında hazırlanan tezlerin enstitü/fakülte bilgisi ise aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Tablodan görüldüğü üzere çalışmaların büyük çoğunluğunun (122) sosyal bilimler enstitüsü kapsamında yürütüldüğü görülmektedir. Nitekim bir önceki tabloda öne çıkan anabilim dallarının pek çoğu sosyal bilimler enstitüleri kapsamındaki anabilim dallarıdır. Sosyal bilimler enstitüsünden sonra en çok çalışma içeren enstitü altmış sekiz (68) çalışma ile eğitim bilimleri enstitüsü olmuştur. Daha sonra dokuz (9) eser ile sağlık bilimleri enstitüsü ve sekiz (8) eser ile fen bilimleri enstitüsü bu sıralamayı takip etmektedir.

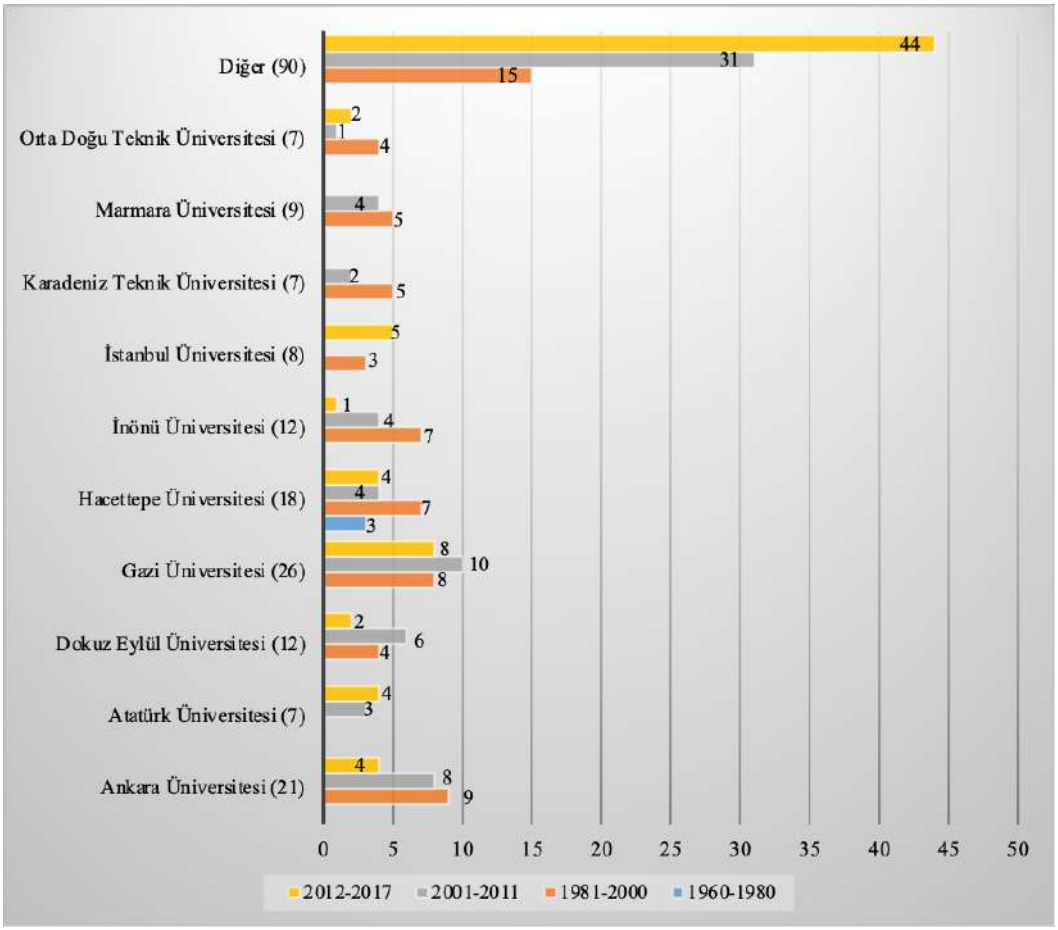
Grafik 7: Enstitüye/Fakülteye Göre Tezlerin Dağılımı

Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu tez çalışmalarının üretilmesi noktasında hangi üniversitelerin ön plana çıktığı, hangi dönemlerde üniversitelerin daha yoğun bir akademik çalışma icra ettiğinin tespiti noktasında 1960 yılı ve sonrasında üretilmiş çalışmaların üniversitelere göre dağılımı Grafik 8'de verilmiştir. Grafiğe göre bu alanda en fazla tez çalışması

ortaya koyan üniversite Gazi Üniversitesi (26) olmuştur. Tez türünde en fazla çalışmanın yapıldığı bir diğer üniversite ise Ankara Üniversitesi'dir (21). Hacettepe Üniversitesi hazırladığı on sekiz (18) çalışmayla ilgili alanda en çok tezin üretildiği 3. sırayı alırken, on ikişer (12) tez çalışmasıyla Dokuz Eylül Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi 4. sırayı paylaşmaktadır. Ardından sırasıyla Marmara Üniversitesi (9), İstanbul Üniversitesi (8), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (7), Karadeniz Teknik Üniversitesi (7) ve Atatürk Üniversitesi (7) öne çıkan diğer üniversiteler olarak dikkat çekmektedir. Bu üniversitelerin dışında üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu tez üretilen diğer kırk dört (44) üniversitede toplam doksan (90) tez verilirken toplamda elli dört (54) farklı üniversitede ilgili konuya ilişkin tez çalışması hazırlanmış olmaktadır.

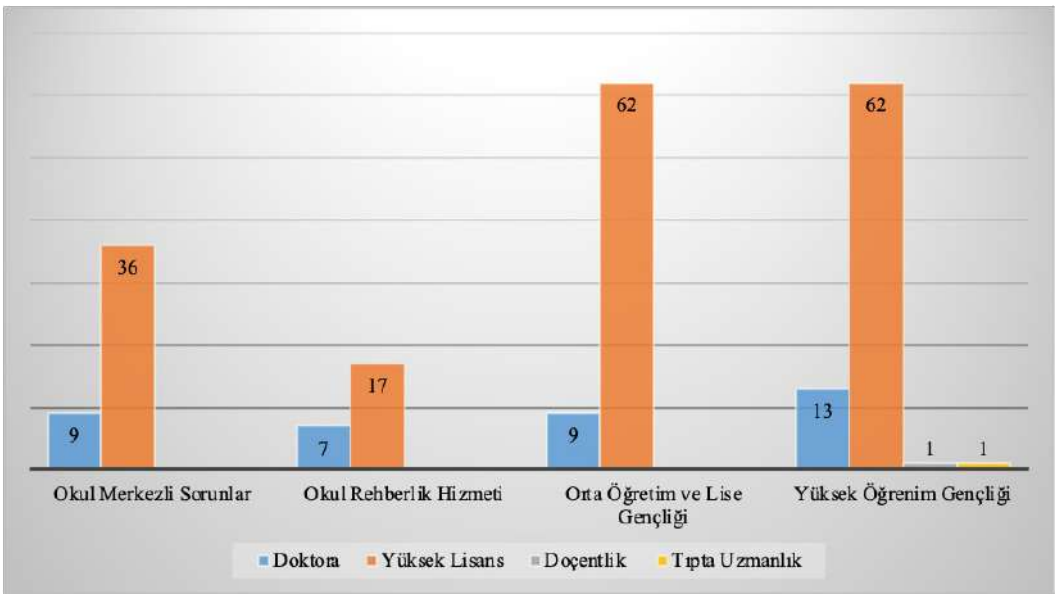
Grafik 8: Üniversitelere Göre Tezlerin Dönemsel Dağılımı

Tez çalışmaları temalarına göre incelendiğinde en yoğun çalışmanın yüksek öğrenim gençliği alanında yapıldığı görülmektedir. Bu alanda yapılan yetmiş yedi (77) çalışmanın altmış ikisi (62) yüksek lisans düzeyindeki çalışmalardır. İkinci en çok yayın yapılan tema ise altmış ikisi (62) yüksek lisans, dokuzu (9) doktora olan orta öğretim ve lise gençliğidir. Nicel anlamda öne çıkan diğer alanlar otuz altısı (36) yüksek lisans, dokuzu (9) doktora seviyesinde üretilmiş okul merkezli

sorunlar çalışmaları ve on yedisi (17) yüksek lisans, yedisi (7) doktora seviyesindeki okul rehberlik hizmeti çalışmalarıdır.

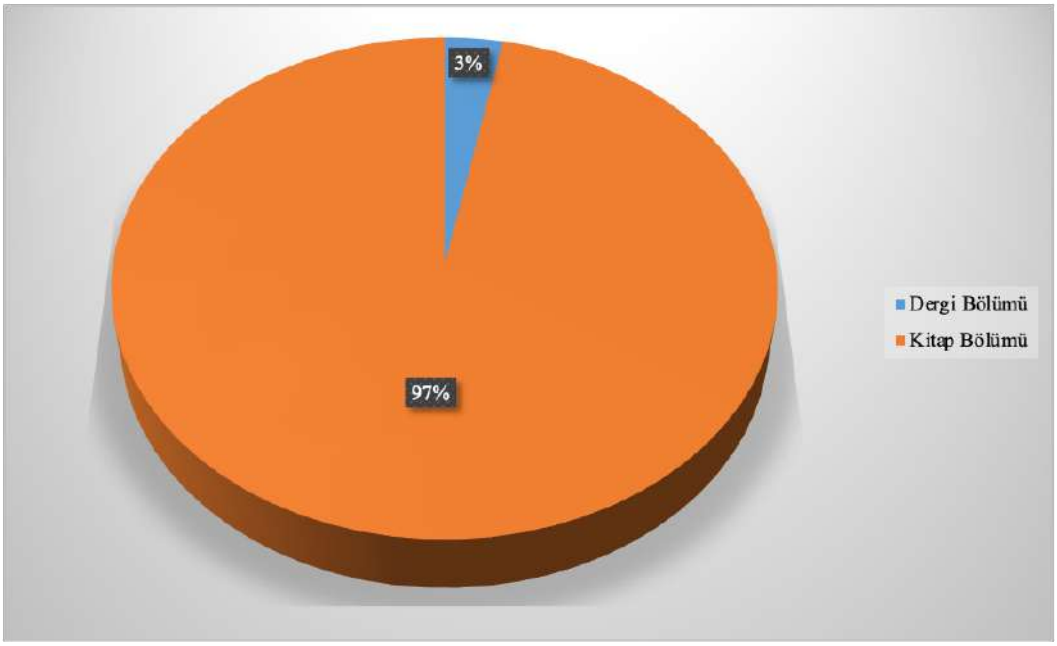
Grafik 9: Temalarına ve Düzeylerine Göre Tezlerin Dağılımı

3.2. Makale Çalışmaları ve Değerlendirme

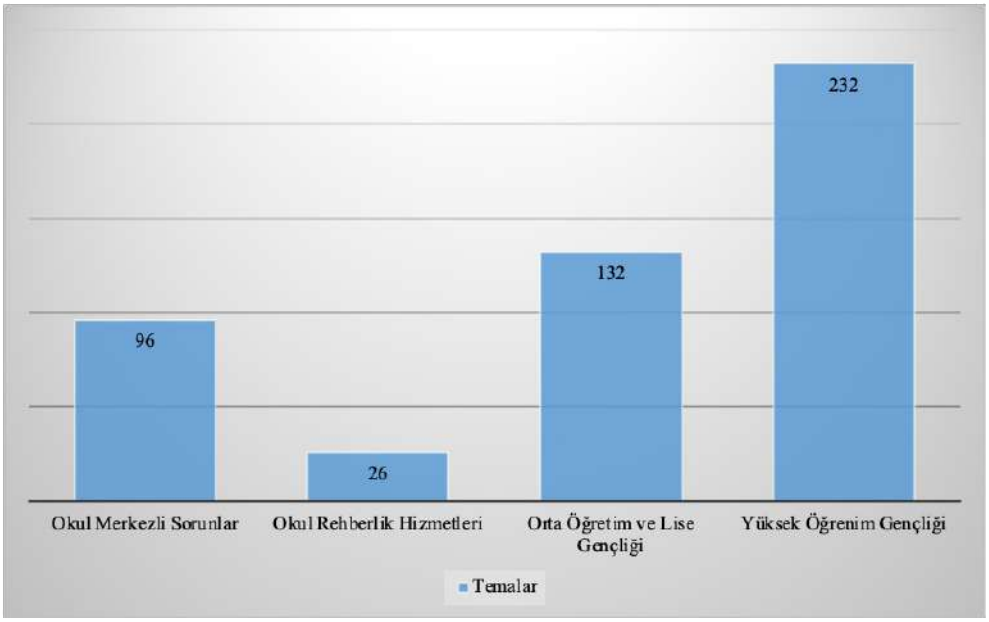
Makale çalışmaları tez ve kitaplara kıyasla daha spesifik konuların çalışılabildiği ve eser bütününün odak konu etrafında şekillendiği, bu anlamda nispeten daha kısa sürede tamamlanan çalışmalar olduğundan genel literatürde en yaygın üretimi yapılan eser türü olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca son yıllarda Türkiye'de araştırmacılara ve akademisyenlere sunulan akademik teşvik ve proje desteklerinin de katkısıyla artan bilimsel yayın sayısında makale türünün öne çıktığı görülmektedir. Bu bağlamda üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konusunda makale türü en çok üretilen (486) eser olmuştur. Yayınlandıkları yere göre incelendiğinde toplam sayının yaklaşık %97'si (471) dergilerde; geriye kalan yaklaşık %3'lük (15) kısmı da kitap bölümü olarak yayınlanmıştır:

Grafik 10: Yayın Yerine Göre Makale Türü

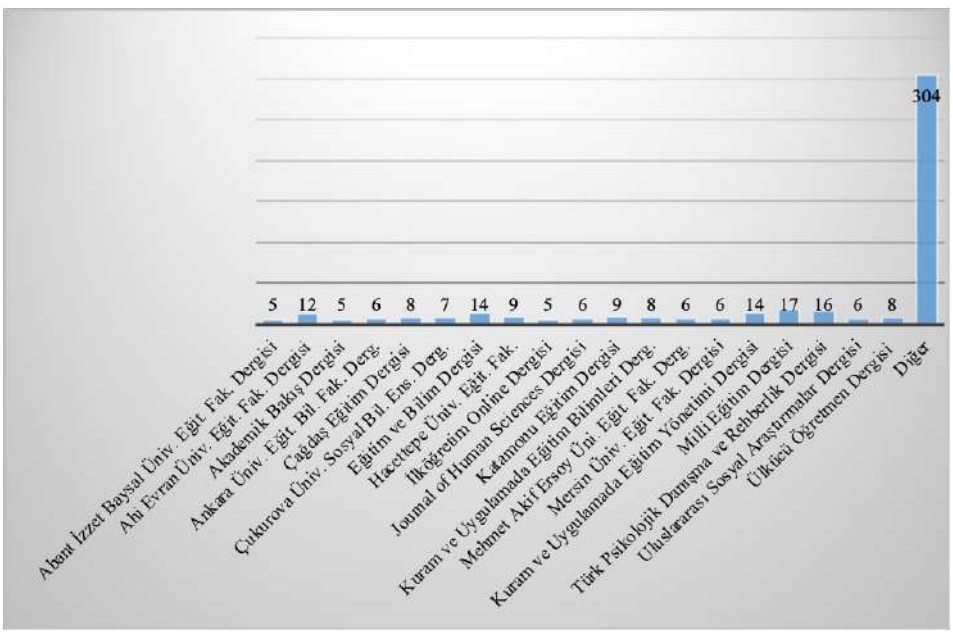
Makale çalışmaları temalarına göre incelendiğinde en yoğun çalışmanın yüksek öğrenim gençliği alanında yapıldığı görülmektedir. Bu alanda yapılan iki yüz otuz iki (232) çalışma mevcuttur. İkinci en çok yayın yapılan tema ise yüz otuz iki (132) çalışma ile orta öğretim ve lise gençliğidir. Nicel anlamda öne çıkan diğer alanlar doksan altı (96) eserle okul merkezli sorunlar çalışmaları ve yirmi altı (26) eserle okul rehberlik hizmeti çalışmalarıdır. Görüldüğü gibi temaların dağılımı tezdeki süreç ile paralel gitmektedir:

Grafik 11: Temalarına Göre Makalelerin Dağılımı

Bilimsel dergilerin yayına başlama tarihleri, misyonları ve yayın sayılarına göre öne çıkan disiplinlerin veya alanların belirlenmesi söz konusu olabilmektedir. Yine aynı kriterlere göre yayınların nicelik ve niteliklerine dair ipuçları verebilmektedir. Özellikle geçmiş yayın tecrübesi olan, sürekliliği sağlayan ve amacı sadece belirli bir alanda yapılan çalışmalara odaklanmak olan dergiler akademik literatür içerisinde ciddi bir öneme sahiptir. Bu bakış çerçevesinde dergilerin analiz edilmesi hem literatürün doğru okunması hem de araştırmacılara yönelik yönlendirici bir katkı sunması itibariyle değerli olacağı düşünülmektedir. Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları konulu makale çalışmalarının yer aldığı dergiler incelendiğinde bu alanda yayın sahibi olan 237 adet ulusal ya da uluslararası düzeyde akademik derginin olduğu görülmektedir. Dergi bölümü olan dört yüz yetmiş bir (471) makalenin yüz altmış yedisi (167) 5 ve üzeri sayıda makaleyi içeren 19 farklı dergide yayınlanmıştır. Dergilerin ağırlıklı olarak psikoloji ve eğitim bilimleri alanında var olması dikkat çekicidir. Bu durum dergilerin ilgi alanları ve dergilerde yer alan ağırlıklı konuların neler olabileceği noktasında yardımcı olmaktadır. Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları alanında en çok yayına sahip dergiler incelendiğinde Millî Eğitim Dergisi'nin on yedi (17) yayınla ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu dergiyi on altı (16) yayınla Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, on dörder (14) yayınla Eğitim ve Bilim Dergisi ve Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetim Dergisi, on iki (12) yayınla Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nin takip ettiği görülmektedir. Bu dergiler haricinde beş (5) ve üzeri makale sayısına sahip olan dergiler ise şunlardır: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (5), Akademik Bakış Dergisi (5), İlköğretim Online Dergisi (5), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (6), Journal of Human Sciences Dergisi (6), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (6), Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (6), Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (6), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (7), Çağdaş Eğitim Dergisi (8), Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (8), Ülkücü Öğretmen Dergisi (8), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (9) ve Kastamonu Eğitim Dergisi (9).

Grafik 12: Akademik Dergilerin Yayın Sayısına Göre Dağılımları

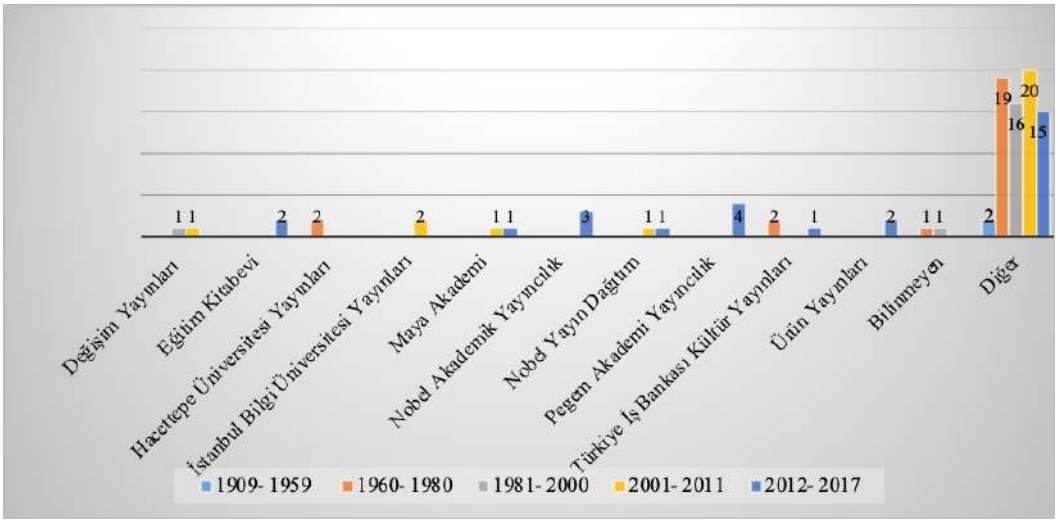

3.3. Kitap Çalışmaları ve Değerlendirme

Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları alanında en az çalışmanın yapıldığı eser türü kitaplardır. Tüm eserlerin içerisinde kitap çalışmalarının payı %12'ye karşılık gelmektedir. En çok kitabın yayınlandığı dönem elli dört (54) eserle 2001- 2017 yılları arası olarak bulunmuştur.

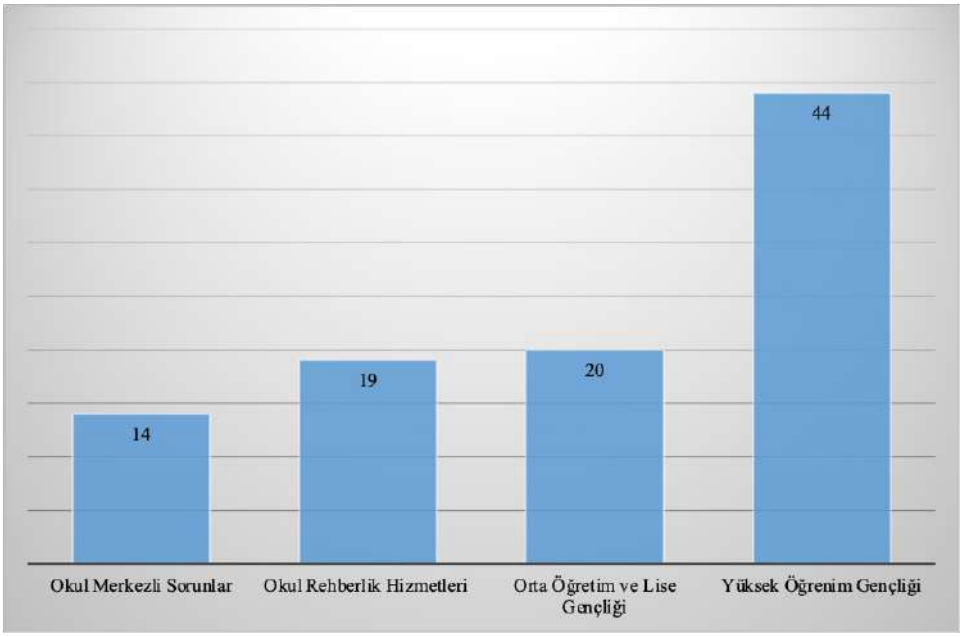
Kitapların yayınevlerine göre dağılımları incelendiğinde yayınevi çeşitliliğinin fazla olduğu, öne çıkan belirli bir yayınevinin ise olmadığı görülmektedir. Öyle ki kitap türünde yayınlanan doksan beş (95) eser 80 farklı yayınevinden çıkmıştır. İki kitabın ise yayınevi bilgisine ulaşılamamıştır.

Grafik 13: Öne Çıkan Yayınevleri ve Dönemsel Dağılıma Göre Eser Sayıları

Kitap çalışmaları temalarına göre incelendiğinde en yoğun çalışmanın yine yüksek öğrenim gençliği alanında yapıldığı görülmektedir. Bu alanda yapılan kırk dört (44) çalışma mevcuttur. İkinci en çok yayın yapılan tema ise yirmi (20) eser ile orta öğretim ve lise gençliğidir. Nicel anlamda öne çıkan diğer alanlar on dokuz (19) eser ile okul rehberlik hizmeti çalışmaları ve on dört (14) eser ile okul merkezli sorunlar çalışmalarıdır.

Grafik 14: Temalarına Göre Kitapların Dağılımı

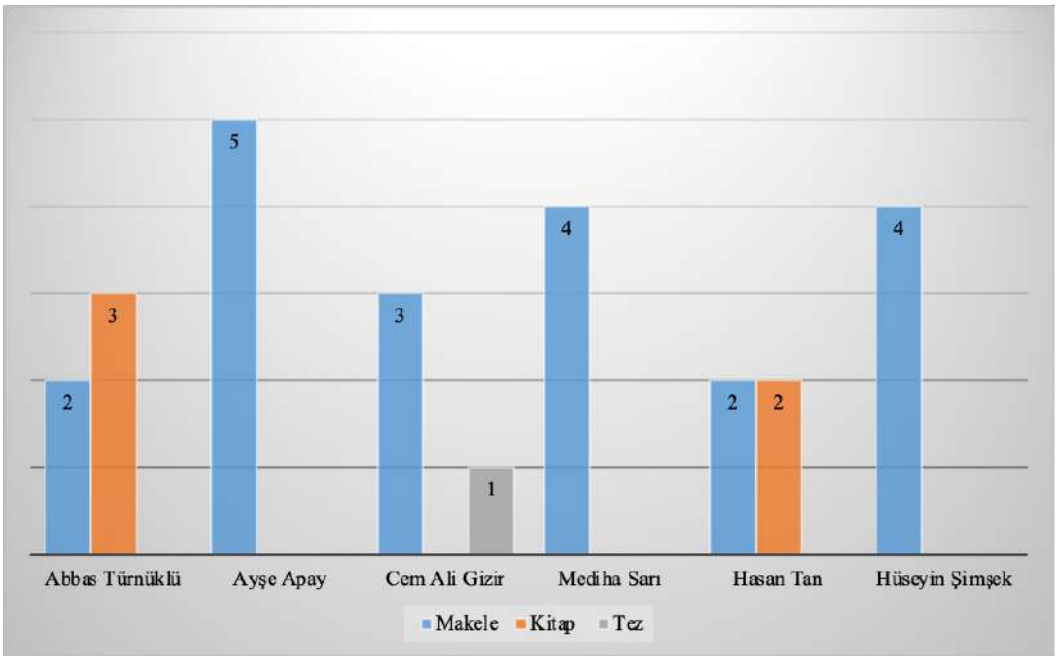
3.4. Öne Çıkan Yazarlara İlişkin Değerlendirme

Bir alanın gelişmesinde veya belli bir çalışma alanının ön plana çıkmasında var olan ihtiyaç ve beklentilerin önemli bir yeri vardır. Dünya siyasetinin yapısı, sosyo-ekonomik durum, siyasi konjektürler, psiko-sosyal durum, toplumsal beklentiler, siyasal ve sosyal hareketler gibi birçok durum akademik çalışmalara yön verebilmektedir. Bazen ise yalnızca ihtiyaç ve beklenti odaklı bir akademik çalışma yürütülememekte; o alanda öne çıkan bazı isimlerin etkisiyle akademik çalışmalar çeşitlenebilmektedir. Bir alanda öne çıkan isimler o alanda etkileyici, yönlendirici ve üretici bir etkiye sahip olabilmektedir. Böylesi bir durum göz önünde bulundurulduğunda *"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar"* alanında yayın sayısı bakımından öne çıkan isimleri ortaya çıkarmanın alanda yapılan çalışmalara kimlerin katkı sunduğunun ve hangi bakış açılarıyla üretildiğinin tespit edilmesi noktasında kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

Elde edilen veriler incelendiğinde baskın olarak bir yazarın ya da bir yazar grubunun ön plana çıkmadığı görülmektedir. Ancak yine de eser sayısı bakımından öne çıkmış bazı akademisyenlerin bilgilerini paylaşma gerekliliği hasıl olmuştur. Bu isimlerden ilki bu alanda ikisi (2) makale üçü (3) kitap çalışması olmak üzere beş (5) adet yayına sahip olan ve halen Dokuz Eylül Üniversitesi Psikoloji Bölümü Gelişim Psikolojisi Anabilim Dalı'nda görev yapan Abbas Türnüklü'dür. Kendisi özellikle anlaşmazlık çözümü, müzakere, arabuluculuk ve eğitim psikolojisi alanlarında yaptığı çalışmalarla ön plana çıkmıştır. Bir diğer isim ise bu alanda beş (5) makalesi bulunan ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda görev yapan Ayşe Aypay'dır. Aypay özellikle okul tükenmişliği, ergenlik, eğitim psikolojisi gibi alanlarda verdiği eserlerle öne çıkmıştır. Üç (3) makale ve bir (1) tez ile öne çıkan bir başka isim ise Mersin Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda görev yapan Cem Ali Gizir'dir. Özellikle

2004 yılında tamamladığı "Akademik Sağlamlık: Yoksulluk İçindeki Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Katkıda Bulunan Koruyucu Faktörlerin İncelenmesi" isimli doktora çalışmasından sonra yayınlarını ergenlik, üniversite gençliği, üniversiteye uyum, benlik saygısı çerçevesinde şekillendirdiği ve ortaya koyduğu görülmektedir. Mediha Sarı ise bu alanda yayınladığı dört (4) makale ile bir diğer önemli isimdir. Mediha Sarı Çukurova Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. Eğitim programları ve öğretim, öğretmen eğitimi gibi alanlarda araştırmalarını sürdürmektedir.

Grafik 15: Yazarların Eser Türlerine Göre Dağılımı

3.5. Alt Temalara İlişkin Genel Bir Değerlendirme

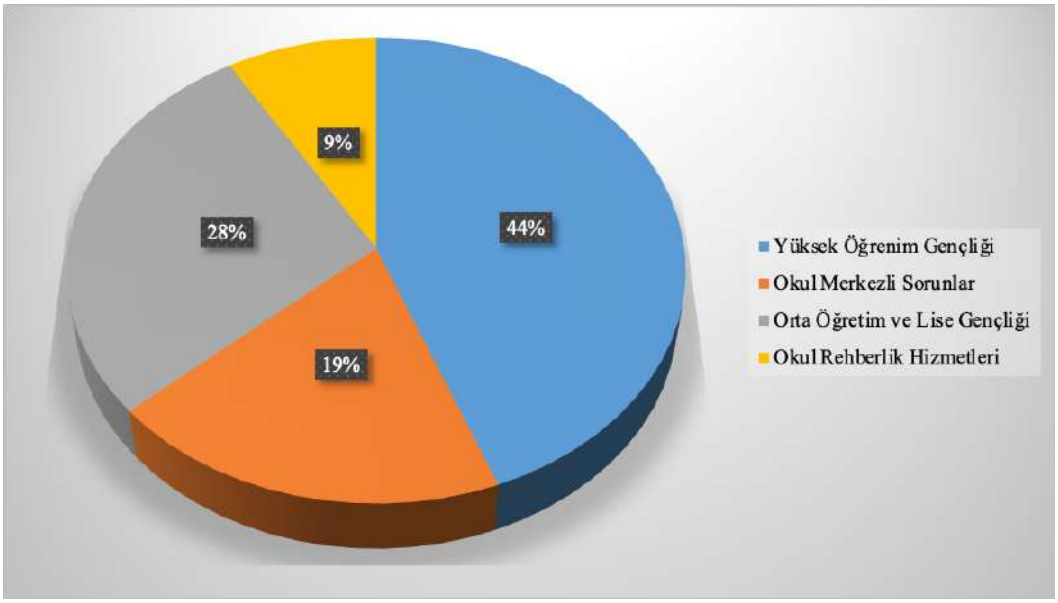
1910-2017 yılları arasındaki "*Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar*" temalı akademik çalışmaların bir araya getirilmesini amaçlayan bu çalışma sonucunda makale, tez ve kitap türünden olmak üzere toplam sekiz yüz (800) adet akademik yayına ulaşılmıştır. Bu çalışmalar literatürün yorumlanmasına yardımcı olacağı düşüncesiyle tematik olarak tasnif edilmiş; bu şekilde konu bazlı olarak daha detaylı değerlendirmeler elde edilebilmiştir. Bu anlamda ulaşılan sekiz yüz (800) eser 4 alt tema altında tasnif edilmiştir:

- Okul Merkezli Sorunlar
- Okul Rehberlik Hizmetleri
- Ortaokul ve Lise Gençliği
- Yüksek Öğrenim Gençliği

Alt temalarda nicel olarak öne çıkan alanların tespiti literatürdeki okul merkezli çalışmalar kavramının içeriğine ve tanımına yönelik ip uçları vermektedir. Literatürün bir araya gelmesi ve tema-

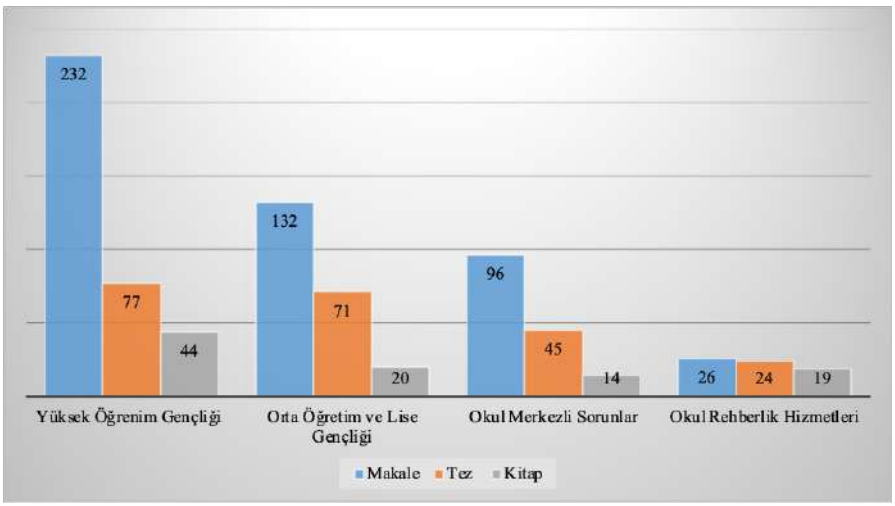
tik tasnifi sonucunda sekiz yüz (800) eserin %44'ü (353) *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* alt temasından oluşmaktadır. Üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunları çerçevesinde değerlendirilen ve en çok yayına sahip diğer alt tema ise "*Ortaokul ve Lise Gençliği"* temasıdır. Bu alt tema tüm eserlerin %28'ini (223) oluşturmaktadır. Diğer temalar ise sırasıyla "*Okul Merkezli Sorunlar"* %19 (155) ve *"Okul Rehberlik Hizmetleri"* %9 (69) paya sahiptir.

Grafik 16: Tematik Olarak Eser Dağılımı (800)

"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" temasına ait alt temalardaki eserlerin türlerine göre dağılımını incelemek de yine güçlü bir bibliyografik okuma için önemli bir veridir. Nitekim bu tematik inceleme alanda üretilecek yeni çalışmaların yoğunlaşacağı alana ve çalışmanın türüne dair araştırmacılara ipucu vermektedir. Buna ilişkin tablo aşağıda sunulmuştur:

Grafik 17: Alt Temalara Göre Eser Türlerinin Dağılımı

Tabloya göre tez çalışmaları incelendiğinde bu türde en çok yayının üretildiği alt tema yetmiş yedi (77) tezle "*Yüksek Öğrenim Gençliği"* olmuştur. Bu temayı ise sırasıyla yetmiş bir (71) tezle "*Orta Öğretim ve Lise Gençliği*" ve kırk beş (45) tezle "*Okul Merkezli Sorunlar*" temaları takip etmiştir. "*Okul Rehberlik Hizmetleri*" teması ise yirmi dört (24) tez ile bu türde en az eserin verildiği alt tema olmuştur.

Makaleler açısında bakıldığında da her kategoride en çok eser verilen türün makale olduğu görülmektedir. Makale türünün en çok verildiği alt temaya bakıldığında *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* iki yüz otuz iki (232) eserle en çok dikkat çeken tema olmuştur. Bu sayı toplam makaleler içerisinde %48'lik bir orana karşılık gelmektedir. "*Orta Öğretim ve Lise Gençliği*" yüz otuz iki (132) makale ile ikinci sırada yer almaktadır. Doksan altı (96) makale ile *"Okul Merkezli Sorunlar"* teması üçüncü sırada yer alırken bu türde en az eserin verildiği alt tema *"Okul Rehberlik Hizmetleri"* teması olmuştur.

Son olarak kitapların alt temalara göre dağılımına bakıldığında ise ilk sırayı yine kırk dört (44) kitapla *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* temasının aldığı görülmektedir. *"Okul Merkezli Sorunlar"* teması ise kitap türünde en az eserin verildiği alt tema olmuştur. Diğer eser türlerindeki sıralamadan farklı olarak "*Okul Rehberlik Hizmetleri"* teması on dokuz (19) eserle kitap türünün en çok üretildiği üçüncü tema olmuştur.

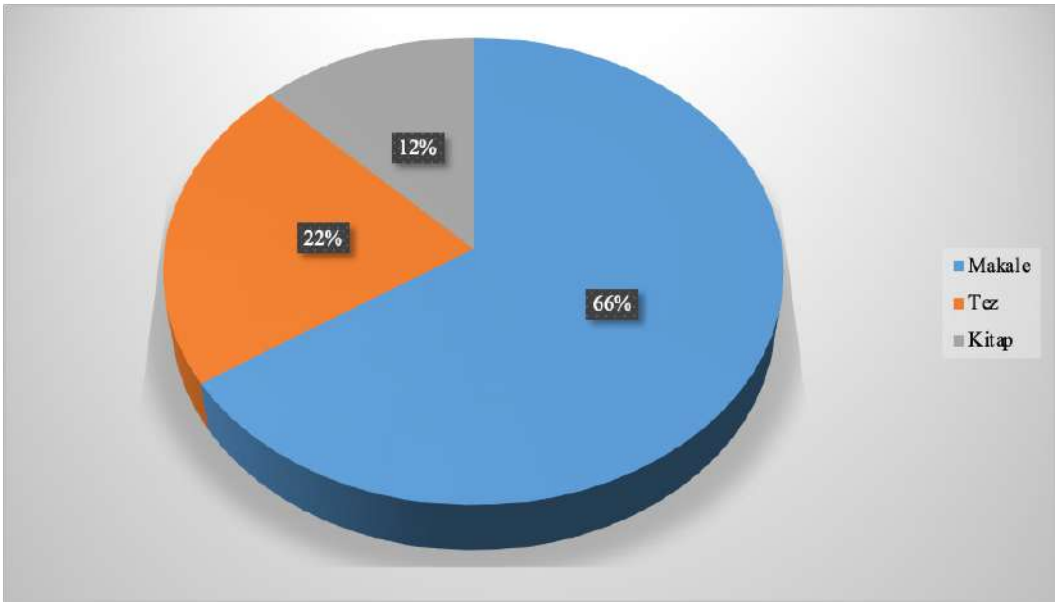
Bölüm II: Tematik Değerlendirmeler

Eserleri daha doğru temsil edeceği düşüncesiyle konuları kapsayacak anahtar kavramlar oluşturulmuş ve alt temaların çerçevesi belirlemiştir. Belirlenen çerçeve etrafında elde edilen bulgular 4 alt tema altında tasnif edilmiştir. Eserlerin türlerine göre dağılımı, öne çıkan eser içerikleri/konuları ve yazarlar gibi değişkenler her bir alt tema altında ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

1. "Yüksek Öğrenim Gençliği" Teması

"Gençlik ve Okul Merkezli" temasına ait eserlerin üç yüz elli üçü (353) *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* temasında üretilmiştir. Eserlerin iki yüz otuz ikisi (232) makale, yetmiş yedisi (77) tez, kırk dördü (44) ise kitap olarak yayınlanmıştır. Yüksek öğretime giriş sorunları, üniversite kampüsleri, üniversite algısı ve beklentileri, yurtta kalan öğrencilerin sorunları ve yüksek öğrenim gençliğinin eğitim sorunları bu tema altında en sık ele alınan konular olmuştur.

Grafik 18: "Yüksek Öğrenim Gençliği" Teması (353)

Makale çalışmaları bu tema içerisinde bulunan tüm eserlerin %66'sını oluşturması açısından en yoğun üretilen eser türü olmuştur. Kitap çalışmaları ise 44 yayınla en az sayıda ulaşılan eser türü olarak belirlenmiştir. Tez çalışmaları ise tüm eserler içerisinde %22'lik bir orana karşılık gelmektedir. On üç (13) doktora, bir (1) doçentlik ve bir (1) tıpta uzmanlık, altmış iki (62) yüksek lisans tezi düzeyinde çalışmanın bulunduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin sayıca fazla olması beklenen bir durum iken doktora çalışmalarının on üç (13) eser ile oldukça sınırlı sayıda kaldığı görülmüştür.

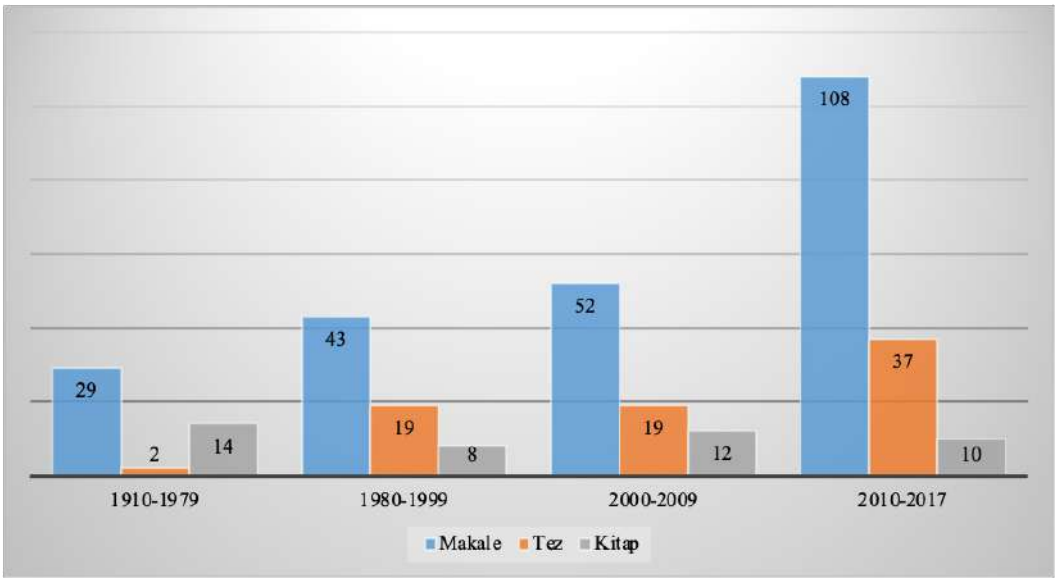
Dönemsel olarak incelendiğinde 1910-1949 yılları arasında tek çalışma Mehmet Tuğrul'un 1949 yılındaki "Yüksek Öğrenim Gençliği" isimli makale çalışmasıdır. Grafik 19'da "*Yüksek Öğrenim Gençliği"* alt temasındaki makale çalışmalarının periyodik olarak artış gösterdiği görülmektedir. Özellikle 2010-2017 yılları arasındaki süreçte makale sayıları bir önceki döneme göre 2 kat artış göstermiştir. Eser sayısındaki fazlalığa rağmen bu alanda öne çıkan yazarların olmadığı fark edilmiştir.

Tez çalışmalarına bakıldığında ise ilk olarak 1972 yılında Perihan Onay'ın yazdığı "Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler" isimli tez çalışmasıdır. Çalışmalar içerik açısından incelendiğinde tez çalışmalarında üniversite öğrencilerinin problemleri ağırlıklı olarak işlenmiştir. Bu çalışmalar arasında da üniversiteye giriş problemleri, yurt problemleri, akademik sorunlar, üniversiteye uyum gibi konuların odağa alındığı görülmektedir. Bu tema altında doktora düzeyindeki ilk tez çalışması Ahmet Akgün'ün kaleme aldığı "Üniversiteye Hangi Öğrenciler Nasıl Alınmalı" isimli çalışmadır. Bir sonraki doktora tez çalışması ise 21 yıl sonra F. Gül Akbalık tarafından yazılan "Bilgilendirme ve Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumları Üzerine Etkisi" isimli doktora tezidir.

Temaya ilişkin kitap çalışmalarına bakıldığında 1910-1979 yılları arasındaki dönemin on dört (14) eser ile en çok kitap yayını yapıldığı dönem olduğu görülmektedir. Diğer alt temalarda

özellikle 2000 ve sonrasındaki dönemde kitap sayısı artmaktayken *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* alt temasında bu durumun farklı olması dikkat çekicidir. Yayınlanan ilk eserin ise, Celal Özaydın tarafından 1953'de kaleme alınan "Üniversiteye Gireceklere Kılavuz" isimli kitap çalışması olduğu görülmüştür.

Grafik 19: "Yüksek Öğrenim Gençliği" Temasının Dönemsel Dağılımı

1.1. Tezler

- Onay, Perihan, *Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler,* 1972, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi.
- Akgün, Ahmet, *Üniversiteye Hangi Öğrenciler Nasıl Alınmalı,* 1976, Doktora, Hacettepe Üniversitesi.
- Güney, Melike, *Üniversite Öğrencileri Arasında Depresyon ve Problem Alanlarının Akademik Başarı ile İlişkileri,* 1982, Doçentlik, Tıp Fakültesi, Ankara Üniversitesi.
- Aktaş, Ali, *Üniversite Gençliğinin Sorunları; F. Ü. Sosyoloji Bölümü Öğrencileri Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma,* 1990, Lisans Bitirme, Fırat Üniversitesi.
- Tümkaya, Songül, *Akademik Danışmanlar ve Öğrencilerin Akademik Danışmanlık Görev Algıları ile Verilen Danışmanlık Hizmetlerini Değerlendirmeleri,* 1990, Yüksek Lisans, 151 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada akademik danışman ve öğrencilerin akademik danışmanlık görev algıları ile verilen danışmanlık hizmetlerinin değerlendirilmesi ele alınmıştır. Ayrıca danışmanlık hizmetlerini engelleyen unsurların ortaya çıkarılmasına da çalışılmıştır. Araştırmada görev maddelerine ilişkin olarak Kuzgun tarafından geliştirilen envanter kullanılmıştır. Bu envanter ile danışman ve öğrencilerin

akademik danışmanlık görev algıları ile verilen hizmetlerin düzeyi belirlenmiştir. Danışmanlık hizmetlerini engelleyen unsurların ortaya çıkarılması için sorulan sorular Ç.ü. 'si öğretim koşulları göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Araştırmaya Tıp fakültesi dışındaki diğer fakültelere devam eden II, III ve IV. sınıf öğrencileri olmak üzere toplam 519 öğrenci ile bu fakültelerde görevli 105 akademik danışman katılmıştır. Araştırma sonuçları frekans, yüzde, aritmetik ortalama, "t" testi ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile değerlendirilerek sonuçlar tablolarla gösterilmiştir. Elde edilen bulgulardan akademik danışmanlar ile öğrencilerin görev algılarında birbirine benzer olduğu buna karşın verilen hizmetlerin algılama biçimlerine uygun olmadığı görülmüştür. Genelde akademik danışmanların görev algılarına uygun hizmetleri vermedikleri dikkati çekmektedir. Öğrencilerin de danışmanlarından beklentilerine uygun hizmetleri görmediklerini ifade ettikleri anlaşılmıştır. Yeterli danışmanlık hizmetlerinin verilmesini engelleyen en önemli unsurlar olarak; öğrenci sayısının çokluğu, danışman-öğrenci etkileşiminin olmaması ve sürekli değişen yönetmelikler gösterilmiştir. Araştırma bulguları sonucunda bugünkü hizmetlerin yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Önerilerde öğrencilerin ruh sağlığının korunması ve başarılarının yükseltilmesinde rol oynayan akademik danışmanlık hizmetlerinin öğrencilerin beklentilerine uygun bir işleyişle yeniden düzenlenmesine dikkat çekilmiştir.

- Karakütük, Sevim, *Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na Bağlı Yurtlarda Uygulanmakta Olan Disiplin Yönetmeliği Hakkında Öğrencilerin Düşünceleri,* 1991, Yüksek Lisans, 99 s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Üniversitede okuyabilmek için bulunduğu yerden ayrılıp büyük kente gelen öğrenci için en önemli problem nerede kalacağıdır. Öncelikle Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı bir yurda girebilmek amaçlanmaktadır. Devletin koruyuculuğu altında düzenli, disiplinli bir yurtta kalmak hem ekonomik açıdan hem de fiziksel açıdan en idaealidir. Yurda girebilmek için gerekli başvuruyu yapan üniversite öğrencileri Kurum tarafından gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra yurda girmeye hak kazanır. Yurtlara giren öğrencileri yeni bir hayat ve uymakla zorunlu oldukları yurt kuralları beklemektedir. Yurtlarımızda barınan öğrenciler genelde 18-24 yaş grubunu kapsamaktadır. Bu yaştaki gençler kişilik geliştirme sürecini en yoğun bir biçimde yaşamakta olup, bağımsız hareket edebilme, yetişkin bir birey olduğunu kendine ve çevreye kanıtlama çabasındadır. Bu dönem gençliği, koruma ve yönlendirilme gereksinimleri ile otoriteden kaçınma ve karşı gelme eğiliminin çelişkilerini iç içe yaşamaktadır. Yurtlar her ne kadar öğrenci için bir ev, önemli gereksinimlerini karşıladığı bir mekan konumunda ise de aynı zamanda devletin bürokratik sistemine bağlı bir resmi örgüttür. Yurt gibi toplu yaşanan ortamlarda 7980 kişilerin bir ev rahatlığını sınırsız yaşayabilmeleri ve bunu beklemeleri imkânsızdır. Bu nedenle yurtta birtakım kurallara uyulması zorunlu hale gelmektedir. Bu kurallar Disiplin Yönetmeliğinde ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Bu araştırma, yurtlarda uygulanmakta olan disiplin Yönetmeliği hakkında kız ve erkek öğrencilerin neler düşündüğünü belirlemek, kızlarla erkeklerin görüşleri arasında manidar bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada anket tekniği uygulanmıştır. Ancak araştırmacı tarafından bir anket formu geliştirilmemiş, uygulanmakta olan Disiplin Yönetmeliği olduğu gibi alınmıştır, öğrencilerin her maddeyi "uygundur, uygun değildir" seçenekleri ile değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara'da bulunan 13 kız, 7 erkek yurdu oluşturmaktadır, örneklem olarak iki kız (Tuna, Seyran Yurtları), İki erkek (Dikimevi, Yunus Emre Yurtları) yurdu alınmıştır. Araştırmanın kuramsal

temelini oluşturmak amacıyla öncelikle konu ile ilgili kaynak taraması yapılmıştır. Daha sonra anket formu ile toplanan bilgiler sayısallaştırılarak, istatistiksel tekniklerle irdelenmiş, sonuçlar tablolar ve metin içinde sunulmuştur. Örnekleme giren öğrencilerin Disiplin Cezalarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla her madde ayrı ayrı tablolaştırılmış, yüzde hesapları yapılmış, kız 81 ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında manidar bir o farklılığın olup olmadığını anlamak için X (Kay kare) testi uygulanmıştır. Manidarlık için 0,05 hata düzeyi seçilmiştir. 1. Disiplin Yönetmeliğinde yer alan Dikkat Çekme Cezasını gerektiren haller konusunda kız öğrencilerin %41' i, erkek Öğrencilerin %57' si "uygundur" görüşünü belirtmişlerdir. Ancak aradaki bu farkın Dikkat Çekme Cezasının tamamından değil bazı maddelerden kaynaklandığı görülmüştür. 2. Kusur Bildirme cezasını gerektiren haller konusunda kızların %51' i, erkeklerin %4 8' i uygundur görüşünü belirtmişlerdir. Aradaki farkın çok az olması nedeniyle kızlarla erkeklerin görüşleri arasındaki fark manidar görülmemiştir. 3. "Yurttan Geçici Çıkarma cezasını gerektiren haller" konusunda kızların %59* u, erkeklerin %60'ı uygundur görüşünü belirtmişlerdir. Böylece bu konuda kızlarla erkeklerin görüşleri arasında manidar bir farklılık yoktur denencesi kabul edilmiştir. 4. Yurttan Süresiz Çıkarma cezasını gerektiren haller konusunda kızların %58" i, erkeklerin %74' ü uygundur görüşünü belirtmişlerdir. Aradaki bu fark manidar bulunmuştur. Genel olarak Disiplin Yönetmeliğini kızların %52' si, erkeklerin %60' ı uygun bulurken; kızların 82 %48' i, erkeklerin %40*1, uygun bulmadığını belirtmişlerdir. Yönetmeliği uygun bulmayan grup küçümsenemez. Bu grubun görüşlerini dikkate alarak yönetmeliğin yeniden düzenlenmesi uygun olacaktır.

- Kılıç Atıcı, Meral, *Üniversite Öğrencilerinin Tahmin Ettikleri ve Elde Ettikleri Akademik Başarı ile Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeyleri Arasındaki İlişki,* 1991, Yüksek Lisans, 75 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Saraçoğlu, Şadiye, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Belli Başlı Problemleri,* 1993, Yüksek Lisans, 132 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Ondokuz Mayıs üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin önce, başkaları ile ilişki kurma, okul, diğer (ulaşım, barınma, sosyal etkinlikler), gelecek, benlik, arkadaşlık ilişkileri, sağlık ve aile ile ilgili alanlarda problemlerinin yoğunlukları incelenmiştir. Daha sonra öğrenci problemlerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, program türü, ailedeki çocuk sayısı, anne-baba tutumu, anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi, anne mesleği, baba mesleği, ailenin gelir düzeyi, okul başarısı, yaşamın çoğunun geçirildiği yer, barınma türü değişkenleri ile olan ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada öğrenci problemlerini saptamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen Problem Tarama Listesi kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili bilgileri elde etmek için yine araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Anketi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 1991-1992 öğretim yılında Ondokuz Mayıs üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği Bölümü ile ÖSS'ye göre öğrenci alan Samsun Eğitim Yüksek Okulu ve Amasya Eğitim Yüksek Okulu öğrencileri dışındaki öğrencilerden, program türü ve sınıf düzeyi dikkate alınarak tesadüfi örnekleme yöntemi île seçilen 511 öğrenci oluşturmuştur. Problem Tarama Listesi ve Kişisel Bilgi Anketi ile öğrencilerden elde edilen bilgilerin analizinde tek yönlü varyans analizi, t-testi ve Newman-Keuls testi tekniklerinden yararlanılmıştır. Ill Araştırma için gerekli bilgiler toplandıktan sonra, önce örnekleme giren tüm öğrencilerin problemleri problem alanlarına göre ayrıştırılmış ve her problem alanı ile ilgili sayısal veriler gruplandı-

rılmıştır. Sonra öğrencilerin problemleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu araştırmada denencelerle ilgili olarak elde edilen bulgular özetle aşağıda verilmiştir. 1. Ondokuz Mayıs üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, genel olarak problemleri incelendiğinde okul ile ilgili problemlerin diğer problemlere göre daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu alanda okulun olanaklarındaki yetersizlikler, öğretim, okulun fiziksel şartları, öğretmenler, öğrencilerin kendileri ile ilgili problemlerin önem bakımından birbirini izlemekte olduğu görülmüştür. 2. Cinsiyet ile öğrenci problemleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla problemli olduğu saptanmıştır. 3. Okudukları sınıf düzeyine göre öğrencilerin problemleri arasındaki fark önemli bulunmuştur. I. ve IV. sınıf öğrencilerinin, II. ve III. sınıf öğrencilerine göre daha fazla problemli oldukları saptanmıştır. A, İzlenen program türüne göre öğrencilerin problemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. 5. Ailedeki çocuk sayısına göre öğrencilerin problemleri arasındaki fark, önemsiz bulunmuştur. 6. Anne-baba tutumuna göre öğrencilerin problemleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. 7. Anne öğrenim düzeyine göre öğrencilerin problemleri 19 aracındaki fark, önemsiz bulunmuştur. 8. Baba öğrenim düzeyine göre öğrencilerin problemleri arasındaki fark, önemsiz bulunmuştur. 9. Anne mesleğine göre öğrencilerin problemleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. 10. Baba mesleğine göre öğrencilerin problemleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. 11. Ailenin ortalama aylık gelir düzeyine göre, öğrenci problemleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. 12. Başarı durumu ile öğrenci problemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. 13. Yaşamın çoğunun geçirildiği yere göre öğrenci problemleri arasında önemli düzeyde fark bulunmamıştır. 14. Barınma türüne göre öğrenci problemleri arasındaki fark, önemli bulunmuştur. Ailelerinden uzakta okuyup, kredi-yurtlar kurumuna bağlı ya da özel bir yurtta, akraba ya da tanıdık yanında, pansiyon ya da otelde, arkadaşlarla birlikte ya da tek başına kiralık evde ya da başka yerde kalan öğrencilerin problemleri, ailelerinin yanında kalan öğrencilerden daha fazla bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin problemlerini en aza indirmek, problemlere çözüm yolları bulma ve çözümüne yardımda dikkate alınabilecek çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

- Meydan, Gül, *A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü`nde Kayıtlı Lisans Üstü Öğrencilerinin Sorunları,* 1994, Yüksek Lisans, 237 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: İnsan gücü, özellikle nitelikli insan gücü yetiştirme, toplumların gelişimlerinde önemli yere sahiptirler. Nitelikli insan gücü üniversiteler bünyesinde kurulan lisans üstü eğitim programlarından yetişmektedir. Bu programlardan yetişecek insan gücünün nitelikli olması, programların niteliğinin de yüksek olmasına bağlıdır. Programların niteliğini yükseltilmesine, bu programlardaki eksikliklerinin giderilmesine bağlı olarak, lisans üstü öğrencilerinin sorunlarının saptanmasıyla da bir ölçüde katkıda bulunulabilecektir. Bu nedenle, öğrencilerin akademik, sosyal, ekonomik sorunları saptanıp, çözüm önerileri getirilmeye çalışılacaktır. Tarama modelinde yapılan bu araştırmada veriler, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde 1991-1992 öğretim yılında öğrenim görmüş 177 yüksek lisans ve 72 doktora öğrencisi üzerinden toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve kay-kare tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın birinci bölümünde problem ortaya konulup, problem ile ilişkili olan araştırmalara yer verilmiştir, ikinci bölümde yöntem, üçüncü bölümde bulgular ve yorum, dördüncü bölümde sonuç ve öneriler belirtilmiştir. Araştırma bulguları, genel betimleyici bilgiler ve istatistiksel çözümleme sonucunda elde edilen bulgular olarak belirtilmiştir. Yapılan istatistiksel çözümleme ile öğrencilerin programa devam etme nedenleri, programın getireceği eko-

nomik katkının, öğrencilerin akademik, ekonomik ve sosyal sorunlarının farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin programa devam etme nedeni akademisyen olmak üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, doktora öğrencilerinin asıl amacının bu neden olmasına karşın, yüksek lisans öğrencileri ayrıca çalışma yaşamıyla ilgili bazı avantajlar sağlamak için bu programa devam etmektedirler. Yine bu öğrencilerin 26 ve yukarı yaş grubu öğrencileri doktora öğrencileriyle aynı amacı paylaşmakta olmasına karşın, 25 ve daha genç yaş grubu öğrencileri akademisyen olma yanında yüksek lisans öğrencileriyle aynı avantajı sağlayacağını belirtmişlerdir. Yüksek lisans düzeyindeki erkek öğrencilerin amaçlarının çoğunlukla akademisyen olmasına karşın, kadın öğrencilerin daha fazlası akademisyen olmak istemeleri yanında çalışma yaşamıyla ilgili bazı avantajlar sağlayacağını da ummaktadırlar. Yüksek lisans ve doktora öğrencileri en çok kütüphane ve dokümantasyon merkezleri yoluyla yeni araştırma bulguları ve kuramsal bilgilere ulaşabildiklerini çoğunlukla belirtmelerine kaşın, doktora öğrencilerinin daha fazlası yurt dışından kaynak getirterek de ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin her ikisi de en fazla oranda tez seçiminde karşılaşılan sorunu, öğrencinin çalışma alanının sorunlarını tanımaması olarak belirtmelerine karşın, yüksek lisans öğrencileri büyük oranda finansal güçlükleri belirtirlerken, doktora öğrencilerinin çok daha az bir oranı bu güçlüğü belirtmişlerdir. Yüksek lisans öğrencileri çok az bir oranda tez çalışmasında gerekli yönlendirmenin yapılmadığını belirtirlerken, aynı sorunu doktora öğrencileri önemli bir oranda belirtmişlerdir. Doktora öğrencileri lisans üstü eğitimin gerektirdiği harcamalarının en büyüğü konusunda ikinci önem derecesinde ve fazla oranda yurt dışından kitap, makale ve mikrofilm getirtmek için yapılan harcamaları gösterirken, bu harcamaları yüksek lisans öğrencileri çok önemsiz derecede belirtmişlerdir. Doktora öğrencileri lisans üstü eğitimin öğrenciyi ekonomik açıdan en fazla zorlayan durumla ilgili olarak kendilerini zorlayan bir durum olmadığını yüksek oranda belirtirlerken, yüksek lisans öğrencileri çok az bir oranda bu durumu belirtmişlerdir. Hukuk Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Fakültesi öğrencileri derslerin işlenmesinde kullanılan yöntem olarak sunuları belirtirlerken, İlahiyat Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi ile Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi öğrencileri tek yönlü anlatımı daha çok belirtmişlerdir. Lisans üstü programın yoğunluğu nedeniyle sosyal gereksinimi fark edemedikleri Eğitim Bilimleri Fakültesi öğrencilerince çok az oranda belirtilmesine karşın, İlahiyat Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerince önemli oranda belirtilmiştir. Yine sosyal gereksinimlere parasal kaynak ayıramamalarının İlahiyat Fakültesi öğrencileri tarafından yüksek oranda belirtilmesine karşın, Hukuk Fakültesi öğrencilerince çok az oranda belirtilmiştir. Öğrencilerin akademik, sosyal ve ekonomik sorunları bazı durumlarda farklılaşma göstermiş, bazı durumlarda ise benzerlik göstermiştir. Bulgulara dayanılarak varılan sonuç ise, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin belirtilen sorunları bulunmakla birlikte, farklı ağırlıkta ve çeşitli fakülteler açısından farklı biçimlerde ortaya çıkmıştır.

- Çelik, Hakan, *Üniversite Öğrencilerinin Denetim Odağının Üniversite Tercih Sıralaması ve Başarısına Etkisi,* 1995, Yüksek Lisans, 93 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada toplam 130 denek üzerinde denetim odağının basan ve üniversite tercih sıralaması ile ilişkisi incelenmiştir. Denetim odağının belirlenmesi için Rotter Dış Kontrol Odağı Ölçeği kullanılmış, başarının ölçülebilmesi için ağırlıklı basan notu ortalamaları alınmış ve tercihlerin belirlenebilmesi için de bir anket uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi amacıyla t testi, X2 ve korelasyon istatistiksel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda içten denetimliler ile

dıştan denetimliler arasında basan ve tercih sıralaması açısından bir farklılık bulunduğu hipotezleri desteklenmiştir. Çalışmanın tartışma bölümünde ise araştırmanın sınırlanan ve yeni yapılacak araştırmalara öneriler belirtilmiştir.

- Fidan, Hatice, *Osmangazi Üniversitesi Öğrencilerinin Sorunlarına Göre Oluşturdukları Grupların Farklılıklarının Araştırılması ve Öğrencilerin Sınıflandırılmasıyla İlgili Bir Uygulama,* 1995, Yüksek Lisans, 114 s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

ÖZET: Türkiye'nin gerek kültür gerek teknoloji açısından kürelleşen dünya koşullarına entegre olabilmesi için gereksinim duyduğu yetişmiş, sağlıklı insan gücünü oluşturacak üniversite öğrencilerinin mevcut ve potansiyel sorunları ve bu sorunların çözümünde görev alacak birimlerin oluşturduğu merkezler bu çalışmanın içeriğini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket tekniğinin seçildiği bu çalışmada Osmangazi Üniversitesi Fakültelerinin Birinci Sınıflarına ilk defa 1994-1995 öğretim yılında kayıt yaptıran öğrencilere uygulanmak üzere üç bölümden oluşan bir anket formu hazırlanmıştır. Anketin ilk bölümü "Öğrenci Sorunları Envanteri"ni, ikinci bölümü "öğrencilerle ilgili bilgileri" ve üçüncü bölümü de "öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi hakkındaki algı ve beklentilerini" belirlemede yararlanılacak soruları içermektedir. Öğrencilerin anketin "Öğrenci Sorunları Envanteri" bölümüne vermiş oldukları cevaplar dikkate alınarak sorunlar "Akademik Sorunlar", "Boş Zamanları Değerlendirme ve Kültürel Sorunlar", "Ekonomik Sorunlar", "Yaşam ve Sağlık Sorunları" ve "Psikososyal Sorunlar" olmak üzere beş ana grupta sınıflandırılmış ve söz konusu sınıflandırmada "Çoklu Ayırma ve Sınıflandırma Analizi (Diskiriminant Analizi)" kullanılmıştır. Analiz sonucunda yapılan hatalı sınıflandırmalar düzeltilmiş, öğrenci sorunlarının kaynağının belirlenmesi amacıyla karşılaştırma tabloları düzenlenmiş ve özet bilgiler elde edilmiştir. Ayrıca sınıflandırma sonuçları Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi hakkındaki algı ve beklentiler bakımından da incelenerek bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Yapılan bu çalışma, araştırmadan elde edilen bulguların özetlendiği ve önerilerin yer aldığı sonuç bölümüyle tamamlanmıştır.

- Öztürk, Veli, *İnönü Üniversite ile Fırat Üniversitesi Öğrencilerinin Gençlik ve Spor Sorunlarının Tesbiti,* 1996, Yüksek Lisans, 55 s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: İnönü Üniversitesi ve Fırat Üniversitesinde yapılan bu araştırma, her iki üniversitedeki öğrencilerin gençlik ve spor problemlerini tespit edip, ortaya koymaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda tarafımdan tespit edilen gelir dağılımı, eğitim, ulaşım, sağlık ve sporla ilgili problemler, her iki üniversitede manidar bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu problemlerin ortaya çıkış sebepleri anne babanın gelir ve eğitim düzeyi, her iki üniversitenin gelişmişlik düzeyi, üniversitelerin kampüsleri içindeki spor alanlarının durumu ve öğrencilerin bu tesislerde yararlanması gibi bağımsız değişkinlere ne derecede bağlı olduğu da ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

- Akandere, Mehibe, *Üniversite Gençliğinde Görülen Kaygının Giderilmesinde Sporun Etkisi,* 1997, Doktora, 158 s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmada üniversite gençliğinde görülen kaygının giderilmesinde sporun etkileri sonucu amaçlanmıştır. Araştırma örneklemini Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesinin 7 farklı bölümünde okuyan 311 spor yapmayan öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada sürekli kaygı ölçeği (STAI) kullanılmıştır. Kontrol, deney ve gönüllüler grubuna uygulanan spor etkinliklerin sonucu değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda cinsiyet değişkeni açısından kız öğrencilerin kaygı düzeyleri erkeklere oranla daha yüksek tespit edilmiştir. Spor etkinliklerinin her iki cinsin kaygı düzeylerinde düşme etkisi yaptığı gözlenmiştir. Yaş değişkenine göre başlangıçta birbirine yakın kaygı düzeyi görülmüştür. Spor etkinliklerinin tüm yaş, kategorileri, kaygı düzeylerinde azalma meydana getirdiği ortaya çıkmıştır. Söz konusu azalma 19-20 yaş grubunda en yüksek düzeydedir. Branş değişkenine göre, spor etkinlikleri kaygının azaltılmasında etkin bir rol oynamıştır. Bu etki müzik branş öğrencilerinde en olumlu düzeyde olmuştur. Gönüllü katılan grubun kaygı düzeyinde de spor etkinlikleri sonucunda azalma olmuştur. Deney ve gönüllüler grubu arasında benzer netice alınması uygulanan spor etkinliklerinin olumlu katkısının göstergesidir. Bu araştırma sonucunda, spor etkinliklerinin üniversite gençliğinde görülen kaygının giderilmesinde çok etkin bir rol oynadığı tespit edilmiştir.

- Akbalık, F. Gül, *Bilgilendirme ve Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumların Üzerine Etkisi,* 1997, Doktora, 127 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Göbel, Cem, *İzmir İlindeki Üniversite Öğrencilerinin Başarısına Etki Eden Faktörler ile Öğrencilerin Yaşamına Ait Sorunlarına İlişkin Bir Kamuoyu Araştırması,* 1997, Yüksek Lisans, 134 s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Ege Üniversitesi.

ÖZET: Bu tezde adından da anlaşılacağı üzere İzmir ilindeki üniversitelerde okuyan öğrencilerin başarısına etki eden faktörler ile öğrencilerin üniversite yaşamına ilişkin sorunları belirlemek amacıyla üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmaya bağlı olarak öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar, basanlarını etkileyen faktörler ve ülke sorunlarına ilişkin bakış açıları incelenmiştir. Çalışmada tabakalı-aşamalı örnekleme yöntemi kullanılması öngörülmüştür. Araştırmada Ege ve Dokuz Eylül Üniversiteleri tabaka olarak belirlenmiş, örnekleme birimi olarak belirlenen öğrencilere dört aşamada ulaşılmıştır. Aşamalarda ise ölçümle orantılı olasılıklı örnekleme (P) ve basit rastgele örnekleme (R) yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Ayrıca araştırmada olasılıklı örnekleme yöntemi kullanılması, örneklemin alındığı kitle ile ilgili çıkarsamaların da yapılabilmesini sağlamıştır. Çalışmada Doğrusal Olasılıklı Model anket yolu ile elde edilen verilere uygulanarak başarıyı etkileyen değişkenler. Öğrencinin ailesinin uyumlu olup olmaması, cinsiyeti, ailesinin gelir düzeyi ve öğrencinin kaldığı yer olarak saptanmıştır. Ayrıca anketlerden elde edilen sonuçlar frekans dağılım tabloları, grafikler ve yüzdelerle açıklanmış ve bu sonuçlar elde edilen doğrusal olasılıklı modele bağlı olarak yorumlanmıştır.

- Öner, Gül, *Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavına Girecek Öğrencilerin Okul Tercihleri ile Yetenekleri ve İlgililerin Karşılaştırılması,* 1997, Yüksek Lisans, 41 s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Ege Üniversitesi.

ÖZET: Üniversite çağına gelen gençlerin ilgi ve yetenekleri ile üniversite giriş sınavlarında yapmayı düşündükleri tercihleri arasında ne derecede bir uyum olduğunu araştırmak amacı ile 1994-95 öğretim yılında bazı lise son sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmanın sonuçları bu çalışmada tartışılacaktır. Bugün liselerde öğrenciler, ikinci sınıftan itibaren alan kollarına ayrılmaktadırlar. Alan kollarına ayrılırken en önemli ölçüt, öğrencinin lise birinci sınıftaki başarısıdır. Ayrıca öğrencinin isteği de göz önünde tutulmaktadır. Dolayısıyla, öğrencilerin yapacakları alan seçimini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yapabilmeleri için, bu özelliklerinin lise birinci sınıftaki başarısına ve isteğine yansımış olması gerekmektedir. Bu yansımanın sağlanması, özellikle rehberlik servislerinin, bu konuda sistemli çalışmalar yapmasını gerektirmektedir. Bazı özel kurumlarda, özellikle dershanelerde bu konularla ilgili sınırlı çalışmalar yapıldığı, resmi ya da yarı resmi okullarda ise bu konu üzerinde düzenli çalışmalar yapılmadığı bilinmektedir. Üniversite sınavına girecek öğrenciler üzerinde yapılan bu araştırmada öğrencilerin yetenek, ilgi ve değerlerinin saptanması için Prof. Dr. Yıldız KUZGUN tarafından geliştirilen ve meslek seçiminde kişinin kendisini tanıması için etkili olan kişilik özelliklerinden yetenek, ilgi ve değerlerine ilişkin bilgiler veren 'Kendini Değerlendirme Envanteri (KDE)' kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerden %25'inin sadece sözel yeteneğe, %6'sının sadece sayısal yeteneğe ve %6'sının da sadece Şekil-Uzay yeteneğine sahip oldukları, buna karşın %36'sının ise hiçbir yeteneğinin belirgin olmadığı anlaşılmaktadır. Bu oran oldukça büyük bir kitleyi temsil etmektedir. Üniversite çağına gelmiş ve üniversite giriş sınavlarında yapacağı tercihlerine göre ilerideki mesleğini belirlemek için karar verecek gençlerden %36'sının hiçbir yeteneğinin belirgin olmaması oldukça dikkat çekici bir durumdur. İlgi ve değerleri belirgin olmayan öğrenci oranının %50 dolayında olması öğrencilerin büyük çoğunluğunun ilgi ve değerlerinin oluşmadığı anlamına gelebilir. Bu durumda öğrencilerin kendilerine uygun meslek seçme ve tercih ettikleri okulda istekli olarak okuma ve başarılı olmalarının da çok zor olacağı söylenebilir.

- Özbay, Günnur, *Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması,* 1997, Yüksek Lisans, 69 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin problem alanlarını ve bu problemlere yönelik olarak gösterdikleri yardıma yönelik davranışlarını belirlemek amacıyla kullanılabilecek bir ölçeğin geliştirilmesidir. Bu ana amacın yanında, üniversite öğrencilerinin problem alanlarının daha iyi tanınması, profesyonel psikolojik yardım arama davranışlarının ve tutumlarının belirlenmesi, Üniversite psikolojik danışma merkezlerinde kullanılabilecek bir tarama ve ön tanıma ölçeği olarak kullanılabilecek bir aracın geliştirilmesi gibi alt amaçlar da sayılmaktadır. Araştırmanın örneklemini Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin değişik fakültelerinden rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 509 öğrenci oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin problem alanlarını yansıtabilecek içerikte 85 maddelik bir yapının geçerlik ve güvenirliğini belirleme çalışmaları iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Ön çalışma olan ilk çalışmada 350 kişilik örneklem grubuyla testin geçerlik ve güvenirliğine ilişkin ilk bulgular elde edilmiştir. Daha sonra 509 kişilik örneklem grubuyla son çalışma 70 maddelik test üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler her türlü çıkarımlı istatistik açısından engel teşkil edebilecek sınırlılıklar açısından gözden geçirilmiştir. Veri çözümleme yöntemi olarak Confirmatory Faktör Analizi gerçekleştirilmiştir. Faktör Analizinde indirgeme tekniği olarak PC (Principles Components) ve rotasyon işlemi ise Varimax yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Faktörlenebilirlik ölçüsü olarak Spher-

city ve Örneklem uygunluğu esas alınarak korelasyon, kovaryans ve yapı matrixleri inceleme yoluna gidilmiştir. Faktör sayılarını belirlemek amacıyla ise "birden büyük öz değer" grafik yöntemi (Scree Test) ve Communality kat sayıları ölçüt olarak kabul edilmiştir. Yapılan Scree Testten altı faktörlü bir açıklanabilirliğin olduğu ortaya çıkmıştır. Altı faktörlü yapıda faktör analizinin sonuçları açıklanabilir ve yorumlanabilir düzeyde Kişiler arası ilişkiler, Depresyon, Akademik/Mesleki, Nevrotik Eğilimler, Aile ve Yardım Arama Davranışı gibi faktörlerin geçerliği doğrulanmıştır. Sonuçta altı faktörlü bu yapıda toplam varyansın, %64.7'si açıklanabilmiştir. Faktörler arasındaki korelasyon değerleri orta düzey değerlilikleri ile faktör yapısının ilgili fakat farklı yapılarda olduğunu ortaya koymuştur. Testin güvenirliği konusunda yapılan çalışmalarda ise Cronbach a değerleri 63 ile 90 arasında değişmektedir. Diğer bir güvenirlik çalışması yöntemi olarak testin tekrarı gerçekleştirilmiş ve r değerleri 54 ile 81 arasında değiştiği belirlenmiştir. Geliştirilen testin ayrıca değişik grup farklılıklarına (Cinsiyet, Fakülte, SED vb.) duyarlılığı incelenmiştir. Sonuçlar özellikle cinsiyet farklılığının manidar düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu nedenle değişik amaçlarla kullanılabilecek her iki cinsiyete göre yüzdelik normlar hesaplanmıştır.

- Gizir, Cem Ali, *A Study on The Problems of The Middle East Technical University Senior Students,* 1998, Yüksek Lisans, 121 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, Orta Doğu Teknik Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin yaşadıkları en önemli problemler ile fakülte, cinsiyet ve aile sosyo-ekonomik düzeyi arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi, 1997-1998 öğretim yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi 'ndeki beş fakültede yer alan 34 bölüme devam eden 885 son sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. VI Araştırmanın verileri, ODTÜ öğrencilerinin belirlenen alanlarındaki en önemli problemlerini tespit etmek ve ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "Öğrenci Problem Anketi"nden yararlanılarak toplanmıştır. Belirlenen problem alanları ile öğrencilerin fakülteleri, cinsiyetleri ve aile sosyo-ekonomik statüleri arasındaki ilişkileri incelemek üzere "cross-tabulations" ve "chi square" teknikleri kullanılmıştır. Araştırma bulguları, ODTÜ son sınıf öğrencilerinin akademik, sosyal ve mesleki alanlarda önemli problemlerinin olduğunu ortaya çıkarmakla birlikte, öğretim görevlileri, dersler, ödevler, sınavlar ve değerlendirme sistemi, yabancı dil, üniversite yönetimi, meslek, arkadaşlık ilişkileri, karşı cinsle ilişkiler ve sosyal aktiviteler ile ilgili problem alanları ile fakülte, cinsiyet ve aile sosyo ekonomik statüsü arasında önemli ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur.

- Kılıç Basmacı, Suna, *Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 1998, Yüksek Lisans, 94 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma Üniversite öğrencilerinin algıladıkları problem çözme becerileri ile ana-babanın "demokratik" ve "otoriter" olarak algılanması, doğum yeri, ana- babanın öğrenim durumu, öğrencinin sayısal, sözel ve özel yetenekle ilgili bölümde okuması ve cinsiyeti arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini 1996-1997 ders yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Eğitim Programlan ve Öğretimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Matematik, Kimya, Biyoloji, Resim ve Müzik bölümlerinde okuyan toplam 204 öğrenci

oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin kendilerine ve ailelerine ilişkin bilgiler "Bilgi Formu" ile, ana-babaların "demokratik" ve "otoriter" tutumları "Ana-Baba Tutum Ölçeği" ile, problem çözme becerisi "Problem Çözme Envanteri" ile ölçülmüştür. Araştırma verilerinin analizi SSPS paket programının çeşitli alt programları kullanılarak yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu, t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları şu şekilde özetlenebilir: 1. Annenin "demokratik" olarak algılanması ile problem çözme becerisinin algılanması arasındaki ilişki anlamsız bulunmasına rağmen babanın "demokratik" olarak algılanması ile problem çözme becerisinin algılanması arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. 2. Anne ve babanın "otoriter"olarak algılanması ile problem çözme becerisinin algılanması arasında ilişki bulunamamıştır. 3. Annelerini "demokratik" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamaları, annelerini "otoriter"olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamalarından daha yüksek bulunmuştur. 4. Babalarını "demokratik" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamaları, babalarını "otoriter" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamalarından daha yüksek bulunmuştur. 5. Annelerini "demokratik", babalarını "otoriter" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamaları ile, annesini "otoriter" babasını "demokratik" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. 6. Annelerin öğrenim düzeylerinin öğrencinin problem çözme becerisini algılaması üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. 7. Babaların öğrenim düzeylerinin öğrencinin problem çözme becerisini algılaması üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. 8. Doğum yerinin büyük ya da küçük şehir olmasının öğrencinin problem çözme becerisini algılaması üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. 9. Öğrencilerin sayısal, sözel ve özel yetenek puanlarıyla öğrenci alan bölümlerde öğrenim görenlerinin problem çözme becerisini algılaması üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. 10. Kız ve erkek öğrencilerin problem çözme becerilerini algılamaları arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında problem çözme becerisi açısından "demokratik" ana-baba tutumunun "otoriter" ana-baba tutumuna göre daha elverişli koşullar yarattığı sonucuna varılabilir.

- Şahin, Bülent, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğrencilerinin Akademik Danışmanlık Hizmetlerinden Beklentileri ve Bu Beklentilerin Karşılanma Düzeyinin Belirlenmesi,* 1998, Yüksek Lisans, 52 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı, K.T.Ü. öğrencilerinin akademik danışmanlık hizmetlerinden beklentileri ve akademik danışmanlık hizmetlerinden beklentilerinin ne kadar karşılandığını tespit etmektir. Araştırma grubu K.T.Ü. Fatih Eğitim Fakültesi, Orman Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi ve Sürmene Deniz Bilimleri Fakültelerinde, normal süresini aşmamış ve gündüz döneminde okuyan 643 öğrencidir. Araştırma betimsel yöntemle yapılmıştır ve alan taraması özelliği taşımaktadır. Veri toplamak için, Kuzgun (1989) tarafından geliştirilmiş olan, Akademik Danışmanlık Görev Algıları Envanteri (ADGAE) ve Bilgi Toplama Formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular, K.T.Ü.'deki öğrencilerin akademik danışmanlık hizmetlerinden beklenti düzeyi ile, bu beklentilerin karşılanma düzeyleri arasında fark olduğunu göstermiştir. Buna göre, öğrencilerin beklentilerinin karşılanamadığı söylenebilir. Bulgular, daha önce TÜMKAYA ACIMIŞ (1990) tarafından Çukurova Üniversitelerinde yapılan araştırma bulguları ile benzer nitelikler taşımaktadır. Araştırma bulgularına göre en yüksek beklentiye sahip

öğrenciler Fatih Eğitim Fakültesi öğrencileri olmasına rağmen, beklentileri ile aldıkları hizmetler arasındaki en büyük fark bu fakültededir. Akademik danışmanlık hizmetlerinden beklentileri en az düzeyde karşılanan öğrenciler Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileridir. Araştırma bulguları, kız ve erkek öğrencilerinin beklentilerinin aynı olduğunu fakat kız öğrencilerin beklentilerinin daha az karşılandığını göstermiştir.

- Doğan, Türkan, *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinin Stresle Başaçıkma Stratejilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi,* 1999, Yüksek Lisans, 166s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Başkent Üniversitesi öğrencilerinin stresle başaçıkma stratejilerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma örneklemini, 1997-1998 öğretim yılında Başkent Üniversitesine devam eden 1214 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında "Stres Yaşantılarında Kullanılan Başaçıkma Stratejileri Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, önce grupların dağılımlarının homojen olup olmadığını belirlemek amacıyla F testi yapılmıştır. Bulunan F değerlerine göre homojen ve heterojen gruplara uygun t testi kullanılmıştır. İkiden çok olan bağımsız değişkenler için, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey Testi uygulamıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir. 1. Ailelerinin yanında kalan öğrencilerle, kalmayan öğrencilerin problem çözme, sosyal destek arama ve kaçınma davranış düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmazken, kendini suçlama ve hayal etme stratejilerinin kullanımı açısından anlamlı fark bulunmuştur. Ailelerinin yanında kalmayan öğrencilerin kendini suçlama ve hayal etme davranışlarını daha fazla kullandıkları saptanmıştır. 2. Cinsiyet açısından kullanılan başaçıkma stratejileri incelendiğinde, kızların problem çözme ve sosyal destek arama, erkeklerin ise kaçınma davranış düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. 3. Sınıf düzeyine göre problem çözme, sosyal destek arama ve kaçınma stratejilerinin kullanımında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, kendini suçlama ve hayal etme stratejilerinin kullanımında anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre birinci sınıf öğrencilerinin, ikinci sınıf öğrencilerine göre kendini suçlama ve hayal etme davranışlarını daha çok kullandıkları sonucuna varılmıştır. 4. Burslu ve burssuz öğrencilerin problem çözme düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Burs almayan öğrencilerin sosyal destek arama, kendini suçlama, hayal etme ve kaçınma stratejilerini daha çok kullandıkları belirlenmiştir. 5. Yaşamlarının büyük bir kısmını büyük yerleşim merkezinde geçirenlerle, küçük yerleşim merkezinde geçiren öğrencilerin problem çözme, sosyal destek arama ve kaçınma davranış düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna karşın yaşamlarının büyük bir kısmını küçük şehirde geçirenlerin kendini suçlama ve hayal etme davranış düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. 6. Olumlu bir benlik algısı geliştiren öğrencilerin problem çözme, sosyal destek arama gibi etkili stratejileri daha çok kullandıkları sonucuna varılmıştır. 7. Önlisans programında okuyan öğrencilerin, lisans programında okuyanlara göre kendini suçlama stratejisini daha çok kullandıkları belirlenmiştir. Diğer stratejilerin kullanımında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sonuçta araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda üniversitelerde verilebilecek psikolojik yardım hizmetlerine ve benzer konularda yapılacak araştırmalara yönelik birtakım öneriler sunulmuştur.

- Alay, Sema, *Seçilmiş Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki (Relationship Between Time Management and Academic Achievement of Selected University Students),* 2000, Yüksek Lisans, 69s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı seçilmiş üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve zaman planlaması ve akademik başarıda cinsiyet farklılıklarının ortaya konmasıdır. Örneklem grubu Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) seçmeli ders alan 1 ila 4. sınıflar arasındaki karma 361 öğrenciden oluşmuştur. Verilerin toplanmasında Zaman Yönetimi Anketi (ZYA) kullanılmıştır. Öğrencilerin Akademik Başarı Ortalamaları (ABO) ODTÜ internet sisteminden alınmıştır. Verilerin analizinde Pearson ürün korelasyonu ve çok-yönlü Varyans Analizi (MANOVA) istatistiksel metodları kullanılmıştır. Sonuçlar akademik başarı ile zaman planlaması ve toplam zaman yönetimi arasında pozitif anlamlı ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca sonuçlar zaman tutumları ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ve zaman planlaması ve toplam zaman yönetiminde anlamlı cinsiyet farkı olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak zaman becerilerinin akademik başarılan ile ilintili olduğu ve kız öğrencilerin zaman planlaması ve toplam zaman yönetiminde erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmüştür.

- Baran, Aynur, *Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri/Çoklu Yetenekleri ile Benlik Saygıları ve Sürekli Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki,* 2000, Yüksek Lisans, 176s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

ÖZET: Bu bölümde, araştırmanın kısa bir özeti, bulgulara dayalı olarak erişilen vargılar ile öneriler yer almaktadır. Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrencilerinin Çoklu zekâ/ yetenekleri ile benlik saygıları ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin çoklu yetenekleri; Gardner tarafından geliştirilen ve Abacı (2000) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak Türkçe'ye uyarlanan "Çoklu yetenek Testi"; benlik saygılarını belirlemede Rossenberg tarafından geliştirilen ve Çuhadaroğlu (1986) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak Türkçeye uyarlanan "Rossenberg Benlik Saygısı Ölçeği" ve sürekli kaygı düzeylerini ölçmede, Spieldiberger, Gorsuch ve Lushene (1964) tarafından geliştirilen, Öner ve Compte tarafından Türkçeye uyarlanan "Sürekli Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, şans yöntemiyle seçilen Ondokuz Mayıs Üniversitesi değişik bölüm ve sınıflarda öğrenim gören 233 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencileri çoklu yetenek/öğrenme stilleri ile bölüm, cinsiyet, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumu arasında önemli farklılıklar olduğu saptanmıştır. Bölümler ile görsel, müzik, matematik-mantık yeteneği, kişiler arası ve kişi içi ilişki yeteneği arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Çoklu yetenek/zekâ ile cinsiyet arasında, kızların lehine anlamlı; anne öğrenim durumuna, Üniversite mezunu olanların lehine anlamlı; babanın öğrenim durumuna göre üniversite mezunu olanların lehine anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Annenin çalışma durumu ve aylık gelir düzeyi ile çoklu yetenek/zekâ arasında anlamsız ilişki olduğu görülmüştür. Öğrenme stili ile bağdaşmayan bölümdeki öğrencilerin benlik saygısı incelendiğinde, yalnızca eleştiriye duyarlılık düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Benlik saygısı, benlik değerinin sürekliliği, insanlara güven duyma, hayalperestlik, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissi ve tartışmalara katılabilme derecesi bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Öğrenme stili ile bağdaşmayan bö-

lümdeki öğrencilerin sürekli kaygı düzeyinin yüksek olmadığı görülmüştür. Öneriler; araştırmayla ilgili yapılabilecek öneriler şunlardır: 1. Sınıf ortamında herhangi bir eğitim modelini uygulamadan önce, bu modeli öncelikle kendimize uygulamalıyız. Çoklu zekâ kuramım uygulamada en önemli basamak, kendi çoklu zekâmızın doğasını ve niteliğini belirlemek ve yaşamımızla beraber onu geliştirmenin yollarını aramaktır. Bunu yapmaya başladığımızda, bu yedi zekâ bakımından farklı rollerdeki yeterliliğimiz ve de yetersizliğimizi görebilmeliyiz. 2. Bireylerin çoklu zekâsını geliştirebilmek, kolay bir durum değildir. Hiçbir test doğru olarak, bireyin zekâlarının doğasını ya da niteliğini belirlemeye yeterli olamaz. Standartlaştırılmış olan testler, sadece becerilerin toplamının küçük bir bölümünü ölçer. Zekâların değerlendirilmesinde en önemli rol, birçok işin, etkinliğin ve deneyimlerin her bir zekâ ile işbirliği içinde olması ile ortaya konulandır.

- Börü, Ayşe, *Üniversite Giriş Sınavlarında Öğrencilerin Yaşadığı Kaygı ve Nedenleri (Eskişehir TMS Dershanesi örneği),* 2000, Yüksek Lisans, 63s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.

ÖZET: Üniversite sınavı Türkiye'nin eğitim koşullarında büyük öneme sahip bir olaydır. Öğrencilerin bu sınavla, gelecekleri belirlenmektedir. Bu da değişen sistemde, tek sınavla gerçekleşecektir. Üniversite sınavı gencin hayatında bir dönüm noktası niteliğindedir. Eğitim sisteminin özellikleri, çok sayıda öğrencinin sınava giriyor olması, üstelik tek aşamalı olması öğrencilerin başarısını etkilemektedir. Bu durumda öğrenciyi; sıkıntılı, heyecanlı ve yoğun bir hazırlık temposu beklemektedir. Uzun hazırlanma dönemi onlarda heyecanla birlikte bir sınav kaygısı oluşturmaktadır. Bunun yanında ailelerin tutumları da sınav kaygısını etkileyen bir nedendir. Ailelerin ders çalışma için zorlayıcı davranmaları, kendilerinin yapamadıklarını ya da isteklerini çocuklarının başarılarında görüp tatmin olma gibi tutumlardan dolayı, öğrencilerin sorumlulukları, dolayısıyla kaygıları daha da artacaktır. Kaygılı bir psikolojik hal, öğrencilerde sinirlilik, gerginlik, huzursuzluk, paniğe kapılma, bilgileri unutma gibi belirti ya da davranışlarla kendisini gösterebilir. Özetle; öğrenciler ailesel, çevresel ve eğitim-öğretim sistemi ile ilgili nedenlerden dolayı kendilerini sıkıntı ve kaygı yaratıcı bir ortamda bulurlar. Sonuçta, sınav kaygısı öğrencilerin başarısını etkileyen bir faktördür.

- Ferah, Defne, *Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Beceri Algılarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Açısından İncelenmesi,* 2000, Yüksek Lisans, 154 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma ile Kara Harp Okulu öğrencilerinin problem çözme beceri algıları ile problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik yapma değişkenleri açısından farklılık gösterip, göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın evreni 1998-1999 Öğretim yılında Kara Harp Okuluna devam eden toplam 2460 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem toplam 512 kişi olup bu sayı bazı alt problemlerin yapısına ve bağımsız değişkenlere bağlı olarak azalma göstermiştir. Araştırmada verilerin toplanmasında, bağımlı değişkenler olan problem çözme beceri algısı ve problem çözme yaklaşım biçimleri için "Problem Çözme Envanteri" kullanılmış, bağımsız değişkenlere ilişkin bilgiler de aynı envanterin cevap kağıdının üst tarafında sorulmuştur. Verilerin analizinde SPSS 6.0 ve Statıstıca 5.0 paket programlarından yararlanılmıştır. Verilerin çözümlenmesine geçilmeden önce

Problem Çözme Envanterinin Kara Harp Okulu örneklemi için güvenilirlik ve faktör analizi çalışmaları yapılmıştır. Araştırma verileri bağımsız gruplar için t testi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, Kara Harp Okulunda okuyan kız öğrencilerin akademik ortalamaları yüksek olan öğrencilerin, liderlik yapan öğrencilerin problem çözme becerilerini daha olumlu olarak değerlendirdikleri bulunmuştur. Bunlardan kız öğrencilerin problemlerini çözerken daha sistemli yaklaştıkları, akademik başarısı yüksek olanların problemlerine yaklaşırken daha sistemli, güvenli oldukları ve kaçıngan olmayan yaklaşımları benimsedikleri, liderlik görevi alan öğencilerin ise, problemlerine daha sistematik olarak yaklaştıkları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda problem çözme beceri algısında ve yaklaşım biçimlerinde sınıf değişkeni açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bununla birlikte cinsiyet değişkeninde, Problem Çözme Yeteneğine Güven ve Kaçıngan Yaklaşım; liderlik yapma değişkeninde ise Problem Çözme Yeteneğine Güven, Kaçıngan Yaklaşım açısından anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

- Güçlü, Mehmet, *Kulüplerde Aktif Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Problemler ve Beklentilerinin Belirlenmesi (Ankara İli Örneği),* 2000, Doktora, 187 s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada aktif spor yapan üniversite öğrencilerinin problemleri ve beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini, Ankara'daki spor kulüplerinde spor yapan 1800 sporcu öğrenci, örneklemini ise, 1998-1999 öğretim yılında bu kulüplerde aktif spor yapan ve Gazi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara'daki özel üniversitelerde (Bilkent, Çankaya, Başkent) okuyan 500 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada aktif spor yapan üniversite öğrencilerinin problemleri "Problem Tarama Listesi" ile, öğrencilerin beklentileri "Beklentileri Belirleme Formu" ve öğrencilerin niteliklerine ilişkin bilgiler ise "Kişisel Bilgi Formu" ile elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde Tek Yönlü Varyans Analizi, t-ve Scheffe testleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir: 1- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin en çok işaretledikleri problemlerin maddi alanlarda olduğu ortaya çıkmıştır. Bunu ailevi, kulüp ve federasyonlar ve kişisel problemler izlemektedir. 2- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin maddi problemleri cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Maddi problem alanında kızların erkeklerden daha çok problemi olduğu ortaya çıkmıştır. 3- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin maddi, barınma ve okulla ilgi problemleri, 20-22 yaş grubundakilere göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. 20-22 yaş grubundaki öğrencilerin maddi, barınma ve okulla ilgi problemlerinin diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. 4- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin kişisel ve toplam problemleri devam ettikleri üniversiteye göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Gazi Üniversitesi sporcu öğrencilerinin kişisel problemler alanındaki problemleri diğer üniversitelere devam eden öğrencilerden daha fazla bulunmuştur. OS S' Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin ailevi ve kişisel problemleri, devam ettikleri fakülte ve yüksekokula göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Beden Eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin ailevi ve kişisel problemleri, fakültelerde okuyan sporcu öğrencilerden daha fazla bulunmuştur. 6- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin okulla ilgili problemleri, devam ettikleri sınıfa göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin okulla ilgili problemlerinin, diğer sınıflarda okuyan sporcu öğrencilerin okulla ilgili problemlerinden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. 7- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin bütün problem alanları ve toplam problemleri, branşlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Takım ve ferdi sporlarla ilgilenen sporcu öğrencilerin bütün problem alanlarında ve

toplam problemlerde mücadele ve raket sporlarıyla ilgilenen öğrencilere göre problemlerinin daha az olduğu tespit edilmiştir. 8- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin problemleri, spora başladıktan sosyal çevreye (şehir, taşra) göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermemektedir. 9- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin problemleri, okul ve kulüplerde spor yaşantısına başlamalarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermemektedir. 10- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin barınma, kulüp ve federasyonlar, okul, kişisel ve toplam problemleri, spordaki statülerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Amatör öğrencilerinin barınma, kulüp ve federasyonlar, okul, kişisel ve toplam problemleri, profesyonel ve gizli profesyonel sporcu öğrencilerinin barınma, kulüp ve federasyonlar, okul, kişisel ve toplam problemlerine göre daha az olduğu tespit edilmiştir. 11- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin maddi, ailevi ve barınma problemleri, kaldıkları yere göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ailesiyle kalan sporcu öğrencilerin maddi, ailevi ve barınma problemlerinin arkadaşları ile, yurtta ve kulüp pansiyonunda kalanların problemlerine göre daha az olduğu bulunmuştur. 12- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin problemleri, (ailevi problemleri hariç) babalarının eğitim düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri yükseldikçe sporcu öğrencilerin ailevi problemleri hariç, diğer problemlerinin ve toplam problemlerinin azaldığı tespit edilmiştir. 13- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin problemleri, (ailevi ve okul problemleri hariç) annelerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Öğrencilerin, annelerinin eğitim düzeyleri yükseldikçe sporcu öğrencilerin ailevi ve okulla ilgili problemleri hariç, diğer problemlerinin ve toplam problemlerinin azaldığı tespit edilmiştir. 14- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin maddi ve barınma problemleri, ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ailelerinin aylık gelirleri düşük olan öğrencilerin maddi ve barınma problemleri, ailelerinin gelir düzeyleri orta ve yüksek olan öğrencilerin maddi ve barınma problemlerinden daha fazla olduğu bulunmuştur. 15- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin ailevi, okul ve kişisel problemleri, kulüplerindeki tesislerin olup olmamasına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Çalıştıkları kulüplerde tesis olan öğrencilerin, kulüplerinde tesis olmayanlara göre, ailevi, okul ve kişisel alanlarda problemlerinin daha fazla olduğu bulunmuştur. 16- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin maddi problemleri, öğrencilerin spor harcamalarına kulüpleri tarafından yeterli maddi desteğin sağlanmasına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Spor harcamalarına kulüpleri tarafından maddi destek sağlanan sporcu öğrencilerin maddi problemlerinin diğer öğrencilere göre daha az olduğu bulunmuştur. 17- Aktif sporcu üniversite öğrencilerinin beklentilerinin öncelikle maddi alanda olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin ailevi, barınma ve kulüplerden beklentileri genelde ekonomik sebeplere dayanmaktadır. Sporcu üniversite öğrencilerinin federasyonlardan beklentileri; sosyal güvence, sponsorluk, daha fazla ilgi ve eşit muameledir. Bu öğrencilerin okullardan beklentileri ise, sporcu öğrencilere hoşgörülü davranma, sınav ve devam konusunda yardımdır. Sporcu öğrencilerin medyadan beklentileri; branşlar arası farklılık olmayan bir yayın ilkesi olması, amatör sporlara daha fazla ilgi gösterilmesi ve sporu geliştirecek ve sevdirecek programların artırılmasıdır. Bu öğrencilerin arkadaşlarından beklentileri ise; anlayış, güven ve destektir.

- Uygun, Ferhat, *Üniversiteye Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Başarılarında Bölüm Tercihlerinin Etkisi,* 2000, Yüksek Lisans, 51s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Kümeleme Analizi ile ilgili daha önceki çalışmalardan bahsedildi. İkinci bölümde, çalışmada kullanılan temel tanımlar ve genel bilgiler verildi. Üçüncü bölümde ise, Kümeleme Analizinde yaygın olarak kullanılan benzerlik ve uzaklık

ölçütlerinden bahsedildi. Dördüncü bölümde kümeleme yöntemleri anlatıldı. Beşinci bölümde ise, Kümeleme Analizinin bir uygulaması yapıldı.

- Yıldız, Ali, *Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarını Belirleyen Etmenler,* 2000, Yüksek Lisans, 140s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Bütün diğer insanlar gibi üniversite öğrencileri de belli bir toplumsal bütünün parçaları olarak, içinde yaşadıkları bu toplumsal bütünün ekonomik, politik ve kültürel özelliklerinden etkilenirler. Toplumsallaşma olarak da adlandırılan bu süreçten en fazla etkilenen varlık ise bu toplumsal bütünün en küçük organik birimi olan "birey"dir. Toplumsal yapıda gerçekleşen her türlü değişiklik bireyde yankısını belli bir davranış modeli geliştirme biçiminde bulmaktadır. Okuma alışkanlığı da bireyin içinde yaşadığı toplumsal yapıdaki bu değişimlere bağlı olarak şekillenmektedir. Toplumlar arası ilişkiler dolayımsız olmasa da dolayımlı olarak bireyleri etkilemektedir. Bu bağlamda, küresel düzeyde eskisinden daha yoğun ve etkin biçimde uluslar, ağırlıklı olarak ekonomik ilişkiler kurmaktadır. Bugün için yerel yönetimleri, o yönetimlerde var olan kültürel yapıları en çok etkileyen ilişkiler, eskisinden farklı emperyalist bir yönelim biçiminde "küreselleşme" kavramı içinde anlam kazanmaktadır. Medya da küresel kapitalizmin yaptığı her hareketi, attığı her adımı tez zamanda en küçük yerel birime ileterek, o yerel birimde yer alan bireylerin yeni davranış modelleri geliştirmelerine neden olmaktadır. İşte, yerel bir yönetim birimi olarak Türkiye'de böyle bir uluslararası ilişkinin dolayımsız etkisi altındadır. Bütün tez boyunca, evrensel ölçütlerdeki her tür değişikliğin, Türkiye'de gerek toplumsal gerekse bireysel düzeyde yarattığı sonuçların hem bir betimlenmesi hem de irdelenmesi yapıldı. Bugünkü Türk toplumunun ekonomik, sosyal ve ideolojik yapısının böyle bir eleştirel çözümlemeye tabi tutulmasının biricik nedeni, bazı üniversitelerde okumaya dair öğrencilere uygulanan ankete yansıyan sonuçları anlamlandırmaktı. Bu anketle elde edilen sonuçlar, üniversiteli öğrencilerin "okur" niteliğinin toplumsal nitelikle benzerlik taşıdığını bize göstermektedir. Türk toplumunun özellikle kültürel ve siyasal yapısındaki çarpık kaotik durum, okur olarak bireyin de yapısında var olduğu gözlenmektedir. Örneğin, eğitim kurumlarımız kişilik olarak bağımlı, niteliksiz, özgür düşünemeyen, tembel ve kolaycı toplumsal bireyler yetiştirmektedir. Yarışmacı yeni ekonomik dizge içinde birey, aşırı tüketime (tüketim kültürü) yönlendirilerek, kendi kültürel değerlerinden uzaklaştırılmıştır (yabancılaşma). Eğitim kurumlarında yetersiz bir biçimde yetiştirilen öğrenciler, bir de içinde yaşadıkları toplumsal değerlere yabancılaşınca: ortaya doğru-dürüst (radikal) bir okuma alışkanlığı olmayan, okuma edimini ders çalışmakla eş sayan ve en kötüsü, "okumayı" bir boş zaman uğraşı olarak değerlendiren sayısız insan çıkmaktadır. Şöyle ki, Mehmet H. Doğan ortalama (genel) Türk okurunu "cahil", "tembel" ve "ben-merkezci" tipler biçiminde üç kategoride incelemektedir. Sonuç olarak, toplumsal yapının şekillendirmiş olduğu eğitimli Türk okurunun genel profilini onaya çıkarmak için, bu okur üzerinde etkili olan "kültür", "ekonomi" ve "ideoloji" gibi etmenlerin betimlenmesi ve irdelenmesi gerekmekteydi. Böylece, Türkiyeli okurların neden köklü bir okuma alışkanlığı kazanamadıkları açıklanabilecekti. Bu tez işte bunu araştırmaktadır.

- Kavalcı, Zeynep, *Çatışma Çözme Becerileri Eğitimi Programının Üniversite Öğrencilerinin Çatışma Çözme Biçimleri Üzerindeki Etkisi,* 2001, Yüksek Lisans, 89s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada üniversite öğrencilerine uygulanan Çatışma Çözme Becerileri Eğitimi programının, öğrencilerin kişilerarası çatışmalarını çözerken kullandıkları çatışma çözme biçimlerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda yanıt aranan denenceler iki grupta toplanmıştır. Birinci grupta deney ve kontrol grupları, program sonrası uygulanan ölçme aracı sonuçlarına göre, ikinci grupta deney grubundakiler, cinsiyetlerine göre program sonrası uygulanan ölçme aracı sonuçlarına göre elde ettikleri puanlar açısından karşılaştırılmışlardır. Araştırmaya katılan öğrenciler Orta Doğu Teknik Üniversitesinden, eğitim grubuna gönüllü olarak katılmak isteyen öğrenciler içinden seçilmiştir. Toplam 25 öğrenci çalışmaya katılmıştır ve bunların 10'u deney grubunu, 15'i ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Her iki gruba çalışmanın başında Çatışma Çözme Biçimleri ile ilgili bir ölçme aracı verilmiştir. Bu aşamada deney ve kontrol grubunun çatışma çözme biçimleri açısından birbirine benzer oldukları Mann Whitney-U testi ile saptanmıştır. Daha sonra deney grubundaki öğrenciler araştırmacı tarafından geliştirilmiş, 10 oturumluk Çatışma Çözme Becerileri Eğitim Programına devam etmişlerdir. Bu süreç sonunda deney ve kontrol grubuna ölçme aracı tekrar verilmiştir. Araştırmada deney ve kontrol gruplarının uygulama sonrası ve deney grubunun cinsiyetleri açısından kullandıkları çatışma çözme biçimlerinin puanlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney-U; testi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde hata payı üst değeri p>. 05 olarak alınmıştır. Araştırmanın sonuçları iki grup halinde özetlenebilir. 1. Deney ve kontrol grubları arasında son test sonuçlarına göre deney grubu lehine anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin "baba", "anne" ve "karşı cins arkadaş" la yaşadıkları çatışmalarda kullandıkları "işbirliği" biçiminde deney grubu lehine bir gelişme kaydedilmiştir. Uzlaşma biçiminde ise her iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. 2. Deney grubunun cinsiyetleri açısında eğitim sonrası verilen ölçme aracı sonuçlarına göre "Karşı Cins Arkadaşlarla" yaşanan çatışmalarda kullanılan "uzlaşma" biçiminde erkek öğrenciler lehine anlamlı bir sonuca ulaşılmıştır. Diğer biçimlerde cinsiyetler açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- Akaydın, Ferah Şahin, *Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanları, Problemlilik Düzeyleri, Problem Çözme Becerileri ve Yardım Arama Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2002, Yüksek Lisans, 73 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada yardım arama davranışlarını yordama kullanılabilecek değişkenler üzerinde çalışılmıştır. Araştırmanın temel amacı yardım arama davranışları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yöneliktir. Bu kapsamda yardım arama davranışlarının problem çözme becerilerinden yordanmasının yanında problemlilik düzeyi ve farklı demografik değişkenlerinde yardım arama davranışlarıyla ilişkisi incelenmiştir. Yardım arama davranışları bu çalışmada profesyonel yardım alma veya arama eğilimi olarak ele alınmıştır. Bu çalışma 400 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu içerisinde yer öğrencilerin çoğunlu orta sosyo-ekonomik düzeye sahip oldukları ve çoğunluğunu birinci sınıf üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma Karadeniz Teknik Üniversitesinin faklı fakültelerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada korelasyonel ve nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Problem Çözme Envanteri (Şahin, Şahin & Heppner, 1993) ve Kendini Tanıma Envanteri (Özbay, 1997) ile toplanmıştır. Ayrıca farklı demografik değişkenlerin toplanmasına yönelik bir bilgi formu da kullanılmıştır. Çalışmanın veri toplama işlemleri araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş ve anketlerin doldurulması sınıflarda grup halinde belli açıklamalardan sonra yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde Çok Yönlü Regresyon analizi, varyans analizi, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon teknikleri

kullanılmış ve tüm veriler.05 düzeyinde test edilmiştir. Araştırma bulguları, yardım arama davranışları ile problem çözme becerileri arasında bir ilişkinin olmadığını ortaya koymuştur. Yardım arama davranışlarının problem çözme becerilerinden yordanmasında sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bunun yanında yardım arama davranışlarıyla annenin eğitim düzeyinin ilişkili olduğu, problem alanlarından kişiler arası ilişkiler ve nevrotik eğilimlere dönük problem alanlarının yardım arama davranışlarıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Annenin eğitim düzeyi düştükçe yardım arama davranışları azalmakta, diğer taraftan kişiler arası ilişkiler ve nevrotik eğilimleri olanların yardım arama davranışlarının daha az olduğu belirlenmiştir. Problem alanlarından kişilerarası ilişkilerde ve nevrotik eğilimlerde cinsiyet farklılıklarının olduğu, ayrıca cinsiyet farklılıklarının problem çözme becerilerinden aceleci, kaçıngan ve değerlendirici yaklaşım üzerinde de olduğu belirlenmiştir. Sonuçların üniversite ve genel anlamdaki uygulama değerlendirmeleri tartışılmıştır.

- Silkü, Hidaye Aydan, *Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarıyla Olan İletişimi ve Bu Konuda Yönetimden Beklenenler,* 2002, Yüksek Lisans, 182s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ege Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, üniversite öğrencileri ile öğretim elemanlarının birbirleriyle ve yöneticileriyle olan iletişimleri konusundaki görüşleri ve varsa iletişim engellerinin belirlenmesi ve bu konuda yöneticilerden beklentilerin neler olduğunun saptanması amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Araştırma; Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği Bölümleri, Edebiyat Fakültesi; Amerikan Kültürü ve Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri, Fen Fakültesi; Biyoloji ve Kimya Bölümleri ile İletişim Fakültesi; Gazetecilik, Radyo-TV Bölümlerinden toplam 305 üçüncü sınıf öğrencisi ve 85 öğretim elemanı örneklemi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, Bolat (1990) tarafından geliştirilen "Öğretim Elemanı- Öğrenci İletişim Ölçeği, Öğrenci-Öğretim Elemanı İletişimi ölçeği" ile araştırmacı tarafından geliştirilen "Öğretim Elemanı-Yönetici İletişimi Ölçeği ve Öğrenci-Yönetici İletişimi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeklere ilişkin yapılan güvenilirlik çalışması sonucu, Üniversite öğrencilerinin "Öğrenci-Öğretim Elemanı İletişimi" Ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı r=.9048, "Öğrenci-Yönetici İletişimi" ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı r=.9188, "Öğretim Elemanı-öğrenci İletişim" ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı r=.8884, "Öğretim Elemanı-Yönetici İletişimi" Ölçeği Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı r=.9542 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde, yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, tek yönlü varyans analizi ve duncan testi, kikare, korelasyon uygulanmış, önem düzeyi.05 ve.01 olarak alınmıştır. Araştırmanın sonuçları; öğrenciler ile öğretim elemanlarının birbirleriyle ve yöneticileriyle olan iletişimlerinin yeterlilik düzeyinin oldukça düşük olduğunu ortaya koymuştur. Öğretim elemanlarının öğrencileriyle olan iletişimlerine ilişkin görüşleri ile öğrencilerin öğretim elemanlarıyla olan iletişimlerine ilişkin görüşleri arasında ve öğretim elemanlarının yöneticileriyle olan iletişimlerine ilişkin görüşleri ile öğrencilerin yöneticiyle olan iletişimlerine ilişkin görüşleri arasında bazı değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

- Uslu, Alibey, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi,* 2002, Yüksek Lisans, 141s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Dünyada meydana gelen bilimsel gelişmeler bütün kurumları etkilediği gibi, eğitim kurumlarını da etkilemektedir. Bizzat bilgi üretme görevi olan üniversitelerin, bilimsel gelişmelerden etkilenmemesi düşünülemez. Üniversitelerin bilimsel açıdan gelişmesi ise bilgi toplumuna yön verecek olan üniversite mezunlarının niteliğinde olumlu yönde değişikliklerin meydana gelmesi sonucunu doğuracaktır. Başka bir deyişle üniversitelerin kendilerinden beklenen fonksiyonlarını yerine getirdiğinin en önemli göstergesi, üniversitelerde ileri bir eğitim programının uygulanması ve uygulama sonucunda üniversite öğrencilerinin başarısında ölçülebilir bir artışın meydana gelmesidir. Başarı; eğitim hedeflerine ne derecede ulaşıldığının belirlenmesi için, bilgilerin toplanması, incelenmesi ve yorumlanması sonucu ulaşılan sonuçtur. Şüphesiz ki, başarı çok değişik nedenlere bağlıdır. Ancak yapılan araştırmalar göstermiştir ki, sınıf atmosferinin, öğrencilerin başarısındaki etkisi oldukça fazladır. Öğrenme için, öğrencilerin ve öğretmenlerin birlikte kendilerini iyi hissedecekleri, çeşitli sorunların etkisinden arındırılmış, öğrenci ihtiyaçlarını gideren, akademik beklentileri karşılayan bir ortamın oluşturulması gerekir. Bu ortama literatürde sınıf atmosferi adı verilmektedir. Bolrich (1996), sınıf atmosferini; öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşimin oluşturduğu bir ortam olarak tanımlamıştır. Öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir sınıf atmosferinin oluşturulmasında etkisi olan hususları şu şekilde sıralamak mümkündür: 1. Öğretmen, 2. Sınıf Yönetimi, 3. Sınıf İletişimi, 4. Sınıf ve Okulun Fiziki Yapısı, 5. Güdüleme, 6. Öğrenci (sorunları), 7. Eğitim Programları ve Öğretim Yöntemi öğrenme üzerindeki etkisi oldukça yüksek olarak belirlenen sınıf atmosferinin öğrenci başarısına etkisi ile ilgili olarak bugüne kadar ülkemizde sadece Kısakürek (1985) tarafından bir araştırma yapılmıştır. Söz konusu araştırmanın yapılış tarihinden itibaren geçen sürede sınıf atmosferi ile ilgili değişkenlerde meydana gelen gelişmeler, yüksek öğrenimde sınıf atmosferinin öğrenci başarısına olan etkisinin yeniden belirlenmesini zorunlu hale getirmiştir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde yapılan bu araştırma; günümüzde üniversite sınıf atmosferinin öğrencilerin başarısına olan etkisini belirlenmesi açısından önemlidir. Araştırmanın evrenini 2000-2001 öğretim yılında 100. Yıl Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 3373'ü kız olmak üzere toplam 11910 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise aynı öğretim döneminde üniversiteye bağlı fakültelerin son sınıflarında öğrenim görmekte olan 102'si kız olmak üzere 400 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, literatür taramasına bağlı olarak oluşturulan anketle toplanmıştır. Araştırma sonucunda; literatür taramasına ve daha önce yapılan araştırmalara da dayanılarak, Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ndeki sınıf atmosferi ile ilgili elde edilen bilgiler analiz edilmiş ve araştırma sonuçları değerlendirilmiştir. Öğrencilerin sorunlarını belirlemeye ve ortadan kaldırmaya yönelik çalışmaların yapılması, eğitim programları ve öğretim yöntemlerinin değerlendirilmesi ve öğretmenlerin kalitesinin artırılarak öğretmen ve öğrenci ilişkilerinin gözden geçirilmesi, öneri olarak sunulmuştur.

- Hersan Tavil, Zekiye Müge, *A Study for The Needs Analysis of The English Preparatory Students at Hacettepe University (Hacettepe Üniversitesi Hazırlık Okulu Öğrencilerinin İhtiyaç Analizi Çalışması),* 2003, Yüksek Lisans, 247 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, öğrencilerin ihtiyaçlarını, ihtiyaç analizi anketi ile ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada veri toplamak için anket kullanılmıştır. Geçerli ve güvenilir sonuçlar elde etmek için anket hazırlık okutmanlarına ve öğrencilerine, bölüm öğretim elemanlarına ve öğrencilerine uygulanmıştır. Hazırlık öğrencilerine ve bölüm öğrencilerine aynı anket, hazırlık hocalarına ve bölüm hocalarına da aynı anket uygulanmıştır. Bu iki ankette öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek üzere

verilerin karşılaştırılabilmeleri için paralel hazırlanmışlardır. Anket öğrencilere ve öğretmenlere uygulanmadan önce, olabilecek problemleri önceden görebilmek için pilot denemesi yapılmıştır. Sonuç olarak, 300'ü hazırlık öğrencisi, 300'ü Hacettepe Üniversitesi bölüm öğrencileri olmak üzere toplam 600 öğrenciye anket uygulanmıştır. Bunun yanı sıra, 55 hazırlık okutmanı ve 55 farklı bölümlerde olan öğretim elemanı anketi uygulamışlardır, böylece Hacettepe Üniversitesinden toplam 700 kişiye anket uygulanmıştır. Bu anket Hacettepe Üniversitesi Hazırlık öğrencilerinin ihtiyaçlarını belirlemek ve mevcut programın bu ihtiyaca cevap verip vermediğim ortaya çıkarmak üzere uygulanmıştır. Anketlerin analizi grupların ikili gruplar halinde karşılaştırılması ile yapılmıştır. İkili gruplar şu şekildedir; bölüm öğrencileri-hazırlık öğrencileri, bölüm öğrencileri- bölüm öğretim elemanları ve bölüm öğretim elemanları- hazırlık öğretim elemanları olarak incelenmiştir. İhtiyaç analizi sonuçları göstermiştir ki, hazırlık sınıfından sonra öğretiler başarılı olmak ve ingilizce olan alan derslerini takip etmek için bazı akademik becerilere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu akademik beceriler; ilgili kaynakların taranması, grup aktiviteleri, okuma teknikleri, okuduğunu anlama ve dinlediğini anlama olarak belirlenmiştir. Bu akademik becerilerin mevcut hazırlık programına entegre edilmesi tavsiye edilmiştir. Birinci bölüm bu alandaki geçmiş çalışmalar, çalışmanın amacı, önemi, çalışma ile ilgili varsayımlar ve sınırlılıkları kapsamaktadır. İkinci bölüm müfredat, program geliştirilmesi, materyaller ve ihtiyaç analizinin tanımlarını ve çeşitlerini açıklamaktadır. Üçüncü bölüm mevcut sistem, veri toplama metotları ve bu çalışmadaki yöntemi açıklamaktadır. Anketin analizi dördüncü bölümde yapılmıştır. Sonuçlar ve tavsiyeler beşinci bölümde verilmiştir.

- Sayıner, Z. Banu, *Denetim Odakları Farklı Yükseköğretim Gençliğinin Sorunları ve Başaçıkma Yöntemleri*, 2003, Doktora, 516 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın ana amacı, Yükseköğretim gençliğinin denetim odaklarına göre sorunlarının ve bu sorunlarla başaçıkma yöntemlerinin belirlenmesidir. Ayrıca, öğrencilerin sorunları, sorunlarla başaçıkma yöntemleri ve denetim odaklan ile cinsiyet, fakülte, bölüm, sınıf, öğretim grubu, yaş, kalınan yer, anne-baba tutumu, ailenin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark olup olmadığı da incelenmiştir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde hazırlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Yıldız Teknik Üniversitesi' nin sekiz fakülte ve bir yüksekokul olmak 34 bölüme devam eden 1246 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada verileri toplamak için, araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu", "Yükseköğretim Gençliği Sorun Tarama Listesi", "Yükseköğretim Gençliği Sorunlarla Başaçıkma Ölçeği" ile Rotter (1966) tarafından geliştirilen ve Dağ (1990) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmış olan Rotter İç-Dış Denetim Odağı Ölçeği olmak üzere toplam dört ayrı ölçme aracı kullanılmıştır. Elde edilen verileri çözümlemek için; alt amaçların ve değişkenlerin özelliklerine göre, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, KayKare, Bağımsız Grup t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tek Yönlü Varyans Analizi sonucunda grup ortalamaları arasındaki farklılığın kaynağını belirlemek için ise LSD tekniği kullanılmış olup, istatistiksel anlamlılık düzeyi olarak.05 kabul edilmiştir. Araştırma sonuçları şöyle özetlenebilir; Yükseköğretim gençliğinin sorunları incelendiğinde en çok belirtilen sorun ekonomik sorunlar olup, bunu sırasıyla toplumsal sorunlar, insanlar ile ilişkilerdeki sorunlar, politik sorunlar, psikolojik sorunlar, eğitim öğretim ile ilgili sorunlar, aile ile ilgili sorunlar, karşı cins ile ilişkilerdeki sorunlar, serbest zaman değerlendirme/kültürel etkinlikler ile ilgili sorunlar, temel ihtiyaçlar/fiziksel ortam ile ilgili sorunlar, gelecek ile ilgili sorunlar, felsefi sorunlar, kişisel sorunlar, psikotik sorunlar, beden sağlığı/estetik kaygı ile ilgili

sorunlar izlemiştir. Yükseköğretim gençliği karşılaştıkları sorunlarla başaçıkmada edilgen yöntemler, etkin yöntemler ve önemsememe davranışı alt ölçeğini "çoğunlukla", saldırgan davranışlar alt ölçeğini "bazen" kullandıklarını belirtmişlerdir. Alt ölçeklerin tümü incelendiğinde öğrencilerin sorunlarla başaçıkmada en yüksek değere sahip alt ölçek edilgen yöntemler olup, bunu sırasıyla, önemsememe davranışı, etkin yöntemler ve saldırgan davranışlar alt ölçekleri izlemiştir. Yükseköğretim gençliği denetim odaklan açısından incelendiğinde, dıştan denetimli olan öğrencilerin oranı içten denetimlilere göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Denetim odakları farklı yükseköğretim gençliğinin sorunları arasında fark olup olmadığı incelendiğinde; eğitim öğretim ile ilgili sorunlar ve kişisel sorunlar alt ölçeklerinde anlamlı fark bulunurken, ekonomik sorunlar, toplumsal sorunlar, insanlar ile ilişkilerdeki sorunlar, politik sorunlar, psikolojik sorunlar, aile ile ilgili sorunlar, karşı cins ile ilişkilerdeki sorunlar, serbest zaman değerlendirme/kültürel etkinlikler ile ilgili sorunlar, temel ihtiyaçlar/fiziksel ortam ile ilgili sorunlar, gelecek ile ilgili sorunlar, felsefi sorunlar, psikotik sorunlar, beden sağlığı/estetik kaygı ile ilgili sorunlar arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Denetim odakları farklı yükseköğretim gençliğinin sorunlarla başaçıkmada kullandıkları yöntemler arasında fark olup olmadığı incelendiğinde; edilgen yöntemler, etkin yöntemler, önemsememe davranışı, saldırgan davranışlar alt ölçeklerinde anlamlı farka rastlanmıştır. Farklılığın kaynağını edilgen yöntemler, etkin yöntemler ve saldırgan davranışlar alt ölçeklerinde dıştan denetimli öğrenciler oluştururken, önemsememe davranışı alt ölçeğinde içten denetimli öğrenciler oluşturmaktadır. Yükseköğretim gençliğinin sorunları ile, cinsiyet, fakülte, bölüm, sınıf, öğretim grubu, yaş, kalınan yer, anne-babanın tutumu, ailenin gelir düzeyi arasında bir fark olup olmadığı incelendiğinde; cinsiyet değişkeni ile eğitim öğretim ile ilgili sorunlar, serbest zaman değerlendirme/kültürel etkinlikler ile ilgili sorunlar, ekonomik sorunlar, psikolojik sorunlar, felsefi sorunlar, karşı cins ile ilişkilerdeki sorunlar, psikotik sorunlar arasında, fakülte değişkeni ile eğitim öğretim ile ilgili sorunlar arasında, bölüm değişkeni ile eğitim öğretim ile ilgili sorunlar, ekonomik sorunlar arasında, sınıf değişkeni ile toplumsal sorunlar arasında, öğretim grubu ile ekonomik sorunlar, aile ile ilgili sorunlar, felsefi sorunlar, insanlar ile ilişkilerdeki sorunlar arasında, yaş değişkeni ile felsefi sorunlar arasında, kalınan yer değişkeni eğitim öğretim ile ilgili sorunlar arasında anlamlı fark bulunurken, anne-babanın tutumu, ailenin gelir düzeyi ile yükseköğretim gençliği sorunları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yükseköğretim gençliğinin sorunlarla başaçıkmada kullandıkları yöntemler ile bağımsız değişkenler arasında fark olup, olmadığı incelendiğinde; cinsiyet değişken ile edilgen yöntemler, etkin yöntemler, saldırgan davranışlar arasında, fakülte değişkeni ile önemsememe davranışı arasında, bölüm değişkeni ile edilgen yöntemler, etkin yöntemler, önemsememe davranışı, saldırgan davranışlar arasında, sınıf değişkeni ile edilgen yöntemler, etkin yöntemler, önemsememe davranışı, saldırgan davranışlar arasında, anne-babanın tutumu değişkeni ile önemsememe davranışı arasında anlamlı farklar bulunurken, öğretim grubu, yaş, kalınan yer, ailenin gelir düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Yükseköğretim gençliğinin denetim odakları ile bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde; cinsiyet ve kalınan yer değişkenleri ile denetim odağı arasında anlamlı bir fark bulunurken, fakülte, bölüm, sınıf, öğretim grubu, yaş, anne-babanın tutumu, ailenin gelir düzeyi değişkenleri ile denetim odağı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Elde edilen bulgular ilgili literatür ile desteklenerek yorumlar bu bağlamda yapılmıştır.

- Aksan, Nilgün, *Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki*, 2006, Yüksek Lisans, 145 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançları ile problem çözme becerileri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek ve bunun fakülte, bölüm ve cinsiyetin ana etkisi ile fakülte ve bölümün cinsiyetle olan interaksiyon etkisi açısından durumunu ortaya koymaktır. Böylelikle, öğrencilere uygulanacak öğretim şekli, dolayısıyla eğitim programları ve psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar açısından bir fikir oluşturmaktır. Tarama yönteminin kullanıldığı araştırmada verilerin toplanması için, Heppner ve Peterson (1982) tarafından öğrencilerin problem çözme becerilerini ölçmek maksadıyla geliştirilmiş ve Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilmiş Problem Çözme Envanteri (PÇE) ile Schommer (1990) tarafından öğrencilerin epistemolojik inançlarını ölçmek maksadıyla geliştirilmiş, Deryakulu ve Büyüköztürk (2002) tarafından geçerlik ve güvenirliği saptanmış Epistemolojik İnanç Ölçeği (E Ö) kullanılmıştır. Toplam 208 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüş olan bu çalışmada, öğrencilerin epistemolojik inançları ve problem çözme becerileri üzerinde fakülte, bölüm ve cinsiyetin ana etkisi ile fakülte ve bölümün cinsiyetle olan interaksiyon etkisini saptamak amacıyla varyans analizi ve epistemolojik inançların problem çözme becerileri üzerine etkisini belirlemek amacıyla regresyon analizi tekniği uygulanarak değerlendirmelere gidilmiştir. Gerekli analizler, SPSS 12.0 ve Jmp 5.0.1 paket programları kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara göre, epistemolojik inançlar problem çözme becerileri üzerinde anlamlı farklılaşmalara neden olmuştur. Öğrenmenin zaman içerisinde çabaya bağlı olarak gerçekleştiğine inanan öğrenciler, problem çözme sürecinde daha düşünen ve değerlendirici bir yaklaşım içerisine girmektedirler. Bilginin bağlama göre değişebilen geçici doğru ya da yanlışlar biçimde kabul edilmesi gerektiğine inanan öğrenciler ise problem çözme sürecinde değerlendirici yaklaşımı daha fazla sergilemektedirler.

- Gültekin, Adem, *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi,* 2006, Yüksek Lisans, 73 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalında öğrenim görmekte olan psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin cinsiyet, algılanan anne-baba tutumları, öğrenim düzeyi ve doğum yeri gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini 2005-2006 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem ise bu öğrencilerden seçkisiz olarak belirlenen 250 öğrenciden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında öğrencilerin problem çözme becerilerini tespit etmek amacıyla Nail Şahin, Nesrin Şahin ve Paul Heppner tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri (PÇE) ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde t testi ve tek yönlü Varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları şu şekilde özetlenebilir: 1. Cinsiyet, algılanan anne-baba tutumu ve doğum yeri değişkenleriyle problem çözme becerisi arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı gözlemlenmiştir. 2. Öğrenim düzeyi yükseldikçe problem çözme becerisinin de yükseldiği gözlemlenmiştir.

- Kalyoncu, Gülşah, *Kişileştirme ve Yere Bağlılık Kavramlarının Yurt Mekanında İrdelenmesi: İTÜ Ayşe-Zeynep Birkan Yurtları Örneği,* 2006, Yüksek Lisans, 122 s., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, geçici süre deneyimlenen öğrenci yurdu mekanlarında yere bağlılık ve kişiselleştirme süreçlerinin işleyişi ve ilişkileri incelenmiştir. Tez alan çalışmasına temel oluşturacak iki ana teorik bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde insanın çevresi ile iletişimi ve yer ile arasındaki bağın oluşumu incelenmiştir. Veri toplamak için anket, bilişsel harita, fotoğraf, gözlem, röportaj tekniklerinden faydalanılmıştır. Yapılan çalışma, yurt kullanıcılarının yurda kısa sürede bağlanarak kişiselleştirdiklerini ortaya koymuştur. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yere daha fazla bağlı oldukları ve yurt mekanını daha çok kişiselleştirdikleri görülmüştür. Kullanıcılar en yoğun olarak kendi odalarını kişiselleştirmektedirler. Özel alanlardan kamusal alanlara doğru ilerledikçe kişiselleştirmenin yoğunluğu kademeli olarak azalmaktadır. Kız öğrenciler odalarını daha çok duygusal objeler ile erkek öğrenciler ise fonksiyonel objeler ile kişiselleştirmektedirler.

- Güner, İlkay, *Çatışma Çözme Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Grup Rehberliğinin Lise Öğrencilerinin Saldırganlık ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi,* 2007, Doktora, 269 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, çatışma çözme becerilerini geliştirmeye yönelik grup rehberliğinin lise öğrencilerinin saldırganlık ve problem çözme becerileri üzerine etkisi incelenmiştir. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu desen kullanılmış ve genel lise dokuzuncu sınıfa devam eden 60 denekle yürütülmüştür. Araştırmada deney grubunun yanında kontrol grubu yer almıştır. Çatışma çözme beceri grup rehberliği her biri 90 dakika süren 12 oturumda uygulanmıştır. Deney grubu 18 saatlik `Çatışma Çözme Becerileri' eğitimi almıştır. Kontrol grubuna ise hiçbir eğitim verilmemiştir. Deney grubuna programın uygulanmasının öncesinde ve sonrasında; her iki gruba da Saldırganlık Ölçeği ve Problem Çözme Envanteri uygulanmıştır. Grupların saldırganlık düzeylerinde ve problem çözme becerilerinde anlamlı fark olup olmadığını test etmek için tek faktör üzerinde tekrarlanmış ölçümler için iki faktörlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmadaki bulgular; deney ve kontrol grubundaki deneklerin saldırganlık düzeylerinde ve problem çözme becerilerinde denemelere bağlı olarak .005 düzeyinde farklılık olduğunu ve deney grubundaki öğrencilerin saldırganlık puanlarında gözlenen azalma ile problem çözme becerilerinde artma yönündeki önemli farklılığın uygulanan çatışma çözme grup rehberliğinden kaynaklandığını göstermiştir. Çatışma çözme grup rehberliğinin saldırganlığı azaltıcı, problem çözme becerilerini arttırıcı etkisinin uzun süreli olup olmadığını test eden izleme çalışmasının sonuçları ise, çatışma çözme grup rehberliğinin olumlu etkisinin devam ettiğini göstermiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, çatışma çözme becerilerini geliştirmeye yönelik grup rehberliğinin etkililiğine ilişkin yeterli kanıtlar olarak ele alınmış ve tartışılmıştır.

- Önder, Emine, *Lisans Öğrencilerinin Yaşadıkları Çatışma Türleri ve Çatışma Yönetim Stilleri,* 2008, Yüksek Lisans, 92 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, Süleyman Demirel Üniversitesi lisans öğrencilerinin yaşadıkları çatışma türleri ve çatışma yönetim stilleri belirlenerek, öğrencilerin yaşadıkları çatışma türleri ile kullandıkları çatış-

ma yönetim stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Betimsel bir çalışma olan araştırmada veri toplamak için üç bölümden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümde öğrencilerin bireysel özelliklerini belirten sorulara, ikinci bölümde öğrencilerin yaşadıkları çatışmaların türünü belirlemeye yönelik sorulara, üçüncü ve son bölümde ise çatışma yönetim stillerini belirlemeye yönelik sorulara ver verilmiştir. Araştırmanın verileri, 2007-2008 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında Süleyman Demirel Üniversitesine kayıtlı 4'lük Sisteme göre genel not ortalaması 3 ve üzeri olan, toplam 855 öğrenciden rastgele örnekleme yöntemi yoluyla belirlenen, 476 öğrenciden 414'üne ulaşılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler frekans, ortalama, standart sapma ve pearson korelasyon gibi istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin en fazla yatay en az da dikey çatışma yaşadıkları tespit edilmiştir. Yine öğrencilerin çatışmaları yönetmede "çoğu zaman" demokratik çözüm, "çok az" kaçınma ve hükmetme stillerini kullandıkları saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin yaşadıkları çatışma türleri ile öğretim türü arasında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin kullandıkları çatışma yönetim stillerinden hükmetme ile cinsiyet ve öğretim türü arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmış olmasına rağmen kaçınma stili ile yerleşim birimi arasında negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bunlara ek olarak, çatışma türleri ile demokratik çözüm stili arasında olumlu bir ilişki saptanırken diğer stiller ile her iki çatışma türü arasında bir ilişki saptanmamıştır.

- Orbay, Özge, *Resilience/Vulnerability Factors as Predictors of Turkish University Students' Adjustment to College (Türk Üniversite Öğrencilerinin Uyumlarını Etkileyen Yatkınlıklar ve Koruyucu Faktörler),* 2009, Doktora, 145 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Üniversiteye uyum süreciyle başa çıkabilmek için çeşitli kaynaklara ihtiyaç olduğu düşünülebilir. Uygun olmayan başa çıkma yöntemlerinin kullanılması ya da kişinin psikolojik yapısındaki bozukluklar uyum sürecini olumsuz etkileyebilir. Uyumla ilgili bu bilgiler ışığında, bu çalışmada, üniversiteye uyum ve mutluluk kavramları kişilik, dayanıklılık ve başa çıkma becerileri ile yordanmıştır. Üniversitede ilk yılını tamamlamış öğrencilerden bu değişkenlerle ilgili ölçekleri doldurmaları istenmiştir ve bir dizi mediasyon analizi yapılmıştır. Mediasyon analizinin sonuçlarına göre çaresizlik ve problem odaklı başa çıkma becerilerinin kişilik özellikleri ve üniversiteye uyum arasındaki ilişkiyi etkilediği bulunmuştur. Nörotisizm uyum konusunda bir yatkınlık olarak adlandırılmıştır ve bu kişilik özelliğine sahip öğrenciler, başa çıkma yöntemi olarak çaresizliği benimsemeleri bakımından, risk grubunda kabul edilmiştir. Öte yandan sorumluluk, açıklık ve dayanıklılık kişilik özelliklerinin problem odaklı başa çıkma ile birlikte koruyucu faktörler olduğu tartışılmıştır.

- Aktaş, İlhan, *Üniversite-Kent İletişimi Bağlamında Üniversite İmajının Değerlendirilmesi: Erciyes Üniversitesi Örneği,* 2010, Yüksek Lisans, 112 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi.

ÖZET: Son yıllarda ülkemizde, eğitim ve özellikle üniversite eğitimi konusu çok büyük yatırımlarla desteklenmektedir. Gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergelerinden olan bilgi sahip olma ve üretme becerisidir. Bilginin önemi arttıkça eğitim ve özellikle yüksek eğitim bundan payını almıştır. Bu bağlamda üniversite, olumlu bir toplumsal değişim aracıdır. Küreselleşme ile birlikte üniversitelerin rekabete açılmaları; gerekli alt yapı, eğitime uygun fiziki mekânlara sahip, toplumsallaşmaya katkı sağlayacak hizmet birimleri, sosyo-kültürel etkinlikleri ve nitelikli öğretim elemanları olan bir

üniversite imajı yaratmak kaçınılmaz olacaktır. Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri'de yaşayan insanlar tarafından nasıl algılandığının belirlenmesi üniversitenin kurumsal imajını da ortaya koyacaktır. Üniversite içinde bulunduğu kentle iletişimini halkla ilişkiler yardımı ile karşılıklı işbirliği ve yararlanma ilkesine dayandırmaktadır. Günümüzde toplum, üniversite imkânlarından daha fazla faydalanmak istemektedir. Üniversite-kent iletişimi çoğu zaman sağlık ve kültürel ihtiyaçlarını gidermek üzere karşılanmaktadır. Halkla ilişkiler yoluyla kurum ile halk arasında en sağlıklı iletişim kurulmaktadır. Halkla ilişkiler çalışmaları ile kurum imajı, kent tarafından olumlu algılanması ve içselleştirilmesi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada, Erciyes Üniversitesi'nin yapmış olduğu hizmetlerin Kayseri halkı nezdinde imajının algılanışı ve etkisi ölçülmüştür. Ortaya çıkan verilerde Erciyes Üniversitesi yaptığı faaliyetlerle vizyonunu geniş bir yelpazede tutarak ve sürekli aşama kaydederek gelişme sağladığını göstermektedir. Ancak Erciyes Üniversitesi'nin yapılan faaliyetleri planlı bir iletişim ağı ile hedef kitlelerine iletemediği aşikârdır.

- Bilgin, Aysel, *Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenlere ve Denetim Odağına Göre Problem Çözme Beceri Algıları,* 2010, Yüksek Lisans, 171 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin çeşitli değişkenlere ve denetim odağına göre problem çözme becerileri algılarını incelemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemi, oransız küme örnekleme yöntemi ile seçilmiş Ankara Üniversitesi'nden 340 (%61.7), Gazi Üniversitesi'nden 82 (%14.9), Afyon Kocatepe Üniversitesi'nden 68 (%12.3) ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nden 61 (%11.1), 278 (%50.5) kız, 273 (%49.5) erkek olmak üzere toplam 551 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri 2009-2010 eğitim öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır. Verilerin toplanmasında, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilmiş, Türkçeye uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılmış olan Problem Çözme Envanteri A Formu, Dağ (2002) tarafından geliştirilmiş Kontrol odağı Ölçeği-KÖO ve bağımsız değişkenlere yönelik bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından düzenlenen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, PSAW Statistics 18 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde bağımsız örneklem grupları için t-testi, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA), çoklu karşılaştırma testi (post-hoc Scheffe testi) ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık .05 düzeyinde test edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sonucu; öğrencilerin problem çözme beceri algılarında cinsiyet ve yaş grupları ile öğrenim görülen sınıf düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin devam ettikleri bölüme göre problem çözme beceri algıları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Arkeoloji bölümünde okuyan öğrencilerin veterinerlik okuyan öğrencilere göre, Tıp Fakültesinde okuyan öğrencilerin İktisat ve Veterinerlik Fakültesinde okuyan öğrencilere göre, sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin Veterinerlik Fakültesinde okuyan öğrencilere göre ve Hukuk Fakültesinde okuyan öğrencilerin İktisat ve Veterinerlik Fakültesinde okuyan öğrencilere göre problem çözme becerilerini anlamlı bir şekilde daha yeterli düzeyde algıladığı bulunmuştur. İç-dış denetim odağına göre öğrencilerin problem çözme beceri algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark çıkmıştır. Buna göre, içten denetimli öğrencilerin problem çözme becerilerini anlamlı şekilde daha yeterli algıladığı görülmüştür. Denetim odağı alt boyutları ile problem çözme beceri algısı puanları arasında, kadercilik dışındaki denetim odağı alt boyutlarının tümü ile pozitif yönde anlamlı

bir ilişki olduğu saptanmıştır. Denetim odağı alt ölçeklerinden genel iç kontrol inancı, adil olmayan dünya inancı ve çabalamanın anlamsızlığının problem çözme beceri algısını anlamlı bir şekilde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

- Güney, İpek, *An Investigation Into The Causes of Speaking Problems Experienced By Learners of English at Tertiary Level (Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları İngilizce Konuşma Problemlerinin Sebepleri Üzerine Bir Araştırma),* 2010, Yüksek Lisans, 145 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, konuşma aktivitelerinde öğrencilerin ingilizce konuşmama sebeplerini ve konuşma sınıflarında yaşanan problemler için öğrenciler tarafından öne sürülen çözümleri araştırmak için yapılmıştır. Bu çalışma ayrıca cinsiyet, not, öz başarı algısı ve bölüm gibi bireysel farklılıkların öğrencilerin yaşadığı problemler üzerinde etkisi olup olmadığını araştırmıştır. Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde, 2008-2009 Akademik Yılı Bahar döneminde Hazırlık Sınıfları ve İngiliz Dili Eğitimi Bölümünden toplam 235 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Gerekli veri, öğrencilerin konuşma ile ilgili yaşadıkları problemleri ve bu problemlerin çözümü için sunulan önerileri tespit etmeyi amaçlayan bir anket yardımıyla toplanmıştır. Bu anketten elde edilen veriler SPSS 10.0 ile analiz edilmiştir. Anketten elde edilen veriler, öğrencilerin daha çok dil yeterliliği, içerik bilgisi, materyal ve yöntemlerle ilgili olarak sorun yaşadığını göstermiştir. Öğrenciler tarafından öne sürülen çözümler daha çok dış faktörler, materyal ve yöntem ile duyuşsal ve kişisel özellikler ile ilgilidir. Cinsiyet faktörünün yaşanan problemleri etkilediği görülmüştür. Erkek öğrenciler sınıf ortamı, dil seviyesi ve öğretmenden kaynaklı daha çok problem yaşarken, kız öğrencilerin ise duyuşsal ve kişisel faktörlerle ilgili daha çok problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Öz başarı algısı bütün problem türleriyle negatif korelasyon göstermektedir. Öğrencilerin notları da sınıf ortamı, içerik bilgisi, dil seviyesi ve öğretmen faktörüyle negatif korelasyon içindedir. Öğrencilerin bölümleriyle ilgili olarak, hazırlık sınıfı öğrencileri dil seviyesi ve öğretmen ile ilgili daha çok problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışma, daha olumlu ve insancıl bir sınıf ortamının olmasının, öğrencileri konuşma için desteklemenin, hatalarına hoşgörüyle yaklaşmanın ve onlara İngilizce pratik yapılması için yeterli fırsat verilmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

- Sevinç, Seda, *Mersin Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik, Sosyal, Kişisel ve Kurumsal Uyumlarını Olumsuz Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi,* Yüksek Lisans, 2010, 191 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin Üniversitesi.

ÖZET: Bu nitel çalışmanın amacı, Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin kendi bakış açılarından üniversiteye uyumlarını olumsuz etkileyen faktörleri incelemek ve öğrencilerin üniversiteye uyum sağlama sürecinde yaşadıkları zorluklarla baş etme yollarını belirlemektir. Araştırmanın örneklemi, Mersin Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 25 birinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, yüz yüze görüşme tekniği ile araştırmacı tarafından geliştirilen ve 24 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler, başlıca örüntüleri belirleme, kodlama ve kategorilere ayırma işlemlerini kapsayan içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, üniversite birinci sınıf öğrencilerinin

akademik, sosyal, kişisel-duygusal ve kurumsal uyumlarını olumsuz etkileyen çeşitli faktörlerin olduğunu ortaya koymuştur. Akademik uyum açısından, öğretim elemanlarıyla ilişkiler, öğretim elemanlarının mesleki nitelikleri, öğretim süreci ve kişisel faktörler öğrenciler tarafından sıklıkla belirtilmektedir. Sosyal uyum açısından ise arkadaş ilişkileri, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılamama ve boş zaman etkinlikleri üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler olarak ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, çekingenlik, hata yapma ve eleştirilme kaygısı, yalnızlık, dış kontrol odaklılık ve ev özlemi gibi kişisel faktörler ile üniversiteye yönelik beklentiler ve tercih nedenleri, öğrencilerin kişisel-duygusal uyumlarını olumsuz etkileyen faktörler olarak tanımlanırken, kurumsal aidiyet ve kurumsal kimlik geliştirememenin ise öğrencilerin kurumsal uyumlarını olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları karşısında daha çok aktif olmayan ya da kaçınmaya yönelik baş etme stratejileri kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

- Tekeli, Ş. Gülnur, *Lise Son Sınıf Öğrencileri ile Üniversite Öğrencileri Arasında Bir Karşılaştırma: Akademik Benlik Yeterliği, Denetim Odağı, Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Becerisi*, 2010, Doktora, 203 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada lise son sınıf ve üniversite öğrencileri, denetim odağı, akademik benlik yeterliği, stresle başa çıkma ve problem çözme açısından karşılaştırılmıştır. Aynı zamanda, bu araştırmada, cinsiyet değişkeni de incelenmiştir. Araştırmaya 307 lise son sınıf öğrencisi ile 213 üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 520 öğrenci katılmıştır. Araştırmada ölçme aracı olarak, Akademik Benlik Yeterliği Ölçeği, Rotter Denetim Odağı Ölçeği, Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Envanteri (PÇE) ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, lise son sınıf öğrencileriyle karşılaştırıldığında, üniversite öğrencileri, akademik benlik yeterliğinde daha yüksek, daha içten denetimli, problem çözmede daha yeterli, kendine güveni daha yüksek, boyun eğiciliği daha düşüktür ve daha fazla sosyal destek aramaktadırlar. Katılımcıların akademik benlik yeterliğini; denetim odağı, problem çözme ve stresle başa çıkmanın kendine güvenli yaklaşım alt ölçeğinin anlamlı olarak yordadığı görülmüştür.

- Altundağ, Gizem, *Üniversite Öğrencilerinde Bağlanma Stilleri, Stresle Başa Çıkma Tutumları ve Stresi Algılama Düzeyinin İncelenmesi,* 2011, Yüksek Lisans, 107 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haliç Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri, stresle başa çıkma tutumları ve stresi algılama düzeyini ve de bu üç değişkenin birbirleri ile olan ilişkisini incelemektir. Haliç Üniversitesi lisans öğrencilerinden ulaşılabilen 396 kişi, araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Bu araştırma korelasyonel yöntem, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Tukey Çoklu Karşılaştırma Testine (Post-Hoc Test) dayalı bir çalışmadır. Araştırmanın veri toplama araçları Cohen, Kamarck ve Mermelstein (1983) tarafından geliştirilen Algılanan Stres Düzeyi Ölçeği; Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketi; Özbay tarafından (1993) geliştirilen Stresle Başa Çıkma Tutumları Envanteri ve araştırmacının hazırladığı sosyo-demografik formdur. Araştırmada elde edilen verilerin analizi, SPSS istatistik paket programı 15.0 ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda sosyo-demografik formda ölçülen değişkenler ile bağlanma stilleri, stresle başa

çıkma tutumları ve stresi algılama düzeyi arasında farklı seviyede ilişkiler bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca bağlanma stillerinin stresle başa çıkma tutumları ve stresi algılama düzeyi üzerinde bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Araştırmada özellikle cinsiyetin bağlanma stillerini ve stresle başa çıkma tutumlarını, ekonomik durumun ve içinde bulunulan romantik ilişkiden tatmin olup olmamanın stresle başa çıkma tutumlarını, algılanan ebeveyn tutumunun ve bağlanma stillerinin stresle başa çıkma tutumlarını ve stresi algılama düzeyini etkilediği görülmüştür. Araştırmanın sonuçlarının bağlanma stillerinin stresle başa çıkma tutumları ve stresi algılama düzeyi üzerindeki etkisini ve farklı sosyo-demografik değişkenlerin bu üç değişken üzerindeki etkisini ortaya koyarak psikolojiye katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

- Aydın, Emet Aynur, *Görme Engelli Üniversite Öğrencilerinin Bilgiye Erişim Sorunları,* 2011, Yüksek Lisans, 141 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler üretilen bilgi miktarını artırmakta ve çeşitli ortamlarda sunulan bilgiye erişebilmek giderek daha önemli hale gelmektedir. Bilgi çağının olanaklarından yararlanabilmek konusunda her birey eşit haklara sahiptir. Çok çeşitli ve çok yönlü bilgiye gereksinimleri olan görme engelli üniversite öğrencileri öğrenimleri süresince farklı formatlarda bilgiye erişim alanında problemler yaşamaktadırlar. Üniversite kütüphanelerinin görme engelli öğrencilere sundukları hizmetler ve görme engelli üniversite öğrencilerinin bilgiye erişim konusundaki sorunları konusunda uluslararası literatürde yapılmış çalışmalar bulunurken ülkemizde bu tür çalışmalar az sayıdadır. Bu çalışma kapsamında görme engelli üniversite öğrencilerinin kullandıkları bilgi kaynakları, kütüphaneler, üniversite kütüphanelerinden aldıkları hizmetler, üniversite kütüphanelerinin kullanımında yaşadıkları problemler ile web sitelerine ilişkin sorunları araştırılmıştır. Ayrıca, görme engelli öğrencilere yönelik olarak üniversite kütüphaneleri tarafından sağlanan olanaklar, hizmetler, bu konuda yaşanan problemler ve kütüphanelerin ileriye yönelik planları da araştırılmıştır. Web ortamının görme engelliler için önemli olması nedeniyle üniversite kütüphane web sayfalarının erişilebilirlik değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmamızda görüşme ve anket teknikleri ile erişilebilirlik değerlendirme programı kullanılmıştır. Bulgular, ülkemizdeki üniversite kütüphanelerinin görme engelli öğrencilerin gereksinimlerini karşılayamadığını, üniversite kütüphanelerinin görme engellilere yönelik koleksiyon, hizmet ve olanaklar açısından yetersiz olduğunu, üniversite kütüphane web sayfaları tasarlanırken görme engellilerin erişilebilirliğinin göz önüne alınmadığını göstermektedir. Araştırmanın sonunda bulgular ışığında üniversite kütüphanelerinin görme engelli kullanıcıların gereksinimlerini karşılaması konusunda öneriler sunulmuştur.

- Bahar, Mine, *Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Stres Kaynakları, Madde Kullanım Düzeyleri ve Psikolojik Yardım Arama Davranışları,* 2011, Yüksek Lisans, 103 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Bursa Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalan öğrencilerin stres kaynaklarını, madde kullanım düzeylerini ve psikolojik yardım arama davranışlarını belirlemektir. Araştırmanın genel evrenini, Bursa ili Kredi ve Yurtlar Kurumunda barınan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemde, 2009-2010 öğretim yılında, yurtkur yurtlarında barınan

303 öğrenci yer almıştır. Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, frekans, yüzde, t testi, Kruskal Wallis, analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda şu sonuçlar elde edilmiştir: Öğrenciler kendileri için, geleceğe dönük mesleki kaygıları, istedikleri bölümde okuyamamalarını ve oda arkadaşları ile anlaşamamalarını en önemli stres kaynağı olarak belirtmişlerdir. Derslerin zor olması ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kızların ders zorluğunu stres kaynağı olarak görmesi, erkeklere nazaran yüksektir. İkinci anlamlı ilişki boş zamanlarını iyi değerlendirememe maddesinde tespit edilmiştir. Kızlar erkeklere nazaran boş zamanları iyi değerlendirememenin öncelikli stres kaynağı olduğunu belirtmişlerdir. Cinsiyete göre yardım arama davranışı erkek öğrencilerde kız öğrencilere nazaran anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Oda arkadaşı ile anlaşamama ile sigara içme arasında anlamlı bir ilişki saptandığı görülür. Öğrencilerin ekonomik durumuna ilişkin yardım arama tutumu incelendiğinde ekonomik durumu çok düşük ve düşük olan öğrencilerin ekonomik durumu orta ve yüksek olan öğrencilere nazaran daha fazla yardım arama davranışı gösterdiği görülmüştür. Öğrencilerin bölüm değişkenine ilişkin yardım arama tutumu incelendiğinde bölüm değişkenine göre Mühendislik Mimarlık Fakültesinde okuyan öğrenciler, İİBF okuyan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

- Başa, Ertan, *Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ile Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2011, Yüksek Lisans, 91 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı: üniversiteli öğrencilerin problem çözme becerileri ile psikolojik belirtileri üzerindeki etkisini tespit etmektir. Problem çözme becerisinin cinsiyet ve yaş düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği de araştırılmıştır. Bu çalışma 2010-2011 eğitim öğretim güz döneminde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Sakarya Üniversitesinde farklı bölümlerde eğitimini görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem %55'i kızlar ve %45'i erkek olmak üzere toplam 400 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Veri toplama amacıyla ''Problem Çözme Envanteri" (Heppner ve Petersen, 1982), ''Kısa Semptom Envanteri" (Derogratis ve Lazarus, 1994), ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için istatistik programı kullanılarak örnekleme ait değişkenlerin frekans ve yüzde değerleri bulunmuştur. Demografik özelliklerin problem çözme becerisi ve psikolojik belirti düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açıp açmadığı ise varyans analizi ve t testi yardımıyla ölçülmüştür. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre; Problem çözme beceri düzeyi arttıkça bireylerde psikolojik belirti olarak paranoid düşünce belirtisinde bir artış gözlenmektedir. Öğrencilerin problem çözme yeteneğine güven artıkça psikolojik belirtilere sahip olmada düşüş görülmüştür. Kız ve erkek öğrencilerin psikolojik belirtilere sahip olma puan ortalamaları karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin obsesif-komplusif, fobik anksiyete, kişilerarası duyarlılık, depresyon, öfke düşmanlık, psikotizm, yaklaşma kaçınma ve kişisel kontrol belirtilerine kız öğrencilerden daha fazla sahip oldukları bulunmuştur.

- Bikmen, Ahmet Süleyman, *A Descriptive Study on The Performance Of Complaints By Turkish University Students in An EFL Context (EFL Bağlamında Türk Üniversite Öğrencilerinin Şikayet Performansı Üzerine Betimsel Bir Çalışma),* 2011, Yüksek Lisans, 115 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Boğaziçi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma `şikâyet etme' sözeylemini, İngilizce öğrenen Türk öğrencilerde (İTÖ) incelemiştir. Araştırmada, üniversitede İngilizce öğrenen 100 Türk (İTÖ) ile anadili Türkçe (ADT) olan 108 öğrencinin şikayetleri, anadili İngilizce (ADİ) olan 92 öğrencinin şikayetleriyle kıyaslanmıştır. Tüm katılımcılar üniversite ogrencisiydi. Bu bağlamda, şikâyet gerektirecek on farklı durumdan oluşan Söylem Tamamlama Testi (STT) kullanılmıştır. Analiz yöntemi ile, bazı şikâyet stratejilerinin sıklığı ölçülüp, bu frekans değerleri birbiriyle karşılaştırılmıştır. STT'ne verilen yanıtlarda, on bir şikâyet stratejisinin kullanıldığı tespit edilmiş, stratejilerden, `İpucu,' (%25) `Rica'(%35) ve `Rahatsızlık'ın (%10) üç grup katılımcı arasında en çok kullanıldığı bulunmuştur. Geri kalan stratejilerin kullanım değerleri, her üç grup için %8'in altında kalmıştır. ADİ ve ADT grupları (temel gruplar), önemli istatistiksel farklar sergilemiştir. Bu bulgunun, iki dilin edimbilimsel stratejileri arasında bulunan tipolojik farklılıktan kaynaklandığı yorumlanmıştır. İTÖ grubu, diğer iki grup ile karşılaştırılmış ve üç grubun frekans değerlerinin arasında bulunan istatiksel farklar tespit edilmiştir. Şikayet stratejileri, ortaya çıkan üç çeşit başlık altına gruplandırıldı. Bu başlıklar, parentez içinde bulunan stratejiler ile sunulmuştur: Zayıf Edimbilimsel Aktarım (Modifiye Edilmiş Azarlama ve Dolaylı Suçlama), Aktarım Bulunmama/ADİ-gibi davranış (Cevapta Bulunmama; Ipuçları; Kötü Sonuçları; Direkt Suçlama ve Tehdit/Uyarma) Olumlu Edimbilimsel Aktarım, (İpucu, Azarlama (Davranış) ve Azarlama (Kişisel). İÖT'lerinin cevaplarında Güçlü Olumsuz Edimbilimsel Aktarımı belirtileri bulunmamış. Zayıf Olumsuz Edimbilimsel Aktarım, İOT'lerinin cevaplarında tek bir örneğinin bulunmasına rağmen, bazı İÖT'lerin cevaplarının analizi yapıldığında, anadil etkisinin (negatif edimbilimsel aktarımın) genelde var olduğunu tespit edilmiştir. Güç ve sosyal mesafe parametrelerinin sabit tutulduğu durumlarda katılımcıların şikâyet etme davranışları ile ilgili bulgular elde edilmiştir. İÖT ve ADT grupları, ADİ grubuna göre, otorite figürlerine (eşitsiz güç/yüksek sosyal mesafe bağlamlarında) daha fazla şikâyette bulunmuşlar, arkadaşlarına (eşit güç/düşük sosyal mesafe bağlamlarında) ve yabancılara (eşit güç/yüksek sosyal mesafe bağlamlarında) ise daha az şikâyette bulunmuşlardır. İTÖ grubunun otorite bağlamındaki davranışları, söz çokluğu olarak açıklanmış, bu kişilerin daha fazla açıklama yapmaları üstlerini daha fazla eleştirmek ya da karşı gelmek için değil, ikinci dil limitlerini aşmak için yaptığı sonucuna varılmıştır. Bir başka açıklama da, İTÖ grubunun üstlerini eleştirmiş olması ve bu durumun araştırmada ADİ grubundan toplanan verilerin belirlediği normlar dahilinde tehlikeli bir sapma olarak değerlendirilmiş olmasıdır.

- Güneş, Harika, *Öğrencilerin Üniversite Örgüt Kültürü Algılamaları: Gazi Üniversitesi İİBF'de Bir Araştırma,* 2011, Yüksek Lisans, 157 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dördüncü sınıf öğrencilerinin üniversite kültürü algı düzeylerini belirlemektir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kültür ve örgüt kültürü, ikinci bölümde ise üniversitelerde örgüt kültürü üzerinde durulmuştur. Çalışmanın uygulama aşamasını oluşturan üçüncü bölümde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dördüncü sınıf öğrencilerinin üniversite kültürü algı düzeyleri incelenmiştir. Çalışmanın amacına uygun olarak demografik özellikler ve örgüt kültürü arasındaki ilişkinin ölçülmesinde anket yöntemi kullanılmıştır. Toplam 30 sorudan oluşan anket, değişik bölümlerden 319 Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dördüncü sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarının incelenmesinde SPSS 12 programı kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, genel olarak örgüt kültürü boyutları açısından öğrenciler orta düzeyde bir algılamaya sahiptirler ve demografik özelliklerle

örgüt kültürü boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu ilişkilere rastlanılmıştır. Denilebilir ki, en önemli amacı etkin bir eğitim sürecini gerçekleştirmek olan üniversitelerin bu amaca hizmet edecek uygun bir üniversite kültürüne sahip olması gerekmektedir.

- Özpolat, Ahmet Ragıp, *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Stillerinin Yordayıcılarının İncelenmesi,* 2011, Doktora, 139 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı; bireyin yaşam stillerini belirlemede bireyin çocukluğunu geçirdiği yer, sosyo ekonomik durumu, cinsiyeti ve ana babasının bireye karşı tutumunu oluşturan çevresel şartların bireyin yaşam stilini oluşturmada ne derece etkili olduğunu incelemektir. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 ögretim yılında Atatürk Üniversitesi'nin 9 fakültesine devam eden 251'i kız, 319'u erkek olmak üzere toplam 570 ögrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Kern (1982) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması araştırmacı tarafından yapılan Yaşam stilleri envanteri, Kuzgun (1972) tarafından geliştirilen Ana-baba tutum envanteri ve araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formu uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular ışığında, bireylerin ana-babalarını demokratik olarak algılamaları bireylerin yaşam stillerinde daha kontrolcü ve mükemmeli arayan bir yapıya sahip olmalarına yol açarken, ana-baba tutumunun otoriter algılanması bireylerin yaşamlarını sürdürürken pek fazla hırslı olmamaları ve çevresel olanakları daha kabul edici bir yaklaşım göstermelerine yol açmaktadır. Köydeki bireylerin yaşam stillerinin benlik saygısı ve beklenti odaklı olduğu görülürken ilçedekilerin kontrolcü ve mükemmeliyetçi olduğu, şehir merkezindekilerin ise daha mükemmeliyetçi ve kontrolcü yaşam stillerinin yanında memnuniyet alt ölçeğininde benimsendiği gözlenmektedir. Üst sosyo ekonomik koşullardaki bireylerin, daha mükemmeliyetçi ve kontrolcü yaşam stilini benimsediğini. Alt sosyo-ekonomik düzeydeki bireylerin ise benlik saygısı, beklentiler ve memnuniyet odaklı yaşam stilini kabullendiği bulgulanmıştır. Kızların erkeklere göre daha çok kontrolcü ve mükemmel olma isteklerinin ön planda olduğu erkeklerin ise kızlara göre daha kabullenici bir tavır sergileyerek memnuniyet, beklentiler alt ölçeğinin ve benlik saygısı alt ölçeğini daha çok benimsediği bulgulanmıştır. Çalışmada; üniversite öğrencilerinin yaşam stillerini; ana-baba tutumu, çocukluğun geçtiği yer, sosyo ekonomik statü ve cinsiyetin anlamlı düzeyde yordadığı bulgulanmıştır.

- Tural, Derya, *Üniversite Öğrencilerinin Üniversite ve İdeal Üniversite Algıları*, 2011, Yüksek Lisans, 116 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin, Gaziantep Üniversitesi ve ideal üniversite algılarını metaforlar yoluyla ortaya çıkarmaktır. Bu araştırmada öğrencilerin, metaforlar aracılığıyla kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri düşünülmüş ve araştırma için öğrencilerden Gaziantep Üniversitesi ve ideal üniversite ile ilgili benzetmelerde bulunup nedenini açıklamaları istenmiştir. Bu kapsamda öğrencilere üniversite ve ideal üniversite ile ilgili toplam beş kavram verilmiştir: "Üniversitenin sosyal yaşantı alanı, üniversite öğrencilerin kendi aralarındaki ilişki, öğretim elemanlarıyla öğrenciler arasındaki ilişki, üniversite fiziki yapısı ve üniversite idari yapısı". Öğrencilerden bu kavramlarla hem Gaziantep Üniversitesi açısından hem de ideal üniversite açısından benzetmelerde bulunup, nedenlerini açıklamaları istenmiştir. Örneğin: a) Gaziantep Üniversitesi sosyal yaşantı alanı .... gibidir. Çünkü b) İdeal üniversite sosyal yaşantı alanı .... gibi olmalıdır. Çünkü

Araştırmada verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi, teknik olarak da metafor analizi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 öğrenim döneminde Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören II. ve III. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda Gaziantep Üniversitesinin az sayıda öğrenci için ideal bir üniversite kategorisinde olduğu, fakat öğrencilerin çoğunluğu için ideal bir üniversite kategorisinde olmadığı görülmüştür.

- Yazıcıoğlu, Gizem, *Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Stresle Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki: ODTÜ Örneği,* 2011, Yüksek Lisans, 119 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin bağlanma stilleri ve stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkiyi ve bağlanma stilleri ve stresle başa çıkma tarzlarının demografik özelliklere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmanın örneklemi 2010-2011 öğretim yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim görmekte olan 196 kız, 195 erkek toplam 391 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında üç farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar; geçerlik ve güvenirlik çalışması Aysan (1994) tarafından yapılmış olan Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği, geçerlik ve güvenirlik çalışması Selçuk ve arkadaşları (2005) tarafından yapılmış olan Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Bilgi Formu'dur. Verilerin analizinde bağlanma stilleri ve başa çıkma stratejilerinin çeşitli demografik özellikler açısından farklılıklarını saptamak üzere çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Demografik özelliklerin kendi içinde iki gruba ayrıldığı durumlarda t testi, ikiden fazla gruba ayrıldığında tek yönlü varyans analizi ANOVA kullanılmıştır. Bağlanma stilleri ve başa çıkma stratejileri arasındaki korelasyon, Pearson Momentler Korelasyon Çarpımı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen tüm verilerin çözümlenmesinde sosyal bilimler alanında istatistiksel analiz için kullanılan SPSS 15.0 programı kullanılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen bulgular, bağlanmaya ilişkin kaygı boyutu ile kaçınma stratejisi arasında ve bağlanmaya ilişkin kaçınma boyutu ile sosyal destek arama stratejisi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, kardeş sayıları, doğum sıraları, doğumdan itibaren bakım veren kişileri, ebeveynlerinin eğitim düzeyleri ve algıladıkları sosyoekonomik düzeyleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin sosyal destek arama stratejisi cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğrencilerin yaşları, kardeş sayıları, doğum sıraları, doğumdan itibaren bakım veren kişileri, ebeveynlerinin eğitim düzeyleri ve algıladıkları sosyoekonomik düzeyleri ile başa çıkma stratejileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sonuçlar; tartışılmış ve öneriler getirilmiştir.

- Atasoy, Zeynep, *Farklılıkların Yönetimi: Üniversite Öğrencilerinin Ayrımcılık Algısının Öğrenci Başarı Düzeyine Etkisi Üzerine Bir Araştırma,* 2012, Yüksek Lisans, 118 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.

ÖZET: Küreselleşen dünyada işgücünün demografik yapısının değişmesi nedeniyle örgütlerde farklılıkların yönetimi konusu gündeme gelmiştir. Farklılıkların etkin yönetimi işletmede üretim, verimlilik, yaratıcılık ve tüm çalışanların iş tatmininin artmasına katkı sağlar. Bu çalışma, öğretim üyesinin, öğrencilerin; bireysel, sosyal, ekonomik, dini, cinsiyet rolleri, cinsel

yönelim, engellilik, siyasi, etnik, kültürel farklılıklarına yönelik bakış açısının çeşitli boyutlarını ortaya çıkarmak ve öğrencinin; başarı, bilgi, beceri ve liderlik özelliklerinde, öğretim üyesinin ayrımcılık davranışının bir etkisi olup olmadığını tespit etmek amacı ile planlanmıştır. Çalışmada Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde öğrenim gören 348 öğrenci üzerinde anket uygulanmış ve elde edilen bulgular analiz edilerek yorumlanmıştır. Analiz edilen sonuçlarda; Yapısal eşitlik modeline göre, Ayrımcılık ölçeğinin bir bütün olarak başarının %6'lık kısmını açıkladığı, bu oranın Bilimsel Bilgide %8, üretkenlikte %4 olduğu görülmüştür. Farklılıkların yönetimi konusunda yapılan araştırmalar genellikle işletmeler üzerinde yapılmıştır. Üniversiteler üzerinde yapılan araştırmalar az sayıdadır. Bu nedenle çalışmanın literatüre bir ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

- Çayırdağ, Nur, *Perceived Social Support, Academic Self-Efficacy and Demographic Characteristics as Predictors of Perceived Stress Among Turkish Graduate Students in The USA (ABD'de Lisansüstü Eğitim Yapan Türk Öğrencilerin Algılanan Stres Düzeyini Yordayıcı Değişkenleri),* 2012, Doktora, 162 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı Amerika Birleşik Devletleri'nde lisansüstü öğrenim görmekte olan Türk öğrencilerin algılanan stres düzeylerini Stresin Bilişsel Değerlendirmesi Kuramı'na göre incelemektir. Çalışmada şu değişkenler sınanmıştır: algılanan sosyal destek, akademik öz-yeterlik, Amerika'da geçirilen süre, yaş, programda bulunulan aşama, eğitimin maddi destek kaynağı (sponsor), algılanan gelir düzeyi, geçmiş yolculuk deneyimi, TOEFL puanı ve algılanan İngilizce yeterliği. Araştırmanın örneklemi Amerika'da öğrenim gören 276 Türk öğrencidir. Veriler, Demografik Bilgi Formu, Algılanan Stres Ölçeği, Çok Yönlü Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. İlk sonuçlar, algılanan stresi cinsiyet, gelir düzeyi ve akademik öz-yeterliğin anlamlı şekilde yordadığını göstermiştir. Değişkenler, toplam varyansın %38'ini açıklamaktadır. Modele giren bu değişkenlerin tek tek katkıları incelendiğinde ise modele en anlamlı katkıyı akademik öz-yeterliğin yaptığı görülmüştür. Modele en çok katkı sağlayan değişken olduğu için, ayrı bir çoklu regresyon analizi ile akademik öz-yeterliği açıklayan değişkenler incelenmiştir. Cinsiyet, gelir düzeyi, ingilizce yeterlik ve sosyal desteğin, akademik öz-yeterliği anlamlı şekilde açıkladığı görülmüştür. Gruplar arası farklar incelendiğinde öğrencilerin algılanan stres düzeylerinin evlilik durumu, bölüm, devam ettiği eğitim düzeyi ve yaşanılan yere göre fark göstermediği bulunmuştur. Gruplar arası tek anlamlı fark çalışan öğrenciler ile çalışmayan öğrenciler arasındadır.

- Ercan, Mehmet Serdar, *Uluslararası Öğrencilerin Uyum Sorunlarının İncelenmesi ve Bu Sorunların Çözümüne Yönelik Beklentilerin Araştırılması,* 2012, Uzmanlık, 138 s., Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Başbakanlık.

ÖZET: İyi bir eğitim için her yıl artan sayıda uluslararası öğrenci Türkiye'ye gelmektedir. Bu öğrencilerin, eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde tamamlanması bir anlamda uyum süreçleri ile alakalı bir durumdur. Türkiye'de bulunan uluslararası öğrencilerin uyum sorunları ile alakalı çok fazla çalışmanın olmadığını söylemek mümkündür. Bu çalışma, Türkiye'de öğrenim görmekte olan Türkiye Burslusu öğrencilerin sosyal, kültürel, akademik ve finansal uyum sorunlarının incelenmesine yöneliktir. Öğrencilerin eğitim hayatında ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları zorluklar, sosyal iletişim becerileri,

finansal sıkıntılar ve Türk kültürüne adaptasyon sürecine ilişkin konular irdelenmiştir. Bunun için, ilgili literatür ve akademik çalışmalardan yararlanılarak hazırlanan kapsamlı bir anket yolu ile bulgular elde edilmiş ve söz konusu bulgular ışığında uluslararası öğrencilerin uyum sorunları; cinsiyet, yaş, medeni durum ve Türkiye'de kalma süreleri gibi değişkenler açısından karşılaştırmalı bir şekilde analiz edilmiştir. Bu araştırmada, öğrencilerin başlıca uyum sorunlarının dil yeterliliği, ekonomik sorunlar ve kültürel adaptasyon olduğu görülmüştür. Eğitim dış politikası açısından siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda geri dönüşleri olan böylesi önemli bir konuda, öğrencilerin uyum sorunlarına yönelik yapılacak çalışmalar gerek Türkiye'deki eğitim kalitesinin uluslararasılaşması gerek bu konuda harcanan emeklerin ve mali kaynakların boşa gitmemesi açısından önemlidir. Ayrıca, bu konuda çalışmalarda bulunan ilgili resmî kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına katkıda bulunulması ülkemizin ve bölgemizin hedeflerine uygun insan odaklı proje/program uygulanması aşamasında bu çalışmanın katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

- Ermiş, Egemen, *Aktif Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Çoklu Zekalarının Karşılaştırılması,* 2012, Doktora, 113 s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören spor yapan ve yapmayan öğrencilerin çoklu zeka alanları arasındaki farkı ortaya koymaktır. Çalışmaya 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesinde on sekiz farklı bölümde ve Polis Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim görmekte olan ve aktif olarak spor yapan ve yapmayan toplam 1580 öğrenci katılmıştır. Araştırmada öğrencilere bir bilgi formu ve "Çoklu Zeka Envanteri" uygulanmıştır. İstatistiksel analizler için tanımlayıcı istatistikler, çapraz tablolar ve bağımsız iki değişkene ait t testi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS. 15 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında sözel, sosyal ve bedensel çoklu zeka alanları arasında anlamlı farklılıklar vardır. Cinsiyetlere göre spor yapma durumuna bakıldığında; spor yapan kızlar ve erkekler arasında görsel, müziksel ve sosyal; spor yapmayan kızlar ve erkekler arasında sözel, görsel, müziksel ve sosyal zeka alanları arasında farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyetlerine göre kız ve erkek öğrenciler arasında ise; sözel, görsel, müziksel ve sosyal zeka alanları arasında farklılıklar vardır. Bireysel spor yapanlar ile takım sporu yapan öğrenciler arasında sözel, mantıksal, görsel, sosyal, içsel ve doğacı zeka alanlarında fark bulunmuştur. Erkek öğrencilerin spor yapma durumlarına göre bedensel ve sosyal; kız öğrencilerin spor yapma durumlarına göre mantıksal, bedensel ve sosyal zeka alanlarında farklılıklar gözlemlenirken; hem bireysel hem de takım sporu yapan öğrencilerin cinsiyetlerine göre görsel ve müziksel zeka alanları arasında anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Sporun birçok zeka puanını olumlu yönde etkilemekte olduğu söylenebilir. Bu yüzden, öğrencilerin sportif faaliyetlerden daha fazla yararlanmaları ve daha çok spora yönlendirilmeleri için gerekli çalışmalar ve destekler sağlanmalıdır.

- Uçar, Semra, *Üniversite Öğrencilerinde Mükemmeliyetçiliğin Yordanması,* 2012, Yüksek Lisans, 141 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ege Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, benlik saygısı, yalnızlık ve stresle başa çıkma tarzları değişkenlerinin üniversite öğrencilerinde mükemmeliyetçiliği yordama gücünü ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen araştırmanın örneklemini İzmir'de bulunan Ege

Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi ve İzmir Ekonomi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği, Fen Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, İletişim Fakültesi ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde 2010-2011 yılları arasında eğitim gören ve 888 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇBMÖ), Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği, Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Benlik saygısı, yalnızlık ve stresle başa çıkma tarzları değişkenlerinin mükemmeliyetçiliği ve alt boyutları olan kendine yönelik mükemmeliyetçilik, diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik değişkenlerini yordama gücünü ortaya koymak amacıyla aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde; mükemmeliyetçilik bağımlı değişkeninin anlamlı yordayıcıları olarak stresle başa çıkma tarzlarından kendine güven yaklaşımı, kendini suçlama yaklaşımı, boyun eğme yaklaşımı ve araştırmanın bir diğer bağımsız değişkeni olan benlik saygısı yer almaktadır. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik bağımlı değişkeninin anlamlı yordayıcıları olarak stresle başa çıkma tarzlarından kendine güven yaklaşımı, iyimser yaklaşım, boyun eğme yaklaşımı, sosyal destek arama ve araştırmanın bir diğer bağımsız değişkeni olan benlik saygısı yer almaktadır. Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik bağımlı değişkeninin anlamlı yordayıcıları olarak stresle başa çıkma tarzlarından kendine güven yaklaşımı, boyun eğme yaklaşımı ve iyimser yaklaşım yer almaktadır. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik bağımlı değişkeninin anlamlı yordayıcıları olarak stresle başa çıkma tarzlarından kendini suçlama yaklaşımı ile araştırmanın bir diğer bağımsız değişkeni olan yalnızlık yer almaktadır.

- Ulukaya, Sevgi, *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcıları Olarak Aile Bağlamında Benlik ve Anababa Tutumları,* 2012, Yüksek Lisans, 117 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimleriyle aile bağlamında benlikleri, anababa tutumları ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla betimsel nitelikte tasarlanmıştır. Araştırma grubunu 2011-2012 güz döneminde Hacettepe Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenimlerine devam eden 697 öğrenci (221 erkek, 475 kadın) oluşturmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerini belirlemek amacıyla Tuckman Akademik Erteleme Ölçeği, Kısa Formu (Uzun Özer, Saçkes ve Tuckman, 2009), aile bağlamında benliklerini ölçmek amacıyla Aile Bağlamında Benlik Ölçekleri (Kağıtçıbaşı, Baydar ve Cemalcılar, 2006), anababa tutumlarını belirlemek amacıyla Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği (Sümer, 2000) ve sosyo-demografik bilgiler için araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin benliklerinin, anababa tutumlarının ve diğer sosyo-demografik değişkenlerin akademik erteleme eğilimlerini yordayıp yordamadığı incelenirken çoklu hiyerarşik regresyon analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerinin benliklerine ve anababa tutumlarına göre değişip değişmediğini incelemek içinse tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Analizler Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı 15.0 ile yapılmıştır. Hata payının üst sınırı .05 olarak alınmıştır. Araştırmada, anne sıkı denetimi/kontrolü, üniversite türü ve yaş değişkenlerinin üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimlerini yordadığı saptanmıştır. Öğrencilerin aile bağlamında benliklerine göre akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Erkek öğrencilerin

anne tutumunun akademik erteleme eğilimleri üzerindeki etkisinin orta düzeyde olduğu, anne tutumunu açıklayıcı-otoriter ya da otoriter algılayan erkek öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin anne tutumlarını izin verici-şımartıcı algılayanlarınkine göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin anne tutumunun akademik erteleme eğilimleri üzerindeki etkisinin düşük düzeyde olduğu, anne tutumunu açıklayıcı-otoriter ya da otoriter algılayanların akademik erteleme düzeylerinin anne tutumunu izin verici-şımartıcı algılayanlarınkine göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin baba tutumlarına göre akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kadın öğrencilerinse baba tutumlarının akademik erteleme düzeyleri üzerindeki etkisinin düşük seviyede olduğu, baba tutumunu otoriter algılayan kadın öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin baba tutumunu izin verici-şımartıcı algılayanlarınkine göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

- Yılmaz, Ebru, *Benlik Saygısı, Kontrol Odağı ve Öğrenme Stillerinin Akademik Başarıya Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma,* 2012, Yüksek Lisans, 128 s., Savunma Bilimleri Enstitüsü, Kara Harp Okulu Komutanlığı.

ÖZET: Öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin akademik başarılarının diğer öğrenme. Bu çalışma benlik saygısı, kontrol odağı ve öğrenme stillerinin akademik başarı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda 372 üniversite öğrencisinden anket aracılığıyla toplanan veriler kullanılmıştır. Veri analizi betimleyici istatistikler, korelasyon, varyans analizi ve regresyon ile yapılmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde öğrenme stilleri, benlik saygısı ve kontrol odağı değişkenlerinin akademik başarı üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca değişkenler arası ikili ilişkiler incelediğinde, benlik saygısı ve kontrol odağı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde, iç kontrol odağına ve yüksek benlik saygısına sahip olan bireylerin akademik başarıları yüksektir. Ayrıca öğrenme stillerinin birbirlerine göre farklı olduğu ve özümseyen stillerini benimseyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

- Deniz, Ali Çağlar, *Üniversite Gençliğinin Metropol Kente Uyum Sağlamada Stratejileri: İstanbul Örneği,* 2013, Doktora, 466 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma nitel ve nicel araştırma metotları bir arada kullanılarak, üniversite eğitimi almak için metropol kente gelen metropoldışı öğrencilerin, metropol kent ve üniversitenin kendilerine uyguladığı stratejilerine karşı uyum sağlama taktiklerini belirleyip, bu taktikleri açıklamayı amaçlamaktadır. Metropol dışı üniversite öğrencileri metropolleşme süreçlerinde, metropole dair değer yargıları ve davranış biçimleri ile taşradan getirdikleri değer yargıları ve davranış biçimleri arasında değiş-tokuşlar yapmakta, melez değer yargıları ve davranış biçimleri üretmekte ve bazı mekan ve zamanlarda her üç değer yargısı ve davranış biçimi arasında seçimler yapmaktadırlar. Araştırma çerçevesinde metropol dışı öğrencilerin demografik yapıları göz önüne alınarak; metropol dışı öğrencilerin metropole gelmeden önceki beklentileri, metropole geldikten sonra yaşadıkları karşılaşmalar ve burada ürettikleri var olabilme taktikleri, metropol kentte yaşamanın ötesinde metropol kente erişebilmeye dair ürettikleri taktikler, etnik kimlikler, din, tüketim ve cinsellik üzerinden yeniden kurdukları ilişki türleri; hayat tarzı bağlamında ayrıştıkları yarı görünür kabileleri çerçevesinde incelenmiştir. Araştırma sonucunda, metropole gelen metropoldışı öğrencilerin yeterli oryantasyon desteğinden mahrum

kalmalarına rağmen, burada geçirdikleri süre içerisinde çeşitli taktikler çerçevesinde metropolleştikleri, yani kendilerini memleketlerinden ziyade metropole ait olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Metropolleşme süresince, metropoldışı öğrencilerin etnik kimlik, din, tüketim ve cinselliğe dair fikir ve davranışlarını metropol kent standartlarında yeniden örgütledikleri görülmüştür.

- Kayiş, Ahmet Rıfat, *Üniversite Öğrencilerinin Başarı Yönelimlerinin İncelenmesi,* 2013, Yüksek Lisans, 165 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin başarı yönelimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin akademik öz-yeterliklerinin, akılcı olmayan inançlarının, mükemmeliyetçi (yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlik) kişilik özelliklerinin, kontrol odaklarının, özerkliklerinin ve cinsiyetlerinin onların öğrenme-yaklaşma, öğrenme-kaçınma, performans-yaklaşma ve performans-kaçınma başarı yönelimlerinin yordayıcısı olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca, sınıf düzeyi ve akademik başarı algısına göre başarı yönelimlerinin farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu toplam 1509 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri 2 x 2 Başarı Yönelimleri Ölçeği, Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği, Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği-Kısa Formu, APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Özerk Benlik Yönetimi Ölçeği, Rotter İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Anketi ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tek yönlü varyans analizi, Pearson Korelasyon Katsayısı ve çoklu doğrusal hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin öğrenme-kaçınma, performans-yaklaşma ve performans-kaçınma başarı yönelimleri sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre birinci sınıf öğrencilerinin dördüncü sınıf öğrencilerine göre öğrenme-kaçınma başarı yönelimi düzeyi daha yüksektir. Birinci sınıf öğrencilerinin ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde performans-yaklaşma başarı yönelimini benimsemektedirler. Birinci sınıf öğrencileri üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde performans-kaçınma başarı yönelimini benimsemektedirler. Ayrıca, ikinci sınıf öğrencileri dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde performans-kaçınma başarı yönelimini benimsemektedirler. Akademik başarı algısına göre öğrenme-yaklaşma ve performans-yaklaşma başarı yönelimi düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu çerçevede başarı algısı yüksek-çok yüksek olan öğrenciler başarı algısı orta ve çok düşük-düşük olan öğrencilerden; akademik başarı algısı orta olan öğrenciler akademik başarı algıları çok düşük-düşük olan öğrencilerden daha yüksek düzeyde öğrenme-yaklaşma başarı yönelimini benimsemektedirler. Ayrıca yüksek-çok yüksek düzeyde akademik başarı algısına sahip öğrencilerin çok düşük-düşük ve orta düzeyde akademik başarı algısına sahip öğrencilerden daha yüksek düzeyde performans-yaklaşma başarı yönelimini benimsedikleri bulunmuştur. Regresyon analizi sonuçlarına göre öğrenme-yaklaşma başarı yönelimlerini önem sırasıyla mükemmeliyetçiliğin yüksek standartlar boyutu, akademik öz-yeterlik, mükemmeliyetçiliğin düzen boyutu, özerklik, kontrol odağı, mükemmeliyetçiliğin tatminsizlik boyutu ve cinsiyet yordamaktadır. Buna göre yüksek standartlar, akademik öz-yeterlik, düzen, özerklik ve dış kontrol odağı düzeyleri arttıkça öğrenme-yaklaşma başarı yönelimi düzeyi artmaktadır. Diğer taraftan tatminsizlik düzeyi arttıkça öğrenme-yaklaşma başarı yönelimi düzeyi azalmaktadır. Cinsiyet açısından ise kız öğrencilerin öğrenme-yaklaşma başarı yönelimi düzeyleri erkeklerden daha yüksektir. Öğrenme-kaçınma başarı yönelimini önem sırasıyla mükemmeliyetçiliğin yüksek standartlar boyutu, akılcı olmayan inançlar, mükemmeliyetçiliğin düzen ve çelişki boyutları ve cinsiyet yordamaktadır. Buna göre yüksek stan-

dartlar, akılcı olmayan inançlar, düzen ve çelişki düzeyleri arttıkça öğrenme-kaçınma başarı yönelimi düzeyi de artmaktadır. Cinsiyet açısından ise kız öğrencilerin öğrenme-kaçınma başarı yönelimi düzeyleri erkeklere göre daha yüksektir. Performans-yaklaşma başarı yönelimlerini önem sırasıyla akılcı olmayan inançlar, akademik öz-yeterlik, mükemmeliyetçiliğin çelişki boyutu, özerklik ve cinsiyet yordamaktadır. Bu çerçevede akılcı olmayan inançlar, akademik öz-yeterlik ve çelişki düzeyi artıkça performans-yaklaşma başarı yönelimi düzeyi artmaktadır. Diğer taraftan özerklik düzeyi arttıkça performans-yaklaşma başarı yönelimi düzeyi azalmaktadır. Cinsiyet açısından ise erkek öğrencilerin performans-yaklaşma başarı yönelimi düzeyi kız öğrencilere göre daha yüksektir. Performans-kaçınma başarı yönelimlerini önem sırasıyla akılcı olmayan inançlar, mükemmeliyetçiliğin çelişki boyutu, özerklik, mükemmeliyetçiliğin yüksek standartlar boyutu ve akademik öz-yeterlik yordamaktadır. Bu çerçevede akılcı olmayan inançlar ve çelişki düzeyi arttıkça performans-kaçınma başarı yönelimi düzeyi de artmaktadır. Diğer taraftan özerklik, yüksek standartlar ve akademik öz-yeterlik düzeyi arttıkça performans-kaçınma başarı yönelimi düzeyi azalmaktadır.

- Oran, Birsen, *Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisinden Yararlanma Düzeylerinin Belirlenmesi,* 2013, Yüksek Lisans, 102 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okul rehberlik ve psikolojik danışma servisinden yararlanma düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini 2011- 2012 eğitim- öğretim yılında Erzurum il merkezinde öğrenim gören 321 dokuzuncu sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan öğrenci anketi ve kişisel bilgi formu uygulanarak elde edilmiştir. Araştırmada verilerin analizinde Frekans, Yüzde, Ki- kare, Tek Yönlü Varyans Analizi, LSD Post Hoc Testi, t Testi kullanılmış olup bu analizler bilgisayarda SPSS 18.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular maddeler halinde aşağıda belirtilmiştir: 1. Öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma servisini ihtiyaç olarak gördükleri ancak okullarda yapılan rehberlik çalışmalarından haberdar olmamalarının rehberlik servisinden yararlanma düzeylerini olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. 2. Öğrencilerin okul ve ailenin yönlendirmesiyle rehberlik ve psikolojik danışma servisinden yararlanmalarında çekincelerin ve yetersizliklerin olduğu ancak kendi istekleriyle rehberlik ve psikolojik danışma servisinden rahatlıkla yardım alabildikleri görülmektedir. 3. Öğrencilerin özel ve gizli sorunlarını rehberlik ve psikolojik danışma servisiyle paylaşmada kararsız kaldıkları ancak ileriye dönük daha genel konularda okul rehberlik ve psikolojik danışma servisinden yardım aldıkları görülmüştür. 4. Öğrencilerin sosyal problemlerin çözümünde rehberlik ve psikolojik danışma servisine karşı olumlu düşünceye sahip oldukları ancak aile ve öğretmenlerle yaşanan sorunlarda yeterince yararlanmadıkları görülmektedir. 5. Öğrencilerin eğitsel ve mesleki rehberlik alanında rehberlik servislerinden yüksek düzeyde faydalandıkları görülmüştür. 6. Öğrencilerin demografik özelliklerine göre okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin görüşlerinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Beyaz, Orhan, *Özel Dershanelerde Üniversite Giriş Sınavına Hazırlanan Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Profili (Ankara İli Örneği),* 2014, Yüksek Lisans, 92 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin (YGS-LYS) profili belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini özel dershanelerde üniversite sınavlarına hazırlanan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde yer alan farklı dershanelerde üniversiteye hazırlık kurslarına devam eden 301 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak anket kullanılmıştır. Uygulanan anket 4 ana bölümden ve 36 sorudan oluşmaktadır. Ulaşılan sonuçlar: 1) Özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanan öğrencilerin %78'inin ailesi orta ve alt gelir grubuna mensuptur. 2) Özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%40.5) genel liselere devam eden öğrencilerdir. 3) Özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%44.2) boş zamanlarını tv izleyerek değerlendirmektedir. 4) Özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%40.6) ayda 1 kitap okumaktadır. 5) Özel dershanelerde üniversiteye giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin %58'lik kısmı ayda bir kez sinema tiyatro vb. etkinliklere katılmaktadır. 6) Sorunlarını büyük oranda (%42) arkadaşları ile paylaşan öğrencilerin büyük çoğunluğunun evinde internet bağlantısı mevcuttur. 7) Öğrencilerin büyük çoğunluğu ikamet ettiği konut türünü kendi evleri olarak belirten öğrencilerin %90'lık kısmı kendi odaları olduğunu belirtmişlerdir. 8) Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin %69'luk kısmı çalışmadığını, %42'lik kısmı ilkokul mezunu olduğunu belirtmiştir. Babalarının ise çoğunluk itibarıyla (%46) serbest meslek grubuna mensup oluğunu, eğitim durumu olarak da %32 üniversite, %24 lise mezunu olduğunu belirtmişlerdir.

- Gülbüz, Ersan, *Sağlık Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi,* 2014, Yüksek Lisans, 127 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Hava Kurumu Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, GATA Sağlık Astsubay Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören MYO 1. ve 2. sınıf öğrencilerin, problem çözme becerilerinin çeşitli bağımsız değişkenler açısından incelenmesi olup, sağlık sınıfına mensup askeri öğrencilerin öğrenim gördükleri süre, bundan öncesi ve meslek hayatına atıldıkları dönemde problem çözmedeki becerilerini değerlendirmek, problemlerin sebeplerini belirlemek, sebeplerin kişi üzerine etkilerini bularak çözüm yoluna katkıda bulunmak ve öğrencilere meslek yaşamlarında hitap ettiği topluluk, aile ve sosyal arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kurabilme becerisi kazandırılmasında rehber olmak amaçlı yapılan betimsel bir çalışmadır. Arttırmanın evreni 2013-2014 eğitim öğretim yılında Ankara ili GATA Sağlık Astsubay Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören, 117 adet 1. sınıf, 110 adet 2. sınıf öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmada öğrencilerin problem çözme becerilerini ölçmek amacıyla Problem Çözme Envanteri, araştırmanın değişkenlerine yönelik bilgi toplamak amacıylada, Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde gruplar arasında kesikli verilerin karşılaştırılmasında Ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda SAMYO öğrencilerinin, aile gelir durumu, spor yapma durumları, geriye dönüp baktıklarında yapmak istediklerini gerçekleştirme durumları, yaşadıkları kötü olaylardan etkilenme dereceleri, algıladıkları problem çözme beceri seviyeleri, problem çözme becerilerinin düşük olması durumunda profesyonel destek alma durumları, değişkenleri açısından problem çözme becerilerinin anlamlı ölçüde iyi olduğu bulunmuştur. Araştırma sonucunda SAMYO öğrencilerinin, sınıf, yaş, anne baba çalışma ve eğitim durumları, okul başarı durumları, sigara kullanım ve süreleri, kardeş sayıları, anne-baba tutumu, anne-baba hukuki durumları, ailelerin oturduğu yerleşim birimleri, sorunlarını paylaştıkları

kişiler, öğrencilerin kendilerini tanımlama durumları, PDRM ye gitme durumları, sosyal faaliyetlere katılım durumları, kendilerini kötü etkileyen olaylar ve etkiyi azaltmak için buldukları çözüm yolları, değişkenleri açısından problem çözme becerileri açısından anlamlı ölçüde farklılık göstermediği bulunmuştur.

- Mısırlıoğlu, Hüsniye Ceyda, *Yükseköğrenim Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Yurt Olanakları Memnuniyetine İlişkin Bir Araştırma,* 2014, Yüksek Lisans, 164 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada yükseköğrenime başlayan gençlerin en önemli problemlerinden barınma sorunu ve öğrenci yurtları ele alınmıştır. Yükseköğrenim gören öğrencilerde barınma sorunu, eğitimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Günümüzde öğrencilerin istek ve beklentileri, barınma hizmetinden duydukları memnuniyet düzeyleri oldukça önemlidir. Bu amaçla yurtta kalan öğrencilere, kaldıkları yurtlardan ne derece memnun oldukları ve beklentileri anket çalışması ile sorulmuş ve sonuçları analiz edilmiştir. Çalışma tüm Türkiye çapında tam sayım metodu ile çalışılmasının çok zor olması nedeniyle Ankara ili örnek bölge olarak seçilerek, buradaki aynı standartlardaki yurtlarda kalan öğrencilerin rastgele seçilmesiyle anket çalışması yapılmıştır. Hangi uygulamalardan memnun oldukları hangi uygulamalardan olmadıkları bağımsız değişkenler yardımıyla hipotez testleri kurularak analiz edilmiştir.

- Buran, Ayşe Aylin, *An Analysis of The Critical Thinking Of University Students Enrolled in a Faculty of Education (Eğitim Fakültesinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşüncelerine Yönelik Bir Analiz),* 2016, Doktora, 150 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Boğaziçi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin eleştirel düşünce eğilimlerinin tespit edilmesine, eleştirel düşünce kavramına dair yaklaşımlarının ve yaşantılarının belirlenmesine çalışılmıştır. Elde edilen veriler ise, Vygotsky'nin Kültürel Bilişsel Teorisi çerçevesinde yorumlanmıştır. Araştırmada üç araştırma sorusu mevcuttur: (a) Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin eleştirel düşünce eğilimleri hangi yöndedir? (b) Eğitim Fakültesi öğrencileri, deneyimlerine dayanarak eleştirel düşünce kavramını ne şekilde algılamaktadırlar? (c) Nicel ve nitel veriler hangi çerçevede örtüşmektedir? Araştırmanın ilk kısmı olan nicel etapta, Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilere, demografik soruları takiben Facione ve Facione (1992) tarafından geliştirilmiş olan, İskifoğlu (2013) tarafından Türkçeye kazandırılmış, eleştirel düşünce eğilimini bütünde ve yedi alt boyutta ölçen California Critical Thinking Dispositions Inventory'nin (CCTDI) Türkçesi (CCTDI-T) uygulanmıştır. Çalışmanın ikinci etabında ise, 20 öğrenci ile yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Nicel verilere göre, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünceye dair pozitif bir eğilim içinde oldukları görülmektedir. Görüşme sonuçlarına göre ise, üniversite eğitiminin, özellikle de eğitim gördükleri üniversitenin açık görüşlülük alt boyutuna olumlu anlamda katkıda bulunduğu öğrenciler tarafından beyan edilmiştir. Eleştirel düşünceye sahip olmanın ötesinde bu düşünce yapısını açığa vurmanın kişinin içinde bulunduğu ortamla ve bu ortamdaki kişiler ile kurduğu ilişkiler ile bağlantılı olabileceği gözlemlenmiştir.

- Çevikbaş, Hacer, *Üstbilişsel Stratejiler ile Tasarlanmış Öğretim Uygulamalarının Üniversite Hazırlık Sınıfındaki Öğrencilerin Dinleme Becerilerini Geliştirmesine Etkisi,* 2016, Yüksek Lisans, 131 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üstbilişsel stratejiler ile tasarlanmış öğretim uygulamalarının üniversite hazırlık sınıfında İngilizce eğitimi alan öğrencilerin İngilizce dinleme başarılarına etkisini incelemektir. Araştırma deseni olarak, ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Etkinin gözlemlenmesinde hem nicel hem nitel veri kaynaklarından yararlanılmıştır. Nicel veri kaynağı olarak dinleme becerisi için hazırlanan başarı testi, nitel veri kaynakları için ise yapılandırılmış öğrenme günlükleri ve yansıtıcı formlar kullanılmıştır. Araştırma, bir devlet üniversitesinde hazırlık eğitiminde 'pre- intermediate' (orta altı) İngilizce yeterlilik düzeyinden seçilen iki sınıf üzerinde (deney, n=11 ve kontrol, n=11) yedi haftalık bir sürede gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda üstbilişsel strateji öğretimleri dinleme derslerine entegre olarak, bilinçli ve ana dilde sistematik olarak verilmiştir. Kontrol grubuna ise devam eden uygulamaların dışında herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Her iki grupta öntest ve sontest olarak kullanılan dinleme becerileri başarı testi sonuçlarına göre, deney grubu puanlarında kontrol grubuna göre daha fazla artış olmasına karşın, iki grubun dinleme başarıları arasında Mann Whitney U testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Ancak, nitel veri kaynakları dikkate alındığında üstbilişsel stratejiler öğretiminin öğrencilerin dinleme çalışmalarına yönelik motivasyonlarında artışa ve strateji kullanımına yönelik tutumlarında olumlu yönde bir değişikliğe neden olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada, kasıtlı bir üstbilişsel stratejiler öğretimi uygulamalarının öğrencilerin başarılarında kısa zamanda somut olarak bir testle gözlenebilecek bir artışa neden olmamakla birlikte dinleme becerilerinde daha başarılı olabilecekleri yönünde bir tutum geliştirmeleri için, bu üstbilişsel stratejilerin dil öğreniminde kullanılması ve başka dil becerilerine yansıtılmasının gereği vurgulanmaktadır.

- Elmalı Özsaray, Alev, *Üniversite Öğrencilerinin İngilizce Dersine İlişkin Başarıyla İlgili Duyguları, Bilgiye Yönelik Merakları ve Ders Başarısı Arasındaki İlişkiler,* 2016, Yüksek Lisans, 140 s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, hazırlık sınıflarında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin İngilizce dersine ilişkin başarı duyguları, bilgiye yönelik merakları ve ders başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmanın örneklemini, 2014-2015 öğretim yılında Bolu ve Ankara ilindeki iki üniversitenin İngilizce hazırlık sınıflarında öğrenim gören toplam 475 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin başarı duygularına ilişkin veriler, Pekrun, Goetz, Frenzel (2007) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından Türkçe'ye uyarlanan 'Başarı Duyguları Ölçeği' aracılığıyla ve bilgiye yönelik meraklarına ilişkin veriler ise Litman (2008; ayrıca bkz. Litman ve Spielberger, 2003) tarafından geliştirilen ve maddeleri Eren (2009, 2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Bilgiye Yönelik Merak Ölçeği' aracılığıyla elde edilmiştir. Öğrencilerden toplanan veriler SPSS-21 istatistik programı ve LISREL paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin İngilizce ders notlarına 2014-2015 öğretim yılı bahar dönemi sonunda okulların ilgili yöneticileri ve öğretim elemanları aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğrencilerin İngilizce dersine ilişkin başarı duyguları ve bilgiye yönelik meraklılıklarının, yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi gibi demografik değişkenlerin etkisinden bağımsız olarak, ders başarılarıyla rastgele bir biçimde değil, anlamlı ve mantıklı bir biçimde ilişkilendiğini ortaya koymuştur. Araştırmada eğitimsel çıkarsamalara ve gelecekte yapılacak araştırmalara ilişkin önerilere de yer verilmiştir.

- Erdoğan, Derya, *Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarının ve Durumluk Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 120 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ufuk Üniversitesi.

ÖZET: Akademik erteleme davranışı ile durumluk kaygı düzeyinin arasındaki ilişki ve cinsiyet, yaş ve kardeş sayısına göre her iki değişkenin farklılaşıp farklılaşmadığını incelenmiştir. Çalışmanın sonuçları, öğrencilerin durumluk kaygı düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Kız ve erkek öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup, erkek öğrenciler, kızlara göre daha fazla akademik erteleme davranışı göstermektedirler. Cinsiyet açısından sonuçlara bakıldığında, kız ve erkek öğrencilerin durumluk kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Benzer şekilde yaş ve kardeş sayısı ele alındığında kız ve erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile durumluk kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- Kutlutürk, Sevim, *An İnvestigation on The Effects of Using Cognitive and Metacognitive Strategies to Enhance University Students' Reading Skills (Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerilerini Arttırmada Bilişsel ve Üstbilişsel Strateji Kullanımı Etkilerinin İncelenmesi),* 2016, Yüksek Lisans, 120 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağ Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı öğrencilerin İngilizce bir metni okurken strateji kullanımındaki mevcut durumlarını anlamak, ayrıca bilişsel ve üst bilişsel strateji eğitimi sonrası strateji kullanımlarında ne ölçüde artış olduğunu incelemektir. Katılımcılar 18 ve 21 yaş arası 27 hazırlık sınıfı öğrencileridir. Çalışma Malatya, Türkiye'deki İnönü Üniversitesi'nde yürütülmüştür. Veri toplama prosedürü iki dönemden oluşmaktadır. Birinci dönem, 2015-2016 akademik yılının ilk yarısı son dört haftasında, ikinci dönem, 2015-2016 akademik yılının ilk dört haftasında gerçekleşmiştir. Araştırmacı, okuma stratejisi eğitiminde birinci dönem daha çok bilişsel strateji eğitimine, ikinci dönemde ise üst bilişsel strateji eğitimine odaklanmıştır. Bu çalışmadaki metodolojik yaklaşım olgu çalışmasına dayalı karma metottur. Veri triangülasyonu için hem nicel hem de nitel metot izlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, sesli düşünme protokolü, öğrenci ve araştırmacı günlükleri yolu ile toplanan niteliksel veriler betimsel olarak değerlendirilmiştir. Niceliksel veriler SPSS 2.0 versiyonuna yüklenerek istatiksel olarak analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular, sekiz haftalık bir strateji eğitimi sonrasında öğrencilerin strateji kullanımlarını arttırdıklarını ortaya koymuştur. Sonraki üst bilişsel okuma stratejileri araştırmalarının daha uzun bir zamanda yürütülmesi önerilmiştir.

- Meşe, Sabahattin, *Üniversite Sınavına Hazırlanan ve Özel Dershanelere Devam Eden Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Kendilerinde Algıladıkları Ego Durumları ile Sınav Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 123 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Arel Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; üniversite sınavlarına (YGS ve LYS) hazırlanan lise 12. sınıf öğrencilerinin kendilerinde algıladıkları ego durumları ile sınav kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bunun yanı sıra, cinsiyet ve ego durumlarının sınav kaygısını yordayıp yordamadığını ve

örneklemi oluşturan öğrencilerin ego durum enerjilerini incelemektir. Çalışma grubu, 2014-2015 öğretim yılında Ankara İli Çankaya ilçesindeki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 6 resmi Anadolu liselerinde öğrenim gören 535 (Kız= 307; Erkek= 228) öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaş ranjı 16-19 arasında değişmektedir. Araştırmada veriler Ego Durum Ölçeği: EDÖ (Arı, 1989), Sınav Kaygısı Ölçeği: SKÖ (Öner, 1990) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları lise 12. sınıftaki kız öğrencilerin sınav kaygılarının erkeklerinkinden anlamlı olarak daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca ego durumlarının cinsiyetle birlikte öğrencilerin sınav kaygılarını anlamı olarak yordamadığı bulunmuştur. Ego durumlarından sadece Yetişkin Ego durumunun sınav kaygısı kuruntu boyutunu yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Yine ego durumlarının cinsiyete göre anlamlı olarak dağılmadığı bulgusuna ulaşılmış olup örneklemi oluşturan öğrencilerin ego durum enerjilerinin koruyucu ebeveyn ego durumu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bulgular ilgili literatüre dayanılarak tartışılmış, gelecek araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur. Araştırma kapsamında tüm verilerin anlamlılık düzeyi p<.05 düzeyinde sınanmıştır. Elde edilen verilerin analizi SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır.

- Sezen, Özge, *Üniversite Öğrencilerinin Zaman Perspektifleri ile Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 67 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin zaman perspektifleri ile başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmaya İstanbul Esenyurt Üniversitesi'nde öğrenim gören 106 kadın ve 83 erkek olmak üzere toplam 189 öğrenci katılmıştır. Çalışmada öğrencilerin zaman perspektifi kategorilerini belirlemek amacıyla Zaman Perspektifi Envanteri ve başa çıkma stratejilerini belirlemek amacıyla Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği Kısa Formu (BÇSÖ-KF) uygulanmıştır. Verilerin analizinde Spearman Korelasyon Katsayısı ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Bulgular zaman perspektifleri ile başa çıkma stratejileri arasında istatiksel olarak anlamlı ilişkilerin olduğunu göstermektedir. Beş farklı zaman perspektifinin ilişkili olduğu zaman perspektiflerine bakıldığında; geçmişi olumsuz değerlendirme zaman perspektifi ile zihinsel olarak ilgiyi kesme, geçmişi olumlu değerlendirme zaman perspektifi ile madde kullanımı, şimdide hazcı zaman perspektifi ile yadsıma, gelecek zaman perspektifi ile diğer etkinlikleri bırakma, şimdide yazgıcı zaman perspektifi ile yadsıma başa çıkma stratejileri arasındaki korelasyonların en yüksek olduğu bulunmuştur.

- Şanlı, Büşra, *Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin İngilizce Başarısını Yordayan Faktörler (Karabük Üniversitesi Örneği)*, 2016, Yüksek Lisans, 126 s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin İngilizce başarısını yordayan faktörleri incelemektir. Bu bağlamda İngilizce başarısıyla ilişkili olduğu düşünülen kişilik, kaygı, motivasyon ve öz yeterlik değişkenleri incelenmiştir. Araştırmaya Karabük Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda öğrenim gören toplam 279 öğrenci katılmıştır. Kişilik değişkeni için Sıfatlara Dayalı Kişilik Ölçeği; kaygı değişkeni için Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği; motivasyon değişkeni için Akademik Motivasyon Ölçeği ve öz yeterlik değişkeni için İngilizce İle İlgili Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde bilgisayar paket programından yararlanılmıştır. Öğ-

rencilerin İngilizce başarıları ve cinsiyetleri arasındaki fark için Bağımsız Örneklem t-testi; İngilizce başarıları ve mezun oldukları lise türü arasındaki ilişki için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA); İngilizce başarısı ile kişilik, kaygı, motivasyon ve öz-yeterlik arasındaki ilişkiler için ise Pearson momentler korelasyonu ve bu değişkenlerin İngilizce başarısını yordama gücünü saptamak için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

- Salahaldın, Yıldırım- Hussein, Hussein, *Stresin Üniversite Öğrencilerin Ders İçi Performansı Üzerinde Etkisi (Selçuk Üniversitesinde Bir Alan Çalışması),* 2017, Yüksek Lisans, 41 s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, stres kaynağı ve ders içi performansının detaylı tanımı yapılmıştır. Stresin, üniversite öğrencilerinin ders içi performansını nasıl etkilediğini incelemek için Selçuk Üniversitesin' de (75) üniversite hocası ve (600) öğrenci arasında anket gerçekleştirilmiştir. Uygulanan anket, 43 stres kaynağı ölçek soruları, 8 öğrencilerin ders içi performansı ölçek soruları ve 5 demografik soru olmak üzere toplamda 56 sorudan oluşmaktadır. Alınan anket sonuçları analizinde IBM SPSS statistics 22 for windows paket programı kullanılmıştır. Anket sonuçlarına, korelasyon, faktör analizi, t test, ve tanımlayıcı istatistik yöntemleri uygulanmıştır. Öğrencilerin stres dağılımı cinsiyet, yaş, doğduğu şehir, bölümleri ve uyruklarına göre yapılmış ve yapılan bu gruplara göre öğrencilerin performansı belirlenmiştir. Bu çalışma sonucunda, stres kaynaklarının (U, KY, FC) ders içi performansına negatif yönde etkilediği görülmüştür, ayrıca üniversiteden kaynaklanan stres öğrenciler arasında en fazla görülen stres çeşididir.

1.2. Makaleler

- Gürbürtürk, Oğuz, *Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Fakülteye İlişkin Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Atatürk Üniversitesi Örneği*, 473-484, Eskişehir.
- Tuğrul, Mehmet, *Yüksek Öğrenim Gençliği*, 1949, Ülkü Dergisi, 3(29), 01 Şubat, Ankara.
- Kanad, Halil Fikret, *Yüksek Okul Gençliği*, 1950, Bilgi Dergisi, 4(40), İstanbul.
- Tekeli, Said Tahsin, *Üniversitelerimiz ve Gençlik*, 1960, Türk Yurdu Dergisi, 9(291), 37, Ankara.
- Cırıtlı, Hüseyin Hüsnü, *Lisede Başarısızlık ve Sebepleri Üzerine Bir Araştırma*, 1963, Gazi Eğitim Enstitüsü Araştırma ve İncelemeleri, (2), Mart 22, Ankara.
- Payaslıoğlu, Arif Turgut, Üniversite Giriş İmtihanları, 1963, Eğitim Dergisi, 1(3), 61-64.
- Yener, İhsan, *Toplum Kalkınması, Ormanlarımız ve Yüksek Öğrenim Gençliğimiz*, 1963, Orman Mühendisliği Dergisi, 2(5), 27-30.
- Kaynar, Reşat, *Üniversitelere Girişte Adaletsizlik*, 1965, Bilgi Dergisi, 18(207/208), 06 Ağustos, İstanbul.
- *Üniversite ve Yüksek Okul Giriş Sınavları*, 1965, Forum Dergisi, 18(271), Ekim 16, Ankara.
- Berkem, Ali Rıza, *Üniversiteler ve Öğrenci Problemi*, 1965/1966, Bilgi Dergisi, 19(223/224), 21-22.

- Harmancıoğlu, M., *Gençliğin Üniversite ile İlgili Problemleri*, 1967, Bilgi Dergisi, 20(239), 13-14, İstanbul.
- *Üniversitelerarası Giriş Sınavı*, 1967, Amme İdaresi Dergisi, (14), 13.
- Hacıeminoğlu, Necmettin, *Yüksek Öğretimdeki Huzursuzluğun Sebepleri*, 1968, Pınar Dergisi, 8(8), 05 Haziran, İstanbul.
- Meray, Seha L., *Üniversitede Yüzeye Çıkan Bunalım*, 1968, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 23(2), 285-303, Ankara.
- Baymur, Feriha, *Yurtlarda Kalan Yüksek Öğrenim Gençlerinin Başlıca Problemleri*, 1969, Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 1(1), 58-73, Ankara.
- *Türkiye'de Aydın Gençlik ve Üniversite Sorunu*, 1969, Türk Birliği Dergisi, 4(35/36), 23-33, Ankara.
- Meray, Seha L., *Üniversite Kavramları ve Modelleri*, 1971, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 26(1), 13-66, Ankara.
- Özgüven, Ethem, *Türkiye'de Üniversiteye Girişle İlgili Uygulamalar*, 1972, Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi (Yayınlanmıyor), 10, 179-198, Ankara.
- Toker, İsmail, *Türkiye'de Yüksek Öğrenim Öğrencileriyle İlgili Sorunlar*, 1972, Mesleki ve Teknik Öğretim Dergisi, 20(230), 16-18, Ankara.
- Başaran, Fatma, *Üniversiteye Giriş Sorunu*, 1973, Eğitim Hareketleri, 19(220/221), 07 Eylül, Ankara.
- Aysan, Mustafa A., *Üniversitelerde Boş Kapasite Var mı?*, 1974, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 3(2), 31-45, İstanbul.
- Ergüleç, Atilla, *Yüksek Öğrenime Giriş Sınavları ve Eşitlik Kuramı*, 1974, Gemi Mühendisliği Dergisi, (57), 19-21.
- Nutku, Özdemir, *Üniversiteye Giriş ve Mezuniyet Sonrası*, 1974, Batı Eğitim Kurumu Dergisi, 2(16/17), 14-18, İstanbul.
- Duru, Zeki Ömer, *Üniversite ile Yüksek Öğretim Kurumlarına Giriş ve Düşündürdükleri*, 1975, Bayrak Dergisi, 22(49), Kasım 17, Ankara.
- Taşçı, Sultan, *Birinci Sınıf Öğrencilerinin Mesleğe ve Üniversiteye Uyumu*, 1975, Türk Hemşireler Dergisi, 25(3), 10 Aralık, Ankara.
- Vardar, Yusuf, *Yüksek Öğretimde Kitap Meselesi*, 1975, Batı Eğitim Kurumu Dergisi, 3(25), 22-25, İstanbul.
- Dereköy, Rahmi, *Yüksek Öğretime Giriş Sorunu*, 1976, Eğitim Hareketleri, 22(254-255), 16-17, Ankara.
- Yamuç, Saim, *Yüksek Öğrenim Gençliğinin Eğitim Dışı Sorunları*, 1976, Ankara ve İzmir Tabip Odaları Bülteni, (11 Aralık), 90-95, Ankara.

- *Yüksek Öğretimde Öğrenci Kitlesinin Sorunları K.T.Ü. Örneği*, 1976, Mimarlık Dergisi, 14(148), 95-96, İstanbul.
- Saltık, Ahmet, *Görgül Bir Araştırmanın Bulguları Işığında Üniversite Gençliği*, 1979, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilgiler Dergisi, (2), 57-91, Ankara.
- Caner, Hüray, *Üniversiteye Giremeyiş Sınavları*, 1982, Bilim ve Sanat Dergisi, (16), 35-36, Ankara.
- Ülker, Halil, *Ülkemizde Yüksek Öğretime Geçiş Sorunu*, 1982, Bolu Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 1(4), 18-24, Bolu.
- Büyükkaragöz, S. Savaş, *Üniversite Gençliğinin Barınma Problemleri, Öğrenci Yurtları ve Düşündürdükleri*, 1984, Çağdaş Eğitim Dergisi, 9(93), 34-36, Ankara.
- Ekşi, Aysel, *Çeşitli Ülkelerde Üniversite Öğrencilerinin Sorunları,* 1985, Yarın Dergisi, (41), 14-17, Ankara.
- Erciş, Pakize Pervin, *Üniversiteler ve Gençliğimiz*, 1985, Selçuk Üniversitesi Selçuk Dergisi, 1(1), 67-73, Konya.
- Geyik, Nazmi, *Gençlik, Üniversite ve YÖK*, 1985, Öğretmen Dünyası Dergisi, (68), 23-24, Ankara.
- Anar, Suat, *Ortaöğrenim Gençliğinin Yükseköğrenime Geçişte Karşılaştığı Sorunlar*, 1986, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (1), 131-137, Bursa.
- *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Etkinlikleri ve Sorunları,* 1986, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 2(3), 28-38, İzmir.
- Ekşi, Aysel, *Üniversiteli Gençler*, 1986, İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü Yayınları, İstanbul.
- Kongar, Emre, *YÖK Gençliği,* 1986, Millî yet Sanat Dergisi, (140), 08 Eylül, İstanbul.
- Selçuk, Hakan- Doğruer, İ. Mete, *Adapazarında Yüksek Öğrenim Gençliğinin Yurt Problemi,* 1986, 231-234, Sakarya.
- Selçuk, Hakan - Doğruer, İ. Mete, *Adapazarı'nda Yüksek Öğrenim Gençliğinin Yurt Problemi Türkiye'nin Teknik ve Bilimsel Gelişmesinde Gelecek 10 Yılın Yüksek Öğretim Sorunları ve Sakarya'nın Yeri*, 1986, 231-234, İstanbul.
- Voltan Acar, Nilüfer, *Üniversite Öğrencilerinin Problemlerinin Akademik Başarıya Etkisi,* 1986, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (1), 65-76, Ankara.
- Doğan, İsmail, *Yükseköğretimde Gençlik Sorunları ve Araştırmaları*, 1987, Çağdaş Eğitim Dergisi, 14(141), 31-37, Ankara.
- Kocacık, Faruk, *Üniversite Gençliği: Cumhuriyet Üniversitesi Öğrencilerinin Sorunları Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma*, 1987, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (9), Mart 36, Sivas.
- Yavuzer, Haluk, *Üniversite Gençliğinin Sorunları*, 1987, İstanbul Üniversitesi Bülteni, (03 Nisan), 71-91, İstanbul.

- Tengirşek, İnci, *Üniversite Gençliğinin Barınması ve Yurtkur*, 1992, Millî Eğitim Dergisi, (118), 55, Ankara.
- Kulaksızoğlu, Adnan, *Üniversite Öğrencilerinin Öğrenci Kişilik Hizmetlerine İlişkin Sorunları ve Öneriler*, 1989, 07 Kasım, Ankara.
- *Yüksek Öğrenim Gençliğinin Sorunları (Rapor)*, 1989, 279-368, Ankara.
- Güven, Kaniye - Özdayı, Nurhayat, *Atatürk Eğitim Fakültesi'nde Okuyan Öğrencilerin İhtiyaç Boyutlarının Saptanması*, 1992, Eğitim Bilimleri Dergisi, (4), 113-131, İstanbul.
- Önal, Dilek, *Üniversite Gençliği Ne Düşünüyor?*, 1992, Türk Yurdu Dergisi, 12(57), 17-22, Ankara.
- Özgüven, İbrahim Ethem, *Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme Yolları*, 1992, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (7), Mayıs 13, Ankara.
- İmamoğlu, E. Olcay - Yasak Gültekin, *Yeşim, Önerilen Dengelenmiş Toplumsal Birey Modeli Işığında Üniversite Gençliğinin Sorunları:1982-1992 Döneminde Yayınlanan Araştırmalara İlişkin Bir Değerlendirme, Yorum ve Öneriler*, 1993, Türk Psikoloji Dergisi, 8(30), 27-41, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada, son yıllardaki araştırmaların ışığında ülkemiz üniversite gençliğinin sorunları gözden geçirilmiştir. 1982-92 yılları arasında yayımlanmış, ulaşılabilen 38 makale/kitap inceleme kapsamına alınmıştır. Çalışmada, araştırmalarda elde edilen genel görgül bulgular, kuramsal beklentilerimiz doğrultusunda bütünleştirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla öğrencilerin sorunları önce akademik yaşam, kimlik, sağlık ve insanlar arası ilişkiler ile ilgili ana başlıklar altında incelenmiş ve sonunda genel bir değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirmenin ardından gençlerin belli başlı sorun alanları birbirleriyle ilişkilendirilerek tartışılmış ve bazı öneriler getirilmiştir. Son olarak, gençliğin belirgin sorunları, incelemenin odak noktasını oluşturan, kişilerin bireysel ve toplumsal gereksinimlerinin dengeli biçimde karşılanmasına olanak sağlayıcı bir model olarak önerilen "dengelenmiş toplumsal birey" modeli ışığında yorumlanmıştır.

- Büyükkurt, Güzin, *Sosyal Beceriler ve Program Dışı Etkinlikler Bağlamında Görme Engelli Yükseköğrenim Gençliği ve Bu Gençliğin Üniversitelerde Karşılaştığı Sorunlar*, 1994, Eğitim ve Bilim Dergisi, 18(94), 22-34, Ankara.
- Köklü, Nilgün, *Üniversite Öğrencilerinin İstatistiksel Sınav Kaygılarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması*, 1994, Çağdaş Eğitim Dergisi, 19(197), 24-26, Ankara.
- Akman, Yasemin, *Cinsiyetlerine, Sınıflarına, Yüksek Öğrenimleri Sırasında Kaldıkları Yerlere ve Bazı Aile Özelliklerine Göre Üniversite Öğrencilerinin Uyumları*, 1995, Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi, 3(2), 20-27, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin uyumlarının. Cinsiyetlerine; sınıflarına, aileleri ile birlikte, yurtta, arkadaştan ya da tek başına bir evde kalmalarına; ailelerinin gelir düşük, orta ve yüksek olarak algılamalarına ve anne-babalarının birlikte ya da ayrı, olmalarıyla ilişkili olarak değişip değişmediği incelenmiştir. Yöntem: Araştırmanın örneklemini, Ankara'daki üniversitelerin 35 değişik bölümünün toplam 1318 öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilere ilişkin demografik bilgiler

kişisel bilgi formu, uyum düzeyleri ise Kısa Semptom Envanteri (KSE) ile saptanmıştır. Elde edilen veriler varyans analizleri ile değerlendirilmiştir. Bulgular: Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; üniversite öğrencileri arasında kızların, yurtta kalanların, düşük gelirli ailelerden gelen öğrencilerin ve babası ilkokul mezunu olanların uyum düzeyleri daha düşük görünmektedir. Tartışma: Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda, üniversite öğrencilerine verilebilecek geliştirici ve koruyucu psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin nitelikleri tartışılmıştır.

- Güven, Mehmet, *Üniversite Gençliğinin Temel Sorunları ve Bazı Çözüm Önerileri*, 1995, Genç Serdengeçti, 2(4), 21-23.
- Cılga, İbrahim, *Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Karşılaşabilecekleri Ekonomik, Sosyal ve Psikolojik Sorunlar ve Beklentiler (Teksir)*, 1996, Ankara.
- Cıngı, Murat Cahit, *Üniversite Öğrencilerinin Meseleleri*, 1996, İzlenim Dergisi, (39), 43-44.
- Komut, Emine - Bulut, Fatma Işıl, *Bir Yaşam Alanı Olarak Öğrenci Yurtları ve Üniversite Gençliği*, 1996, 555-567, Ankara.
- Akbalık, F. Gül, *Bilgilendirme ve Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumları Üzerine Etkisi*, 1997, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 30(1), 159-199, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi 1. sınıf öğrencileri (deney grubunda 18 kontrol grubunda 18 öğrenci) ile yürütülmüştür. Uygulamaya katılan deney grubu öğrencilerinin, (1) Üniversiteye uyum ölçeği (toplam) (2) Sosyal Uyum Alt Ölçeği (3) Akademik Uyum Alt Ölçeği, son-test puanlarının alt-test puanlarına göre anlamlı olarak artacağı ancak kontrol gurubunun puanlarında bir değişme olmayacağı biçiminde ifade edilen denenceler test edilmiştir. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen Üniversiteye Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Tüm ölçeğin Cronbach-Alfa Güvenirlik Katsayısı. 90 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerde ise bu oran. 82 (Akademik Alt Ölçeği) ve .91 (Sosyal Uyum Alt-Ölçeği) dir. Araştırmada deney grubu öğrencilerine 5 saat süren akademik çevrenin tanıtımı ve verimli ders çalışma yöntemleri konusunda bilgi verilmiş ayrıca aynı grupla 10 oturum süren, amaca yönelik grupla psikolojik danışma uygulaması gerçekleştirilmiştir. Aynı süre içerisinde kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmamıştır. Grup uygulamasının başlangıcında ve bitiminde her iki gruba birden ilk ve son testler verilmiştir. Verilerin analizinde Split-Plot desenli Varyans Analizi tekniği kullanılmıştır. Bilgilendirme ve (amaca yönelik) grupla psikolojik danışma uygulaması öğrencilerin üniversiteye ve sosyal çevreye uyumlarında anlamlı bir gelişmeye neden olmuş ancak akademik uyumlarına anlamlı bir etkisi bulunmamıştır.

- Aktaş, Yaşare, *Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi: Uzunlamasına Bir Çalışma*, 1997, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (13), 107-110, Ankara.

ÖZET: Araştırma üniversitede okuyan gençlerin birinci ve dördüncü sınıftaki uyum düzeylerinin uzunlamasına bir çalışma ile belirlenmesi amacıyla planlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin dördüncü sınıftaki kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin birinci sınıftaki uyum düzeylerinden anlamlı

derecede daha yüksek olduğu görülürken, gençlerin uyum düzeyleri üzerinde cinsiyet faktörünün etkisinin önemli olmadığı bulunmuştur.

- Eser, Mehmet - Güldiken, Nevzat, *Üniversite Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlara Sosyolojik Bir Bakış (Cumhuriyet Üniversitesi Örneğinde*), 1997, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (19), 55-69, Sivas.
- Öztürk, Bülent, *Üniversite Öğrencilerinin Kopya Çekme Olayına İlişkin Tutumları*, 1997, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 3(2), 227-240, Ankara.
- Coşkun, Ali, *İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Beklenti ve Eğilimleri*, 1998, Atılım Dergisi, 1(1), 22-25, Ankara.
- Çelik, Sabri, *Genel Lise Mezunlarının Üniversiteye Girişte Karşılaştığı Sorunlar*, 1998, Kastamonu Eğitim Dergisi, 4(5), 79-91, Kastamonu.
- Ültanir, Emel, *Üniversite Öğrencileri İçin Geliştirilen Problem Tarama Envanterinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, 1998, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(10), 23-32, Ankara.

ÖZET: Üniversite yılları, hızlı büyüme, gelişme ve değişmelerin yaşandığı bir dönemdir. Bu konuda geliştirilen problem tarama ölçeğinin amacı, öğrencilerin problemlerini belirlemektir. Problemler yedi alt alanda (Okul, Gelecek, Aile, Sosyal, Kişisel, Ders çalışma- Başarısızlık ve Sağlık) toplanmıştır. Ölçek maddeleri çok önemli, önemli ve önemsiz olmak üzere üçlü bir derecelendirme ile ölçülmüştür. Ölçek, 113 kız, 141 erkek olmak üzere 254 öğrenciye verilmiştir. Sonuçlar madde analizi yapılarak alt-üst gruplar testi ile seçilmiştir. Böylece 91 maddelik bir ölçek oluşmuştur. Alt alanların iç tutarlılıkları Cronbach alfa ile hesaplanmıştır.

- Atanur Başkan, Gülsün, *Yükseköğretim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri, Üniversite Sınavlarına Hazırlanma Biçimleri, Eğitim Harcamaları, Program Alanlarını Seçmelerine İlişkin Faktörler ile Öğretim Gördükleri Programlardan Memnuniyet Düzeyleri ve İş Bulma Beklentilerine*, 1999, Çağdaş Eğitim Dergisi, 24(251), 15-25.
- Baran, Gülen - Bulut, Ş., *Yurtta Kalan ve Ailesiyle Birlikte Yaşayan Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*, 1999, Çağdaş Eğitim Dergisi, 24(265), 24-30, Ankara.
- Bilgin, Asude, *Üniversite Öğrencilerinin Kullandığı Çatışma Çözme Yöntemleri*, 1999, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(1), 129-137, Bursa.

ÖZET: Bu çalışma öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin kullandıkları çatışma çözme yöntemlerini saptamak ve onların çatışma çözme yöntemlerine olan ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi ilköğretim bölümünün çeşitli sınıflarından 168 öğrenciye (84 kız 84 erkek) bir çözülmemiş çatışma senaryosu verilmiş ve tamamlamaları istenmiştir. Sonuçlar öğrencilerin yararlı olacağını göstermektedir.

- Özcan, Erkan - Pehlivan, Erkan - Güneş, Gülsen - Kurçer, Mehmet Ali - Genç, Metin - Eğri, Mücahit - Karlıdağ, Rıfat - Ünal, Süheyla, *Öğrenci Seçme Sınavına Girecek Öğrencilerin Sınav Kaygısı Düzeyleri*, 1999, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi, 6(1), 38-41, Malatya.

ÖZET: Bu çalışma ile, 1998 yılı Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS)'na girecek öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinin saptanması ve bazı bağımsız değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Bu kesitsel çalışma, toplam 262 öğrenci üzerinde, 1998 ÖSS öncesi son haftasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma, izin alınabilen eğitim kurumlarında uygulandığı için randomize olmayan bir çalışmadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen Tanımlayıcı Bilgiler Formu ile Öner tarafından kültürümüze uyarlanan Spielberger Sınav Kaygısı Envanter7 (SKE) gözlem altında uygulanmıştır. SKE- Tümtest puanı (SKE-T), bağımlı değişken olarak alınmıştır. (SKE-T) puanı aritmetik ortalaması (X) + 1 Standart sapma değeri ve üzeri "yüksek", altı ise "normal" olarak kabul edilmiştir (kesme noktası her iki cins için farklı değerlerdir). Analizlerde; tanımlayıcı istatistikler, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), İki Ortalama Arasındaki Farkın Önem Testi ve Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Çalışmada aritmetik ortalamalar (X), standart hata (±Se) ile verilmiştir. Bulgular: Kızların ortalama SKE-T değeri 43.4+1.0 puan iken, erkeklerin 39.3+0.8'dir. Araştırmaya dahil olan toplam 262 öğrencinin 217'sinin (%82.8) SKE-T değerleri normal, 45'inin ise (%17.2) yüksektir. Sınav kaygısı puanları yönünden cinsiyet ve kendi ifadelerine göre lise başarı durumu arasında farklılık bulunmuştur (p0.05). Sonuçlar: Sınav kaygısı erkeklerde ve lise başarı durumu yüksek olanlarda daha az bulunmuştur. Bu bulgu yapılmış benzer çalışmaların sonuçlarıyla uyumludur.

- Baran, Gülen, *Üniversite Giriş Sınavına Hazırlanan Gençler ve Kaygı*, 2000, Çağdaş Eğitim Dergisi, 25(265), 29-34, Ankara.
- Erkan, Gönül - Duyan, Veli, *Sosyal Hizmette Mülakat Dersinin Öğrencilerin Empatik Anlayışına Etkisi*, 2000, Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 1(1), 29-37, Ankara.

ÖZET: Empati müracaatçının duygu, düşünce ve davranış dünyasına hayali bir giriş olarak düşünülmektedir. Bu nedenle empati sosyal hizmet uzmanlarının müracaatçılarıyla ilişkilerinde oldukça önemlidir. Empatide sosyal hizmet uzmanları müracaatçının dünyasını sanki kendininmiş gibi hisseder; ancak bu tek başına yeterli değildir, çünkü empatik anlayışın müracaatçılara iletilmesi gereklidir. Bu araştırma, "Sosyal Hizmette Mülakat Dersi"nin öğrencilerin empatik anlayışlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri Dökmen tarafından gelirştirilen Empatik Beceri Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. İlk ölçüm-son ölçüm arasındaki farkı belirlemek amacıyla eşleştirilmiş t-testinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Sosyal Hizmette Mülakat Dersini alan öğrencilerin empati düzeyinin anlamlı bir düzeyde arttığı belirlenmiştir.

- Esgin, Ali - Karadağ, Özay, *Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı*, 2000, Popüler Bilim Dergisi, (82), 19-23, Ankara.
- İflazoğlu, Ayten - Tümkaya, Songül, *Ç. Ü. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Otomatik Düşünce, Problem Çözme Düzeylerinin Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2000, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(6), 143-158, Adana.

ÖZET: Gelecekte iyi bir model olma, nitelikli bir öğrenci yetiştirme ve yaratıcılığı geliştirme gibi görevlerinden dolayı sınıf öğretmenliği öğrencilerinin sahip oldukları olumsuz düşüncelerin sıklığı ve problem çözme becerilerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle bu araştırmada Ç.Ü. İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okuyan öğrencilerin Otomatik Düşünce sıklıkları ve Problem Çözme becerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Ç. Ü. İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği A.B.D.'da okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak; Hollan ve Kendall'ın (1980) geliştirdiği Otomatik Düşünceler Ölçeği ile Heppener ve Petersen'in (1982) geliştirdiği Problem Çözme Envanteri'nden yararlanılmıştır. Ayrıca, araştırmacılar tarafından sosyo-demografik değişkenleri belirlemek üzere kullanılan bir anket geliştirilmiştir. Araştırma bulguları, otomatik düşünceler ile sosyoekonomik düzey ve problem çözme ile sınıflar arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca otomatik düşünceler ile problem çözme becerileri arasında da .01 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

- Korkmaz, Ayşe, *Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri*, 2000, Millî Eğitim Dergisi, (145), Ankara.
- Arslan, Coşkun - Hamarta, Erdal - Deniz, Mehmet Engin, *Üniversite ve Lise Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi*, 2001, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (12), Konya.
- Bilgin, Mehmet, *Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ile Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2001, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(20), 18-25, Adana.

ÖZET: Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin değerleri ile sorunları arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Araştırmaya Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlk Öğretim Bölümü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü, İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden toplam 642 öğrenci katılmıştır. Öğrencilere Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmada Pearson korelasyon katsayısı istatistiği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrenciler aile sorunlarını, ekonomik sorunları ve düşüncelerini açıkça söyleyememeyi en önemli sorun olarak görmektedirler. Öğrencilerin değerleri ve sorunları arasında anlamlı ilişkiler olduğuna ilişkin bulgular elde edilmiştir.

- Güler, Müzeyyen, *Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Sorunları ve Beklentileri: Pamukkale Üniversite Örneği*, 2002, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 5(1), 55-84, Ankara.
- Kutlu, Mustafa, *Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentileri*, 2002, Eğitim ve Bilim Dergisi, 27(123), 22-30, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, ikincil ve normal öğretime devam eden öğrencilik psikolojik danışma hizmetlerinden beklentileri çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılarak incelenmiştir. Ayrıca, ikincil ve normal öğretime devam eden üniversite öğrencilerinden random örnekleme yöntemiyle seçilen 588 öğrenci (296 normal öğretim, 292 ikinci öğretim) üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Anketi (PDRH-BA) kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, ikinci öğretime devam eden öğrencilerin PDRH'den beklenti düzeyi, normal öğretime devam edenlerinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

İkinci ve normal öğretime devam eden kız öğrencilerin PDRH'den beklenti düzeyi, ikinci ve normal öğretime devam eden erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. İkinci öğretime devam eden kız öğrencilerin PDRH'den beklenti düzeyi, normal öğretime devam eden kızlarınkinden, ikinci öğretime devam eden erkekler öğrencilerin PDRH'den beklenti düzeyi de normal öğretime devam eden erkek öğrencilerinkinden önemli düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

- Kağnıcı, Dilek Yelda - Tezer, Esin - Tuna, Mana Ece - Aladağ, Mine, *Üniversite Yaşamı Ölçeği: Ölçek Geliştirme ve Yapı Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma*, 2003, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(20), 41-47, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin genel olarak üniversite yaşamına uyum düzeylerini, üniversiteye uyumun farklı boyutları ile ölçen bir ölçme aracı geliştirmek ve ölçeğin güvenirlik ve geçerliğine ilişkin kanıtları saptamaktır. Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Hazırlık Okulu'nun 5 farklı düzeydeki İngilizce kurlarına devam etmekte olan ve üniversiteye yeni başlamış öğrenciler arasından seçkisiz katmanlı ömeklem yöntemiyle seçilmiş 638 (225 kız, 413 erkek) hazırlık öğrencisine uygulanmıştır. Faktör analizi sonuçları, ÜYÖ'nin altı boyutlu bir yapı gösterdiğini ortaya koymuştur. Alt ölçeklerin içtutarlık katsayıları .60 ile .80 arasında değişmektedir. Ölçeğin tümüne ilişkin içtutarlık katsayısı ise.91'dir. Bulgular, elde edilen alt boyutlar açısından tartışılmıştır.

- Kulaksızoğlu, Adnan - Dilmaç, Bülent - Ekşi, Halil - Otrar, Mustafa, *Uyum Ölçeği-Üniversite Formu'nun Dilsel Eşdeğerlik, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, 2003, Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi, 2(3), 49-64, Ankara.

ÖZET: Bu çalışma Uyum Ölçeği-Üniversite Formu-UYUM-Ü (College Adjustment Scales -CAS-)'nun dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik analizlerini yaparak, Türkiye koşullarına uygunluğunu saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Temel olarak üniversite psikolojik danışmanlık merkezlerinde kullanılmak üzere hazırlanan ölçeğin orijinali William J. Anton ve James R. Reed tarafından üniversite öğrencilerinin (17-30 yaş grubu) dokuz alandaki (kaygı, depresyon, intihar eğilimi, madde bağımlılığı/kötüye kullanımı, benlik saygısı, kişiler arası ilişkiler, ailevi sorunlar, çalışma becerileri ve kariyer/meslek sorunları) uyum problemlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Dilsel eşdeğerlik çalışmasına İngilizce Öğretmenliği son sınıf düzeyinde öğrenim gören 24 öğrenci katılmıştır. Diğer çalışmalar için ise, 17-30 yaş grubunda 153 erkek, 197 kız olmak üzere toplam 350 öğrenci üzerinde uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Uyum geçerliliği için, Kısa Semptom Envanteri ve Hacettepe Kişilik Envanteri'nin (KSE) bazı alt boyutları ile Beck Anksiyete Envanteri kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin Türkiye koşullarında kullanılabilecek, dilsel eşdeğerliğe sahip, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu saptanmıştır.

- Yapıcı, Mehmet, *Üniversite Öğrencilerinin Dersten Kalma Nedenleri*, 2003, Üniversite ve Toplum Dergisi, 3(2).

ÖZET: Bu çalışmada; Üniversite öğrencilerinin (79 Bayan, 89 Erkek) neden ders tekrarladıklarına ilişkin görüşleri yapılandırılmış görüşme tekniği ile alınarak sınıflanmıştır. Bulgulardan öğrencilerin ders tekrarlama nedeni olarak ileri sürdükleri şu sonuçlara ulaşılmıştır; Öğretim elemanlarının politik görüş ayrılığı gütmesi, Yanlış tercih yaparak üniversiteyi kazanma, Barınma ve ekonomik yetersizlikler, Üniversitenin altyapı yetersizliği ve yönetimin öğrenci sorunlarına duyarsızlığı, Ezberci eğitim.

- Erözkan, Atılgan, *Üniversite Öğrencilerinin Sınav Kaygısı ve Başaçıkma Davranışları*, 2004, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (12), 13-38, Muğla.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin öğrenim süreleri boyunca geçirdikleri sınav yaşantıları bağlamında sınav kaygıları ve başaçıkma davranışlarını cinsiyet, sınıf düzeyleri, bölüm ve öğrenim görülmekte olan yer açısından karşılaştırmaktır. Bu çalışma betimsel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi Ana Kampus Matematik, Fizik, Kimya Bölümleri ile Fatih Eğitim Fakültesi Türkçe, Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenlikleri ve Beden Eğitimi ve Spor, Resim-İş, Müzik Öğretmenlikleri gibi farklı kategorilerde tesadüfi seçimle 360 kişi üzerinde (180 kız; 180 erkek) araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Bilgi Toplama Formu, Sınav Tutum Envanteri ve Stresle Başaçıkma Tutumları Envanteri kullanılmıştır. Veri analizleri için SPSS/WINDOWS programı kullanılmıştır. Gruplar arası farklılığı belirlemek için t testi ve "varyans analizi", değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için "korelasyon"; grup farklılıklarının kaynağını belirlemek için karşılaştırma sonrası ranj testi Tukey HSD kullanılmıştır. Sınav kaygısına ilişkin "kuruntulu" tutumlar üzerinde cinsiyetler ve sınıf düzeyleri arasında, "duyuşsallık" tutumları üzerinde bölümler ve öğrenim görülmekte olan yer arasında; stresle başaçıkma tutumlarına ilişkin "dış yardım arama" ve "kaçma/duygusal-eylemsel" boyutları üzerinde cinsiyetler ve sınıf düzeyleri arasında, "aktif planlama" boyutu üzerinde öğrenim görülmekte olan yer ve bölümler arasında farklılığa rastlanmıştır. Araştırma sonuçları önceki bulgular ışığında sınav kaygısı ve başaçıkma davranışları kapsamında başka araştırma ve uygulamalara da yol gösterecek bağlamda tartışılmıştır.

- Semerci, Çetin, *Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Kopya Çekmeye İlişkin Tutum ve Görüşleri*, 2004, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 18(3), 139-14, Elâzığ.

ÖZET: Kopya çekme, eğitim sistemlerinde ciddi bir problemdir. Kopya çekme, sık sık görüldüğünden dolayı dikkate alınması gereken önemli bir problem olup öğrenme ve değerlendirme süreçlerini engellemektedir. Araştırmanın amacı, "Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşlerini" belirlemektir. Araştırmada, survey yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi beşinci ve altıncı sınıftaki 147 öğrencidir. Araştırmanın örneklemi ise, bu öğrenciler içinden seçilen 73 öğrencidir. Bulgularda, Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çektiği görülmektedir.

- Sezer, Adem - Koç, Mustafa - Avşaroğlu, Selahattin, *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Problem Alanları Arasındaki İlişki*, 2004, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (11), 130-156, Denizli.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesinde 2003-2004 eğitim-öğretim yıllında yaz okuluna kayıt yaptıran öğrencilerin başarısızlık nedenlerini incelemektir. Araştırmaya farklı alanda öğrenim gören 206 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin başarısızlık nedenlerini belirlemede araştırmacılar tarafından geliştirilen Başarısızlık Nedenleri Anketi kullanılmıştır. Bulgular cinsiyet, öğrenim görülen alan, barınma ve öğrenim görülen alanı tercih etme durumu değişkenleri açısından ele alınmış ve bu değişkenler ile olan ilişkileri incelenmiştir. Araştırma bulguları öğretim elemanları ve yöneticiler açısından ele alınıp tartışılmıştır.

- Tuterel Kışlak, Şennur - Dökmen, Zehra Y., *Engelli Olan ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinin Demografik ve Psikolojik Özellikleri ile Sorunlarının Karşılaştırılması*, 2004, Kriz Dergisi, 12(2), 33-47, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, engelli öğrencilerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise türü, kardeş sayısı vb.), diğer bazı özelliklerinin (boş zaman faaliyetleri, barınma biçimleri, gelecekle ilgili düşünceleri vb.), üniversitede yaşadıkları sorunlarının ve psikolojik sorunlarının belirlenmesi ve engelli olmayan öğrencilerle karşılaştırılmasıdır. Yöntem: Araştırmaya Ankara Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde okuyan, toplam 70 üniversite öğrencisi (Engelli= 35, Engelli olmayan = 35) katılmıştır. Veri toplama araçları olarak araştırıcılar tarafından geliştirilen bir anket ve Kısa Semptom Envanteri kullanılmıştır. Anket engelliler için 89, engelli olmayanlar için 83 sorudan oluşmaktadır. Kısa Semptom Envanteri'nde ise toplam 53 maddelik 9 alt ölçek ve ek maddeler yer almakta olup, bunların toplam puanları ile üç global indekse göre değerlendirme yapılmaktadır. Bulgular ve Tartışma: Engelli olan ve olmayan öğrencilerin genelde benzer oldukları, ancak az sayıda özellikleri ve sorunları bakımından farklılık gösterdikleri anlaşılmaktadır. Engelliler daha az ev işi yapıp, daha az sinemaya-tiyatroya gitmekte, daha az kitap okumakta ve sosyal ekinliklere daha az katılmaktadırlar. Engelliler sınavlarla, engelli olmayanlar da fakülte idari personeliyle daha çok sorun yaşadıklarını bildirmişlerdir; engelli öğrencilerin kütüphane hizmetleriyle ve yemekhaneyle de ilgili sorunları biraz daha fazla gibidir. Ankette ele alınan sorunların ne kadarının yaşandığı bakımından engelli olan öğrencilerle engelli olmayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, iki grup öğrencinin bu sorunları benzer düzeylerde yaşadıkları anlaşılmaktadır. Engelli olan ve olmayan öğrencilerin Kısa Semptom Envanteri alt ölçek toplam puanları ve indeksleri arasında da anlamlı farklar elde edilmemiştir, ruh sağlığının çeşitli yönleri bakımından benzer oldukları bulunmuştur. Bulgular literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

- Yaşar, Metin - Balkıs, Murat, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Yaz Okuluna Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Başarısızlık Nedenlerinin İncelenmesi*, 2004, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (15), 130-156, Denizli.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesinde 2003-2004 eğitim-öğretim yıllında yaz okuluna kayıt yaptıran öğrencilerin başarısızlık nedenlerini incelemektir. Araştırmaya farklı alanda öğrenim gören 206 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin başarısızlık nedenlerini belirlemede araştırmacılar tarafından geliştirilen Başarısızlık Nedenleri Anketi kullanılmıştır. Bulgular cinsiyet, öğrenim görülen alan, barınma ve öğrenim görülen alanı tercih etme durumu değişkenleri açısından ele alınmış ve bu değişkenler ile olan ilişkileri incelenmiştir. Araştırma bulguları öğretim elemanları ve yöneticiler açısından ele alınıp tartışılmıştır.

- Alver, Birol, *Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ve Akademik Başarılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2005, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, (21), 75-88, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin problem çözme becerileri ve akademik başarılarını çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın evreni, Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi'nin özel yetenekle öğrenci kabul edenlerin dışındaki bölümlerde 2004-2005 öğretim yılında öğrenim gören üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma örneklemi, bu evrenden seçkisiz (random) olarak belirlenen toplam 234 kişiden meydana gelmektedir. Araştırmada, bireylerin problem çözme becerileri ile ilgili veriler Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Şahin, H. Şahin ve Heppner (1993) tarafından uyarlanma çalışmaları yapılan Problem Çözme Envanteri-A Formu ile toplanmıştır. Akademik başarı puanları fakülte öğrenci işlerinden temin edilmiştir. Ayrıca, çeşitli değişkenlerle ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, t testi, tek yönlü varyans analizi (one way anova) ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda özetle şu bulgulara ulaşılmıştır: Cinsiyetlerine göre, bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; akademik başarı puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı farklılaşma olduğu; Öğrenim gördükleri bölümlere göre, bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları ve akademik başarı puan ortalamaları arasında psikolojik danışma ve rehberlik ve kimya eğitimi alan öğrencilerin aleyhine, sosyal bilgiler eğitimi alan öğrencilerin lehine anlamlı farklılaşma olduğu; Öğrenim gördükleri alanlara göre, bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları arasında fen bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin aleyhine, sosyal bilimler alanında öğrenim gören öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; akademik başarı puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olmadığı; Sınıf düzeylerine göre, bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları ve akademik başarı puan ortalamaları arasında dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Öğretim şekillerine göre, bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları ve akademik başarı puan ortalamaları arasında birinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin aleyhine, ikinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin lehine anlamlı farklılaşma olduğu; En uzun süreyle yaşamlarını sürdürdükleri yerleşim yeri ve genel sosyo-ekonomik düzeylerine göre, bireylerin problem çözme becerisi ve akademik başarı puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olmadığı; Bireylerin problem çözme beceri puan ortalamaları ile akademik başarı puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulgulanmıştır.

- Bal, Durmuş Ali - Kaya, Ercan - Sezek, Fatih - Akın, Mustafa, *Sınıf Ortamı ve Barınma Sorunlarından Kaynaklanan Olumsuzlukların Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi*, 2005, Erzincan Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 41-51, Erzincan.

ÖZET: Araştırma Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim fakültesi ve Erzincan Eğitim fakültesinde yapılmıştır. Her iki fakültede öğrenim gören 456 öğrenciye anket uygulanarak sınıf ortamı ve barınma sorunlarından kaynaklanan olumsuzlukların başarılarına nasıl etki ettiği konusunda görüşleri alınmıştır. Elde edilen verilere X2 testi uygulanarak anlamlılık dereceleri tespit edilmiştir.

- Gizir, Cem Ali, *Orta Doğu Teknik Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Problemleri Üzerine Bir Çalışma*, 2005, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), 196-213, Mersin.

ÖZET: Bu çalışmada, Orta Doğu Teknik Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin yaşadıkları en önemli problemler ile fakülte ve cinsiyet arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ndeki [ODTÜ] beş fakültede yer alan 34 bölüme devam eden 885 son sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, ODTÜ öğrencilerinin belirlenen alanlarındaki en önemli problemlerini tespit etmek ve ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "Öğrenci Problem Anketi"nden yararlanılarak toplanmıştır. Her bir problem alanı için yüzdelikler belirlenmiş ve belirlenen problem alanları ile öğrencilerin fakülteleri ve cinsiyetleri arasındaki ilişkileri incelemek üzere de ki-kare tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulguları, ODTÜ son sınıf öğrencilerinin akademik, mesleki ve sosyal alanlarda önemli problemlerinin olduğunu ortaya çıkarmakla birlikte, öğretim üyeleri, dersler, ödevler, sınavlar ve değerlendirme sistemi, yabancı dil, meslek, arkadaşlık ilişkileri, karşı cinsle ilişkiler ve sosyal aktiviteler ile ilgili problem alanları ile fakülte ve cinsiyetleri arasında önemli ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur.

- Kızıltaş, Ayşe - Türküm, Ayşe Sibel - Yemenici, Bahriye - Bıyık, Nihal, *Üniversite Öğrencilerinin Öğrenilmiş Güçlülük Düzeyleri ile Sorunlar Karşısında Gösterdikleri Tepkiler: Anadolu Üniversitesinde Bir Araştırma*, 2005, Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi, 13(4), 267-273, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin öğrenilmiş güçlülük düzeylerinin, problem kaynakları, probleme ilişkin davranış örüntüleri ve problemlerini paylaşmayı tercih ettikleri kişiler açısından incelenmesidir. Yöntem: Veriler 1745 öğrenciden, Rosenbaum'ım Öğrenilmiş Güçlülük Ölçeği (RÖGÖ) ve anket formu kullanılarak toplanmıştır. Bulgular: Öğretimle ilgili sorunlar yaşayan öğrencilerin RÖGÖ puan Ortalamalarının, bu tür sorunlar yaşamayan öğrencilere göre düşük olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin RÖGÖ puan ortalamalarının, güçlüklerle karşılaştıklarında düzensiz cinsel yaşam, İçki içme, İnternete yoğunlaşma, düzensiz alışveriş yapma, dertleşerek paylaşma, problemin çözümüne yoğunlaşma ve uzman yardımı alma gibi davranışlar sergilemeleri açısından farklılaştığı gözlenmiştir. Öğrenilmiş güçlülük düzeyi yüksek olan öğrencilerin karşılaştıkları sorunları aile üyeleri, öğretim elemanları ve profesyoneller gibi kaynaklarla paylaşma yolunu seçtikleri gözlenmiştir. Tartışma: Araştırmanın bulguları, çalışmanın değişkenleri dikkate alınarak, üniversitelerdeki psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin işlevleri çerçevesinde tartışılmıştır.

- Özdemir, Uğur, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversite ve Okula Yönelik İhtiyaç ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi*, 2005, Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 16(2), 107-120, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada, Hacettepe Üniversitesi'nin bir bütün olarak stratejik planlama sürecinden geçtiği bir dönemde Hacettepe Üniversitesi'nin akademik bir birimi olarak Sosyal Hizmetler Yüksekokulu'nun ve bu kurumun kaynağı olan öğrencilerinin, ihtiyaç ve beklentilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma Nisan-Haziran 2005 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışma bir tamsayım çalışması olarak planlanmış ancak çalışmaya katılım gönüllü olması nedeniyle, çalışmaya lisans birinci sınıftan doktora düzeyine kadar toplam 279 öğrenci katılmıştır.

- Özkamalı, Eyüp - Sardoğan, Mehmet Emin - Karahan, Tevfik Fikret, *Üniversite I. Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından İncelenmesi*, 2005, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(30), 72-77, Adana.

ÖZET: Bu araştırmada Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne bağlı çeşitli fakültelerin birinci sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin sosyokültürel etkinliklere katılım durumuna göre; akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkiler ve üniversite ortamına uyum düzeylerinin değişip değişmediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi, 4 yıllık fakültelerin 1. sınıflarına devam eden ve Oranlı Küme Örnekleme Yöntemi ile belirlenen 416 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkilerde ve üniversite ortamına uyum düzeyleri Aladağ, Kağnıcı, Tuna ve Tezer (2003) tarafından geliştirilen "Üniversite Yaşamı Ölçeği" ile ölçülmüştür. Verilerin analizinde t-testi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular; aktif olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkiler ve üniversite ortamına uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

- Sarı, Hakan, *Selçuk Üniversitesinde Öğrenim Gören Bedensel Engelli ve Görme Engelli Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözümüne Yönelik Çağdaş Öneriler*, 2005, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13, 335-355, Konya.

ÖZET: Ülkemizde nicel ve nitel yönden hızla gelişen üniversitelerimizin beklendik düzeyde engelli öğrencilere yönelik destek hizmetlerinin onların ihtiyaç duyduğu şekilde yapılması ve dolayısıyla onların ihtiyaçlarının en iyi düzeyde karşılanabilmiş olmasına karşın engelli öğrencilerin engelin vermiş olduğu sınırlılıklardan dolayı ortaya çıkan farklı ihtiyaçlarının beklendik düzeyde karşılanamadığı gözlenmektedir. Yükseköğretimdeki engelli öğrencilere üniversite yönetimi tarafından verilen desteğe rağmen engelli öğrencilerin engel kategorilerine göre ne tür bir hizmet aldığı veya alacağı da yasal düzenlemelerde çok açık değildir. Bu bağlamda Selçuk Üniversitesinde öğrenim gören engelli öğrencilerin de ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmasına rağmen, onların ihtiyaçlarının beklendik düzeyde gerçekleşmediği gözlenmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, Selçuk Üniversitesinde öğrenim gören engelli öğrencilerin karşılaştığı akademik ve psikososyal sorunları ortaya çıkarmak, bu sorunların çözümüne yönelik çağdaş öneriler geliştirmek ve bu alanda araştırma yapacaklara da ışık tutmaktır. Bu araştırmada Nitel Araştırma Yöntemlerinden Görüşme Yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen 'Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu' kullanılmıştır. Bu araştırmanın örneklemi ise, Selçuk Üniversitesinin farklı Fakülte ve Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerden Yansız Atama Yöntemi ile seçilen 10 bedensel ve 10 görme engelli öğrenciden oluşmaktadır. Görüşmeler teyp kaydediciler tarafından kaydedilerek her bir görüşmenin transcriptleri yapılmış ve veriler Betimsel Analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, bedensel ve görme engelli öğrencilerin ihtiyaçları en iyi şekilde karşılanmaya çalışılmasına karşın henüz beklenen seviyede gerçekleşmemiştir.

- Sertelin, Çare - Meşeci, Filiz - Yavuzer, Haluk - Demir, İlkay, *Günümüz Üniversite Gençliğinin Sorunları*, 2005, İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 79-91, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırma, günümüz üniversite gençliğinin sorunlarının ortaya çıkartılması amacıyla yapılmıştır. Bu amaca uygun olarak seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 583 İstanbul Üniversitesi öğrencisine 28 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Anket sonuçlan SPSS 11,5 paket programı kullanılarak yüzdelik olarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerdeki en yaygın olan beş sorunun önem sıralarına göre; aileye yük olmaya devam edilmesi, ulaşımın çok zaman alması, yeterli burs imkanı olmaması, aylık gelirin masraflarını karşılamaması, derslerle uğraşmaktan başka faaliyetlere zaman kalmaması olduğu görülmüştür.

- Apaydın, Halil - Kirman, Mehmet Ali, *İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Beklenti ve Sorunları*, 2006, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi, 4(7), 93-124, Kahramanmaraş.

ÖZET: Üniversite gençliğinin çok sayıda beklenti ve problemi vardır. Bu makalede, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri örneğinde üniversite gençliğini beklentileri ve sorunları yazarların gözlemleri, anket yoluyla elde ettikleri veriler ve bazı derinlemesine gözlemler ışığında ele alınacaktır. Söz konusu öğrencilerin bir dizi sosyal, ekonomik ve kültürel problemleri olmakla birlikte en önemlisi barınma sorunudur. Bir diğeri ise, seküler dünya görüşü içerisinde kendilerini tanımlama noktasında yaşadıkları dönüşün sürecidir.

- Duru, Erdinç - Balkıs, Murat - Buluş, Mustafa - Duru, Sibel, *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Eğiliminin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2006, Ege Eğitim Dergisi, 7(2), 57-73, İzmir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencileri arasında akademik erteleme eğiliminin; motivasyon, zaman yönetimi, çalışmaya ve öğrenmeye yönelik olumsuz tutum, konsantre olma güçlüğü, akademik başarı ve cinsiyet ile ilişkisini incelemektir. Araştırmaya Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerde öğrenim gören, yaşları 19 ile 25 arasında değişen 154 'ü kız ve 84' ü erkek olmak üzere 238 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Aitken Erteleme Eğilimi Ölçeği ile Öğrenme ve Çalışma Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Yapılan analizlerde, akademik erteleme davranışı ile çalışma ve öğrenmeye yönelik olumsuz tutum, etkili olmayan zaman yönetimi, konsantrasyon güçlüğü arasında anlamlı düzeyde pozitif; motivasyon ve akademik başarı arasında anlamlı düzeyde negatif ilişkilerin olduğu görülmüştür. Yapılan çoklu regresyon analizinde ise motivasyon ve olumsuz zaman yönetiminin akademik erteleme eğilimini anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Bulgular ayrıca, akademik erteleme eğiliminin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığını, kız öğrencilerin akademik erteleme eğilimi düzeylerinin erkek öğrencilerinkinden daha düşük olduğunu göstermiştir. Sonuçlar, eğitimciler ve psikolojik danışmanlar açısından ele alınıp tartışılmış, bulgular doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

- Kocabaş, Ayfer - Selçinoğlu, Ebru - Susar Kırmızı, Fatma, *Sınıf Öğretmenliği Lisansüstü Öğrencilerinin Programa Yönelik Tutumlarına ve Problem Çözme Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması*, 2006, Eğitim ve Bilim Dergisi, 31(142), 26-34, Ankara.

ÖZET: Bu çalışma ile Sınıf Öğretmenliği lisansüstü öğrencilerinin programa yönelik tutumlarının ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşlerinin karşılaştırılarak, aralarındaki ilişkinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Dokuz Eylül, Anadolu, Gazi ve Uludağ üniversitelerinde Sınıf Öğretmenliği lisansüstü eğitimlerini sürdürmekte olan 53 öğrenci oluşturmuştur. Veri elde etmek amacıyla lisansüstü öğrencilerine, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçeye çevrilmiş olan ''Problem Çözme Envanteri (PÇE)'' ve araştırmacılar tarafından geliştirilen ''Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Programa İlişkin Tutumları'' ölçeği uygulanmıştır. Veriler ''t-testi'', ''Kruskall Wallis Varyans'','' ve ''Korelasyon'' Mann Whitney U'' test teknikleri ile çözümlenerek elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Sınıf Öğretmenliği yüksek lisans öğrencilerinin programa yönelik tutumları ve problem çözme becerileri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulunurken, doktora öğrencilerinin tutumları ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır.

- Şirin, Ahmet - Güzel, Ayşe, *Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2006, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 6(1), 231-264, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stilleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesinde öğrenime devam eden 79'u kız ve 251'i erkek olmak üzere toplam 330 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Birinci veri toplama aracı olarak Kolb tarafından geliştirilmiştir. Aşkar ve Akkoyunlu tarafından Türkçeye çevrilerek güvenirlik çalışması yapılmış ve uygulanmış dörder seçenekli 12 maddeden oluşan ÖSE-Öğrenme Stilleri Envanteri kullanılmıştır. İkinci veri toplama aracı olarak Heppner ve Peterson tarafından geliştirilen ve Taylan tarafından standartize edilen PSI (Problem Çözme Envantesi) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin öğrenme stilleri mezun oldukları alan ve ÖSS giriş puan türlerine göre, farklılaşmaktadır. Fen bilimleri ve Türkçe-matematik alanlarından mezun olan öğrenciler daha çok ayrıştıran öğrenme stilini benimserken sosyal bilimler alanından mezun olan öğrenciler çoğunlukla yerleştiren öğrenme stilini benimsemektedir. Üniversiteye yetenek sınavı ya da ÖSS-Sözel veya ÖSS-Yabancı Dil puan türü ile giren öğrenciler yerleştiren, ÖSS-Sayısal puan türü ile giren öğrenciler ise daha ayrıştıran öğrenme stilini tercih etmektedirler. Öğrencilerin öğrenme stilleri ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ancak öğrencilerin problem çözme becerileri yansıtıcı gözlem öğrenme biçimi arasında pozitif, soyut kavramsallaştırma öğrenme biçimi arasında ise negatif ilişki olduğu saptanmıştır.

- Yazıcı, Hikmet, *Üniversite Öğrencilerinde Umutsuzluk Başa Çıkma Tarzları ve Problem Çözme Becerileri*, 2006, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (11), 117-127, Sakarya.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri, başa çıkma tarzları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışmaya 345 öğrenci (kız=202, erkek=143) katılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; bireylerin umut düzeyi, başa çıkma tarzları ve problem çözme becerileri arasında negatif ya da pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğunu göster-

mektedir. Bunun yanında araştırmada bağımlı değişken olarak belirlenen başa çıkma tarzlarından; aktif planlama, dine sığınma ve duygusal kaçmanın diğer bağımsız değişkenlerce yordandığı belirlenmiştir.

- Bilge, Ayşegül - Pektaş, İlknur, *Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Alanlarının Belirlenmesi*, 2007, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(14), 83-98, Malatya.

ÖZET: Üniversite gençliği, kendi gelişimsel süreci içinde birtakım problemler yaşayabilir. Duygusallık, insan ilişkileri, kız-erkek arkadaşlığı bu problemlerden birkaçıdır. Yaşanabilecek problemlerden yola çıkılarak yapılan araştırmanın amacı; Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu (E.Ü.İ.A.S.Y.O.) öğrencilerinin problem alanlarını belirlemektir. Araştırma, 2005–2006 eğitim-öğretim yılında E.Ü.İ.A.S.Y.O. Ebelik, Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu bölümlerinde okuyan, hazırlık sınıfı dışındaki diğer tüm sınıflarda yer alan toplam 279 öğrenciye, sosyo-demografik özelliklerini içeren anket formu ve Kılıç tarafından (1987) geliştirilen, ülkemiz için geçerlilik ve güvenirlilik çalışmaları yapılmış olan Problem Tarama Envanteri (P.T.E) (Yüksekokul Formu) uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. genel toplam puan ortalaması: 78.75±27.5, algıladıkları problem puan ortalaması ise: 46.70±22.3'tir.

- Gürşen Otacıoğlu, Sena, *Eğitim Fakültelerinin Farklı Branşlarında Eğitim Alan Öğrencilerin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması*, 2007, Eğitim Araştırmaları Dergisi, (29), 73-83, Ankara.

ÖZET: Problem Durumu: Yapılan araştırmalar sonucunda, "Problem Çözme Becerisi" ne sahip olanların kişilik özellikleri incelendiğinde o kişilerin; özgüven duygusuna ve nesnel bir bakış açısı ile yaratıcı düşünebilme yetisine sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca karşılaştıkları olaylar karşısında fazla kaygılanmadan, atılgan olabilme özelliğine de sahiptirler. Bu tür özelliklerin iyi bir öğretmen olmak için eğitim alan her öğretmen adayında olması gerektiği düşünülmüştür. Bu nedenle, öğretmen adaylarının meslekte karşılaştıkları problemleri çözmede kendilerini yeterli bulmaları ve algılamalarının üzerinde araştırma yapılması gereği duyulmuştur. Araştırmanın Amacı: Bu araştırmada, iki farklı branşta öğretmenlik eğitimi alan, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans öğrencileri ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerindeki algılama düzeyleri arasındaki farklar analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada, farklı bölümlerde eğitim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin "Problem çözme becerilerinde fark yaratıp yaratmadığı" sorusuna cevap aranmıştır. Bu sebepten dolayı her iki öğrenci grubunun "Problem çözme becerisi algılama düzeyleri bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın Yöntemi: Bu araştırmada, Survey Yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Marmara Üniversitesi GSEB Müzik eğitimi (N=92) ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü'nde (N=70) 2006-2007 öğretim yılında öğrenim gören toplam 162 kişi oluşturmaktadır. Araştırmadaki veriler; öğrencilere yönelik "Kişisel bilgi formu" ve 1982 yılında P.P Heppner ve C. H. Petersen tarafından geliştirilen ve özgün adı "Problem Solving Inventory", Form-A (PSI-A) olarak adlandırılan "Problem çözme ölçeği" yardımıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programında, yüzdelik (frekans) dağılımı, Kruskal Wallis ve Mann-Witney U testi kullanılarak

analiz edilmiştir. Bulguları ve Sonuçları: Verilerin analizi sonucunda, Müzik Eğitimi öğrencilerine kıyasla Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin Problem Çözme becerilerine ilişkin algıları açısından daha yetersiz oldukları saptanmıştır. PDR bölümü öğrencileri, Yaklaşma-Kaçınma (YK) ve Kişisel Kontrol (KK) alt ölçeklerinden aldıkları puanlara göre de daha yetersiz bulunmuş, bu durum aldıkları eğitim açısından beklenmeyen bir sonuç olmuştur. Öneriler: Problem Çözme becerisinin her eğitimcide olması gerekliliği göz önüne alınarak, bu beceriyi etkileyebilecek çeşitli faktörler hakkında daha ayrıntılı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

- Sözer, M. Akif, Aksan, Nilgün, *Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler*, 2007, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1), 31-50, Kırşehir.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin epistemolojik inançları ile problem çözme becerileri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek ve bunun fakülte, bölüm ve cinsiyetin ana etkisi ile fakülte ve bölümün cinsiyetle olan interaksiyon etkisi açısından durumunu ortaya koymaktır. Toplam 208 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüş olan bu araştırmada, öğrencilerin epistemolojik inançları ve problem çözme becerileri üzerinde fakülte, bölüm ve cinsiyetin ana etkisi ile fakülte ve bölümün cinsiyetle olan interaksiyon etkisini saptamak amacıyla varyans analizi ve epistemolojik inançların problem çözme becerileri üzerine etkisini belirlemek amacıyla, regresyon analizi tekniği uygulanarak değerlendirmelere gidilmiştir. Gerekli analizler, SPSS 12.0 ve Jmp 5.0.1 paket programları kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara göre, epistemolojik inançlar problem çözme becerileri üzerinde anlamlı farklılaşmalara neden olmuştur.

- Terzi, Ali Rıza, *Üniversite Öğrencilerinin Fakülte Kültürüne Yönelik Algıları*, 2007, Millî Eğitim Dergisi, (176), 98-108, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, akademik bir örgütte okuyan öğrencilerin okudukları fakülteye ilişkin kültürel algılamalarını belirlemektir. Giresun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Okul öncesi Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerini kapsayan araştırmada öğrencilerin etkililik, aidiyet ve iletişim/ilişki kültürel özelliklerine ilişkin algıları araştırmacı tarafından geliştirilen "Okul Kültürünü Algılama Ölçeği"ile belirlenmiştir. Araştırmada örneklem alınmamış, araştırma tüm son sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 'Okul Kültürünü Algılama Ölçeği' (OKAÖ) kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, t-testi, KruskalWallis Testi, Mann-Whitney-U Testi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi 199 öğrenci görüşü üzerinden yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler aidiyet kültürel özelliğine ilişkin olarak yüksek/olumlu algılamalara sahiptir. Etkililik ve iletiflim/iliflki kültürel özelliklerine ilişkin olarak ise öğrenciler orta düzeyde olumlu algılamalara sahiptir.

- Tezer, Esin - Aladağ, Mine, *Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Akran Danışmanlığı Programı İçin İhtiyaç Taraması Çalışması*, 2007, Ege Eğitim Dergisi, 8(2), 19-36, İzmir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerine yönelik geliştirilecek olan akran danışmanlığı programının planlanmasına temel oluşturması için bir ihtiyaç taraması çalışması yapmaktır. Çalışmanın örneklemini 2003-2004 öğretim yılının bahar döneminde Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölüm ve programlarına devam etmekte olan öğrenciler arasından seçkisiz katmanlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 316 öğrenci (168 kız, 148 erkek) oluşturmuştur. Çalışmada öğrencilerin akran danışmanlığı programı ile ilgili ihtiyaçlarını, beklentilerini ve tepkilerini anlamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen İhtiyaç Taraması Anketi kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin yardım alabilecekleri kişiler arasında akran danışmanını seçtiklerini; hem yönlendirici olmayan (empatik tepkiler) hem de yönlendirici olan yardım biçimlerini (araçsal tepkiler) tercih ettiklerini; programın yararına inandıklarını, programa başvurma eğilimi gösterdiklerini ve programın onların mesleki, akademik ve kişilerarası ilişkiler konusundaki sorunlarına odaklanmasını istediklerini göstermiştir

- Tunç, Binali - Güven, İsmail, *Lisansüstü Öğretim Öğrencilerinin Akademik Sorunları*, 2007, Millî Eğitim Dergisi, (173), 157-172, Ankara.

ÖZET: Lisansüstü öğretim öğrencilerinin sorunlarının belirlenmesi, yüksek nitelikli insan gücünün ve akademik iş görenlerin niteliğinin yükseltilmesinde önemlidir. Bu araştırma ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı lisansüstü öğretim öğrencilerinin sorunlarının belirlenmesine çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yüksek lisans ve doktora öğrencileri en az sorunu "akademik yeterlikler" ile ilgili konularda yaşamaktadırlar. Buna karşın, en fazla sorunu "bireysel olanaklar ve fakülte olanakları" konularında yaşamaktadırlar. Danışmanlık hizmetleri konusunda doktora öğrencileri, yüksek lisans öğrencilerine oranla daha az sorunla karşılaşmaktadırlar. Tüm lisansüstü öğretim öğrencileri "fakültedeki internet ve bilgisayar olanaklarının yetersizliğini" en önemli sorun olarak görmektedirler.

- Yılmaz, Kürşad - Çokluk Bökeoğlu, Omay, *Üniversite Öğrencilerinin Fakülte Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2007, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40(2), 179-204, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, yaş, sınıf, tercih, herhangi bir öğrenci topluluğuna üye olup olmama gibi değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Araştırmada, "Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma Ankara Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde öğrenim gören 690 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada fakültelere göre farklar incelendiğinde, "Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet" boyutunda anlamlı bir farklılığın olmadığı, ancak "Öğretim Elemanlarından Memnuniyet", "Fakülteden Memnuniyet" ve toplam puandaki farkların anlamlı olduğu görülmüştür. Cinsiyete göre "Öğretim Elemanlarından Memnuniyet" boyutunda anlamlı bir farklılığın olmadığı, buna karşılık "Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet", "Fakülteden Memnuniyet" ve toplam puana ilişkin farklılıkların anlamlı olduğu bulunmuştur. 18–19, 20–21, 22–23 ve 24 ve üstü yaş gruplarına göre yapılan karşılaştırmada, "Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet" boyutu ve toplam puanda farkların anlamlı olduğu saptanmıştır.

- Baykal, Ali - Alcı, Bülent - Erden, Münire, *Üniversite Öğrencilerinin Matematik Başarıları ile Algıladıkları Problem Çözme Becerileri, Özyeterlik Algıları, Bilişüstü Özdüzenleme Stratejileri ve ÖSS Sayısal Puanları Arasındaki Açıklayıcı ve Yordayıcı İlişkiler Örüntüsü*, 2008, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, 25(2), 53-68, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin matematik başarıları ile üniversitede alınan derslere ilişkin ön bilgilerinin göstergesi olan öğrenci seçme sınavındaki (ÖSS) sayısal puanları, algıladıkları problem çözme becerileri, özyeterlik algıları ve bilişüstü özdüzenleme stratejileri arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler örüntüsü belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın deneklerini, 2005-2006 öğretim yılında Yıldız Teknik Üniversitesi'nde "Matematik I" dersini alan 100 kız, 380 erkek olmak üzere toplam 480 öğrenci oluşturmuştur. İlişkisel tarama türünde olan araştırmada öğrencilerin bilişüstü özdüzenleme stratejilerini ve özyeterlik algılarını belirlemek amacıyla Pintrich, Smith, Garcia ve McKeachie tarafından geliştirilen ve dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması Altun ve Erden (2006) tarafından yapılan "Öğrenmede Motive Edici Stratejiler Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin algıladıkları problem çözme becerilerini belirlemek amacıyla, Heppner ve Petersen tarafından geliştirilen, dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Öğrencilerin ÖSS sayısal puanları YTÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan alınmıştır. Öğrencilerin "Matematik I" dersindeki dönem sonu başarı ortalamaları, matematik başarı puanı olarak kabul edilmiştir. Araştırma bulgularında öğrencilerin özyeterlik algıları ile algıladıkları problem çözme becerileri arasında, bilişüstü özdüzenleme stratejileri ile algıladıkları problem çözme becerileri arasında ve özyeterlik algıları ile bilişüstü özdüzenleme stratejileri arasında doğrusal yönde anlamlı ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin, özyeterlik algıları, bilişüstü özdüzenleme stratejileri ve ÖSS sayısal puanlarının matematik başarısını yordamada anlamlı bir güce sahip olduğu, diğer taraftan algıladıkları problem çözme becerilerinin matematik başarısını yordamada anlamlı bir güce sahip olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca bu bulgulara dayalı olarak söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren model doğrulanmıştır.

- Engin, Ali Osman - Seven, Mehmet Ali, *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Kopya Çekmeye Duydukları İhtiyaç ve Kopya Çekme Sebepleri*, 2008, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(1), 111-136, Erzurum.

ÖZET: Çalışmamızda, öğrencilerin sınavlarda kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri araştırılmıştır. Bu nedenle sınavlarda neden kopya çekildiğinin sebeplerini bulmak amacıyla bir anket geliştirdik. Anketimizde sınavlardaki kopya sebeplerini ölçmeye dair 20 soru bulunmaktadır. Elde edilen veriler, istatistikî olarak değerlendirilip gerekli yorum ve açıklamalar yapılmıştır.

- Özgüngör, Sevgi, *Üniversite Öğrencilerinde Öğretmene İlişkin Algıların ve Öğrenci Özelliklerinin Kopya Çekme Davranışlarıyla İlişkisi*, 2008, Eğitim ve Bilim Dergisi, 33(149), 68-79, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin öz-yeterlilik algıları, kendini engelleme davranışları, öğretmen ve öğretim ortamına ilişkin algıları ve mükemmeliyetçilik düzeylerinin kopya davranışlarıyla ilişkilerini belirlemektir. Bu amaçla 2004-2005 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi

Eğitim Fakültesi'nde eğitim görmekte olan 232 öğrenciye Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik, Ders Değerlendirme, Amaç Yönelimi ve Kendini Engelleme Davranışları ölçeklerinin ilgili alt boyutları uygulanmıştır. Regresyon analizi sonucu elde edilen bulgular, kopya davranışının öğrencinin hem mükemmeliyetçilik düzeyi, özyeterlilik algısı ve kendini engelleme davranışlarıyla, hem de öğretmenin dersi sunma başarısına ilişkin algılarıyla yordanabileceğini ortaya koymuştur. Bulgular aynı zamanda hem özyeterlilik ve öğretmene ilişkin algılar, hem de kendini engelleme davranışları ve öğretmene ilişkin algılar arasında etkileşim olduğunu göstermiştir. Öğrenci özelliklerinin kopya davranışlarıyla ilişkileri öğretmen algılarına göre değişmiştir.

- Aladağ, Mine, *Üniversiteye Uyum Konusunda Yürütülen Akran Danışmanlığı Programının Değerlendirilmesi*, 2009, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(31), Aralık 22, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, akran danışmanlar (akran danışmanlığı programını sunan üniversite öğrencileri) ve akran danışanların (bu programdan yararlanan üniversite öğrencileri) üniversiteye uyum konusunda yürütülen akran danışmanlığı programı ile ilgili değerlendirmelerini incelemektir. Bu amaçla akran danışmanlığı programından yararlanan 47 akran danışana ve akran danışmanlığı programını sunan 14 akran danışmanına araştırmacı tarafından geliştirilen iki ayrı Akran Danışmanlığı Programı Değerlendirme Formu uygulanmıştır. Elde edilen nitel veriler betimsel analizle incelenmiştir. Bulgular hem akran danışanların hem de akran danışmanların akran danışmanlığı programını olumlu değerlendirdiklerini göstermiştir. Bu bağlamda, akran danışmanlığı programının amacına yönelik olarak üniversiteye yeni başlayan öğrencilere üniversiteye uyum sürecinde üniversiteye uyumun farklı boyutlarına ilişkin önemli bir sosyal destek sağladığı söylenebilir.

- Argon, Türkan, *Üniversite Öğrencilerinin Sınıf İçi Çatışma Nedenlerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması ve Uygulaması*, 2009, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 9(3), 1001-1041, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışma, üniversite öğrencilerine yönelik "Sınıf İçi Çatışma Yaşama Nedenleri Ölçeği" geliştirmek ve geliştirilen ölçek aracılığıyla üniversite öğrencilerinin sınıf içi çatışma yaşama nedenlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ile test edilmiştir, faktör analizi sonucunda ölçeğin sekiz faktörlü olduğu saptanmıştır. Sınıf İçi Çatışma Yaşama Nedenleri Ölçeği'nin, birinci faktörü dokuz, ikinci faktörü sekiz, üçüncü faktörü yedi, dört, beş ve altıncı faktörleri dört, yedi ve sekizinci faktörleri ise üçer maddeden oluşmaktadır. Belirlenen faktörlerin içerdikleri madde yapılarının incelenmesinden sonra faktörler öğretmenin öğrenciye değer vermesi, öğretmenin öğrenme-öğretme ortamı becerileri, öğrenci davranışları, öğretmenin iletişim becerileri, öğrenci kişilik özellikleri, öğretmenin adaletli davranması, öğretmenin yanlı davranması ve öğretmenin sınıf kurallarına uyma davranışı biçiminde isimlendirilmiştir. Her bir faktör ve ölçeğin bütününe yönelik Cronbach alfa güvenirlik kat sayıları faktör sırasına göre ,91; ,90; ,84; ,87; ,82; ,85; ,77; ,63 ve ,95'dir. Ölçek geliştirildikten sonra eğitim fakültesindeki 350 öğrenci üzerinde asıl uygulaması yapılmıştır. Öğrenci görüşlerine göre sınıfta oluşan çatışma nedenleri aritmetik ortalamalar ve standart sapmalar göz önüne alınarak değerlendirilmiş, görüşlerin kişisel değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için, t Testi, tek yönlü varyans analizi ve Scheff

e Testi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucu, cinsiyet ve bölüm değişkenine göre öğrenci algılarında anlamlı fark ortaya çıkarken, sınıf değişkeninde anlamlı fark ortaya çıkmamıştır.

- Eminoğlu, Esra - Nartgün, Zekeriya, *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Sahtekarlık Eğilimlerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması*, 2009, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(1), 215-233, Sakarya.

ÖZET: Bu çalışma üniversite öğrencilerine yönelik bir Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği (ASEÖ) geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin 4 faktörlü olduğu saptanmıştır. Birinci faktör 5, ikinci faktör 7, üçüncü faktör 4 ve dördüncü faktör 6 maddeden oluşmaktadır. Belirlenen faktörler içerdikleri maddelerin yapılarının incelenmesinden sonra sırasıyla "kopya çekme eğilimi", "ödev, proje gibi çalışmalarda sahtekârlık eğilimi-genel", "araştırma yapma ve raporlaştırma sürecinde sahtekârlık eğilimi" ve "atıflara yönelik sahtekârlık eğilimi" biçiminde isimlendirilmişlerdir. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Her bir faktör ve ölçeğin bütününe yönelik Cronbach alfa güvenirlik katsayıları sırasıyla 0,71; 0,821; 0,785; 0,776 ve 0,90'dır. Test-tekrar test güvenirlik katsayısı ise 0,88'dir. Ölçeğin nihai formu üniversite öğrencilerinin akademik sahtekârlık eğilimini ölçebilecek niteliktedir.

- Güler, Güngör - Ulusoy, Hatice - Alkan, Şükriye - Güzel, Sultan - Karataş, Yüksel, *Bitirme Tezi Hazırlayan Öğrencilerin Yaşadıkları Güçlükler*, 2009, Cumhuriyet Tıp Dergisi, 31(3), 204-210, Sivas.

ÖZET: Kesitsel olarak planlanan bu araştırmanın amacı, öğrencilerin bitirme tezi yaparken karşılaştıkları güçlükleri saptamaktır. Yöntem: Araştırmanın evrenini, Cumhuriyet Üniversitesi tıp, diş hekimliği, hemşirelik ve ebelikte "bitirme tezi" hazırlayan tüm öğrenciler (n=220) oluşturmuştur. Araştırmada veriler beş alt boyuttan oluşan Likert tipinde hazırlanan bir anket formu ile toplanmıştır. Anket formunun Cronbach alpha katsayısı 0,8590'dır. Çalışmada anketlere cevap verme oranı %79'dur. Bulgular. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 23,7±1,82 olup, öğrencilerin %43,7'sini tıp fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Tüm öğrencilerin %77,0'si tez yapmanın gerekli olmadığını belirtirken, bu oran tıp öğrencilerinde %96,1'dir.

- Kağan, Mücahit, *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışını Açıklayan Değişkenlerin Belirlenmesi*, 2009, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42(2), 113-128, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; akademik güdülenme, kaygı, zaman yönetimi, genel erteleme davranışı ve akıldışı inançların akademik erteleme davranışını yordayıp yordamadığını incelemektir. Araştırmaya Ankara Üniversitesi'nin değişik fakültelerinde okuyan öğrenciler (N=250) katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Akademik Erteleme Ölçeği (Yorulmaz, Çakıcı ve Gülebağlan, 2003), Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (Türküm, 1999), Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Envanteri (Köymen, 1994) ve Genel Erteleme Ölçeği (Yorulmaz, Çakıcı ve Gülebağlan, 2003) kullanıl-

mıştır. Verilerin analizi Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon kullanılarak yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizleri sonucunda, akademik erteleme ile genel erteleme arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki, akademik erteleme ve kaygı arasında da düşük düzeyde olumlu ve anlamlı ilişki ve akademik erteleme ile zaman yönetimi arasında ise olumlu ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İncelenen diğer değişkenlerin akademik erteleme ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı görülmüştür. Regresyon analizinde eşitliğe alınan değişkenlerden bilişsel çarpıtmalar ve kaygı düzeylerinin akademik ertelemeyi yordamadığı görülmüştür. Genel erteleme, zaman yönetimi ve güdülenmenin akademik ertelemeyi yordadığı bulunmuştur.

- Köstereliоğlu, Meltem A. - Argon, Türkan, *Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kalitesi ve Fakülte Kültürüne İlişkin Algıları*, 2009, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 8(30), 43-61.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte kültürü ve üniversite yaşam kalitesine ilişkin algıları ile fakülte kültürüne ve üniversite yaşam kalitesine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmanın verileri 2007-2008 eğitim öğretim yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinden elde edilmiştir (N=460). Verilerin analizinde yüzde, frekans, ortalama ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin fakülte kültürüne ilişkin algılarının olumlu olduğu, üniversite yaşam kalitesi açısından en kaliteli olarak algıladıkları boyutun "Karara Katılım" boyutu olduğu, en düşük düzeyde algıladıkları boyutun ise "Gelecek" boyutu olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin fakülte kültürü ve üniversite yaşam kalitesi alt boyutlarına yönelik görüşleri arasındaki ilişkilere yönelik bulgulara göre "Fakülte kültürü" ile "Öğretim elemanı-öğrenci iletişimi" "Kimlik ve "Gelecek" alt boyutları arasında orta düzeyde, pozitif yönde, anlamlı; "Fakülte kültürü" ile "Karara katılım" ve "Sınıf ortamı" alt boyutları arasında düşük düzeyde, pozitif yönde, anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

- Selcen Özer, Betül - Kurtaran, Yörük, *Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunu Raporu: Gençler ve Barınma*, 2009, Ocak 15.

ÖZET: İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi tarafından gerçekleştirilen "Gençler ve Barınma" araştırması üniversitede okuyan gençlerin mevcut barınma sorunlarıyla ilgili detaylı bilgi sağlamak üzere tasarlandı. Araştırmada elde edilen bilgilerin, karar alıcılar kadar haklar temelinde çalışmalar yürüten kuruluşlar tarafından hem sorunu tanımlama hem de gençlerin barınma imkânlarının geliştirilmesi için yeni stratejiler oluşturmalarına yardımcı olacağını umuyoruz. Araştırmanın saha çalışmaları Ocak – Mart 2009 tarihleri arasında yürütüldü. Adana, Ankara, Denizli, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Kütahya ve Samsun illeri ağırlıklı olmak üzere Sakarya, Antalya, Aydın, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çorum, Diyarbakır, Edirne, Elâzığ, Eskişehir, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Kastamonu, Malatya, Muğla, Muş, Sivas, Trabzon ve Van illerinden toplam 425 üniversiteli genç ile yapılan bir anket çerçevesinde yüzyüze görüşüldü. Buna ek olarak Düzce, Konya, Bolu illerinde mevcut anket verilerinin günlük yaşam pratikleriyle ilişkilendirilmesi ve mevcut bilgilerin daha derinlemesine anlaşılmasını hedefleyen odak grup çalışmaları yapıldı. Araştırmanın örneklemi sivil toplum kuruluşlarında aktif olarak görev alan üniversiteli gençleri kapsıyor.

- Şahin, İdris - Açıkgöz, Kemal - Şahin Fırat, Necla - Zoraloğlu, Yunus Remzi, *Üniversite Öğrencilerinin Sorunları*, 2009, e-Journal of New World Sciences Academy, 4(4), 1436-1449.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin en önemli sorunlarının neler olduğunu ortaya koymaktır. Araştırma, 13 kamu üniversitesinde birinci ve son sınıf öğrencisi 1512 kişi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Veriler bu öğrencilere verilen açık uçlu soru aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre, öğrencilerin en önemli sorunları ekonomik temelli sorunlar ve temel gereksinimlerin karşılanamamasıdır. Bu sorunları: "öğretim programlarıyla ilgili sorunlar", "öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar", "çevreye uyum sorunu", "sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin yetersizliği", "gelecek kaygısı", "kişisel ve ailevi sorunlar", "doyumsuzluk", "fiziki koşulların yetersizliği", "demokratik olmayan ortam", "amaçsızlık", "entelektüel olmama", "yönetimsel sorunlar", "politikayla ilgilenme(me)", "manevi boşluk" ve "özgüven eksikliği" izlemektedir.

- Türkçapar, Ünal, *Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Farklı Değişkenler Açısından Problem Çözme Becerileri*, 2009, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(1), 129-139, Kırşehir.

ÖZET: Bu betimsel çalışmada, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği'ndeki öğrencilerin farklı değişkenler açısından problem çözme becerilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma 2006-2007 öğretim yılının bahar yarıyılında Kırşehir ilinde bulunan Ahi Evran Üniversitesinde yürütülmüştür. Araştırma Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan toplam 100 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Problem Çözme Envanteri" ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgiler Formu" veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. 2006-2007 öğretim yılında gerçekleştirilen araştırmanın genel amacı çerçevesinde; cevapları aranan alt problemlere yönelik toplanan verilerin gerekli istatistiksel çözümleri için, SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programından yararlanılmıştır. Araştırmada (f) frekans, (%) yüzde, (X) aritmetik ortalama, Tek Faktörlü Anova ve korelasyon analizlerinden yararlanılmıştır. Sonuç olarak, Beden Eğitimi bölümündeki öğrencilerin problem çözme becerileri toplam puanları ile aylık gelir düzeyleri, sosyal çevreleri ve boş zamanlarında en çok uğraştıkları faaliyetler gibi değişkenler arasında anlamlı fark bulunmazken, cinsiyet ve sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

- Ullah, Hafeez, *Öğrencilerin Akademik Başarısı ve Bunun Öğrencinin Öğrenmeye Katılımı, Fakülte ve Arkadaş İlişkileriyle Bağlantısı*, 2009, Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, 9(4), 179-195, Samsun.

ÖZET: Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ve bunun öğrencilerin öğrenmeye katılımı, fakülte ve arkadaş ilişkileriyle bağlantısı incelenmiştir. Öğrencilerin akademik başarılarını incelemek için, Amerikan Ulusal Öğrenci İşleri Araştırma Kurulu'nun uygulamasıyla 2003-2005 yılları arasında elde edilen üç yıllık veriler kullanılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda; öğrencilerin öğrenmeye aktif katılımının, onların akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun ötesinde, öğrencilerin fakülteyle ilişkileri, onların akademik başarılarını

anlamlı düzeyde etkilemektedir. Bununla birlikte öğrencilerin arkadaşlarıyla bağlantısı ve akademik başarı arasındaki ilişkisi yalın değildir. Kız öğrencilerin arkadaş ilişkileri, akademik başarılarını olumlu yönde etkilerken, erkek öğrencilerin arkadaş ilişkileri onların akademik başarılarını olumsuz yönde etkilemektedir.

- Yılmaz, Ela - Yılmaz, Emel - Karaca, Fatoş, *Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2009, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 12(1), 38-48, Erzurum.

ÖZET: Araştırma, sağlık yüksekokulu öğrencilerinin problem çözme beceri düzeylerinin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmaya Celal Bayar Üniversitesi Manisa Sağlık Yüksekokulu'nda okuyan, çalışmaya katılmayı kabul eden ve ulaşılabilen 335 öğrenci alınmıştır (katılım oranı %82). Veriler, kişisel bilgi formu ve "Problem Çözme Ölçeği" kullanılarak 15-31 Mart 2007 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın yürütülmesi için kurumdan ve öğrencilerden onam alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, tek yönlü varyans, Kruskall Wallis, Mann Whitney U ve Student t-testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre: öğrencilerin problem çözme becerilerinden aldıkları toplam puan ortalaması 94.35±16.98'dir. Okunan bölüm, yaş, cins, anne-baba eğitim düzeyi ve problem çözme ile ilgili eğitim alma durumu ile problem çözme becerisi açısından gruplar arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Problem çözme becerisi ile öğrencilerin sınıfları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

- Açıkgöz, Ayşen - Yalçın, Bahar - Tetik, Semra, *Yüksekokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisi Algıları ile Kontrol Odağı Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, 2010, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(2), 19-27.

ÖZET: Bu çalışma, yüksekokul öğrencilerinin problem çözme becerisi algıları ve denetim odağı düzeylerinin belirlenmesi ve demografik özellikler, ailenin eğitim düzeyi, algılanan akademik başarı değişkenleri kapsamında analiz edilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Celal Bayar Üniversitesi Salihli Meslek Yüksekokulu öğrencileri kapsamında gerçekleştirilen araştırmada ölçme aracı olarak P.P. Heppner ve C.H. Peterson tarafından geliştirilmiş olan Problem Çözme Envanteri (PÇE), Rotter tarafından geliştirilmiş olan İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği (RİDKOÖ) ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

- Albayrak Kaymak, Deniz, *Üniversite Danışmanlığında Akran Desteği: Bir Bölüm Akranlığı Projesi Uygulaması*, 2010, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (23), 22-29, İzmir.

ÖZET: Bu çalışma Boğaziçi Üniversitesi Hazırlık Okulu öğrencilerine yeni yaşamlarına uyumda bölüm öğrencilerinin desteğini sağlamayı hedefleyen pilot çapında bir akran rehberliği projesinin uygulamasını özetlemektedir. Seçmeli ders çerçevesinde yürütülmekte olan uygulama danışmanlık kültürünün tüm yerleşkeye yayılmasını, öğrencilere olumlu sosyal katkıda bulunma olanağının, dayanışma ve yardımlaşma ve kendi kendine yardım yollarının önünün açılmasını hedeflemektedir.

- Becener, Ertan, *Üniversite Tercihinde Ne Kadar Bilinçliler: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Çalışma*, 2010, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 2(2), 101-110.

ÖZET: İnsanlığın geleceğinin şekillenmesinde oldukça önem arz eden gençliğin, kendi geleceğini şekillendirmede ne derece bilinçli olduğu hususu yine gençliğin geleceğinin inşasında önem arz eden üniversite eğitimi ve bu üniversitenin de nasıl tercih edildiği konusunun temelinde yatmaktadır. Çalışmamızda da Süleyman Demirel Üniversitesi 2004-2010 dönemi öğrencilerinden oluşan ve sadece üniversite merkez yerleşkesinde ulaşılabildiğimiz 2600 öğrenci üzerinde yapmış olduğumuz 19 soruluk anket çalışmamıza bağlı olarak nasıl bir tercih bilincinde olduklarını araştırılmış ve değerlendirilmiş bulunmaktadır.

- Bilgin, Aysel - Kalı Soyer, Makbule, *Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Problem Çözme Beceri Algıları*, 2010, International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya.

ÖZET: Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin çeşitli değişkenlere göre problem çözme becerileri algıları incelenmiştir. Araştırma, oransız küme örnekleme yöntemi ile seçilmiş 551 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, Problem Çözme Envanteri –A Formu Şahin, Şahin ve Heppner (1993) ile toplanmış, verilerin analizinde t-testi, varyans analizi kullanılmış ve hata payı .05 olarak alınmıştır. Sonuçta; öğrencilerin problem çözme beceri algılarında, cinsiyet ve yaş grupları ile öğrenim görülen sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmamış, devam ettikleri bölüm değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur.

- Dilmaç, Bülent - Ekşi, Halil, *Üniversite Öğrencilerinin Genel Erteleme, Karar Vermeyi Erteleme ve Akademik Erteleme Düzeylerinin Sürekli Kaygı Açısından İncelenmesi*, 2010, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(2), 433-450, Bursa.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme, akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından incelenmesi ve üniversite öğrencilerinin sürekli kaygılarının, genel erteleme, karar vermeyi erteleme, akademik ertelemelerin, cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü bölüm, mezun olduğu lise türü, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın mesleğine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaktır. Araştırmanın çalışma grubu 95'i erkek ve 193 kadın olmak üzere toplam 288 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verileri sürekli kaygı envanteri, genel erteleme, karar vermeyi erteleme, akademik erteleme ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda sürekli kaygının genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik ertelemeyi anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir.

- Gizir, Cem Ali - Akbay, Sinem Evin, *Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Özyeterlik ve Akademik Yükleme Stillerinin Rolü*, 2010, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(1), 60-78, Mersin.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, cinsiyete göre akademik güdülenme, akademik yükleme stilleri ve akademik özyeterlik inancının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını ne derecede yordadığını incelemektir. Araştırmanın örneklemi, Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 763 (363'ü erkek ve 400'ü kız) lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Bu çalışmada, Kişisel Bilgi Formu, Erteleme Davranışı Değerlendirme Ölçeği Öğrenci Formu, Akademik Güdülenme Ölçeği, Akademik Özyeterlik Ölçeği ve Akademik Yükleme Stilleri Ölçeği olmak üzere beş ölçme aracı kullanılmıştır. Verilerin analizinde adımsal regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Toplam örneklem ve erkek örneklem grubu için yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre, akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışını anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Diğer yandan, kız örneklem grubu için yapılan regresyon analizi sonucunda ise, akademik güdülenme ve akademik yükleme stillerinin akademik erteleme davranışını anlamlı düzeyde yordadığı, ancak akademik özyeterlik inancının kızların akademik erteleme eğilimlerine bir katkısı olmadığı belirlenmiştir.

- İl, Sunay - Tuncay, Tarık - Duyan, Veli, *Sosyal Hizmet Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özellikleri, Bazı Sorunları ve Stresle Başetme Tarzları*, 2010, Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 21(2), 19-30, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, sosyal hizmet lisans öğrencilerinin stresle başetme tarzlarının, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleriyle ve ifade ettikleri bazı sorunlarla karşılaştırmalı olarak belirlenmesidir. Çalışmaya 363 öğrenci katılmıştır. Kadın ve erkek öğrenciler birbirine yakın oranda temsil edilmiştir. Araştırmanın temel bulguları şöyle sıralanmaktadır: Öğrencilerin orta ve alt sosyo-ekonomik düzeyde olduğu düşünülmüştür; büyük çoğunluğu stresli durumlar karşısında en çok sorun odaklı ve olumlu başetme tarzları kullanmaktadırlar. Yaşın ve öğrenim görülen yılın artışıyla duygu odaklı ya da olumsuz başetme tarzlarının kullanımının daha çok azaldığı görülmüştür. Öğrencilerin sorunlarının başında ekonomik sorunlar yer almıştır. Araştırmanın sonuçları, sosyal hizmet eğitiminin öğrencinin başetme yeteneğini artırdığına ilişkin varsayımı güçlendirmiştir.

- Kara, Derya, *Üniversite Öğrencilerinin Stresle Başa Çıkma Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2010, Verimlilik Dergisi, (3), 179-194, Ankara.

ÖZET: Günümüzde yaşanan toplumsal, ekonomik ve sosyal sorunlar bireyler üzerinde bir stres unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Eğitim-öğretim hayatı içerisinde öğrenciler de farklı stres kaynakları ile karşılaşmakta ve stresle başa çıkmak için farklı davranışlar göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin stresle başa çıkmada kullandıkları tutumlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak Stresle Başa Çıkma Tutumları Envanteri (SBTE) kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde 2008-2009 yılında eğitim-öğretim gören toplam 2220 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem çapını ise 509 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada; Stresle başa çıkma tutumlarından, dış yardım arama ve kaçma soyutlanma (biyokimyasal) boyutlarının cinsiyetlere; kaçma soyutlanma (biyokimyasal) boyutunun yaşa, dine yönelme ve kaçma soyutlanma (biyokimyasal) boyutlarının öğrenim gördükleri bölüme, okudukları sınıfa ve harçlık miktarına; aktif planlama ve dış yardım arama boyutlarının not ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Oktan, Vesile, *Farabi Değişim Programı Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destekleri ile Öznel İyi Oluşlarının İncelenmesi*, 2010, Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi, 9(18), 47-60, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversitelerin nitelikli insan yetiştirme amacına dönük olarak sundukları imkanlardan biri olan Farabi Öğrenci Değişim Programı'na dahil olan öğrencilerin sosyal destek sistemlerini ve öznel iyi oluşlarını incelemektir. Araştırma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 70 Farabi Değişim Programı öğrencisi ve 70 Farabi Değişim Programı öğrencisi olmayan toplam 140 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçme aracı olarak Öznel İyi Oluş Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde, t-testi kullanılmıştır. Sonuçlar, Farabi Değişim Programı öğrencisi olan ve olmayan üniversite öğrencilerinin, öznel iyi oluşları ve algılanan sosyal destekleri arasında farklılık göstermemiştir. Buna karşılık Farabi Değişim Programı öğrencisi olan kız ve erkek öğrencilerinin öznel iyi oluş puanları ve sosyal destek puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Değişim programı öğrencisi olmayan kız ve erkek üniversite öğrencilerinin algılanan öznel iyi oluş puanları ve sosyal destek puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

- Özgüngör, Sevgi, *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Fakülte Yaşantısına İlişkin Doyum Düzeylerini Belirleyen Öğrenci ve Okul Özellikleri*, 2010, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 8(3), 623-644, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı Eğitim Fakültesi öğrencilerinin fakültenin akademik kalite ve yönetim gibi farklı servislerinin yeterliliğine ilişkin algılarının fakülte yaşamından aldıkları genel doyum düzeyi, akademik motivasyonları ve öz yeterlilik algılarını yordama gücünün belirlenmesi ve doyum düzeyini en iyi yordayan servislerin öğrenci özelliklerine göre değişip değişmediğinin incelenmesidir. Çalışmada, veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 62 maddelik "öğrenci doyumu" anketiyle, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerine devam eden 577 öğrenciden toplanmıştır. Verilerin analizinde aşamalı regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Analizler doyum düzeyini en iyi yordayan alt boyutların akademik kalite ve kampüs yaşantısı olduğunu, ancak farklı özelliklere sahip öğrenciler için doyum düzeyini en iyi yordayan alt boyutların değiştiğini göstermiştir.

- Akça, Figen - Şahin, Gülçilem - Oğuztürk, Ömer, *Üniversite Öğrencilerinde Umutsuzluk Düzeyi ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Üzerinden İncelenmesi,* 2011, Klinik Araştırmalar Dergisi, 14(3), 173-184, Antalya.

ÖZET: Bu çalışmanın genel amacı, üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenleri açısından problem çözme becerileri ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Yöntem: Çalışma, Kırıkkale Üniversitesi'nde öğrenim gören tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş, 1. ve 4. Sınıf öğrencilerinden oluşan, 111 kız ve 96 erkek olmak üzere 207 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama amacıyla demografik bilgi formu dışında Problem Çözme Envanteri ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, ilişkisiz örneklemler için t-testi, çoklu regresyon analizi ve pearson momentler çarpımı korelasyon tekniği kullanılmıştır. Bulgular: Yapılan korelasyon analizi sonucunda, üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir.

- Atak, Mustafa - Kacur, Mustafa, *Üniversite Öğrencilerinin Sorun Alanları ve Sorunlarla Başetme Yolları: Erciyes Üniversitesi Örneği*, 2011, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(31), 273-297, Kayseri.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin akademik, psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, sağlık, yaşam, iletişim, meslek edinme ve boş zamanı değerlendirme ile ilgili sorun alanlarının tespit edilmesi ve öğrencilerin bu sorunlarla baş etme yollarının belirlenmesidir. Aynı zamanda öğrencilerin sorun alanları ve sorunlarla baş etme yollarının cinsiyet itibariyle farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırmanın alt amaçları arasında yer almaktadır. Araştırma, Erciyes Üniversitesi merkez kampüsünde öğrenim gören 1504 öğrenciyle yüz yüze anket tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin sorun alanları 23 faktör altında toplanmakta ve 10 faktörde cinsiyet itibariyle farklılık gözlenmektedir. Öğrenciler bir sorunla karşılaştıklarında öncelikle kendi kendilerine araştırma yaparak sorunlarını çözme ya da hafifletme yoluna gitmekte, daha sonra sırasıyla; arkadaşlarından yardım isteme, ailelerinden yardım isteme, herhangi bir yere başvurmadan işi oluruna bırakma, söz konusu konuyla ilgili bir uzmandan yardım isteme ve ağlayarak sakinleşme eğilimi içindedirler. Araştırma, öğrenci sorunlarının etkin ve verimli bir şekilde çözülebilmesi, rehberlik uygulamalarının geliştirilmesi ve gerekli tedbirlerin doğru biçimde alınabilmesi için temel bir zemin oluşturmaktadır.

- Çevik, Deniz Beste, *Müzik Öğretmeni Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Problem Çözme Becerileri,* 2011, Kastamonu Eğitim Dergisi, 19(3), 1003-1012, Kastamonu.

ÖZET: Bu çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma, 2009–2010 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 70 öğretmen adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, veri toplama aracı olarak, Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen "Problem Çözme Envanteri"; Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçek kullanılmıştır. Veriler, t-testi ve Kruskal Wallis testi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları ışığında; öğrencilerin problem çözme becerilerinin, cinsiyetlerine, mezun oldukları lise türüne ve yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığı; sınıf düzeylerine göre ise anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

- Çil Akıncı, Ayşe - Dereli, Ebru - Arıkan, Hülya - Saygılı, Sefa, *Üniversite Öğrencilerinde Uyku Kalitesi ve Yorgunluk,* 2011, E-Meslek Yüksekokulları Dergisi, 1(1), 88-94.

ÖZET: Çalışma Kırklareli üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerde uyku kalitesi, yorgunluk ve bunlarla ilişkili faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı. Çalışma 1-15 Nisan 2011 tarihleri arasında Sağlık Yüksekokulu, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören 558 öğrenci üzerinde yapıldı. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik özellikleri sorgulama formu, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ), Piper Yorgunluk Ölçeği (PYÖ) ile toplandı. Öğrencilerin PUKİ puan ortalaması 6.9+2.4; PYÖ puan ortalaması ise 4.3+2.2'dir. Öğrencilerin %69.5'inin PUKİ puan ortalaması 5 ve altındadır. Teknik

Bilimler MYO ve Sosyal Bilimler MYO öğrencilerinin uyku kalitesi en kötü düzeyde iken, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri MYO'da öğrenim gören öğrencilerin uyku kalitesi en iyi düzeydedir. Kronik hastalığı olanlarda, sigara içenlerde, her gün aynı saatte yatmayanlarda uyku kalitesi kötüdür. Teknik Bilimler MYO ve Sosyal Bilimler MYO öğrencilerinin yorgunluğu en fazla iken, Sağlık Hizmetleri MYO ve Fen Edebiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yorgunluğu en az düzeydedir. Sigara içenler ve şu anda bir işyerinde çalışanlar daha fazla yorgunluk deneyimlemektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda Teknik Bilimler MYO ve Sosyal Bilimler MYO öğrencilerinin uyku kalitelerini arttırmak ve yorgunluklarını azaltmak için girişimlerde bulunulması; öğrencilerin uyku kalitesini arttırmak için, kronik hastalığı olanların etkin şekilde tedavi edilmesi, sigaranın azaltılması/bırakılması, her gün aynı saatte yatmaya yönelik girişimlerin planlanması önerilmektedir. Yine öğrencilerin yorgunluğunu azaltmak için sigara içilmemesine ve bir iş yerinde çalışanların düzenli dinlenmesine yönelik girişimlerde bulunulması önerilmektedir.

- Özer, Arif - Altun, Esin, *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Nedenleri,* 2011, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(21), 45-72, Burdur.

ÖZET: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri cinsiyetlerine, okul başarılarına, umut, mükemmeliyetçilik, dıştan denetim, özsaygı, sorumluluk, akademik öz yeterlik ve başarı yönelimlerine bağlı olarak incelenmiştir. Araştırma grubunu 2009 – 2010 eğitim ve öğretim yılında, Gazi Üniversitesinin farklı bölümlerinde öğrenimlerine devam eden, 74'ü erkek, 201'ki kız, (14 belirtmeyen) toplam 289 lisans ve yüksek lisans öğrencisi oluşturmuştur. Yaşları 17-35 arasında değişen katılımcılar (=20.00; ss=3.23), Erteleme Davranışı Değerlendirme, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik, Rosenberg Özsaygı, Rotter Denetim Odağı, Umut, Akademik Öz Yeterlik ve Başarı Amaç Oryantasyonları Ölçekleri ile Sıfatlara Dayalı Kişilik Testini yanıtlamışlardır. Çalışma kapsamında toplanan veriler kanonik korelasyon analiziyle incelenmiş, sonuçta performans kaçınma-amaç yönelimine sahip, sorumluluk duygusu düşük öğrencilerin, başarısızlık korkusu ve tembellik nedenleriyle akademik çalışmalarını erteledikleri bulunmuştur.

- Torlak, Ömer - Doğan, Volkan, *Üniversite Adaylarının Üniversite Marka Algılarının Üniversite Tercihlerine Etkilerinin Ölçümü: Eskişehir Örneği,* 2011, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 12(1), 97-113, İzmir.

ÖZET: Marka algısı üniversite adayları tarafından üniversite seçiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu çalışma üniversite adaylarının üniversite marka algılarının boyutları ile marka algısına karsı tepkisel davranışları belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada üç vakıf ile üç devlet üniversitesi olmak üzere altı üniversitenin marka algılarının boyutları ve adayların tepkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üniversite marka algısının oluşmasında sırasıyla, mezuniyet sonrası beklentiler, öğrenme çevresi ve sosyal çevreden olusan vaatlerin en önemli boyutlar olduğu anlaşılmıştır. Aynı zamanda devlet üniversitelerinin vakıf üniversitelerine oranla marka algılarının daha güçlü olduğu, aday ögrencilerin bu üniversitelere yönelik tepkilerinin de daha olumlu olduğu görülmektedir. Genel olarak marka algılarının üniversite adayı ögrencilerin üniversite tercihlerine yansıdığı söylenebilir.

- Yurttaş, Afife - Yılmaz Karabutlu, Elanur - Yılmaz, Sevda, *Öğrencilerin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki,* 2011, Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2(2), 75-79, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve problem çözme becerilerini belirlemek ve öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin problem çözme becerilerine etkisini incelemek amacıyla yapıldı. Gereç ve Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırmaya Atatürk Üniversitesi Erzurum Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde okuyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 174 öğrenci alındı. Araştırmanın verileri Nisan 2007 tarihinde toplandı. Verilerin toplanmasında öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini belirlemek amacıyla oluşturulan soru formu, Duygusal Zeka Ölçeği ve Problem Çözme Envanteri kullanıldı. Bulgular: Öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri alt boyutlarından olan iyimserlik 63.13±8.53, duygulardan faydalanma 14.85±4.11, duyguların ifadesi 39.98±6.08 ve toplam duygusal zeka düzeyi 116.33±11.27 olarak bulundu. Problem çözme becerileri puan ortalaması 92.08±18.69 olarak belirlendi. Duygusal zeka toplam ve alt boyutları puan ortalamaları ile problem çözme puan ortalaması arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulundu.

- Aslan, Oktay - Uluçınar Sağır, Şafak, *Fen ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri*, 2012, Türk Fen Eğitimi Dergisi, 9(2), 82-94, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, fen ve teknoloji öğretmen adaylarının problem çözme becerilerini belirlemek ve cinsiyet, öğretim türü, sınıf, okuduğu bölümü seçme nedeni, mezun olunan lise türü, anne-baba eğitim durumu gibi çeşitli değişkenlere göre problem çözme becerilerinin farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmanın verileri 2009–2010 akademik yılı bahar döneminde Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören farklı sınıf düzeylerinden toplam 327 öğretmen adayından toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi gibi istatistikler kullanılmıştır. Veri analizleri sonucunda kız ve erkek öğretmen adaylarının toplam problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, aceleci yaklaşımda kız ve erkekler arasında anlamlı fark belirlenmiştir. Sınıf düzeyine ve okuduğu bölümü tercih etme nedenine göre öğretmen adaylarının problem çözme becerileri karşılaştırıldığında problem çözme becerisi ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Mezun olunan lise türü, anne-baba eğitim durumuna göre ise öğretmen adaylarının problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

- Çalmaz, Ayşe - Deveci, Süleyman Erhan - Açık, Yasemin, *Doğu Anadolu'da Yeni Açılan Bir Üniversitenin Öğrencilerinde Kaygı Düzeylerinin Sağlık, Sosyal ve Demografik Faktörler ile İlişkisi*, 2012, Dicle Tıp Dergisi, 39(2), 189-196, Diyarbakır.

ÖZET: Bu çalışma Tunceli Üniversitesi öğrencilerinde var olabilecek kaygı düzeylerini ve ilişkili faktörleri belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma Tunceli Üniversitesi'nde öğrenim gören 604 öğrenciye ait sonuçları içermektedir. Araştırmanın saha çalışması Mayıs 2010'da yapılmıştır. Öğrencilere sosyo-demografik özellikler, kaygı ile ilişkili olduğu

düşünülen sağlık, sosyal ve demografik faktörler ve Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri'nden oluşan bir soru takımını içeren anket direkt gözlem altında uygulanmıştır. Bulgular: Araştırmada yer alan öğrencilerin %52.2'si erkek, %47.8'i kadın olup, yaş ortalaması 21.38±3.59'dur. Öğrencilerin durumluk kaygı puan ortalaması 43.37±10.46, sürekli kaygı puan ortalaması ise 45.17±8.79 bulunmuştur. Ailelerinin aylık geliri düşük olanların, okuduğu bölüme istemeden başlayanların, üniversite başlangıcında barınma sorunları yaşayanların, kronik bir hastalığı olduğunu ifade edenlerin, kendi sağlık durumunu kötü olarak değerlendirenlerin, mezun olduktan sonra mesleği ile ilgili umutsuz veya belirsiz olanların, kişilik yapısını içe dönük olarak niteleyenlerin durumluk sürekli kaygı puanları daha yüksekti (p0.05). Sonuç: Üniversite öğrencilerinde durumluk sürekli kaygı düzeylerinin önemli düzeyde olduğu ve birçok değişkenden etkilendiği görülmüştür. Özellikle ilişkili faktörlere yönelik müdahale ve danışma birimlerinin oluşturulmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

- Çınar, Sezgi - Çalışkan, Türkan, *Akran Desteği: Geçerlik Güvenirlik Çalışması*, 2012, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2(1), 01 Temuz, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin birbirleriyle yardımlaşma durumlarını değerlendirmek için Kuo ve ark. (2007) tarafından geliştirilen Akran Desteği Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenirliğini yapmaktır. Yöntem: Metodolojik tipte olan bu çalışmada örneklemi Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu'nda ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 223 öğrenci oluşturdu. Akran Desteği Ölçeği'nde toplam 17 madde bulunmaktadır. Veriler, "Öğrenci Tanıtım Formu" ve 17 maddeden oluşan "Akran Desteği Ölçeği" ile toplandı. Verilerin analizinde içerik geçerliği için Kendal W Analizi, güvenirlik çalışmasında ölçek ve alt boyutlarının iç tutarlılığı için Cronbach alfa katsayısı, madde toplam puan analizi için Pearson Korelasyon Analizi kullanıldı. Bulgular: Ölçekte yer alan maddelere ilişkin uzman görüşleri arasında uyum olduğu saptandı. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .93 olup yüksek güvenirlik derecesine sahip olduğu belirlendi. Ölçeğin alt boyutlarının güvenirlik katsayıları ise Fiziksel Yardım .89, Akademik Yardım .77, Duygusal Yardım .81 olarak bulundu. Sonuç: Kuo ve ark. tarafından geliştirilen ve orijinal dili İngilizce olan Akran Desteği Ölçeği'nin ülkemiz için geçerlik ve güvenirlik düzeyi yüksektir. Ölçeğin Türk toplumunda hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin birbirlerini destekleme davranışlarını değerlendirmede kullanılması önerilmektedir.

- Erdik, Cengiz - Altıparmak, Saliha, *Liseden Mezun Olup Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde Başarı Güdüsü, Sürekli Kaygı Düzeyi ve Etkileyen Etmenler*, 2012, Akademik Bakış Dergisi, (30), 01 Eylül, İstanbul.

ÖZET: Çalışmanın amacı, liseden mezun olup üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde başarı güdüsü, kaygı düzeyleri ve etkileyen etmenlerin belirlenmesidir. Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırma grubunu, İzmir /Konak ilinde rastgele yöntemle seçilmiş 6 farklı dershane oluşturmaktadır (n=1293). Örnek büyüklüğü %50 sıklıkla örnekleme hatası %5 alınarak, %95 güven sınırında 300 olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak sosyo-demografik özellikleri sorgulayan soru formu, sürekli kaygı ölçeği ve başarı güdüsü ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde gibi tanımlayıcı istatistikler ve Student t-test, Mann Whitney-U, One Way-ANOVA ve Pearson Co-

relation analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına öğrencilerin kaygı düzeyleri ile başarı güdülenmeleri arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur. Çalışmada öğrencilerin kaygı ve başarı güdü puanlarının onların cinsiyetlerine, yaşlarına ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre değişiklik gösterdiği belirlenmiştir.

- Gündüz, Bülent - Çapri, Burhan - Gökçakan, Zafer, *Üniversite Öğrencilerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi*, 2012, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, (19), 38-55, Diyarbakır.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin demografik değişkenler çerçevesinde incelemektir. Toplam 822 öğrencinin katıldığı araştırmada, Schaufeli ve ark. (2002) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Çapri, Gündüz ve Gökçakan (2011) tarafından yapılan Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey test teknikleri kullanılmıştır. Yapılan analiz sonuçları; cinsiyet, sosyal destek, doğup-büyüdüğü yer, fakülte, sınıf seviyesi ve haftalık ders yükü değişkenlerine göre üniversite öğrencilerinin tükenmişlik puanlarının farklılaştığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar literatür eşliğinde tartışılıp çeşitli öneriler sunulmuştur.

- Onağ, Abidin Ozan - Yıldız, Yavuz - Onağ, Zeynep, *Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ile Akademik Erteleme Eğilimi Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma (Manisa Örneği)*, 2012, IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal, 2(3), 30-43, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimleri (AEE) ile örgütsel vatandaşlık davranışları (ÖVD) arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören, yaşları 18 ile 33 arasında değişen 207 kız ve 254 erkek olmak üzere toplam 461 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Aitken'nin Akademik Erteleme Eğilimi Ölçeği İle üniversite öğrencileri için geliştirilen Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin Akademik Erteleme Eğilimi ile Örgütsel Vatandaşlık Davranışı arasında anlamlı ve ters yönde bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre, Örgütsel Vatandaşlık Davranışının artması ile Akademik Erteleme Eğiliminin azaldığı görülmektedir.

- Özdemir, Murat, *Üniversite Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Algılarının Cinsiyet ve Fakülte Değişkenlerine Göre İncelenmesi*, 2012, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 18(2), 225-242, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarını, cinsiyet ve fakülte değişkenlerine dayalı olarak incelemektir. Tarama modeline dayalı yürütülmüş olan araştırmanın çalışma grubunu Çankırı Karatekin Üniversitesinde öğrenim gören 308 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri 'Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği-FYNÖ' ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan veriler, betimsel teknikler ve çok-değişkenli istatistik tekniklerinden biri olan

MANOVA ile analiz edilmiştir. Araştırmada, katılımcıların okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının cinsiyete ve fakültelere göre anlamlı şekilde farklılaştığı saptanmıştır. Araştırma bulguları, kız öğrencilerin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının, erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Fakülteler bazında yapılan karşılaştırmalı analizler ise Orman Fakültesi öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının, diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğunu ortaya çıkartmıştır.

- Pulur, Atilla - Olcay Karabulut, Ebru - Koç, Hürmüz, *Farklı Branşlardaki Üst Düzey Üniversiteli Sporcuların Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi*, 2012, Spormetre/Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 10(1), Haziran, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; üniversite eğitimi gören üst düzey sporcuların problem çözme becerilerinin branş, cinsiyet ve spor yılı değişkenleri bakımından incelemektir. Çalışmaya; Üniversitelerarası final müsabakalarına katılan 18 üniversiteden Voleybol, Basketbol, Hentbol, Atletizm, Yüzme ve Futsal (Salon Futbolu) branşlarından 84 bayan, 99 erkek olmak üzere toplam 183 sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; "Kişisel Bilgi Formu" ve problem çözme becerilerini belirlemek için Heppner ve Peterson tarafından geliştirilen "Problem Çözme Envanteri (PÇE)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, yüzde ve frekans değerleri alınarak t- testi ve tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) kullanılmıştır.

- Şahin, Hatice - Sürel Karabilgin, Özlem, *Tıp Fakültesine Yeni Başlayan Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Algılarının ve Boyun Eğici Davranış Durumlarının Değerlendirilmesi*, 2012, Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi, 32(6), 1536-1544, Ankara.

ÖZET: Tıp öğrencilerinin "iyi hekim" olabilmelerinde tıbbi bilgi edinmeleri kadar problem çözme becerilerinin gelişmesi ve özgüvenli bireyler olmaları da önemlidir. Bu araştırmanın amacı, birinci sınıf öğrencilerinde problem çözme becerilerine ilişkin algılarının ve boyun eğici davranış durumunun saptanması, söz konusu algı ve davranışların cinsiyet ve yaş ile ilişkisinin değerlendirilmesidir. Gereç ve Yöntemler: Kesitsel tipteki araştırmaya 364 öğrenci katılmıştır. Veriler, Problem Çözme Envanteri (PÇE) ve Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği (BEDÖ) ile toplanmıştır. Analizlerde Student t-testi, varyans ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Bulgular: Ölçeklerden alınan ortalama puanlar PÇE için 84,24±17,85, BEDÖ için 39,70 ±8,40'dır. Öğrencilerin %66,7'si PÇE için kesme noktasının üzerinde, %14,8'i ise BEDÖ için ölçeğin beklenen ortalamasının üzerinde puan almıştır. Öğrencilerin %11,9'u problem çözme becerilerinde kendilerini yetersiz hissederken aynı zamanda boyun eğici davranış durumu göstermektedir. PÇE toplam puan ortalaması cinsiyete göre değişmemektedir. Ancak "Yaklaşma Kaçınma Biçimi" alt ölçeği değerlendirildiğinde erkekler, kızlara göre daha fazla yaklaşma kaçınma davranışı sergilemektedir (t=2,64, p=0,009). BEDÖ'den alınan ortalama puanlar kız öğrencilerde daha düşük bulunmuştur (t=4,21, p=0,001). Her iki ölçek puanları arasında pozitif zayıf korelasyon saptanmıştır. Sonuç: Tıp fakültesine yeni başlayan öğrencilerin, mevcut problem çözme becerilerini mesleki alana özel geliştirebilmesi ve kendine güvenli hekimler olabilmeleri için atılganlık eğitimi ve problem çözme becerileri eğitimi programları geliştirilebilir.

- Çelikkaleli, Öner - Akbay, Sinem Evin, *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışı, Genel Yetkinlik İnancı ve Sorumluluklarının İncelenmesi*, 2013, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(2), 237-254, Kırşehir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinde akademik erteleme, genel yetkinlik inancı ve sorumluluk düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bununla birlikte, cinsiyet, mezun olunan lise türü ve sınıf düzeylerine göre akademik erteleme, genel yetkinlik inancı ve sorumluluk düzeyleri incelenmiştir. Verilerin analizinden elde edilen sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile genel yetkinlik inançları, başkalarına karşı sorumluluk ve kendilerine karşı sorumluluk düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine ilişkin elde edilen bulgularda ise; erkek öğrencilerin daha fazla akademik erteleme davranışı gösterme eğiliminde oldukları, kız öğrencilerin de daha fazla kendine karşı sorumluluk duygusuna sahip olduğu görülmektedir. Son olarak sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında ise; 4. sınıf öğrencileri 1., 2. ve 3. sınıf öğrencilerine göre daha fazla yetkinlik inancına, 2. ve 3. sınıflara göre daha fazla kendine karşı sorumluluk duygusuna, yine 2. ve 3. Sınıflara göre daha az akademik erteleme davranışı eğilimine sahip oldukları görülmektedir.

- Çetin, Şaban, *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) Yönelik Kaygılarının İncelenmesi*, 2013, Millî Eğitim Dergisi, 47(197), 158-167, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin KPSS'na yönelik kaygılarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırma tarama modelinde betimsel bir özellik taşımaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini Gazi üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi son sınıfına devam etmekte olan 367 öğrenci oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına veri toplama aracı olarak Karaçanta (2009) tarafından geliştirilmiş olan "KPSS Kaygı Ölçeği" uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin KPSS'na yönelik kaygıları cinsiyet, KPSS için dershaneye gitme durumu, akademik başarı algısına ve öğrenim gördükleri programdan edindikleri kazanımların yeterliliğine ilişkin algılarına göre farklılık göstermektedir.

- Geyik Yıldırım, Selda, *Doğu Anadolu Bölgesindeki Meslek Yüksekokullarında Okuyan Öğrencilerin Sorunları (Kağızman MYO Öğrencileri Örneği)*, 2013, Electronic Journal of Vocational Colleges, 3(4), 59-66, Kırklareli.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı Doğu Anadolu Bölgesindeki meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin karşılaştıkları problemleri ortaya koymaktır. Bu çalışma genel anlamda meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin sorunlarını kapsamakla birlikte özelde Doğu Anadolu Bölgesindeki meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin sorunlarını içeren bir çalışma olması bakımından hem genel hem de bölgesel anlamda mevcut sorunların içeriği ve niteliği hakkında bilgilendirici ve yol gösterici olmayı da amaçlamaktadır. Bu amaçla niteliksel araştırma ve analiz teknikleri kullanılarak odak grup ve derinlemesine görüşmelerle veriler toplanmış ve değerlendirilmiştir. Sosyal ve fiziksel çevre, dersler, öğretim elemanları, barınma, ulaşım, boş zaman değerlendirme ve aidiyet duygusu gibi faktörlere ilişkin problemler ve ihtiyaçlar hakkında bilgilere ulaşılmıştır. Elde

edilen veriler sonucunda öğrencilerin karşılaştıkları sorunların merkezinde bölgesel farklılıklardan kaynaklanan çeşitli faktörlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte sosyal ve fiziksel çevre gibi faktörlerin öğrencilerin mevcut sorunlarını şekillendiren diğer etmenler olduğu ve bu etkenlerin öğrencilerin eğitim süreçlerini etkilediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca nitel veri toplama ve analiz teknikleri neticesinde ulaşılan bilgiler aracılığıyla öğrencilerin karşılaştıkları problematik alanlara ilişkin temel faktörler ve bu faktörleri etkileyen unsurlar tespit edilerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

- Gürlen, Eda, *Öğrencilerin Kendi Hazırladıkları Vaka Örnekleriyle Öğretimin Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlarla Başa Çıkmadaki Rolü*, 2013, Eğitim ve Bilim Dergisi, 38(168), 411-432, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin sınıf içinde karşılaşılan istenmeyen öğrenci ve öğretmen davranışlarını ve bu davranışlarla başa çıkma yollarını belirlemek; okul rehber öğretmeni olarak görev yapmaya başladıktan sonra sınıf içi istenmeyen davranışların önlenmesine yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü 2. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında veriler 2009-2010 öğretim yılında Sınıf Yönetimi kapsamında gerçekleştirilen çeşitli vaka örnekleri ve senaryodan toplanmış, ikinci aşamasında ise 2012 yılında bu öğrenciler arasından rehber öğretmen olarak atanan altı okul rehber öğretmeni ile gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla nitel veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla tanımlanmıştır. Bu araştırmanın katılımcılara sınıf içi istenmeyen davranışlarla başa çıkmada olumlu katkılar getirdiği söylenebilir.

- Küdür Çırpan, Fidan - Çınar, Sezgi, *Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Akran Desteği ile Akademik Başarı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*, 2013, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3(4), 191-199, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışma, akran desteği ile akademik başarı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan tanımlayıcı ve ilişkilendirici bir çalışmadır. Yöntem: Araştırmanın örneklemini, Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 2010-2011 eğitim öğretim yılında kayıtlı olan, ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 258 son sınıf öğrencisi oluşturdu. Veri toplama aracı olarak "Akran Desteği Ölçeği", öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini içeren "Öğrenci Tanıtım Formu" ve akademik başarı notları kullanıldı. Verilerin analizinde varyans analizi, Student's t-testi, korelasyon analizi ve one-way ANOVA kullanıldı. Bulgular: Akran Desteği Ölçeği alt boyutları karşılaştırıldığında; fiziksel yardım puanının duygusal yardım puanından, akademik yardım puanının duygusal yardım puanından daha yüksek olduğu belirlendi. Akademik başarı notu ile Akran Desteği Ölçeği alt boyut ve toplam puanları arasında ilişki bulunmadı. Tıbbi Görüntüleme bölümü öğrencilerinin Akran Desteği Ölçeği toplam puanlarının İlk ve Acil Yardım bölümü öğrencilerine göre ve kız öğrencilerin akademik başarı notunun erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlendi. Sonuç: Öğrencilerin akademik yardım puanlarının artırılması için birlikte çalışabilecekleri uygun ortamların sağlanması ve erkek öğrencilerin akademik başarı notunun yükseltilmesi için desteklenmesi önerilmektedir.

- Önal, Banu - Atalayın, Çiğdem - Tezel, Hüseyin - Balkıs, Murat - Köse, Timur, *Diş Hekimliği Öğrencilerinde Tükenmişlik: Ön Çalışma*, 2013, İstanbul Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 47(3), Haziran 18, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, tükenmişliğin diş hekimliği öğrencileri arasındaki yaygınlığı ile demografik özellikler arasındaki ilişkiyi incelemektir. Gereç ve Yöntem: Araştırmaya Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde öğrenim gören, 19-24 yaş arası (121 kız, 129 erkek olmak üzere) toplam 250 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Maslach Tükenmişlik Ölçeği, Maslach Tükenmişlik Ölçeği Öğrenci Versiyonu ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. İstatistiksel analiz için veri setinin türüne göre; frekans analizi, bağımsız gruplarda t- testi ve Kruskal-Wallis tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Bulgular: Analizler; klinik öncesi sınıflardaki öğrencilerin %15-22'nin, klinik sınıflardaki öğrencilerin ise %19-26'nın orta ve yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadığını göstermiştir. Klinik öncesi sınıflarda tükenmişliğin; cinsiyet, öğrenim gördüğü alanı tercih etme sırası, aileden uzakta yaşama ve öğrenim görülen alanı değiştirme isteğine göre farklılaştığı saptanmıştır

- Şimşek, Hüseyin, *Üniversite Öğrencilerinin Okulu Bırakma Eğilimleri ve Nedenleri*, 2013, Afyon Kocatepe Üniversitesi Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi, 6(2), 242-271, Afyon.

ÖZET: Üniversite öğrencilerinin okulu bırakma eğilimlerini ve nedenlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada genel olarak yüksek düzeyde (%45) okulu bırakma eğilimi tespit edilmiştir. Bu oran, her iki öğrenciden birinin herhangi bir sebeple en az bir defa okuldan ayrılmak istediğine işaret etmektedir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda, üniversite düzeyinde görülen yüksek oranlı okul terki eğiliminin başta kişisel etkenler olmak üzere, aile, arkadaş ve okul etkenlerinden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda okulu bırakmaya etki eden kişisel özelliklerin başta cinsiyet olmak üzere, akademik başarı, okula devam sıklığı, okul dışında çalışma, okulda canı sıkılma ve disiplin soruşturması geçirme gibi durumlar olduğu gözlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencileri okul terkine iten okul faktörleri, başta öğrencilerin okudukları fakülte olmak üzere, fakülteden, yöneticilerden ve öğretim elemanlarından memnuniyet düzeyleri, fakültedeki sosyal etkinliklerden memnuniyet düzeyleri, okudukları fakültede zorlanma zorlanmama durumları ve okudukları fakülteyi isteyerek tercih etme etmeme durumları gibi faktörlerdir. Araştırmada ayrıca, okulu bırakan yakın arkadaşlara sahip olma ile okulu bırakma eğilimi arasında doğrudan bir ilişki bulunmuştur.

- Tamer Gencer, Zekiye, *Öğrencilerin Yaşama Alanlarının Atılganlık Düzeylerindeki Rolü: Sivas Merkez Kampüs ve İlçe Myo Karşılaştırması*, 2013, Akademik Bakış Dergisi, (37), Ocak 19, İstanbul.

ÖZET: Üniversite eğitimi, ülkemizde ilköğretim ile başlayan eğitim-öğretim hayatının son ancak sonu olmayan aşamasıdır. İlköğretim ve liseden sonra uygulanan bir sınav aracılığı ile yerleştirilen öğrenciler 2 yıl ya da 4 yıl süren eğitimin arkasından yüksek lisans ve doktora ile yüksek öğrenime devam edebilmektedir. Hem başlangıcının hem de eğitime devam etmenin zor ve çetrefilli olduğu yüksek öğrenim süreci bittikten sonra da bazı sıkıntıları barındırmaktadır. ÖSS ile bir programa yerleşmek ile başlayan ve diplomayı alarak iş dünyasında yer edinmeye çalışmakla devam eden bir dön-

güdür. Ülke coğrafyası üzerinde büyük şehir, il ve ilçe merkezlerinde yapılandırılmış olan üniversite binaları ve sosyal ortamları içeren bu süreçle ilgili yaşanan sıkıntılar bu çalışmanın temelidir. Tercih döneminden sonra yerleştikleri üniversite kampüslerinin olduğu şehirlere giderek, öğrenim sürdükleri süre zarfında ilgili yerlerde kalan öğrencilerin sosyal ortamları ve bu ortamların başarı performanslarına etkisi konusunda uygulamalı bir çalışma kurgulanmıştır. Taşra üniversitelerinden biri olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi merkez kampüs ile merkeze en uzak ilçede bulunan Divriği Meslek Yüksek Okulu öğrencileri üzerinde yapılacak uygulama ile bir karşılaştırmaya gidilecektir. Rathuss'un Atılganlık Envanteri kullanılarak yapılan ölçüm öğrencilerin demografik özellikleri açısından test edilerek bir sonuca ulaşılacaktır. Çalışmanın sonunda sosyal yaşama alanlarının ve öğrencilerin psikolojik durumlarının üniversite eğitimi sürecindeki rolü hakkında çeşitli bulgular üzerinden birtakım öneriler geliştirilecektir.

- Vatan, Sevginar, *Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri, Umutsuzluk, Çaresizlik ve Talihsizlik Düzeyleri ile Problem Çözme Yaklaşımları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*, 2013, Klinik Psikiyatri Dergisi, 16(2), 88-97, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, umutsuzluk, çaresizlik, talihsizlik ile problem çözme yaklaşımları arasındaki ilişkilerin incelenmesi ve problem çözme yaklaşımlarını yordayan değişkenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Bu amaç doğrultusunda Hacettepe Üniversitesinde farklı bölümlerde eğitim gören toplam 165 öğrenci ile araştırma yürütülmüştür. Bulgular: Elde edilen bulgulara göre kontrol değişkenlerinden sadece "toplam gelir düzeyi" Değerlendirici ve Kendine Güvenen Yaklaşım ile anlamlı ilişki göstermiştir. Çalışmadaki demografik özelliklerden oluşan kontrol değişkenleri kontrol edildikten sonra "Sorumluluk" kişilik özelliği Aceleci ve Kaçıngan Değerlendirici, Kendine Güvenen ve Planlı Problem Çözme Yaklaşımları ile anlamlı ilişki göstermiştir. "Olumsuz Değerlik" kişilik özelliği Düşünen Problem Çözme Yaklaşımı ve Kaçıngan Yaklaşımla ilişkili bulunmuştur. "Gelişime Açıklık" kişilik özelliği Düşünen, Değerlendirici, Kendine Güvenen ve Planlı Problem Çözme Yaklaşımları ile anlamlı ilişki göstermiştir. "Nörotizm" kişilik özelliği ise sadece Planlı Problem Çözme Yaklaşımının yordayıcıları arasında yer almıştır. Ayrıca "Umutsuzluk", Düşünen ve Kendine Güvenen Yaklaşımlar ile anlamlı ilişkili bulunmuştur. "Çaresizlik" ise Kaçıngan Yaklaşım ve Planlı Yaklaşım ile negatif ilişkili bulunmuştur. "Talihsizlik" ise sadece Aceleci Yaklaşımın yordayıcıları arasında yer almıştır. Sonuç: Bu bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmış ve alan için önerilere yer verilmiştir.

- Akdoğan, Alparslan - Deniz, Mehmet Engin, *Farklı Depresyon Anksiyete Stres Düzeylerine Sahip Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarının İncelenmesi*, 2014, Psikolojik Danışma ve Eğitim Dergisi, 1(1), 28-44.

ÖZET: Bu çalışma, farklı depresyon, anksiyete ve stres düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubunu Konya ilinde Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Zihinsel Engelliler Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümlerinden tesadüfi yöntemle seçilen 570

öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma grubunda 441 kız öğrenci ve 129 erkek öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada; öğrencilerin akademik erteleme düzeyini belirlemek amacıyla Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen "Akademik Erteleme Ölçeği", depresyon stres ve anksiyete düzeyini ölçmek için Lovibond ve Lovibond (1995) tarafından geliştirilen Akın ve Çetin (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Depresyon, Anksiyete Stres Ölçeği (DASÖ) ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasından sonra istatistiksel analizler yapılmıştır. Araştırmada değişkenlere bağlı olarak t testi ve tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır. Varyans analizi sonucunda anlamlı çıkan sonuçlar farklılaşmanın kaynağının belirlenmesinde LSD testi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda depresyon düzeylerine (düşük, orta, yüksek) göre, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı (F=31.511, p)

- Aslanargün, Engin, *Türkiye'de Yükseköğretim ve Öğrenci Yurt Hizmetleri Memnuniyeti*, 2014, Bilim Araştırma Dergisi, 10(30), 30-34, Ankara.
- Bilge, Filiz - Ulukaya, Sevgi, *Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcıları Olarak Aile Bağlamında Benlik ve Ana-Baba Tutumları*, 2014, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 5(41), 89-102, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimleriyle aile bağlamında benlikleri, ana-baba tutumları ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla betimsel nitelikte tasarlanmıştır. Araştırma grubunu 2011-2012 güz döneminde Ankara'daki bir devlet ve bir vakıf üniversitesinin çeşitli bölümlerinde öğrenimlerine devam eden 697 öğrenci (221 erkek, 475 kadın) oluşturmuştur. Öğrencilere Tuckman Akademik Erteleme Ölçeği – Kısa Formu, Aile Bağlamında Benlik Ölçekleri, Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmada çoklu hiyerarşik regresyon ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre anne sıkı denetimi/kontrolü, üniversite türü ve yaş değişkenleri üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimlerini yordamaktadır. Öğrencilerin aile bağlamında benliklerine göre akademik erteleme eğilimleri arasında manidar bir fark bulunmamıştır. Erkek ve kadın öğrencilerin algıladıkları anne tutumuna göre akademik erteleme eğilimleri manidar farklılık göstermektedir. Baba tutumuna göre ise sadece kadın öğrencilerin akademik erteleme eğilimleri arasındaki farkın manidar olduğu sonucuna varılmıştır.

- Demiraslan Çevik, Yasemin, *Dönüt Alan mı Memnun Veren mi? Çevrimiçi Akran Dönütü ile İlgili Öğrenci Görüşleri*, 2014, Journal of Instructional Technologies Teacher Education, 3(1), Ekim 23, Trabzon.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı bir grup üniversite öğrencisinin akran dönütü süreci ile ilgili görüşlerinin dönüt alan veya dönüt veren olma durumlarına göre nasıl değiştiğini incelemektir. Araştırmanın katılımcıları, Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde 2013 Bahar döneminde verilen Özel Öğretim Yöntemleri 2 dersine kayıtlı 72 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcılar altı haftalık uygulama sürecinde Coursesites adlı çevrimiçi ortamda farklı etkinlikler gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin süreç ile ilgili deneyimlerini yazdıkları yansıma günlükleri nitel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, hem dönüt alan hem de dönüt veren öğrencilerin genel

olarak süreçle ilgili olumlu algılara sahip olduğunu ortaya koymuştur. Diğer taraftan dönüt alan mı memnun dönüt veren mi memnun sorusunun net bir cevabı bulunmamaktadır. Bunun yerine, her iki grubun da memnun olduğu ve olmadığı noktaların bulunduğu söylenebilir.

- Kavuncu, Erol, *Türkiye'de Üniversitelerde Öğrenci-Yurt Hizmetleri ve Barınma Sorunu*, 2014, Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi, 10(30), 48-51, Ankara.
- Küçüktepe, Coşkun - Eminoğlu Küçüktepe, Seval, *Üniversite Öğrencilerinin Kopya Çekme Davranışlarının Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi*, 2014, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(3), 263-270, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin sınav sırasında kopya çekme durumları öğrenci görüşlerine dayalı olarak ortaya koymaktır. Araştırma tarama modelinde olup 2013-2014 eğitim öğretim yılında Marmara Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören 52 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri öğrencilerin görüşlerini derinlemesine ortaya çıkarılması amacıyla nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler sayısallaştırılarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda sınav türünün öğrencilerin kopya çekme düzeylerini etkilediği, çoğunlukla çoktan seçmeli sınavlarda ve ezbere dayalı sınavlarda daha kolay kopya çektikleri, sınavda gözetmen davranışlarının öğrencilerin kopya çekme oranlarını etkilediği, dini açıdan kendilerini tanımlama durumlarının kopya çekme düzeylerini etkilemediği, kopya aldıktan sonra rahatsızlık duyarken kopya verdikten sonra rahatsızlık duymadıkları saptanmıştır.

- Aslan, Sevda, *Üniversite Yaşamına Uyum Ölçeği'nin Geliştirilmesi*, 2015, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(4), 132-145, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin üniversiteye uyumlarını kişisel, sosyal ve akademik boyutları ile ölçen bir ölçme aracının geliştirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmasıdır. Araştırmada, 375 (277 kadın, 98 erkek) olmak ve 488 (345 kadın, 143 erkek) olmak üzere iki grupla çalışılmıştır. Geliştirilen ölçeğin geçerliğini sınamak amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Test-tekrar test ve iç tutarlık analizleriyle ölçeğin güvenilirliği değerlendirilmiştir. Faktör analizi çalışmaları sonucunda, Üniversite Yaşamına Uyum Ölçeği 60 madde ve üç faktörden (kişisel, sosyal, akademik) oluşmuştur. Beşli Likert tipi olan araca ait alt ölçeklerin Cronbach alfa katsayıları sırasıyla .92, .89, .93'dür. Testin tekrarı katsayıları ise .82, .61, .84 olarak bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular, Türk üniversite öğrencilerinde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

- Büyükarıkan, Birkan - Büyükarıkan, Ulukan, *Fen Bilimleri Enstitülerinde Lisansüstü Eğitimi Alan Öğrencilerin Tükenmişlik Düzeylerinin Belirlenmesi*, 2015, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 5(2), 459-478, Çankırı.

ÖZET: Tükenmişlik kronik stresin tetiklemesi sonucu meydana gelen, bireyin duyarsızlaşmasına ve kişisel başarısında azalmalara yol açan olumsuz bir durumdur. İnsan yaşamının tüm evreleri üzerinde önemli etkilere sahip olan eğitim hayatı, bazen tükenmişlik gibi başarıya engel teşkil edebilecek durumlara maruz kalabilmektedir. Lisansüstü eğitimi alan öğrencilerin özellikle tez dönemindeki yaşamış oldukları sıkıntılar, onlarda ruhen çöküntüye sebep olmakla birlikte bu durum onların başarılarını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Özellikle de fen bilimleri gibi, üretim, araştırma ve projelere yönelik çalışmaların yoğun olarak yapıldığı bölümlerde öğrencilerin yaşadıkları sıkıntılar bu araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu bağlamda Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılarak, Türkiye genelinde fen bilimleri enstitülerinde lisansüstü eğitimi alan 241 öğrenciden elde edilen veriler; frekans, faktör analizi, t ve güvenirlik testi kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; erkek öğrencilerde duyarsızlaşma, ders aşamasındaki öğrencilerde duygusal tükenme ve sigara kullanan öğrencilerde ise duyarsızlaşma alt ölçeğinde daha fazla tükenmişlik yaşadıkları saptanmıştır.

- Devecioğlu, Yasemin, *Öğrencilerin Gözüyle 'Yeni Üniversite' Kavramı*, 2015, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 21(3), 319-344, Ankara.

ÖZET: Bu çalışma, yeni kurulan bir üniversitenin "avantajları, dezavantajları, üniversiteden beklentiler ve bu beklentilerin gerçekleştirilmesine yönelik öneriler" hakkında üniversite öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Bayburt Üniversitesi (B.Ü.) Eğitim, Mühendislik ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören 579 öğrenciye uygulanan açık uçlu anketlerden elde edilen veriler nitel olarak analiz edilmiştir. Çalışmaya göre öğrencilerin çoğu, yeni üniversitede fiziki imkânlarının (sınıf, laboratuvar vb.) modern, akademik kadronun genç olması ve şehrin gelişimine katkısı gibi durumları avantaj olarak değerlendirirken; sosyal alanlardaki yetersizlikleri, üniversitenin yeterince bilinmemesi, bulunduğu şehrin imkânlarının kısıtlılığı gibi durumları dezavantaj olarak değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin birçoğunun, üniversitenin yeni kurulmuş olması nedeniyle gelişme sürecinde olağan problemlerle karşılaşmasının kaçınılmaz olduğunun farkında olmaları ise dikkat çekicidir. Çalışma, öğrencilerin beklenti ve önerilerine yönelik olarak, üniversitelerin kalitesinin artırılmasına yönelik önerilerle tamamlanmıştır.

- Karaca, Aysel - Akkuş, Dilek - Açıkgöz, Ferhan - Ankaralı, Handan - Yıldırım, Nuriye, *Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşadıkları Stres ve İlişkili Faktörler*, 2015, Clinical and Experimental Health Sciences, 6(3), 121-128, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışma Türk hemşirelik lisans öğrencilerinin eğitimleri sırasında yaşadıkları stres düzeylerini ve stresi etkileyebilecek bazı sosyodemografik değişkenleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Yöntemler: Araştırma tanımlayıcı kesitsel olarak 821 öğrenci ile yapılmıştır. Veriler, bilgi formu ve Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği (Stress in Nurse Education Questionnaire-SINE) ile toplanmıştır. Bulgular: SINE'nin alt boyutları olan akademik stres ve uygulama stresi toplam puan ortalamaları birbirine yakın olmasına karşın akademik stres biraz daha yüksek çıkmıştır. Klinik stresle ilgili de acı çeken bir hastayı izlemek en çok stres yaratan durum olarak belirlenmiştir. Klinik uygulamada öğretim elemanı tarafından eleştirilmek ve bakım verirken hata yapma korkusu öğrencilerin en çok raporladığı diğer klinik stres faktörleri arasındadır. Öğrencilerin okudukları okullara, cinsiyete göre ve algılanan akademik başarıya göre SINE toplam ve alt boyutları puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

- Köktürk, Gökhan V., *Üniversite Öğrencilerinin Memnuniyet ve Beklentileri: Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 2012-2013*, 2015, Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi, 5(1), 293-299, Antalya.

ÖZET: Üniversite öğrencilerinin memnuniyetleri ve beklentilerinin belirlenmesi, bir yandan mutluluk ve huzurları için son derece önemli olup diğer yandan ise öğrencilerin zamanlarının büyük kısmını geçirdikleri üniversitelerde kurum kültürünün oluşması ve gelişmesi bakımından vazgeçilmez niteliktedir. Bu bağlamda 2012 ve daha sonra da 2013 öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde iki ayrı araştırmada elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak bu çalışmada değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ulaşılan bilgiler gençlerin etkileşimde bulundukları kurumsal yapıdan memnuniyetlerini ve beklentilerini büyük oranda ortaya koymuş ve öğrencilerin gelecek inşalarında faydalı olabilecek değişiklikleri belirleme çalışmalarına katkı sağlayıcı nitelikte olmuştur.

- Otlu, Bahar Mete - İkiz, Fatma Ebru, *Üniversite Yaşamına Uyum Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Başa Çıkma Yolları*, 2015, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(4), 35-52, Manisa.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, gençlerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yaşadıkları sorunlar hakkındaki görüşlerinin saptanmasıdır. Bu doğrultuda, üniversite yaşamının gençlerin hayatlarında ne gibi değişikliklere yol açtığı, gençlerin hangi alanlarda sorunlar yaşadıkları, bu sorunların günlük yaşamlarını nasıl etkilediği ve bu sorunlarla başa çıkmak için neler yaptıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcılar Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı 16 farklı bölümde öğrenim gören, 40 gönüllü üniversite öğrencisidir. Sonuçlar, üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun kendilerini yalnız hissettiklerini, bulundukları grup içinde uyuşmazlıklar yaşadıklarını, uyku ve yeme bozuklukları gibi şikayetlerinin olduğunu ortaya koymaktadır. Belirlenen ihtiyaçlar profesyonel psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yükseköğretim kurumlarındaki önemini vurgulamaktadır.

- Tansel, Bülent, *Üniversite Öğrencilerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi*, 2015, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44(2), 241-262, Adana.

ÖZET: Bu araştırmanın amacını, üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin, sosyodemografik değişkenler çerçevesinde incelenmesi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, 2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde bir üniversitenin fakülteleri ve yüksekokullarında öğrenim gören 505 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmada, Schaufeli vd. (2002), tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Çapri, Gündüz ve Gökçakan (2011), tarafından yapılan Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey testi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonuçları; cinsiyet, yaş, psikolojik destek, fakülte, sınıf seviyesi, hobi durumu, haftalık ders yükü, bölümü seçme nedeni değişkenlerine göre üniversite öğrencilerinin tükenmişlik puanlarının farklılaştığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar alan yazın eşliğinde tartışılıp çeşitli öneriler sunulmuştur.

- Yiğit, Bilgin - Karabıyık, Hüseyin - Kaçire, İlhan - Kurtulmuş, Mehmet, *Üniversite Yabancılaşma Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, 2015, Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, 4(7), 100-110.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin üniversiteye yabancılaşma düzeylerini incelemeyi amaçlayan geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan 551 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizinde çalışma grubu iki bölüme ayrılmıştır. 304 katılımcıyı içeren birinci grubun verileriyle Açımlayıcı faktör analizi (AFA); 247 katılımcıyı içeren ikinci grubun verileriyle Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. AFA sonucu ölçeğin tek faktörden oluştuğu ortaya çıkmıştır. Ölçeğin tek faktörlülüğü DFA ile de doğrulanmıştır. Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için Cronbach Alpha iç tutarlık ile Spearman-Brown ve Guttman Split-Half güvenirlik katsayısı incelenmiş ve çıkan değerler sırasıyla .85, .86 ve .86 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar kapsamında, üniversite yabancılaşma ölçeğinin öğrencilerin üniversiteye yabancılaşma düzeylerini incelemek için kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

- Albayrak, Elif - Yazıcı, Hikmet - Reisoğlu, Serpil, *Üniversite Öğrencilerinde Kişilik Özellikleri Akademik Öz Yeterlik Akademik Kontrol Odağı ve Akademik Erteleme*, 2016, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (38), 90-102, Burdur.

ÖZET: Üniversite öğrencileri arasında yaygın olarak gözlenen akademik erteleme davranışı, araştırmacılar tarafından farklı değişkenlerle ilişkilendirilerek açıklanmaya çalışılmaktadır. Akademik erteleme davranışı bu çalışmada kişilik, akademik öz-yeterlik ve akademik kontrol odağı değişkenleri ile ilişkilendirilerek incelenmektedir. Çalışmanın araştırma grubu farklı programlarda öğrenim gören 885 (Kız=496, Erkek=389) üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları, beş faktör kişilik özelliklerinin alt faktörlerinden sorumluluk ve yumuşak başlılık boyutları ile akademik kontrol odağının alt faktörlerinden dışsal kontrol odağının, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimlerini anlamlı düzeyde açıkladığını göstermektedir. Erkek öğrencilerin akademik erteleme eğilimleri kızlara oranla daha yüksek bulunmuştur. Sonuçların bir kısmı literatür bulgularıyla benzer bir kısmı ise farklı çıkmıştır.

- Arı, Asım - Ertem, Zehra Sümeyye, *Lise Öğrencilerinin Üniversite ve Öğretim Elemanı Kavram Algıları,* 2016, Uluslararası Cumhuriyet Eğitim Dergisi, 5(3), 78-92, Sivas.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin üniversite, öğrenci ve öğretim elemanı kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforik algıyı etkileyen etmenlerin incelenmesidir. Niteliksel yöntemlerin kullanıldığı çalışmada veri toplama aracı olarak Üniversite ve Öğretim Elemanı Metaforik Algı Anketi kullanılmıştır. Araştırmaya maksimum çeşitlilik örneklemesi yöntemine göre belirlenmiş 404 öğrenciye katılmış, veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrenciler üniversite kavramına ilişkin olumlu, öğretim elemanı kavramına ilişkin olumsuz algıya sahiptir. Öğrenciler üniversite için en çok hayat ve özgürlük; öğretim elemanı kavramı için de diktator ve patron metaforlarını kullanmışlardır. Bu sonuç öğrencilerin üniversite, öğrenci ve öğretim elemanı algılarının oluşmasında sorumluluk almanın ve

özgürlüğün önemini ortaya koymuştur. Olumsuz olan algının azaltılmasında ortaöğretim kurumlarına, bu kurumlardaki rehberlik servislerine ve öğretmenlere sorumluluk düşmektedir.

- Aşılıoğlu, Fatma - Şanlıbaba, Pınar - Çay, Rukiye Duygu, *Kalecik Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2016, Electronic Journal of Vocational Colleges, 6(1), 79–88.

ÖZET: Bu çalışmada meslek yüksekokulu (MYO) öğrencilerinin çeşitli değişkenler ile başarı düzeyi bileşenleri arasındaki ilişki ve başarı düzeyini etkileyen etmenler analiz edilmiştir. Değişkenler program, yaş, cinsiyet, yerleştirilme şekli, giriş yılı, mezuniyet yılı, yıllara göre önlisans/lisans programı sayısıdır. Başarı düzeyi bileşenleri ise akademik başarı not ortalaması, öğrenim süresi ve ders tekrarıdır. 2002-2014 yılları arasında Ankara Üniversitesi Kalecik MYO'daki Bahçe Tarımı, Peyzaj ve Süs Bitkileri, Gıda Teknolojisi ve Şarap Üretim Teknolojisi programlarından mezun olmuş 1034 öğrenciye ait veriler, SPSS programında çapraz tablolar, ki-kare analizi, T testi ve F testi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Farklı programlarda okuyan öğrenciler arasında not ortalaması bakımından anlamlı farklılıklar bulunmazken, öğrenim süreleri ve ders tekrarı bakımından farklılıklar tespit edilmiştir. Erkek öğrencilere göre kız öğrencilerin not ortalamaları yüksek, öğrenim süreleri kısadır. MYO'ya sınavla gelen öğrencilerin sınavsız geçiş yapanlardan daha başarılı olduğu görülmektedir. Giriş yıllarına göre not ortalamasına bakıldığında 2005 yılından itibaren bir düşüş söz konusudur. En kısa öğrenim süresi 2002, en uzun öğrenim süresi ise 2011 yılı mezunlarına aittir. Başarıyı artırmak için istekli ve başarılı öğrencilerin MYO'ları tercih etmelerinin sağlanması, sınavsız geçişin kaldırılması veya yeniden düzenlenmesi, okulların yeterli altyapıya kavuşturulması, okul-sektör işbirliğinin oluşturulması, öğretim elemanları ve teknik personelin nitelik ve nicelik bakımından yeterli hale getirilmesi gibi önlemlerin alınması gerekmektedir.

- Ayhan Melekoğlu, Macid - Güner Yıldız, Nevin, *Zihin Engelliler Öğretmenliği Öğrencilerinin Kaynaştırma Uygulamalarına ve Öğrenim Gördükleri Bölüme Bakışlarının Değerlendirilmesi,* 2016, Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi, 9(2), 310-325.

ÖZET: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören zihin engelliler öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme ve özel gereksinimli çocukların kaynaştırma uygulamalarına katılmasına yönelik bakış açıları incelenmiştir. On sekizi kaynaştırma uygulamaları ile ilgili bir araştırma projesinde gözlemci olarak çalışan toplam 59 zihin engelliler öğretmeni adayı, özel gereksinimli çocukların ilköğretim okullarında kaynaştırma uygulamalarına katılımlarıyla ilgili iki örnek olaya ve zihin engelliler öğretmenliği bölümüne ilişkin görüşlerini hazırlanan forma yönergeler doğrultusunda belirtmişlerdir. Analiz sonuçlarına göre, araştırma projesinde çalışan ve çalışmayan tüm öğrencilerin özel gereksinimli çocukların kaynaştırma uygulamalarına katılımlarını genel olarak olumsuz değerlendirdikleri belirlenmiştir. Kaynaştırma uygulamalarının sınıftaki diğer çocukların farklılıkları kabul etmesine katkı sağlayacağına ilişkin görüş açısından bakıldığında ise araştırma projesinde çalışan öğrencilerin daha olumsuz bir bakış açısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırma projesinde görev alan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetlerinin ve iyi bir gelecekleri olacağına dair umutlarının projede görev almayanlara göre anlamlı derecede fazla olduğu belirlenmiştir.

- Bağcı Ayrancı, Bilge - Mete, Filiz, *Lisans Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerine Görüşleri*, 2016, Journal of Human Sciences, 13(3), 4959–4972.

ÖZET: Eğitimin her aşamasında öğrencilerin anlatılanı dinlememe sorunu yaşanmaktadır. Dinlemenin önemi ve gerekliliğini araştıran pek çok çalışma mevcut olsa da öğrencilerin neden dinlemediği konusuna eğilen ve çözüm önerisi sunan araştırmaya nadir olarak rastlanmaktadır. Dinlemeyi engelleyen faktörler konusu, kitaplarda bölüm olarak ele alınmaktadır. Dinleyen odaklı olarak dinlememe nedenlerinin belirlenmesi, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma odak grup görüşmesi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın katılımcıları, ders sürecinde dinleme sorunları yaşadığı gözlemlenen lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu bağlamda, belirlenen 27 katılımcıyla sınıf düzeyi dikkate alınarak 5 grup oluşturulmuş ve görüşmede kullanılmak üzere hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşmede katılımcılara 6 ana tema; öğrenci, öğretmen, içerik, ortam, hız, süre kapsamında sorular sorulmuştur. Görüşme süresince elde edilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Görüşme süresi her grup için 45-60 dakika sürmüştür. Dinleyememe nedeni olarak öğrenciler en fazla öğrenci ve içerik temaları kapsamında görüşler bildirmişlerdir. Dinleyiciye bağlı dinleme engellerini belirleyebilmek için hazırlanan görüşme sorularından ortaya çıkan sonuca göre en yüksek oran %22.22 ile canı sıkıldığı öğrencilerinin dinleme becerisi üzerine görüşleri dinleyemediği olmuştur. %25.92 oranında katılımcı da anlatılan içeriği sıkıcı bulduğu ve gerçek hayatla bağdaştıramadığı için dinlemediğini bildirmiştir. Öğretmenle ilgili ise %18.51 oranında katılımcı, öğretmenin sınıfta dikkatleri konuya çekemediğini ve bu yüzden dinlemediklerini bildirmiştir. Öğrencilerin %18.51'i ise sınıfın kalabalık olmasının ders dinleme sürecini olumsuz etkileyen en önemli sorun olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar tarafından dersi dinlememe konusunda sorun olabilecek hız ve süre temaları kapsamında hiçbir görüş belirtilmemiştir.

- Barış, Dolunay Akgül - Ercan, Hazel, *Klasik Batı Müziği Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarı Müzik Lisans Öğrencilerinin Müzikal Beğenileri ve Müzik Dinleme Alışkanlıklarının İncelenmesi*, 2016, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (16), Bolu.

ÖZET: Bu araştırmada, klasik batı müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarında okuyan öğrencilerin müzikal beğenilerini ve müzik dinleme alışkanlıklarını çeşitli değişkenler açısından değerlendirmek ve mevcut durumu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Gerekli verileri toplayabilmek için, öğrencilere kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Verilerin işlenmesinde, SPSS 15.0 kullanılmıştır. Tanımsal istatistiklerden dağılım ölçüleri olan frekans (f) ve yüzde (%); bazı bulgular arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için ise parametrik olmayan testlerden Ki-Kare Bağımsızlık testi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinde en fazla eğitimini almış oldukları müzik türlerini dinledikleri, şarkıcı seçimlerinde ise müzik eğitimi almış kişileri tercih ettikleri tespit edilmiştir.

- Başaran, Handenur - Filiz, Nasibe Yağmur - Denat, Yıldız - Dikmen, Yurdanur, *Hemşirelik Öğrencilerinde Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri,* 2016, Journal of Human Rhythm, 2(1), 39–45.

ÖZET: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Tanımlayıcı ve analitik tipte yürütülen bu araştırmanın örneklemini kamu üniver-

siteleri olan Adnan Menderes Üniversitesi Aydın Sağlık Yüksekokulu ve Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü 529 üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Veriler, Öğrenci Tanıtım Formu ile ülkemizde Diker ve Demirel (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik, güvenirlik çalışması yapılan "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği" (YBÖÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve Cronbach alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız değişkenlerle ölçek toplam puanları arasındaki farkı incelemek amacıyla parametrik testlerden Student's T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %79.2'sinin kız, %48.2'sinin Anadolu lisesi mezunu, %60.9'unun üçüncü sınıfta, %39.1'inin dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olduğu, %44.6'sının düzenli kitap okuma alışkanlığı olduğu saptanmıştır. Ölçekten elde edilen toplam puanın (64.83±21.51) ölçek orta puanının altında olması nedeniyle öğrencilerin genel olarak yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin toplam puanının, kız öğrencilerin puanından anlamlı biçimde yüksek olduğu saptanmıştır (t:2.290, p0.05) gibi değişkenlerinden etkilenmediği saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük, öğrenmeye güdülenme açısından yetersiz, öğrenme faaliyetlerine katılma ve devamlılık gösterme açısından orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Başkan, Aytekin Hamdi - Akgül, Beyza Merve - Karaman, Merve - Karaküçük, Suat -Ayyıldız, Tebessüm, *Üniversite Öğrencilerinin Lisans Yerleştirme Sınavına Lys Hazırlandıkları Dönemdeki Zaman Kullanımlarına Göre Yerleştirme Puanlarının Karşılaştırması,* 2016, Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi, 3(3), 26-34, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Üniversite öğrencilerinin lisans yerleştirme sınavına (LYS) hazırlandıkları dönemdeki zaman kullanımlarına göre yerleştirme puanlarının karşılaştırmasıdır. Gazi Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören yaş ortalamaları 20.96±2.17 olan 314 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmamızın sonuçları değerlendirildiğinde ise; araştırmamıza katılan öğrencilerin üniversite yerleştirme puanlarının iyi düzeyde olduğu, boş zamanı verimli kullanma durumlarının kısmen, kişisel beceri ve meraklarının olduğu görülmektedir. Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin sınava hazırlandıkları dönemdeki kişisel merak ve beceri (spor yapmak, resim yapmak, müzik aleti çalmak vb.) sahipliliği arttıkça, ders çalışma süresi arttıkça, yerleştirme puanlarının da arttığı ve boş zaman verimliliği arttıkça, kişisel beceri sahipliliğinin de arttığı ortaya çıkmıştır.

- Biçer, Enis Baha - Altan, Fatih, *Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi*, 2016, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20(4), 1501-1517, Erzurum.

ÖZET: Giderek karmaşıklaşan finans dünyasında sistemin önemli bir aktörü olan bireylerin finansal konulardaki bilgi düzeylerinin geliştirilmesi ile tutum ve davranışlarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Ülkemizde bu doğrultuda başlatılan finansal okuryazarlık konusunda farkındalık oluşturma faaliyetleri kapsamında üniversitelerin birinci sınıflarında bölüm ayrımı yapılmaksızın Finansal Okuryazarlık eğitimleri düzenlenmiştir. Bu doğrultuda "Finansal Okuryazarlık" eğitimi verilen bir

Fakültede öğrenimlerine devam eden öğrencilerden (N=1.380), 335'ine anket formu uygulanmış ve öğrencilerin harcama, tutum, algı ve ilgi gibi toplam dört boyutta finansal okuryazarlık düzeyleri incelenmiş; bölümleri, finans ile ilgili eğitim alıp/almamaları ve demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık arasında farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlarda bu dört boyut için cinsiyete göre bir farklılık tespit edilmemiştir. Algı konusunda, finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık algıları; eğitim almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Öteki taraftan, araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüme göre finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanları anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yine, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre finansal okuryazarlık ortalama puanları, algı ve ilgi alt boyutlarında da anlamlı farklılık göstermektedir ki, ikinci sınıf öğrencilerinin algı puan ortalamaları diğerlerine göre yüksekken, birinci sınıf ilgi puan ortalamaları üst sınıflara göre daha düşük bulunmuştur.

- Bilgin, Burcu - Berkant, Hasan Güner - Tuncer, Murat - Tanaş, Ramazan, *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üst Biliş Düşünme Becerileri Açısından Değerlendirilmesi*, 2016, Adıyaman Sosyal Bilimler Dergisi, 8(24), 1121-1142.

ÖZET: Meslek yüksekokulu öğrencilerinin üst biliş becerilerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda meslek yüksekokulu öğrencilerinin üst biliş düşünme becerilerinin sınıf, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve bilgisayar eğitimi alma durumu gibi bağımsız değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Araştırma tarama modeline göre yürütülmüştür. Araştırma Atatürk Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulunun çeşitli programlarında öğrenim gören 348 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırma bulgularından birkaçı şunlardır; Üst biliş düşünme ölçeğinin alt faktörlerinde cinsiyete göre anlamlı fark yoktur. Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Becerisi alt faktöründe ise kız öğrenciler lehine anlamlı fark gözlenmiştirÜst biliş düşünme becerileri ölçeğine yönelik öğrenci görüşleri arasında bölüm değişkenine göre problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerileri alt boyutunda ve ölçeğin tamamı açısından anlamlı fark bulunmuştur. Bireylerin psikolojik özelliklerinin ölçülmesinde farklı nitelikteki veri toplama araçlarının kullanımı ve bunların korelasyonuna bağlı yorumların yapılmasıyla daha tutarlı sonuçlar elde edilebileceği düşünülmektedir. Sınıf içi öğrenme yaşantılarının planlanmasında öğrencilerin biliş ötesi becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler planlanmalıdır.

- Birinci, Muhammet Cenk - Boylu, *Yasin, Türkiyede Yükseköğretim Düzeyinde Yürütülen Rekreasyon Programları ve Program Amacına Yönelik Öğrenci Beklentileri Üzerine Bir Araştırma*, 2016, Journal of Recreation and Tourism Research, 3(1), 44-53.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı lisans düzeyinde rekreasyon eğitimi alan öğrencilerin bu programları, tercih sebeplerinin beklenti ve değerlendirmelerini etkileyip etkilemediğini ortaya koymaktır. Araştırmaya 18 fakülte ve yüksekokulun rekreasyon programlarında öğrenim görmekte olan 1.095 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin; öğrenim gördükleri program, okudukları okulun türü, cinsiyet, sınıf, aile reislerinin mesleği, ailelerin aylık ortalama geliri, kaldıkları yer ve okudukları programa kayıt şekillerinin beklentileri üzerine etkisinin olup olmadığını belirlemek için bazı sorular sorulmuştur. Verilen cevaplar bilgisayar ortamına aktarılarak bazı istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. Elde

edilen sonuçlara göre öğrencilerin kayıtlı oldukları okul türü, kayıt şekli gibi faktörler beklenti ve değerlendirmeler arasında anlamlı ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sonuçtan hareketle Türkiye'de lisans düzeyinde rekreasyon eğitimi veren okullar ve bu okullarda verilen eğitimin niteliği ile ilgili bazı önerilerde de bulunulmuştur.

- Boyacı, Adnan - Bozkuş, Kıvanç - Karacabey, Mehmet Fatih, *Eğitim Fakültesi Öğrencilerine Göre Fakülte Kültürü,* 2016, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(28), 443-452.

ÖZET: Çalışmanın amacı eğitim fakültesindeki son sınıf öğrencilerinin akademik kültüre ilişkin görüşlerini araştırmaktır. Araştırmanın evrenini Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören son sınıftaki öğretmen adayları oluşturmaktadır. Örneklem olarak 10 öğrenci, maksimum çeşitlilik yöntemine göre bölümler kıstas alınarak belirlenmiştir. On altı adet açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu uzman görüşlerine ve alan yazın taramasından elde edilen bulgulara göre oluşturulmuş ve kullanılmıştır. Bulgulardan, öğrenciler ile hocalar arasındaki mesafenin az olduğu, öğrencilerin genel olarak düşüncelerini özgürce ifade edemediği, öğrenciler arasında olmayan biz duygusunun yönetimde mevcut olduğu, yetenekli hocaların sadece öğrenciler tarafından takdir edildiği, yetenekli öğrencilerin de kimseden takdir görmediği, hocaların öğrencilere eşit davranmadığı ve kuralların öğrenci görüşlerine göre alınıp değiştirilebildiği anlaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre fakültede, öğrencilerin cezalandırılmaktan korkmadan düşüncelerini özgürce ifade edebilmesinin önünün açılması, öğrencilerin fakülteye olan aidiyetlerinin geliştirilmesi, yetenekli kişilerin ödüllendirilmesi, eşitliği güvence altına alacak ilkelerin belirlenmesi önerilmiştir.

- Burç, Nabi - Şen, Yavuz, *Makam Tanımada Önem Taşıyan Faktörler ve Öğrencilerin Basit Makamları Tanımadaki Yeterlilikleri,* 2016, İdil Sanat ve Dil Dergisi, 5(27), 1937-1965.

ÖZET: Bu araştırmada, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü öğrencilerine göre makam tanımada önem taşıyan faktörleri belirlemek ve bu öğrencilerin basit makamları tanıyıp tanıyamadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma gurubu, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan (örgün veikinci öğretim) öğrencilerden random yöntemiyle seçilen 40 kişiden oluşmaktadır. Araştırma betimsel desenden oluşan bir çalışmadır. Araştırmada öğrencilere göre makam tanımada önem taşıyan faktörleri belirlemek ve bu öğrencilerin basit makamları tanıyıp tanıyamadıklarını tespit edilebilmesi için genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, işitilen makamları tanımada, "makamın seyri, ezgisel çizgisi", "makamın dizisi", "ezginin başlangıç sesi", "ezginin bitiş sesi (tam kalış)", faktörlerinin çok önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin seslendirilen seyirlerdeki makamları tanıma oranları en çoktan aza sıralandığında; sırasıyla Bûselik, Karcığar, Hicaz, Rast, Hüseynî, Uşşak, Nevâ, Kürdî, makamlarının olduğu görülmüştür. En az tanınan makamın ise Basit Suzînak olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında, öğrencilerin makamları tanıma oranlarının (%71.7) iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Bütün Ayhan, Aynur - Demirci, Dilek, *Üniversite Sınavına Hazırlanan Ergenlerde Sınav Kaygısının İncelenmesi,* 2016, The Journal of Academic Social Science Studies, (44), 431-441.

ÖZET: Üniversite Giriş Sınavı ülkemizde liseden üniversiteye geçiş aşamasındaki ergenlerin hayatında oldukça kritik bir öneme sahiptir. Artık bir sınav çağı içinde yaşamaktayız ve insanların hayatları hakkında sınavlardaki başarısına göre karar verilmektedir. Ergenler ailesel, çevresel, bireysel ve eğitim-öğretim sistemi ile ilgili nedenlerden dolayı kendilerini kaygı yaratıcı bir ortamda bulurlar. Bu araştırma üniversite sınavına hazırlanan ergenlerin sınav kaygısını belirlemek ve sınav kaygısını etkileyen çeşitli değişkenleri ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma; Ankara il merkezinde dershaneye devam eden on yedi-yirmi bir yaş aralığında 236 kız, 238 erkek olmak üzere toplam 474 ergen üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada ergenlerin kaygı düzeyleri Spielberger (1980) tarafından geliştirilen Öner (1990) tarafından Türkçe' ye uyarlanan ''Sınav Kaygısı Envanteri" ile değerlendirilmiştir. Buna ek olarak demografik değişkenler için de araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Araştırmada anket tekniği kullanılmıştır. Anket sorularına verilen cevaplar SPSS istatistik programına girilmiştir. Araştırma sonucunda ergenlerin sınav kaygılarında cinsiyet, algılanan anne baba tutumu, ders çalışmak için ayrılan süre, sınava girerken kaygılanma durumu değişkenlerinin anlamlı fark yarattığı belirlenirken, liseden mezun olup olmama durumu, öğrenim görülen lise türü değişkenlerinin ise ergenlerin sınav kaygısı düzeylerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir. Sınav kaygısı açısından kız ergenlerin erkeklere oranla daha çok sınav kaygısı duydukları görülmüştür. Öte yandan ebeveynlerin tutumları sınav kaygısını etkileyen önemli bir nedendir. Anahtar kelimeler: Sınav Kaygısı, Ergen, Üniversite

- Büyük, Köksal - Akyıldız, Murat, *Anadolu Üniversitesi Örgün Öğrencilerinin Üniversitelerine Bağlılıklarının Öğrenci Memnuniyet Modeli ile İncelenmesi*, 2016, Anadolu University Journal of Social Sciences, 16(2), 145-157.

ÖZET: Yükseköğretim kurumlarının performanslarının öğrencilerinin gözünden değerlendirilmesi son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Yükseköğretim kurumları, öğrencilerinin memnuniyet düzeylerini arttırarak kurumun tercih edilirliğini arttırmak ve küresel eğitim pazarından daha çok pay almak istemektedir. Öğrencilerin gözünden incelendiğinde yüksek ve düşük memnuniyet duyulan boyutların belirlenmesi sayesinde yükseköğretim kurumunun sahip olduğu kaynakların memnuniyeti daha çok arttıracak boyutlara aktarılması imkânı kazanılabilir. Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi örgün öğrencilerinin üniversiteye bağlılıkları üniversiteye bağlılık modeli bağlamında incelenmiştir. Üniversiteye bağlılık modeli üniversitenin fiziksel imkânlarına, akademik, sportif ve kültürel faaliyetlerine, öğrencilerin bireysel akademik gelişim süreçlerine, üniversitenin zihinsel imajına ve üniversiteye bağlılığa ilişkin algıları içermektedir. Araştırmada test edilen model öğrencilerin üniversitenin fiziksel imkânlarına, faaliyetlerine ve akademik gelişim imkânlarına yönelik algılarının üniversite imajını etkilediğini, bu faktörlerden etkilenen üniversite imajının ise üniversiteye olan bağlılığı etkilediğini varsaymaktadır. Geliştirilen üniversiteye yönelik görüşler ölçeğinin güvenirlik ve geçerliliğini belirleyebilmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış ve tüm boyutların ortalama çıkarılan varyans (AVE) ve birleşik güvenirlikleri (Composite Reliability) hesaplanmıştır. Ölçeğin yüksek derecede geçerli [Chi square (c2 = 5268.50, df=1444, p)

- Coşar, Mustafa, *Üniversite Tercihinde Öğrencileri Etkileyen Faktörler,* 2016, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(1), Mayıs.

ÖZET: Türkiye'de sayıları 200'e yaklaşmış olan üniversitelerin öğrenciler tarafından hangi şehirde olduğu bile tam olarak bilinmediği bir dönemde üniversite adaylarını tercihlerini yaparken birçok faktörlerin etkilediği bilinmektedir. Bu faktörlerin en önemlileri arasında ailelerin kendi istedikleri okullara ve bölümlere öğrencileri göndermek istemeleri, üniversitenin imajı, öğrencilerin hayallerindeki üniversiteyi okumak istemesi, okul rehberlik servisinin yönlendirmesi, yazılı ve görsel basındaki reklamlar, internet ortamındaki tanıtıcı web sayfaları ve arkadaş çevreleri ile alınan ortak kararlar sıralanabilir. Bu kadar çok faktörün olduğu yerde öğrencilerin hangisinden etkilenerek karar verdiğinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu amaçla 2015 yılında Hitit Üniversitesi Mühendislik Fakültesini kazanan öğrencilere bir anket yapılarak tercihlerini hangi faktörlerin etkilediği sorulmuştur. Toplanan veriler istatistiki analizler yardımıyla değerlendirilmiş ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin %95'i "hayalimdeki üniversite olması" faktörünü işaretlediği görülmüştür. Çalışmanın tercih dönemlerinde öğrencilere ve üniversitelerin yönetim kadrolarına karar destek bileşeni olarak yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

- Coşkuner, Sonat, *Konservatuvar Öğrencilerinin Sound Paintingt Uygulamalarına Yönelik Öz Değerlendirmeleri,* 2016, Akademik Bakış Dergisi, 55, 384–396, Kırgızistan.

ÖZET: Soundpainting Walter Thompson tarafından 1970'li yıllarda, müzisyenler, dansçılar, aktörler ve görsel sanatçılar için yaratılmış evrensel eşzamanlı besteleme işaret dilidir. Dilin içerisinde bulunan 1500'den fazla hareket, Soundpainter adı verilen besteci/şef tarafından topluluğa işaret edilir ve gruptaki icracılar da bu hareketlere kendi disiplinleri ile cevap verirler. Daha çok performansa yönelik kullanılan bu dil, son yıllarda müzik eğitiminde de kullanılmaktadır. Yaratıcılığı geliştirdiği düşünülen Soundpainting dilinin öğrencilerin rastlamsal müzik dinleme, sahne fobisi, doğaçlama yapabilme, kendine güven duyma gibi performansa yönelik davranışlarına olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir. Günümüzde eğitimin yapılandırmacı bir yaklaşım içerinde olması, öğrencilerin yaparak, aktif olarak derse katılarak eğitimin içerisinde olmalarını gerektirmektedir. Soundpainting performansında bir öğrenci, hem icracı (yapan) hem de Soundpainter (yaptıran) olarak etkin bir şekilde derse katılabilir. Böylelikle kazandırılmak istenen davranışlar Soundpainting yolu ile kazandırılmış olacaktır. Yapılan bu çalışma konservatuvar öğrencilerinin Soundpainting eğitimine yönelik tutumlarını tespit etme amacı taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda Soundpainting eğitimine gönüllü olarak katılan öğrencilere öz değerlendirme formu hazırlanmış ve görüşleri alınmıştır. Öz değerlendirme sorularından elde edilen cevaplar değerlendirilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, konservatuvar öğrencilerinin Soundpainting çalışmalarına katıldıktan sonra özgüven ve motivasyonlarında olumlu yönde değişmeler olduğu, doğaçlama konusunda farkındalıklarının arttığı ve kısmen yapabildikleri, ancak yeteri kadar yaratıcı olamadıkları ve Soundpainting eğitimini diğer dersler ile ilişkilendirebildikleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

- Çetin, Seda, *Yeni Bir Dünya da Üniversiteli Gençler*, 2016, Türk Yurdu, 61(358), 41–43, Ankara.
- Çınar, İkram, *Üniversite Öğrencilerinde Üniversiteler Arasında Yatay Geçiş Algılarının İncelenmesi: Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği*, 2016, Kastamonu Eğitim Dergisi, 24(1), 317-334, Kastamonu.

ÖZET: Tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliğini taşıyan bu çalışmanın temel amacı, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi (KÜEF) öğrencilerinin üniversiteler arası yatay geçiş algılarını bazı sosyo-demografik değişkenler açısından ortaya koymaktır. Bu doğrultuda araştırmanın alt amaçları, KÜEF öğrencilerinin başka üniversitelere yatay geçiş sebeplerinin, program, cinsiyet, öğretim türü ve ikamet ettiği bölge değişkenlerine göre; anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Öğrenciler, Üniversite Seçme ve Yerleştirme Sınavında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesine yerleştirildikleri halde çeşitli sebeplerle birinci yılın sonundan itibaren başka üniversitelere giderek okuldan ve Kars'tan ayrılmaktadırlar. Bu durum Kars ve Kafkas Üniversitesinin olduğu kadar benzer özellikler taşıyan yeni kurulmuş taşra üniversitelerinin de sorunudur. Araştırma sonucunda, öğrencilerin başka üniversitelere yatay geçiş yapmalarının en önemli nedeni olarak "Olumsuz Akademisyenlik" bulunmuştur. Bunun ardından sırasıyla "Şehrin Etkisi", "Öğretim Süreci", "Akademisyen-Öğrenci İlişkileri" nedenleri gelmektedir. Yatay geçişte en düşük etki ise "Üniversitenin Etkisi" boyutuna aittir.

- Derebaşı, Deniz Günay - Yüceloğlu Keskin, Deniz Özge - Bayram, Levent, *Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Stres Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2016, Giresun Üniversitesi Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 8(14), 291-302, Giresun.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin algılanan stres düzeylerini bazı değişkenlerle ilişkileri yönünden ele almaktır. Araştırma grubu Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde eğitim görmekte olan öğrencilerden rastgele örneklem yoluyla seçilmiştir. Araştırmaya 68 kadın, 82 erkek olmak üzere 150 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara Kişisel bilgi Formu ve Algılan Stres Ölçeği (Cohen ve ark., 1983) uygulandı. Verilerinin analizine SPSS for Windows Release 17.00 paket programında Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi ile bakılmış, Spearman's Rho korelasyon analizi kullanılmıştır. Sonuçlara göre öğrencilerin stres düzeyleri yüksektir. Algılanan stres ile yaş, cinsiyet veya gelir kaynağı ile arasında bir ilişki bulunmadığını, ancak gelir düzeyi ile ilişkili olduğunu göstermiştir.

- Doğan, Bahar - Kınık, F. - Şehkar, F. - Çetin, Münevver, *Yükseköğretimde Örgütsel Kültürün Öğrencilerin Karar Verme Stillerine Etkisi*, 2016, Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(9), 223-232, Konya.

ÖZET: Örgüt kültürü kavramı, üniversite gibi eğitim örgütlerinde yapılanmaya, gelişmeye ve uygulamaya zemin hazırlayan harekete geçiricileri anlamayı ve analiz etmeyi kolaylaştırmaktadır. Bu kavram, aynı zamanda, üniversitelerin yönetimlerini iyileştirmede, verimliliği arttırmada ve reform stratejileri geliştirmede çeşitli yollar belirler. Bir üniversitedeki örgüt kültürünün analizi, sadece üniversite ile bağlantılı ağların çözümlenmesiyle değil, aynı zamanda tüm paydaşların bu ağları yorumlamaları ile yapılabilir. Bu sebeple, örgüt kültürü, örgütsel bağlamdaki ağların araştırılmasıdır. Zor

problemlerden etkilenen her karar mücadele sürecinin bir sonucudur. Karar verme sürecine giden yolda bazı adımların var olması kronolojik olarak algılanmasını sağlamaktadır. Kişinin belli hedef ve amaçlar merkezinde kararın sonuçlarını hesap etmesi ve problemi tanımlaması için sürecin işlerliğini sağlaması gerekir. Bir örgütte karar verme süreçlerinin köşe taşlarından birini teşkil etmesine dayanarak örgüt kültürünün etkisi sorgulanmalıdır. Bu araştırmanın amacı, yükseköğretim kurumlarındaki örgüt kültürünün öğrencilerin karar verme stillerine olan etkisinin belirlenmesidir. Tarama modeli şeklinde tasarlanan araştırmada, örgütsel kültür ve karar stilleri ölçekleri kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul'da çeşitli devlet üniversitelerinde okuyan 170 kadar üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Toplanan veriler SPSS 22.0 istatistik programında analiz edilmiştir. Lisans öğrencilerinin örgüt kültürü algılarında ve karar verme stillerinde istatistiksel olarak bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla çeşitli analiz teknikleri uygulanmıştır. Örgüt kültürü ile karar verme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda örgüt kültürü ve karar verme stilleri arasında anlamlı düzeyde ilişki saptanmıştır. Regresyon analizi sonucunda ise, örgüt kültürünün karar verme stillerini anlamlı düzeyde etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır.

- Eleren, Ali - Küçük, Orhan - Dilek, Serkan, *Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı*, 2016, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(7), 1865-1878, Kastamonu.

ÖZET: Ekonomik gelişmeleri ve bu gelişmelerin etkilerini yorumlayabilme yeteneğine ekonomi okuryazarlığı denilmektedir. Ekonomi okuryazarlığı sayesinde rasyonel bireyler dünyayı ve ekonomi politikalarının sonuçlarını doğru biçimde idrak edebileceklerdir. Bu da onların doğru iktisadi kararlar almalarına yardımcı olacaktır. Bu çerçevede çalışmamızda, daha önceki akademik çalışmalarda geliştirilen ölçekler yardımıyla Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığının ölçülmesi amaçlanmıştır. Kastamonu merkezde bulunan Fakülteler, yüksekokullar ve Meslek Yüksekokulunda toplam 428 öğrenciye anket uygulanmıştır. Hipotezlerimizi test etmek ve faktör analizi uygulamak suretiyle ekonomi literatürüne katkı sağlayacak biçimde dikkat çekici sonuçlara ulaşılmıştır. Sonuçlara göre öğrenciler ekonomi okuryazarlığı konusunda yeterlidir ve kendilerine güvenmektedirler. Fakat daha yapmaları gerekenler bulunmaktadır.

- Ersöz, Filiz - Konuşkan, Özlem - Ersöz, Taner, *Belirsizlikle Başa Çıkmada Etkili Olan Kriterlerin Araştırılması: Bir Üniversite Uygulaması,* 2016, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25(3), 215-232, Adana.

ÖZET: Bu çalışmada, belirsizlikle baş etmede en önemli faktörlerin hangileri olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Örneklemini, Türkiye'deki bir üniversitenin çeşitli bölümlerde okuyan 389 rastgele seçilmiş üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmada Belirsizlikle Başa Çıkma Stilleri Ölçeği (BÇSÖ) ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeğinden (BTÖ) yararlanılarak, belirsizlikle başa çıkmada en önemli kriterlerin tespitinde karar ağacı yöntemi kullanılmıştır. Belirsizlikle başa çıkmada en önemli kriterin; BTÖ kriteri için yaş kriteri, BÇSÖ kriteri için ise kardeş sayısı olduğu belirlenmiştir.

- Genç, Yusuf, *Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Sınav Kaygılarını Etkileyen Faktörler*, 2016, 219-239.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı; üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin sınav kaygılarını artırıcı sebepleri ve çözüm yollarını tartışmaktır. Bu öğrenciler bilgi seviyelerini artırma yönünde uğraş verirken aile, arkadaş, okul, çevre ve meslek baskısının etkisinde kalarak kaygı düzeyleri artmakta ve böylece bilgilerini verimli kullanamamaktadırlar. Başarılı olmak için öğrenmek önemlidir, ancak öğrenilen bilgileri aktif kullanabilmek daha önemlidir. Üniversite sınavına hazırlanan öğrenciler için hedef belirlenirken ve sınava çalışırken bu baskının dışında tutulmaları başarı trendlerini artıracak ve potansiyellerini kullanmalarını kolaylaştıracaktır. Araştırmada öğrencilerin ve ailelerin sınava verdiği önem ve sınav kaygısına dikkat çekilmek istenmiştir. Sınav kaygısını artıran ve öğrencileri bocalamaya iten unsurları belirlemek üzere yürütülen bu araştırmada literatür taraması ve alan araştırması yöntemiyle anket tekniği kullanılmış ve örneklem olarak Türkiye'de orta Anadolu illerinden Burdur ili seçilmiştir. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin yarıdan az fazlası kız, yarıya yakını erkeklerden oluşmuştur. Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim seviyeleri düz lisede okuyanlardan daha yüksektir. Eğitim seviyesi yüksek olan ebeveynlerin çocukları daha seviyeli ve başarılı okullarda okumaktadır. Anneler daha çok ev hanımı, babalar ise memurdur. Öğrencilerin %70'i sınavı kazanarak ailenin emeğini boşa çıkartmamaları gerektiği, %54'ü çevre baskısı altında olduklarını, %72,5'i ailesinin mutlaka sınavı kazanmasını beklediklerini, büyük bir çoğunluğu sınavda zaman sorunu yaşayabileceklerini, bir kısmı yeterince hazırlanamadıklarını ifade ederek bu durumun sınav kaygılarını artırdığını belirtmektedirler. Kız çocuklarının kaygı düzeyleri erkeklere göre daha yüksektir. Öğrencilerin %36,5'i sınav kaygısının başarı düzeylerini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Üniversite adaylarının üzerinde çevrenin ve ailesinin etkisi ve beklentileri oldukça fazladır. Öğrenciler bu beklentiler karşısında daha çok kaygılanmaktadır. Ailenin ilgisinin çocukların başarısında önemli bir etken olduğu görülmektedir. Öğrenciler; ailenin emeğini boşa çıkartmama, beklentilere karşı sosyal çevre baskısı altında olma, ailelerin yüksek beklentileri, sınavda zaman sorunu, sınava yeterince hazırlanamama gibi sebeplerle sınav kaygılarının arttığını ve bu durumun başarı düzeylerini olumsuz etkilediğini düşünmektedirler.

- Gezgin, Deniz - Adnan, Mertkan Müge, *Modern Çağın Yeni Fobisi Üniversite Öğrencileri Arasında Nomofobi Prevalansı*, 2016, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 49(1), 141–158, Ankara.

ÖZET: Mobil teknolojiler, günümüzde artık yaşamımızın bir parçası haline gelmiştir. Cep telefonları ve akıllı telefonların kullanımı hayatımızı her alanda kolaylaştırırken, bağımlılık veya huzursuzluk gibi bazı istenmeyen etkiler de ortaya çıkmaktadır. Son günlerde modern çağın fobisi olarak adlandırılan nomofobi, bireyin mobil cihazına erişemediğinde veya mobil cihaz üzerinde iletişim kuramadığında yaşadığı irrasyonel korku ve kaygı olarak tanımlanmaktadır. Bu kaygı, bireyin yaşamında günlük işlere yoğunlaşmasını olumsuz yönde etkiler. Cep telefonundan mahrum kalma korkusu olarak da ifade edilen nomofobi, akıllı telefonların yaygınlığının artmasına paralel olarak artış göstermiştir. Nomofobik davranışlar, günlük alışkanlıklarımızı değiştirebilmekte, özellikle öğrencilerin nomofobi yüzünden yaşadığı olumsuzluklar okul yaşantılarına ve akademik başarılarına da etki edebilmektedir. Bu çalışmanın da amacı, 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinde farklı

bölümlerde öğrenim gören 433 üniversite öğrencisi arasında nomofobinin yaygınlığını incelemektir. Tarama yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmanın analiz aşamasında betimsel istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, ölçekten alınan ortalama puan üzerinden öğrencilerin nomofobi düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyet, sınıf, cep telefonu kullanma süreleri ve akıllı telefon kullanma süreleri değişkenlerine göre nomofobi düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

- Gezgin, Deniz Mertkan - Adnan, Müge, *Makine Mühendisliği ve Ekonometri Öğrencilerinin Programlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi*, 2016, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(2), 509-525, Kırşehir.

ÖZET: Bilgisayar programlama, bilişim sektöründe yaşanan hızlı değişimler sayesinde sektörün önemli bir dalı haline gelmiştir. Yükseköğretimde Bilgisayar ve Yazılım Mühendisliği bölümlerinin yanı sıra, farklı mühendislik bölümleri ile matematik ve fen bilimlerine dayalı diğer bölümlerde de bilgisayar programcılığına verilen önem artmaktadır. Bilgisayar bilimleri haricindeki bölümlerde akademik başarı ve öğrenci memnuniyeti açısından bilgisayar programlama öğretiminde birtakım sıkıntılar ile karşılaşılmaktadır. Bu sıkıntılar ve öz yeterlik algısının akademik başarı üzerindeki rolünden yola çıkarak, bu çalışmanın amacı Türkiye'de bir devlet üniversitesinin makine mühendisliği ve ekonometri bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin bilgisayar programlamaya ilişkin öz yeterlik algılarını incelemektir. Altun ve Mazman (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan Programlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algısı Ölçeği'nin veri toplama aracı olarak kullanıldığı ve toplam 138 öğrencinin katıldığı çalışmada, veriler betimsel istatistikler ve bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, öğrencilerin programlamaya ilişkin öz yeterlik algılarının düşük olduğunu göstermektedir. Öğrenciler basit programlama görevlerini algılayabilmekte, ancak karmaşık programlama görevlerini algılamada sorun yaşamaktadırlar. Araştırmanın diğer bulgularına göre, erkek öğrencilerin kız öğrencilere, Makine Mühendisliği öğrencilerinin Ekonometri öğrencilerine kıyasla programlamaya yönelik öz yeterlik algılarının yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bilgisayar programlamaya ilişkin öz yeterlik algılarının yanı sıra hem tutum hem de önceki programlama deneyimine ek olarak öğrencilerin temel düzeyde programlama bilgisi içeren derslerdeki problem çözme yeteneklerinin ve yansıtıcı düşünme, algoritmik düşünme gibi üst düzey beceriler ile arasındaki ilişkilerin araştırılması faydalı olacaktır. Bilgisayar programlama ile ilgili yapılacak tüm çalışmalar, günümüzde son derece önemli bir yere sahip bu becerinin en etkin şekilde kazanılmasını sağlamaya ışık tutacaktır.

- Gökalp, Mehmet Raşit - Yeşildal, Mehmet - Han, Oğuz - Çelik, Sevim - Başaran, Tuncay, *Hemşirelik ve Tıp Öğrencilerinin Çevre Sorunlarına Yönelik Tutumları*, 2016, Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi, 3(2), 91-98, Zonguldak.

ÖZET: Hemşirelik ve tıp fakültesi öğrencilerinin çevre sorunlarına yönelik tutumlarını ve etkileyen faktörleri belirlemektir. Kesitsel tipte tanımlayıcı araştırma Bülent Ecevit Üniversitesi hemşirelik ve tıp öğrencileriyle (S=735) gerçekleştirildi. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Çevresel Tutum Ölçeği (ÇTÖ) ile toplandı. Veriler SPSS 10.0 Paket Programı kullanılarak değerlendirildi. Öğrencilerin ÇTÖ'den ortalama 82.25±1.02 puan aldıkları saptandı. Tıp öğrencilerinin (p=0.000) çevre sorunla-

rına daha duyarlı olduğu belirlendi. Çevreye duyarlı olmanın (p=0.000), sağlık çalışanlarının çevreye karşı duyarlı olmaları gerektiğini düşünmenin (p=0.000), ekonomik durumun (p=0.010) öğrencilerin çevresel duyarlılığını etkilediği bulundu. Öğrencilerin çevresel duyarlılıklarının yüksek olduğu ve onların çevre sorunlarına yönelik tutumlarında demografik özelliklerinin etkili olduğu belirlendi.

- Gökkurt, Burçin - Usta, Neslihan - Uygun, Tuğba, *Üniversite Öğrencilerinin Matematik Problemine İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla Analiz Edilmesi*, 2016, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(2), 536-556, Bartın.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin matematik problemine yönelik algılarını metafor yoluyla incelemektir. Veri toplama aracı olarak, çalışmada Sezgin-Memnun (2015)'un matematik problemiyle ilgili hazırlamış olduğu form kullanılmıştır. Bu çalışmanın katılımcılarını, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinin ilköğretim matematik ve sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören toplam 269 (204 Kız, 65 Erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmadan elde veriler, öğrencilerin yazılı açıklamalarından ve bunlar arasından seçilen 16 öğrenciyle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yaklaşımına dayalı olgu bilim yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada içerik ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Çalışma sonunda, öğretmen adaylarının matematik problemine ilişkin 11 farklı kategoride metaforlar geliştirdikleri ve bunlar arasında en çok üretilen metaforun yığılmalı yapı/çözüm yapısı kategorisinde olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmada, sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin, matematik problemine ilişkin görüşlerinin, matematik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilere göre olumsuz olduğu tespit edilmiştir.

- Göksel, Ali Gürel - Caz, Çağdaş - Zorba, Ercan - Gümüşdağ, Hayrettin, *Kitap Okuma Alışkanlığı Bireysel ve Takım Sporu ile İlgilenen Üniversite Öğrencileri Örneği*, 2016, Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, 55, 195-206, Kırgızistan.

ÖZET: Araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin kitap okumaya ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve okuma alışkanlıklarının aktif olarak bireysel sporlarla ve takım sporlarıyla ilgilenme değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğinin araştırılmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu; Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 86'sı erkek, 52'si kadın olmak üzere toplam 138 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Gömleksiz (2004b) tarafından geliştirilen "Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından geliştirilen "kişisel bilgi formu" kullanılmıştır. Veriler; betimsel istatistik, t-testi ve Anova kullanılarak analiz edilmiş, ayrıca bulunan anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında çıktığını bulmak için Tukey testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda; kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla kitap okudukları tespit edilmiştir. Ayrıca, bireysel spor ve takım sporu ile ilgilenen öğrenciler arasında herhangi bir farka rastlanılamamıştır.

- Güler, Zeki, *Yaşantısal Öğrenme Kuramının Eskişehir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Stajları ile İlişkilendirilmesi Sorunlar-Öneriler*, 2016, Sosyal Bilimler Dergisi, 3(8), 171-196.

ÖZET: Bu çalışmada aktif öğrenmeyi ve bireysel farklılıkları temel alan "yaşantısal öğrenme kuramı" merkeze alınmıştır. Bireyler farklı yöntemlerle öğrenmektedir. "Yaparak öğrenme" ya da "yaşantısal öğrenme" kavramları kuram ve uygulama ilişkilerini ortaya koyan ve birlikte değerlendiren bir yaklaşım biçimidir. Yaşantısal öğrenme kuramı, öğrenme kavramının bireylerin en verimli biçimde kendi yaşantılarından ve deneyimlerinden kaynaklandığını ortaya koymuştur. Staj; mesleki öğretimin temel kavramlarından biridir. Her eğitim seviyesindeki öğrencilerin eğitim-öğretim yoluyla elde ettikleri bilgileri ve becerileri yaparak ve uygulayarak sınamasıdır. Staj, okulda elde edilen soyut nitelikli bilgilerin iş yaşamında somutlaşmasını sağlayan uygulamalar bütünüdür. Bu çalışmada Eskişehir Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin staj çalışmaları değerlendirilmiş ve öğrenme stilleri ortaya konmuştur. Bu çalışmada staj kavramı ile öğrenme kuramları arasındaki ilişki özellikle David A. Kolb 'un "yaşantısal öğrenme" kuramı ile ortaya konulmuştur.

- Gündüz, Cemil, *Üniversite Öğrencilerinin Örgütsel Problemleri ile Başa Çıkma Yolları: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğrenci Konseyi Örneği,* 2016, Sosyal Bilimler Dergisi, (8), 274-286.

ÖZET: Ülkemizde, gençliğin kimlik kazanmasında en önemli süreç olan üniversite yılları; sağlıklı bir yönlendirme yapılmadığı takdirde büyük sorunlara yol açmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrencilerinin sosyal problemlerini tespit ederek, bu problemlere çözüm önerileri geliştirmektir. Bu bağlamda Üniversitelerarası Kurul tarafından hazırlanan Üniversiteler Öğrenci Konseyi Yönetmeliği ile Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğrenci Konseyi Yönergesi incelenerek öğrenci temsilcileriyle yüz yüze ve telefonla görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca, bu çalışmada öğrenci temsilcileri ve üniversite yönetimi arasındaki iletişim kanalları da ele alınmıştır. Ülkemizin geleceğinin inşa edildiği üniversitelerde gençliğin yetiştirilmesi ve sorunlarının çözülmesi hususunda bu tür sivil örgütlerin önemli bir yeri vardır. Bu sebeple binlerce öğrencinin bir arada eğitim gördüğü bu kurumlarda, problemleri anında iletmek ve güncel çözümler üretmek açısından Öğrenci Konseyleri'nin etkinliğinin artırılması sağlanmalıdır.

- Kalkın, Gökdeniz - Erdem, Haluk - Deniz, Mehmet - Türen, Ufuk, *Üniversite Öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun Nomofobi Akademik Başarıya Etkisi*, 2016, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(3), 923-936, Isparta.

ÖZET: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun (Nomofobi) akademik başarıya olan etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Nomofobi ölçeği, günlük akıllı telefon kullanım süreleri ve demografik veriler Malatya'daki akıllı telefon ve mobil internet kullanan üniversite öğrencilerine (N=312) uygulanan bir anket vasıtasıyla toplanmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları verileri ise üniversite yönetiminin izniyle temin edilmiştir. Öğrencilerin %55'inin nomofobik olduğu ve günde ortalama 6,43 saat akıllı telefonla zaman geçirdikleri bulunmuştur. Öğrencilerin nomofobik olma seviyesi ile günlük akıllı telefon kullanım süreleri pozitif yönlü, akademik başarıları ise negatif yönlü ilişkili olduğu görülmüştür. Ayrıca yapısal eşitlik modeli ile yapılan analizler neticesinde öğrencilerin nomofobik olma seviyelerinin (dört boyutuyla birlikte) akademik başarılarını negatif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Çalışmamızın bulgularına göre nomofobi üniversite öğrencileri arasında önemli bir sorun teşkil etmektedir ve bu yönde eğitim yöneticileri ve ebeveynler açısından yapılacak önemli hususlar olduğu düşünülmektedir.

- Koç, Canan - Aygül, İlkay, Tunceli *Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanları ile Öğrenme Stillerinin İncelenmesi*, 2016, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (37), 112-132, Burdur.

ÖZET: Bu araştırma, Tunceli Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin çoklu zeka alanları ile öğrenme stillerinin bazı değişkenlere göre değişip değişmediğini ve Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin çoklu zeka alanları ile öğrenme stilleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılında Tunceli Üniversitesi Tunceli Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören toplam 590 (317'si kız, 273'ü erkek) öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri çoklu zeka alanları envanteri ve öğrenme biçemleri envanteri ile toplanmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoklu zeka alanlarında görsel-uzamsal ve müziksel-ritmik zekaya ilişkin puanların cinsiyete göre; görsel-uzamsal, müziksel-ritmik, bedensel-kinestetik ve sosyal zekaya ilişkin puanların bölümlere göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Meslek yüksekokulu öğrencilerin öğrenme stilleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemekte, bölümlere göre ise duyumsal/sezgisel boyutta anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Araştırmada bütün zeka alanları ile öğrenme stilleri arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur.

- Küçükali, Adnan, *Atatürk Üniversitesinde Öğrenim Gören Azerbaycanlı Öğrencilerin Sosyo Ekonomik Durum ve Problemleri*, 2016, Turkish Studies International Periodical For the Languages Literature and History of Turkish or Turkic, 11(2), 875-894.

ÖZET: Dünyada ve Türkiye'de giderek yaygınlaşan uluslararası öğrenim birçok ülkenin oldukça önemli gelir kaynaklarından ve istihdam alanlarından biri haline gelmiştir. Uluslararası öğrenim veren ülke, bu yolla kendisine yalnızca ekonomik katkı sağlamakla kalmayıp, kültürel değerlerinin, diğer ülkeler tarafından tanınmasına ve ülkesinin uluslararası saygınlığının artmasına da katkı sağlamaktadır. Türk Yükseköğretim Kurumu da her geçen gün artan bir hızla bu alana girmekte, dış ülkelere öğrenci göndermekte ve kabul etmektedir. Bu bağlamda, Atatürk Üniversitesi de dış ülkelerden oldukça önemli rakamlarda öğrenci kabul eden bir devlet üniversitesidir. Bu çalışma, Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Azerbaycanlı öğrencilerin, sosyo-ekonomik durumlarını ve karşılaştıkları problemleri belirlemek ve bu problemlere yönelik birtakım politikalar geliştirmek amacı ile hazırlanmıştır. Araştırma, Azerbaycan uyruklu öğrencilerin yaşadıkları problemleri aşmalarında üniversitenin sosyal ve kültürel imkânlarından etkin yararlanmalarının anlamlı etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırma sonucunda, Azerbaycanlı öğrencilerin Türkiye'den ve Atatürk Üniversitesinden genel olarak memnun oldukları, buna karşılık oldukça az bir kısmının bir takım sosyo-ekonomik problemler yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar başlıklar halinde şunlardır; öğrenim gördükleri Atatürk Üniversitesinin sosyal imkânlarından yeterince yararlanamama, derslerin yoğunluğundan dinlenmeye gereken vakiti ayıramama, kültürel farklılıktan kaynaklanan mezhepsel sorunlar, konaklama ve maddi sorunlar. Azerbaycanlı öğrencilerin üniversitenin sosyal imkânlarından yeterince yararlanamaması, çevre ve şehir hakkında gereğince bilgi sahibi olamadıklarından kaynaklanmaktadır. Konaklama ve maddi sorunlara yönelik problem sahibi olduğunu ileri süren öğrencilerin toplamı oldukça düşük orandadır. Öğrencilerin, derslerin yoğunluğunda dinlenmeye yeterince vakit ayıramama düşünceleri ise yabancı bir ülkede yaşanılabilecek başlıca problemlerden biridir.

Mezhepsel farklılıklarının üniversitede yine çoğunluğu Müslüman öğrencilerden oluşan bir topluluk içerisinde problem oluşturduğu düşüncesi ise araştırılması gereken farklı bir çalışma olarak kendini göstermektedir. Bu alanda yapılacak çalışmalar, yeni sosyal politikaların oluşturulmasına da zemin hazırlayacaktır.

- Menteş, Ali Recai - Haznedaroğlu, Eda - Güner, Şirin, *Diş Hekimliği Öğrencilerinin Klinik Eğitimi Öncesi ve Sonrası Dönemde Dental Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, 2016, Dicle Dişhekimliği Dergisi, 17(1), 56-60, Diyarbakır.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, diş hekimliği öğrencilerinin klinik öncesi eğitim dönemi ile aynı öğrencilerin klinik eğitimi sonrasındaki dental kaygı düzeylerinin ve kaygı ile ilişkili faktörlerin değerlendirilmesidir. Çalışmaya dahil edilen 166 diş hekimliği öğrencisinden ilk kısmı katılanların yaş, cinsiyeti, diş hekimi ziyaret sıklığı gibi sosyo-demografik bilgileri içeren; ikinci kısmı ise dental kaygı faktörleri ile ilgili sorulardan oluşan bir anket formu doldurulması istenmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde ki-kare testi kullanılmıştır. En yüksek kaygı faktörü olarak klinik öncesi dönemde; dental aletlerin sesi, iğnenin görüntüsü ve dental aletlerin görüntüsü olduğu tespit edilmiştir. Bu faktörlerin klinik eğitimi sonrası dönemde istatistiksel olarak anlamlı olarak düştüğü görülmüştür (p= 0.0001, p=0.0049, p=0.0005). Diş hekimliği mesleğini seçmiş olan bireylerde de dental kaygının yüksek olması toplumumuzda dental kaygının yaygın olduğunu teyit etmektedir. Dental kaygı düzeylerinin, klinik eğitiminden sonra düşmüş olmasının diş hekimliği eğitiminin olumlu etkisine bağlı olabileceği düşünülmektedir.

- Öz, Abdullah - Arslan, Baran, *Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklerinin Kompulsif Satın Almaları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*, 2016, Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, 55, 341-351, Kırgızistan.

ÖZET: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin yaş, cinsiyet ve gelir gibi demografik özelliklerinin kompulsif satın almaları üzerine etkilerini incelenmektedir. Kompulsif satın almayı belirleyen temel faktörlere vurgu yapan literatürde, kompulsif satın almada cinsiyet, medeni durum ve gelirin göreceli önemi üzerine farklı görüşler ortaya konulmuştur. Harran Üniversitesi'nde eğitim gören 1257 öğrenciye uygulanan anket istatistiksel olarak analiz edilerek, çalışmada kompulsif satın almayı etkileyen en önemli demografik faktörlerin sırasıyla cinsiyet, medeni durum ve aile geliri olduğu ortaya konulmuştur. Çalışmada aynı zamanda demografik özelliklerden yaş'ın öğrencilerin kompulsif satın alma üzerine etkili olmadığı belirlenmiştir. Bu analiz sonucunda, bu çalışma öğrencilerin demografik özellikleri ile kompulsif satın alma eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

- Özkan, Abdurrahman - Anık, Mehmet, *Türkiye'de Gençlik ve Üniversite İlişkisi: Yapısal Sorunlar ve Somut Öneriler*, 2016, İş Güç: Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 18(2), 180-193, Bursa.

ÖZET: Türkiye' de gençlik-üniversite ilişkisi, farklı boyutlarda çeşitli sorunları içinde barındıran karmaşık bir alanı içerir. Bu çalışmanın amacı, öncelikle bu bağlamda belli başlı sorunlu kısımları tespit edip, akabinde bunlara yönelik uygulanabilir, somut birtakım çözüm önerileri teklif etmektir. Türkiye' de son senelerde üniversitelerin sayısı oldukça artmış, ancak bu nicel artış nitelikle ilgili sorunları azaltmamış, aksine arttırmıştır. Üniversitelerdeki öğretim elemanı eksikliği, öğrenci kontenjanlarının fazlalığı, fiziki altyapı eksikliği bu konuda bilinen sorunlardan sadece birkaçıdır. Çoğunlukla bilinçsizce yapılan bölüm tercihleri, üniversite dönemindeki yoğun müfredat, bu müfredatın güncel yaşamdan kopukluğu, mesleki bilgi aktarımındaki yetersizlik ve mezuniyet sonrası istihdam sorunu, üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları temel sorunlardır. Ortaokul döneminden itibaren mesleki yönlendirme amaçlı rehberlik çalışmalarının yapılması, üniversitelerdeki derslerin müfredatının güncellenmesi, pratiğe yönelik derslere önem verilmesi, lisans programlarının süresinin tekrardan düzenlenmesi, istihdam alanlarının yeniden tanımlanması ve istihdam olanaklarının arttırılması, bu konudaki sorunları çözmek için atılabilecek temel adımlardır.

- Özyakışır, Deniz - Şayan, Serkan, *Üniversite Öğrenci Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı Kafkas Üniversitesi Üzerine Bir Saha Çalışması*, 2016, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1, 197-219, Kars.

ÖZET: Bu çalışmada Kafkas Üniversitesinin Kars ekonomisine sağladığı sosyoekonomik etkiler analiz edilmektedir. Bu kapsamda Kafkas Üniversitesi öğrencileriyle yapılan anketlere göre bir öğrencinin bir aylık harcamasının 600,19 TL, kayıtlı 16044 öğrenci hesaba katıldığında bu rakamın aylık 9.629.448 TL olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin Kars'ta sekiz ay bulundukları varsayılırsa; yıllık toplam ekonomik katkının 77.235.587 TL olduğu görülmektedir. Bu rakamlar, üniversitenin Kars ekonomisine sağladığı katkıyı ortaya koyması açısından önemlidir.

- Sayılı, Murat - Karabacak, Musa, *Üniversite Öğrencilerinin Barınma Yeri Tercihleri: Havza Meslek Yüksekokulu Örneği*, 2016, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 195-216, Çankırı.

ÖZET: Barınma insanların en temel gereksinimlerinden biridir. Bu gereksinim ailelerinden uzakta öğenim gören üniversite öğrencileri için biraz daha fazla öneme sahiptir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin barınma yeri tercihlerinin neye göre değişkenlik gösterdiği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Havza Meslek Yüksek Okulunda 2014-2015 öğretim yılında aktif ders kaydı yapmış öğrencilere uygulanmıştır. Çalışmanın sonuçlarında, öğrencilerin barınma yeri tercihlerinde en önemli faktörün gelir unsuru olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde, söz konusu gelir kalemlerinin hem öğrencilerin hem de aile bireylerinin aylık gelirlerinin olduğu görülmektedir.

- Tambağ, Hatice - Can, Rana, *Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Kritik Düşünme Eğilimlerinin Belirlenmesi*, 2016, Çağdaş Tıp Dergisi, 6(3), 200-205.

ÖZET: Araştırma Sağlık Yüksekokulu Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü öğrencilerinin kritik düşünme eğilimlerini belirlemek amacıyla yapıldı. Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın evrenini, bölüm henüz yeni açıldığından Mustafa Kemal Üniversitesi Hatay Sağlık Yüksek okulu 2013-2014 yılında sadece 1, 2 sınıfta eğitim gören 60 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemi ise araştırmaya katılmayı kabul eden 52 öğrenci oluşturmuştur. Veriler kişisel bilgi formu ve Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği (KEDEÖ) uygulanarak toplanmıştır. Verilerin değerlendir mesinde frekans, yüzde, t Test, tek yönlü varyan s analizi v e Tukey testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin eleştirel düşünme puan ortalaması 2 29.36±26.58 olup düşük düzeydedir. Öğrencilerin KEDEÖ alt ölçek puan ortalamalarından sadece analitiklik ve açık fikirlilik alt ölçekleri puan ortalaması orta düzeyde diğer boyutların puan ortalaması ise düşük düzeydedir. Araştırmada anne eğitim düzeyinin öğrencilerin eleştirel düşünme düzeyleri üzerine etkisi olduğu saptanmıştır.

- Taş, Barış - Türkan, Okan, *Üniversite Öğrencileri İkametgah Durumu ve Şehir İlişkileri: Çankırı Örneği*, 2016, Journal of International Social Research, 9(47), 403-410.

ÖZET: In our country, universities, the city's population, economy, be said to be more than the number of studies examining the changes taking place in social and cultural structures. In this study, Çankırı Central is located in the district of Çankırı Karatekin University education students 2015-2016 academic year with regard to the data obtained was used in the research objectives. These data were presented as a result of using in-depth interviews and observations. The purpose of this article, student residence status of the city is the relationship, students have demonstrated differences in the spatial distribution of the housing situation over. In addition, temporal changes in the students' ideas about the city of Çankırı, according to their perspective is also evaluated. As a result of university students it was found to experience problems related to housing and residence.

- Uğurlu, Celal Teyyar - Köybaşı, Fatma - Ceylan, Neslihan, *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Üniversitenin Örgütsel İmajının Değerlendirilmesi,* 2016, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3), 885-896, Mersin.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinin görüşlerine göre Cumhuriyet Üniversitesi'nin örgütsel imajını değerlendirmektir. Çalışma, betimsel tarama modelinde nicel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemi 2014-2015 akademik yılı Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 951 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, Kazoleas vd. (2001) tarafından geliştirilen ve Polat (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan örgütsel imaj ölçeği ile toplanmıştır. Örgütsel imaj ölçeği 6 boyutlu olup toplam ölçeğin güvenirlik katsayısı .94'tür. Veriler, betimsel nicel analiz tekniği ile çözümlenmiş, ayrıca fark testleri (t-testi ve Anova) kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üniversitenin örgütsel imajını düşük düzeyde değerlendirmişlerdir. Kalite alt boyutu hariç (orta düzey) diğer alt boyutlardaki imaj puanları düşük düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Diğer değişkenler olan memleket, öğrenim durumu, sınıf düzeyi ve yerleşim birimi değişkenlerine göre öğrencilerinin üniversitenin örgütsel imajına ilişkin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermektedir. Memleket değişkenine göre öğrencilerin görüşlerindeki farklılık Sivaslı olan öğrenciler lehinedir. Öğrenim durumu değişkenine

göre öğrencilerin görüşlerindeki farklılık 1. Öğretim öğrencileri lehinedir. 4. Sınıf öğrencileri 2. Sınıf öğrencilerine göre üniversitenin örgütsel imajını daha düşük düzeyde değerlendirdikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca, ilçede yaşayan öğrencilerin ilde yaşayan öğrencilere göre üniversitenin örgütsel imajını daha olumlu değerlendirdikleri bulunmuştur. Araştırma bulgularına göre çeşitli öneriler verilmiştir. Önerilerden birisi genel görünüm ve fiziki alt yapı imajını artırmak için hem estetik hem kullanışlı-dayanıklı yapıların olması sağlanacak şekilde mimari ve çevre düzenlemelerine ağırlık verilmesidir. Bir başka öneri olarak ikinci öğretim öğrencileri için ulaşım- beslenme ve sosyal faaliyetlerden yararlanma gibi ihtiyaçların karşılanması için uygun zaman dilimi aralığında mekânların açık olması belediye başkanlarınca arz edilebilir.

- Uluocak, Soner, *Konservatuar Öğrencilerinin Stres Kaynakları*, 2016, Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 8(1), 216-228, Konya.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı konservatuar öğrencilerinin stres kaynaklarını, öğrencilerin görüşlerinden yararlanarak ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemiyle desenlenen araştırmada öğrencilerin lisans öğrenimleri süresince maruz kaldıkları stres kaynakları araştırılmış, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler sonucunda öğrencilerin stres kaynakları eğitim-öğretim sistemi, gelecek kaygısı, sosyal yaşam ve kişisel özellikler başlıklı dört temel kategori ve bu kategorilere bağlı çeşitli tema ve alt temalarla ifade edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin gelecek kaygısı, çalgı sınavlarına yönelik performans kaygısı ve müzik pratiklerini gerçekleştirmeye yönelik çalışma odası yetersizliği gibi stres faktörleri üzerinde sıklıkla durdukları görülmüştür. Ayrıca toplumun klasik müziğe bakış açısı ve konservatuar dışındaki arkadaş grupları tarafından anlaşılamama gibi faktörlerin de öğrenciler üzerinde stres yarattığı belirlenmiştir. Öğrencilerin, klasik müzik icracılarının istihdamına yönelik daha fazla çalışma yapılmasının, maruz kalınan stres kaynaklarının azaltılması yönünde önemli ölçüde çözüm sağlayacağı görüşüne sahip oldukları tespit edilmiştir.

- Aytar, Emine - Bakırcı, Hasan - Arslan, İbrahim Hakkı, *Meslek Yüksekokullarının Kariyer Çalışmaları ile Üniversite Adaylarına Katkıları: Harran Üniversitesi Hilvan Meslek Yüksekokulu Örneği,* 2017, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(21), 397-411, Burdur.

ÖZET: Üniversiteler genel olarak bilimsel bilgi üreten ve yayan kuruluşlar olmalarının yanı sıra bölgesel kalkınmanın da temel dinamiklerinden biri olarak kabul edilmişlerdir. Tarihsel süreci içerisinde değişik misyonlar yüklenmiş olan meslek yüksekokulları, ilçelerin pek çok alanda gelişimine de katkı sağlamaktadır. Bu çalışma, Hilvan Meslek Yüksekokulu'nun, üniversite adaylarının eğitim hayatına, sosyal ve kişisel gelişimlerine katkılarını ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Hilvan Belediyesi bünyesindeki Bilgi Evi'ne kayıtlı üniversite adaylarını kapsamaktadır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken 150 olarak bilinen evren büyüklüğü için, %5 hata oranı ile evreni temsil edebilecek 91 deneğe ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilen 15 soruluk anket formudur. Anket analizinde SPSS 18 paket program ile veriler analiz edilmiştir. Çalışmada her bir ifade için güvenilirlik testi yapılmış ve Ki-kare testi kullanılmıştır. Analizlerde akademisyenlere karşı önyargı ile ders ortamına karşı önyargı, kişinin sosyalleşmesi ile özgüveni ve üniversiteli olma isteği ile özgüvenleri arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

- Barutçu Yıldırım, Funda - Güneri, Oya Yerin - Çapa Aydın, Yeşim, *Üniversite Öğrencilerinin Üniversitede Sunulabilecek Hizmetlere Yönelik İhtiyaçları,* 2017, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Dergisi, 41(41), 17-28, Denizli.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin üniversitede sunulabilecek hizmetlere yönelik ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçları cinsiyet ile sınıf düzeyi değişkenlerine göre incelemektir. Bu çalışmada ayrıca öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik olarak düzenlenen etkinliklerinin sunumuna, saatine ve duyurulma şekline yönelik tercihleri de araştırılmıştır. Araştırma kapsamında, Ankara'daki bir devlet üniversitesinin farklı bölümlerinde okuyan 16800 lisans öğrencisi arasından, tabakalı seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 5000 lisans öğrencisine 'Öğrenci İhtiyaçları Anketi' çevrim içi olarak uygulanmıştır. Anketi, 1276 öğrenci eksiksiz olarak yanıtlamıştır. Elde edilen verilere, betimsel istatistik analizi ve çok yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Bulgular, öğrencilerin en çok mesleki konularda desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermiştir. Mesleki, duygusal ve üniversite yaşamıyla ilgili ihtiyaçların cinsiyete göre; akademik, üniversite yaşamı ve çalışma becerileriyle ilgili ihtiyaçların da sınıf düzeyine göre farklılık göstermesi elde edilen diğer bulgulardır. Sonuçlar ayrıca, öğrencilerin etkinliklerinin öncelikli olarak akademik dönemin başında, zaman aralığı olarak 15:30-17:00 saatleri arasında ve gösterim formatında olmasını tercih etiklerini göstermiştir. Etkinliklerin e-postayla duyurulması ise, öğrencilerin en çok tercih ettikleri duyuru şekli olmuştur.

- Başer, Doğa - Kalaycı Kırlıoğlu, Huriye İrem - Kırlıoğlu, Mehmet, Karakuş, Özlem, *Üniversitelerde Engelli Öğrencilerin Eğitim Alanında Karşılaştıkları Sorunlar: Selçuk Üniversitesi Örneği,* 2017, Journal of Human Sciences, 14(3), 2577-2589.

ÖZET: Bu araştırmanın genel amacı Selçuk Üniversitesi bünyesinde yer alan engelli öğrencilerin eğitim alanında karşılaştıkları eğitsel sorunları ortaya koymaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemine göre dizayn edilmiştir. Veriler nitel araştırma desenine göre Selçuk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi adına (1) öğrenci, öğrenci velileri ve öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerden, (2) öğrenci, öğrenci velileri ve öğretim elemanlarının birime yaptıkları başvurulardan elde edilmiştir. 2009-2016 eğitim-öğretim yılları arasında toplamda 152 adet yazılı başvuru/görüşme (engeli öğrenciler, öğrenci velileri ve öğretim elemanları) gerçekleşmiştir. Başvuranlar arasında en çok sorun yaşayanların öğretim elemanlarının olduğu (n=76, %50), en çok sorun yaşadıkları temaların ise engel türlerine göre ders anlatım biçimine ilişkin sorunlar (n=62, %40,79) ve sınavların yapılma şekline ilişkin sorunlar (n=35, %23,03) olduğu görülmektedir. Görme engelli bir öğrenci için ders materyallerinde yeterli açıklamaların ve betimlemelerin yapılması gerekmektedir. İşitme engelli öğrenciler için hocanın sınıfta bulunduğu pozisyona dikkat ederek bu tür engele sahip bir öğrenciye yönelerek ders anlatımını gerçekleştirmesi gereklidir. Ortopedik engelli öğrencilere yönelik ise ders anlatım sırasında not tutmakta zorlanan bu öğrencilere notların erişiminin sağlanması önemlidir.

- Dinç, Demet - Akman, Mehmet - Ünalan, Pemra C.- Çifçili, Serap - Topçuoğlu, Volkan, *Üniversite Sınavına Girecek Olan Öğrencilerde Sınav Kaygısı Düzeyi, Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik Hizmetini Kullanma Durumu*, 2017, Nobel Medicus, 13(1), 61-69.

ÖZET: Türkiye'de lise mezunlarının üniversiteye devam edebilmesi için, yılda bir kez düzenlenen ve adayların yaklaşık 2/3'ünün elenerek yüksek öğrenim hakkını kaybettiği Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavında (ÖSYS) başarılı olmaları gereklidir. Bu zorlu koşulların kaygı yaratması olasıdır. Bu çalışmada üniversite sınavına hazırlanmakta olan öğrencilerde sınav performansı kaynaklı olabilecek kaygının düzeyini ölçmek, kaygı düzeyleri ile cinsiyet, yaş, ikamet durumu, aile ile birlikte yaşamak, mezun olunan lise türü, halen öğrenci olma, sınava giriş sayısı, daha önceki yıllarda bir programa yerleştirilmiş olmak, dershaneye devamlılık, düzenli olarak bir sosyal etkinlikle uğraşmak ve rehberlik servisinden yararlanma durumu arasındaki ilişkiyi değerlendirerek öğrencileri desteklemek üzere rehberlik birimlerine geri bildirim vermek amaçlanmıştır. Materyal ve Metot: Bu kesitsel araştırmaya, Kadıköy'de iki özel dershanede ÖSYS'ye hazırlanmakta olan 254 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilere sosyodemografik durumları ile ilgili sorularla birlikte "Sınav Kaygı Ölçeği" (SKÖ) uygulanmış ve verilerin analizinde ki-kare ile student-t testi kullanılmıştır. Bulgular: Araştırmaya katılan 254 öğrencinin %76'sı erkek, yaş ortalaması 18,0±1,3'dür. Katılanların %28,8'sinin sınav kaygı düzeyi düşük, %52,4'ünün orta, %18,8'inin ise yüksek olarak bulunmuştur. Kızlar, sınava daha önce girmiş olanlar, dershaneye düzenli devam etmeyenler, bir sosyal etkinliğe zaman ayırmayanlar ve dershanenin rehberlik servisinden hiç ya da az yararlananlar arasında yüksek sınav kaygısı taşıyanlar daha fazlaydı. Dershaneye devamsızlık yapmayanlarda, haftada en az 2 saatini düzenli olarak sosyal etkinliklere ayıranlarda ve rehberlik hizmetlerinden yararlananlarda sınav kaygı düzeyi diğerlerinden düşük bulundu (sırasıyla 2=5,68, 2=4,03, 2=5,07 ve p=0,02, p=0,04, p=0,02). Sonuç: Çalışma grubumuzda rehberlik hizmetlerinden yararlananlarda kaygı düzeyinin daha düşük saptanmış olmasına rağmen, katılanların %71,2'sinin sınav kaygı düzeyinin orta ve yüksek bulunması, bu hizmetlerin yaygınlaştırılması ve özellikle yüksek sınav kaygısı yaşayan gençleri fark ederek onlara sosyal etkinlikler ve danışmanlığın olumlu etkisinden söz etmenin yararlı olacağını düşündürmüştür.

- Karaçanta, Hatice, *Öğrenci Sorunlarının Belirlenmesi*, 2017, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Say, (30), Ekim 18.
- Karatekin Alkoç, Yasemin, *Üniversite İmajı, Üniversiteye Duyulan Memnuniyet ve Öğrenci Sadakati Arasındaki İlişkileri Anlamaya Yönelik Bir Araştırma,* 2017, Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi, 2(2), 270-280.

ÖZET: Türkiye'de yükseköğretim kurumlarının sayısındaki artış, öğrencilerin arasında seçim yapacağı alternatiflerin sayısını da artırmıştır. Yükseköğretim kurumları rekabetçi koşullarda, öğrenci sadakatini ve sadakat sürekliliğini sağlamak adına kendisinin ve öğrenim programlarının imajlarını geliştirme, sağladığı olanakları iyileştirerek hizmet kalitesini artırma konularına daha fazla önem vermektedir. Öğrencinin memnuniyeti, üniversitenin imajı ve öğrenim programının imajı faktörlerinin, öğrenci sadakati üzerinde etki gücüne sahip birçok faktör arasında en önemlileri olduğu yazında rastlanan birçok çalışma ile desteklenmiştir. Bu bağlamda çalışmada, Uludağ Üniversitesi öğrencilerinden elde edilen veriler kullanılarak; söz konusu değişkenlerin, bağımlı değişken olan öğrenci sadakati üzerindeki etkisini kurulan hipotezler doğrultusunda incelenmiştir. Çalışma nicel bir araştırma olup, yapılan analizin sonucu, öğrenci memnuniyeti, üniversite imajı ve öğrenim programının imajı değişkenlerinin, öğrenci sadakatininin belirleyicileri olduğunu ortaya koymaktadır.

- Kıbrıslı, Erkan - Arslan, İsmail - Oğulluk, Mustafa - Tekin, Oğuz - Göktaş, Olgun - Aktürk Oğulluk, Zehra, *Üniversiteye Başlayacak Olan Gençlerin Fakülteye Yönelim Tutumlarının İncelenmesi; Bir Ölçek Geliştirme Çalışması,* 2017, Konuralp Tıp Dergisi, 9(1), 46-52.

ÖZET: Çalışmamızda, aile hekimliği yaklaşımında WONCA'nın önerdiği çekirdek yeterliliklerinden biri olan "Holistik Yaklaşım" kapsamında üniversiteye başlayacak olan öğrencilerde fakülte seçimine etki eden faktörlerin değerlendirilmesi amacıyla bir ölçek geliştirmeyi amaçladık. Gereç ve Yöntem: Biz bu çalışmada 434 öğrenciye anket uyguladık. Pilot test ile belirli faktörler altında olumlu ve olumsuz yönde ilişkili 25 tutum cümlesi ile oluşturduğumuz formu test ettik. Uygulamadan önce anketin 'içerik ve kapsam geçerliliği' değerlendirildi. Anketin yapısal geçerliliğini araştırmak amacıyla daha sonra Bursa-Uludağ Üniversitesi'nde değişik fakülteleri kazanan öğrencilere anket vererek öğrencilerden tutum cümlelerinin altındaki kendileri için uygun şıkkı işaretlemelerini istedik. Skorların SPSS istatistik programında güvenirlik ve faktör analizlerini yaptık ve geçerliliğini değerlendirdik. Bulgular: Faktör analizinde, 5 faktörlü 18 tutum cümlesi içeren bir ölçek elde ettik. Anketteki güvenirliği azaltan cümleler çıkarıldıktan sonra kalan bu 18 tutum cümlesinin genel Cronbach-Alpha değeri 0.779 (Düzeltilmiş 0.811) idi. Ölçeğimize "Göktaş Fakülte Yönelim Ölçeği" adını verdik. Ölçeğin faktörlerini; "Fakülteden Beklentiler", "Hedef ve İdealler", "Önceki Okul Durumu", "Aile Statüsü" ve "Fakülte Tercihi" olarak belirledik. Sonuç: Sonuç olarak fakülteye yeni başlayacak öğrencilerin fakülteye yönlenmesiyle ilgili olarak geliştirdiğimiz yüksek derecede güvenilir ölçeğimiz bu konuda yapılacak çeşitli araştırmalarda kullanılabilir.

- Özbilen, Ali - Alpak, Elif Merve - Düzenli, Tuğba, *Gençlerin Kampüs Açık Mekân Kullanımlarına Mekânsal Özelliklerin Etkisi: KTÜ Kanuni Kampüsü Örneği,* 2017, Journal of Human Sciences, 14(3), 2417-2435, Sakarya.

ÖZET: Gençlerin gelişimi açısından çevreyi değerlendirmek gereklidir; gençlerin gelişim sürecini hızlandırmak, gençlik sürecinin kişilik gelişimine etkisini arttırmak için uygun mekânlarda zaman geçirmeleri gerekir. Çevre tasarımı açısından değerlendirildiğinde, meslekleriyle ilgili donanımlarını kazanmaları yanında gençlerin arkadaşlık ilişkilerinin yoğunlaştığı ve sosyal roller geliştirmeye başladığı önemli mekânlardan biri de üniversite kampüsleridir. Bu çalışmada da Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü açık mekânları önce literatürden belirlenen genç mekânlarının sahip olması gereken özellikler (hareketlilik, doğallık, açıklık) bakımından sınıflandırılmış, daha sonra bu mekânlarda gençlerin kullanımları gözlemlenmiştir. 3'ü belirlenen özellikler bakımından yüksek, 3 ü düşük olmak üzere toplam 6 kampüs mekânında davranış gözlemi yapılmış, gençlerin mekânları nasıl kullandığı incelenmiştir. Sonuçta özellikler açısından düzeyleri yüksek olan mekânların daha başarılı olduğu ve daha çok genç tarafından kullanıldığı ve grup kullanımının yoğunlukta olduğu ortaya çıkmıştır. Yani hareketlilik, doğallık, açıklık özelliklerinin kampüs mekân kullanımını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

- Radmard, Somayyeh, *Türk Üniversitelerindeki Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretim Taleplerini Etkileyen Etkenlerin İncelenmesi,* 2017, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 7(1), 67-77, Zonguldak.

ÖZET: Bu çalışma, Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin yükseköğretim istemlerini etkileyen faktörleri inceleyerek, uluslararası eğitim talebine neden olan öğrenci hareketlerini çeşitli istatistikî verilerle ortaya koymaktadır. Araştırma tarama modelini esas almaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini, 2011-2012 yılında, Ankara'daki üniversitelerde yükseköğrenim gören uluslararası öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma evreninden 'uygun örnekleme yöntemi' kullanılarak seçilen 545 öğrenci, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları Türkiye'de uluslararası öğrenci çekmeye yönelik sistematik bir politika yaklaşımın oluşturulmadığını, öğrencilerin dil yetersizliğinden dolayı derslerinde başarısızlıklar yaşadıklarını, sosyal uyum sağlamada güçlük çektiklerini ve en önemlisi ekonomik yetersizlik sorunu yaşadıklarını göstermektedir. Tüm bu sorunlara karşın Türkiye'de öğrenim gören öğrencilerin çoğunluğu Türkiye'deki mevcut eğitimden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin memnuniyetlerini sürdürmek ve geliştirmek için uzun ve kısa erimli stratejik kamusal politikaların oluşturulmalıdır. Katılımcıların yarısından çoğunun Türkiye'ye ilişkin olumlu algılarının bir tercih nedeni olduğu görülmekle birlikte, öğrenciler genel olarak Türkiye'ye olan kültürel yakınlığında nitelikli bir yükseköğrenim sağlama ve ekonomik bakımdan gelişmiş bir ülke olmasından dolayı Türkiye'yi tercih ettikleri saptanmıştır.

- Süzülmüş, Seval, *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Öğrencilerinin Üniversiteden Beklentilerinin Faktör Analizi ile Değerlendirilmesi,* 2017, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 26(1), 58-70.

ÖZET: Bu çalışmada Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi öğrencilerine 62 soruluk bir anket uygulayarak öğrencilerin üniversiteden beklentileri, faktör analizi yöntemi ile SPSS 18.0 paket programı kullanılarak araştırılmıştır. Rassal olarak seçilen 911 öğrenci üzerinde yapılan bu anket çalışmasında, birbirleriyle ilişkili çok sayıda değişken ortaya çıkmıştır. Temel bileşenler analizi yöntemiyle bu değişkenler az sayıda bağımsız faktöre indirgenerek sonuçlar yorumlanmıştır.

- Uysal, Ahmet - Meydan, Ali - Güngör, Şenay, *Üniversite Öğrencileri ve İkametgah İlişkisi/Bir Mekanın Eve Dönüştürülmesi: Nevşehir Örneği*, 2017, Doğu Coğrafya Dergisi, 22(38), 15-38, Nevşehir.

ÖZET: Coğrafya'daki 'kültürel dönüşüm' ve sosyal bilimlerdeki 'mekânsal dönüşüm'e bağlı olarak mekân kavramının insan ve toplum ile ilişkisine dair çalışmaların önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu bağlamda coğrafyada 'genç coğrafyalar', 'öğrenci coğrafyaları', 'yükseköğrenim coğrafyaları' gibi yeni alt dallar ortaya çıkmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalardan bazıları bir özne olarak öğrencilerin iç dünyasına girmeye çalışırken bazıları da farklı öğrenci gruplarının toplumsal özelliklerine yoğunlaşmıştır. Bu çalışmaların ortak noktası ise bütün bireyselliği ve toplumsallığı içine alan mekân kavramına vurgudur. Üniversite öğrencileri ve mekân arasındaki ilişki denildiği zaman ilk akla gelen yerlerden birisi de yurt, ev, apart gibi barınma yerleridir. Coğrafya disiplini içinde de özellikle son yıllarda ev kavramına dair çalışmalar artmıştır. Bu çalışmalarda ev ile ilgili farklı bakış açılarını ve paradigmaları görmek mümkündür. Fiziksel bir mekân olan ev, zamanla hatıraların ve duyguların biriktiği ya da toplumsal anlamların oluştuğu ev haline gelir. Araştırmada, öncelikle Nevşehir Hacı

Bektaş Veli Üniversitesi öğrencilerinin şehrin hangi bölgelerinde kaldıkları ve ne tür yerlerde ikamet ettikleri gösterildikten sonra öğrencilerin 'fiziksel bir mekânı' nasıl 'anlamlı bir mekân' haline getirdikleri incelenecektir. Ayrıca, bir yurt odasının, apart bir dairenin, bir evin, geçici de olsa nasıl 'yuva' haline getirildiği üzerinde durulacaktır. Nitel yöntemlerin kullanıldığı bu çalışma olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Farklı fakültelerden 20 öğrenci ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Ev, yurt ve apart gibi yerlerde yaşayan öğrenciler, kaldıkları ortamda katılımcı gözlem yöntemi ile gözlenmiştir. Öğrencilerin kaldıkları yerdeki nesnelerle kurdukları ilişki ve fiziksel bir mekânı anlamlı bir mekân haline getirirken kullandıkları nesnelerin önemi etnografik yöntem üzerinden görülmeye çalışılmıştır.

- Uzuner, Fatma Gül - Dinç Altun, Zühal, *Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Üniversite Kavramına Yönelik Metaforik Algıları,* 2017, Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi, 3(4), 129-142.

ÖZET: Bu araştırmada Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin üniversite kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Güzel Sanatlar Lisesinde müzik ve resim alanlarında öğrenim gören 130 kadın (%67) ve 65 erkek (%33) olmak üzere toplam 195 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler metafor analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın bulgularına göre araştırmaya katılan öğrenciler üniversite kavramına yönelik olarak toplam 174 geçerli metafor üretmişlerdir. Katılımcıların, üniversiteye yönelik metaforik imgelerinin "kariyer gelişiminin merkezi, özgürlüğün merkezi, gerçek hayatın başlangıcı, olumlu duyguların merkezi, olumsuz duyguların merkezi ve ilginç bir yer olarak üniversite" olmak üzere toplam 6 kategori altında toplandığı görülmüştür. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara bağlı olarak araştırmanın sonunda ailelere, öğretmenlere ve araştırmacılara yönelik bazı önerilere yer verilmiştir. Anahtar Kelimeler: Üniversite kavramı, metafor analizi, güzel sanatlar lisesi öğrencileri.

- Zengin, Burhanettin - Uzut, İsmail, *Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Üniversite Tercihlerini Etkileyen Nedenler: İstanbul Vakıf Üniversiteleri Örneği,* 2017, Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 1(3), 16-30, Ankara.

ÖZET: Eğitimde okul ve bölüm tercihleri insanların geleceğinin şekillenmesinde son derece önemli olduğu bilinen bir gerçektir. Turizm eğitimi de bu kapsamda değerlendirilmekte ve Türkiye'ye turizme katılan yerli ve yabancı turistlerin memnuniyet düzeylerinin arttırılması yanında turizm gelirlerinin arttırılmasına da olumlu katkılar sağlayan bir unsur olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, üniversite tercihleri yapılırken turizmde lisans düzeyinde mesleki eğitim almak istemenin de çok olağan olduğunu söylemek mümkündür. Bu çalışmada İstanbul'daki vakıf üniversitelerinde turizm alanında lisans eğitimi alan öğrencilerin üniversite tercih nedenlerini etkileyen faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda nicel bir araştırma olarak tasarlanan çalışmada veri elde edilmesi amacıyla, İstanbul'da lisans seviyesinde turizm eğitimi veren 9 vakıf üniversitesinde öğrenim gören yaklaşık 1.000'e yakın öğrenciden 259'una anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler, faktör analizi, t-testi ve Anova testleri aracılığıyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda İstanbul'daki vakıf üniversitelerinde turizm eğitimi alan öğrencilerin üniversite tercih nedenleri; saygınlık, bilgi ve istihdam, kampüs imkânları, konum, ekonomi ve ekonomik destek unsurları olarak sıralanmıştır.

1.3. Kitaplar

- Özaydın, Celal, *Üniversiteye Gireceklere Kılavuz,* 1953, 95s., Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Ulusu, Yavuz, *Yüksek Öğrenim Gençliğinin Sorunları ve Aşırı Cereyanlar,* 1966, 71s., Doğuş Matbaası, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Eserde yüksek öğrenim gençliğini ilgilendiren sorunlar ayrı ayrı ele alınmıştır. Amaç o zamana kadar çözümlenemeyen sorunların incelenmesidir. Gençliğin ve temsilcilerinin bu anlamda güncel olaylara bu derece atılışının bir sebebi de ülkemizin az gelişmiş ülkeler arasında olmasındandır. Yüksek öğrenim gençliğinin ana problemleri yurt, yiyecek, ekonomi ve sağlık ile ilgilidir. Yazar gençlerin ciddi bir ahlâk ve moral çöküntüsü içinde bulunduğunu, Atatürkçülük ve Millî yetçilik; kültürel örf ve âdet konularında görüş birliği olmadığını, gençliğin belirlenmiş bir kısım asgari müştereklere gereksinimi olduğunu söylemektedir. Eserde konular Millî eğitim işlerimiz ve sorumluları, eğitim meselelerimiz, üniversiteler kanunu tadil teklifi dolayısıyla, üniversite öğretim üyesi ve pedagoji vb. başlıklar altında incelenmiştir.

- Aslan, Asım, *Üniversitelinin Sorunları,* 1969, 188s., San Matbaası, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Kitapta, üniversitelinin belli başlı sorunları açıklanmaya çalışılmıştır. Konu «Kitap sorunu -Burs sorunu -Kredi sorunu Barınma sorunu -Sağlık sorunu -Yüksek öğrenim gençliğinin başarı durumu -Gençlik ve politika -Üniversite kız erkek ilişkileri vb. başlıklar altında incelenmiştir. Üniversiteli mesleği ile ilgili bilgileri genellikle kitaplardan aldığı için, kitapların dili, fiyatı, çıkış zamanı, hacmi önem kazanmaktadır. Öğrencilere verilen burslar ihtiyacı karşılamaktan uzaktır ve bazı hallerde burs alanların seçilmesinde belli kıstaslar yoktur, öğretim kurumlarında başarı oranı çok düşüktür. Bunun ise, öğrencilerin çoğunluğunun ilk, orta ve liseden iyi yetişmeden gelmeleri, zeka ve beceriye göre seçim yapılamaması, eğitim sisteminin bozukluğu, maddi imkansızlık, sınav yöntemlerinin bozukluğu, tembellik vb. sebepleri bulunmaktadır. Üniversite öğrencileri aile ve çevre baskısını her konuda olduğu gibi kız-erkek ilişkilerinde de hissetmektedirler. Toplum hayatının gereği olan normal dengeli bir kız-erkek arkadaşlığı, gençlerin birbirlerini tanımaları ve kurulacak olan yuvaların sağlıklı olması bakımından önem taşımaktadır. Aynı durum cinsel konularda da ortaya çıkmaktadır. Yanlış ve kulaktan dolma cinsi bilgiler alan gençler, hayatta zorluklarla karşılaşmakta ve bu konudaki bilgisizlik çoğu gencin kötü yola sürüklenmesine sebep olmaktadır.

- CHP Merkez Yönetim Kurulu, *CHP ve Yüksek Öğrenim Sorunu,* 1969, 8s., Ulusal Basımevi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Dünyada, son yıllarda yüksek öğrenimin çağdaşlaşması konusunda köklü reformlar yapılması zorunluluğu belirmiştir. Türkiye'de gençliğin huzursuzluğunun başlıca nedenlerinden biri de bu konuda bir adım atılmamış olmasıdır. Bu durumu gören gençler bir isyan duygusuna kapılmakta ve duygulan zaman zaman gençlik heyecanı ile sınırı aşmakta ya da bu iyi niyetli heyecanı, kendi siyasal emellerine alet etmek isteyenler tarafından istismar edilmektedir.

- Mıhçıoğlu, Cemal, *Üniversite'ye Giriş ve Liselerimiz,* 1969, 228s., Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Üniversite Asistanları Sendikası, *Yurt ve Üniversite Sorunları,* 1970, 15s., Taylan Basımevi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Kitap, Üniversite Asistanları Sendikasının 2. olağan toplantısında ulaşılan ortak görüşlerin kamuoyuna açıklanması amacını güder. Toplumumuzun bir parçası olan üniversite ile toplumumuz karşılıklı birbirlerini etkilemektedirler. Türkiye bir sosyal ve politik bunalım içindedir. Bunun temel nedeni ise Türkiye'de Millî bir ekonomik düzenin kurulamaması, üretimin hızla artırılamaması, gelişmiş ekonomiler düzeyine ulaşma yolunda engeller bulunmasıdır.

- *Üniversite Gençlik Anketi: Üniversite Gençliğinin Problem ve Vaziyet Alışları,* 1970, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Gençtan, Engin, *Üniversite Gençlik Sorunları-Ön Rapor-Gençlik Sorunları Özel İhtisas Komisyonu Raporu,* 1971, 59s., Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.
- Kısakürek, Mehmet Ali, *Türkiye Yükseköğretim Bibliyografyası 1933-1971,* 1972, 113s., Sevinç Matbaası, Ankara.
- Sönmez, Necdet, *Karışık Düzen: Üniversite,* 1973, 172s., Yaylacık Matbaası, Eskişehir.

KAPAK ARKA YAZISI: İncelemede toplum hayatımızın bir bölümüne ışık tutma amacı güdülmüştür. Yazar olayların ve öğrencilerin içinde uzun süre yaşamış bir yetişkin öğrenci olarak gördükleri, duydukları ve yaşadıklarını anlattığını söylemektedir. Toplumlar da tüm canlılar gibi sürekli olarak değişen bir yapıya sahiptirler. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gençlik hareketlen büyük değişimlere uğramış ve toplum yapısını sarsacak bir duruma gelmiştir. Gençlik çağında olan üniversiteli, önce az da olsa çevresinin etkisinin yanı sıra, eski ve yeni görüp bildiklerinden sonuçlar çıkararak bir şeyler yapma çabasındadır. Henüz bir konuda derinliğine bilgisi ve görüşü olmadığı için, fikirlerinde kesinlik olmamakla birlikte, duygu ve düşünce yönünden birçok motiflerin etkisi altındadır. Eğitim, toplum içinde kültürün bir kuşaktan ötekine aktarılma yoludur. Eğitim içine, kişinin moral olarak iyi yetiştirilmesi de girer. Eğitim görmüş kişi, bilgi ve karakter bakımından iyi yetişmiş, doğruyu güzeli bilen demektir. Eserin sonunda Prof. Dr. Erdoğan Köknel'in Çalışmalar ve gençlik başlıklı yazısı ve Abdi İpekçi ile Kazım Kolcuoğlu'nun «Gençlik hareketleri» başlıklı konuşmaları vardır.

- Özgüven, İbrahim Ethem, *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler,* 1974, 131s., Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Saran, Nephan, *Üniversite Gençliği,* 1975, 36s., Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul.
- Yüksek Öğretim Kurulu Gençlik Sorunları Araştırma Komisyonu Başkanlığı, *Yüksek Öğretim Kurulu Gençlik Sorunları Araştırma Komisyonu Başkanlığı Yüksek ve Orta Öğretim Kesiminde Gençlik ve Spor Sorunları Araştırması Ön Projesi ve Anket Sonuçları,* 1975, 100s., Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Ülkemizde yıllarca günceliğini ve ağırlığını kaybetmeksizin ve aksine artırarak devam ettiren sorunlardan biri ve en önemlisi gençlik sorunları olmuştur. Gençlik sorunlarının bilimsel, sistemli, planlı bir şekilde ele alınması zorunludur. Bu nedenle Yüksek Öğrenim Kurulu Gençlik Sorunları Araştırma Komisyonu kurularak bir «Araştırma ön projesi» hazırlanmış ve yapılan anket sonucunda neticelere varılmıştır. Araştırmanın gençlerle ilgili tüm sorunları kapsaması amaçlanmıştır. Başlıca konu alanları, eğitim, gençliğe rehberlik, sosyo-ekonomik güven, örgüt öğrenci ilişkileri, gençliğin beden eğitimi ve spor çalışmaları, boş zaman değerlendirme, suçlu gençler, politika ve gençliktir.

- Özçelik, Durmuş - Toker, Ali Fethi, *Yüksek Öğrenime Geçişte Fırsat Eşitliği,* 1979, 32s., Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Yüksek öğrenime geçişte fırsat eşitliğini önemli ölçüde etkileyen bazı etmenler vardır. Bunlar; sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi, orta öğretim kurumlarında uygulanan program türleri, bölge ve program türü birlikte ele alındığında ve bir yüksek öğretim kurumuna devam ederken ÜSS'ye tekrar girenler dolayısıyla ortaya çıkar. Doğuştan gelen öğrenme gücü, ırklar, bölgeler, dinler, cinsler vb. arasında bir ayrım yapmadan bireyler arasında normal bir dağılım gösterir. Bu öğrenme gücünün gelişmesinde çevre çok önemlidir. Elverişli çevre koşulları olmadan en büyük öğrenme güçleri bile yeterince gelişemez.

- Paykoç, Fersun - Aksu, Meral, *ODTÜ Kampüsünde Gençlik ve Sorunları,* 1986, ODTÜ Yayınları, Ankara.
- Rugancı, Neslihan - Şahin, Nesrin Hisli - Sezgin, Nilhan - Taş, Yeşim, *Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları,* 1989, 185s., Bilkent Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- Aytaç, Serpil, *Üniversite Gençliğinin Yüksek Öğrenimde Karşılaştığı Sorunlar,* 1993, 218s., Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa.
- Çağlar, Adil, *Yükseköğretim Gençliğinin Sorunları: Marmara Üniversitesi Örneği,* 1996, 235s., Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Küçük, Yasin, *Bir Üniversitelinin Hikayeleri,* 1997, 80s., Adım Yayıncılık, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Üniversiteli gençliğinin problemlerini, bunalımlarını çıkış yolları ile birlikte irdeleyen hikayeler... Yaşanmış olması, gözlemlere dayanması, olayların anlatımına güç ve heyecan veriyor.

- Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, *Öğrencilerin Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri,* 1998, 87s., Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, Sivas.
- Boyacı, Adnan - Hakan, Ayhan - Şenel, Aysın - Sözer, Ersan - Can, Gürhan - Anıl, Handan - Özdaş, Kudret - Gültekin, Mehmet - Karasar, Niyazi, *Anadolu Üniversitesi Öğrencilerinin*

Sosyo-Kültürel ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Beklenti ve Sorunları, 1999, 409s., Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.

KAPAK ARKA YAZISI: Öğretimde kalitenin yükseltilmesi, üniversitelerin üzerinde titizlikle durdukları bir konudur. Kalite ile ilgili atılımların yapılabilmesi için önemli bir koşul da öğretim hizmetinden yararlananların öğretim ile ilgili görüşlerinin ve eğilimlerinin bilinmesi gereğidir. Anadolu Üniversitesinde örgün öğrenim gören öğrencilerin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik sorunları ile beklenti ve sorunlarını belirlemek üzere yapılan bu çalışma öğretimin kalitesini yükseltmeye yönelik hizmetlere kaynaklık edebilir. Öğretim çabalarının merkezinde öğrenci bulunuyor. Bütün çabalar öğrencilerin toplum hayatına uyumunu en iyi şekilde sağlamaya yönelik. Öğrencilerin özellikleri ve eğilimlerini belirleyecek her çalışma öğretim hizmetinin iyileştirilmesini kolaylaştırır. Bu konudaki ileri araştırmaların devam etmesi ve bu araştırmaların sonuçlarının öğretimi geliştirme çalışmalarına yansıtılması araştırma grubunun en içten dileğidir.

- Karasar, Niyazi, *Anadolu Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Beklenti ve Sorunları,* 1999, 409s., Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Özdemir, Abidin - Yalçın, Serpil - Özkaleli, Süleyman, *Öğrencilerin Yurt ve Üniversitede Karşılaştıkları Sorunların Yaşantılarına Nasıl Yansıdığının, Bu Sorunlarını Çözümlemede Hangi Yollara Başvurduklarının ve Psiko-sosyal Servislerden Ne Gibi Yardımlar Almak İstediklerinin Belirlenmesi,* 2000, 126s., Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yayınları, Ankara.
- Doğan, M. Sait - Özyurt, Selahattin, *Gençlik Problemleri Açısından Üniversite Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma,* 2002, 308s., Değişim Yayınları, Adapazarı.

KAPAK ARKA YAZISI: En dinamik toplumsal kesim olarak gençliğin, toplumsal gelişmedeki yeri ve toplumun geleceğini oluşturmadaki rolü "gençlik insanın geleceğidir" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu nedenle, geleceğini düşünen toplumların gençliğe gereken önemi vermesi ve onun yarınlara en iyi biçimde hazırlanması gerekmektedir. Gençliğin en iyi biçimde yetişmesi kendisi için, yetişkinler için, toplum için en iyi güvencedir. Toplum içinde gelişme ve değişme sürecini sağlayan dinamik kesim gençliktir. Gelişme ve değişme, toplumun varlığını sürdürmesinin ön şartı olduğuna göre, bir bakıma gençlik insanlığın yakın geleceğidir denilebilir. Bunun için de bütün dünya devletleri gençliğe çok önem vermektedir. Ülkemizde hızlı nüfus artışı genç bir neslin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Çok genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde gençlik problemleri en hayati konu olmaktadır. Bu problemler boşlukta kaldıkça, el sürülmedikçe devleşmekte, çözümü de güçleşmektedir.

- Ribat Kültür Merkezi, *Üniversite Gençliğinin Problemleri ve Çözüm Yolları,* 2002, 28s., Ribat Kültür Merkezi, Konya.
- Aktan, Coşkun Can, *Özlenen Üniversite/Yaşanan Üniversite,* 2003, 190s., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Prof. Aktan, bu kitabında, ideal bir üniversitenin "olmazsa olmaz"ları olan akademik özgürlük, akademik özerklik, akademik etik, akademik liyakat, akademik hareketlilik gibi temel ilkelerden yola çıkarak Türk yüksek öğretiminin yüz yüze bulunduğu sorunları ve çıkmazları ortaya koyuyor. Üniversite dünyasında herkesin bildiği, gördüğü ama kimilerinin bilmezlikten ve görmezlikten geldiği; kimilerinin ise statükosunun tiranlığına yenik düşerek ses çıkaramadığı ya da sesini duyurmadığı konuları, her zamanki keskin, fakat samimi ve ikna edici üslubuyla ele alıyor ve radikal çözümler öneriyor. Türkiye'nin gündeminde bulunan üniversite sorununu, genç ve değerli bir akademisyenin kaleminden okuyacaksınız.

- Meray, Seha L., *Üniversite Sorunları,* 2003, 77s., İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, üniversite ve akademik dünyanın tarihini, toplumla olan ilişkilerini ve bunların yarattığı sonuçları inceleyen eserlerin yer alacağı yeni bir diziye başlıyor. Bu dizide yeralacak kitaplar, şu anda ülkemizde de tartışma konusu olan üniversite ve yüksek öğrenim kavramının gerek dünyada gerekse Türkiye'de yüzlerce yıl değişip, gelişerek ulaştığı noktayı ayrıntıları ile yorumlayan nitelikler taşıyacak ve akademik dünyamıza önemli katkılarda bulunacaktır.

- Çelikkol, Hakan - Uzgören, Nevin - Yılmaz, *Zeki, Dumlupınar Üniversitesine Bağlı Meslek Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin İstatistiksel Analizi,* 2006, 104s., Dumlupınar Üniversitesi Yayınları, Kütahya.
- Özbudun, Sibel - Demirer, Temel, *Eğitim Üniversitesi YÖK ve Aydınlar,* 2006, 542s., Ütopya Yayınevi, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Eğitim, Üniversite Yök ve Aydın(lar). Türkiyenin bu değişmeyen ama hızla başkalaşan kronikleştirilmiş sorunu çevresinde yürütülen tartışmalar katkıda bulunmak amacıyla kaleme alınmış yazılardan oluşuyor. YÖK-AKP çıkmazına sıkışmış üniversitelerde gerçek bir özerlik ve bilim özgürlüğü talebini dile getiren ve gerekçelendiren yazılar, yüksek öğrenim sorunlarına küresel ölçekte deva olarak sunulan neo-liberal reçete' nin piyasa üniversitesi modelinin hem bilim hem üniversiteler hem de kamu açısından zehirli çürütücü özelliklerini de sergiliyor. Kitabın son bölümünde ise, Aydınlık durumuna ilişkin düşüncelere yer verilmekte ve aydınları işçileştiren işçileri aydınlaştıran devrimci mekanizmalara çağrı çıkartılmakta.

- Dölen, Emre - Aras, Namık Kemal - Bahadır, Osman, *Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi (1861-1961),* 2007, 556s., Türkiye Bilimler Akademisi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: 18 Kasım 2006'da İstanbul'da Türkiye Bilimler Akademisinin ev sahipliğinde "Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi (1861-1961)" konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda sunulan bildirilerde, ülkemizde bir üniversite kurma fikrinin doğuşundan başlanarak 1961'e kadar olan dönemde üniversite yaşamının ve anlayışının gelişimi incelenmiş, 1933 Üniversite

Reformunun üniversite yaşamımız üzerindeki etkileri ve yabancı bilim insanlarının ülkemiz bilim ve eğitimine katkıları ele alınmıştır.

- Dedeoğlu, Necati, *Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Sorunları,* 2007, 62s., Akdeniz Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, Antalya.
- Çağlayan, Çelebi, *ÖSYM'nin Üniversiteli Olma Teklifine Var Mısın Yok Musun?,* 2008, 128s., Neden Kitap Yayıncılık, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu günlerde televizyonda birçok kişinin beğenerek izlediği bir yarışma programı var. Bu programda 24 yarışmacı büyük para ödülünü almak için yarışıyor. Yarışmanın en çok merak edilen kişisi de meşhur Hamdi Bey. Hamdi Bey'in teklif ettiği para miktarları kimilerini sevindirirken, kimilerini kızdırıyor. Aslında ÖSS'de de benzer bir model var. ÖSYM, sizin aldığınız puana göre "Üniversiteli Olmaya Var mısın? Yok musun?" diye soruyor. Kimi öğrenciler az puan aldığı için hiç istemediği halde sırf açıkta kalmayayım diye sıradan bir bölüme 'Varım' derken, kimi öğrenciler yüksek puan alsa da 'Yokum' diyor. Bazıları da nasıl olsa bende şans yok diye daha yolun başında pes ediyor. Bu yarışmanın ÖSS'den en büyük farkı, şans faktörünün çok yüksek olmasıdır. Ancak ÖSS'de ipler senin elinde. Eğer sen istediğini elde edersen ÖSYM de seni kabul edecektir. Önce ne istediğine karar vermen lazım. 'Eğer yaşamında hiç başarısızlık yoksa, yeteri kadar risk almamışsın demektir.' Kutuları sırayla açacaksın ve her kutunun sonunda kendine şu soruyu soracaksın: Var mısın? Yok musun? Üniversiteli olmak için önünüzde 24 kutu var. Bu kutuların hepsini geçerseniz sonunda hayallerinize kavuşacaksınız. Her engel bir kutuda saklı. "Ben bu 24 engele de YOKUM!" diyorsan, en sonunda ÖSYM'nin senin için yapmış olduğu "Üniversiteli Olma Teklifine VARIM!" diyeceksin.

- Arslan, Asım, *Üniversiteli Gençliğin Sorunları ve Çözüm Önerileri,* 2009, 239s., Şafak Matbaacılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Sevgili Öğrenciler, Üniversite sınavını kazanmak ve üniversiteli olmak hepinizin amacı. Bu amaca ulaşmak için yoğun bir çaba ve arayış içerisindesiniz. Yoğun bir çaba ve arayış içerisinde olmanız doğal, çünkü hayatın çok önemli dönemeçlerinden birinden geçiyorsunuz. Bu dönemeçteki çabalarınız belki de gelecekteki hayatınız üzerinde önemli oranda belirleyici rol oynayacak. Her yıl binlerce öğrenciyi üniversiteli yapan Türkiye'nin eski ve büyük organizasyon dershaneleri olmakla haklı bir ün yapan ve bunun gururunu yaşayan final dergisi dershaneleri; sizlerin gayretlerine katkı sağlamak amacıyla bu yayın grubunu hizmetinize sunmaktadır.

- Uğur, Latif Onur, *Üniversite Öğrencilerinden Okuma Notları,* 2011, 376s., Alter Yayıncılık, Ankara
- Yılmaz, İsa, *Eyvah Mutfakta Üniversiteli Var!,* 2011, 232s., Tutku Yayınevi, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: "Matkap"ı mikser niyetine ilk onlar kullandı. "Ütü" üstünde ilk menemeni onlar pişirdi. Kirli bulaşıkların hamam böceklerini öldürebileceğini ilk onlar keşfetti. Onlar olmasaydı 70 metre karelik eve 28 kişiyi kimse sığdıramayacaktı... Onlar hiç de küçümsenecek insanlar

değillerdi. Bakmayın siz mutfak işlerinden anlamadıklarına. Onlar dünyayı değiştirmek için yaratılmışlardı. Aralarında var olan binlerce farka rağmen belediye otobüsüne bindiklerinde aynı ücreti öderlerdi. Çünkü onlar aslında aynı kaderi paylaşıyorlardı. Belki de mezun olduklarında hemen bir işe giremeyeceklerdi. Ama onlar "hayatta nasıl ayakta kalınır?" sorusunun cevabını herkesten çok daha iyi öğrenmişlerdi. Gelmiş, görmüş, tüm ruhlarıyla yaşamış ve gitmişlerdi. Yüreklerindeki ışığı dünyanın dört bir tarafına ulaştıracaklardı. Acun Ilıcalı'nın üniversite maceralarından, Tanrı Dağları'nın eteklerinde işkence gören Alperen ruhlu üniversitelinin idealistliğinden, düdüklü tencerede makarna pişiren tıp öğrencisinin dramından, başörtülü kızların eğitim mücadelesinden, merhum Turgut Özal'ın dersinde kopya çeken Emin Çölaşan'ın taktiklerine varıncaya kadar binlerce üniversitelinin ortak hikâyesi bu kitapta...

- Kara, Hakan - Uzgören, Nevin - Yılmaz, Zeki, *MYO Gençliği,* 2012, 74s., Ekin Basım Yayın, Bursa.
- İşçi, Coşkun, *Üniversite Değirmeni ve Öğütülen Fasulyeler,* 2012, 251s., Yankı Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Emekli öğretim üyesi olan Coşkun İşçi, kırk yıldan uzun bir süre Türkiye ve değişik dış ülkelerdeki devlet ve vakıf üniversitelerinde, değişik kademelerde öğretim elemanı ve yönetici olarak çalışmıştır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerini, değişik fakültelerin birimlerinde yerine getirmiştir. Farklı üniversitelerde, bölüm başkanlığı, dekanlık ve enstitü müdürlüğü gibi idari görevlerde bulunmuştur. Yazarın, teknik alanlarda 10 tercüme kitabı, 13 ü yurt dışı, toplam 37 bilimsel makalesi, değişik dergi ve periyodikler de yayınlanmıştır. Yurt içi ve yurt dışında kongrelerde çok sayıda bildiri sunmuştur. Üniversite dışında, lise ve fen lisesi öğrencileri ile de çok yakından ilgilenmiş ve onlara farklı projeler yaptırmıştır.

- Oktay, Erkan - Senger, Ötüken, *Her Yönüyle MYO Gençliği Kafkas Üniversitesi Örneği,* 2013, 224s., Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Günümüzde, bilim dünyası çok hızlı bir değişim içerisindedir. Fakültelerin yanı sıra, meslek yüksekokulları da bu değişime ayak uydurmak zorundadır. Son yıllarda, gelişmiş ülkelerde, mesleki ve teknik eğitime verilen önem her geçen gün artmaktadır. Bu amaçla YÖK de AB'ye uyum sürecinde, amacı eğitimli ara eleman ihtiyacını karşılamak olan meslek yüksekokullarına yönelik faaliyetlerini hızlandırmıştır. Bu faaliyetler kapsamında çoğu ilçemiz de dâhil olmak üzere bütün il merkezlerinde yüksekokullar kurulmuştur. Eğitimli ara eleman sayısının artırılması amacıyla sınavla öğrenci alımının yanı sıra mesleki ve teknik lise mezunlarına sınavsız geçiş hakkı da verilmiştir. Bu durum yüksekokullarda öğrenim gören öğrenci sayısını artırırken birtakım sorunları da beraberinde getirmiştir. Yaşanan bu hızlı değişim yüksekokul öğrencilerinin, fiziki alt yapıdan yoksun mekânlarda, yetersiz sayıdaki öğretim elemanları ile eğitim alması sonucunu doğurmuştur. Öğretim elemanı sayısının yetersiz olması ve sınavsız geçiş ile alınan öğrencilerin bilgi eksikliği, öğretim elemanlarının çalışma şartlarını daha da zorlaştırmıştır. Görüldüğü gibi; hem meslek yüksekokullarında eğitim veren öğretim elemanları hem de meslek yüksekokulu öğrencileri açısından birçok sorun ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan sorunlar, meslek yüksekokullarında eğitim veren öğretim elemanları ve meslek yüksekokulu öğrencileri açısından ayrı ayrı incelenmelidir. Bu çalışmada, öğretim

elemanlarının karşılaştıkları sıkıntılar dikkate alınmaksızın sadece meslek yüksekokullarında eğitim gören öğrencilerin sorunları araştırılmıştır. Ülkemizde eğitim veren tüm meslek yüksekokullarının araştırılmasının zorluğundan dolayı, tüm meslek yüksekokullarına bir örnek teşkil etmesi açısından çalışmamız sadece Kafkas Üniversitesi bünyesinde eğitim veren beş meslek yüksekokulu ile sınırlandırılmıştır.

- Ökçesiz, Hayrettin, *Üniversiteler Direnin! (Bir Kassandra Çağrısı),* 2013, 202s., Yeni İnsan Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Üniversite, belki de bize daha başka hukuku üretecek bir aydınlanma, üretme yeridir. Evet, öyledir ve öyle olmalıdır. Üniversite, nasıl bir insan, nasıl bir toplum, nasıl bir hukuk, nasıl bir siyaset, nasıl bir üretim inşa edeceğiniz yerin de adıdır. Üniversiteye bu açıdan toplumun belkemiği olarak bakmak gerekir. Üniversite, fikir, ahlak, bilgi, doğa, evren ve şüphesiz ekonomi üretir. Ama bunun ötesinde bilimlerin toplumsal ahlak ve senteziyle öğrenciyi yolcu eder, etmelidir, kapılarından. Hayrettin Ökçesiz, Kassandra yazılarıyla, üniversitelerimizin hem içinde olan biten ve yaşananlarla, hem o kapılardan çıkacaklarla ilgili derin kaygılarını dile getiriyor. Her yazısını okurken başımdan kaynar sular dökülüyor, çünkü bu yazılar çıplak olmanın da ötesinde çırılçıplak! Ama onları soyan Hayrettin Ökçesiz değil, zaten kendileri çırılçıplak ortada dolaşıyorlar! Toplum bu çıplaklığı görmek istemediği gibi, sağından solundan üstlerini örtme çabasında. Derim ki, iyi ve güzeli arayışlara üniversite öncülük etmelidir. Bu kitaptaki damıtılmış yazılar hepimize yeniden ve yeniden çok şey anlatıyor. Hepsi iyiyi ve güzeli arıyor. Arayış, direnişin adıdır aynı zamanda. Direniş de üniversitelerin... Orhan Bursalı

- Dedeoğlu, Beril, *Dikkat İçeride Sınav Var: Sınavlarla İmtihan: Üniversite Halleri, Üniversiteli Haller...,* 2015, 224s., Avrupa Yakası Yayıncılık, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: İtiraf etmeliyim ki bu kitabın yazarı da dahil olmak üzere birçok kitabın editör kısmında ismim var ama en çok bu kitabı okurken eğlendim. Samimiyetle yazılan, yazarın özel hayatından da birbirinden çarpıcı, ilginç, komik ve hatta trajikomik olayların kaleme alındığı bu kitabın, okuyucuyu zaman zaman güldüreceği, zaman zaman ise derin düşüncelere yönlendireceği kesin. Sadece üniversite değil, ilkokuldan başlayıp hayatımızın sonuna kadar peşimizi bırakmayan sınavların, eğitim sistemindeki çarpıklıkların, öğrenci ve akademisyen hâllerinin komik bir şekilde anlatıldığı, aynı zamanda gerçekçilik penceresinden önemli mesajların verildiği bu kitapta sizleri neler bekliyor? İşte sadece birkaç örnek: Yenilikçi kopya yöntemleri, üniversitedeki fayansları inceleyip hesabını akademisyenlere soran anne, sekiz sene para yatırıp "Bizim çocuk neden mezun olamıyor?" diyen sinirli baba, "Bütünleme sınavlarını Temmuz'da yapmayın, tatile gideceğim." talimatı veren cesaret sahibi öğrenci, tavsiye edilen kitapları bulamayan ve "Ayyy hocaam, biz o kitabı bulaamadıık. Parasını size verseeek, alııır mısınız?" diyen kız öğrenciler, güya doktora yapmak isteyen istihbarat görevlileri, sınav kâğıdına "Bin Ladin, kafayı çekip birçok kavgaya karışmıştır." yazan yaratıcı talebe, "Avrupa Konseyi'nde nasıl karar alınır?" sorusuna "Toplanırlar, bir araya gelirler, karar alırlar." hazır yanıtı, referans mektubunu hemen isteyen ve hocanın tatilde olduğunu öğrenince "Biraz dinleneceğim derseniz, sizi anlayışla karşılayabilirim." diyen "anlayışlı" öğrenci...

- Işık, Erkan, *Üniversiteye Yeni Başlayan Öğrenciler İçin, Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Programı,* 2015, 80s., Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitapta Lent, Brown ve Hacket tarafından geliştirilen Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramı tanıtılmıştır. Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramı, kişinin yetkinlik algıları, sonuç beklentileri, ilgileri, seçimleri ve performanslarıyla ilgili modellerin geliştirilmiş olduğu bir kuramdır. Kuramda, örneğin, kariyer kararı gibi belirli bir konuda, kişilerin nasıl yetkin hâle geldikleri ya da nasıl daha başarılı olabilecekleri analiz edilmektedir. Kitapta, Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramını temel alan ve üniversite öğrencileri için deneysel olarak sınanmış bir program da tanıtılmaktadır. Geliştirilen bu kariyer rehberliği programının, bir mesleki alanı seçmiş olsa da ileride alacağı diplomayla tam olarak neler yapabileceği konusunda kafası karışık olan, meslek hayatında kendi için nelerin daha önemli olabileceğini bilmeyen, kendini daha ayrıntısıyla değerlendirmek isteyen, iş hayatına daha gerçekçi ve somut hedeflerle başlamak isteyen öğrencilerin kariyer süreçlerini planlamalarına yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

- Yeşilyurt, Cihan, *Üniversite Yolunda Başarının Şifreleri,* 2015, 64s., İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul

KAPAK ARKA YAZISI: Şüphesiz ki, üniversite sınavı demek, öğrenciler için oldukça zorlu bir mücadele süreci demektir. Cihan Yeşilyurt, bu kitabında hem üniversite sınavına hazırlanan gençlere hem de anne babalara bu zorlu sınav sürecini daha rahat anlatabilmeleri için oldukça yararlı önerilerde bulunuyor.

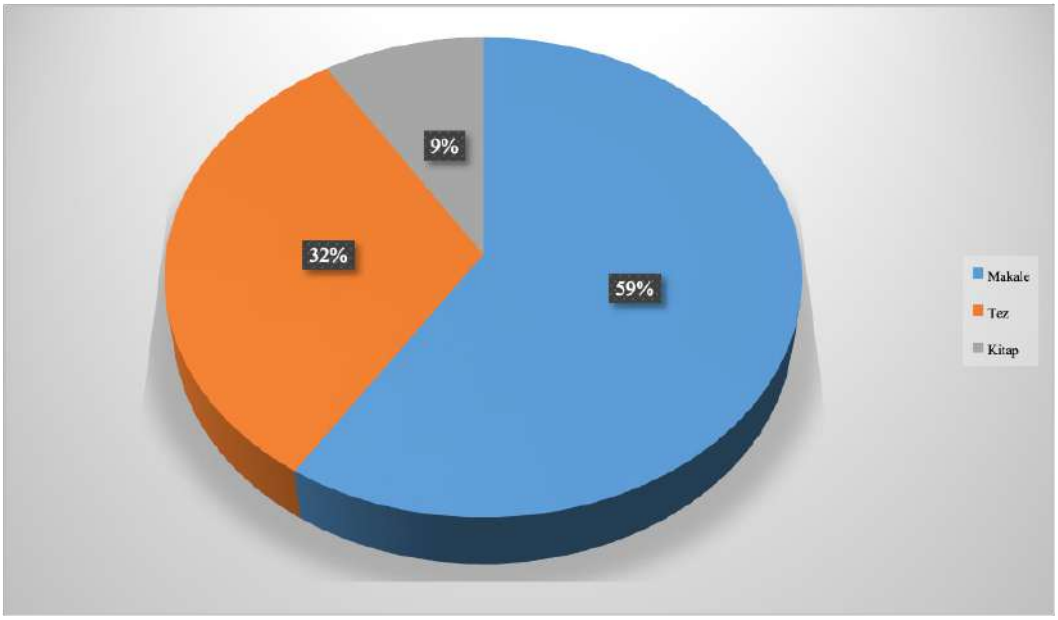
- Ürkmez, İlhan, *Başarının Vısa'sı: Üniversite Sınavını Kazanmanın Altın Anahtarı,* 2017, 168s., Ceres Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: • Siz de şimdi, benim yıllar önce yaşadıklarımı yaşıyorsanız, • Dünyayı yeniden keşfetmek isteyip de bunu nasıl yapacağınızı bilmiyorsanız, • Üniversite sınavına girecekseniz ve hedefiniz varsa, • Hedefinizi nasıl gerçekleştireceğiniz konusunda bilgilenmeye, cesaretlendirilmeye ihtiyaç duyuyorsanız, • Hayat amaçlarınızı şimdi ve daha sonar gerçekleştirme gücünü kendinizde hissetmek istiyorsanız, Bu kitabı okuyun, derim. Mutlaka okuyun. Ben bu kitapta anlatılanları hayatıma uygulayarak hedeflerimi gerçekleştirdim. Şimdi mutluyum ve kendisiyle barışık bir insan olarak son derece huzurluyum. Bugüne kadar birçok okulda yüzlerce öğrenciye bu kitapta yazdıklarımı anlattım. Onlara üniversite sınavını kazanmanın altın anahtarı olan "Başarının VİSA'sı"nı tanıttım. Birçok öğrenci benden öğrendikleriyle kendi "Başarı VİSA'sını" oluşturup üniversite sınavında başarılı oldu. Onlar bunu başardılar. Şimdi sıra sizde.

2. "Ortaokul ve Lise Gençliği" Teması

"*Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar*" temasına ait alt temalardan bir diğeri *"Ortaokul ve Lise Gençliği"* teması olmuştur. Toplamda iki yüz yirmi üç (223) eserin bulunduğu bu alt temada tez türünde verilen eser sayısı yetmiş bir (71), makale türünde verilen eser sayısı yüz otuz iki (132) ve kitap türünde verilen eser sayısı yirmi (20) olarak belirlenmiştir.

Grafik 20: "Ortaokul ve Lise Gençliği" Teması (223)

"Ortaokul ve Lise Gençliği" kategorisi altında tasnif edilen eserlerin içeriğine bakıldığında özellikle açık öğretim lisesi sorunları, öğrenci devamsızlığı, öğrenci-öğretmen ilişkileri, borçlu sınıf geçme, akademik başarı, sınıf içi çatışma, problem çözme gibi çalışma konuları ön plana çıkmıştır. Diğer yandan empatik sınıf atmosferi, akran desteği, kopya ve akademik sahtekarlık, sınav kaygısı ve okul dışı öğrenme konularına ilişkin yapılmış çalışmalar da bulunmaktadır.

Makale çalışmaları bu tema içerisinde bulunan tüm eserlerin %59'unu oluşturması açısından en yoğun üretilen eser türü olmuştur. Kitap çalışmalarındaki azlık dikkat çekicidir. Bu türde kitap türünde yalnızca yirmi (20) adet çalışma mevcuttur. Tez çalışmaları ise tüm eserler içerisinde %32'lik bir orana karşılık gelmektedir. Tez çalışmaları düzeylerine göre incelendiğinde dokuz (9) doktora ve altmış iki (62) yüksek lisans düzeyinde çalışmanın bulunduğu görülmektedir. Yüksek lisans eserlerinin sayıca fazla olması beklenen bir durum olmasına karşılık doktora tezlerinin azlığı bu alanda daha fazla doktora çalışması yapılabileceğini göstermektedir.

Grafik 21'de de görüleceği üzere eserler dönemsel olarak incelendiğinde 1950-1979 yılları arasındaki yedi (7) kitap çalışması yayınlanmıştır. Bu dönemde ilk çıkan çalışma T.C Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 1951 yılında hazırlanan "Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları" isimli kitap çalışmasıdır. 1950- 1979 dönemi *"Ortaokul ve Lise Gençliği"* alt temasındaki ilk tez çalışmasına ulaşılan dönemdir. Muharrem Kepçeoğlu tarafından yazılan "Ankara Şehrinde Orta Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri ile İlgili Ön Araştırma" isimli eser ulaşılan ilk tez çalışması olması açısından önemlidir.

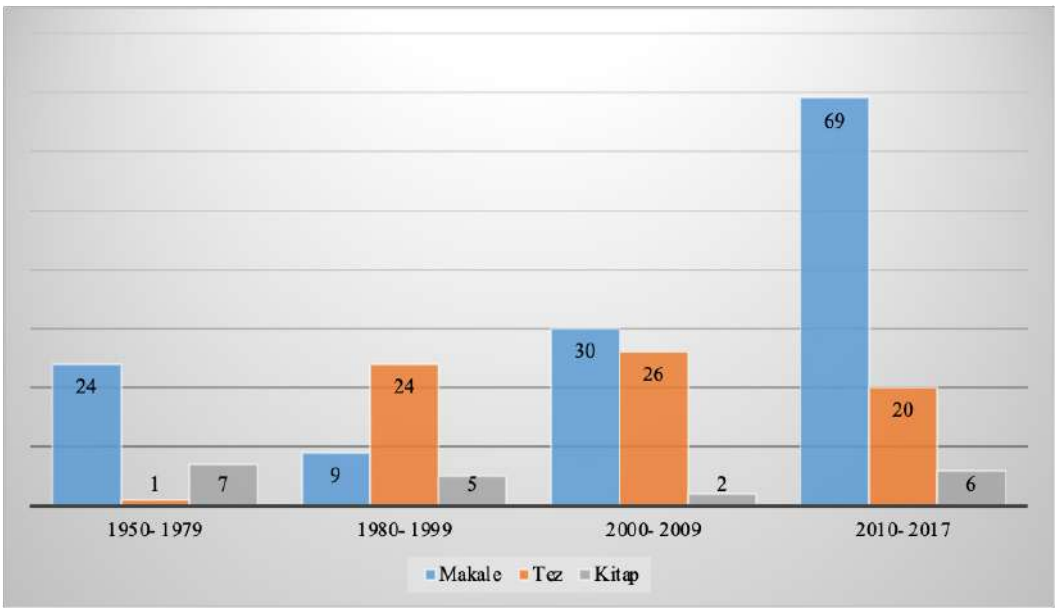
1980-1999 yılları arası dönem tez çalışmalarının makale çalışmalarından sayıca fazla olduğu tek dönemdir. Bu yıllar arasında tez çalışmaları açısından önemli kabul edilebilecek husus, ulaşılan ilk doktora çalışmalarının bu döneme ait olmasıdır. 1980-1999 yılları arasında tez çalışmaları ortaokul ve lise gençliğinin sınav kaygısı, akademik başarısı, okula uyum ve okul beklentileri gibi okul

temelli sorunlar üzerine odaklanmaktadır. Ancak 2000 ve sonrası süreçte öğrencilerin çatışma çözme, akran arabuluculuğu, problem çözme becerileri üzerine yapılan çalışmalar artış göstermiştir. Örneğin "Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Durumluk Kaygı, Akademik Başarı ve Sınav Başarısı Arasındaki İlişkiler", "Açık Öğretim Lisesi Öğrencilerinin Öğretime İlişkin Sorunlarının Belirlenmesi", "İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Beklenti ve Sorunları", "Lise Öğrencilerinin Denetim Odağı ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişki" konulu tezler 1980-1999 yılları arasındaki çalışmalara; "Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuğu Eğitimi Programlarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuğu Becerilerine Etkisi", "Lise Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", "Akran Arabuluculuk Eğitiminin Lise Öğrencilerinin Arabuluculuk Becerilerine Etkisinin İncelenmesi" ve "Türkiye Genelinde ve Okul Türleri Bazında Öğretmen ve Öğrenci ile İlgili Faktörlerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerisi ile İlişkisi: PISA 2012 Analizi" ise 2000 ve sonrası çalışmalara örnek olarak gösterilebilir.

2000-2009 yılları arası incelendiğinde makale ve tez çalışmalarının eser sayısı olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir. Kitap türü incelendiğinde ise bu dönemde sadece iki (2) adet çalışma mevcuttur. "Okulda Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuk Program Rehberi" çeviri kitap olarak bu dönem eserlerine eklenmiştir. "Lisedekiler: Gözlemler, İzlenimler, Değiniler, Öneriler" isimli eser ise Osman Yıldırım tarafından kaleme alınmıştır.

2010-2017 yılları arasında makale sayısında dikkat çekici bir artışın olduğu görülmektedir. Bu dönemde özellikle akran arabuluculuğu ve öğrencilerin problem çözme becerileri en çok işlenen konular arasında yer almıştır. Öne çıkan konular olmasına rağmen bu yıllar arasında öne çıkan yazar isimleri görülememiştir.

Grafik 21: "Ortaokul ve Lise Gençliği" Temasının Dönemsel Dağılımı

2.1. Tezler

- Kepçeoğlu, Muharrem, *Ankara Şehrinde Ortaokullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri ile İlgili Ön Araştırma*, 1970, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi.
- Barut, Yaşar, *Ortaokul Öğrencilerinde Stres Faktörleri*, 1989, Yüksek Lisans, 116s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- Balabanlı, Fatma, *Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler*, 1990, Yüksek Lisans, 116s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada öğretmen liselerinde okuyan öğrencilerin kişisel ve sosyal uyum düzeylerini etkileyen etmenler incelenmiştir. Öğrencilerin kişisel ve sosyal uyum düzeylerini etkileyen etmenler olarak cinsiyet, sınıf düzeyi, yatılı veya gündüzlü olma durumu, başarı düzeyleri, ailesinde öğretmen olma veya olmama, yaşamın çoğunu geçirdiği yerleşim merkezi ele alınmıştır. Ankara ili ve çevresi araştırmanın evrenini, Atatürk öğretmen Lisesi 'nin lise 1 ve lise üçe devam eden 274 öğrenci örneklemi oluşturmuştur. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu ile birlikte Hacettepe Kişilik Envanteri bilgi toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veriler t testi ile karşılaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir: 1. Cinsiyetin genelde kişisel uyum üzerinde etkili olmadığı, buna karşın duygusal kararlılığı erkekler lehine etkilediği bulunmuştur. 2. Cinsiyetin genelde sosyal uyum üzerinde etkili olmadığı, fakat sosyal normlar ve antisosyal eğilimler düzeyinin kızlarda daha yüksek olduğu bulunmuştur. 3. Sınıf düzeyinin genelde kişisel uyum üzerinde üçüncü sınıflar lehine etkili olduğu, fakat nevrotik eğilimler ve psikotik belirtiler düzeyleri üzerinde etkili olmadığı bulunmuştur. 4. Sınıf düzeyinin, sosyal ilişkiler düzeyini üçüncü sınıflar lehine etkilediği bulunmuştur. 5. Okulda yatılı veya gündüzlü olarak öğrenim görmenin genelde kişisel uyum üzerinde etkili olmadığı fakat genelde sosyal uyum üzerinde-sosyal ilişkiler hariç- etkili olduğu bulunmuştur. 6. Akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin kişisel ve sosyal uyum düzeyleri yüksek olduğu bulunmuştur. 7. Ailesinde öğretmen olan öğrencilerin, nevrotik eğilimler, kişisel uyum düzeyleri, aile ilişkileri, sosyal normlar ve sosyal uyum düzeyleri, ailesinde öğretmen olmayan öğrencilere göre daha yüksektir. 8. Yaşamının çoğunun geçirildiği yerleşim merkezi yalnızca kendini gerçekleştirme kişisel uyum düzeyini etkilemektedir.

- Başarır, Deniz, *Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Durumluk Kaygı, Akademik Başarı ve Sınav Başarısı Arasındaki İlişkiler*, 1990, Yüksek Lisans, 77s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada sınav kaygısı düzeyi, durumluk kaygı düzeyi, akademik başarı ve sınav başarısı arasındaki ilişkiler çok boyutlu bir yaklaşımla incelenmiştir. Bu amaçla, Ankara Büyükkent Belediye hudutları içinde bulunan ortaokullar arasında belirli ölçütlere uyularak seçkisiz yolla seçilen üç ortaokulun son sınıfında okuyan ve 1988-89 öğretim yılında fen lisesi ve meslek lisesi giriş sınavlarına başvuran her iki cinsten toplam 267 öğrenci araştırmaya denek olarak alınmıştır. Deneklerin sınav kaygı düzeyleri Sınav Tutum Envanterinden aldıkları puanlarla, durumluk kaygı düzeyleri Durumluk Kaygı ölçeği'nden aldıkları puanlarla, akademik başarıları 1988-89 öğretim yılında bütün derslerden elde ettikleri notların aritmetik ortalamasıyla, sınav başarıları ise giriş sınavlarından elde ettikleri toplam standart puanlarla ölçülmüştür. Deneklere Sınav Kaygısı Envanteri öğretim yılının son ayı

içinde, Durumluk Kaygı Ölçeği ise öğretim yılının son haftasında, giriş sınavlarından iki gün önce uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde Pearson momentler çarpımı korelasyon tekniği, aşamalı bileşik regrasyon analizi ve t-testinden yararlanılmıştır. İlgili çözümlemeler fen lisesi ve meslek lisesi giriş sınavına katılan öğrenciler ile top lam öğrenci grubu için ayrı ayrı yapılmıştır. Araştırmada elde edilen başlıca bulgular şunlardır: 1) Sınav başarısının akademik başarı ile, sınav kaygısı düzeyinin de durumluk kaygı düzeyi ile olumlu yönde ilişkili olduğu gözlenmiştir. Buna karşılık, sınav başarısı ile durumluk kaygı düzeyi ve sınav kaygısı düzeyi arasında, ayrıca akademik başarı ile durumluk kaygı düzeyi ve sınav kaygısı düzeyi arasında olumsuz-yönde ilişki bulunmuştur. 2) Sınav başarısını yordamada akademik başarı ve durumluk kaygı düzeyi değişkenlerinin katkıları anlamlı düzeydedir. 3) Her üç grupta, düşük sınav kaygısı düzeyindeki öğrencilerin giriş sınavında ortalama olarak, yüksek sınav kaygısı düzeyindeki öğrencilere oranla daha başarılı oldukları bulunmuştur. Ayrıca, meslek lisesi giriş sınavına katılan öğrenci grubu ile toplam öğrenci grubunda, düşük durumluk kaygı düzeyindeki öğrencilerin ortalama sınav başarılarının, yüksek durumluk kaygı düzeyindeki öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. 4) Akademik başarısı yüksek ve düşük olan öğrencilerin ortalama sınav başarıları arasında, akademik başarısı yüksek olanların lehine anlamlı fark bulunmuştur. 5) Yüksek ve düşük sınav kaygısı düzeyindeki öğrencilerin ortalama akademik başarıları arasında, sınav kaygısı düşük olanların lehine anlamlı fark bulunmuştur.

- Şenses, Vildan, *Tokat İli Merkez ve İlçe Ortadereceli Okul Öğrencilerinin Disipline Aykırı Davranışlarda Bulunma Nedenlerinin Araştırılması,* 1990, Yüksek Lisans, 164s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Disiplin kavramı birçok anlamda kullanılmaktadır. Yaygın anlamıyla, düzeni egemen kalmayı amaçlayan ve bir topluluğun üyeleri için ortak olan davranış kuralları toplamıdır. Geniş anlamda ise, çocuğun gelişiminde yetişkinler tarafından örgütlenen bir yaşam düzenini ifade etmektedir. Çocuğun yetişkinler tarafından çeşitli biyolojik, psikolojik ve toplumsal ihtiyaçları karşılanırken, çocuk yetişkinlerin ortaya koyduğu kurallara uymak zorundadır. Ancak disiplin çocukta istenilen davranışı elde etmek için itaat duygusu geliştirmek ya da cezalandırmak, ödüllendirmek demek değildir. Disiplin sorununu daha iyi anlayabilmek için çok küçük yaşları incelemek gerekir. Çünkü son davranışlarımızda/ önceki tecrübelerimizin büyük katkısı vardır. Bazı psikologlar, disiplinin çocuğun doğumuyla başladığı görüşündedirler. Çocuğun disiplin anlayışı yaşıyla orantılı olarak değişik aşamalardan geçer. Ergenlik çağında önceki devre ve ergenlik çağından sonraki devre. Bu iki devrede de ailenin tutum ve davranışları gençlerin kişilik gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Çağdaş eğitim sisteminde, okulun başta gelen görevlerinden birisi, öğrencilerin sağlıklı ve uyumlu insanlar olarak gelişimlerini sağlamaktır." Türkiye'de ortaöğretim kurumlarında başlıca üç yaklaşım izlenmektedir. Bunlar, okul-aile ilişkileri, rehberlik hizmetleri ve disiplin uygulamalarıdır. Türkiye'de orta öğretim kurumlarında disiplin konuları Millî Eğitim Bakanlığı ortaöğretim kurumları disiplin yönetmeliği uyarınca ele alınmaktadır. Disipline aykırı davranışta bulunan bir öğrenci bu yönetmeliğe göre yazılı ve sözlü ifade alınarak cezalandırılmaktadır, öğrencilerin disipline aykırı davranışta bulunmalarının nedenleri olabilir. Ailevi nedenler, öğrencinin çevre değiştirmesi, başarısızlık, sosyal çelişki ve engeller, öğretmenlerin tutum ve davranışları ve gelişim çağının özellikleri nedenler arasındadır. Araştırma, bu nedenlerin disipline aykırı davranışta bulunmada nedenli etkili olduğunun değerlendirilmesi ihtiyacından kaynaklanmıştır. Araştırmanın amacı, orta dereceli okullarda disipline aykırı davranışta bulunan öğrenci

ve davranışlarının bu öğrencilerin disipline aykırı davranışta bulunma nedenlerinin değerlendirilmesidir. Araştırma 1986-1987, 1987-1988, 1988-1989, öğretim yılları ile 1989-1990 öğretim yılının ilk sömestrisine kadar toplam 3,5 yıllık öğretim süresinde, Tokat ili merkez ve ilçelerinde 3 ortaokul ile 17 genel mesleki ve teknik lise olmak üzere toplam 20 ortaöğretim kurumunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamına alınan okullarda 1989-1990 öğretim yılında 10.864 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada bilgiler, veri toplama aracı olarak araştırmanın amaçları doğrultusunda ve uzmanların denetimi ile gerçekleştirilen "anket formu" ile toplanmıştır. Ayrıca, okullardaki disiplin kurulu karar defterleri, okul disiplin dosyaları, öğrenci kişisel dosyaları ile öğretmen ve yöneticilerden faydalanılmıştır. Elde edilen verilerin, tablo başlıkları altında araştırmanın sonuçlarına cevap oluşturacak biçimde dağılımları yapılarak kay-kare (X 2) testi kullanılmıştır. Ayrıca dağılımların frekans ve yüzdeleri belirlenmiştir. Bu işlemlerden sonra, elde edilen verilere dayanılarak yorumlamalara gidilmiştir. Ülkemizde disiplin sorunlarına ilişkin araştırmalar pek fazla değildir. Bu nedenle araştırmanın bu konudaki çalışmalara katkıda bulunacağı kanısındayız. SONUÇLAR: Araştırmanın başlıca bulguları şunlardır: 1. Okullarda öğrencilerin cinsiyet, sınıf seviyesi, yaş ve sınıf geçme özellikleri ile disipline aykırı davranışta bulunma durumları birbirine bağımlıdır. a. Disipline aykırı davranışların yaşlara göre dağılımları çeşitlilik göstermekle birlikte, öğrencilerin yaşları büyüdükçe disipline aykırı davranışlarda artış olduğu ve en fazla 18 yaşta kümelendiği görülmektedir. b. Disipline aykırı davranışların cinsiyete göre dağılımında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla disipline aykırı davranışta bulundukları anlaşılmaktadır. c. Sınıf seviyesi yükseldikçe disipline aykırı davranışlarda artış olduğu, en az disipline aykırı davranışın orta 2. sınıflarda, en çok ise lise 3. sınıflarda olduğu görülmektedir. d. Sınıfta kalan öğrencilerde disipline aykırı davranışta bulunma oranı, sınıf geçen öğrencilere oranla daha yüksektir.

- Türkan, Macit, *Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Lise Öğrencilerinin Problem Alanları ve Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkiler,* 1990, Yüksek Lisans, 63s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Canel Denktaş, Nilgün, *Ortaokul Seviyesindeki Ergenlerin Denetim Odağı Özelliklerinin Yaratıcı Düşünceye Etkis*i, 1993, Yüksek Lisans, 150s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Ayrıca cinsiyet açısından yaratıcılığın bazı alt boyutlarının farklılaştığı bulunmuştur. Aynı şekilde, denetim odağı da cinsiyet açısından farklılaşmaktadır. Öneriler: Her şeyden önce, konunun, değişik yaş grupları açısından, farklı okul tipleri açısından ve farklı değişkenler açısından incelenmesinde fayda görülmektedir. Konunun Türkiye'de yeni bir alan olması, yaratıcılığın çeşitli yönlerini içeren araştırmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Araştırma bulguları çerçevesinde, uygulamaya ve yeni araştırmalara yönelik şu önerilerde bulunulabilir: 1. Öncelikle, eğitim ortamında yaratıcı bireylerle karşılaşacak kişilerin, bu bireyleri ayırt edebilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla, rehberlik servislerinde, yaratıcılığı ölçebilecek uzman rehberlerin bulunması ve konuya gereken önemin verilmesi önemlidir. 2. Türk çocukları için, kendi kültürümüze yönelik, ülkemizde geliştirilmiş ve adaptasyonu yapılmış yaratıcılığı ölçecek bir ölçeğe gereksinme duyulmaktadır. 3. Eğitim sistemi içerisinde, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirecek yaratıcılığı geliştirici programlara yer verilmelidir. 4. Yaratıcı öğrenciler rehberlik servisleri tarafından devamlı izlenmeli, aileleri ve çevreleri hakkında bilgi edinilmelidir. Daha sonraki okul ve meslek seçimi kararlarında, uygun kararların verilebilmesi için yardımcı olunabilir. 5. Yaratıcı bireyin çevresi (okul, atölye, oyun odası vb.) ilgi ve yetenekleri

doğrultusunda geliştirilmelidir. 6. Yaratıcı öğrencilerin diğer kişilik özellikleri açısından da tanınması önemlidir. 7. Gerek yaratıcılık gerekse denetim odağı açısından, cinsiyet farklılıklarının üzerine eğilinmelidir. Olumsuz yönde etkileyici farklılıkların sebepleri araştırılarak, telafi yoluna gidilebilir. 8. Yaratıcı ergenlerle birlikte olan diğer kişilerde (işverenler, aile vb.) aydınlatılmalı, gerektiğinde bu kişilerle iş birliği sağlanarak, yaratıcı bireylere uygun ortamlar desteklenmelidir. 9. Yaratıcılığın çok küçük yaştan teşhisine çalışılmakta yarar vardır. 10. Yaratıcılık üzerinde denetim odağının etkileri, diğer araştırmalarla da incelenebilir. 11. İleri yaş gruplarının yaratıcılıkları üzerine Türkiye'de yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. İleri yaş grupları da ele alınabilir.

- Işık, Abdülkerim, *Malatya Fen Lisesi Öğrencilerinin Problemleri*, 1993, Yüksek Lisans, 113s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, Malatya Fen Lisesine devam eden öğrencilerin problemlerinin neler olduğu ve bu problemlerin artması veya azalması üzerinde öğrencilerin cinsiyetlerinin, evci olup-olmamalarının, devam ettikleri sınıf düzeyinin, anne ve babalarının eğitim düzeyinin, ailelerinin gelir düzeyinin önemli bir etkisinin olup-olmadığı incelenmiştir. Öğrencilerin genel olarak, problem alanlarına ve yaygın olarak problemlerinin neler olduğu ele alınmıştır. Araştırmanın evrenini 1991-1992 öğretim yılında Malatya Fen Lisesine devam eden lise 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıftaki kız ve erkek toplam 229 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama amacıyla, ayrıca bir örneklem seçme yoluna gidilmemiş ve araştırma tüm evren üzerinde yapılmıştır. Araştırma uygulaması sırasında, okuldan o güne kadar ayrılmış bulunan 5 öğrenci dışında hazır bulunan 224 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrenci sorunlarının tespitinde bağımlı değişken olarak Baymur (1959), tarafından Millî Eğitim Bakanlığı için geliştirilen ve halen Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince kullanılan "Problem Tarama Envanteri L Formu" kullanılmıştır. Sağlık ve beden gelişimi, okul, ev ve aile, başkaları ile ilişkiler, kız-erkek arkadaşlığı, meslek iş ve gelecek ile tekrar gözden geçirilmiş ve araştırmaya uygun hale getirilerek düzenlenmiştir. Araştırmada, öğrenci problemlerini etkilemesi düşünülen bağımsız değişkenler hakkında bilgi toplamak amacıyla da araştırmacı 89 tarafından geliştirilen "Öğrenci Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veri toplama araçları uygun zaman ve ortamlarda araştırmacı ve sınıf öğretmenlerinin iş birliği ile uygulanmıştır. Toplanan araştırma verilerinin analizinde ise "Tek yönlü varyans analizi" ve "t-testi" ile beraber gerekli durumlarda yüzdelik hesaplamalar ve uygun işlemlerden yararlanılmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgular şöylece özetlenebilir: 1. Öğrencilerin problemlerinin en çok okul alanında yoğunlaştığı ve bu alandan sonra öğrencilerin problemli oldukları alanlar sırası ile; Meslek iş ve gelecek, başkaları ile ilişkiler, sağlık ve beden gelişimi, kişilik benlik ve iç hayat, kız-erkek arkadaşlığı ile ev ve aile alanları şeklinde tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ve cinsiyet ilişkisinde ise okul genelinde lise 2. sınıflar en problemli, erkekler arasında lise 2. sınıf öğrencileri, kızlar arasında lise 3. sınıf öğrencileri diğer gruplara göre daha problemli çıkmışlardır. 2. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde cinsiyet değişkenin önemli bir etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. 3. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde evci olup-olmama değişkenin önemli bir etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. 4. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde öğrencilerin devam ettikleri sınıf düzeyinin önemli bir etkisi görülmüştür. Öğrencilerin problemleri sınıf düzeylerine göre karşılaştırıldığında lise 2. sınıf öğrencileri en problemli grup olarak bulunmuştur. 5. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyinin önemli bir etkisi olmadığı 90 ortaya

çıkmıştır. 6. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde öğrencilerin babalarının eğitim düzeyinin önemli bir etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. 7. Öğrenci problemlerinin artması veya azalması üzerinde öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyinin önemli bir etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada; elde edilen bütün bulguların ışığında genel bir sonuç olarak, öğrencilerin oldukça fazla sayıda okula ilişkin çözümünü gerektiren problemleri olduğu ve bu problemlerinin devam edilen sınıf düzeyi, babanın eğitim düzeyi gibi kişisel niteliklerle ilişkili olduğu ve bunların konu ile ilgili daha üst yetkililerin ve birimlerin konuya yapıcı yaklaşımı ile çözülebileceği sonucuna varılmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre; öğrencileri mutlu, verimli ve kendine güvenen, kendini gerçekleştirmiş insanlar olarak yetiştirmek ve bu denli önemli değerli insan gücünün gereksiz yere harcanmasını önlemek, bu kıymetli toplum potansiyelleri için yapılan yatırımların boşa gitmemesini sağlamak ve sahip oldukları problemlerini çözerek, onlara rahat bir ortam hazırlamak için alınması gerekli bazı önlemler de önerilmiştir.

- Özmen, Ahmet, *Disiplin Cezaları ve Lise Öğrencilerinin Uyum Durumları Arasındaki İlişki*, 1995, Yüksek Lisans, 80s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma disiplin cezaları ve lise öğrencilerinin uyum durumları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın Evrenini 1994-1995 Eğitim öğretim yılında Adana İl Merkezinde bulunan. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumlarının lise kısımları oluşturulmuştur. Araştırma örneklemi ise Yüregir Atatürk Lisesi ile Sunar Nuri Çomu Lisesi, Seyhan Merkez İlçede ise Baraj Lisesi ile Borsa Lisesinde okuyan öğrencilerden 1994-1995 eğitim öğretim yılında ve daha önceki yıllarda disiplin cezası almış olan öğrencilerin tümü ile bunların sayısı oranında rastlantısal olarak seçilen disiplin cezası almamış olan öğrencilerden oluşmuştur. Araştırmanın kapsamına alınan dört liseden disiplin cezası almış olan 30 öğrenci okul disiplin kayıtları esas alınarak tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin oranında disiplin cezası almamış olan 30 öğrenci rastlantısal olarak seçilmiş ve araştırma örneklemi ne toplam 60 öğrenci alınmıştır. Araştırmada öğrencilerin uyum düzeylerini belirlemek amacıyla 1976 yılında özgüven tarafından geliştirilen ve 1982 yılında revizyondan geçirilerek son şeklini almış olan Hacettepe Kişilik Envanteri kullanılmıştır. Araçtan elde edilen verilerin çözümlenmesi "t-testi" tekniğinden yararlanılarak yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular ise şöyle özetlenebilir. Disiplin cezası almış olan lise öğrencileri ile disiplin cezası almamış olan lise öğrencilerinin Kişisel Uyum alt ölçeklerinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak Antisosyal Eğilimlerden almış oldukları puanların ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

- Adıyaman, Zehra, *A Study of Student Drop-Out at Open High School: Reasons and Recommendations (Açıköğretim Lisesi Öğrencilerinin Öğrenimi Terk Etme Nedenleri ve Öneriler)*, 1997, Yüksek Lisans, 81s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, Açıköğretim Lisesi (AÖL) öğrencilerinin öğrenimlerini yanda bırakma nedenlerini incelemek ve AÖL'nin uygulamalarının iyileştirilmesi için bazı öneriler geliştirmek amacıyla yapılmıştır. AÖL öğrencilerinin öğrenimlerini yanda bırakma ve okulu terk etme nedenlerini ve öğrencilerin öğrenimlerini sürdürmek için AÖL'den beklentilerinin neler olduğunu araştırmak ama-

cıyla, 14 soruluk bir anket hazırlanmıştır. Anket, Ankara'da oturan ve tasdiknamelerini almak için AÖL yönetim binasına bizzat gelen kişilere uygulanmıştır. Anketi dolduran 59 kişi, bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Anketin ilk bölümü cinsiyet, medeni durum, yaş, meslek, ortaokulu tamamlama şekli, başarı durumu, eğitim süresi gibi kişisel bilgileri içeren sorulardan; ikinci bölümü ise, öğrenimi terk etme nedenleri ile kurumla nasıl bir iletişim kurmak istediklerine yönelik sorulardan oluşmaktadır. Çalışma, öğrencilerin AÖL'ne başvurma nedenlerinin "orta öğrenimi tamamlama isteği" üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Ayrıca, "üniversiteye devam etme" ve "bilgilerini geliştirme arzulan" da önemli nedenler arasında yer almaktadır. Çalışmanın sonuçlan, öğrenimi terk etme nedenleri arasında kişisel nedenlerin yanı sıra, yönetsel ve yapısal sorunların dikkat çekecek kadar belirgin olduğunu göstermektedir. Bu sorunların çözümü, uygulanmakta olan yönetmeliğin bazı maddelerinin (ör: 36. madde) öğrencilerin gereksinimlerine göre yeniden gözden geçirilmesinde ve yüz yüze eğitimin gerçekleştirilmesinde yatmaktadır. Bu çalışmada AÖL, bir uzaktan eğitim modeli olarak irdelenmiş; uzaktan eğitimin en önemli tamamlayıcıları olarak AÖL yönetmeliğinde de yer alan yönetim danışmanlığının, rehberliğin, iki yönlü etkileşimli iletişimin ve yüz yüze eğitimin uygulanmaya konmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

- Arpacı, Önder, *İmam Hatip Liselerinde Öğrenci-Öğretmen İletişimi ve Doyum Problemleri*, 1997, Doktora, 272s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.
- Balcı, Süleyman, *Lise Öğrencilerinin Denetim Odağı ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişki*, 1997, Yüksek Lisans, 82s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin denetim odağı ile sınav kaygısı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmada lise öğrencilerinin denetim odağı ile sınav kaygısı arasındaki ilişkinin önemli düzeyde olup olmadığı ve sınıf düzeyine, cinsiyete, anne ve babanın eğitim, ailenin aylık gelir düzeylerine göre farklı olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma, 1995-1996 öğretim yılında Ankara Altındağ İnönü Lisesi, 1. ve 3. sınıf şubelerinden toplam 540 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın değişkenlerinden denetim odağını ölçmek için Rotter İç-Dış Denetim Odağı Ölçeği, sınav kaygısını ölçmek için Sınav Kaygısı Envanteri kullanılmış; alt problemlerle ilgili veriler ise araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. İki değişken arasındaki ilişki, ana problem ve alt problemler için ayrı ayrı Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Tekniği ile hesaplanmış; korelasyon katsayıları arasındaki farkların önem düzeyi ikişerli olarak İki Korelasyon Katsayısı Arasındaki Farkın Manidarlığı Testi ile 0.05 önem düzeyi dikkate alınarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, lise öğrencilerinin denetim odağı ile sınav kaygısı arasındaki arasındaki ilişkinin önemli düzeyde olduğunu göstermiştir. Araştırmada, 1. Lise öğrencilerinin denetim odağı ile sınav kaygısı arasındaki ilişkinin sınıf düzeyine göre önemli düzeyde farklı olduğu bulunmuştur.

- Çankaya, Özlem, *Lise Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Benlik Saygısı ve Akademik Başarı İlişkisi*, 1997, Yüksek Lisans, 128s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı lise son sınıf öğrencilerinde sınav kaygısı, benlik saygısı ve akademik başarı ilişkisini incelemek ve bu ilişkinin cinsiyete göre bir değişiklik gösterip göstermediğini araştırmaktır. Çalışmanın deneklerini seçkisiz örneklem yöntemiyle MAT-FEN Dershanesi'nin Matematik-

Fen bölümünden seçilen 294 öğrenci (113 kız, 181 erkek) oluşturmaktadır. Deneklere, sınıf ortamında, Sınav Kaygısı Envanteri (Test Anxiety Inventory-TAI) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (Rosenberg Self-Esteem Scale-RSS) uygulanmıştır. Akademik başarı, benlik saygısı ve cinsiyetin sınav kaygısı üzerindeki etkisi deneklerin Sınav Kaygısı Envanteri'nin kuruntu, duyuşsallık ve toplantı puanlarına uygulanan üç ayrı 2(yüksek-düşük benlik saygısı) x 2(başarılı-başarısız) x 2(kız-erkek) faktörlü, seçkisiz deney desenine uygun varyans analizi ile incelenmiştir. Deneklerin Sınav Kaygısı Envanterinin kuruntu alt ölçeği, duyuşsallık alt ölçeği ve toplam puanlarına uygulanan üç ayrı varyans analizi sonuçlan her üç analizde de benlik saygısı temel etkisinin istatiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir. Ayrıca, bulgular cinsiyet temel etkisinin de anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Beklenenin tersine, akademik başarı temel etkisi anlamlı bulunmamıştır. Benlik saygısı ve cinsiyet temel etkilerinin yanı sıra, akademik başarı x cinsiyet ortak etkisi de her üç analizde anlamlıdır. Bu sonuçlara göre, düşük benlik saygısına sahip öğrenciler, yüksek benlik saygısına sahip olan öğrencilere oranla daha yüksek sınav kaygısına sahiptirler. Ayrıca, sonuçlar kızların erkeklere oranla daha fazla sınav kaygısına sahip olduklarını ortaya çıkarmıştır. Bulgular ayrıca yüksek başarılı kızların yüksek başarılı erkeklere oranla daha fazla sınav kaygısına sahip olduklarını göstermiştir.

- Yananer Eroğlu, Çiğdem, *Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Ders Geçme ve Kredi Modelinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar*, 1997, Yüksek Lisans, 102s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Ders Geçme ve Kredi Modeli'nin uygulandığı okullarda okuyan öğrencilerin sorunlarının neler olduğu ve bu sorunların öğrencilerin cinsiyetlerine, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerine ve okul başarılarına göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki 1995-1996 öğretim yılında Ders Geçme ve Kredi Modeli'ni uygulayan ve bünyesinde rehberlik servisi bulunan resmi ve özel liselerde öğrenim gören 5. dönem öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubu oluşturulurken, her üç sosyo-ekonomik düzeyi temsil etmek üzere 3 ayrı okul seçilmiştir. Bu okulların her birinde 100 kız 100 erkek olmak üzere, başarı düzeyleri farklı toplam 600 öğrenciye ulaşılmıştır. Evreni temsilen seçilen örneklem grubuna, geçerlik ve güvenilirliği sınanmış olan "Ders Geçme ve Kredi Modeli Öğrenci Sorunları Envanteri" araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda Ders Geçme ve Kredi Modeli uygulamasıyla ilgili olarak yaşanan sorunların: öğrencilerin ve velilerinin bu konuda yeterli bilgi sahibi olamamaları, okulun fiziksel koşullarının yetersizliği, yönlendirme ve modelin uygulanmasına ilişkin hizmetlerde yetersizlikler gibi konularda yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca Ders Geçme ve Kredi Modeli uygulamasına ilişkin olarak yaşanan sorunlarda cinsiyetin önemli bir faktör olmadığı, ancak öğrencinin sosyo-ekonomik düzeyi ve okul başarısı yükseldikçe yaşadığı sorunlarda azalma olduğu görülmektedir. Bu durumda yaşanan sorunların modelin özünden değil, koşulları elverişli olmayan okullarda uygulanmasından kaynaklandığı söylenebilir.

- Akyürek, Salim, *Açıköğretim Lisesi Öğrencilerinin Öğretime İlişkin Sorunlarının Belirlenmesi,* 1998, Yüksek Lisans, 91s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu bölümde, araştırma bulguları özetlenmiş, bu bulgular doğrultusunda elde edilen sonuçlar verilmiş ve bu sonuçlara göre araştırma probleminin çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir. Açıköğ-

retim Lisesi (AÖL) uygulaması ile ortaöğretim düzeyindeki bazı sorunlara çözüm getirilmeye çalışılmaktadır. Bu uygulamadan beklenen sonucun alınması, uygulama sırasında çıkabilecek sorunların bilimsel olarak çözüme ulaştırılmasıyla mümkün olacaktır. Bu araştırmada, AÖL'nin öğretime başlamasından itibaren ortaya çıkan sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde, araştırmada AÖL öğrencilerinin, TV ders programı yayınlarının niteliği hakkındaki görüşlerinin ve öğretime ilişkin sorunlarının belirlenmesine ve elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler getirilmeye çalışılmıştır. Tarama modelindeki bu araştırmada, evreni Ankara ilinde oturan tüm öğrenciler, örneklemi ise, 1995-1996 öğretim yılında kayıt yaptırmak ve kitap almak için AÖL'ye gelen 260 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak 63 maddeden oluşan anket formu geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Öğrencilerin verdiği bütün cevaplar, frekans (f), yüzde (%) ve aritmetik ortalama (X) istatistikleri kullanılarak özetlenmiştir.

- Bozkurt, Nergüz, *Lise Öğrencilerinin Okul Başarısızlıklarının Altında Yatan, Depresyonla İlişkili Otomatik Düşünme Kalıpları*, 1998, Doktora, 140s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin olumsuz otomatik düşünceleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın diğer bir amacı da lise öğrencilerinin depresyon ve kaygıları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmak ve buradan hareketle öneriler geliştirmektir. Araştırma, 1995-1996 öğretim yılında İzmir ilinde genel liselerde öğrenim gören, ders geçme ve kredili sisteme göre 3., 5. ve 6. dönemlerde okuyan, 248' i kız, 237'si erkek olmak üzere toplam 485 öğrenci ile yapılmıştır. Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geçerlik, güvenirlik çalışması yapılmış olan, Geliştirilmiş Otomatik Düşünceler Ölçeği (ODÖ-G) ile birlikte Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) ve Sürekli Kaygı Ölçeği (STAI A-Trait) kullanılmıştır. Verilerin analizinde, Sosyal Bilimler İçin istatistiksel Paket Programı (SPSS- WIN) kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklara ilişkin karşılaştırmalar için Varyans Analizi (ANOVA), Scheffe testi ve t testi Ue %2 (Khi-Kare) test tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sürecinde elde edilen bulgular şunlardır: 1. Lise öğrencilerinde cinsiyet ile akademik başarı ve cinsiyet ve depresyon arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. 2. Kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre daha fazla olumsuz otomatik düşünce ve kaygıya sahip bulunmuştur. 3. Akademik başarı düzeyi ve depresyon puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 4. Başarısız öğrenciler, başarılı öğrencilere göre daha fazla olumsuz otomatik düşünce, yüksek depresyon ve kaygı düzeyine sahip bulunmuştur. 5. Akademik başarı ve cinsiyete göre otomatik düşünceler, depresyon ve kaygı düzeyleri üzerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. 6. Depresif olmayan, orta derecede depresif ve depresif grupların, otomatik düşünceler, depresyon ve kaygı puanları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. 7. Başarılı ve başarısız öğrencilerde, depresif olmayan, orta derecede depresif ve depresif grupların otomatik düşüncelerine ilişkin puanları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre, lise öğrencilerinde, akademik başarı ve olumsuz otomatik düşünme, depresyon ve kaygı ile anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Geliştirilmiş Otomatik Düşünceler Ölçeğinin (ODÖ-G) yapılacak olan yeni çalışmalarda, okullarda ve klinik ortamlarda kullanılması önerilmektedir.

- Kapudere, Asiye, *Meslek Liseleri Son Sınıf Öğrencilerinin Psikolojik İhtiyaçları ile Genel Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişki,* 1998, Yüksek Lisans, 204s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, Meslek Liseleri son sınıf öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçları ile genel uyum düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Psikolojik ihtiyaçlarla genel uyum düzeyi arasındaki ilişki, okullara göre ayrı ayrı şekilde ele alınarak incelenmiş ve araştırma kapsamına alınan tüm okullarda genel olarak psikolojik ihtiyaçlarla genel uyum düzeyi arasında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini 1996-1997 öğretim yılında Malatya ili Merkezi ve İlçelerindeki; Kız Meslek Lisesi, Atatürk Sağlık Meslek Lisesi. Akçadağ Sağlık Meslek Lisesi ve Ticaret Meslek Lisesini kapsayan 4 Meslek Lisesinin lise son sınıfında okuyan toplam 180 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, psikolojik ihtiyaçlar "Edwards Kişisel Tercih Envanteri", genel uyum düzeyi ise "Hacettepe Kişilik Envanteri" kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizinde "Pearson Korelasyon Analizi" tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir: 1. Kız Meslek Lisesi son sınıf öğrencilerinin uyarlık, düzen, teşhir-gösteriş, özerklik-bağımsızlık, duygulan anlama, başatlık-baskın olma, küçülme-kendini suçlama, değişiklik, şefkat gösterme, sebat, karşı cinsle ilişki, yakınlık, saldırganlık ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı; başarma ve yardım isteme-ilgi görmek isteme ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında ise anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. 2. Sağlık Meslek Lisesi son sınıf erkek öğrencilerinin başarma, uyarlık, düzen, teşhir-gösteriş, özerklik- bağımsızlık, duygulan anlama, yardım isteme-ilgi görmek isteme, başatlık-baskın olma, küçülme-kendini suçlama, değişiklik, şefkat gösterme, sebat, karşı cinsle ilişki, yakınlık, saldırganlık ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. 3. Ticaret Meslek Lisesi son sınıf öğrencilerinin başarma, uyarlık, düzen. Özerklik-bağımsızlık, duygulan anlama, yardım isteme-ilgi görmek isteme, başatlık-baskın olma, küçülme-kendini suçlama, değişiklik, şefkat gösterme, sebat, karşı cinsle ilişki, yakınlık, saldırganlık ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı; teşhir-gösteriş ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında ise anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. 4. Araştırma Kapsamına Alınan Meslek Liseleri son sınıf öğrencilerinin başarma, uyarlık, düzen, teşhir-gösteriş, özerklik-bağımsızlık, duygulan anlama, yardım isteme-ilgi görmek isteme, başatlık-baskın olma, küçülme-kendini suçlama, değişiklik, şefkat gösterme, sebat, karşı cinsle ilişki, yakınlık, saldırganlık ihtiyacı ile genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Araştırma sonunda da psikolojik ihtiyaçlar ile genel uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin tanınması ve anlaşılmasına yönelik aile, okul ve eğitimcilere öneriler verilirken, konu ile ilgilenen araştırmacılara da öneriler sunulmuştur.

- Türkmen Gül, Emine, *İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Beklenti ve Sorunları,* 1998, Yüksek Lisans, 115s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uludağ Üniversitesi.
- Budak, Bülent, *Lise Öğrencilerinde Algılanan Sosyal Destek Düzeyi ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki*, 1999, Yüksek Lisans, 77s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin Algıladıkları Sosyal Destek ile Problem Çözme becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma Samsun İlinde bulunan Mithatpaşa Lisesi, Karşıyaka Lisesi ve Tülay Başaran Anadolu Lisesindeki öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 134 kız, 133 erkek olmak üzere 267 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, Algılanan Sosyal Destek

Ölçeği ile Problem Çözme Becerileri Envanteri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; lise öğrencilerinde aileden ve arkadaştan Algılanan Sosyal Destek arttıkça Problem Çözme Becerilerinin de arttığı, Öğretmenden algılanan Sosyal Desteğin artmasının Problem Çözme Becerileri üzerinde herhangi bir etki yaratmadığı belirlenmiştir.

- Ereş Erol, Figen, *Kız Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okullarından Beklentileri*, 1999, Yüksek Lisans, 62s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; Kız Meslek Lisesi öğrencilerinin bireysel özellikleri ile okulu seçme nedenlerini, okuldan beklentilerini ve ileriye yönelik planları hakkında görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen anket, 160 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler sayı, yüzde ve ağırlıklı ortalama olarak tablolarda gösterilmiş, belirlenen beklentiler en yüksek orandan başlanarak en düşük orana göre sıralanmıştır. Elde edilen sonuçlar şunlardır: 1. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi, annelerin eğitim düzeyinden daha yüksektir. 2. Öğrencilerin babaları daha çok hizmet sektöründe çalışmaktadır, annelerin çoğunluğu ev hanımıdır. 3. Öğrenciler okullarını daha çok meslek kazandırma yanında yüksek öğrenime devam etme olanağı sağladığı için seçmişlerdir. 4. Öğrencilerin bu okulu seçmelerinde en çok aileleri (%68), sonra da kendileri (%27) etkili olmuştur. 5. Öğrencilerin çoğunluğu (%60), okullarından mezun olduktan sonra branşlarıyla ilgili bir üniversiteye devam etmek, bir kısmı (%18) bir işte çalışmak istemektedir. Ev kadını olmak isteyen yoktur. 6. Öğrencilerin okul müdürlerinden beklentileri; öğrenciler arasında ayrımcılık yapmamaları, öğrencilerin sorunlarını dinlemeleri ve bunları öğretmenlerle konuşmaları, öğrencilere karşı sevecen, anlayışlı, güler yüzlü olmaları, fakir öğrencilere yardım etmeleri konularında yoğunlaşmaktadır. 7. Öğrencilerin öğretmenlerinden beklentileri ise; ders sürecinde konuyu anlamadıklarında, konuyu anlamadıklarını rahatça söyleyebilme, onurlarını kırıcı, kendilerini küçük düşürücü davranışlarda bulunmama, teneffüste ders yapmama, notla korkutmama, öğrenciler arasında ayrımcılık yapmama, dersleri daha anlaşılır biçimde anlatma, derslerinde başarısız öğrencilerle ilgilenme konularında yoğunlaşmaktadır. 8. Öğrencilerin kültür derslerinde beklentilerinin yeterince karşılanmadığı, bu derslerle ilgili sorunlarının bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, mezun olduklarında çalışabilecekleri işler hakkında okulda iken bilgilendirilmelerini, uygulamalı derslerde yazılı sınav verilmemesini, el işlerinin okulda yapılmasını, ev ödevi verilmemesini istemektedirler. 9. Öğrenciler dersleri dışında branşlarıyla ilgili iş alanları hakkında bilgi almak, toplu halde tarihi, turistik ve iş yerlerini ziyaret etmek, branşlarıyla ilgili toplantı, sergi, defile vb. faaliyetlere katılmak ve okulca kır gezileri düzenlenmesini istemektedirler.

- Görüş, Yiğit, *Bir Grup Lise Öğrencisinin Atılganlık Düzeyi ile Stresle Başaçıkma Yolları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 1999, Yüksek Lisans, 91s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı İzmir metropolündeki bir grup lise öğrencisinin atılganlık düzeyleri ile stresle başa çıkma yolları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya random yoluyla seçilen lise öğrencileri katılmıştır. Araştırmada Stresle Başa çıkma Stratejileri Ölçeği, Rathus Atılganlık Envanteri, Kişisel Bilgi Formu anketleri kullanılmıştır. Araçların güvenirlik çalışması önceden yapılmıştır. Araştırmada veri analizinde ortalama, standart sapma, f değerleri dağılım tabloları uygulanmıştır.

Veri analizi sonucu ulaşılan başlıca sonuçlar şunlardır. 1. Lise öğrencilerinin yaş faktörü ile stres yaşamlarında kullandıkları başa çıkma stratejilerinin alt ölçekleri olan problem çözme, sosyal destek arama, kendini suçlama, hayal etme, kaçınma stratejileri arasındaki ilişki anlamsızdır. 2. Lise öğrencilerinin cinsiyet faktörü ile stres yaşamlarında kullandıkları başa çıkma stratejilerinin alt ölçekleri olan problem çözme, kendini suçlama, hayal etme, kaçınma stratejileri arasındaki ilişki anlamsız olup, sosyal destek arama stratejisi yönünden cinsiyet faktörü anlamlıdır. 3. Lise öğrencilerinin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyleri ile öğrencilerin stres yaşamlarında kullandıkları stresle başa çıkma stratejileri alt ölçekleri olan problem çözme, kendini suçlama, hayal etme ve kaçınma stratejileri arasındaki ilişki anlamlıdır. 4. Lise öğrencilerinin atılgan davranışları ile stres yaşantılarında kullandıkları başa çıkma stratejilerinin alt ölçekleri olan problem çözme, kendini suçlama, hayal etme, kaçınma stratejileri arasındaki ilişki anlamlı olup, sosyal destek arama stratejisi yönünden anlamsızdır. 5. Farklı sosyo ekonomik düzeyden gelen lise öğrencilerinin atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki anlamlıdır. 6. Farklı yaş gruplarındaki lise öğrencilerinin atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki anlamsızdır. 7. Lise öğrencilerinin farklı cinsiyetten olmaları ile öğrencilerin atılgan davranış düzeyleri arasındaki ilişki anlamsızdır. 8. Farklı yaş gruplarındaki lise öğrencilerinin atılgan davranış düzeyleri ile stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişki anlamsızlaştırma stratejilerinin alt ölçekleri olan problem çözme, kendini suçlama, hayal etme, kaçınma stratejileri arasındaki ilişki anlamsız olup, sosyal destek arama stratejisi yönünden cinsiyet faktörü anlamlıdır.

- Kapıkıran, Necla, *Lise Öğrencilerinde Başarı Sorumluluğu ve Başarı Kaygısının Psikopatolojik Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 1999, Doktora, 196s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, zihinsel başarı sorumluluğu ve başarı kaygısının psikopatolojik değişkenlerle ilişkisi, tarama (survey) yöntemiyle incelenmiştir. Lise ve dengi okullardan liseli öğrencilerinin oluşturduğu 594 kişilik (308 kız ve 286 erkek öğrenci) örneklem grubuna ölçekler verilmiştir. Akademik durumlardaki denetim odağını ölçmek için Crandall, Katkovsky ve Crandall (1965) tarafından geliştirilen Zihinsel Başarı Sorumluluğu (ZBS) ölçeği kullanılmıştır. Yine, akademik durumlardaki kaygıyı ölçmek için Albert ve Haber (1960) tarafından geliştirilen Başarı Kaygısı Ölçeği (BKÖ) uygulanmıştır. Psikopatolojik belirtiyi belirlemek amacıyla Derogotis (1976) tarafından geliştirilen SCL-90-R kullanılmıştır.

- Özgan, Habib, *Lise Öğrencilerinin Algılanan Empatik Sınıf Atmosferi Tutumları ile Başarı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 1999, Yüksek Lisans, 77s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, öğrenci algılamalarına dayalı olarak, Aksaray Lisesi öğretmenlerin empatik sınıf atmosferi tutumları ile benlik saygısı ve basan durumu arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bu amaç; sınıf düzeyi, cinsiyet, anneni ve babanın eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum değişkenleri açısından da ele alınmıştır. Araştırmanın örneklemi Aksaray Lisesi 1. 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinden her sınıftan 65 Kız 65 Erkek, olmak üzere 390 öğrenciden oluşmuştur. Bu araştırma betimsel yöntem olan alan taraması (survey) niteliğindedir. Araştırmada veri toplama araçları olarak

"Empatik Sınıf Atmosferi Tutum Ölçeği" Roserberg Benlik Saygısı Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş öğrenci bilgi formu kullanılmıştır. Bu çalışmada Bireyi Merkez Alan Terapinin empatik anlayış, şartsız olumlu kabul ve içtenlik ilkelerinin sınıf atmosferinde öğretmen-öğrenci etkileşimi ve bu etkileşimin öğrenci başarısı ve benlik saygısına etkisine ilişkin önemli bulgular saptanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin algılamalarına dayalı olarak ortaya konan bulgulara göre, farklı sınıflardaki öğrencilerin empatik sınıf atmosferi tutumu algılamaları arasında genel dağılımda fark olmadığı bir alt ölçek olan olumlu kabulde başarı notu ve benlik saygısında fark olduğu saptanmıştır. Cinsiyet değişmelerine göre; ESATÖ'nün genel dağılımında ve alt ölçeklerinde (Empatik anlama, olumlu kabul ve içtenlik); ve başarı notunda, kızlar lehine fark tespit edilmiştir. Benlik saygısı düzeyi ile empatik sınıf atmosferi tutumlarını algılamada da fark olduğu saptanmış, Benlik saygısı yüksek olanların düşük olanlara göre sınıf atmosferini daha empatik algıladıkları tespit edilmiştir. Annenin eğitim durumu bakımından ESATÖ'nün genel dağılımında ve alt ölçeklerinde fark olmadığı, basan notu ve benlik saygısında, eğitim düzeyi yüksek olanlar lehine fark olduğu saptanmıştır. Babanın eğitim durumu bakımından; ESATÖ'nün genel ve alt ölçeklerinde ve başarı notunda fark olmadığı, benlik saygısında, eğitim düzeyi yüksek olanlar lehine fark olduğu saptanmıştır. Sosyo-ekonomik durum bakımından, sadece ESATÖ'nün genel dağılımında fark sosyo-ekonomik durumu yüksek olanlar lehine olduğu, ESATÖ'nün alt ölçeklerinde başarı notu ve benlik saygısında fark olmadığı belirlenmiştir.

- Yıldırım, Taşkın, *Disiplin Cezası Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 1999, Yüksek Lisans, 125s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada önce disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri karşılaştırılmış; daha sonra da disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri üzerine etki edebileceği düşünülen bazı değişkenlerin bu iki grubun uyum puanlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 1996-1997 öğretim yılında Malatya Belediye Sınırları içinde 14 resmi lisenin 1., 2. ve 3. sınıflarına devam eden disiplin cezası almış 132 öğrenciyle, karşılaştırma grubu olarak yine aynı liselere devam eden disiplin cezası almamış 110 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın bağımlı değişkeni olan "Uyum Düzeyi"ni belirlemek için özgüven (1992) tarafından geliştirilen "Hacettepe Kişilik Envanteri" ile yine araştırmada inceleme konusu olan "sosyo-ekonomik düzey" değişkeni hakkında bilgi elde etmek için Bacanlı (1992) tarafından geliştirilen "sosyo-ekonomik düzey envanteri" kullanılmıştır. Akademik başarı değişkeni hakkında öğrencilerin bir önceki döneme ilişkin not çizelgeleri yoluyla bilgi elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde "çift yönlü varyans analizi" tekniği ile "t-testi" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şöyle sıralanabilir: 1. Disiplin cezası almış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri disiplin cezası almamış lise öğrencilerinin uyum düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür. 2. Disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri cinsiyetlerine göre incelendiğinde anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. 82 3. Disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri akademik başarılarına göre incelendiğinde anlamlı düzeyde fark göstermemektedir. 4. Disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri sosyo ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde anlamlı düzeyde fark göstermemektedir. 5. Disiplin cezası almış ve almamış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri öğrenim gördükleri kollara göre incelendiğinde anlamlı düzeyde fark göstermemektedir. Sonuç

olarak disiplin cezası almış lise öğrencilerinin uyum düzeyleri disiplin cezası almamış lise öğrencilerinin uyum düzeylerinden anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur. Bu öğrencilerin uyum düzeylerini artırmak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

- Yıldız, Ünlü, *İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Beklenti ve Sorunları*, 1999, Yüksek Lisans, 135s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uludağ Üniversitesi.
- Yalçın, Ali Fuat, *Genel Lise ve Meslek Lisesi Öğrencilerinin Kendini Gerçekleştirme Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2000, Yüksek Lisans, 119s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, genel lise ve meslek lisesi öğrencilerinin kendini gerçekleştirme, zamanı iyi kullanma ve desteği içten alma düzeyleri arasında okul türü, cinsiyetleri, sınıf düzeyleri, ana baba yoksunlukları, sosyal etkinliklere katılma oranlan, okuldan memnuniyet derecelerine, rehberlik hizmetlerini algılayış biçimlerine ve arkadaşlık ilişkilerini değerlendiriş biçimlerine göre fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi 1998-1999 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan meslek liseleri ile genel liselere devam eden 632 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada öğrencilerin kendini gerçekleştirme düzeyleri, Shostrom'un (1964) geliştirdiği ve Türkçe'ye uyarlaması Kuzgun (1973) tarafından yapılan Kişisel Yönelim Envanteri ile ölçülmüştür. Bağımsız değişkenler ile ilgili olarak bilgi toplamak için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız ikili karşılaştırmalarda bağımsız örneklemler için t- testi, çoklu karşılaştırmalarda çift yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Temel etkinin anlamlı çıktığı durumlarda çoklu gruplarda farkın kaynağının hangi yönde olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmıştır. Hata payı 0.05 olarak alınmış ancak anlamlılık düzeyinin daha yüksek çıktığı durumlarda hata payı ayrıca belirtilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular kısaca şöyle özetlenebilir. Okul türüne göre lise öğrencilerinin zamanı iyi kullanma düzeyleri arasındaki fark anlamlı bulunmuş ve genel lise öğrencilerinin zamanı iyi kullanma düzeyleri meslek liselerine göre yüksek çıkmıştır. Okul türü farklı lise öğrencilerinin araştırmanın bağımsız değişkenleri olan cinsiyet, sınıf düzeyi, ana baba yoksunluğu, sosyal etkinliklere katılma oranı, okuldan memnuniyet durumu, rehberlik hizmetlerini algılayış biçimi ve arkadaşlık ilişkilerini değerlendiriş biçimine bağlı olarak kendini gerçekleştirme düzeyleri arasındaki farklar anlamlı bulunmamıştır. Okul türü dikkate alınmadığında, bağımsız değişkenlerin lise öğrencilerinin kendini gerçekleştirme, zamanı iyi kullanma ve desteği içten alma düzeyleri üzerindeki temel etkilerinden anlamlı bulunanlar aşağıda verilmiştir. Sınıf düzeyi, rehberlik hizmetlerini algılama biçimi ve arkadaşlık ilişkilerini değerlendirme biçiminin lise öğrencilerinin kendini gerçekleştirme ve desteği içten alma düzeyleri üzerindeki temel etkileri anlamlı bulunmuş ve lise IH. sınıf öğrencilerinin kendini gerçekleştirme düzeyi, lise H. sınıf öğrencilerinden; rehberlik hizmetlerini yeterli olarak algılayanların kendini gerçekleştirme düzeyi, rehberlik hizmetlerini yetersiz olarak algılayanlardan ve arkadaşlık ilişkilerini iyi olarak değerlendirenlerin kendini gerçekleştirme düzeyi, arkadaşlık ilişkilerini zayıf olarak değerlendirenlerden yüksek çıkmıştır. Bulguların değerlendirilmesinde, elde edilen sonuçlara göre yorumlar yapılmış ve alanda çalışanlara bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Güner, İlkay, *Sınavla Öğrenci Alan Devlet Lisesi Öğrencilerinin Problemleri*, 2001, Yüksek Lisans, 145s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Kahramanmaraş ili sınavla öğrenci alan devlet liselerine devam eden öğrencilerin problemlerinin neler olduğu ve bu problemler üzerinde problem alanlarının, öğrencilerinin cinsiyetlerinin, devam ettikleri okul türünün, sınıf düzeyinin, yatılı olup- olmamalarının, anne ve babalarının öğrenim durumu ve ailelerinin gelir düzeyinin önemli bir etkenin olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini 1999-2000 öğretim yılı bahar döneminde Kahramanmaraş ilinde sınavla öğrenci alan; Süleyman Demirel Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Kadriye Çalık Anadolu Lisesi, Çukurova Elektrik Anadolu Lisesi, Anadolu Tekstil Meslek Lisesi, Anadolu İmam-Hatip Lisesi, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Anadolu Teknik Meslek Lisesi Anadolu Kız Meslek, Anadolu Ticaret Meslek Lisesine devam eden 2614 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için ayrıca bir örneklem grubu oluşturma yoluna gidilerek uygulama sırasında; Süleyman Demirel Fen Lisesi Anadolu öğretmen Lisesi, Çukurova Elektrik Anadolu Lisesi, Anadolu Teknik Meslek Lisesi, Anadolu Ticaret Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencilerin tamamına yakınını örneklem grubuna dahil edilmiştir. Araştırma kapsamına alman öğrencilerin 462'si kız, 372'si erkektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrenci sorunlarının tespitinde bağımlı değişken olarak Baymur (1959), tarafından Millî Eğitim Bakanlığı için geliştirilen ve halen Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince kullanılan "Problem Tarama Envanteri L Formu" kullanılmıştır. Sağlık ve beden gelişimi, okul, ev ve aile, başkaları ile ilişkiler, kız-erkek arkadaşlığı, meslek iş ve gelecek ile ilgili problem alanları tekrar gözden geçirilmiş ve araştırmaya uygun hale getirilerek düzenlenmiştir. Araştırmada, öğrenci problemlerini etkilemesi düşünülen bağımsız değişkenler hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "Öğrenci Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veri toplama araçları uygun zaman ve ortamlarda araştırmacı ve sınıf öğretmenlerinin iş birliği ile uygulanmıştır. Toplanan araştırma verilerinin analizinde ise "Tek Yönlü Varyans Analizi" ve "t-testi" ile beraber gerekli durumlarda yüzdelik hesaplamalar ve uygun işlemlerden yararlanılmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgular şöylece özetlenebilir. 1- Öğrencilerin problemlerinin en çok Meslek iş ve Gelecek alanlarında yoğunlaştığı, bunu sırası ile Okul, Kız-Erkek Arkadaşlığı, Kişilik Benlik ve iç Hayat, Başkaları ile İlişkiler, Sağlık ve Beden Gelişimi ile Ev ve Aile ile İlişkiler problem alanları takip etmektedir. 2- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde cinsiyet değişkeninin önemli bir etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır. 3- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde devam ettikleri okul türünün önemli bir etkisi görülmüştür, öğrencilerin problemleri okul türlerine göre karşılaştırıldığında Çukurova Elektrik Anadolu Lisesi en problemli grup olarak bulunmuştur. 4- Öğrenci genlerinin artması ve azalması üzerinde devam ettikleri sınıf düzeyinin önemli bir etkisi görülmüştür. Öğrencilerin problemleri sınıf düzeylerine göre karşılaştırıldığında lise 1. sınıf öğrencileri en problemli grup olarak bulunmuştur. 5- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde yatılı olup olmamalarının önemli bir etkisi görülmüştür, öğrencileri problemleri yatılılık durumlarına göre karşılaştırdığında yatılı öğrencilerin en problemli grup olduğu görülmüştür. 6- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde annelerinin eğitim durumlarının önemli bir etkisi görülmemiştir. 7- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde babalarının eğitim durumlarının önemli bir etkisi görülmemiştir. 8- Öğrenci problemlerinin artması ve azalması üzerinde ailelerin gelir düzeyinin önemli bir etkisi görülmüştür. Öğrencilerin problemleri ailelerin gelir düzeyi karşılaştırıldığında, ailelerinin gelir düzeyi düşük olan öğrencilerle orta ve yüksek olanların problemleri arasındaki fark önemli bulunmuştur. Yani ailesinin gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin daha problemli oldukları ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada; elde edilen bulgularının doğrultusunda öğrencilerin Meslek iş ve Gelecek ve Okula ilişkin çok sayıda talep

ve problemlerinin olduğu söylenebilir. Bu problemlerin devam edilen okul türü, sınıf düzeyi, yatılılık durumu, ailelerinin gelir düzeyi gibi kişisel niteliklerle de ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Tüm bu sonuçlara göre öğrencilerimizin yetenek- başarı grafiklerini sağlıklı hale getirmek onları mutlu verimli güvenli ve kendini gerçekleştirmiş insanlar olarak yetiştirmek problemlerinin çözümüne çalışmakla sağlanabilir. Zihinsel potansiyeli yüksek olan bu öğrencilerimize yapılacak olan her yatıran aydınlığa kavuşmamızda bize destek olacaktır.

- Haykır, Mustafa, *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Öğrenci Sorunları, Sorunların Sanat Eğitimine Etkisi ve Öğrencilerin Beklentileri*, 2003, Yüksek Lisans, 161s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, yapılan anket sonucunda, bu okullarda en çok donanım yetersizliği, yöntem sorunları ve yaratıcı faaliyetlerin sınırlı olduğu saptanmıştır. Öğrencilerinin sorunlarını sıralarsak, yöneticilerin tutum ve davranışları, öğretmenlerin eğitim yöntemleri, kaynak sorunu, okulun fiziki yapısı ve donanım yetersizliği, okulun sahip olduğu ortam ve çevre, müfredat programının öğrenci yaratıcılığı açısından yetersizliği, sosyal faaliyetlerin yetersizliği, öğretmenlerin ekonomik ve kültürel imkanlarının yetersiz olması ve yüksek öğretim programları konusunda karşılaştıkları sorunlar olarak, genel başlıklar altında toplayabiliriz. Ayrıca, Resim-Heykel Müzesinin olmadığı birçok ilde, bu tür okulların açılması, A.G.S. Liseleri öğrencilerinin, müze ve galerilerden mahrum olarak yetişmesine neden oluyor. Oysa ki, görsel algı ve yaratıcılık arasında sıkı bir bağ vardır. Yaratıcı eylemin gerçekleşmesi için, belleğin, zengin bir imgesel kaynak oluşturması gerekir. A.G.S. Liselerinde, sanat eğitime yakışan bir ortamın ve şartların kurulması, A.G.S. Liselerine daha fazla ödenek ayırmakla, nitelikli bir eğitimin sağlanması mümkün olabilir. Çünkü ayrılacak bu ödenek sayesinde, kütüphanenin zenginleştirilmesi, müze ve sergilere düzenlenecek geziler, okulun araç-gereç donanımı, gibi birçok imkan sağlanacaktır. Öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesiyle de öğretmenler kişisel olarak kendilerini geliştirebilecek imkanlara kavuşacak, bu da eğitim-öğretim faaliyetlerine doyurucu bir nitelik kazandıracaktır. Büyük bir istekle bu okulları tercih eden öğrenciler, ilk etapta birçok sorunla karşılaştıklarında, hayal kırıklığına uğrayıp, okuldan soğumaya başlıyorlar. Ankete katılan öğrenci, öğretmen ve okul yönetiminin düşünceleri sonucu bu sorunların, öğrencilerin motivasyonunu düşürerek, başarılarını olumsuz yönde etkilediği ortaya çıkıyor. Bu durumda öğrencilerin beklentileri önemlidir. Çünkü beklentilerine kavuşan öğrencilerin başarılı olma şansları artar. Sorunları gidermek, öğrencilere daha nitelikli bir eğitim sağlamak ve en önemlisi de G.S. Liselerine layık bir eğitim ortamı sağlamak, araştırmamızın temel amacıdır.

- Düzakın, Sibel, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2004, Yüksek Lisans, 133s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, lise öğrencilerinin problem çözme becerileri bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Sözü edilen değişkenler içinde ilk sırayı anne baba tutumları almaktadır. Öğrencilerin anne babalarını "demokratik" ya da "otoriter" olarak algılamalarına göre problem çözme becerilerinin farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Diğer değişkenler, ise okul türü, sınıf düzeyi, öğrencinin kardeşler arasında sahip olduğu doğum sırası, kardeş sayısı ve cinsiyettir. Araştırmanın evrenini

2002-2003 öğretim yılında Ankara ilindeki Anadolu Lisesi ve Genel Liselerin dokuzuncu ve onuncu sınıfında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunda ise üç Anadolu Lisesi, üç Genel Lise yer almaktadır. Örneklem grubu anadolu lisesinin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören 128 kız, 120 erkek, onuncu sınıfta 68 kız, 98 erkek ile genel lisenin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören 79 kız, 103 erkek, onuncu sınıfta 117 kız, 123 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Genel toplamda 836 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmada ölçme aracı olarak, Problem Çözme Envanteri (PÇÖ) ve Ana Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ) kullanılmıştır. Araştırma kapsamındaki süreksiz değişkenlere ait bilgiler hazırlanan kişisel bilgi formu ile elde edilmiştir. Veriler SPSS 11.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada verilerin analizinde bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. F değerinin anlamlı çıktığı durumlarda LSD testi yapılmıştır. Araştırmada hata payı .05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma bulguları lise öğrencilerinde problem çözme becerisinin anne tutumuna göre farklılaşmadığı, babanın tutumuna göre farklılaştığı şeklindedir. 11 Araştırmada annenin "demokratik" ya da "otoriter" olarak algılanması problem çözme becerisi üzerinde etkili bulunmamıştır. Ancak, babasını "demokratik" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerilerinin babasını "otoriter" olarak algılayan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Anne ve babasını "demokratik" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerisi anne ve babasını "otoriter" olarak algılayan öğrencilerin problem çözme becerisinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bunların yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin problem çözme becerilerinin Anadolu lisesinde öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca bu araştırmada kız öğrencilerin problem çözme becerileri erkek öğrencilerin problem çözme becerilerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Yani cinsiyet problem çözme becerisi üzerinde etkili bir değişkendir. Araştırmadaki demografik değişkenlere (kardeş sayısı, sınıf düzeyi ve doğum sırası) göre problem çözme becerisinde anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır.

- Taştan, Nuray, *Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuğu Eğitimi Programlarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuğu Becerilerine Etkisi*, 2004, Doktora, 400s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerine uygulanan çatışma çözme eğitimi programı ve akran ara buluculuğu eğitimi programının olumlu çatışma çözme becerilerine ve akran çatışmalarını çözmeye etkisi incelenmiştir. Araştırma, bu iki programın etkililiğini test etmek amacı ile iki aşamada yürütülmüştür. Araştırmanın öntest-sontest kontrol gruplu desen kullanılan birinci aşaması, ilköğretim altıncı sınıfa devam eden 68 denekle yürütülmüştür. Araştırmada deney grubunun yanında, bekleme listesi kontrol grubu ve plasebo kontrol grubu olmak üzere iki kontrol grubu yer almıştır. Çatışma çözme eğitimi programı her biri 80 dakika süren sekiz oturumda uygulanmıştır. Deney grubuna programın uygulanmasının öncesinde ve sonrasında; her üç gruba da Çatışma Çözme Ölçeği uygulanmıştır. Grupların olumlu çatışma çözme becerilerinde anlamlı fark olup olmadığını test etmek için tek faktör üzerinde tekrarlanmış ölçümler için iki faktörlü varyans analizi (3X2 ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın ilk aşamasındaki bulgular; deney ve kontrol grubundaki deneklerin olumlu çatışma çözme beceri düzeylerinde, denemelere bağlı olarak 0.001 düzeyinde farklılık olduğunu ve deney grubundaki öğrencilerin olumlu çatışma çözme becerilerinde gözlenen artma yönündeki önemli farklılığın uygulanan çatışma çözme eğitimi programından kaynaklandığını göstermiştir. Çatışma çözme eğitimi programının olumlu çatışma çözme beceri düzeyini arttırıcı

etkisinin uzun süreli olup olmadığını test etmek amacı ile yapılan izleme çalışmasının sonuçları ise, çatışma çözme eğitimi programının olumlu etkisinin 0.05 düzeyinde artarak devam ettiğini göstermiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında akran arabuluculuğu eğitimi programının akran ara buluculuğu sürecini doğru biçimde uygulama ve akran çatışmalarını çözmedeki etkililiği test edilmiştir. Bu amaçla her üç gruba da son test uygulandıktan sonra, deney grubundan yansız seçilen on öğrenciye her biri 80 dakika süren beş oturumluk akran arabuluculuğu eğitimi programı uygulanmıştır. Akran arabulucusu olarak yetiştirilen öğrenciler, akranlarının yaşadıkları gerçek çatışmaları arabuluculuk süreci aşamalarını kullanarak çözmeye çalışmışlardır. Bu uygulama sürecinde arabulucu öğrencilerin çatışma çözme süreçleri (çatışma yaşayan taraflardan ve ara bulucu öğrencilerden izin alınarak) video kamera ile kaydedilmiştir. Daha sonra kayıtlar araştırmacı tarafından izlenerek Arabuluculuk Süreci Değerlendirme Gözlem Formu (ASDGF) üzerinde; arabulucuların arabuluculuk süreci aşamalarını doğru biçimde uygulama ve akran çatışmalarını çözebilmede yeterli olmaları açısından, değerlendirilmiştir. Ayrıca arabuluculara, Arabuluculuk Süreci Değerlendirme, Arabulucu Formu (ASDAF), taraflara Arabuluculuk Süreci Değerlendirme Taraf Formu (ASDTF) uygulanmıştır. Akran arabuluculuğu eğitimi programının etkililiği, ASDGF, ASDAF, ASDTF sonuçları ile arabulucu ve taraflarla yapılan görüşmelerin sonuçları temel alınarak, test edilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasının bulguları, akran arabuluculuğu eğitimi alan arabulucuların arabuluculuk süreci basamaklarını doğru biçimde uygulayabildiklerini ve akran çatışmalarını çözebildiklerini göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlar, çatışma çözme eğitimi programının ve akran arabuluculuğu eğitimi programının kullanışlığına ve etkililiğine ilişkin yeterli kanıtlar olarak ele alınmış ve tartışılmıştır.

- Arastaman, Gökhan, *Ankara İli Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Bağlılık Durumlarına İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri*, 2006, Yüksek Lisans, 122s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın evrenini 2005-2006 öğretim yılında Ankara ili Merkez ilçelerinde, tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 17 kamu lisesinde öğrenim gören 408 lise birinci sınıf öğrencisi, bu öğrencilerin derslerine giren öğretmenler ve bu liselerde görev yapan müdür ve müdür yardımcıları oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında okul bağlılığına ilişkin alanyazın taranmış, ilgili kavramlar incelenmiş ve bunlar birer soru ifadesine dönüştürülerek anket maddeleri oluşturulmuştur. Anket maddeleri oluşturulurken uzman görüşüne başvurulmuştur. Verilerin çözümünde frekans ve yüzde dağılımları, aritmetik ortalamalar kullanılmıştır. Öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği t testiyle, ailenin eğitim ve gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ise tek yönlü varyans analizi ile (ANOVA) ile test edilmiştir. Aynı şekilde okul bağlılığını azaltan nedenlere ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin boyutlara göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği t testiyle incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre kız öğrencilerin okul bağlılık durumları erkek öğrencilere göre daha olumludur. Annenin eğitim durumu ve ailenin gelir düzeyi arttıkça öğrencinin okul bağlılık durumunda azalma olmaktadır. Öte yandan öğrenciler okula karşı davranışsal olarak bağlılık göstermekte, bilişsel olarak düşük bağlılık göstermektedirler. Öğrencilerin okul bağlılığını azaltan nedenlere ilişkin olarak ise öğrencilerin okulda mutlu olmaması en önemli ifade olarak görülürken bunu öğrencinin okuluna karşı aidiyet hissinin ve öğrencinin öz-yeterlik inancının düşük olması izlemektedir.

- Bayraktutan, Ebru, *Grupla Psikolojik Danışmanın Lise Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyine Etkisi (Ticaret Meslek Lisesine Deneysel Bir Uygulama)*, 2006, Yüksek Lisans, 100s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerine uygulanan 9 haftalık Atılganlık Eğitimi Programının öğrencilerin atılganlık düzeylerine anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığını incelemektir. Araştırma, 2005-2006 Eğitim Öğretim yılında bir Ticaret Meslek Lisesi'nde lise 1. sınıfta okuyan öğrencilerden oluşan 40 kişilik bir çalışma grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. 20 öğrenci deney grubuna, 20 öğrenci ise kontrol grubuna alınmıştır. Araştırmada ön test ve son test kontrol gruplu deneysel model uygulanmıştır. Dokuz haftalık uygulamada ev ödevleri, rol oynama ve yeniden bilişsel yapılandırma tekniklerine dayalı bir program yürütülmüştür. Verilerin çözümlenmesinde deney ve kontrol grubu puanları arasındaki farkın test edilmesi için yüzde dökümleri, Kovaryans (ANCOVA) ve Bağımsız Gruplar için t testi yapılmıştır. Bulgular, deney grubunun kontrol grubuna göre atılganlık düzeyi yönünden ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı ölçüde farklı olduğunu ortaya koymuştur. Bu da Atılganlık Eğitiminin, bireylerin atılganlık düzeylerine olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. İlgili literatürler de bu sonuçları destekler bulgulara rastlanmaktadır (Rathus, 1973; Voltan, 1980a; Sorias, 1986; Çulha ve Dereli, 1987; İnceoğlu ve Aytar, 1987; Tegin, 1990; Yeşilyaprak ve Kısaç, 1999; Torucu, 1994; Tataker, 2003). Elde edilen bulgulara dayalı olarak, yorumlar yapılıp, öneriler sunulmuştur. Atılganlık eğitiminin lise düzeyindeki öğrencilere yararlı olacağı bu öneriler içindedir.

- Çetinkale, Elçin, *11. Sınıf Öğrencilerinin Denetim Odakları, Problem Çözme Becerileri ve Algılanan Ana-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin Cinsiyet ve Akademik Alan Değişkenleri Açısından İncelenmesi*, 2006, Yüksek Lisans, 119s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, lise son sınıf öğrencilerinin problem çözme becerileri, denetim odakları ve algılanan ana-baba tutumları arasındaki ilişki, cinsiyet ve akademik alan değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi 2004-2005 öğretim yılında Konya Meram Naciye Mumcuoğlu Lisesinde okuyan 136 kız ve 142 erkek olmak üzere toplam 278 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin problem çözme becerileri puanları, P. Heppner ve C. H. Peterson (1982) tarafından geliştirilen ve Nail Sahin tarafından uyarlanan Problem Çözme Envanteriyle denetim odağı puanları ise İhsan Dağ (1991) tarafından uyarlanan Rotter'ın ç-Dıs Kontrol Odağı Ölçeği ile, algılanan ana-baba puanları ise Kuzgun ve Eldeleklioğlu (1996) tarafından geliştirilen anababa tutum ölçeğiyle belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS 13 programıyla gerçekleştirilmiştir. Betimsel sonuçların elde edilmesinin yanında, bazı değişkenlere bağlı farkları belirlemek için t testi, değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için Pearson Çarpım Momentler Korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Sonuçlar =0.05 düzeyinde test edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre: 1. Cinsiyete göre öğrencilerin problem çözme becerileri, algılanan ana-baba tutumları ve denetim odakları farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin alt problemde sadece problem çözme becerilerinin aceleci yaklaşım, düşünen yaklaşım, kaçıngan yaklaşım ve değerlendirici yaklaşım boyutlarında anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. 2. Öğrencilerin devam ettikleri akademik alanlara göre denetim odakları, problem çözme becerileri ve algılanan ana baba tutumları anlamlı düzeyde farklılaşma olmadığı gözlenmiştir. 3. Öğrencilerin problem çözme becerileri denetim odaklarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı gözlenmiştir. 4. Algılanan ana-baba tutumları denetim odağı puanlarını etkilemediği tespit edilmiştir. 5.

Algılanan ana-baba tutumlarının alt boyutlarından otoriter tutum ile problem çözme becerilerinin alt boyutlarından aceleci yaklaşım, koruyucu anne baba tutumu ile düşünen v yaklaşım, koruyucu-istekçi anne baba tutumu ile kaçıngan yaklaşım, koruyucu ana baba tutumu ile kendine güvenli yaklaşım arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu gözlenmiştir. 5.1. Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin aceleci yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. 5.2 Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin düşünen yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. 5.3. Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin kaçıngan yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. 5.4. Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin değerlendirici yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilemediği tespit edilmiştir. 5.5. Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin kendine güvenli yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. 5.6. Algılanan ana-baba tutumları problem çözme becerilerinin planlı yaklaşım alt boyutunu anlamlı düzeyde etkilemediği tespit edilmiştir.

- Okat, Ali İhsan, *Adana İli, Genel Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okuldaki Kural Dışı Davranışlarına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri*, 2006, Yüksek Lisans, 104s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, genel lise ve endüstri meslek lisesi öğrencilerinin okuldaki kural dışı davranışlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesine ve karşılaştırılmasına yönelik tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın hedef evrenini, Adana ili merkez ilçelerinde bulunan endüstri meslek lisesi ve genel lisenin dokuzuncu sınıf öğrencileri ve bu okulların dokuzuncu sınıflarında derslere giren öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde, 350 öğretmen ve 405 öğrenci olmak üzere toplam 755 katılımcı bulunmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketler ile toplanan verilerin analizi, SPSS istatistik programı ile yapılmıştır. Analizlerde aritmetik ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Ayrıca, öğretmen ve öğrencilerin okulda kural dışı davranışları hakkındaki görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığını bulmak için t-testi analizleri kullanılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: Genel lise öğrencilerinin, ankette yer alan kural dışı davranışların tamamı içerisinde en çok yaptıklarını düşündükleri davranış; derste arkadaşlarıyla konuşmadır. Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin, ankette yer alan kural dışı davranışların tamamı içerisinde en çok yaptıklarını düşündükleri davranış; arkadaşlarına lakap takmadır. Genel lise öğretmenlerinin, ankette yer alan kural dışı davranışların tamamı içerisinde en çok yapıldığını düşündükleri davranış; ders zili çalmasına rağmen sınıf kapısının önünde beklemedir. Endüstri meslek lisesi öğretmenlerinin, ankette yer alan kural dışı davranışların tamamı içerisinde en çok yapıldığını düşündükleri davranış; arkadaşlarına karşı kaba konuşmadır. Genel Lise öğretmenleri ile Meslek Lisesi öğretmenlerinin, öğrencilerin kural dışı davranışları ile ilgili görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Genel lise öğretmenleri, Endüstri Meslek lisesi öğretmelerine göre öğrencilerin kural dışı davranışları daha az yaptıklarını düşünmektedir. Genel Lise öğrencileri ile Meslek Lisesi öğrencilerinin, kural dışı davranışları ile ilgili görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

- Şengüder, Şeyda, *Lise 1-3. Sınıf Öğrencilerinde Denetim Odağı ile Ruhsal Sorunlar Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi ve Akademik Başarı ile Kıyaslanması*, 2006, Yüksek Lisans, 142s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada lise 1. sınıf ile lise 3. sınıf düzeyinde öğrenim gören ergenlerin denetim odağı ile ruhsal sorunlar arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmış ve bu ilişki düzeyinin akademik başarıya olan etkisi saptanmaya çalışılmıştır. Ergenlerin sosyo kültürel ve sosyo ekonomik özellikleri, anne babanın çalışma durumları ve eğitim düzeyleri, kardeşlerin eğitim durumu, kardeş sayısı ve doğum sırası, ailenin gelir durumu, ergenlerin sorunlarını paylaşma davranışı gibi bazı değişkenlere göre denetim odağı ve ruhsal sorunlar arasındaki ilişki karşılaştırılmıştır. Araştırma 2004-2005 öğretim yılında İzmir ilinde eğitim veren farklı okul türlerinden tesadüfi örneklem seçimi yöntemiyle seçilmiş lise 1 ve lise 3 sınıf öğrencilerinden 369 ergen üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak "Nowıckı-Strıckland Denetim Odağı Ölçeği", "Ruhsal Belirti Tarama Listesi SCL-90-R" ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama ve standart sapma puanları belirlenmiş, korelasyon katsayıları bulunmuş, t testi ve varyans analizi uygulanmıştır. İstatistiksel analizler sonucunda denetim odağı ile ruhsal sorunlar arasında p<.001 düzeyinde anlamlı bir anlamlı bir ilişki olduğu, akademik başarı ile ruhsal sorunlar arasında alt ölçekler bazında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyo demografik özelliklere göre ergenlerin denetim odağı ile ruhsal sorunları ve akademik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

- Taylı, Aslı, *Akran Yardımcılığı Uygulaması Aracılığıyla Lise Öğrencilerinde Kişisel ve Sosyal Sorumluluğun Arttırılması*, 2006, Doktora, 273s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Akran yardımcılığı, çeşitli alanlarda ve değişik yaş gruplarında önleme, müdahale ve soysal destek amaçlı kullanılan, belli bir eğitimden geçmiş profesyonel olmayan kişilerce, toplumda ihtiyacı olan diğer kişilere verilen hizmetlerin genel adıdır. Çeşitli alan ve ortamlarda başarıyla uygulanmakta olan akran temelli uygulamaların neredeyse en yaygın uygulamaları eğitim ortamında gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmanın amacı akran yardımcılığı uygulaması aracılığıyla sosyal ve kişisel sorumluluğun artırılıp artırılmayacağını test etmektir. Uygulama öntest-sontest, izleme testlerini içeren, deney ve kontrol gruplu yarı deneysel bir çalışmadır. Lise eğitimine devam etmekte olan 21 gönüllü öğrenci, gönüllülük, arkadaş değerlendirmesi ve öğretmen değerlendirmesi kriterlerine göre seçilmiş ve ardından yardım, iletişim, kişisel ve sosyal sorumluluğu artırmaya yönelik uygulama becerileri ve etik farkındalık boyutlarını içeren 30 saatlik akran yardımcılığı eğitiminden geçmişlerdir. Eğitimin ardından öğrenciler 113 öğrenciden oluşan arkadaşlarına yönelik programın hedeflerine bağlı olarak, 10 hafta, yaklaşık iki ay uygulama yapmışlardır. Akran yardımcılığı uygulamasının akran yardımları ve akran yardımcılığı hizmetinden yararlananlar üzerindeki etkisi ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Uygulamanın etkisi ise ölçekler ve bu amaçla hazırlanan değerlendirme anketleri aracılığıyla yapılmıştır. Ölçütler bağlamında yapılan değerlendirmede uygulamanın sorumluluk üzerindeki etkisini genel sorumluluk, sosyal sorumluluk ve kişisel sorumluluk puanlarına göre yapılmıştır. Uygulamanın akademik başarı üzerindeki etkisi akademik ortalamalara göre değerlendirilmiştir. Uygulamanın kişisel sorumluluk üzerindeki etkisi ise empati ve özsaygı puanlarına göre değerlendirilmiştir. Akran yardımcılarının öntest, sontest ve izleme testi puanları, tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniğine göre, akran yardımcılığı hizmetinden yararlanan öğrencilerin verileri ise, 2 (deney, kontrol) X 3 (öntest, sontest, izleme testi)'lük desende tekrarlı ölçümler için iki yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniğine göre yapılmıştır. Veriler .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Sonuçlar, akran yardımcısı öğrencilerin, genel sorumluluk, kişisel sorumluluk, sosyal sorumluluk puanlarında anlamlı bir artış

ortaya çıktığını göstermiştir. Öğrencilerin akademik başarı puanlarında uygulamaya bağlı olarak anlamlı bir artış saptanmazken, empati ve özsaygı puanlarının anlamlı bir artış gösterdiği saptanmıştır. Akran yardımcılığı hizmetinden yararlanan öğrencilerin ise, genel sorumluluk, sosyal sorumluluk puanları zamana bağlı olarak artarken, anlamlı bir müdahale etkisi ortaya çıkmadığı görülmüştür. Öte yandan akademik başarı puanları üzerinde pozitif müdahale etkisi ortaya çıkmış ve puanlar uygulamaya bağlı olarak anlamlı derecede artmıştır. Öğrencilerin kişisel sorumluluk puanlarının ise benzer kaldığı görülmüştür. Yine akran yardımcılığı uygulamasından yararlanan öğrencilerinin kişisel gelişim açısından empati ve özsaygı puanlarında, ölçümlere göre anlamlı bir artışın olmadığı anlaşılmıştır. Uygulamanın eğitim sürecini, uygulama sürecini ve uygulamanın kazanımlarını akran yardımcıları tarafından ve akran yardımcılığı hizmetinden yararlananlar tarafından değerlendirilmesi amacıyla iki farklı formda değerlendirme anketi hazırlanmıştır. Anket sonuçları, neredeyse bütün boyutlarda akran yardımcıları açısından üst düzey, akran yardımcılığı hizmetinden yararlananlar açısından orta düzey bir doyum ortaya koymuştur. Sonuçlar litaretür bulguları eşliğinde değerlendirilmiştir.

- Yakınlar, İsmail Cem, *Askeri Lise Öğrencilerinin ve Yatılı Okuyan Sivil Lise Öğrencilerinin Stres ve Ergenlik Dönemi Gelişimsel Ödevleri Açısından Karşılaştırılması*, 2006, Yüksek Lisans, 213s., Savunma Bilimleri Enstitüsü, Kara Harp Okulu Komutanlığı.

ÖZET: Bu araştırma askeri lise öğrencilerini, sivil lisede yatılı okuyan erkek lise öğrencileri ile stres yaşantısı ve ergenlik dönemi gelişimsel ödevleri açısından karşılaştırmak amacı ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda stres yaşantısı açısından askeri lise öğrencilerinin, karşılaştırıldıkları sivil lise öğrencilerine göre anlamlı olarak; daha az stres belirtisi gösterdikleri, daha az yalnızlık duygusu yaşadıkları, bulundukları okulda öğrenci olmaktan daha fazla memnuniyet duydukları, strese daha az yatkın oldukları, başa çıkmada etkili yöntemleri daha fazla kullandıkları ve başa çıkmada etkisiz yöntemleri daha az kullandıkları tespit edilmiştir. Ergenlik dönemi gelişimsel ödevleri açısından bakıldığında ise askeri lise öğrencilerinin, sivil lise öğrencilerine göre anlamlı olarak; orta ve geç ergenlik dönemi gelişimsel ödevleri ile daha az uğraştıkları, ergenlik dönemi sonrası gelişimsel ödevleri ile daha fazla uğraştıkları bulunmuştur. İlk ergenlik dönemi gelişimsel ödevlerini yerine getirme açısından iki grup arasında fark bulunmamıştır.

- Eker, Gökhan, *Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Tükenmişlik Düzeyi*, 2007, Yüksek Lisans, 131s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Bireylerin insanlara karşı duyarsızlaşmaları, duygusal yönden kendilerini tükenmiş hissetmeleri, kişisel başarı ve yeterlilik duygularının azalması şeklinde ortaya çıkan tükenmişlik daha çok insanlarla birebir ilişki kuran mesleklerde görülen bir olgudur. Çalışma yaşamı, bireyin sağlığını çeşitli şekilde etkiler. Bireye belli bir statü ve ekonomi sağlamasının yanında, fizyolojik ve psikososyal yönden bazı olumsuzlukları da beraberinde getirir. Bu olumsuzluklarla baş edememenin hazırladığı tükenme, son yıllarda üzerinde durulan bir sorundur (Özyurt, 2003, s.66). Bu araştırmada anket çalışmasından önce, literatür taraması yapılarak öğrencilerin kendi içlerinde, arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle ve okul yönetimiyle yaşayabileceği veya yaşadığı sorunlar belirlenmiştir. Literatür taramasından sonra öğrencilerin yaşadıkları sorunların çözüm yollarına ilişkin anket soruları oluşturul-

muştur. Bu anketler, çeşitli okullarda 396 adet öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanan anketlerin SPSS programında istatistikleri çıkartılmıştır. Öğrenciler, özgürlükleri kısıtlandığında, sürekli baskı altında tutulduklarında, tehdit edildiklerinde, şiddete maruz kaldıklarında, saygı ve sevgi görmediklerinde, iletişim ve güven eksikliğinde, paylaşım ve iş birliği içinde olmadıklarında tükenmişlik duygusunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

- Nar, Ahmet, *Spor Liselerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beklentilerinin Araştırılması*, 2007, Yüksek Lisans, 166s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dumlupınar Üniversitesi.

ÖZET: Türkiye'de çok uzun bir geçmişe sahip olmayan Spor Liseleri şu anki durumları itibariyle Türk spor eğitiminde üstlenmiş oldukları görevleri tam olarak yerinde getirememektedirler. Mevcut spor liselerinin sahip oldukları tesis, personel ve diğer unsurlar yeterli düzeyde olmamakla beraber, ileriye dönük olarak da mevcut çalışmalar yeterli düzeyde görülmemektedir. Alt yapı oluşturulmadan açılan ve eğitim sistemimizde yerini alan spor liselerinin spor eğitimimize yapmış olduğu katkı şu an itibariyle manidardır. Emanet binalarda ve sınıflarda eğitim veren spor liselerinin mevcut durumları eğitim için yeterli olmamakla beraber spor eğitimine hiç yakışmayan bir tablo oluşturmaktadır. Spor liseleri Beden Eğitimi ve Spor alanında başarılı öğrenciler yetiştirmenin yanı sıra Türk sporunu geliştirecek ve temsil edebilecek gençleri yetiştirmek, yüksek öğretim kurumlarına alt yapı oluşturmak gibi önemli görevlere soyunmuştur. Bu görevler mevcut durumları itibariyle spor liselerinin üstlenmiş olduğu bu görevde başarılı olduğu söylenemez. Spor liselerinin durumlarını tam olarak ortaya çıkarabilmek ve spor liselerinde öğrenim gören öğrencilerin beklentilerini ortaya çıkarabilmek için Eskişehir, Sivas, Erzurum, Trabzon, Bursa, Uşak, Denizli, İstanbul, Elâzığ ve Malatya illerimizdeki Spor Liselerinde okuyan öğrencilerimize yönelik anket uygulanmıştır. Anketimiz iki kısıma ayrılmış olup birinci kısımda öğrencileri tanımaya yönelik sorular sorulmuştur. İkinci kısımda ise spor liselerinin mevcut durumları ile ilgili sorular sorularak Spor liselerini spor liselerinde okuyan öğrencilerden tanımaya çalışılmıştır. Türkiye'de 10 ilimizde bulunan spor liselerinde tüm öğrencilerimize ulaşılmaya çalışılarak 632 kişilik bir evrene sahip olunmuştur. Anketimiz bu evrene uygulanarak vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdeleri metin içinde tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Bulgular bölümünün ilk bölümünde anketin güvenirlik çalışması sonuçlarına yer verilmiştir. Bu kapsamda anketteki soruların ortalama ve standart sapma değerleri tablolaştırılarak açıklanmıştır. Daha sonra testin güvenirliliğine ilişkin iç tutarlılık katsayıları bulunmuştur. İç tutarlılık katsayıları Cronbach alfa ve Spearman Brown ve Gutman teknikleri ile elde edilmiştir. Madde analiz işlemlerinde her bir sorunun Madde-kalan (Item-Remainder) indeksleri bulunmuştur. Elde edilen tüm istatistiksel sonuçlar çift yönlü olarak sınanmış ve anlamlılık düzeyi en az 0,05 olarak kabul edilmiştir. Ayrıca 0,01 düzeyinde anlamlı çıkan sonuçlar tablolarda ifade edilmiştir. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS 13.0 paket programla yapılmıştır.

- Yegin, Ali, *Meslek Lisesi Öğrencilerinde Görülen İstenmeyen Davranışlarda Yönetici ve Öğretmenlerin Etkileri*, 2007, Yüksek Lisans, 255s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada meslek liselerinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin davranış ve tutumlarının, öğrencilerin istenmeyen davranışlarına yönelik etkileri saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma;

giriş ve problem durumu, okul yönetimi ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları, sınıf yönetimi ve sınıfın özellikleri, öğrenci davranışları, mesleki teknik eğitim, ilgili araştırmalar, yöntem, bulgular ve yorumlar, sonuç, tartışma ve öneriler olmak üzere dokuz bölüm altında toplanmıştır. Bu araştırma İstanbul Anadolu yakasında bulunan Endüstri Meslek Liselerinin bilişim teknolojileri, elektrik elektronik teknolojisi, makine teknolojileri ve metal teknolojileri meslek alanlarında okuyan öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Yapılan araştırma için anket çalışmalarına başlamadan önce literatür taraması yapılarak öğrencilerin yönetici ve öğretmenleriyle yaşadıkları sorunlar belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerde hedef davranışlar, olumsuz davranışlar, okul ve sınıf yönetimi, eğitim süreçlerinde etkili yönetici ve öğretmen gibi konular araştırılmıştır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin istenmeyen davranışlara vermeleri gereken tepkiler ve bu davranışları sönümleme amaçlı çözüm stratejileri araştırılmıştır. Literatür taramasından sonra öğrencilere okul yönetimi ve öğretmenleriyle ilgili problemleri sorulmuştur. Bu anketler çeşitli meslek liselerindeki bilişim teknolojileri, elektrik elektronik teknolojisi, makine teknolojileri ve metal teknolojileri meslek alanlarında öğrenim gören 320 öğrenciden oluşan denek grubuna anket uygulanmıştır. Anketlere ait istatistik hesapları SPSS 13.0 programıyla yapılarak, istenmeyen davranışların nedenlerine ve etki düzeylerine ait sonuçlar çıkarılmıştır. Öğrenciler genellikle, okul yönetimiyle ilgili olarak; çeşitli nedenlerle kendilerinden para toplandığında, özgürlükleri kısıtlandığında, ihtiyaçları karşılanmadığında, taleplerini yerine getiremediklerinde, sürekli ve yoğun denetim altında tutulduklarında bunların neden olduğu olumsuz davranışlara yöneldikleri görülmüştür. Öğrencilerin öğretmenleriyle ilgili olarak; not ile tehdit edildiklerinde, öğrenciler arasında ayrım yaptıklarında, güven eksikliğinde, baskıcı ve sert tavırlarla karşılaştıklarında, değer verilmediğinde, saygı ve sevgi duyulmadığını hissettiklerinde huzursuzluk yaşadıkları anlaşılmıştır. Bu huzursuzlukların da olumsuz davranışlara kaynaklık yaptığı görülmüştür.

- Canal, Esra, *Spor Liselerindeki Öğrencilerin Problemleri ve Beklentilerinin Belirlenmesi*, 2008, Yüksek Lisans, 188s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmada spor liselerindeki öğrencilerin problemleri ve beklentileri belirlenerek, bu problem ve beklentilerin sporcu öğrencilerin kişisel bilgilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı karşılaştırılmıştır. Araştırmanın evrenini 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Elâzığ, Eskişehir, İstanbul, Malatya ve Sivas illerindeki spor liselerinde okuyan 490 sporcu öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmada tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde kolmogorov-smirnov testi, student t testi, tek yönlü varyans analizi, scheffe testi uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.5 olarak kabul edilmiştir. Araştırmada iki envanter kullanılmış olup, geçerlilik ve güvenirlikleri ayrı ayrı yapılmıştır. Sporcu Öğrenci Problem Tarama Envanteri dört problem alanı ve 19 problem maddesinden, Sporcu Öğrenci Beklenti Belirleme Envanteri ise beş beklenti alanı ve 27 beklenti maddesinden oluşmuştur. Araştırma sonucunda Sporcu Öğrencilerin Problem Tarama Envanterinden elde edilen puanların sayısal dağılımına göre, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin problem alanları öncelik sırasıyla şunlardır: Kurum ve kuruluşlarla ile ilgili problemler, okul yaşamı ile ilgili problemler, ekonomik durum ile ilgili problemler, aile yaşamı ile ilgili problemler olduğu görülmektedir. Öncelik sırasıyla problem maddeleri ise, tesislerin yetersiz olması daha verimli spor yapmamı engelliyor, okulda spor yapmaya elverişli ortam yok, spor malzemeleri çok pahalı olduğu için alamıyorum, ailem önce okulu bitirmemi, sonra sporla ilgilenebileceğini söylüyor maddeleridir. Ayrıca Sporcu Öğrenci Beklenti Envanterinden elde edilen puanların sayısal dağılımına göre araştırmaya

katılan sporcu öğrencilerin beklenti alanları öncelik sırasıyla şunlardır: Arkadaşlarınızdan beklentiler, kulüplerden beklentiler, Ailenizden beklentiler, federasyondan beklentiler, okul yöneticilerinden ve öğretmenlerden beklentilerdir. Öncelik sırasıyla beklenti maddeleri ise, okul arkadaşlarımız maçlarımıza-yarışmalarımıza gelerek bize destek olmalıdırlar, kulüpler antrenmanların düzenli yapılmasını denetlemelidirler, ailem bana güvenmelidir, sadece zirve sporlarına ve zirve takımlarına değil, alt yapı ve amatörlere de eşit imkanlar sağlanmalıdır, okullarda sınav günleri belirlenirken müsabaka günleri dikkate alınmalıdır maddeleridir.

- Kılınçarslan, Selami, *Ebeveynin Sosyo Ekonomik ve Kültürel Düzeyinin İlköğretim Öğrencilerinin Okul Başarılarına Etkileri ve Bir Uygulama*, 2008, Yüksek Lisans, 360s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi.

ÖZET: Bu tez çalışmasında; ebeveynin sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyinin ilköğretim sekizinci sınıfta okuyan çocuklarının okul başarısıyla olan ilişkileri ele alınmaktadır. Araştırmanın amacı, öğrencilerin okul derslerinde gösterdikleri performansta, ailelerinin sosyo ekonomik ve kültürel düzeylerinin ne denli etkili olduğunu irdelemek, gözlemlemek ve sonuç olarak etkisini belirlemektir. Aynı zamanda öğrencilerin Ortaöğretim Kurumları Sınavı'nda (OKS) aldıkları puanların ortalaması da kaynak teşkil etmesi bakımından çalışmada yer verilmiştir. Araştırmanın birinci bölümünde eğitimin tanımı yapılmış ve amacı, önemi, türleri ve bireyin eğitiminde ailenin rolüne değinilmiştir. İkinci bölümde başarı ve okul başarısı tanımlanmış, okul başarısını etkileyen faktörler açıklanmıştır. Üçüncü bölüm ise uygulama bölümüdür. Veri incelemesinde anket yöntemi uygulanmıştır. Ekonomik ve kültürel düzeyi birbirinden farklı iki ilçede (Bağcılar ve Bakırköy) ilköğretim sekizinci sınıfta okuyan öğrencilere uygulanmış ve veriler karşılaştırılmıştır.

- Parmaksızoğlu Cebenoyan, Ayşegül, *The Roles of Parenting Practices and School Attitudes in Academic Competence of Turkish High School Students (Türkiye'de Lise Öğrencilerinin Okul Başarılarında Ebeveynlik Davranışlarının ve Öğrencilerin Okul Tutumlarının Rolü)*, 2008, Yüksek Lisans, 120s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Boğaziçi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'de lise öğrencilerinin okul başarılarıyla ilişkili değişkenlerin incelenmesidir. Özellikle, Türk kültürüne daha duyarlı ölçeklerle değerlendirildiğinde kabul/ilgi, psikolojik özerklik ve kontrol/denetim gibi ebeveyn davranış boyutlarının lise öğrencilerinin okul başarılarıyla ilişkilendirilip ilişkilendirilemeyeceği, okul başarılarını etkileyen değişkenlerin üst gelir grubundan öğrencilerle orta gelir grubundan öğrenciler için aynı olup olmadığı, potansiyel değişkenlere öğrencilerin okula ilişkin tutumlarının da dahil edilmesinin lise öğrencilerinin okul başarısında ebeveyn davranışlarının önemini etkileyip etkilemeyeceği incelenmiştir. Anne ve baba davranışları, anne ve babanın eğitim düzeyleri, annenin çalışma durumu, eğitimin önemi, anne babanın evlilik tatminleri ve öğrencilerin okul tutumları okul başarısıyla ilişkilendirilebilecek değişkenler olarak önerilmiştir. Çalışmada İstanbul'da, anne babasıyla birlikte yaşayan 805 (440 kız ve 365 erkek) 9. ve 10. sınıf öğrencisinden oluşan bir örneklem kullanılmıştır. Örneklemdeki öğrencilerin 451'i (228 kız ve 223 erkek) özel okullarda 304'ü (212 kız ve 132 erkek) ise devlet okullarında öğrenim görmektedir. Verilerin toplanmasında, demografik bilgilere ilişkin bir anket, annelerin ve babaların otoritatiflik

ölçekleri, eğitimin önemine ilişkin sorular, anne babanın evlilik tatmin ölçeği ve öğrencilerin okul tutumları ölçeği kullanılmıştır. Bulgular, üst gelir grubuna dahil öğrencilerde eğitimin öneminin (olumsuz olarak sorulduğunda), anne tarafından verilen psikolojik özerkliğin ve ebeveynin kontrol ve denetiminin, orta gelir grubuna dahil öğrencilerde ise yalnızca annenin kontrol ve denetiminin gençlerin okul başarılarıyla ilişkilendirilebileceğini göstermiştir. Öğrencilerin okul tutumlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, her iki gelir grubuna dahil kız ve erkek öğrencileri için ebeveyn davranışlarının hemen hemen tüm yordayıcı gücünü kaybettiği ve akademik benlik algılarının ve motivasyon/öz denetimin en güçlü yordayıcılar oldukları gözlenmiştir. Bu durum öğrencilerin okul tutumlarının ebeveyn tutumlarıyla okul başarıları arasında aracı rolü olabileceğini düşündürmektedir.

- Uluruh, Aslihan, *Ortaöğretim Öğrencilerinde Stres Yaratan Yönetici Davranışları ve Öğrencilerin Başa Çıkma Davranışları*, 2008, Yüksek Lisans, 101s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinde stres yaratan yönetici davranışları ve öğrencilerin başaçıkma davranışları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında İzmir il merkezindeki 3 liseden 369 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Demir (2002) tarafından hazırlanan İlköğretim Öğrencilerinde Stres Yaratan Yönetici Davranışları ve Öğrencilerin Başa çıkma Davranışları ölçeği, ortaöğretim öğrencileri için düzenlenerek kullanılmıştır. Ön uygulama sonucunda, geçerlik ve güvenirliği değerlendirilerek ölçek son halini almıştır. Verilerin analizi SPSS 11,0 for Windows programında yapılmıştır. Verilerin analizinde; Güvenirlik testi, t testi, varyans analizi ve Scheffe testi kullanılmıştır. Araştırmada, 4 alt problem yanıtlanmaya çalışılmıştır. Bulgular değerlendirilerek yorum, sonuç ve öneriler hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şunlardır: 1. Ortaöğretim öğrencilerinin, yönetici davranışlarından kaynaklanan stres düzeyleri Çok olarak bulunmuştur. 2. Ortaöğretim öğrencilerinin yönetici davranışlarından kaynaklanan stres düzeyleri onların; cinsiyetine, annelerinin öğrenim durumuna, kardeş sayılarına ve ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. 3. Ortaöğretim öğrencilerinin yönetici davranışlarından kaynaklanan stres düzeyleri onların; sınıflarına, babalarının mesleğine, annelerinin çalışıp-çalışmamasına ve babalarının öğrenim durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. 4. Ortaöğretim öğrencilerinin, yönetici davranışlarından kaynaklanan stresle başa çıkma davranışlarını, Çok seyrek veya Ara sıra gösterdikleri bulunmuştur. 5. Ortaöğretim öğrencilerinin yönetici davranışlarından kaynaklanan stresle başa çıkma davranışlarının sıklığı onların; sınıflarına göre anlamlı bir fark gösterdiği saptanmıştır. 6. Ortaöğretim öğrencilerinin yönetici davranışlarından kaynaklanan stresle başa çıkma davranışlarının sıklığı onların; cinsiyetlerine, babalarının mesleğine, annelerinin çalışıp-çalışmamasına, babalarının ve annelerinin öğrenim durumuna, kardeş sayılarına ve ailelerinin aylık gelirine göre anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır.

- Alvurdu, Sümer, *Lise Eğitimi Sürecinde Futbolcu Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 118s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmada, lise eğitimi sürecinde bulunan ve lisanslı olarak futbol oynayan sporcu öğrencilerin aile, kulüp ve okul yaşantılarında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştır-

manın evrenini, Ankara ili Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 25 ilçedeki 172 devlet ortaöğretim okulu oluşturmaktadır. Evren içerisinden rastgele seçilmiş 14 devlet ortaöğretim okulu ise araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Bu örneklem içerisinde yer alan 382 lisanslı futbolcu öğrenciye ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında ölçme aracı olarak anket kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, SPSS 16.0 programından yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan futbolcu öğrencilerin kişisel bilgileri ile aile, kulüp ve okul yaşamındaki sorunlarında betimsel istatistik kullanılmıştır. Futbolcu öğrencilerin aile, kulüp ve okul yaşamındaki sorunlarının belirlenen değişkenlere göre çapraz dağılım tabloları verilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiler Ki-Kare Testi ile sınanmıştır. Araştırma sonucunda: Futbolcu öğrencilerin, büyük kısmının 16-17 yaşlarında lise 3 öğrencisi olduğu ve ailesi ile birlikte yaşadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, çoğunun anne ve babalarının lise veya dengi okul mezunu olup, babalarının serbest meslek sahibi, annelerinin ise ev hanımı olduğu tespit edilmiştir. Futbolcu öğrencilerin büyük kısmının 4-8 yıl arası faal spor yaptığı, Süper Amatör ve 1. Amatör liglerde oynadığı ve milli müsabakalarda yer almadığı tespit edilmiştir. Futbolcu öğrencilerin spora yönelmesinde başta ailesinden ve arkadaş çevresinden destek gördükleri tespit edilmiştir. Futbolcu öğrencilerin çoğunun haftada 3-5 gün ve günde 1-3 saat arası antrenman yaptığı, ayrıca çoğunun okul takımlarında yer aldığı tespit edilmiştir. Futbolcu öğrencilerin aile yaşamı ile ilgili sorunlarında; ailelerinin öğrencilerin eğitimi, sağlığı ve meslek sahibi olması konularında endişeli oldukları tespit edilmiştir. Kulüp yaşamı ile ilgili sorunlarında, ders saatlerinin antrenman ve müsabakalara katılmalarına engel olduğu ve kulüplerinin maddi açıdan destek sağlamadığı tespit edilmiştir. Okul yaşamı ile ilgili sorunlarında ise; antrenman ve müsabakaların derslerini olumsuz yönde etkilediği, diğer branş öğretmenlerinin futbol oynamalarını olumsuz karşıladığı ve okul veya spor yaşantısından birini bırakma endişesi içinde oldukları tespit edilmiştir.

- Doğan, Uğur, *Lise Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 128s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerilerinin bazı değişkenlere göre incelemektir. Bu çalışma betimsel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırma, amacına uygun olarak 2007-2008 bahar döneminde Muğla il merkezindeki Muğla Merkez Turgut Reis Lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Fen Lisesinde öğrenim gören ve tesadüfi küme örnekleme seçimi ile 320 öğrenci üzerinde (137 kız; 183 erkek) gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Bilgi Toplama Formu, Bar-on Duygusal Zeka Ölçeği ve Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Veri analizleri için SPSS/ WINDOWS 14.0 programı kullanılmıştır. Gruplar arası farkı belirlemek için `t testi' ve `varyans analizi', Duygusal Zeka ve Problem Çözme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için `korelasyon' kullanılmıştır. Araştırma bulguları lise öğrencileri için duygusal zekanın alt boyutlarından stres yönetimi üzerinde cinsiyetler; uyum üzerinde ebeveyn tutumları, kişisel boyut, uyum ve genel ruh hal üzerinde okul türleri; uyum üzerinde sınıf düzeyleri; problem çözme alt boyutlarından aceleci yaklaşım üzerinde ebeveyn tutumları; aceleci yaklaşım, düşünen yaklaşım ve değerlendirici yaklaşım üzerinde okul türleri arasında farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Duygusal zeka ve problem çözme becerileri arasında düşük düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonuçları, önceki bulgular ışığında duygusal zeka ve problem çözme kapsamında başka araştırma ve uygulamalara da yol gösterecek bağlamda tartışılmıştır.

- Kantarcıoğlu, Deniz, *Lise Öğrencilerinin Başarı Korkularının İncelenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 99s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin başarı korkuları incelenmiştir. Başarı Korkusu Ölçeği'nin lise öğrencileri için uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış ve lise öğrencilerinin başarı korkularının cinsiyet, sınıf düzeyi, algılanan akademik durum ve ekonomik düzey değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırma evreni 2003-2004 öğretim yılında Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan 17 okulda okuyan 24310 öğrenciden oluşmaktadır. Random olarak 17 okuldan, Sokulu Mehmet Paşa, Kurtuluş ve İncesu Lisesi olmak üzere üç okul seçilmiştir. Bu doğrultuda araştırma örneklemini Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan ve yukarıda belirtilen liselere devam eden 198 kız ve 197 erkek, toplam 395 kişi oluşturmuştur. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili bilgi toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Başarı Korkusu Ölçeği'nin ölçüt geçerliliği için Öner (1997) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan "Sürekli Kaygı Envanteri" kullanılmıştır. Zuckerman ve Allison (1976) tarafından geliştirilen başarı korkusu ölçeği Özduygu (1995) tarafından üniversite öğrencileri için Türkçe'ye uyarlanmıştır. BKÖ'nin lise formunun alfa katsayısı araştırmaya katılan tüm bireyler için .86, kızlar için .87 ve erkekler .85 olarak saptanmıştır. Test-tekrar test güvenilirlik katsayısı .80 olarak hesaplanmıştır. Yapılan geçerlilik çalışmasında Varimaks rotasyonu kullanılarak, ölçek iki faktöre indirgenmiştir. Buna göre birinci faktörde 12 madde ve ikinci faktörde 15 madde bulunmaktadır. Birinci faktör "düşük başarı korkusu" ikinci faktör ise "yüksek başarı korkusu" olarak tanımlanmıştır. Ölçeğin e uyuşum katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Veriler tek yönlü varyans analizi tekniği (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Varyans analizi sonucunda elde edilen F değerinin anlamlı bulunduğu durumlarda farkın kaynağını saptayabilmek için varyansların homojen olduğu gruplarda Tukey HSD testi, olmadığı gruplarda da Tamhane testi uygulanmıştır. Araştırma bulguları şöyledir: 1. Kız öğrenciler başarı korkusunu erkek öğrencilere göre daha yoğun yaşamaktadırlar. 2. Lise birinci sınıftakiler başarı korkusunu, lise ikinci sınıftaki öğrencilere göre daha yoğun yaşamaktadırlar. 3. Akademik başarılarını "çok iyi" algılayan lise öğrencileri başarı korkusunu, akademik başarılarını "orta ve zayıf olarak algılayan öğrencilere göre daha yoğun yaşamaktadırlar. Akademik başarı artıkça başarı korkusu artmaktadır. 4. Algıladıkları ekonomik durumları "yüksek" olan lise öğrencileri başarı korkusunu, algıladıkları ekonomik durumları "orta ve düşük" olanlardan daha yoğun yaşamaktadırlar. Araştırmadan elde edilen bulguların tartışma ve yorumu yapılmıştır. Buna göre ileride yapılacak araştırmalara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

- Kutsal, Dilşad, *Lise Öğrencilerinin Tükenmişliklerinin İncelenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 144s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeyleri ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve öğrencilerin niteliklerine göre, tükenmişlik düzeylerini incelemek amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Araştırma grubunu 2008-2009 eğitim öğretim yılında Çorum merkez ilçesinde bulunan genel liselerin 9, 10, 11 ve 12. sınıflarında öğrenim gören 657 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada tükenmişlik düzeyini belirlemek amacıyla, Bilge (2008)'nin dil ve alan uzmanları ile birlikte üniversite öğrencileri için Türkçe'ye çevirdiği ve uyarladığı Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) lise öğrencileri üzerinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak uygulanmıştır. MTE-ÖF'nun ölçüt geçerliliği çalışmasında kullanılmak üzere, Bilge (2008)'nin dil ve alan uzmanları ile birlikte üniversite öğrencileri için Türkçe'ye çevirdiği ve

uyarladığı Utrecht Okul Bağlılığı Ölçeği (UOBÖ)'nin lise öğrencileri için geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırmada lise öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek düzeyini belirlemek amacıyla Yıldırım (2004a) tarafından geliştirilen Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ-R) kullanılmıştır. Öğrencilerin niteliklerine ilişkin bilgiler, araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerini, algıladıkları sosyal destek düzeylerinin yordayıp yordamadığı incelenirken çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin niteliklerine göre tükenmişlik düzeylerinin karşılaştırılmasına ilişkin analizlerde ise bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) tekniğinden yararlanılmıştır. Analizlerde SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı) 15.0 kullanılmıştır. Hata payının üst sınırı .05 olarak alınmıştır. Araştırmada, lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin algıladıkları sosyal destek düzeyi ile yordandığı ve cinsiyetin öğrencilerin tükenmişlik düzeylerinde orta düzeyde etkisi olduğu saptanmıştır. Yaş artışı ve sınıf düzeyindeki yükselmeye bağlı olarak tükenmişlik düzeylerinin de yükseldiği; herhangi bir alanda öğrenim gören öğrencilerin tükenmişlik düzeylerinin anlamlı farklılık göstermediği; orta düzeyde akademik başarı algılayan öğrencilerin yüksek düzeyde akademik başarı algılayan öğrencilerden daha yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadıkları; okulun fiziksel koşullarının uygun olmasının düşük düzeyde tükenmişlik yaşanmasında etkili olduğu; kardeş sayısının ise öğrencilerin tükenmişlik düzeylerini etkilemediği sonuçlarına varılmıştır.

- Pirinççi, Leyla Nazlı, *Lise Öğrencilerinin Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 120s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maltepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, lise seviyesinde olan öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeyleri ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmektir. Lise öğrencilerinin sahip oldukları mükemmeliyetçilik düzeyleri ile sahip oldukları kaygı düzeyleri, cinsiyet, sınıf, aile yapıları (anne-babanın medeni hali, eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik statüleri) ve akademik başarı düzeyleri açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, İstanbul ili Anadolu yakasındaki orta öğretim kurumlarında öğrenim gören lise öğrencilerinin tümü oluşturmaktadır. Örneklem ise İstanbul ili Anadolu yakasını temsil edebilecek nitelikte oldukları varsayılan Kadıköy, Ümraniye ve Maltepe ilçeleri orta öğretim kurumlarında öğretim gören, toplam 596 öğrenciden meydana gelmektedir. Bu araştırmada, araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu'na ek olarak Oral tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Öner ile Le Compte tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Süreksiz Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Üç bölümden oluşan anketten elde edilen verilerin istatistiksel incelenmesi SPSS 15.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi ile post-hoc Scheffe testi ve Pearson Çarpım Moment Korelasyonu teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, erkek öğrencilerin sosyal çevreden yönlendirilen mükemmeliyetçilik düzeylerinin kız öğrencilere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin ise kendiliğinden yönlendirilen mükemmeliyetçilik düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Sınıflar açısından ise, öğrencilerin üst sınıflara doğru ilerledikçe kendinden yön verilen, diğerine dayanarak yön verilen ve sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçilik düzeylerinde bir artış olduğu bulunmuştur. Anne-baba eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçilik düzeyleri, anne-baba eğitim düzeyi yüksek olan öğren-

cilere oranla daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca babalarının eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin, kendiliğinden yön verilen mükemmeliyetçilik düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Anne-baba eğitim durumu ile paralel olarak, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip olan öğrencilerin, kendiliğinden yön verilen ile sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçilik düzeylerinin diğerine dayanarak yön verilen mükemmeliyetçilik düzeylerine göre yüksek olduğu bulunmuştur. Mükemmeliyetçilik düzeyi ve akademik başarı arasındaki ilişkiye dair olan hipotezin de araştırmanın doğrultusunda doğrulandığını görülmüştür. Kendiliğinden yön verilen mükemmeliyetçilik düzeyi ve sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçik düzeyi yüksek olan öğrencilerin okuldaki akademik başarılarının da yüksek olduğu, öte yandan, diğerine dayanarak yön verilen mükemmeliyetçilik düzeyi yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının düşük olduğu yani negatif bir korelasyon olduğu sonucuna varılmıştır. Sürekli kaygı düzeyinde ise kız öğrencilerin kaygı düzeyleri ile erkek öğrencilerin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna ek olarak, kız öğrencilerin kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Boşanmış anne-babaya sahip lise öğrencilerinin durumluluk kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, sürekli kaygı düzeyi seviyesinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Anne-baba eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin, sürekli kaygı düzeylerinin anne-baba eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Durumluluk kaygı düzeyi açısından herhangi anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sosyo-ekonomik açıdan yapılan incelemede, düşük gelire sahip olan lise öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin diğer gelir düzeylerindeki öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Durumluluk ve sürekli kaygı düzeyi ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu, yüksek durumluk ve sürekli kaygı düzeyindeki öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğu görülmüştür. Son olarak, mükemmeliyetçilik düzeyleri ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinde, kendiliğinden yön verilen mükemmeliyetçilik ile durumluluk ve sürekli kaygı düzeyleri arasında pozitif korelasyon bulunmuştur. Bu durumda kendiliğinden yön verilen mükemmeliyetçilik düzeyi yüksek olan öğrencilerin kaygı düzeylerin de yüksek düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

- Yıkılmaz, Murat, *Akılcı Duygusal Eğitim Programının Lise Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançları ve Problem Çözme Beceri Algıları Üzerine Etkisi*, 2009, Yüksek Lisans, 163s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı Akılcı Duygusal Eğitim Programının lise öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ve problem çözme beceri algıları üzerine etkisini incelemektir. Araştırmada, ön-test, son-test ve izleme ölçümlü deneysel bir desen kullanılmıştır. Araştırmanın denekleri dokuzuncu sınıfa devam eden, akılcı olmayan inanç düzeyleri yüksek ve problem çözme beceri algıları düşük olan lise öğrencileridir. Araştırmaya katılan denekler random yöntemle deney (n=10), plasebo (n=10) ve kontrol (n=9) gruplarına atanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenlerinden problem çözme beceri algısı `Problem Çözme Envanteri', akılcı olmayan inançlar ise `Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği-Ergen Formu' ile ölçülmüştür. Deney grubuna 12 oturumluk Akılcı Duygusal Eğitim Programı uygulanmıştır. Plasebo grubuna aynı uzunlukta iletişim ve kendini açma becerilerini içeren bir grup rehberliği programı uygulanmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir program uygulanmamıştır. Son test ölçümü deneysel işlemin bitmesinden 15 gün sonra, izleme ölçümleri ise oturumların bitmesinden üç ay ve bir yıl sonra gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi için 3x4'lük karışık desenler için iki yönlü varyans analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları Akılcı Duygusal Eğitim Programının

dokuzuncu sınıf öğrencilerinin hem akılcı olmayan inançlarını azaltmada hem de Problem Çözme Envanteri'nin planlı ve değerlendirici yaklaşım alt boyutları dışında, problem çözme beceri algıları geliştirmede etkili olduğunu ortaya koymuştur.

- Apaydınlı, Köksal, *Genel Lise Öğrencilerinin Kural Dışı Davranış Gösterme Eğilimleri ile Müzik Eğitimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği)*, 2010, Doktora, 145s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, genel lise öğrencilerinin kural dışı davranış gösterme eğilimlerinin aldıkları müzik eğitimine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Ankara ilindeki resmi genel liselerde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise Ankara ilinin alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeyindeki genel liselerin 10. ve 11. sınıfında okuyan 486 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem grubuna araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, sosyal (müziksel) etkinlikler bilgi formu ve kural dışı davranış ölçeği uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmış; ikili grup karşılaştırmalarında bağımsız gruplar için t testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Ayrıca grup varyanslarının eşitliği durumunda Scheffe testinden, eşitsizlik durumunda ise Scheffe testinin parametrik olmayan karşılığı olan Tamhane testinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda; çeşitli sınıflarda müzik dersi alan, çalgı eğitimi gören ve bu eğitime devam eden, ilköğretim okullarında ve şu anda okudukları genel liselerde ders dışı müziksel etkinliklere katılan, okul içi ve okul dışı sosyal etkinliklerde görev alan öğrencilerin kural dışı davranış gösterme eğilimleri ile, hiç müzik eğitimi almayan ve hiçbir sosyal etkinlikte yer almayan öğrencilerin kural dışı davranış gösterme eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bunun yanında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla kural dışı davranış eğiliminde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Buna karşılık genel lise öğrencilerinin okudukları sınıfa göre, anne-babanın hayatta olup olmamasına, öz ya da üvey olma durumuna ve eğitim durumuna göre, kardeş sayılarına göre kural dışı davranış gösterme eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu bulgular sonucunda müzik eğitiminin önemine ve işlevselliğine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

- Onat, Rahşan, *Genel Liselerde Yaşanan Öğrenci Çatışmalarının Nedenleri (Kayseri İli Örneği)*, 2010, Yüksek Lisans, 139s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma; genel liselerde öğrenim gören öğrencilerin okul ve okul yönetimi, öğretmenleri, kendi ve arkadaşlarıyla yaşadıkları çatışmaların nedenlerini öğrenci görüşleri doğrultusunda belirlemek amacıyla yapılmıştır. Betimsel bir çalışma olan araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketin birinci bölümüne öğrencilerin bireysel özelliklerini belirten sorulara, ikinci bölümde öğrencilerin yaşadıkları çatışmaların nedenlerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Araştırmanın örnekleminini 2008-2009 öğretim yılında Kayseri ili merkez ilçelerde genel liselere devam eden 510 öğrenci oluşturmuştur. Anket maddeleri ve değişkenler arasındaki farkı belirlemek üzere ki kare analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir: Öğrenciler okulda karar alma sürecine katılamadıklarında

ve özgürlükleri kısıtlandığında, ihtiyaçları karşılanmadığında, karşı cinsle olan arkadaşlık ilişkilerine müdahale edildiğinde, kendilerini ifade edemediklerinde, yeteneklerine değer verilmediğinde, ailelerinin eğitim seviyesi ve maddi olanaklarının kısıtlı olmasından dolayı çatışma yaşadıkları görülmüştür. Genel liselerde öğrenim gören öğrencilerin okul ve okul yönetimiyle, öğretmenleri, kendi ve arkadaşları ile yaşadıkları çatışmaların nedenleri; cinsiyete, öğrenim görülen alana, sınıf düzeyine, annenin ve babanın eğitim düzeyine, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre farklılık göstermektedir.

- Akkaş, Musa, *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Ders Başarılarını Etkileyen Kişisel, Sosyo-Ekonomik ve Okul Kaynaklı Faktörlerin İncelenmesi (Konya İli Akşemseddin İ. O. Örneği)*, 2011, Yüksek Lisans, 112s., Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin ders başarılarını etkileyen kişisel, sosyo-ekonomik ve okul kaynaklı faktörlerin literatür çerçevesinde neler olduğunun ortaya konulmasını ve bu faktörlerin etkileme düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bir istatistik uygulama çalışmasıdır. Verilerin analizinde SPSS 15.0 ve MS-P T11.0 paket programları kullanılmıştır. Çalışmada kullanılacak veriler öğretmen ve öğrencilere sunulun anketler yardımıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi yapılırken grup ortalamalarının testinde varyansların eşitliği varsayımı sağlandığında tek-yönlü varyans analizi, aksi halde parametrik olmayan Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Varyansların eşitliği Levene testi ile belirlenmiş olup eşitlik sağlanmadığında parametrik olmayan Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Sürekli değişkenlerin normalliği Kolmogorov-Smirnov (K-S) parametrik olmayan yöntemi ile test edilmiştir. Ayrıca anlamlı sonuçların bulunduğu varyans analizlerinde Post-hoc çoklu karşılaştırma testleri uygulanmıştır. Sürekli değişkenlerin ikili ilişkilerinin belirlenmesinde ise Pearson korelasyon katsayısı ve Spearman korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Öğretmenlerden elde edilen sonuçlara göre, öğrenci başarısını etkileyen faktörlerden ilk 5'i etki sırasına göre; annenin öğrenim düzeyi, ailenin davranışları, öğrencinin yetenek ve becerisi, ailenin ayrı veya beraber yaşaması, öğretmen davranışları olarak sıralanmaktadır. Öğrencilerden elde edilen sonuçlara göre ise; ders çalışma becerisi, cinsiyet, öğrenilmiş çaresizlik, başarı güdüsü, bilgisayar kullanma süresi olarak sıralanmaktadır.

- Hanhan, A. Arzu, *Onarıcı Disiplin Modelinin Liselerde, Akran İstismarı ve Şiddeti Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*, 2012, Doktora, 396s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma iki çalışmadan meydana gelmiştir. Bu nedenle her bir çalışmaya ait amaç, yöntem ve elde edilen bulgular çalışma I ve çalışma II başlığı altında sunulmuştur. Araştırmanın birinci çalışmasının amacı, İzmir il merkezindeki alt ve orta sosyoekonomik düzeyi temsil eden genel liseler ile meslek liselerinin 9., 10., 11. ve 12. sınıflarında eğitim gören öğrencilerin zorbalık ve şiddet davranış düzeylerinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, öğrencilerin akran zorbalığı ve şiddete ilişkin algılarının demografik özelliklerine göre değişim gösterip göstermediği betimsel araştırma modeliyle incelenmiştir. Birinci çalışmanın bağımlı değişkenleri liselerde "akran zorbalığı düzeyi" ve "şiddet düzeyi"dir. Bu bağımlı değişkenlere ait veriler; "Akran İstismarı Belirleme Ölçeği Ergen Formu" ve "Şiddet Anketi" vasıtasıyla toplanmıştır. Bağımsız değişkenler ise; cinsiyet, sınıf seviyesi, başarı algısı, okula istekli gelip gelmeme, sosyoekonomik seviye, okulda sorunların paylaşıldığı kişiler, içe kapanık

olup olmama, aile ortamında zaman geçirilen kişiler ve son olarak disiplin cezası alıp almama durumudur. Birinci çalışma, pilot ve ana çalışmadan oluşan nicel bir çalışmadır. Nicel verilerin sağlanmasında olasılık temelli örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. Olasılık temelli örneklem seçim tekniği, liselerde akran zorbalığı ve şiddet düzeyini belirlemek için kullanılan "Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu" ve "Şiddet Anketi"nin uygulanmasında kullanılmıştır. Bu doğrultuda "Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu" ve "Şiddet Anketi"; İzmir'de sırasıyla tabakalı, küme ve rastgele örneklem seçim tekniğine bağlı olarak seçilmiş, 4 genel lise ile 4 meslek lisesi olmak üzere toplam 8 lisenin 9., 10., 11., ve 12. sınıf öğrencilerinden oluşan 561 öğrenciye uygulanmıştır. Nicel araştırma teknikleriyle toplanan nicel verilerin analizinde parametrik tekniklerden bağımsız örneklemler için z-testi ve tek yönlü varyans analizi, parametrik olmayan tekniklerden ise Mann Whitney U testi ve Kruskall Wallis testi analizleri kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizinde önemli olarak belirlenen farklılıkların kaynağını incelemek için Scheffe testleri kullanılırken Kruskall Wallis testlerinde belirlenen önemli farklılıkların kaynağı Mann Whitney U testleriyle incelenmiştir. Araştırmanın birinci çalışmasından elde edilen bulgular, genel ve meslek liselerin 9., 10., 11. ve 12. sınıflarında eğitim gören kız öğrencilerin hem zorba olma hem de kurban olma eğilimlerinin erkeklere göre daha fazla olduğu; sınıf düzeyinin yükselmesiyle birlikte kurban olma davranışlarının azaldığı; öğrencilerin başarı algısının düşmesiyle sözel kurban olma eğilimlerinin, başarı algısının yükselmesiyle birlikte ise fiziksel ve sözel zorba olma eğilimlerinin arttığı; maruz kaldıkları şiddeti hiç kimseyle paylaşmamayı tercih eden kız ve erkek öğrencilerin, sorunun daha çok büyümesinden korktukları için ve zarar veren öğrenci tarafından daha fazla örselenebileceği korkusu yaşadıklarından dolayı paylaşmadıkları yönündedir. Birinci çalışmanın ikinci çalışma ile bağlantılı olması sebebiyle dikkat çekici olduğu düşünülen sonuçlarından biri, disiplin cezasının öğrencilerin zorbaca davranışlarını azaltmada önemli düzeyde etkisi olduğu sonucudur. Araştırmanın ikinci çalışması iki aşamadan oluşmuştur. Birinci aşamanın amacı, öğrenciler arasında disiplin kuruluna sevkedilmeyi gerektirecek düzeydeki şiddet ve zorbalık içeren davranış sorunlarını çözmeye yönelik alternatif bir yöntem olan "Onarıcı Disiplin Modeli"ni Türk Eğitim Sistemi'ne uyarlamaktır. İkinci aşamanın amacı ise, "Onarıcı Disiplin Modeli"nin etkililiğinin incelenmesidir. İkinci çalışmanın bağımlı değişkeni "Aile Grup Toplantılarının ve "Onarıcı Toplantılar"ın öğrenci zorbalığı ve şiddeti üzerindeki etkisidir. Bu bağımlı değişkenlere ait veriler; "toplantı süreç kayıt tutanakları", "süreç değerlendirme formları", "katılımcı bilgileri formu" ve "görüşme formlan" ile toplanmıştır. İkinci çalışmanın bağımsız değişkeni "Onarıcı Disiplin Modeli"dir. "Onarıcı Disiplin Modeli", "Aile Grup Toplantıları" ve "Onarıcı Toplantılar" yoluyla uygulamaya dönüştürülmüştür. Zorbalığa maruz kalmış mağdur öğrenciler, zorbalık yapmış öğrenciler, öğrenci velileri, gerekli durumlarda okul idarecileri, öğretmen/öğretmenler, psikolojik danışman ve okul güvenlik ekibi Aile Grup Toplantıları'na ve ebeveynlerin katılmasının uygun olmadığı durumlar için planlanmış Onarıcı Toplantılar'a çağrılarak, toplantı sürecinin zorbalık yapan ve yaşayan öğrencilerin davranışlarına olan etkisi incelenmiştir. Araştırmanın ikinci çalışması nitel ve nicel araştırma yöntem ve teknikleri birlikte kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda veriler hem nicel hem de nitel veri toplama araçları kullanılarak toplanmıştır. Bu şekilde yöntemler arası çeşitleme kullanılarak nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birbirini güçlendirmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ikinci çalışması vasıtasıyla elde edilen nitel ve nicel verilerin sağlanmasında olasılık temelli olmayan örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. "Aile Grup Toplantıları" ve "Onarıcı Toplantılar"ın akabinde tüm katılımcıların toplantıdaki rollerine göre ayrı ayrı hazırlanmış olan "süreç değerlendirme formları" uygulanarak sürecin etkililiğine ilişkin nicel ve nitel veriler toplanmış, ardından rastgele seçilen bir grup katılımcı ile "görüşme metodu" kullanılarak nitel veri elde edilmiştir. Burada amaçlı örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. İkinci çalışmada "toplantı süreç kayıt tutanakları" ve "görüşme formları" vasıtasıyla ni-

tel veriler elde edilirken, "süreç değerlendirme formları" ve "katılımcı bilgileri formu" ile nicel veriler elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci çalışmasında hem nicel hem de nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Nicel araştırma teknikleriyle toplanan nicel verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplarından yararlanılmıştır. Nitel veriler ise içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. "Aile Grup Toplantıları" ve "Onarıcı Toplantılar"ın düzenlendiği okullarda; disiplin kuruluna sevk edilmeyi gerektirecek düzeydeki, öğrenciler arasında zorbalık ve şiddet içeren sorunların çözümüne yönelik toplam 145 kişinin katılımı ile zorbalık veya şiddet içeren 31 sorunun "Onarıcı Uygulamalar" yoluyla çözümlenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın ikinci çalışmasında elde edilen temel bulgu ise şöyledir; okul ortamında öğrenciler arasında yaşanan ve disiplin kuruluna sevkedilmeyi gerektirecek düzeydeki toplam 31 farklı zorbalık veya şiddet içerikli sorunun tamamı "Onarıcı Uygulamalar" yoluyla kalıcı ve yapıcı bir şekilde çözümlenmiştir. Elde edilen bu bulgu iki farklı ve önemli sonuca varılmasını sağlamaktadır. Birincisi, "Onarıcı Uygulamalar" vasıtasıyla yaşama geçirilen "Onarıcı Disiplin Modeli"nin, Türkiye'de alt-orta sosyoekonomik düzeyi temsil eden genel liseler ile meslek liselerinde, akran zorbalığı ve şiddeti içeren disiplin sorunlarının kalıcı ve yapıcı çözümünde önemli düzeyde etkili olduğu söylenebilir. İkincisi ise, "Onarıcı Disiplin Modeli"nin ülkemizde lise öğrencileri arasındaki disiplin sorunlarının kalıcı ve yapıcı çözümünde önemli düzeyde etkili olduğu sonucuna bağlı olarak, ülkemiz eğitim yapısı ve kültürel yapısına uygun olarak adapte edilmiş olduğu söylenebilir.

- Açık, Serpil, *Lise Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2013, Yüksek Lisans, 148s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, lise öğrencilerinin öğrenme stilleri ve problem çözme becerilerinin belirlenmesi ve lise öğrencilerinin öğrenme stilleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma modeli olarak betimleme modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bolu ve Bayburt illerinde 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 172'si kız, 33'ü erkek toplam 205 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde Kolb (1999) tarafından geliştirilen ve Gencel (2006) tarafından Türkçe' ye uyarlanan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri Versiyon- III, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Problem Çözme Envanteri ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde; frekans ve yüzde dağılımları dışında, Bağımsız Örneklemler T Testi, Kay-Kare Testi, Kruskal Wallis-H Testi ve Pearson Moment Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; lise öğrencilerinin %36.10'unun Ayrıştırma öğrenme stiline, %32.68'inin Yerleştirme öğrenme stiline, %16.10'unun Değiştirme öğrenme stiline ve %15.12'sinin Özümseme öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin öğrenme stilleri ile yaşadıkları il, yaş, cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durum ve sahip oldukları kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>.05). Lise öğrencilerinin problem çözme becerilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerileri ile yaşadıkları il, yaş, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumu bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p>.05). Öğrencilerin cinsiyetleri ile problem çözme becerisine güven, yaklaşma kaçınma alt boyutu ve toplam puan değerleri arasında kız öğrencilerin lehine anlamlı bir ilişki belirlenmiştir.

- Öztekin, Özge, *Lise Öğrencilerinin Devamsızlık Nedenlerinin İncelenmesi,* 2013, Yüksek Lisans, 137s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

ÖZET: Okullarda gerçekleştirilen örgün öğretim faaliyetlerinin gereklerinin yerine getirilebilmesinin en önemli şartlarından birisi de öğrencilerin okula erişim ve devamlarının sağlanmasıdır. Son yıllarda öğrenci devamsızlığı okullardaki en büyük sorunlardan biri haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin devamsızlık nedenlerini ortaya çıkarmaktır. Yöntem: Bu araştırma nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılandırılmıştır. Lise öğrencilerinin devamsızlık nedenlerinin belirlenmesinde tarama modeli; diğer boyutunu oluşturan önemli düzeyde devamsızlığa sahip öğrencilerin devamsızlık probleminin derinlemesine incelenmesinde ise nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Araştırmada iki ayrı örneklem grubu kullanılmıştır. Birinci örneklem grubu 1037 lise öğrencisinden, ikinci örneklem grubu ise 18 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada Devamsızlık Nedenleri Formu ve Öğrenci Görüşme Formu olmak üzere iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Bulgular: Araştırma bulguları incelendiğinde, öğrencilerin devamsızlık nedenlerini en yüksek ortalama ile sağlık problemi kaynaklı alt boyutunda değerlendirirken, en düşük ortalamayla aile kaynaklı alt boyutunda değerlendirdikleri görülmektedir. Ayrıca devamsızlık gün sayısı ile devamsızlık nedenleri alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler saptanmaktadır. Tartışma ve Sonuç: Bu araştırmada, devamsızlık yapma davranışının bir öğrencinin okula yönelik olumsuz duygularının bir belirtisi olmakla birlikte tek başına bir etmen olmadığı, birçok etmenin tek başına ya da birlikte bulunmasının, öğrencinin okuldan uzaklaşmasına, devamsızlık yapmasına ve sistemi terk etmesine neden olabileceği görülmektedir.

- Türk, Fulya, *Akran Arabuluculuk Eğitiminin Lise Öğrencilerinin Arabuluculuk Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*, 2013, Doktora, 231s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, akran arabuluculuk eğitiminin lise öğrencilerinin arabuluculuk becerilerine etkisini incelemektir. İki aşamalı olarak yürütülen bu araştırmada, Çalışma 1 olarak adlandırılan birinci aşamada akran arabuluculuk eğitiminin lise öğrencilerinin çatışma çözme düzeyleri, empatik eğilim düzeyleri ve saldırganlık düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Ön test son test kontrol gruplu deneysel desenin kullanıldığı Çalışma 1'in bağımsız değişkeni akran arabuluculuk eğitimidir. Akran arabuluculuk eğitimi 10 oturumdan oluşmaktadır. Dört temel beceriyi içeren akran arabuluculuk eğitiminin içeriğinde şu beceriler içermektedir: Çatışma kavramının anlaşılması, iletişim becerileri, öfke yönetimi becerileri, müzakere ve arabuluculuk becerileridir. Araştırmanın ikinci aşaması olan Çalışma 2'de akran arabuluculuk eğitimi alan öğrencilerin arabuluculuk becerilerinin gerçek öğrenci çatışmalarının yapıcı ve barışçıl çözümünde etkisi incelenmiştir. Çalışma 2'de akran arabuluculuk sürecinin değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma 2'de arabuluculuk formu, akran arabulucuların ve çatışan tarafların arabuluculuğa ilişkin görüş, deneyim ve algılarına başvurulmuştur. Araştırma 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde bulunan iki Anadolu lisesinde yürütülmüştür. Çalışma 1 kapsamında, deney ve kontrol gruplarına ön test olarak Çatışma Çözme Ölçeği, Empatik Eğilim Ölçeği ve Saldırganlık Ölçeği uygulanmıştır. Daha sonra, sadece deney grubunda yer alan öğrencilere 10 oturumluk akran arabuluculuk eğitimi verilmiştir. Ardından, deney ve kontrol gruplarına son test olarak Çatışma Çözme Ölçeği, Empatik Eğilim Ölçeği ve Saldırganlık Ölçeği uygulanmıştır. Çalışma 2 kapsamında, sadece deney grubunda yer alan ve akran arabulucu olarak eğitilen öğrenciler, arkadaşlarının gerçek öğrenci çatışmalarında arabuluculuk yapmışlardır.

Bu sürecin değerlendirilmesi için öğrencilerin arabuluculuk oturumlarında kullandıkları arabuluculuk formları kullanılmıştır. Ayrıca akran arabulucu ve çatışan taraf olarak öğrencilerin arabuluculuk sürecine ilişkin görüş ve algılarını tespit etmek amacıyla görüşmeler yapılmıştır. Çalışma 1'de akran arabuluculuk eğitiminin lise öğrencilerinin çatışma çözme ve empatik eğilim düzeylerine etkisini test etmek amacıyla 2X2 split-pilot karışık desen olarak tanımlanan tekrarlanmış ölçümler için iki faktörlü varyans analizi ANOVA kullanılmıştır. Akran arabuluculuk eğitiminin lise öğrencilerinin saldırganlık düzeylerine etkisini test etmek amacıyla parametrik olmayan istatistiksel yöntemlerden Mann-Whitney U kullanılmıştır. Çalışma 2'de akran arabulucu olarak eğitilen öğrencilerim arkadaşlarının gerçek öğrenci çatışmalarının yapıcı ve barışçıl çözümünde etkisini incelemek amacıyla nitel veri analizlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma 1'in bulguları incelendiğinde, deney grubunda yer alan öğrencilerin çatışma çözme düzeyleri kontrol grubunda yer alan öğrencilerin çatışma çözme düzeyleriyle karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin yapıcı çatışma çözme düzeylerinde anlamlı bir artış olduğu saptanmıştır. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin ön test ve son test empatik eğilim düzeyleri karşılaştırıldığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmüştür. Buna karşın, akran arabuluculuk eğitimi alan deney grubunda yer alan öğrencilerin saldırganlık düzeylerinin bu eğitimi almayan öğrencilere kıyasla anlamlı derecede azaldığı saptanmıştır. Çalışma 2'nin bulguları incelendiğinde, 39 öğrenci çatışmasının akran arabuluculuk yoluyla çözüldüğü görülmüştür. Bu çatışmaların %97.5 oranında yapıcı bir anlaşmayla sonuçlandığı tespit edilmiştir. Öğrenciler en çok, olumsuz davranışı yapmamaya söz vererek anlaşmaya varmışlardır. Akran arabulucu 23 öğrencinin arabuluculuk uygulamaları ve deneyimlerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Buna göre akran arabulucuların üstlendikleri arabulucu rolünden çok memnun ve mutlu oldukları, kendilerini arkadaşlarına ve yeni görevlerine karşı sorumlu hissettikleri, davranışlarında olumlu yönde değişimler olduğu saptanmıştır. Akran arabulucular, arabuluculuk basamaklarını uygularken zaman zaman güçlükler yaşasalar da uygun baş etme stratejilerini kullandıkları sonucuna varılmıştır. Akran arabuluculuk yardımı alan ve çatışan taraf olarak uygulamalara katılan 41 öğrencinin arabuluculuk uygulamalarına ilişkin görüşleri, algıları ve deneyimleri incelenmiştir. Buna göre öğrenciler, bu sürece katılmaktan memnun olduklarını, arabuluculuğa başvurarak bundan yararlar sağladıklarını, tekrar arabuluculuğa başvurabileceklerini ve arkadaşlarına da tavsiye edebileceklerini aktarmışlardır. Çalışma 1 ve Çalışma 2'nin sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde akran arabuluculuk eğitiminin lise öğrencilerinin yapıcı çatışma çözme becerilerinin gelişmesinde ve saldırganlık düzeylerinin azalmasında etkili olduğu ifade edilebilir. Buna ek olarak, akran arabuluculuğun lise öğrencilerinin gerçek öğrenci çatışmalarının yapıcı ve barışçıl çözümünde etkili bir yol olduğu söylenebilir.

- Yedigöz Sönmez, Gülriz, *Stresle Başa Çıkma Programının Lise Öğrencilerinin Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi*, 2013, Yüksek Lisans, 230s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, "Stresle Başa Çıkma Programı"nın lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeyine etkisi incelenmiştir. Araştırma, Öntest-Sontest Kontrol Gruplu deneysel araştırma modeline göre düzenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında Şevket Pozcu Lisesi'nin 9, 10, 11 ve 12. sınıflarında öğrenimine devam etmekte 2901 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrende yer alan her sınıf düzeyinden Tabakalı Oranlı Örnekleme Yöntemi kullanılarak seçilen toplam 500 öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve plasebo kontrol gruplarında

yer alan denekleri belirlemek için "Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF)'nun temel boyutları olan tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçek puan ortalamalarının 1 standart sapma üstünde puan alan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 20 öğrenci kura yöntemi ile seçkisiz olarak deney ve plasebo kontrol olmak üzere iki gruba atanmıştır. Bu araştırma kapsamında, deneklerin tükenmişlik düzeyleri üzerindeki etkisini test etmek amacıyla, stresle başa çıkma programı uygulanırken, howthorne etkisini azaltmak ve kontrol etmek amacıyla plasebo kontrol grubuna, deney grubuna uygulanan stresle başa çıkma programından bağımsız olarak plasebo etkinlik uygulanmıştır. Verilerin analizinde, tek faktörlü kovaryans analizi (ANCOVA), t testi ve Wilcoxon işaretli sıralar testinden yararlanılmıştır. SPSS 17.0 istatistik paket programı ile toplanan verilerin yorumlanmasında anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi sonucunda, deney ve plasebo kontrol gruplarının MTE-ÖF'nin tükenme ve duyarsızlaşma öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı, deney grubunun tükenme ve duyarsızlaşma öntest puanları ile sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu, plasebo kontrol grubunun tükenme ve duyarsızlaşma öntest puanları ile sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Diğer yandan, deney grubundaki deneklerin tükenme ve duyarsızlaşma sontest puanları ile "Stresle Başa Çıkma Programı" bittikten 1 ve 2 ay sonraki puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Buna ek olarak, plasebo kontrol grubundaki deneklerin tükenme ve duyarsızlaşma sontest puanları ile "Plasebo Programı" bittikten 1 ve 2 ay sonraki puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

- Akdeniz, Seher, *Lise Öğrencilerinin Okul Formalarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*, 2014, Yüksek Lisans, 343s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; Ankara'daki lise öğrencilerinin okul formalarına yönelik memnuniyet durumları ve sorunları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın evrenini, Ankara ilindeki ortaöğretim kurumlarının lise kısımları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu ise Ankara ilinde eğitim veren 6 farklı lisenin öğrencilerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 420 kişi olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, halen kullanılan lise formaları modellerinin ergonomik açıdan vücut ölçülerine uygun olmadığı, öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarına cevap vermediği tespit edilmiştir. Ayrıca formalarının yıkandığında çekmeye neden olduğu, terlettiği ve renk dayanıklılığı açısından da uygun olmadığı belirlenerek kullanılan kumaşların istenilen özellikler taşımadığı bu yüzden formaların fonksiyonelliğinden pek bahsedilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin forma modellerinden genelde memnun olmadıkları tespit edilmiş ve yapılan tasarımların öğrencilerin beklentilerine uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, lise öğrencilerinin okul pantolonunda en çok tercih ettikleri renklerin okul türüne göre farklılık gösterdiği ve en fazla tercih edilen rengin siyah olduğu tespit edilmiştir. Siyah rengin, spor giyim tarzını benimseyen okullarda daha fazla tercih edildiği görülmüştür ve en fazla tercih edilen tişört ve gömlek renginin beyaz olduğu tespit edilmiştir. Beyaz renk klasik giyim tarzını benimseyen okul türü için daha fazla tercih edilmiştir. Her iki okul türünde çok büyük oranda tercih edilen etek deseninin düz olduğu ve en çok tercih edilen süveter renginin siyah olduğu görülmektedir. Hem spor hem de klasik forma kullanan öğrencilerin çoğunlukla spor forma tercihinde bulunarak spor modelleri istediği sonucuna ulaşılmıştır. Forma kullanım esnasında düğme renginin solması, fermuarların çabuk bozulması ve pantolon boyunun çok uzun olması öğrencilerin en çok yaşadıkları problemler olarak tespit

edilmiştir. Elde edilen verilere göre örneklem gurubunun en dikkat çeken isteklerinden biri formalarının büyük oranda günün modasına uygun olarak farklı kumaş ve renklerde yeniden tasarlanması yönünde olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin beklentilerine ve fonksiyonel kullanım konforuna uygun yeni tasarımlar oluşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Orta öğrenimdeki okul formalarına ilişkin sorunların biran önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini ve başarılarını yaşamlarında da etkileyecek çok önemli olan bu sorunun giderilmesi gerekliliği önemlidir. Araştırma sonuçlarına dayanarak lise öğrencilerinin forma konusunda görüşlerinin alınması, değerlendirilmesi ve isteklerini dikkate alarak yeni tasarımlar oluşturulmasına dikkat edilmesi, öğrencilerin memnuniyeti açısından önerilebilir. Okullarda tek tip kıyafet zorunluluğuna veya serbest kıyafet uygulamasına evet ya da hayır demek kolay verilebilecek bir karar değildir. Öğrencilerin istekleri doğrultusunda eğitim ve bilim uzmanlarından, araştırmacılarından, öğretmenlerden, eğitim yöneticilerinden ve denetçilerinden destek alınarak hazırlanacak yeni forma stilinin tüm kullanıcıları memnun edebilecek bir biçimde tasarlanması gerekmektedir.

- Bülbül, Turgay, *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okullarına ve Mesleki Eğitime Yönelik Görüşleri*, 2014, Yüksek Lisans, 105s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma meslek lisesi öğrencilerinin "okul" kavramına yönelik algılarını metaforlar yardımıyla; mesleki eğitime yönelik algılarını ise yarı yapılandırılmış görüşme formuyla belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma tarama modelindedir. Nitel araştırma tekniği kullanılarak veri elde edilmiştir. Araştırmada amaçlı ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Kocaeli ili, Kartepe ilçesi Endüstri Meslek Liselerinde öğrenim gören 12 sınıf öğrencileridir. Çalışma grubu gönüllük esasına göre seçilmiş 106 öğrenciden oluşmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Meslek lisesi öğrencilerinin büyük kısmı okulu disiplinli ve otoriter bir ortam olarak görmektedirler. Hapishane metaforu öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılmıştır. Meslek lisesi öğrencileri ikinci sırada okulu bilgi veren geliştiren yer olarak algılamışlardır. Öğrencilerin bir kısmı ise okulu arkadaşlık ve dayanışma ortamı olarak görmektedirler. Disipline, okullaşma yoluyla bilgi ve beceri kazandırmaya ve toplumsallaşmanın önemine vurgu yapan işlevselcilere göre okulun işlevini yerine getirdiği söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası öğrenim gördükleri alanda çalışmak istediklerini belirtmişlerdir Ayrıca öğrencilerin yarısından fazlası aldıkları eğitimle çevrelerindeki insanlara yardımcı olabileceklerini ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin büyük kısmının okulda kazandıkları edinimleri benimsedikleri söylenebilir. Diğer yandan öğrencilerin çevresindeki insanların beklenti ve isteklerine göre onlara yardım edebileceklerini belirtmesi öğrencilerin toplumsallaşmasında okulun önemini ortaya çıkarmaktadır. Öğrencilerin büyük kısmı okulda aldıkları mesleki eğitimi yeterli bulmamaktadır. Okulda uygulamaların az olduğunu ve okulda öğrendiklerinin iş yaşamına uygun olmadığını, okulda daha çok teorik bir eğitim verildiğini ifade etmişlerdir. Diğer yandan öğrencilerin büyük kısmı meslek lisesinin kendilerine daha kolay iş bulma imkanı sağlayacağını düşünmektedir. İşlevselci bakış açısına göre meslek lisesi öğrencilerinin topluma uyum sağlamaları ve eğitim yoluyla meslek kazanarak toplumsal iş bölümüne katılmak istemeleri araştırma bulgularını desteklemektedir. Öğrencilerin meslek lisesinde aldıkları eğitimin yükseköğrenime hazırlayıcı bir eğitim olduğuna dair algıları düşüktür. Araştırma sonuçları düşük sosyo-ekonomik ve eğitim düzeyinden gelen ailelerin çocuklarının meslek lisesinde öğrenim gördüğünü göstermektedir.

- Günaydın Balta, Rabia, *Öğrencilerin Okula Uyumunda Okul Yönetimi ve Öğretmenlerin Etkinlikleri*, 2015, Yüksek Lisans, 172s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.

ÖZET: Okul yönetimi, öğretmenler, anne babadan sonra çocukla en çok ilişkisi olan yetişkinlerdir. Öğrencinin, öğretmen tarafından anlaşılma ve tanınma gereksinimi, sadece bir yetişkin tarafından değerlendirilme isteği değil, tanınarak ve anlaşılarak kendini tanıma ve anlama isteğidir. Bu araştırmanın amacı; ilkokul öğrencilerinin okula uyumunu, okul yönetimi ve öğretmenlerin etkinlikleri, ne düzeyde etkilemektedir. Araştırma, okul yöneticileri ve öğretmenlerin, öğrencilerin gözünden nasıl algılandığını, okula uyum sürecinde yaşadıklarından ne kadar etkilendiklerini ortaya koyması açısından da önem arz etmektedir. Örneklemde, Maltepe ilçesinde, resmi ve özel ilkokullarda görev yapan 310 öğrenci yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bazıları şöyledir: Erkek öğrenciler, okul müdürü ve müdür yardımcılarının, okulda katı kurallar koymasının uyumsuzluğa yol açtığı görüşünü belirtmişlerdir. Devlet okulu öğrencileri, öğretmenlerinin, uyumsuzluk gösteren öğrencilere sert davranışlarda bulunulduğu, görüşünü belirtmişlerdir. Özel okul öğrencileri, öğretmenlerinin, sağlık problemleri nedeni ile uyumsuz olan çocuklarla özel olarak ilgilendiği, öğretmenlerinin, sınıfta yaramazlık yapan öğrencilerin diğer öğrencileri etkilemesine izin verdiği, okul müdürü ve müdür yardımcıları, uyum haftasında öğrencileri ve velileri bilgilendirecek toplantılar düzenlediği, Okul müdürü ve müdür yardımcıları, öğrencilerin okula uyum sağlamasını kolaylaştırıcı (temizlik, sıraların düzenlenmesi, vs.) önlemler aldığı, görüşünü belirtmişlerdir. Annesi okur-yazar olmayan öğrenciler, öğretmenlerinin, uyumsuzluk gösteren öğrencilere katı kurallar (ceza, zorlama vb.) koyduğu, görüşünü belirtmişlerdir. Annesi üniversite mezunu olan öğrenciler, öğretmenlerinin, veli, yöneticiler ve rehber öğretmenlerle sürekli iş birliği yaptığı, Okul müdürü ve müdür yardımcıları, ilk haftalarda okulu tanımanızı sağlayacak çalışmalar yaptığı, görüşünü belirtmişlerdir. Tüm maddelerin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma dağılımlarına göre sonuçlara göre öğretmenlerinin aşağılayıcı davranışlara çok az başvurdukları görüşünü belirtmişlerdir.

- Kapucu, Seher, *Liselerde Serbest Kıyafet Uygulamasına İlişkin Öğrenci, Öğretmen, Veli ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri*, 2015, Yüksek Lisans, 186s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmanın amacı liselerde serbest kıyafet uygulamasına ilişkin öğrenci, öğretmen, veli ve okul yöneticilerinin görüşlerini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve bütünleşik çoklu durum deseni benimsenmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yönteminden maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Araştırmaya 28 öğrenci, 23 öğretmen, 17 veli ve 9 okul yöneticisi katılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun serbest kıyafet uygulamasının amacını kendilerinin rahat hareket etmelerini sağlamak olarak yorumladıkları ve bu uygulamayı destekledikleri görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğuna göre serbest kıyafet uygulaması, akademik başarıyı etkilememektedir. Öğrencilerin yarıdan fazlası, serbest kıyafet uygulamasını ailelere ekonomik yük, disiplini bozan bir faktör ve okul güvenliğini zedeleyen bir unsur olarak değerlendirmektedir. Öğretmenlerin önemli bir kısmı, serbest kıyafet uygulamasını öğrencilere tercih fırsatı sunmak ve öğrencilerin kendilerini rahat hissetmelerini sağlamak açısından güçlü bulmakta ancak akademik başarıya bir etki yapmadığını savunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı, serbest kıyafet uygulamasını ekonomik yük olarak dezavantajlı bulmakta, öğrencileri ayrıştıran bir

unsur olarak yorumlamakta ve öğrenci kimliği açısından uygun olmadığını belirtmektedir. Velilerin büyük çoğunluğu; aile ekonomisi, öğrenci kimliği, güvenlik ve disiplin açısından okul üniformasını tercih etmektedir. Velilerin çoğunluğuna göre, serbest kıyafet uygulaması, öğrencilerin akademik başarılarında bir fark oluşturmamış ve öğrenci davranışını etkilememiştir. Okul yöneticilerinin yarıya yakını, serbest kıyafet uygulamasının temel amacını öğrencileri rahat ve özgür bırakma olarak düşünmektedir. Okul yöneticilerinin yarıdan fazlası öğrencilerin sınırları zorlaması, bir kısmı yabancıların okula girişini kolaylaştırması, büyük çoğunluğu ailelere ekonomik yük oluşturması, önemli bir kısmı okul güvenliğinde risk oluşturması ve disiplin açısından dezavantajlı bulmaktadır.

- Aycan, Zehra, *Lisanslı Sporcuların Okul Başarısının Değerlendirilmesi*, 2016, Doktora, 81s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Sporcu öğrencilerdeki okul başarısının ve başarıyı etkileyen faktörlerin kapsamlıca araştırıldığı bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada, lisanslı sporcularda okul başarısı ve etkileyen faktörlerin araştırılması amaçlandı. Çalışmaya, ortaokul-lise düzeyinde eğitim gören 111 lisanslı sporcu alındı. Sporculara araştırmacı tarafından geliştirilen, kişisel, ailesel, okula ait bilgileri ve okul başarısını etkileyebilecek faktörleri kapsayan sorular içeren bir anket uygulandı. Okul başarıları karne notları dikkate alınarak matematik, fen bilgisi, dil bilgisi ve sosyal bilgiler olarak, spora başlamadan önce ve sonra değerlendirildi. Sporcuların 51'i Ankara'da (Grup 1), 60'ı Kahramanmaraş'ta (Grup 2) yaşıyordu. Öğrencilerdeki okul başarısının spora başlamadan önce ve sonrasında nasıl olduğu, sporun okul başarısına etkileri ve okul başarısını etkileyen diğer faktörler tüm grupta ve gruplar arasında değerlendirildi. İstatistikler SPSS 21 paket programında, verilerin karşılaştırılmasında t-testi, başarı ile ilişkili faktörlerde lojistik regresyon analizi ile yapıldı.

- Halisdemir, Meral, *Okul Yöneticilerinin Z Kuşağına Yönelik Tutumları ve Z Kuşağının Okul Yöneticisi Algısı,* 2016, Yüksek Lisans, 131s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maltepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, okul yöneticisinin Z kuşağı öğrencisine, Z kuşağı öğrencisinin de okul yöneticisine bakış açısını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. İstanbul ili Kadıköy ilçesinde bulunan ortaokul ve liselerde görev yapan 15 okul yöneticisi ile 2000 yılı ve sonrası doğumlu kabul edilen Z kuşağı üyesi 20 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmada iki ayrı grup incelenmiştir. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Görüşme tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanan veriler NVIVO 10 programında çözümlenmiştir. Eğitim kurumlarının yönetimsel zorlukları, dijital dünyadan beslenen bir kuşak ve küreselleşen dünyada daha talepkar hale gelen veli profili üçgenine sıkışmış görünen okul yöneticileri eğitim-öğretim sürecindeki Z kuşağının beklentilerini karşılayamamaktadır. Kendinden önceki kuşaklardan oldukça farklı bir zaman diliminde yaşayan ve alışılagelmiş kalıpların dışında davranışlar sergileyen yeni kuşak ise iyi bir mentorluğa ihtiyaç duymakta ve demokratik bir okul ortamını talep etmektedir.

- Özbey Yüce, Betül, *Ortaöğretim (Lise) Öğrencilerinin Okul Seçimini Etkileyen Faktörler (İstanbul İli Sancaktepe İlçesi Örneği)*, 2016, Yüksek Lisans, 115s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada "ortaöğretim (lise) öğrencilerinin okul seçimini etkileyen faktörler" başlığı altında, ilköğretim öğrencilerinin öğrenim görmek istedikleri, lise seçimini etkileyen faktörleri incelenmiştir. Araştırma dört bölümden oluşmaktadır; giriş ve problem durumu, eğitimin (insan, iletişim, toplum ve okul) bazı kavramlarla ilişkisi ve okul seçimini etkileyen faktörler, yöntem, bulgular ve yorumlar, sonuç ve öneriler. Araştırmanın evreni, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Sancaktepe ilçesindeki orta öğretim kurumlarında okuyan 9. ve 12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma örneklemi bu genel evren içinde tesadüfi örneklem yolu ile tespit edilen 9. ve 12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. 9. sınıflardan 251 kişi, 12. sınıflardan 156 kişi ankete katılım sağlamıştır. 221 kız, 186 erkek olmak üzere 407 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmamızda öğrencilerin görüşlerini almak üzere kişisel veri anketi kullanılmıştır. Kişisel veri anketi ile elde edilen veriler hedeflere uygun olarak yüzde (%) ve frekans (f) yöntemleriyle analiz edilmiştir.

- Uysal, İsmail, *Pansiyonlu Okullardaki Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Başarılarına Etkisi*, 2016, Yüksek Lisans, 64s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın genel amacı, okul pansiyonlarının yönetimi ve bunların öğrenci başarısına etkisini değerlendirmektir. Araştırma, Denizli İlinin Kale İlçesinde yapılmıştır. Kale'deki okul pansiyonlarında barınan öğrencilerden 164'ünün görüşlerine başvurulmuştur. Veriler, anket yöntemiyle toplanmıştır. Öğrencilerin pansiyonda kalmaları, okul başarılarına olumlu etkilemektedir. Yoksul çocukların eğitime kazandırılması, yoksulluğun giderilmesiyle doğrudan ilintilidir. Eğitimsizlik işsizliği, işsizliğin ise yoksulluğu getirdiği gerçeği ve bu döngünün kırılma noktasında pansiyonlu okullar büyük önem taşımaktadır. Okul pansiyonlarında iş gören (doktor, hemşire, rehber öğretmen) yetersizliği vardır. Koltuk, kanepe, televizyon vb donanımla oluşturulacak dinlenme köşelerinde ev ortamının sağlanmasına özen gösterilmelidir. Öğrencilerin derslerine çalışabilecekleri, gerekli araç-gereçle donatılmış çalışma odaları oluşturulmalıdır. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, çeşitli ilgi alanlarına yönelik bireysel ya da grup etkinliklerinde bulunabilecekleri bilgisayar, video, çeşitli spor araçlarının bulunduğu salon ve odalar ile görme engelli öğrenciler için teyp kullanabilecekleri ve braille daktilo ile yazarak çalışacak odalar düzenlenmelidir. Okul pansiyonunun kontenjanı düşürülerek koğuş sisteminden 4 kişilik oda sistemine geçirilmelidir.

- Çuhadar Öncü, Eda, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Açık Öğretim Lisesine Geçiş Nedenlerine İlişkin Öğrenci, Okul Yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşleri*, 2017, Yüksek Lisans, 137s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma İzmir ilinin altı ilçesinde (Bayraklı, Bornova, Buca, Çiğli, Karşıyaka, Konak) Açık Öğretim Lisesine kayıtlı öğrenciler, aynı ilçelerde resmi ortaöğretim liselerinde kayıtlı öğrenciler ve görev yapmakta olan okul yöneticileri ile öğretmenler ve öğrencisi Açık Öğretim Lisesine kayıtlı velilerin, ortaöğretim öğrencilerinin Açık Öğretim Lisesine geçiş nedenlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ayrıca, katılımcıların açık Öğretim Lisesinin avantajları ve dezavantajlarına ilişkin görüşleri ile Açık Öğretim Lisesi ve örgün ortaöğretim kurumu öğrencilerinin görüşleri ile anne-baba eğitim düzeyi ve aile geliri ilişkisi sınanmıştır. Araştırma hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı karma yöntemin yakınsayan paralel desen

ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın nicel boyutundaki hedef evreni, İzmir ilinin altı ilçesinde Açık Öğretim Lisesine kayıtlı olan toplam 22.913 ve kamu ortaöğretim kurumlarında kayıtlı olan toplam 25756 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde tabakalı örnekleme tekniğinden yararlanılmış ve 294 Açık Öğretim Lisesi öğrencisi ile 295 örgün ortaöğretim kurumu öğrencisi araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın nicel verileri araştırmacı tarafından geliştirilen "Açık Öğretim Lisesine Geçişleri Etkileyen Faktörler Üzerine Öğrenci Görüşleri Anketi" ile toplanmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin analizinde SPSS Paket Programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans, aritmetik ortamala ve standart sapma gibi betimsel istatistik tekniklere başvurulmuştur. Katılımcıların görüşlerinin cinsiyet ve sınıf tekrarı değişkenlerine göre karşılaştırılmasında t-testi; anne baba eğitim durumu, aylık gelir değişkenlerine göre karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmında ise, İzmir ilinin araştırmaya dahil edilen altı ilçesinde Açık Öğretim Lisesine kayıtlı 20 öğrenci; kamu okullarında görev yapmakta olan 20 yönetici ve öğretmen ve öğrencisi Açık Öğretim Lisesine kayıtlı 17 veli ile görüşülmüştür. Araştırmanın nitel boyutunda, görüşme formlarından elde edilen veriler araştırmacı tarafından analiz edilerek raporlandırılmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlara dayanarak, ortaöğretim öğrencileri daha çok dokuzuncu sınıfta Açık Öğretim Lisesine geçiş yapmaktadır. Bu geçiş isteğe bağlı olmaktan çok, öğrencilerin devamsızlık ya da akademik başarısızlıkla sınıf tekrarına iki kez kalmalarından ötürü zorunlu bir geçiş olmaktadır. Araştırma sonuçları Açık Öğretim Lisesine geçen öğrencilerin çoğunun Meslek Lisesi ve İmam Hatip Lisesine kayıtlı erkek öğrenciler olduğunu işaret etmektedir. Öğrencilerin, ayrıca okuldaki müfredatı yüklü bulmak, ödev, proje gibi ders gerekliliklerinden sıkılmak, okulda disiplin problemi yaşamak gibi diğer eğitimsel faktörler de Açık Öğretim Lisesine geçtikleri görülmüştür. Araştırma, diğerleri kadar belirgin olmasa da başka bir eğitimsel faktör de öğrencilerin 12. sınıfta üniversite sınavına daha rahat hazırlanmak için Açık Öğretim Liselerine geçiş yaptıkları şeklindeki sonuçtur. Araştırma bu eğitimsel nedenler dışında, parçalanmış aile ve ekonomik sıkıntılar çekmenin de öğrencilerin Açık Öğretim Lisesine geçişlerini etkileyen ailesel faktörler olduğunu göstermektedir. Okul yöneticileri ve öğretmenler de öğrencilerin sınıf tekrarına kalmaları veya okul terki yaptıkları için Açık Öğretim Lisesine geçtiklerini düşünmektedirler. Yönetici ve öğretmenler, ailenin ekonomik sıkıntı çekmesinin öğrencileri Açık Öğretim Lisesine geçmeye yönelttiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca yönetici ve öğretmenler de 12. Sınıf öğrencilerinin üniversite sınavlarına daha rahat hazırlanabilmek için Açık Öğretim Lisesine geçtiğinin farkındadırlar. Veliler de tıpkı yönetici ve öğretmenler gibi, öğrencilerin devamsızlık ve akademik başarısızlıkla sınıf tekrarına kaldıktan sonra Açık Öğretim Lisesine geçtiklerini belirtmişlerdir. Veliler, öğrencilerin ayrıca ekonomik sıkıntılar ve ailesel problemler yüzünden de Açık Öğretim Lisesine geçtikleri görüşündedirler. Tüm katılımcılar, Açık Öğretim Lisesinin, devam zorunluluğu olmamasından ötürü hem çalışıp hem okumaya elverişli olması, örgün eğitim yaşı geçenlere eğitim ve lise diploması alma imkanı sağlaması açısından avantajlı bulmaktadır. Ayrıca yine tüm katılımcılar, Açık Öğretim Lisesinde yüz yüze eğitimin olmamasını bir dezavantaj olarak değerlendirmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, Açık Öğretim Lisesi öğrencileri fırsat verilse yeniden örgün eğitime geçmek istememektedir. Ayrıca bu öğrenciler genel anlamda Açık Öğretim Lisesini dezavantajlı bulmaktadır. Örgün ortaöğretim kurumu öğrencilerinin ise anne ve babalarının eğitim düzeyleri yükseldikçe, öğrencilerin Açık Öğretim Lisesine geçme nedenlerine hak verdikleri ve yine aile gelir ile anne-baba eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin Açık Öğretim Lisesini daha avantajlı buldukları görülmektedir.

2.2. Makaleler

- Pars, Vedide Baha, *Ortaokullarda Başarısızlık 1,* 1952, Tedrisat Mecmuası, (11), 06 Kasım, İstanbul.
- Pars, Vedide Baha, *Orta Okullarda Başarısızlık 2*, 1952, Tedrisat Mecmuası, 2(12), Ağustos 13, İstanbul.
- Pars, Vedide Baha, *Orta Okullarda Başarısızlık 3*, 1952, Tedrisat Mecmuası, 2(13), 55-63, İstanbul.
- Somer, Ziya, *Lise Çağı ve Felsefe Disiplini*, 1952, Dönüm Dergisi, (1), 03 Nisan.
- Tahirgil, Şükrü, *Orta Öğretim Okullarının Diskotek Meselesi ve Hal Çareleri*, 1952, Müzik Görüşleri Dergisi, 3(33), 07 Eylül, Ankara.
- Mardin, Yusuf, *Öğrencilerde Rekabet Ruhu*, 1955, Eğitim Dergisi, 5(53), 04 Mayıs, Ankara.
- Dede, Şaban, *Liselerde Öğrenci Kesafeti ve Yetiştirme Problemleri*, 1957, Eğitim Hareketleri, 3(25), 27-28, Ankara.
- İnal, Dinçer, *Orta ve Yüksek Öğretim Sorunu,* 1958, Emre Dergisi, 4(46), 9, Eskişehir.
- Berktin, Cezmi Tahir, *Kopya Hakkında Bir İnceleme*, 1960, İlk Öğretim Dergisi, 26(477), 05 Haziran, Ankara.
- *Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Dilek ve Şikayetleri*, 1962, Eğitim Dergisi, 1(1), 35-43, Ankara.
- *Borçlu Sınıf Geçme Üzerine Çocuklarımız ve Sınavlarımız Hakkında Uzmanları Konuşturuyoruz. Sorbon Üniversitesinin Ünlü Uzmanı Binet Ne Diyor?*, 1964, Emekli Öğretmen Dergisi, 6(64), 06 Ağustos, İstanbul.
- Timurtaş, Faruk Kadri, *Liselerimizin Durumu ve Islah Çareleri*, 1964, Türk Kültürü Dergisi, 2(18), 79-83, Ankara.
- Coşkun, Bahattin, *Borçlu Sınıf Geçme*, 1965, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 6(71), 19-21, İstanbul.
- Ergin, Nurettin, *Borçlu Sınıf Geçme Problemi*, 1965, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 6(71), 14-17, İstanbul.
- Tan, Hasan, *Borçlu Sınıf Geçme İşi*, 1965, Forum Dergisi, 18(273), 06 Temmuz, Ankara.
- Arkun, N. - Uğurel Şemin, Refia - Siyavuşgil, S. E., *Sınıfta Öğrencinin İncelenmesi,* 1966, 71-75, İstanbul.
- Özgür, İbrahim N., *Sınıfta Kalmanın Psikolojik Nedenleri*, 1967, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 8(92), 17-18, İstanbul.
- Arıkan, M. Baha, *Öğrenci Tembelliği*, 1968, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 10(110), 11 Aralık, İstanbul.
- Arıkan, M. Baha, *Öğrenci Tembelliği Üzerine*, 1968, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 10(111), 06 Ağustos, İstanbul.

- Bozkurt, Rüştü, *Ortaöğretimde Başarısızlık ve Nedenleri*, 1968, Emre Dergisi, 4(48), 15-16, Eskişehir.
- Tanrısever, Hikmet, *Öğrencilerde Tembelliğin Nedenleri*, 1968, Bursa Eğitim Dergisi, 1(2), 08 Eylül, Bursa.
- Ergin, Feridun, *Öğrenciler Problemi*, 1969, Türkiye İktisat Gazetesi, 17(827), 1, Ankara.
- Baytekin, Çetin, *Lise ve Dengi Okullarda Disiplin Kuruluna Verilen Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumları*, 1971, Mesleki ve Teknik Öğretim Dergisi, 19(226), 39-40.
- Söylemezoğlu, Nazım, *Öğrencinin Disiplini Niçin Bozulur?*, 1972, Ülkücü Öğretmen Dergisi, 13(152), 28-29, İstanbul.
- Fernig, Leo, *Okuldaki Başarısızlık ve Öğrencilerin Toplumsal Çevresi*, 1974, İktisadi Denge Dergisi, 2(22), 29-30.
- Beyzadeoğlu, Yusuf Ziya, *Kopya Hakkında Bir İnceleme*, 1975, Hisar Dergisi, 15(139), 18-19, Ankara.
- Öztürk, Kadri, *Ortaöğretimde Bunalım Gerçeği*, 1975, Batı Eğitim Kurumu Dergisi, 3(26), İstanbul.
- Önen Bıyıklı, Feyiz, *Sorunlu Olarak Gördüğümüz Öğrenciler Açısından Okul-Aile İşbirliği*, 1982, Ankara Rehberlik ve Araştırma Merkezi Bülteni, 1(1), 48-53, Ankara.
- Elbir, A. Vahap, *Ortaöğretim Gençliğinin Meseleleri*, 1985, Türk Edebiyatı Dergisi, (136), 22-23, İstanbul.
- Kulaksızoğlu, Adnan, *Sayılarla Ortaöğretim Gençliği*, 1988, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, (3), 10 Aralık, İstanbul.
- *Orta Öğrenim Gençliğinin Sorunları [Konulu Komisyon Raporu ve İlgili Görüşler]*, 1989, 369 – 419, İstanbul.
- *Ortaöğrenim Gençliğinin Sorunları (Rapor)*, 1989, 369-419, Ankara.
- Ekinci, Mine, *Erzurum İl Merkezinde Bulunan Yatılı Sağlık Meslek Lisesi Öğrencilerinin Sorunlarının Araştırılması Üzerine Bir Çalışma*, 1991, Atatürk Üniversitesi Tıp Bülteni, (1), 99-106.
- Karahan, Tevfik Fikret, *Lise Öğrencilerinin Problemlerini Etkileyen Faktörler*, 1993, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 147-156, Samsun.

ÖZET: Toplumun, yetişmekte olan en etkin ve üretken kesimi durumundaki gençler, aynı zamanda geleceğin de güvencesidir. Her şeyin hızla değiştiği ve giderek karmaşıklaştığı toplumumuzda, dengeli kişilik yapısına sahip bireyler yetiştirmek, öncelikle gençlerin problemlerini tanımaya ve onlara verilecek desteğe bağlıdır. Gençlik kesiminin oldukça önemli bir bölümünü oluşturan lise öğrencileri, içinde bulundukları dönemin gelişim özelliklerinin etkisi ile birçok problemi bir arada yaşamaktadırlar. Psikolojik ve biyolojik yönden hızlı bir gelişim içinde olan gençten, toplumun beklentileri sürekli değişmekte ve ona yetişkine benzer roller yüklemektedir. Meydana gelen sürekli değişmeler ile yüklenilen sorumluluklar gençlerin problemlerini yoğunlaştırmaktadır.

- Güven, Mehmet, *Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (II. Kademe) Öğrencilerinin Sorunları*, 1995, Eğitim ve Bilim Dergisi, Aralık 19., 19(98).
- Şahin, Mustafa - Özbay, Yaşar, *Üniversite Öğrencilerinin Empatik Sınıf Atmosferine İlişkin Algılamaları*, 1999, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (15), 74-83, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversitenin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerin öğretmenlere ilişkin empatik sınıf atmosferi tutum algılamalarını hümanistik eğitim ve öğrenciyi merkez alan eğitim anlayışı çerçevesinde incelemektir. Araştırma KTÜ Fatih Eğitim Fakültesinin değişik bölümlerinde okuyan 480 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Fen/Matematik, Sosyal ve Sanat Eğitimi bölümlerinden oluşan ömeklem grubundan Sınıf Atmosferi Tutum Ölçeği (ESA TÖ) ile öğretmen tutumlarına ilişkin bilgi toplanmıştır. Bu ölçeğin dört alt testine ilişkin bulgular bölüm ve dal değişkenleri açısından incelenmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda empatik sınıf atmosferi açısından bölüm farklılıkları ortaya çıkmıştır. Sanat eğitimi bölümünde okuyan öğrenciler Fen ve Sosyal bölümlere göre öğretim üyelerini daha fazla empatik algılamaktadırlar. Bunun yanında sosyal ve fen bölümlerinde kız öğrenciler sınıf içi öğretmen tutumlarını daha empatik olarak algılamaktadırlar. Sonuçlar bölüm-konu alanı ve empatik tutum ilişkisi, yakın ilişkiler, öğretmen tutumları ve empatik atmosfer algılamalarında cinsiyet farklılıkları açısından tartışılmıştır.

- Buyurgan, Serap, *Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Başarı Durumları Üzerine Bir Araştırma*, 2000, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (19), 32-42, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ilgili bölümleri öğretim elemanlarının, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümü mezunu öğrencilerinin üniversite başarı durumlarına ilişkin görüşlerini içermektedir. Veriler, anket görüşme ve kaynak taraması ile elde edilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucu göstermiştir ki, öğrencilerin bir kısmı üniversitelerde başarısız ve tutuk bir süreç yaşamaktadır. İlgileri dağılmakta, yaratıcı düşünceden uzak kalıplaşmalar görülmektedir. Belirli bir alt yapı ile üniversite eğitimi alan bu öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin belirlenerek giderilmesi yolları aranmalıdır. Bu hedeften yola çıkan araştırmanın sonucunda, liselerin eğitim programlarına, derslere başarının arttırılmasına ilişkin ilgili kurumlara önerilerde bulunulmuştur.

- Güven, Mehmet - Kutlu, Mustafa, *Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Öğrencilerinin Öğretmenlerden Bekledikleri ve Gözledikleri Rehberlik Davranışları*, 2001, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 7(27), 325-334, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (YİBO) öğrencilerinin öğretmenlerinden bekledikleri ve gözledikleri rehberlik davranışlarının neler olduğunu, beklenen ve gözlenen rehberlik davranışları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemektir. Araştırma, YİBO 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden random örnekleme ile seçilen 292 öğrenci (124 kız, 168 erkek) üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından bir ön çalışma ile hazırlanıp geliştirilen ve öğrencilerin öğretmenlerinden bekledikleri ve gözledikleri rehberlik dav-

ranışlarını ölçmeye yönelik 60 maddelik bir envanter kullanılmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel analizinde t-testi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin öğretmenlerinden alıştırma-oryantasyon, öğrenciyi tanıma, eğitsel ve mesleki rehberlik, kişisel rehberlik, aile rehberliği alanlarında çeşitli beklentilerinin olduğu ve beklenti düzeyinin gözlenen davranışlardan yüksek olduğu bulunmuştur.

- Arslan, Coşkun - Hamarta, Erdal - Deniz, Mehmet Engin, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2002, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 8(31), 374-389, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin problem çözme becerileri cinsiyet, okul, anne- babasının eğitim durumu ve okuduğu alan değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırma genel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırma kapsamında 4 ayrı lisenin son sınıfında sosyal ve sayısal alanlarda okuyan 145 öğrenciye Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri uygulanmıştır. Araştırmanın istatistiksel analizinde okul, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu bağımsız değişkenleri için tek yönlü varyans analizi (Anova), cinsiyet ve lise alanı bağımsız değişkenleri için ise t-testi kullanılmıştır. Araştırmada okul, anne eğitim durumu, babanın eğitim durumu, cinsiyet ve lise alanı değişkenlerine göre problem çözme envanteri toplam puanı açısından anlamlı bir fark bulunmamış ancak problem çözme envanterinin alt boyutları açısından, cinsiyet, okul, annenin eğitim durumu ve lise alanı bağımsız değişkenleri açısından anlamlı fark bulunmuştur.

- Celep, Cevat, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Psikolojik ve Akademik Gereksinimlerini Karşılama ile Sınıf İçi Öğrenci Dönütleri*, 2002, Eğitim Araştırmaları Dergisi, (9), 24-40, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, sınıf yönetimi açısından ortaöğretim öğretmenlerin öğrencilerin psikolojik ve akademik gereksinimlerini dikkate alma dereceleri ile sınıf içi öğrenci dönütleri konusundaki öğrenci görüşlerinin saptanmasına çalışılmıştır. Araştırma verisi, 1999-2000 eğitim-öğretim yılında Edirne il merkezi ile ilçelerindeki toplam 9 lisenin 3. sınıfında okuyan 175 öğrenciye uygulanan anket elde edilmiştir. Öğrencilerin akademik gereksinimleri ile psikoloji gereksinimleri arasında; öğrencilerin akademik gereksinimi ile sınıf içi dönüt arasında; öğrenci psikolojik gereksinimi ile dönüt arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki taraması sonucunda, cinsiyet ile dönüt ve psikolojik gereksinim; yaş ile psikolojik ve akademik gereksinim, baba eğitimi ile akademik gereksinim arasında ilişki saptanmıştır. Cinsiyet ile sınıf içi öğrenci dönütleri, psikolojik gereksinim arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin, babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre akademik gereksinimlerinin karşılanması konusunda daha iyimser görüşe sahip olduğu saptanmıştır.

- Dönmez, Burhanettin - Güven, Mehmet, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Okul Güvenliğine İlişkin Algı ve Beklentileri*, 2002, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(9), 59-68, Malatya.
- Korkut, Fidan, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri*, 2002, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (22), 177-184, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma lise düzeyindeki öğrencilerin problem çözme becerilerinin düzeylerini ortaya koymak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Normal ve süper lisede okumakta olan 239'u kız, 155'i erkek toplam 394 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmada veri toplamak için Problem Çözme Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada okul türü, yaş, cinsiyet, annenin eğitimi ve işi, babanın eğitimi ve işi, sosyal destek kaynaklan olarak sıkıntılarını konuşabildiği, sıkıntılarını anlayan kişiler değişkenleri incelenmiştir. Elde edilen başlıca bulgulara göre cinsiyet, okul türü, yaş, babanın işi, bireylerin sorunlarını konuştukları ve anlaşıldıkları kişilerin kimler olduğu değişkenleri problem çözme becerilerini algılamada fark yaratmaktadır. Öğrencilerin annelerinin işi, anne ve babalarının eğitimleri değişkenlerinin ise problem çözme becerilerini değerlendirmelerinde fark yaratmadığı elde edilen diğer sonuçlardır.

- Yıldırım, İbrahim - Ergene, Tuncay, *Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yordayıcısı Olarak Sınav Kaygısı Boyun Eğici Davranışlar ve Sosyal Destek*, 2002, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (25), 224-234, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada sınav kaygısı, boyun eğici davranış (itaat), aile, arkadaş ve öğretmenden algılanan sosyal destek değişkenlerinin lise son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarını ne derecede yordadığı incelenmiştir. Araştırmaya lise son sınıfta okuyan 385 (%58.1) kız 278 (%41.9) erkek olmak üzere toplam 663 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Türkçe, Tarih, Coğrafya derslerinden aldıkları 2002-2003 öğretim yılı yılsonu karne not ortalamaları, akademik başarılarının ölçütü olarak alınmıştır. Veri toplama araçları olarak Sınav Kaygısı Envanteri (SKE), Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği (BEDÖ) Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) ile araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan Öğrenci Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler Regresyon tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, aile desteği, boyun eğici davranışlar, öğretmen desteği ve sınav kaygısı değişkenleri akademik başarıları manidar olarak yordamakta, arkadaş desteği ise yordamamaktadır. Bulgular literatür ışığında tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

- Ayvacı, Hakan Şevki - Küçük, Mehmet - Gökdere, Murat, *Üstün Yetenekli Çocukların Karşılaştıkları Temel Problemler*, 2004, Çağdaş Eğitim Dergisi, 29(313), 23-32, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, zihinsel alanda üstün yetenekli çocukların eğitim sürecinde karşılaştıkları problemleri ortaya koymaktır. Özel durum yönteminin kullanıldığı araştırmanın verileri, anket ve mülakatlarla toplanmıştır. Örneklem, Bursa, İzmir ve Trabzon illerinde bulunan Bilim Sanat merkezlerinde (BSM) çalışan 11 fen bilgisi öğretmeni ile bu merkezlerde zihinsel alanda eğitim gören 65 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada ortaya konulan verilerden; zihinsel alanda üstün yetenekli öğrencilerin karşılaştıkları en temel problemin, mevcut eğitim sisteminin bu öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermediği ve bazı Bilim Sanat Merkezlerinin bu eksikliği tam anlamıyla gideremediği anlaşılmıştır. Bunun yanında, üstün yetenekli çocukların, devam ettikleri ilköğretim okullarındaki öğretmen ve arkadaşları ile birtakım problemler yaşadıkları belirlenmiştir. Üstün yetenekli çocukların karşılaştıkları bu problemlerin, ancak okul-aile-BSM iş birliği ile çözülebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, üstün yeteneklilerin içinde bulundukları toplumun ve özellikle de ailelerinin konu hakkında bilgilendirilmesi ve eğitim sisteminin bu doğrultuda esnekleştirilmesine ihtiyaç vardır.

- Güven, Bülent - Karataş, İlhan, *8. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Belirlenmesi: Bir Özel Durum Çalışması*, 2004, Millî Eğitim Dergisi, (163), 1171-1184, Ankara.

ÖZET: Problem çözmenin matematik müfredatlarının merkezinde olması, bu konuya matematik eğitimcilerinin ayrı bir önem vermesine neden olmuştur. Çünkü matematiksel bilgiyi anlama ve bu bilgiler arasındaki ilişkiyi oluşturma, problem çözme sürecinde meydana gelmektedir. Bundan dolayı matematik eğitimcileri, öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi ve eğitimin öncelikli amacı olması konusunda fikir birliğindedirler. Öğrencilere problem çözme becerilerini kazandırmak kadar bu becerileri problem çözme sürecinde nasıl kullandıklarını ortaya koymak da önemlidir. Bu nedenle öğrencilerin problem çözme aşamalarındaki yeterliliklerini ve zayıflıklarını ortaya koymak çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda 4 sözel problem hazırlanmış ve klinik mülâkat yöntemi yardımıyla ilköğretim 8. sınıfta okuyan 5 öğrencide uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrenciler çoğunlukla problemi anlama aşamasında problemi değişken kullanarak açıkladıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca problemi yanlış tanımlayan öğrenciler, denklem kurmada ve sonuca ulaşmada zorluk çekmişlerdir.

- Yıldırım, Bilal - Sezginsoy, Burcu - Kollektif, *Liselerde Öğrencilerin Disiplinsiz Davranışları ve Sebepleri*, 2004, Malatya.

ÖZET: Okullarda yaşanan ve "problem" olarak ifade edilen davranışlar "disiplin sorunları" olarak ifade edilmektedir. Okullardaki bu disiplin sorunları ve görülme sıklığı öğrenme ve öğretme sürecini etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı okullarda yaşanan disiplin sorunlarının kaynaklarının neler olabileceğini saptamak ve okullardaki görülme sıklıklarını belirlemektir. Bu araştırma Balıkesir'de 2003-2004 öğretim yılında merkezde bulunan yedi lisede 242 öğretmen ve 16 yönetici olmak üzere toplam 258 kişi üzerinde anket aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre yönetici ve öğretmenler okullarda görülen öğrenci disiplinsiz davranışlarının oldukça düşük olduğunu düşünmektedirler. Bu disiplinsiz davranışlarının sebepleri olarak da kendi tutum ve davranışlarını görmemektedirler.

- Akbaş, Oktay, *Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sınıf İçi Güven Düzeylerinin Belirlenmesi*, 2005, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25(2), 275-292, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada, sınıf içi güven ölçeği geliştirilmiş ve lise birinci sınıf öğrencilerinin sınıf içi güven düzeyleri tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına alınan lise birinci sınıf öğrencileri sınıf içinde kendilerini "orta" düzeyde güvende hissettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin cinsiyetlerinin onların sınıf içi güven düzeyini algılamalarında farklılığa neden olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin televizyon izlemeye ayırdıkları sürenin sınıf içi güven algılarında farklılığa neden olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonunda öğrencilerin televizyon izlemeye ayırdıkları sürenin "temel güven" ve "tehdit algılaması" alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılığa neden olmadığı, "ifade özgürlüğü" boyutunda ise farklılığa neden olduğu ortaya çıkmıştır

- Kıran Esen, Binnaz, *Ergenlerde Risk Alma Davranışı ile Akademik Başarının İncelenmesi*, 2005, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(29), Ağustos 13, Adana.

ÖZET: Bu araştırmada ergenlerin risk alma davranışı ve akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışma lise ikinci sınıfa devam eden 694 öğrenci (Kız; 299, Erkek 395) üzerinde yapılmıştır. Verileri toplamada Ergenlerde Risk Alma Ölçeği kullanılmıştır. Okul başarısına ait bilgiler birinci dönem karne notlarından saptanmıştır. Araştırmanın sonuçları, risk alma davranışı ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve akademik başarırının risk alma düzeyine göre farklılaştığını göstermiştir. Çalışma sonuçlarına dayanarak öneriler sunulmuştur.

- Uz Baş, Aslı - Siyez, Diğdem - Aysan, Müge Ferda, *Lise Öğrencilerinde Görülen Duygusal ve Davranışsal Problemler ile Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2005, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, (21), 43-58, İstanbul.

ÖZET: Çocukluktan yetişkinliğe geçişte yer alan ergenlik döneminde biyolojik, bilişsel, psikolojik ve sosyal değişimlerin bir arada yaşanması bazı ergenler için problem davranışların ortaya çıkması açısından uygun bir zemin hazırlamaktadır. Özellikle son yıllarda yapılan çalışmalar, ergenlik döneminde yaşanan problem davranışların görülme sıklığında bir artış yaşandığına dikkati çekmektedir. Bu araştırmanın amacı, İzmir il merkezinde bulunan resmi liselerde öğrenim gören öğrencilerin duygusal ve davranışsal problemleri ile denetim odağı düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaktır. Araştırmanın örneklemini İzmir il merkezinde bulunan ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören toplam 308 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, Sağlıklı Davranışlar Ölçeği (SDÖ); İç Dış Kontrol Odağı Ölçeği (RİDKOÖ) ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde, korelasyon analizi, "t" testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına genel olarak bakıldığında, duygusal ve davranışsal problemler ile denetim odağı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca elde edilen bulgulara göre öğrencilerin duygusal ve davranışsal problemlerinin cinsiyet, anne babanın anlaşma düzeyi ve aile üyeleri arasında psikolojik bir rahatsızlık olması değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

- Cılga, İbrahim, *Okullarda Demokrasi Uygulamalarına Katılan Öğrencilerin Ailelerinde Demokrasi ve Katılım*, 2006, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 24(2), 273-296, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın ana amacı, Ankara-Keçiören ilçesindeki okullarda geliştirilen "Okul Başkanlığı ve Okul Meclisi Projesi" uygulamalarında okul başkanlığına seçilen öğrencilerin ailelerindeki demokratik yaşam koşullarını incelemektir. Bu çerçevede araştırmanın evreni, Ankara ili Keçiören ilçesinde bulunan, kamuya ve özele ait tüm ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarını kapsamaktadır. Toplam 127 eğitim kurumundan okul başkanlığı projesine katılan toplam 105 okul araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Araştırmanın verileri anket ile toplanmıştır. Burada daha çok okul başkanlarına ilişkin demografik bilgilere, ailelerinin yapısına ilişkin bilgilere, ailede kararların alınması, öğrencinin kararlara katılımı ile okul başkanlığına ailenin, okulun ve arkadaş çevresinin bakışını saptayacak sorulara yer verilmiştir.

- Atıcı, Meral, Altı, *Yedi ve Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Çatışmalarını Çözmede Arkadaşlarının Yardımına İlişkin Görüşleri*, 2007, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(2), 29-42.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin arkadaşlarıyla yaşadıkları çatışmaları çözmede arkadaşlarından yardım isteyip istemedikleri, hangi çatışmalar için yardım istedikleri, arkadaşlarının çözüm yolları, yararlı olup olmadıkları ve yardım istememe nedenlerini incelemektir. Bu amaca yönelik veriler araştırmacı tarafından geliştirilen bir anketin 451 ilköğretim ikinci kademe öğrencisine uygulanması sonucunda elde edilmiştir. Öğrencilerin yarıya yakınının arkadaşlarından yardım istedikleri, kız öğrencilerin daha çok yardım isteme eğilimde olduğu, fiziksel ve sözel saldırganlık, fikir uyuşmazlığı, kıskançlık, sıra sorunu, oyun sırasındaki anlaşmazlıklar gibi yardım istenen çatışmalara arkadaşlarının öneri verme, konuşma, arabulucu olma, barıştırma, dinleme, teselli etme, çözüm bulma gibi daha çok yapıcı yöntemleri kullanarak yardımcı oldukları ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu yardımları yararlı bulduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin arkadaşlarından yardım istememe nedenlerini daha çok kendilerine (kendilerinin çözmesi) arkasından da arkadaşına (yardım etmeme, ilgisiz olma) ve soruna bağlı (sorunun küçük olması) nedenlere yükleme eğiliminde oldukları görülmüştür. Öğrencilerin arkadaşlarının çatışmalarını çözmeye yardım sürecinin daha sistematik hale getirilmesi için öneriler üzerinde durulmuştur.

- Cengiz, Gönül - Titrek, Osman - Akgün, Özcan Erkan, *Öğrencilerin Ortaöğretim Kurumu Tercihinde Okullarla İlgili Faktörlerin Etkisi*, 2007, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 4(1), Ocak 22.

ÖZET: Bu araştırma ile öğrencilerin orta öğretim kurumu tercihlerinde etkili olan okullarla ilgili faktörler incelenmiştir. Bu amaçla Adapazarı'nda 21 ortaöğretim kurumundaki 9. sınıf öğrencilerinden 523 kişi ile anket çalışması yapılmıştır. Veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Okul türüne göre demografik farklılıkları belirlemek için iki değişkenli Kay-Kare testi kullanılmıştır. Okul tercihine etki eden okullara ait faktörlerle ilgili verilerin analizi için Kruskal Wallis kullanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda okul tercihinde tüm okul türlerine göre benzer faktörlerin etkisi olduğu, en etkili faktörlerin okulun çevrede iyi eğitim veren başarılı bir okul olarak tanınmış olması, bu okuldan mezun olmanın üniversiteye girişte sağladığı kolaylık (ek puan, sınavsız geçiş hakkı gibi) ve okulun öğretmen kadrosunun deneyimli ve tanınmış öğretmenlerden oluşması olduğu saptanmıştır.

- Doğanay, Ahmet - Sadık, Fatma, *Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlarla İlgili Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerinin Karşılaştırılması*, 2007, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(1), 539-560, Adana.

ÖZET: Bu araştırma, öğrencilerin sınıf içinde istenmeyen davranışları hakkında öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerini aynı okulda derinlemesine inceleyen nitel bir çalışmadır. Araştırma için belirlenen ilköğretim okulu, şehrin dışında, alt sosyoekonomik düzeyde bir ilköğretim okuludur. Verilerin toplanmasında yöntem ve veri çeşitlemesi birlikte kullanılmıştır. Araştırma verileri üç farklı kaynaktan (öğretmen, öğrenci ve veli) nitel veri toplama tekniklerinden kritik durum/ olay tekniği (critical incident) ve görüşme ile nicel veri toplama yöntemlerinden kişisel bilgi formu kullanılarak elde edil-

miştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden biri kadın, dördü erkektir. Beş öğretmenin üçü 4. sınıf, ikisi 5. sınıf öğretmenidir. Dört ve beşinci sınıfa devam eden öğrencilerin 75' i kız, 97' si erkektir. Yirmi öğrenci velisinin ise tamamı kadındır. Araştırma bulgularına göre hangi davranışların istenmeyen davranış olduğu konusunda katılımcılar benzer tutum içinde olmuşlar, çoğunlukla toplumsal beklentilere uygun olmayan davranışları sınıf içinde istenmeyen davranış olarak nitelendirmişlerdir. Davranışın niçin problem olduğu ile ilgili olarak öğretmenler, davranışın daha çok kendilerine ve diğerlerine getirebileceği olumsuz akademik sonuçları, veliler kendilerinde yaratacağı olumsuz psikolojik ve sosyal sonuçları belirtmişlerdir. Öğrencilerin davranışlarının sonuçlarından haberdar olduğu, ancak erkek öğrencilerin, davranışlarının diğerleri üzerindeki psikolojik etkilerinin farkında olmadığı görülmüştür.

- Kazu, Hilal, *Öğretmenlerin Sınıfta İstenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Değiştirilmesine Yönelik Stratejileri Uygulama Durumları*, 2007, Millî Eğitim Dergisi, (175), Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve değiştirilmesine yönelik stratejileri uygulama durumlarını belirlemektir. Araştırmada survey yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Elâzığ ilinde 2003-2004 öğretim yılında ilköğretim okullarında görev yapan 748 öğretmen oluşturmuştur. Bu makalede, öğrencilerin istenmeyen davranışlarının önlenmesi ve değiştirilmesine yönelik stratejilerin uygulanmasına ilişkin bulgular tartışılmış ve elde edilen sonuçlara göre öneriler geliştirilmiştir.

- Sarpkaya, Pınar, *Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilere Göre Resmi Liselerdeki Öğrenci Disiplin Sorunlarının Nedenleri*, 2007, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(22), 110-121, Denizli.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, öğrenci disiplin sorunlarının nedenlerini, yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine dayalı olarak incelemektir. Araştırma, nitel araştırma tekniklerinden görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemi maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğine uygun olarak seçilmiştir. Araştırma dört devlet lisesinde çalışılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 40 öğretmen, 40 öğrenci, 40 veli ve 13 okul yöneticisiyle görüşerek gerçekleştirilmiştir. Toplam 133 kişiyle görüşülmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanan sözel veriler, veri azaltma, veri sunma ve sonuç çıkarma aşamaları izlenerek analiz edilmiştir. Kategorilere işlenen verilerin yüzde dağılımlarından ve doğrudan alıntılardan yararlanılarak yorumlar yapılmıştır. Araştırma bulgularının bazıları şunlardır: Lise öğrenci disiplin sorunlarının nedenleri oldukça çeşitlidir. Farklı kişilerin, nedenlere yüklediği ağırlık farklıdır. Eğitim sistemiyle ilgili nedenleri, yönetici ve öğretmenler; aileyle ilgili nedenleri, veliler; öğretmene, nota, okula, yönetime tepkiyi belirten nedenleri, öğrenciler daha çok vurgulamıştır. "Kendini ifade etme, farklı olmayı isteme", veliler dışındaki tüm grupların en fazla vurguladığı nedendir.

- Sezer, Özcan, *Sınıf Tekrar Eden Öğrencilerin Bazı Demografik Özellikleri ile Bu Öğrenciler ve Öğretmenlerinin Sınıf Tekrar Etme Hakkındaki Görüşleri*, 2007, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(14), 31-48, Malatya.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı lise l. sınıfta sınıf tekrar etmekte olan öğrencilerin anne babalarının eğitim düzeyi, kaç kardeş oldukları, kaçıncı çocuk oldukları gibi bazı demografik özellikleri ile bu çocukların ve öğretmenlerinin sınıf tekrar etme hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Anketler 466 öğrenci ile 127 öğretmene uygulanmış ve verilerin analizinde Chi-Square (Kay-Kare) tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara bakıldığında, sınıf tekrar eden öğrencilerin büyük çoğunluğunun annesinin ya okuryazar olmadığı ya da en fazla ilkokul mezunu olduğu, eğitim düzeyi yükseldikçe bu basamaklardaki annelerin sayısının giderek azaldığı; okuryazar olmayan babaların sayısının okuryazar olmayan annelerin oranına göre daha az olduğu, ortaokul ve lise mezunu babaların çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Araştırma bulgularına göre, sınıf tekrar eden öğrencilerin çoğunluğu sınıf tekrar etmelerinin kendileri için yararlı olduğunu ifade ederken, bu öğrencilerin derslerine girmekte olan öğretmenlerin çoğu sınıf tekrarının yararına inanmadıklarını belirtmişlerdir.

- Altınkurt, Yahya, *Öğrenci Devamsızlıklarının Nedenleri ve Devamsızlığın Akademik Başarıya Olan Etkisi*, 2008, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (20), 129-142, Kütahya.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; öğrenci devamsızlıklarının nedenlerini ve akademik başarıya olan etkisini belirlemektir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma evreni, Kütahya Atatürk Anadolu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesinde öğrenim gören 308 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 'Devamsızlık Nedenleri' anketi ve okul kayıtlarından elde edilen öğrenci devamsızlıklarına ilişkin bilgilerden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin akademik performansları ile özürsüz devamsızlıkları arasında ters yönde bir ilişki bulunmuştur.

- Çağlayan, Hakan Salim - Taşğın, Özden - Yıldız, Özer, *Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2008, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 62-77, Niğde.

ÖZET: Bu araştırma; liselerde eğitim gören ve spor yapan öğrencilerin problem çözme becerilerini belirlemek; problem çözme becerilerinin anne ve babalarının eğitim düzeylerine, mesleklerine, ailelerinin gelir düzeylerine ve sahip oldukları kardeş sayılarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubu, 2006–2007 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında, Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 5 lisede öğrenim gören ve farklı branşlarda okullarını temsil eden, müsabakalara katılmış 195 sporcu öğrenciden oluşmuştur. Araştırmanın modeli tarama (survey) yöntemidir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından gerçekleştirilen "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda; spor yapan öğrencilerin genel olarak problem çözme becerilerinin ve problem çözme yaklaşımlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerisi alt boyutlarına ve toplamına ait puan ortalamalarının, anne eğitim durumu, anne-baba mesleği ve sahip oldukları kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı; baba eğitim durumu ve ailelerinin gelir düzeylerine göre ise anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

- Doğanay, Ahmet - Sadık, Fatma, *Problem Davranışlarla Baş Etme Sürecinde Öğretmen, Öğrenci ve Veli Beklentileri,* 2008, Millî Eğitim Dergisi, (178), 24-43, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, öğrencilerin problem davranışlarıyla baş etme sürecinde öğretmen, öğrenci ve velilerin birbirlerinden beklentilerini bütünsel bir yaklaşımla inceleyen nitel/durumsal (örnek olay) bir çalışmadır. Araştırmaya 5 öğretmen, 172 öğrenci ve 20 veli katılmıştır. Öğretmen ve velilerle görüşme yapılmış, öğrencilere tipik durum/olay (ciritical incident) tekniği uygulanmıştır. Kişisel bilgi formlarından çalışma gruplarının özelliklerini belirlemek amacıyla yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenler ve veliler disiplin problemlerinin çözümünde öğretmen-veli iş birliğinin gerekli olduğuna inanmaktadır. Veliler öğretmenden istenmeyen bir davranış yaptığında çocuğa kızmasını-bağırmasını ve dayak atmasını beklediğini, öğretmenler ise velilerden öncelikle çocuğa dayak atmamasını, sevgi ve ilgi göstermesini beklediklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler öğretmenlerinden dayak atmamasını, ceza vermemesini ve sinirlenip bağırarak, onları korkutmamasını beklemektedir. Öğretmenler, okuldaki disiplin sorunlarının çözümüne yönelik öncelikle okulun fiziksel koşullarının iyileştirilmesi, eksik materyallerin tamamlanması, aile ile ilişkilerin geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Veliler ise, fiziksel koşulların düzeltilmesinin yanı sıra, okulda güvenlik önlemlerinin alınması, ciddi sorunlar yaratan öğrencilerin okuldan uzaklaştırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

- Ereskici, Ender - Çelik, Sabri, *Meslek Liselerindeki Öğrencilerin Disipline Aykırı Davranışta Bulunma Nedenleri (Ankara İli Örneği)*, 2008, Millî Eğitim Dergisi, (177), 271-293, Ankara.

ÖZET: Okullarda eğitim faaliyetlerinin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için öğrencilere huzurlu bir ortam sağlanmalıdır. Huzurlu bir ortamın sağlanabilmesi için de öğrencilerin disiplin kurallarına uymaları gerekmektedir. Diğer liselerde olduğu gibi Meslek Liselerinde de bazı öğrenciler disipline aykırı davranışta bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı Meslek Liselerindeki öğrencilerin disipline aykırı davranışlarda bulunma nedenlerini araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini, 2004-2005 öğretim yılında Ankara il merkezinde bulunan 18 adet meslek lisesindeki 516 öğrenci oluşturmaktadır. Bu liselerin altısı Kız Meslek Lisesi, altısı Endüstri Meslek Lisesi ve diğer altısı da Ticaret Meslek Lisesidir. Veriler, anket kullanılarak toplanmıştır. 516 anket Kay-kare Testi ve Basit Korelasyon kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz ayrıca cevapların istatistiksel frekans ve yüzde dağılımlarını da içermektedir. Öğrencilerin disipline aykırı davranışlarının nedenleri ile ilgili aşağıdaki faktörler incelenmiştir; öğrencinin anne-babasının boşanmış ya da ayrı yaşıyor olması, öğrencinin ailesinin gelir düzeyi, anne-babanın eğitim düzeyi, anne-babanın tutum ve davranışları, öğrencinin derslerindeki başarı durumu, derslikteki öğrenci sayısı, televizyon programları, toplumsal şiddet. Araştırma sonucunda meslek liselerindeki öğrencilerin disipline aykırı davranışları ile aşağıdaki faktörlerin ilişkili olduğu bulunmuştur; cinsiyet, öğrencinin okuldaki başarı düzeyi, öğrenciye yönelik ailesel şiddet ve baskı, ilgisiz ebeveynler, kavgalı ev ortamı, öğrencinin hatalarına yönelik ebeveynlerin uygun olmayan tutumları, televizyon ve gazetelerdeki şiddet ile ilgili haberler, şiddet içeren filmler ve oyunlar. (Mafya, korku, savaş ve dövüş), çevresel şiddete tanık olma, çevrede hırsızlık, gasp ve kapkaç gibi olayların sıklığı.

- Tayfun, Ahmet - Yazıcıoğlu, İrfan, *Öğrencilerin Kopya Hakkındaki Görüşleri Üzerine Bir Araştırma*, 2008, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(3), 375-393, Ankara.

ÖZET: Günümüzde eğitim hayatının en önemli sorunlarından biri de kopya davranışıdır. Bu konuda uluslararası ve ulusal düzeyde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaları üç genel başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar; cinsiyet ve kopya davranışı, sosyal etmenler ve kopya davranışı, idare ve öğretmenlerin tutumları ve kopya davranışıdır. Yapılan bu çalışmaların bazılarında birbirini destekleyici sonuçlar bulunurken bazılarında farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Literatüre bu kapsamda katkıda bulunmak amacı ile gerçekleştirilen bu araştırmada öğrencilerin bulundukları sınıf ile gözetmenler, akademik personel ve idarenin kopyaya ilişkin tutumlarını değerlendirmeleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde okuyan toplam 493 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında anket yöntemi kullanılmıştır. Anketler beşli Likert ölçeğine göre hazırlanmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ki kare testi kullanılmıştır. Test sonucunda öğrencilerin bulundukları sınıf ile gözetmenlerin kopya olaylarına göz yumduğunu, hocaların kopya olaylarında ayrımcılık yaptığını, idarenin kopya olaylarına ilişkin cezalarda ayrımcılık yaptığını, fakültede kopya olaylarının problem boyutuna ulaştığını düşünmeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

- Taylı, Aslı, *Okullarda Akran Temelli Uygulamalar*, 2008, Millî Eğitim Dergisi, (180), 31-49, Ankara.

ÖZET: Akran yardımcılığı, çeşitli alanlarda ve değişik yaş gruplarında önleme, müdahale ve sosyal destek amaçlı kullanılan, belli bir eğitimden geçmiş profesyonel olmayan kişilerce, toplumda ihtiyacı olan diğer kişilere verilen hizmetlerin genel adıdır. Çeşitli alan ve ortamlarda başarıyla uygulanmakta olan akran temelli uygulamaların neredeyse en yaygın uygulamaları eğitim ortamında gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmada okullarda uygulanan akran yardımcılığı uygulaması genel olarak tanıtılacak, ardından akran yardımcılığı uygulama türleri ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Bu bağlamda ele alınacak program türleri, akran öğreticiliği (peer tutoring), akran eğiticiliği (peer education), özel arkadaşlık (special friend), akran danışmanlığı (peer counseling), akran arabuluculuğu (peer mentoring) ve akran destek gruplarıdır (peer support groups).

- Çekici, Ferah - Atıcı, Meral, *Ortaöğretimdeki Öğretmen ve Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarla Baş Etme Konusundaki Görüşlerinin Karşılaştırılması*, 2009, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 15(60), 495-522, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, öğretmenler ile öğrencilerin okuldaki istenmeyen davranışlarla baş etme konusundaki görüşlerini karşılaştırmaktır. Araştırmanın örneklemini Adana'da alt sosyo-ekonomik düzeydeki beş ortaöğretim kurumunda görev yapan sınıf öğretmenleri ve öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada 20 öğretmen ve 35 öğrenci ile paralel sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak görüşme yapılmıştır. Öğretmenler istenmeyen davranışlarla baş etmek için olumlu yöntemleri (uyarma, konuşma, öğüt ve öneri verme, çatışmayı ayırma ve uzlaştırma gibi) olumsuzlara (ceza verme, bağırma ve komut verme, notla tehdit etme) göre daha fazla kullandıklarını belirtirken öğrenciler öğretmenlerinin olumsuz stratejilere daha çok başvurduklarını vurgulamışlardır. Bu nedenle de öğrenciler öğretmenlerinin daha çok olumlu yöntemleri kullanmaları yönünde önerilerde bulunmuşlardır. Öğretmenlerin hemen hemen yarısı diğer öğretmenlerle birlikte istenme-

yen davranışlarla baş etmeye yönelik çalışma yaptığını, geri kalanı ise böyle bir çalışma yapmadığını belirtmiştir. Öğretmenler istenmeyen davranışlarla baş etmede öğrenci ya da çocukla ilgili önemli kişilerin birlikte ve tutarlı bir biçimde hareket etmesinin ve üzerine düşen görevler doğrultusunda davranmasının önemli olduğunu, bazı problemlerin ancak iş birliği ile çözülebileceğini vurgulamışlardır.

- Olcay, Atınç - Döş, İzzet, *Ortaöğretimde Başarıyı Olumsuz Etkileyen Unsurların Öğrenci Boyutuyla Tespitine Yönelik Bir Uygulama,* 2009, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(1), 131-155, Gaziantep.

ÖZET: Bu araştırmada ortaöğretim öğrencilerini başarısızlığa sevk eden unsurlar öğrenci boyutuyla saptanmaya çalışılmıştır. Konuyla ilgili olarak Gaziantep'te bir anket çalışması yapılmış, başarısızlık unsurlarına katılım oranları tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin %64'ü "Bazı öğretmenlerin anlattıklarını anlayamadığımdan dolayı başarısızım", %63'ü "Bazı dersleri başaramayacağım kaygısından dolayı başarısızım", %55'i "Verimli ders çalışma yollarını bilmediğimden başarısızım" ve %53'ü de "İlgi duymadığım derslerden başarısızım" unsurlarını başarısızlıklarında önemli bir etken olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bununla beraber, frekans oranı %50 ve üstünde hesaplanan bu başarısızlık unsurları öğrencilerin; cinsiyet, eğitim gördüğü alan ve okul türü değişkenleri ile çapraz frekans dağılımları da karşılaştırılmış ve birtakım öneriler getirilmiştir.

- Usta, Ertuğrul - Akbaş, Oktay - Çakır, Recep, *Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sınıf İçi Güven Algılarının Bilgisayar Oynama Durumlarına Göre İncelenmesi*, 2009, Aile ve Toplum Dergisi, 5(18), 59-73, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, lise birinci sınıf öğrencilerinin sınıf içi güven algılarını bilgisayar oyunu oynama durumlarına göre incelemektir. Bu amaçla Kırşehir'de farklı liselerde öğrenim gören 224 öğrenciye sınıf içi güven ölçeği uygulanmıştır. Uygulanan ölçek temel güven, tehdit algılaması ve ifade özgürlüğü isimli üç alt boyuttan oluşmaktadır. Nitel veri toplamak amacıyla açık uçlu sorular kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, genel olarak bilgisayarda oyun oynamanın öğrencilerin temel güven, ifade özgürlüğü ve tehdit algılama alt boyutlarına ilişkin algılarında farklılığa neden olmadığını ortaya koymuştur. Oyun çeşitleri dikkate alınarak yapılan analizde ise strateji, yarış ve futbol oyunlarının bireyin temel güven, ifade özgürlüğü ve tehdit algılarında farklılık yaratmadığı bulunmuştur. Dövüş ve savaş oyunları, bireyin temel güven ve ifade özgürlüğü algılarına etki etmezken, tehdit algılamalarına etki etmiştir. Sonuç olarak, dövüş ve savaş içerikli oyunları oynayan lise birinci sınıf öğrencileri sınıfta kendilerini daha çok tehdit altında hissetmektedirler.

- Uzun Özer, Bilge, *Bir Grup Lise Öğrencisinde Akademik Erteleme Davranışı: Sıklığı, Olası Nedenleri ve Umudun Rolü*, 2009, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(32), Aralık 19, Ankara.
- Kayıkçı, Kemal - Sayın, Özlem, *Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Okuldan Memnuniyet Düzeyleri*, 2010, Millî Eğitim Dergisi, 39(187), 207-225, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin okuldan memnuniyet düzeylerini ve memnuniyet düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Tarama modelinde yapılan bu Araştırmanın evrenini, 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Antalya ili Metropol alanı (Konyaaltı, Kepez ve Muratpaşa ilçeleri) içerisinde bulunan 44 resmi, 6 özel ortaöğretim okulunda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. 9., 10., 11. ve hazırlık okumuş son sınıf düzeyindeki 343'ü kız, 207'si erkek olmak üzere toplam 550 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen 5li likert tipi derecelendirme ölçeği olarak hazırlanmış "Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği" kullanılmıştır. 42 maddeden oluşan Ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach Alpha .96 dır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, Anova ve Scheffe testi kullanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalarda Alpha = 0.05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Araştırma sonucunda, ortaöğretim öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri arasında; öğrencilerin, öğrenim gördükleri okulların resmi veya özel olmasına, okullarının mevcutlarına, sınıf mevcutlarına, sınıf düzeylerine ve okullarının sahip oldukları sosyal ve sportif imkanların düzeyine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

- Özaydın, Betül - Koç, Mustafa - Erol, Osman, *Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Olaylar, Öğretmen Tepkileri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri: Unutulmayan Sınıf Anılarının Analizi*, 2010, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 16(1), 25-47, Ankara.

ÖZET: Bu biyografik nitel çalışmanın amacı, sınıf yönetiminde yaygın olarak karşılaşılan olayların irdelenmesidir. Veriler dokümantasyon tekniği ile toplanmıştır. Öğretmen adaylarından geçmişteki öğrenim yaşantılarında sınıf ortamında karşılaştıkları ve unutamadıkları bir olayı yazılı kompozisyon formatında hikâyeleştirmeleri istenmiş ve bu belgeler araştırmanın veri dokümanları olarak kullanılmıştır. Elde edilen toplam 58 hikâyenin içerikleri betimsel olarak çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, olayın gerçekleştiği sınıf ortamının özellikleri, meydana gelen olay çeşitleri, olaylara karşı öğretmen tepkileri ve yaşanan olayın birey üzerindeki etkileri şeklinde dört ana tema altında özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin unutamadıkları sınıf olaylarının genellikle eğitim kademesi olarak lise döneminde, ders türü olarak matematik dersinde ve sınıf davranış ortamı olarak ise katı kontrollü sınıflarda gerçekleştiği görülmüştür. Olaylar genellikle öğrenci kaynaklı olup "sınıfta konuşma ve gülme", "derse karşı ilgisizlik" ve "dersten başarısız olma" ilk üç sırada yer almıştır. Öğretmenlerin bu olaylara tepkisinin ise genellikle olumsuz yönde olduğu ve sınıf ortamında çıkan problemlere karşı etkili olamadıkları ortaya çıkmıştır.

- Sezer, Fahri - İşgör, İsa Yücel, *İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Problem Alanlarının Tespiti (Erzurum İli Örneği)*, 2010, Millî Eğitim Dergisi, (186), 235-248, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin eğitim-öğretimle ilgili ne tür problemler yaşadıklarını tespit etmektir. Bu çalışma, Erzurum il merkezindeki ilköğretim ve ortaöğretim okullarında okuyan toplam 3941 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzdelik değerler kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin sağlık, okul, aile, ders, kişilik, meslek, gelecek, toplumsal ilişkiler alanlarında önemli oranda problemlerinin olduğu saptanmıştır.

- Taylı, Aslı, *Okullarda Akran Temelli Programların Uygulanma Süreci*, 2010, Millî Eğitim Dergisi, 39(186), Ağustos 26, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, okullarda akran temelli programların uygulama sürecini tanıtmaktır. Akran temelli programlar, akran yardımcılığı ya da akran danışmanlığı adı ile de anılabilmektedir. Bu programlar, belli bir konuda eğitim almış öğrencilerin yine kendi arkadaşlarına bilgi ve destek vermesini hedefler. Bu programlar akrandan akrana yardım hizmetini gerektirir. Makalede öncelikle, akran yardımcılığı programları hakkında kısaca bilgi verilmiş, ardından programların uygulama süreci ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Son olarak, akran yardımcılığı programlarında, eğitim veren danışmanların ve akran yardımcılığı hizmeti verecek olan öğrencilerin uyması gereken etik kurallar ele alınmıştır.

- Uysal, Derya - Nazlı, Serap, *Akran Yardımcılığı Müdahalesinin Etkililiği: Balıkesir Karesi İlköğretim Okulu Örneği*, 2010, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(23), 17-35, Balıkesir.

ÖZET: Problem Durumu: Akran yardımcılığı yalın olarak arkadaşın arkadaşa yardım etmesi olarak tanımlanır. Bu müdahaleyle en çok birbirlerinden etkilenen akranların günümüzde git gide değişen ve artan problemlerle başa çıkmada yetersiz kalan yardım hizmetlerine destek olmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın amacı: Araştırmanın amacı ilköğretim ikinci kademede akran yardımcılığı müdahalesinin okulun kapsamlı gelişimsel rehberlik programına, öğrencilere ve akran yardımcılarının kendilerine yararlı bir müdahale olup olmadığını incelemektir. Araştırmanın yöntemi: Bu çalışma Balıkesir Karesi İlköğretim okulunda ikinci kademe öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada akran yardımcılığının özel arkadaş ve özel asistan rolleri ele alınmıştır. Gönüllülük, akran ve öğretmen tavsiyesine göre seçilen 20 öğrenci iki ay toplam 30 saat süren bir eğitimden geçirilmiş, 370 arkadaşına hizmet götürmüştür. Araştırmada nitel ve nicel araştırma desenleri birlikte kullanılmıştır. Nicel verileri toplamak için Benlik Tasarımı Envanteri, Sosyal Beceri Derecelendirme Ölçeği, Çocuklar İçin Empati Ölçeği ve anket; nitel verileri toplamak için gözlem ve doküman incelemesi kullanılmıştır. Nicel veri analizi için ön test-son testlerden elde edilen verilerin analizinde Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi; anket aracılığı ile elde edilen nicel verilerin frekans ve yüzdelikleri hesaplanmıştır. Araştırmanın nitel verileri için betimsel içerik analizi yapılmıştır. Nitel veriler iki ana tema ve yedi alt temada yorumlanmıştır. Bulgular ve Sonuçlar: Akran yardımcılığı müdahalesinin Karesi İ.Ö.O. gelişimsel rehberlik programına ve hizmet alan öğrencilere katkısı olduğu saptanmıştır. Akran yardımcılığı müdahalesinin akran yardımcılarının kendilerine yararları değerlendirmek için yapılan ön test-son test sonuçları anlamlı bir fark göstermese de gözlem ve doküman incelemesi sonuçlarına göre akran yardımcılarına etkisinin olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar literatür bulguları eşliğinde değerlendirilmiştir.

- Uzuner, Arzu - Kıvrak, Derya - Karaca, Gürkan - Yalçın, Necim - Ünalan, Pemra C. - Çifçili, Serap, *Stresli Bir Deneyim Olan Üniversite Sınavına Girecek Lise Öğrencilerinde Uyku Problemlerinin Sıklığı ve Risk Faktörleri*, 2010, Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi, 30(1), Ağustos 16, Ankara.

ÖZET: Adolesan çağda oldukça yaygın olan uyku bozukluğunun sıklığı %15-30'dur. Stresin uyku bozukluklarına özellikle insomniaya sebep olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada bir stres faktörü olarak

Üniversite sınavına girecek olan öğrencilerde uyku bozukluklarını değerlendirmek ve uyku bozukluklarının diğer değişkenlerle ilişkisini gözlemek amaçlanmıştır. Gereç ve Yöntemler: Bu tanımlayıcı çalışma İstanbul'da bulunan ve türleri birbirinden farklı dört lisede ve bir özel dershanede gerçekleştirilmiştir. Kura yöntemi ile her okuldan ve bir dershaneden birer sınıf seçilmiş ve bu sınıflardaki tüm öğrencilere ulaşılmıştır. Öğrencilerin 324'ü çalışmayı kabul etmiş, anketi tam dolduran 302'si çalışma kapsamına alınmıştır. Uyku bozukluklarının başlıca semptomları, gastro-özefajiyal reflü, kronik "wheezing" veya gece öksürükleri, çay, kahve tüketimi, alkol ve/veya sigara kullanımı, var olan kronik hastalık öyküsü ve sürekli ilaç kullanımı ile ilgili bilgiler kendi beyanlarına dayanan bir soru formu ile toplanmış, verilerin analizinde ki-kare, t-testi ve lojistik regresyon kullanılmıştır. Bulgular: Katılımcıların %33.4 (101)'ü gün içinde aşırı uyuklama halinde olduklarını belirtmiştir. İnsomnia sıklığı %20.2 (n: 61)'dir. İnsomnia için risk faktörleri; ilaç bağımlılığı, kronik öksürük, "wheezing" ve depresif belirtiler olarak tespit edilmiştir (Sırasıyla OR: 7.33-%95 CI: 1.67-32.30, OR: 2.43- %95 CI: 1.31-4.64, OR: 2.10- %95 CI: 1.01-4.10) Katılımcıların %24.8(75)'i obstrüktif uyku apne (OSA) bulguları açısından pozitif kabul edilmiştir. OSA risk faktörleri kronik öksürük, wheezing, gastro-özefajiyal reflü ve aşırı kilolu olduğunu düşünmek olarak saptanmıştır. (Sırasıyla OR: 5.07- 95%CI: 2.62-9.84, OR: 2.85- 95%CI: 1.75-4.67, OR: 3.74- 95%CI: 1.75-7.99). Sonuç: Uyku bozuklukları çok sık olmakla birlikte bu durum sınav stresinden çok obezite, kronik öksürük, gastro-özefajiyal reflü semptomları, sigara kullanımı, ilaç bağımlılığı ve depresif semptomlarla ilişkilidir. Bu nedenle en azından astımı olan ve fazla kilolu olan öğrencilerin uyku bozukluğu sorgulanmalıdır.

- Ayan, Sezer, *Okulda Disiplin Cezası Alma, Ailede Şiddete Uğrama*, 2011, Anadolu Psikiyatri Dergisi, 12(2), 137-142, Sivas.

ÖZET: Çalışmada, öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma ve bunun okulda disiplin cezası alma ile ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır. Yöntem: Örneklemi 408 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 204'ü okulda disiplin cezası aldığı belirlenen öğrenciler, 204'ü disiplin cezası olmayan öğrencilerdir. Araştırmada öğrencilerin sosyodemografik özellikleri, aile yapıları ve aile içi ilişkilerinin niteliğini ölçmeye yönelik 65 sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Sonuçlar: Disiplin cezası alan öğrencilerin %25.5'i kız, %74.5'i erkek; disiplin cezası olmayan öğrencilerin %38.2'si kız, %61.8'i erkektir. Analiz sonuçlarına göre, anne-babanın sık kavga etmesi etmemeye göre %90, annenin baba tarafından sözlü şiddete maruz kalması kalmamasına göre %72, annenin baba tarafından hem sözlü hem de fiziksel şiddete maruz kalması kalmamasına göre öğrencinin okulda disiplin cezası alma olasılığını %70 artırmaktadır. Annenin çocuğa olumlu davranması olumsuz davranmasına göre öğrencinin okulda disiplin cezası alma olasılığını %38, babanın çocuğa olumlu davranması olumsuz davranmasına göre %74 oranında azaltmaktadır. Öğrencinin annesi tarafından hem sözlü hem de fiziksel şiddete maruz kalması kalmamasına göre okulda disiplin cezası alma olasılığını %47; baba tarafından hem sözlü hem de fiziksel şiddete maruz kalması kalmamasına göre %99 oranında artırmaktadır. Tartışma: Sonuçlar disiplin cezası olan öğrencilerin, olmayanlara göre daha fazla aile içi şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Disiplin cezası olmayanlar arasında da şiddete tanık olan ya da uğrayan öğrencilerin olması, okulda disiplin cezası almada ailede şiddete maruz kalmanın tek başına belirleyici bir etken olmadığını göstermektedir.

- Aypay, Ahmet - Aypay, Ayşe - Özbulak, Berrin Emran, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Problem Çözme ve Atılganlık Becerilerinin Bazı Değişkenlerle İlişkisi*, 2011, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 10(36), 77-93.

ÖZET: Bu araştırmada, İzmir'deki liselerin 9. sınıflarında okuyan 200 öğrencinin problem çözme becerileri ve atılganlık düzeyleri arasındaki iliski incelenmiştir. Veriler, betimsel istatistikler, Anova, t-testi ve Çoklu Regresyon teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular atılganlık ve genel problem çözme becerilerinin cinsiyete ve okul türüne göre anlamlı biçimde farklılaşmadığını, ancak anne öğrenim durumuna göre farklılaştığını; atılganlık becerisinin anne ve baba öğrenin durumuna göre anlamlı biçimde farklılaştığını; genel problem çözme becerisinin anne öğrenim durumuna göre anlamlı biçimde farklılaştığını, baba öğrenim durumuna göre farklılaşmadığını; problem çözme alt becerilerinin cinsiyete, okul türüne ve annenin öğrenim durumuna göre anlamlı biçimde farklılaştığını ortaya koymuştur. Bulgular ayrıca, atılganlık becerisinin hem genel problem çözme becerisi ile hem de aceleci ve değerlendirici problem çözme becerileri ile düşük düzeyde pozitif ve anlamlı ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Çoklu regresyon analizi sonuçları da aceleci, düşünen ve değerlendirici problem çözme becerilerinin atılganlık düzeyi ile anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu ve atılganlık değişkenindeki değişmenin %12'sini açıkladığını göstermiştir.

- Dilmaç, Bülent - Yiğit, Ruhi, *Ortaöğretimde Öğrencilerinin Sahip Oldukları İnsani Değerler ile Akademik Erteleme Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2011, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (31), 159-178, Kütahya.

ÖZET: Araştırmanın amacı, ortaöğretimde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sahip oldukları insani değerler ile akademik erteleme davranışlarının, cinsiyet, yaş, sınıf, öğrenim görülen okulun türü, anne eğitim ve baba eğitim durum değişkenlerine göre incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama modeline uygun olarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni Konya ilinde yer alan ortaöğretimde öğrenim görmekte olan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu ise, Konya merkez ilçelerinde yer alan altı farklı ortaöğretim kurumunda öğrenim görmekte olan 289 kız, 344 erkek öğrenci olmak üzere toplam 633 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma grubu belirtilen ortaöğretim kurumlarda öğrenim görmekte olan öğrenciler arasından tesadüfi küme örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmanın veri toplama araçları olarak, Dilmaç (2007), tarafından geliştirilen İnsani Değerler Ölçeği ile Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarını belirlemek amacıyla, Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akademik erteleme ile insani değerler ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson momentler çarpım korelasyon kat sayısı tekniği kullanılmıştır. İnsani değerler ölçeğinin, akademik erteleme davranışlarının yordama gücünü belirlemek amacıyla Regresyon tekniği kullanılmıştır. Öğrencilerin insani değerler ile akademik erteleme ile cinsiyet değişkenleri arasındaki farklılaşmanın olup olmadığını belirlemek amacıyla da t testi, sınıf, anne eğitim, baba eğitim, öğrencilerin okul türü değişkenine göre insani değerler ölçeği alt boyutlarının ile akademik erteleme davranışının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek anacıyla da Varyans analizi yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında, akademik erteleme ile insani değerler ölçeğinin alt boyutları arasında ilişkinin olduğu, insani değerler ölçeğinin alt boyutlarının akademik erteleme davranışını yordama gücüne sahip olduğu bulgusu görülmektedir.

- Durmuşçelebi, Mustafa, *Lise Öğrencilerinin ve Öğretmen Adaylarının Kopya Çekme Davranışlarına İlişkin Görüşleri*, 2011, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 17(1), 77-97, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı öğrencileri kopya çekmeye yönelten nedenler, neyin kopya olarak algılandığı ve öğrencilerin en sık başvurdukları kopya türleri konusunda ortaöğretim ve yükseköğretimde okuyan öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırmaya Kayseri ilinde 10 liseden toplam 736 öğrenci ve Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde 5 bölümden toplam 132 tezsiz yüksek lisans öğrencisi (öğretmen adayı) katılmıştır. Araştırmanın verileri anket yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ve ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırma bulguları öğrencilerin en çok "Bir sınavda başkasının yazdıklarının aynen yazılması" ve "sınavda yasak olan notların kullanılması" davranışlarını kopya olarak algıladıklarını göstermiştir. Öğrencilerin yarıya yakınının başkalarının kopya çekmesine yardım etme, kendilerinin yapması gereken ödevi başkasına yaptırma ve başka birinden haberli olarak kopya çekme davranışlarını gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin en sık başvurdukları kopya türleri kişilik özelliklerini betimlemelerine göre değişmemektedir. Lise öğrencileri ile öğretmen adaylarının başvurdukları kopya sıklıkları arasında anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Öğrenim düzeyi yükseldikçe doğrudan sınav sorularına ulaşma sıklığı daha çok artmaktadır. Ölçme tekniklerinin çeşitlenmesi ve değiştirilmesi, ölçmenin sürece yayılması durumunda, kısmen de olsa sınavlarda kopya çekme davranışının azalacağı söylenebilir.

- Eryılmaz, Ali - Aypay, Ayşe, *Lise Öğrencilerinde Derse Katılmaya Motive Olma ile Yaşam Amaçları Belirleme Arasındaki İlişkiler*, 2011, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3), 149-158, Kırşehir.

ÖZET: Bu çalışmada, ergenlerin derse katılmaya motive olmaları ile yaşam amaçları belirlemeleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu Ankara'nın Keçiören ilçesinde lise öğrenimine devam eden, 14–17 yaşları arasındaki toplam 218 lise öğrencisi ergenden oluşmaktadır. Çalışmada verilerin toplanmasında, Pozitif Psikoterapi Bağlamında Yaşam Amaçları Belirleme Ölçeği ve Derse Katılmaya Motive Olma ölçeği kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistikler ve çoklu regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Bulgular lise öğrencilerinin derse katılmaya motive olmalarını, kariyer (başarı) ve beden (duyum) amaçları belirlemelerinin lise öğrencilerinin derse katılmaya ilişkin motivasyon düzeylerini anlamlı düzeyde açıkladığını göstermiştir. Çalışma bulguları, yaşam amaçları belirlemenin önemini ortaya koymuştur. Bu bağlamda, lise öğrencileri için yaşam amaçları edinme programları hazırlanabilir. Bulgular, literatür bilgileri doğrultusunda tartışılmıştır.

- Karataş, Zeynep, *Okul Pansiyonunda Kalan Ergenlerin Kaygı Düzeyleri ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi*, 2011, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (26), 208-222, Burdur.

ÖZET: Bu araştırmada, okul pansiyonunda kalan ergenlerin cinsiyet ve sınıf düzeyleri açısından kaygı ve problem çözme becerileri puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığı ile kaygı ve problem çözme beceri puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu

Niğde Merkez ilçesinden pansiyonlu iki okuldan seçilen okul pansiyonunda kalan 109 kız 91 erkek 200 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada ergenlerin kaygılarını ölçmek için Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, problem çözme becerilerini ölçmek için Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizinde gruplar arasında farklılık olup olmadığını incelemek için İki Yönlü MANOVA ve ilişkiyi incelemek için Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Bulgular; öğrencilerin cinsiyet açısından kaygı ve problem çözme puanlarının farklılaştığını, sınıf düzeyi açısından farklılaşma olmadığını göstermiştir. Ayrıca kaygı ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişki olduğu gözlenmiştir. Bulgular alan yazın ışığında tartışılmış ve alanda çalışanlar ile yeni yapılacak çalışmalara ilişkin çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

- Yıkılmaz, Murat - Hamamcı, Zeynep, *Akılcı Duygusal Eğitim Programının Lise Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançları ve Algılanan Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi*, 2011, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(35), 54-65, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Akılcı Duygusal Eğitim Programının lise öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ve algılanan problem çözme becerileri üzerine etkisini incelemektir. Araştırmada, ön-test, son- test ve izleme ölçümlü deneysel bir desen kullanılmıştır. Araştırmanın denekleri akılcı olmayan inanç düzeyleri yüksek ve problem çözme becerine dair algıları düşük olan lise öğrencileridir. Denekler tesadüfi örnekleme yöntemi ile deney, plasebo ve kontrol gruplarına atanmıştır. Araştırma verileri Problem Çözme Envanteri ve Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği-Ergen Formu kullanılarak elde edilmiştir. Deney grubuna Akılcı Duygusal Eğitim Programı, plasebo grubuna da iletişim ve kendini açma becerilerini içeren bir eğitim programı uygulanmıştır. Kontrol grubu ile herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir. Son-test deneysel işlemin bitmesinden 15 gün sonra, izleme ölçümleri ise oturumların bitmesinden üç ay ve bir yıl sonra gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi için karışık desenler için iki yönlü varyans analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda Akılcı Duygusal Eğitim Programının lise öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarını azaltmada ve algılanan problem çözme becerilerini geliştirmede etkili olduğu bulunmuştur.

- Yıldırım, Arzu - Karakurt, Papatya - Hacıhasanoğlu, Rabia - Türkleş, Serpil, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ve Etkileyen Faktörler*, 2011, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 905-921, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma Erzincan il merkezinde bulunan 12 lisenin 9, 10, 11. sınıf öğrencilerinde problem çözme becerileri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Tanımlayıcı-kesitsel özellikte olan araştırmanın evrenini belirtilen okullarda öğrenim gören toplam 4962 öğrenci, örneklemini ise bu okullardan basit rastgele örneklem yöntemiyle seçilen 911 (evrenin %18'i) öğrenci oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan tanımlayıcı form ve Problem Çözme Envanteri ile Nisan 2007 tarihinde toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik, ortalama hesapları, tek yönlü varyans analizi, bağımsız gruplarda t testi, Kruskal Wallis önemlilik testleri kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 16.30±1.19 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %53.1'inin kız, %38.5'inin 9. sınıf, %49.6'sının annesinin, %31.6'sının babasının ilkokul mezunu olduğu, %92.8'inin annesinin ev hanımı, %31'inin babasının memur olduğu, %49.7'sinin ailesinin

gelirinin iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %55.4'ü okul başarısının iyi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin Problem Çözme Beceri (PÇB) puan ortalamasının iyiye yakın (89.91±19.77) düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyeti, sınıfı, babanın eğitim düzeyi ve mesleği, ders çalışma düzeni, okul başarısını değerlendirme durumu, anne-baba tutumu, kendini yalnız hissetme, kendine güvenme durumu ve sigara-alkol kullanma durumları ile toplam PÇB puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

- Demir, İsmail - Doğan, Soner, *Genel Lise Öğrencilerinin Okul Tahripçiliği Algıları*, 2012, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(1), 133-147, Kırşehir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, genel lise öğrencilerinin okul tahripçiliği algılarını belirlemek ve elde edilen verilere göre çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırma verilerinin toplanmasında, Oruç (2008) tarafından geliştirilen "Okul Tahripçiliği Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anketler, evren olarak belirlenen Sincan İlçesi'nde bulunan genel liselerin tümünden örneklem olarak alınan 1246 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın alt problemleri t-testi ve One Way ANOVA ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin tahripçilik davranışını algılama düzeyleri ile "sınıf düzeyi", "ailedeki birey sayısı", "annenin eğitim düzeyi" değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, ilgili değişkenlerin düzeyi arttıkça öğrenciler, tahripçilik davranışının daha az yaşandığını belirtmektedirler. Ayrıca kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre okulda daha çok tahripçilik yaşandığını ifade etmektedirler.

- Kaya, Ahmet - Balay, Refik - Doğu, Zekiye, *Ortaöğretim Pansiyonlarında Kalan Lise Öğrencilerinin Öğretmen-Öğrenci İlişkisine İlişkin Görüşleri,* 2012, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 11(42), 103-128, Düzce.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, kırsaldan gelip ortaöğretim pansiyonlarında kalan lise öğrencilerinin öğretmen-öğrenci ilişkisine yönelik görüşlerini otoriter, demokratik ve başıboş ilişki boyutlarında incelemektir. Araştırma 436 kişiden oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda, otoriter, demokratik ve başıboş ilişki boyutlarındaki öğrenci algılarının genel olarak orta derecede olduğu; demokratik ilişki boyutunda cinsiyete göre anlamlı fark olmadığı, otoriter ve başıboş ilişki boyutlarında erkek öğrencilere ilişkin algının ise, kız öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer yandan sınıf değişkenine göre, otoriter ilişki boyutunda 9. sınıf öğrencilerine ilişkin algının, 10. sınıf, 11. sınıf ve 12. sınıfta olanlara; demokratik ilişki boyutunda 11. sınıf öğrencilerine ilişkin algının, 9. sınıf ve 10. sınıfta olanlara; başıboş ilişki boyunda 9. sınıf öğrencilerine ilişkin algının, 10. sınıf, 11. sınıf ve 12. sınıfta olanlara, ayrıca 10. sınıfta olanların algılarının, 11. sınıfta olanlara oranla daha düşük olduğu saptanmıştır. Devam edilen okul türüne göre, otoriter ilişki boyutunda Fen Lisesi öğrencilerine ilişkin algının, Teknik ve Mesleki Lisede olanlara; demokratik ilişki boyutunda, Anadolu Lisesi ve Genel Lise öğrencilerine ilişkin algının, Fen Lisesindeki öğrencilere, Teknik ve Mesleki Lisedeki öğrencilere ilişkin algının, Anadolu Lisesi, Genel Lise ve Fen Lisesinde olanlara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Son olarak başıboş ilişki boyutunda ise, Teknik ve Mesleki Lise öğrencilerine ilişkin algının, Fen Lisesi ve Genel Lisede olanlara oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

- Kula Şanlı, Kamile - Yıldız, Murat, *Yatılı ilköğretim Bölge Okullarındaki Öğrenci Devamsızlıklarının Sebeplerinin Araştırılması*, 2012, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(3), 433-446, Adana.

ÖZET: Öğrencilerin devamsızlık problemleri, eğitim sürecinin önemli bir sorunu olarak akademik düzeyde araştırma konusu yapılmaktadır. Okulların planlama çalışmalarında da, öğrenci devamsızlıklarının önlenmesi, temel gündem maddelerinden biri olarak ele alınmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda; her geçen yıl, özellikle ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul devamsızlıklarının arttığı gözlemlenmiştir. Bu araştırmanın amacı; Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında (YİBO) öğrenim gören öğrencilerin devamsızlık nedenlerini belirlemektir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma evreni, 2009-2010 eğitim öğretim yılı Güz döneminde Elâzığ il merkezindeki bir YİBO'nun 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören toplam 169 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen "Öğrenci devamsızlık nedenleri" anketi ve okul kayıtlarından elde edilen öğrenci devamsızlıklarına ilişkin bilgilerden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin devamsızlık nedenleri olarak; sağlık sorunları, tatillerden önceki ya da sonraki günler ve Seviye Belirleme Sınavı olduğu ortaya çıkmıştır.

- Gökyer, Necmi, *Ortaöğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Yöneticilerden, Öğretmenlerden, Arkadaşlarından ve Velilerden Beklentileri*, 2012, Erzincan Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(2), 235-266, Erzincan.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin yöneticilerden, öğretmenlerden, arkadaşlarından ve velilerden beklentilerini belirlemektir. Betimsel tarama modeli kullanılarak yapılan çalışmanın evrenini 2011- 2012 eğitim-öğretim yılında, Elâzığ ili merkez ilçede bulunan 32 ortaöğretim okulunun, dokuzuncu, onuncu, on birinci ve on ikinci sınıflarında öğrenim gören toplam 6556 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu sınıflardan basit tesadüfî örnekleme yöntemiyle belirlenen 1391 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen "ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin beklentileri" adlı anket kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; öğrenciler, öğretmenlerinden, derslerin daha eğlenceli ve zevkli geçmesini, konuların üzerinde daha fazla durmalarını, öğrencilere daha fazla yardımcı olmalarını, öğrencilere değer vermelerini ve öğretmenlerin derslere hazırlıklı gelmelerini istemektedirler. Öğrenciler, okul yöneticilerinden, okulun çeşitli bölümlerinin (lavaboların, tuvaletlerin, koridor, sınıf, bahçe, kantin, spor salonu vb) daha temiz olmasını beklemektedirler. Öğrenciler, arkadaşlarından, öğretmenlerine ve arkadaşlarına karşı saygılı davranmalarını ve hırsızlık yapmamalarını istemektedir. Öğrenciler velilerden, kendilerine karşı daha anlayışlı, duyarlı olmalarını ve fazla sıkmamalarını beklemektedirler.

- Sarı, Mediha, *Empatik Sınıf Atmosferi ve Arkadaşlara Bağlılık Düzeyinin Lise Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesine Etkisi*, 2012, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 18(1), 95-119, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı, lise öğrencilerinde okul yaşam kalitesi, empatik sınıf atmosferi algısı ve arkadaşlara bağlılık düzeyinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemi, 281 dokuzuncu,

onuncu ve on birinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ), Empatik Sınıf Atmosferi Tutum Ölçeği (ESATÖ) ve Arkadaş Bağlılık Ölçeği (ABÖ) kullanılarak toplanan verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistikler incelenmiş, ayrıca bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Ulaşılan bulgulara göre, öğrencilerin okul yaşam kalitesi ve empatik sınıf atmosferi algıları orta düzeydedir. Öğrencilerin ABÖ puanları ise LİSEYKÖ ve ESATÖ puanlarından yüksektir. Öğrencilerin LİSEYKÖ ve ESATÖ puanları arasında cinsiyete ve okulun sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmazken, sınıf düzeyine göre puanlar arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Öğrencilerin LİSEYKÖ, ESATÖ ve ABÖ puanları arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre, ESATÖ ve ABÖ puanları LİSEYKÖ puanlarının anlamlı bir şekilde yordamakta ve bu iki değişken birlikte, LİSEYKÖ puanlarında gözlenen toplam varyansın %27.5'ini açıklamaktadır.

- Vekli, Gülşah Sezen - Paliç, Günay, *Lise Öğrencilerin Problem Çözme Becerisi Algılarının Belirlenmesi*, 2012, Dünya'daki Eğitim ve Öğretim Çalışmaları Dergisi, 2(1), 89-95, Ankara.

ÖZET: Problem çözme sürecinde öğrencilerin sahip olduğu ön bilgiler, kullandıkları zihinsel süreçler kadar problem çözme konusunda kendilerini algılayışları önemli rol oynamaktadır. Problem çözme becerisi, bireysel bir değişken olarak görülmekte ve bireyin kendi problem çözme becerisine ilişkin inanç ve beklentilerine dayalı olarak şekillenmektedir. Bu araştırma lise düzeyindeki öğrencilerin problem çözme becerilerinin düzeylerini ortaya koymak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Orijinal adı Problem Solving Inventory, Form-A (PSI-A) olan ve bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini algılayışını ölçen bu envanter, Sahin, Sahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Örneklem Rize ili, Çayeli ilçesinde bulunan bir Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören öğrencilerden seçilen 218 öğrenciden oluşturulmuştur. Çalışmanın sonucunda, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre problem çözme becerileri açısından kendilerini daha olumlu algıladıklarını belirlenmiştir. Bununla birlikte, sınıf düzeylerinin öğrencilerin problem çözme becerisi algıları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmıştır.

- Adıgüzel, Abdullah - Karadaş, Halil, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Okula İlişkin Tutumlarının Devamsızlık ve Okul Başarıları Arasındaki İlişki*, 2013, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(1), 49-66, Van.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin okula ilişkin tutumlarının devamsızlık ve okul başarıları arasındaki ilişki düzeyini ve okula ilişkin tutumlarının kişisel özelliklerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Bu araştırmanın verileri nicel yöntemlerden anket tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2011–2012 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesindeki 10 resmi ortaöğretim okuluna kayıtlı 10. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubunun seçiminde tabakalı örnekleme yöntemi tercih edilerek, her okuldaki 10. sınıf öğrencilerinin en az %25 fazlasına ölçekler uygulanmıştır. Araştırmanın amacına dayalı olarak, yüzde, standart sapma, t- Testi, varyans (ANOVA) analizi ve Tukey-HSD gibi istatistik test teknikleri kullanılmıştır. Çalışmada veri toplamak için Adıgüzel (2012) tarafından geliştirilen ve

21 maddeden oluşan "okula ilişkin tutum ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 17 tane olumlu, 4 tane de olumsuz tutum maddesinden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 201 erkek, 156 kız olmak üzere toplam 357 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmadaki istatistik analizler SPSS 16.0 ile yapılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, kız öğrencilerin okula ilişkin tutumlarının erkek öğrencilere göre, anlamlı düzeyde daha olumlu bulunmuştur. Öğrencilerin okula ilişkin tutumları devamsızlık durumlarına göre anlamlı farklılık göstermiştir. Devamsızlığı az olan öğrencilerin okula ilişkin tutumlarının devamsızlığı fazla olanlara göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan öğrencilerin okula ilişkin tutumları, not ve okul başarı durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir.

- Balcı, Ali - Arastaman, Gökhan, *Lise Öğrencilerinin Yılmazlık Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2013, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13(2), 915-928, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Ankara ilindeki genel lise ve Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilerin yılmazlık algısını incelemek ve öğrencilerin yılmazlık algısınının cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı, devamsızlık değişkenleri ve öğrencilerin okul iklimi, öğretmen tutum ve davranışları, aile ve arkadaş desteği algısı ile ilişkisini saptamaktır. Tarama türü araştırmanın örneklemini Ankara'nın merkez ilçelerinden yansız olarak seçilen, 24 genel ve Anadolu lisesinde öğrenim gören 509 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrenci yılmazlığının önemli bileşenleri olan girişimcilik ve iletişim alanlarında yüksek; öz- yeterlik ve sorun çözme yöntemleri alanlarında ise düşük algıya sahip olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin yılmazlık algısı ile cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı ve devamsızlık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş; akademik başarı ve devamsızlığın, öğrenci yılmazlığını düşük düzeyde yordadığı saptanmıştır. Ayrıca algılanan aile ve arkadaş desteği ile öğrenci yılmazlığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüş, bu değişkenlerin, öğrenci yılmazlığının önemli yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir.

- Bedel, Ahmet, *Sınıf Tekrarı Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Akademik Güdüleme ve Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması*, 2013, Millî Eğitim Dergisi, 42(200), 111-122, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, 9. sınıfta sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencilerin akademik güdülenme, durumluk kaygı ve sürekli kaygı düzeyleri karşılaştırılmıştır. Araştırmada 344 öğrenci yer almıştır. Öğrencilere Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilen Akademik Güdülenme Ölçeği ile Sürekli ve Durumluk Kaygı Ölçeği (Öner ve LeCompte, 1985) uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, sınıf tekrarı yapan öğrencilerin durumluk kaygı düzeylerinin, sınıf tekrarı yapmayan öğrencilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu gözlenmiştir. Sonuçlar aynı zamanda kız öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı puanlarının erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermektedir. Anahtar Sözcükler: Sınıf Tekrarı, Akademik Güdülenme, Kaygı Düzeyi

- Gündüz, Bülent - Çapulcuoğlu, Uğur, *Lise Öğrencilerinde Tükenmişliğin Cinsiyet, Sınıf Düzeyi, Okul Türü ve Algılanan Akademik Başarı Değişkenlerine Göre İncelenmesi*, 2013, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(1), Aralık 24, Edirne.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerini cinsiyet, sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri okul türü ve algılanan başarı düzeyi değişkenlerine göre incelemektir. Mersin il merkezindeki çeşitli türdeki okullarda öğrenim gören 1385 lise öğrencisinin katıldığı araştırmada, Schaufeli ve ark. (2002) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması, geçerlik ve güvenirlik çalışması Çapri, Gündüz ve Gökçakan (2011) tarafından yapılan Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) ile demografik değişkenleri belirlemek üzere araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Öğrencilerin demografik değişkenlere göre tükenmişlik düzeylerinin karşılaştırılmasında bağımsız gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmada, MTE-ÖF'nin tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik alt ölçeklerinin hepsinde erkek öğrencilerin; tükenme alt boyutunda hazırlık sınıfı, duyarsızlaşma alt boyutunda 9. sınıf ve yetkinlik alt boyutunda ise 11. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik yaşadıkları saptanmıştır. Başarı düzeylerini düşük algılayan öğrencilerin ise duyarsızlaşma ve yetkinlik alt boyutlarında yüksek tükenmişlik yaşadıkları belirlenmiştir.

- Türnüklü, Abbas - Türk, Fulya, *Akran Arabuluculuk Eğitiminin Lise Öğrencilerinin Çatışmaları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*, 2013, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3(5), 55-68, Kilis.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; yapıcı ve barışçıl bir çatışma çözme yolu olan akran arabuluculuğun lise öğrencilerinin çatışmaları üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Bu çalışma, Denizli ili merkezinde yer alan bir lisede yürütülmüştür. Araştırma kapsamında dokuzuncu sınıf öğrencilerinden 27 kişi, on oturumluk akran arabuluculuk eğitimini almışlardır. Daha sonra eğitim alan akran arabulucular, arkadaşlarının yaşadıkları çatışmalarda onlara arabuluculuk desteğini vermişlerdir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, akran arabulucuların arabuluculuk oturumlarında kullandıkları arabuluculuk formlarından yararlanılmıştır. Araştırma süresince 39 öğrenci çatışması akran arabuluculuk yardımıyla çözülmüştür. Araştırma sonuçları incelendiğinde, lise öğrencilerinin arabuluculuğa yansıyan çatışma konularında çıkar çatışmalarının ön plana çıktığı, bunu ise sözel şiddet ve ilişki-iletişim çatışmalarının izlediği görülmektedir. 39 öğrenci çatışmasının %97,5'i bir anlaşma ile sonuçlanırken, %2,5'inde anlaşma sağlanamamıştır. Bu sonuçlara bakıldığında akran arabuluculuğun lise öğrencilerinin çatışmalarını yapıcı biçimde çözmelerinde etkili bir yol olduğu ifade edilebilir.

- Tüysüz, Cengiz, *Üstün Yetenekli Öğrencilerin Problem Çözme Becerisine Yönelik Üstbiliş Düzeylerinin Belirlenmesi*, 2013, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(21), 157-166, Hatay.

ÖZET: Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin problem çözme becerisine yönelik üstbiliş düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırma 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Kahramanmaraş Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenimlerine devam eden 85 üstün yetenekli öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Cooper, Urena ve Stevens (2008) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye çevirisi Tüysüz, Karakuyu ve Bilgin (2008) tarafından yapılmış "Üstbiliş Etkinlik Envanteri" veri toplamak amacıyla kullanılmıştır. Sonuçlar; i) üstün yetenekli öğrencilerin problem çözme becerisine yönelik üst biliş düzeylerinin yüksek olduğunu, ii) kız öğrencilerin problem çözme becerilerine yöne-

lik üst biliş düzeylerinin erkek öğrencilerinkinden daha iyi olduğunu ve iii) bireysel yetenekleri fark ettirme programındaki öğrencilerin problem çözme becerilerine yönelik üst biliş düzeylerinin özel yetenekleri geliştirme programındaki öğrencilerinkinden daha iyi olduğunu göstermiştir.

- Bedel, Ahmet - Küçükköse, İsmail, *Lise Öğrencilerinde Kişiler Arası Sorun Çözme ve Stresin İncelenmesi*, 2014, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(3), 15-28, Kırşehir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin kişiler arası sorun çözme ve stres düzeyleri arasındaki ilişkilerinin incelenmesi ve kişilerarası sorun çözmenin stresi anlamlı düzeyde yordayıp yordamadığının belirlenmesidir. Araştırma genel tarama modelinde yapılmış olup araştırmanın örneklemi 196'sı kız, 254'ü erkek olmak üzere toplam 450 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler, Kişilerarası Problem Çözme Envanteri (Çam ve Tümkaya, 2008) ve Algılanan Stres Ölçeğinin (Yerlikaya ve İnanç, 2007) uygulanmasıyla elde edilmiştir. Araştırmanın istatistiksel analizlerinde, pearson momentler çarpım korelâsyonu ve regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, yordayıcı değişken olarak belirlenen tüm değişkenlerin birlikte algılanan stresi anlamlı düzeyde yordadığı ve algılanan stresteki varyansın yaklaşık %26'sını açıkladığı gözlenmektedir. Stresin en güçlü yordayıcısının probleme olumsuz yaklaşma olduğu, bunu sırasıyla yapıcı problem çözme ve kendine güvensizlik değişkenlerinin izlediği görülmektedir.

- Demirci, Aybige - Aykurt, Gülşah, *Teknoloji ve Tasarım Dersinde Öğretmen ve Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar*, 2014, Millî Eğitim Dergisi, 43(203), 170-192, Ankara.

ÖZET: 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarında İş Eğitimi dersinin yerine farklı bir programla Teknoloji ve Tasarım dersi uygulamaya geçirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan Teknoloji ve Tasarım öğretmenlerinin, 2006-2007 öğretim yılında uygulamaya konulan Teknoloji ve Tasarım öğretim programına ilişkin öğretmen ve öğrencilerin karşılaşmış oldukları sorunları ele almaktır. Çalışma tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak, araştırmayı oluşturacak verileri elde etmek, öğretmenlere ve öğrencilere uygulamak amacıyla anket hazırlanmış ve öğretmenlere ve öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara ilinin Mamak ve Altındağ ilçelerinde görev yapan Teknoloji ve Tasarım öğretmenleri ve okuyan öğrencilerinden oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tümüne ulaşılamadığı için 127 Öğretmen ve 858 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Toplam 127 öğretmene ve 858 öğrenciye anket uygulanarak, elde edilen verilerin analizi SPSS-17 istatistik programı ile yapılmıştır. Araştırmada anket formla elde edilen sayısal veriler, bulgular kısmında ele alınarak yorumlanmıştır.

- Erdem, Ali Rıza - Genç, Galip, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Görüşleri*, 2014, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 1(2), Ocak 21, Elâzığ.

ÖZET: Bu çalışmada lise öğrencilerinin problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırmanın verileri, Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçeye çevrilen "Problem Çözme Envanteri" uygulanarak elde edilmiştir. Araş-

tırmanın evrenini İzmir ilinin Bayındır ilçesindeki lise öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından lise öğrencilerinden oranlı küme örnekleme yöntemiyle 450 lise öğrencisi örnekleme alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde "SPSS For Windows (Statistical Packages for Social Sciences)" paket programı kullanılmıştır. Ölçme aracının iç tutarlılığı Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı r= 0, 77'dir. Lise öğrencilerinin problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri %62,9 ve =4.00 ile "Sık sık böyle davranırım" şeklindedir.

- Erden, Ali - Altunçekiç, Alper - Aytaç, Tufan, *Orta Öğretim Kademesinde Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Değerlendirilmesi: KKTC Örneği*, 2014, Kastamonu Eğitim Dergisi, 22(2), 761-782, Kastamonu.

ÖZET: Araştırmanın amacı, orta öğretim kurumlarında öğretmen-öğrenci ilişkilerinin sınıf içi, okul içi ve okul dışı boyutlarda nasıl olduğunu ortaya koymaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'nde örnekleme alınan 7 okulda gerçekleştirilen araştırmaya 176 öğretmen ve 515 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri, "Öğretmen-Öğrenci İlişkisi Değerlendirme Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, bağımsız t-testi, ANOVA ve Scheffe testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri arasında sınıf içi, okul içi ve okul dışı boyutlarda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğretmenlerin kıdemine göre okul dışı ilişkilere yönelik görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

- Taşkın, Pelin, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Disiplin Düzenleme ve Uygulamalarının Düşünce ve İfade Özgürlüğüne Etkisi Hakkındaki Görüşleri*, 2014, Eğitim Araştırmaları Dergisi, 14(57), 51-71, Ankara.

ÖZET: Problem Durumu: Okullarda öğrencilerin sorunsuz ve eksiksiz biçimde eğitim öğretim faaliyetlerden yararlanabilmeleri için disiplin kurallarına ihtiyaç duyulması kaçınılmazdır. Türkiye"de öğrencilerin okullarda uymaları gereken disiplin kuralları, her eğitim basamağına özel olarak hazırlanan yönetmelikle düzenlenmektedir. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği"nde yer alan disipline ilişkin kurallar, kınama, kısa süreli uzaklaştırma, okul değiştirme ya da örgün eğitim kurumları dışına çıkarma şeklide cezalar öngörmektedir. Disiplini bozucu eylemin karşılığında hangi cezanın öngörüldüğü, yönetmelikte tek tek sayılmakla birlikte, öngörülemeyen fiiller için de benzer eylemlerde bulunanlara uygun disiplin cezası uygulanacağı yönetmelikte düzenlenmiştir. Öte yandan, çeşitli ulusal veya uluslararası hukuki düzenlemelerle (Anayasa, ilgili Kanunlar, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gibi), çocuklara temel hak ve özgürlükler tanınmıştır. 18 yaşını doldurmamış öğrenciler de ilgili hükümler sayesinde temel hak ve özgürlüklere sahiptir. Bunlardan birisi düşünce ve ifade özgürlüğüdür. Ancak söz konusu özgürlük mutlak değildir; çeşitli sınırlar dahilinde kullanılabilir. Fakat çocukların/öğrencilerin okullarda düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip olup olmadıkları ve bu özgürlüğün sınırlarının ne olduğu öğretide tartışmalıdır. Bu tartışmalar, sadece farklı ülkelerin Anayasa, kanun gibi hukuki metinleriyle değil, çeşitli yargı kararlarıyla da (Tinker v. Des Moines Independent Community School District ve Texas v. Johanson gibi) şekillenmektedir. Bununla birlikte Türkiye'de çocukların/öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüğü konusu, toplumsal gelişmeler ışığında ele alınması gereken önemli bir konudur. Türkiye'de çocukların/öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüğüne

ilişkin özel düzenlemeler bulunmamakta, söz konusu özgürlüğün kapsamı ve sınırları Anayasa ve ilgili kanun gibi genel düzenlemelerle yapılmaktadır. Öte yandan bahsi geçen özgürlükten çocukların/öğrencilerin hangi sınırlar dahilinde yararlanabileceğini yorumlayan Türk mahkeme kararlarına rastlamak güçtür. Çünkü disiplin düzenleme ve uygulamalarından doğan davalarda çocukların/öğrencilerin sahip oldukları temel hak ve özgürlükler ve sınırları konusunda özgürlükçü değerlendirmeler nadirdir. Bu tür yorumlar için, söz konusu temel hakların ve özgürlüklerin süjesi konumunda olan öğrencilerin konuyla ilgili görüşlerine yer verilmesinin kanun koyucuları, hukuki düzenlemeyi uygulayıcı konumunda olan eğitim yöneticileri ve öğretmenleri ve son olarak uyuşmazlıkları çözen yargıçları olumlu etkileyebileceğine inanılmaktadır. Böylelikle, bu çalışmanın problemini, disiplin düzenleme ve uygulamalarının öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüğüne etkisinin, öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Araştırmanın Amacı: Orta öğretim okullarında okuyan öğrencilerin disiplin düzenleme ve uygulamaları bağlamında, düşünce ve ifade özgürlüğünü nasıl değerlendirdiklerini saptamaktır. Araştırmanın Yöntemi: Araştırma, olgu bilim deseninde tasarlanmış ve yürütülmüş bir nitel araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu, maksimum çeşitlilik örneklemesi tekniği doğrultusunda, Ankara ili merkez ilçelerindeki genel kamu ve özel ortaöğretim kurumlarında bulunan tüm öğrencilerden, araştırmaya katılmaya gönüllü 15 öğrenciden oluşmuştur. Çalışma grubunda bulunan 15 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşme formları doğrultusunda yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formları, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği ile ilgili literatür bir arada ele alınarak oluşturulmuştur. Yazılı metin haline getirilen görüşmeler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir Çözümleme kategorileri (temalar), araştırmanın amacına paralel olarak, ortaöğretim kurumlarında öğrencilerle ilgili disiplin düzenleme ve uygulamalarının, "Düşünce ve İfade Özgürlüğü" boyutunda değerlendirilmesi olarak alınmıştır. Alt kategoriler analizler sırasında tümevarım yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın Bulguları: Öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüğüne ilişkin görüşleri, "söz söyleme" ve "katılım" kategorilerinde toplanmıştır. Öğrencilerin okulda eğitsel amaçlarla, pankart asılması, broşür, bildiri dağıtılması; gazete veya dergi çıkartılması, arma, kol bandı vs. takılması hakkındaki görüşleri, "evet", "şartlı evet" ve "hayır" kategorilerinde incelenmiştir. Sayılan eylemlerin siyasal amaçlarla yapılmasına ilişkin görüşleri, "evet" ve "hayır" kategorilerinde ele alınmıştır. Son olarak, bu eylemleri yaptığı için öğrenciye kısa süreli uzaklaştırma, tasdikname ile uzaklaştırma veya örgün eğitim dışına çıkarma cezası verilmesine ilişkin öğrencilerin görüşleri, "cezayı işlevsiz bulma" ve "hem işlevsiz hem işlevsel bulma" kategorilerinde incelenmiştir. Eurasi Araştırmanın Sonuçları ve Öneriler: Araştırmaya katılan öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüğünü kavramsal olarak bildikleri ve çoğunlukla söz söyleme hakkı olarak algıladıkları söylenebilir. Öğrencilerin okulda eğitsel amaçlarla pankart asmalarını, broşür, bildiri dağıtmalarını, gazete veya dergi çıkartmalarını, arma, kol bandı vs. takmalarını, katılımcıların çoğunlukla düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirdikleri belirlenmiştir. Ancak sayılan eylemlerin siyasal amaçlarla yapılmasını yaş küçüklüğü, tartışma/çatışmaya yol açması, suç/yasak oluşturması, görüşlerin farklı olması, okulun amaçlarının dışına çıkılması, gruplaşma gerekçeleriyle bahsedilen özgürlük kapsamında değerlendirmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak, söz konusu eylemleri yapmaları nedeniyle öğrencilerin çeşitli disiplin cezalarını almalarını, katılımcılar çoğunlukla işlevsiz bulmuşlardır. Verilen cezaların ağır olması nedeniyle öğrenciler cezanın amacına ulaşmayacağını ve kınama, uyarma gibi daha hafif cezalar verilmesinin uygun olacağını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar doğrultusunda, disiplin kurallarının öğrencinin yaşına ve olgunluk düzeyine uygun, açık ve anlaşılır olması gerektiği önerilebilir. Disiplin kurallarının öğrencinin temel hak ve özgürlüklerini fiilen kullanılamaz hale getirmemesi gerekir. Düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik sınırlamaların objektif olması önemlidir; aksi takdirde öğrencilerin sahip oldukları hakları kullandıkları için cezalandırıl-

ması gibi hakkaniyete uygun olmayan bir sonuç doğabilir. Son olarak söz konusu özgürlüğün etkin biçimde kullanılabilmesi için, düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik sınırlamaların objektif olması ve uluslararası normlara ve demokratik toplum düzenine uygun olması da önem arz eder. Aksi takdirde keyfilik sonucu doğabileceği gibi, toplumsal koşullanmalar nedeniyle temel hak ve özgürlüklerin etkili biçimde kullanılması sağlanamayabilir.

- Türnüklü, Abbas - Çetin, Cemile - Turan, Nuray, *Anlaşmazlıkların Çözümünde Akran Arabuluculuk Modelinin Dönüştürücü Etkileri: Arabulucu Öğrenciler Gözünden Bir Değerlendirme*, 2014, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(3), 383-411, İzmir.

ÖZET: Akran-arabuluculuğu, tarafsız bir üçüncü öğrencinin kolaylaştırıcılığında, çatışan öğrencilerin ortak sorunlarını yüz yüze müzakere ettikleri, bir anlaşmazlık çözüm yoludur. Akran arabuluculuğunda, önerilerde bulunma, nihai kararı belirleme ve her iki tarafında kabul edeceği bir çözüm bulma sorumluluğu, öncelikle müzakere eden yani sorunun tarafı olan öğrencilere aittir (Messing, 1993). Böylece akran arabuluculuk oluşan sorunu çözme konusunda sahip olunan potansiyelin barışçıl performansa dönüştürülmesini sağlar. Araştırma, "akran arabuluculuk modelini, arabulucu öğrencilerin gözünden" değerlendirmek için gerçekleştirilmiştir. İzmir'de bir lisede altı yıldır uygulanan akran arabuluculuk programının etkililiği, arabuluculuk yapan 30'u kız, 20'si ise erkek olmak üzere 50 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak değerlendirilmiştir. Kodlama güvenirliği %85,9'dur. Araştırmanın anlamlı sonuçlarından biri; öğrencilerin sınıf arkadaşları tarafından sınıflarının arabulucusu olarak seçilmekten mutluluk, heyecan ve sevinç hissettiklerini ifade etmiş olmalarıdır. Ayrıca, seçilmiş olmanın kendilerinde sorumluluk, özgüven, güçlülük ve sorun çözmeye ilişkin yeterlik duyguları hissettirdiğini belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlar, akran arabuluculuk ile anlaşmazlık çözümünde öğrenilmiş çaresizliğin yerini öğrenilmiş güçlülüğe bıraktığını işaret etmektedir. Aynı zamanda, akran odaklı bir anlaşmazlık çözüm yöntemi olan akran arabuluculuk modelinin Türk kültüründe hem daha detaylı ve derinlemesine hem de yaygın etkisinin incelenmesine gereksinim vardır.

- Adana, Filiz - Öztaban, Şerife, *Lise Öğrencisi Erkek Ergenlerde Problem Çözme Eğitiminin; Problem Çözme Becerisi, Kişilerarası İlişki Tarzı ve Öfke Kontrolü Üzerine Etkisi*, 2015, Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, 17(1), 21-36, Ankara.

ÖZET: Araştırma, lise öğrencisi erkek ergenlere uygulanan bilişsel yaklaşım temelli problem çözme eğitiminin, problem çözme becerisi, kişilerarası ilişki tarzları ve öfke kontrolü üzerine etkisini belirlemeyi amaçlayan kontrol gruplu önson-test ile izleme ölçümlü müdahale tipi (yarı-deneysel) bir araştırma olarak yürütülmüştür. Yöntem: Araştırmanın evrenini, Aydın İli Mimar Sinan Anadolu Teknik, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi'nde 2011-2012 öğretim yılında birinci ve ikinci sınıf öğrencileri (N:653) oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, problem çözme envanteri puanı açısından benzer özellik gösteren ve çalışmayı kabul eden 30 kişi çalışma grubu, 60 kişi uygulamalı kontrol ve 60 kişi uygulamasız kontrol grubu olmak üzere 150 öğrenci oluşturdu. Her üç gruba da ilk görüşme, son görüşme, üç ay ve altı ay sonraki izlem görüşmesinde kişisel bilgi formu, Problem Çözme Envanteri (PÇE), Çok Boyutlu Öfke Ölçeği (ÇBÖÖ) ve Kişilerarası İlişki Tarzı Ölçeği (KTÖ) uygulanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra One Way Anova testi kullanılmıştır. Bulgular: Çalışma ve kontrol grupları arasında yaş, doğum yeri, yaşadığı il açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0,05). Araştırma kapsamına alınan deney grubundaki öğrencilerin eğitim öncesi PÇE, ÇBÖÖ, KTÖ alt ölçeği puanları ile eğitim sonrası 1. İzlem, 2. İzlem ve 3. İzlem puanları karşılaştırılmış olup PÇE, ÇBÖÖ, KTÖ alt ölçeği puanlarının eğitim öncesine göre anlamlı derecede düştüğü bulunmuştur. (p=0,001) Girişimli kontrol grubu ve girişimsiz kontrol grubundaki öğrencilerin de eğitim öncesi PÇE, ÇBÖÖ, KTÖ alt ölçeği puanları ile eğitim sonrası 1. İzlem, 2. İzlem ve 3. İzlem puanları karşılaştırılmış olup PÇE, ÇBÖÖ, KTÖ alt ölçeği puanlarının eğitim öncesine göre anlamlı derecede düştüğü bulunmuştur. (p=0.001) Sonuç: Ülkemizde erkeklerin öfkelerini ifade etmeleri, kadının ise öfkesini göstermemesi malesef artık doğal kabul edilmekte ve problem çözme becerilerinin kızların lehine değiştiğini birçok araştırma bu sonucu göstermektedir. Bu bağlamda lise öğrencisi erkek ergenlerde grup yaşantısı yoluyla uygulanan; problem çözme eğitimi programının lise öğrencilerinin kişilerarası iletişim ve problem çözme becerilerini geliştireceği, öfke duygusunu tanıyarak bu duyguyla baş edebilmelerinde etkili olduğu değerlendirilmiştir.

- Tan, Çetin - Altun, Mehmet - Şanlı, Önder, *Okula Devamsızlık Yapan Öğrencilerin Devamsızlık Sebeplerinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, 2015, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 14(55), 161-177.

ÖZET: Bu araştırmada; okula devamsızlık yapan öğrencilerin devamsızlık sebeplerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden, kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemi ile belirlenen 2014-2015 eğitim-öğretim yılı II. döneminde Malatya ilindeki 16 farklı okuldan en fazla devamsızlık yapan 9. sınıf, 10. sınıf, 11. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Sonuç olarak; öğrencilerin kendileri, çevreleri ve aileleri ile ilgili sorunlar, okul ortamı ve okul yönetimi ile ilgili sorunlar ve öğretmenler ile ilgili sorunlardan kaynaklanan sebeplerden dolayı devamsızlık yaptıkları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin okula daha fazla devam etmeleri için okulun nasıl olması gerektiği ile ilgili soruya yönelik olarak belirtilen öğrenci görüşleri incelendiğinde ise; okul daha eğlenceli olmalı, sosyal etkinlikler artırılmalı, blok ders uygulaması kaldırılmalı, öğretmenler öğrenciler ile daha fazla ilgilenmeli, okulda sağlık personeli bulundurulmalı, ders araç-gereçleri yeterli hale getirilmeli ve öğretmenler daha hoşgörülü olmalı gibi öneriler dikkat çekici bulunmuştur. Okulun sadece ders ortamı olmaktan çıkartılıp, yaşanabilir, daha fazla sosyal etkinliklerin yapıldığı bir ortam haline getirilmesi gerektiği de bu araştırmanın önemli sonuçları arasında yer almıştır.

- Yaman, Erkan - Ersal, Özlem, *Sosyal Kulüplerde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, 2015, UHBAB Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, 4(11), 238-253, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırma, ortaöğretim kurumlarında sosyal kulüplerde öğrencilerin yaşadığı sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri getirmek amacıyla yapılmıştır. Betimsel bir araştırma olan bu araştırmanın evrenini İstanbul ilindeki ikisi teknik ve meslek lisesi, ikisi imam hatip lisesi, biri Anadolu lisesi olmak üzere altı liseden rastgele seçilmiş 305 öğrenci oluşturulmuştur. Veriler, normal dağılım gösterdiğinden, istatistiksel analizlerde Student t-testi ve varyans analizi uygulanmıştır. Yapılan

araştırma sonucunda ortaöğretim kurumlarında eğitsel kulüplerin planlanması, yürütülmesi, yönlendirme, maddi kaynakların ve imkânların azlığı gibi konularda sorunlar yaşandığı saptanmıştır. Öğrenciler, eğitici kolların yıllık çalışma programlarında belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesini hiç yeterli bulmamaktadır. Sosyal kulüplerde yaşanan en önemli problem, öğrencilerin kulüplere yönlendirilmesinde yaşanan rehberlik sıkıntısıdır. İstekleri dışında kulüplere zorla yönlendirilmeleri öğrenciler tarafından eleştirilmektedir. Öğrenciler eğitici kol çalışmalarına ayrılan mekânı ve zamanı yeterli bulmamaktadır. Ayrıca öğrenciler okul yöneticilerinin eğitici kol çalışmalarını daha etkin bir hale getirmek için çaba göstermediklerini düşünmektedir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin sosyal kulüplerle ilgili gerekli donanıma sahip olabilmesi için gerekli hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir. Kulüplerin maddi imkânları ve okullarda veli-öğretmen-yönetici iş birliği artırılmalıdır.

- Aktan, Ercan - Çakmak, Veysel, *Öğrencilerin İletişim Kaygısı, Muziplik/Takılma ve Okul Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2016, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, (42), 19-36.

ÖZET: Toplulukta, kişiler arasında ve resmi ortamlar gibi farklı yerlerde bazı bireyler rahatlıkla iletişim kurmasına rağmen bazıları da endişe duymaktadırlar. Çoğunlukla iletişim esnasında kaygı çekmeyenler zaman zaman muziplik de yapmaktadırlar. Muziplik şaka aracılığıyla insanlara takılmaktır. Muzipliğin yapıcı ve yıkıcı boyutu bulunmaktadır. Yapıcı muziplik, sevecenlik ve şakalaşma şeklidir. Yıkıcı olan ise alay etme, agresif ve düşmanca tutum sergilemektir. Bu çalışmada öğrencilerin iletişim kaygısı ve muziplik/takılma davranışları ile onların okul başarısı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veri toplamak için küme örnekleme yöntemi seçilmiştir. Elde edilen bilgiler SPSS programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda, iletişim kaygısı ve okul başarısı arasında güçlü bir ilişkinin olmadığı; aynı zamanda muziplik/takılma ve okul başarısı arasında da güçlü bir ilişkinin olmadığı sonucu elde edilmiştir.

- Arıkan, Deniz - Şahin, Muhittin - Özyürek, Ragıp, *Ege Üniversitesi Öğrencilerinin Oryantasyon ve Akademik Danışmanlık Hizmetleri ile İlgili Gereksinimlerinin Belirlenmesi*, 2016, International Journal of Human Sciences, 13(1), 1233–1270.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Ege Üniversitesi (EÜ) öğrencilerinin oryantasyon ve akademik danışmanlık hizmetleri ile ilgili gereksinimlerini belirlenmektir. Araştırmanın evrenini (N=48975) EÜ Bornova Yerleşkesi'nde 2012-2013 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler, örneklemi (n = 1387) ise üniversiteye yeni kayıt yaptıran hazırlık ve birinci sınıf öğrencileri (n=8177) arasından ve 1. sınıftan başlayarak 6. sınıfa değin EÜ'de öğrenimlerine devam eden öğrenciler (n=40798) arasından uygun örnekleme yoluyla seçilen öğrenciler oluşturmuşlardır. Örneklemdeki yeni kayıt yaptıran öğrenciler (n=352) ile öğrenimlerine devam eden öğrenciler (n=1035) 12 fakülte, 4 yüksekokul ve 3 meslek yüksekokulu öğrencileridir. Öğrenimlerine yeni başlayan öğrencilere oryantasyon, öğrenimlerine devam eden öğrencilere ise akademik danışmanlıkla ilgili anket uygulanmıştır. Uygulanan anketler iki farklı zamanda uygulanmışlardır. Birinci uygulamalar 5 Mayıs –25 Mayıs 2012 tarihleri arasında ve ikinci uygulamalar 15 Kasım –15 Ocak 2013 tarihleri arasında farklı öğrencilere yapılmıştır. Oryantasyon gereksinimi ile ilgili bulgulara göre; birinci uygulamaların yapıldığı dönem başlarında

öğrenciler barınma-sağlık gibi temel gereksinimlerine önem vermiş ve bölümleriyle ilgili bilgileri hızla öğrenmek istemiş, güz döneminin sonuna doğru ise kendilerini geliştirmeye yönelik bilgileri öğrenmeye daha çok gereksinim duymuş olabilirler. Kişisel gelişimle ilgili bulgulara göre özellikle yeni kayıt yaptıran öğrencilerin kariyer planlama becerileri ve çeşitli kişisel gelişim konularına (stresle baş etme, girişkenlik, karar verme, etkili zaman yönetimi gibi) önem verdikleri söylenebilir. Daha az olmakla birlikte, öğrenimlerine devam eden öğrencilerin de bu yönde gereksinimleri olduğu söylenebilir. Akademik danışmanlık gereksinimi ile ilgili bulgulara göre; genel olarak, EÜ öğrencilerinin akademik danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıkları ve öğrencilerin akademik danışmanlarından çok yararlanamadıkları söylenebilir.

- Arslan, Gökmen, *Lise Öğrencilerinde Reddedilmişlik Duygusu, Akademik Başarı, Akademik Yeterlik ve Eğitimsel Amaçlar Arasındaki İlişki*, 2016, Eğitim ve Bilim Dergisi, 41(183), 293-304, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinde reddedilmişlik duygusu, akademik başarı, akademik yeterlik ve eğitimsel amaçlar arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkileri incelemektir. Çalışma grubu farklı sosyoekonomik düzeylere sahip ve 9-12 sınıfta okuyan 217 (%61.5) kız ve 136 (%38.5) erkek olmak üzere 353 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 15 ile 19 arasında değişmektedir (Ortalama = 16.93 ve standart sapma = .95). Verilerin analizinde SPSS 22 ve LISREL 8.5 programları aracılığıyla korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Analiz sonuçları, reddedilmişlik duygunun akademik yeterlik, eğitimsel amaçlar ve akademik başarı ile negatif, akademik yeterlik ve eğitimsel amaçların akademik başarı ile pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermiştir. Ayrıca yapısal modele ilişkin sonuçlar, reddedilmişlik duygusunun eğitimsel amaçlar, akademik yeterlik ve akademik başarıyı negatif yönde yordadığını göstermiştir. Diğer yandan, akademik yeterlik ve eğitimsel amaçlar akademik başarıyı pozitif yönde yordamıştır. Sonuç olarak eğitimsel amaçların ve akademik yeterliğin reddedilmişlik duygusu ve öğrencilerin akademik başarısı arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiği görülmektedir.

- Atlı, Abdullah, *Lise Dönemi Ergenlerinin Hayal Kurmak Hakkındaki Görüşleri*, 2016, International Online Journal of Educational Sciences, 8(4), 148-160.
- Bacanak, Ahmet - Ozan, Cansu Ebren - Korkmaz, Özgen - Çakır, Recep, *Ortaokul Öğrencilerinin Fen ve Medya Okuryazarlık Düzeyleri*, 2016, Türk Fen Eğitimi Dergisi, 13(1), 63-83.

ÖZET: Ortaokul öğrencilerinin fen okuryazarlık düzeyleri ile medya-televizyon okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını ve öğrencilerin fen okuryazarlık düzeyleri ile medya okuryazarlık düzeylerinin, sınıf seviyelerine ve cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Amasya Taşova'da öğrenim gören 202 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma bir desenle yürütülmüştür. Çalışmanın verileri Fen Okuryazarlık Testi, Medya ve Televizyon Okuryazarlık Ölçeği ve Yapılandırılmış Görüşme Formu ile toplanmıştır. Araştırmada nicel veri analizi olarak frekans, aritmetik ortalama, mod, medyan, standart sapma, bağımsız gruplar için t testi, Anova, Games-Howell testi, korelasyon analizleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen nicel verilere göre

öğrencilerin fen okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde, cinsiyete göre farklılaşmadığı ve 5. sınıflar ile 6., 7., 8. sınıflar arasında 5. sınıflar aleyhinde farklılığın olduğu; fen okuryazarlığı ile medya okuryazarlığı arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada nitel veri analizi olarak içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen nitel verilere göre ise öğrencilerin fen okuryazarlığı hakkında bilgi sahibi oldukları, fen okuryazarlığının birey ve toplumla ilişkisini açıklayabildikleri halde fen okuryazarlığının gerekliliği konusunda ve bu konuda yapılabilecek çalışmalarla ilgili yeteri kadar bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

- Bozkuş, Figen - Toluk Uçar, Zülbiye, *İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Orantısal Durumları Orantısal Olmayan Durumlardan Ayırt Edebilme Becerileri*, 2016, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 281-299, Kırşehir.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin orantısal ve orantısal olmayan durumları ayırt edebilme becerilerinin belirlenmesidir. Bu amaçla öğrencilerin orantısal ve orantısal olmayan problemlerin çözümünde kullandıkları stratejiler incelenmiştir. Araştırma, 4., 5., 6. ve 7. sınıf ilkokul ve ortaokul öğrencileri olmak üzere toplam 320 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışmanın verileri, dört problemden oluşan bir test ile toplanmıştır. Testteki problemlerden iki tanesi toplamsal durumları (orantısal olmayan) ve iki tanesi ise çarpımsal durumları (orantısal) içermektedir. Öğrencilerin kullandıkları stratejiler çarpımsal ve toplamsal olmasına göre sınıflandırılmıştır. Araştırma sonuçları, bazı öğrencilerin iki problem durumunu ayırt edemediklerini, toplamsal durumu içeren problemlerde çarpımsal çözüm stratejilerini kullanma, çarpımsal durumu içeren problemlerde ise toplamsal çözüm stratejilerini kullanma eğilimini gösterdiği tespit edilmiştir.

- Çeşit, Canan, *Çalgı Topluluklarına Katılma Durumunun İlköğretim Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi*, 2016, Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(8), 197-213, Konya.

ÖZET: Araştırmada, özengen müzik eğitimi kapsamında çalgı topluluklarına katılma durumunun ilköğretim öğrencilerinin problem çözme becerilerine etkisi incelenmiştir. Tarama modeli kullanılan araştırmanın çalışma grubunu 42'si orkestra çalışmalarına katılmakta olan 225 ilköğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ile Serin, Serin ve Saygılı (2010) tarafından geliştirilen Çocuklar için Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin çocuk problem çözme envanterinin alt boyutlarına ait kendilerini algılama düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin problem çözme envanterinin alt boyutlarına ait kendilerini algılama düzeyleri üzerinde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir. Sınıf düzeyi değişkeni açısından ise; Problem Çözme Becerisine Güven, Öz Denetim ve Kaçınma alt boyutlarında birinci kademe öğrencilerinin kendilerini algılama düzeylerinin ikinci kademe öğrencilerinin kendilerini algılama düzeylerinden daha büyük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Problem Çözme Becerisine Güven ve Öz Denetim alt boyutlarında, orkestra çalışmalarına katılan öğrencilerin kendilerini algılama düzeylerinin, orkestra çalışmalarına katılmayan öğrencilerin kendilerini algılama düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Çeviker, Abdulkerim - Aydın, Ali Dursun - Turkay, Hikmet, *Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin VII. ve VIII. Sınıf Ortaokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi*, 2016, İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3(1), 58-65, Malatya.

ÖZET: Bu araştırmada, beden eğitimi ve spor etkinliklerine (atletizm, futbol, basketbol, voleybol vb.) katılan 7. ve 8. sınıf ortaokul öğrencilerinin problem çözme becerilerinin beden eğitimi ve spor ile ilişkisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve sporun öğrencilerin problem çözme becerileri üzerisindeki etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara'nın Altındağ ilçesi Osmangazi Ortaokulu'nda 2014-2015 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 161'i erkek, 122'si kız toplam 283 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Problem Çözme Envanteri ve araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özellikler bakımından problem çözme becerileri düzeyleri arasındaki farklılığı test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), grup farklılıklarına bakmak için Tukey HSD ve Independent Sample t testi kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak; ortaokul öğrencilerinin problem çözme becerileri toplam puanları ile yaş ve sınıf düzeyleri gibi değişkenler arasında anlamlı fark bulunmazken, cinsiyet, anne ve baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

- Çıray Özkara, Funda - Güven, Meral, *Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Duygusal Zekaya İlişkin Görüşleri*, 2016, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(42), 1247-1257.

ÖZET: Ortaokul 7. sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin duygusal zeka düzeylerini incelemek ve duygusal zekaya ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma 2014-2015 öğretim yılında Eskişehir il merkezinde yer alan bir devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel ve nicel verilerin birlikte kullanıldığı karma yöntemden yararlanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin duygusal zekalarını belirlemek için Köksal (2007) tarafından Türkçeye çevrilen Bar-On Duygusal Zeka Ölçeği Çocuk ve Ergen formu (EQ-i(YV)) kullanılmıştır. Ölçeğin uygulandığı 86 öğrenci içerisinden tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen on iki öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanan verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin sahip oldukları bireyler arası, uyum gibi yedi farklı boyutta esnek, iyimser olma gibi çeşitli özellikleri kapsayan duygusal zeka düzeyleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda 7. sınıf öğrencilerinin genellikle yüksek ve orta düzeyde olacak şekilde farklı duygusal zeka düzeylerine sahip oldukları görülmüştür. Öğrencilerin sayısal dağılımları doğrultusunda duygusal zeka düzeylerinin stres yönetiminde ortalamaya daha yakın fakat diğer tüm boyutlar kapsamında ortalamanın üzerinde olduğu, bununla birlikte öğrencilerin ortalamaya en yakın bir durum sergiledikleri alt boyutun ise olumlu etki olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin görüşlerinin sahip oldukları duygusal zeka seviyeleri ile uyumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

- Düşmez, İhsan - Yaycı, Levent, *Adolesanların Akademik Erteleme Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2016, OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 6(10), 80-101.

ÖZET: Bu araştırma, genel tarama modelinde olup, çalışmanın amacı, Giresun İlinde 2014-2015 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan adolesanların akademik erteleme davranışlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, bölüm tercihleri ve akademik başarı durumlarına göre incelenmesidir. Çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve öğrencilerin akademik erteleme davranışları belirlemek amacıyla, Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmada istatistiksel analiz olarak, frekans dağılımı, Bağımsız Gruplar için t testi, Anova, Korelasyon, Basit ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, bölüm ve akademik başarı düzeylerine göre farklılaştığını göstermektedir. Regresyon analizi akademik erteleme ile akademik başarı arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Akademik erteleme davranışına ilişkin yordayıcı model, değişkenler içerisinde en fazla katkıyı sınıf düzeyi ve akademik başarı durumunun sağladığını göstermektedir. Bulgular literatür çerçevesinde yorumlanmıştır.

- Erdoğan, Ahmet - Yazlık, Derya Özlem, *İşbirlikli Öğrenme ile Birlikte Kullanılan Problem Çözme Stratejilerinin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi*, 2016, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17(3), 1-16, Ocak 16, Kırşehir.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, işbirlikli öğrenme ile birlikte kullanılan problem çözme stratejilerinin 9. sınıf öğrencilerinin problem çözme başarısı ve kalıcılık düzeyi üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada kontrol gruplu ön-son test araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 35'i deney ve 36'sı ise kontrol grubunda olmak üzere toplam 71 öğrenci oluşturmaktadır. Deney grubu öğrencileri "Problemler" konusunu çalışma yaprakları ve işbirlikli öğrenme grupları ile 30 ders saati işlemiştir. Kontrol grubunda ise "Problemler" konusu 30 ders saati boyunca geleneksel öğretim yöntemi ile işlenmiştir. Araştırmanın verileri 20 problemden oluşan Problem Çözme Testi ile toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda deney grubundaki öğrencilerin problem çözme başarıları ile kontrol grubundaki öğrencilerin problem çözme başarıları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Uygulamadan 5 ay sonra ise deney ve kontrol grubu öğrencilerine son testteki soruların aynısını içeren kalıcılık testi uygulanmıştır. Kalıcılık testinden elde edilen verilerin analizi sonucunda işbirlikli öğrenme ile birlikte kullanılan problem çözme stratejilerinin matematik dersindeki problem çözme ile ilgili bilgilerin kalıcılığını sağlamada etkili bir yöntem olduğu sonucu elde edilmiştir.

- Görmez, Erhan, *Ortaokul Öğrencilerinin Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlarının İncelenmesi*, 2016, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(1), 443-456, Van.

ÖZET: Sınıf içinde ortaya çıkan, sınıfın öğretim ortamını bozan olumsuz öğrenci davranışlarının neler olduğunu ve bu olumsuz davranışların nedenleri konusunda öğretmenlerin ne düşündüğünü ortaya koymaktır. Bu araştırmada veri toplamak için gözlem ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin sınıf içindeki olumsuz tutum ve davranışlarının tespiti için yapılandırılmamış gözlem tekniği, öğretmenlerden veri toplamak için de yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, Van Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı 32 ortaokul ve bu okullarda öğrenim gören 68 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrenci gözlemlerinden ve öğretmen

görüşmelerinden elde edilen veriler, içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın sonuçları incelendiğinde; öğrencilerin sınıf içinde çoğunlukla argolu konuştukları, derste arkadaşlarına sözlü olarak sataştıkları, derste sürekli konuştukları, derse dikkatlerini veremedikleri, sınıfta yerlerinde duramadıkları, derste başka işlerle uğraştıkları ve arkadaşlarına fiziksel şiddet uyguladıkları" şeklindedir. Sınıf içindeki bu olumsuz davranışların nedenleri konusunda öğretmenler; "ailelerin çocuklara yeteri kadar zaman ayırmadıkları ve ilgi göstermedikleri, çocukların bazen etrafındaki kişilerin dikkatlerini çekmek için olumsuz davranışlar sergiledikleri, öğrencinin arkadaş çevresinin olumsuz olması, çocukta Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite gibi bir probleminin olmasından dolayı" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

- Gülhan, Hanife - Karsak, Orhan, *Öğretmen Değiştiren ve Değiştirmeyen Öğrencilerin Yaratıcılık Becerilerinin İncelenmesi*, 2016, International Journal of Human Sciences, 13(1), 551-568, Sakarya.

ÖZET: Bu araştırmada, ilköğretim birinci kademede öğretmen değiştirmeyen ve değiştiren öğrencilerin yaratıcılık kapsamında verimlilik ve özgünlük becerileri arasındaki farklılık incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında, A ili ilköğretim 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise A İlköğretim Okulu 5-A sınıfı öğrencilerinden 41 öğrenci, B İlköğretim Okulu 5-E sınıfı öğrencilerinden 44 öğrenci olmak üzere toplam 85 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma tarama modeline göre düzenlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak tek sözcükle "Çağrışım Verimliliği Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.0 paket programı kullanılarak, veriler üzerinde t-testi ve Pearson korelasyon analizleri yapılmıştır. Sonuçlar tartışılmıştır.

- Günay, Mehmet - Canlı, Umut, *Basketbol Oynayan Erkek Çocukların Akademik Başarılarının Bazı Değişkenler ile İlişkisi,* 2016, Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi, 2(2), 39-49.

ÖZET: Bu çalışmada, basketbol oynayan erkek çocukların akademik başarıları ile yaş, basketbol oynama süreleri, ortalama haftalık antrenman sayıları ve motorik becerileri ile olan ilişkisinin araştırılması amaçlandı. Materyal ve Yöntem: Çalışmaya üç farklı spor kulübünden, basketbola başlama yaşları ve haftalık antrenman sayıları farklı olan, yaşları 10-13 yaş aralığında değişen 93 erkek basketbolcu gönüllü olarak katıldı. Deneklerin akademik başarılarının tespitinde yılsonu okul akademik başarı ortalaması dikkate alınırken, motorik becerilerin ölçümünde Uluslararası Fiziksel Performans Test Profili (IPPTP) (Kamar, 2008) kullanıldı. Değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) test istatistiğiyle elde edildi. İşlemler SPSS 21.0 paket programı kullanılarak yapıldı. Bulgular: Araştırma sonunda basketbolcuların akademik başarıları ile basketbol oynama süreleri, ortalama haftalık antrenman sayıları ve motorik becerileri arasında bir ilişki tespit edilmedi ($p>0.05$). Buna karşın yaş değişkeni ile akademik başarı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edildi.

- Güngör, Okan Celal, *Okul Bağlamında Öğrenci Argosu*, 2016, Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (5), 18-29, İstanbul.

ÖZET: Argo, toplumdaki sosyal grupların kendi aralarındaki iletişimini ve grup dinamiğini güçlendirmek amacıyla dilin kendi imkânlarını kullanıp kelimelere yan ve mecaz anlamlar yükleyerek ya da yabancı kökenli kelimelerden istifade etmek suretiyle oluşturdukları, gizlilik esasına dayalı özel bir dildir. Argonun kullanım bulduğu alanlardan biri de okul ortamıdır. Çalışmada okul bağlamında öğrenci kesiminin kullanmış olduğu argo sözler, belli başlı sözlükler taranarak listelenmiş ayrıca Kayseri'de MEB'e bağlı çeşitli ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerden görüşme yoluyla elde edilen verilerden de istifade edilmiş ve öğrencilerin kullanmış oldukları argo sözler on iki başlık altında toplanmıştır. Neticede argo kullanımların daha çok erkek öğrencilere özgü olduğu, tembellik ve başarısızlık metaforu etrafında şekillendiği, akademik başarısı yüksek Anadolu liselerinde okuyan öğrencilerce çoğunun bilinmediği, bilinse dahi kullanılmadığı görülmüştür.

- Kardaş, Mehmet Nuri, *Yaratıcı Dramanın Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Giderilmesine Etkisi*, 2016, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(45), 598-604.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı "yaratıcı drama"nın 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma kaygılarına etkisini belirlemektir. Araştırma nicel araştırma metoduna uygun olarak yapılmıştır. Araştırmada deneysel modellerden ön-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gruplarını 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Van Merkez İpekyolu İlçesi'nde eğitim-öğretim faaliyetini sürdüren bir devlet ortaokulunda öğrenim gören kırk iki 8. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Yansız atama yoluyla belirlenen deney grubunda 20, kontrol grubunda ise 22 öğrenci yer almıştır. Normal dağılım gösteren deney ve kontrol gurubu verilerinin analizinde parametrik testlerden bağımsız örneklemler t-testi, deney veya kontrol grubu verilerinin analizinde ise ilişkili örneklemler t-testi istatistiği uygulanmıştır. Araştırmanın problem durumuna ilişkin olarak ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: Deney ve kontrol grubu ön test Türkçe konuşma kaygısı başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken son testte yaratıcı dramanın uygulandığı deney grubu lehine hem sayısal hem istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer bir deyişle, deney grubunda uygulanan yaratıcı drama etkinlikleri, 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma kaygılarının düşürülmesinde Türkçe Öğretim Programına göre düzenlenen konuşma eğitimi etkinliklerine nazaran çok daha başarılı bulunmuştur. Bu sonuç yaratıcı dramanın öğrencilerin Türkçe konuşma kaygılarının düşürülmesinde uygulanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

- Kartal, Hülya - Balantekin, Yakup, *Öğrencilerin Okula Devamından Sorumlu Paydaşların Görüşlerine Göre Okul Devamsızlığının Nedenleri ve Buna Yönelik Çözüm Önerileri*, 2016, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(39), 16-36, Burdur.

ÖZET: Eğitim-öğretim etkinliklerinin yürütüldüğü eğitim kurumlarının amacına uygun olarak varlığını sürdürebilmesi için öğrencilerin okula devamı önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada, öğrencilerin devamsızlık nedenlerini ve öğrencilerin sürekli devamsız duruma düşmemeleri için uygulanabilecek müdahale programın temellerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ve veri toplama aracı olarak katılımcıların öğrenci devamsızlığındaki sorumluluk alanlarına bağlı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Veriler içerik analizi tekniğiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde, sürekli devamsız öğrencilerin ailelerinin

sosyo-ekonomik düzeyinin düşük olduğu; bu öğrencilerin annelerinin okuryazar olmadığı, babaların ise ilk ve ortaokul mezunu olduğu; öğrencilerin okula devamı için sıklıkla devamsızlık mektubu gönderildiği ve ev ziyareti yapıldığı; öğrencilerin sürekli devamsız duruma gelmelerinin nedenleri arasında en sıklıkla öğrencilerin başarısız olmaları ve arkadaş grubunun olduğu; okula devamın sağlanması konusunda tüm tarafların katkısının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun mevzuat çerçevesinde yapılanları yeterli bulmadığı; öğrencilerin okula devamının sağlanması için katılımcıların önerileri arasında ilk sırada cezai yaptırımların uygulanmasının olduğu, bunu ikinci sırada devamsızlık konusunda yol gösterici bir program uygulanması, öğrenci adreslerinin erişilebilir olması ve ailelere yönelik eğitimler verilmesinin izlediği; öğrencilerin sürekli devamsız duruma düşmesini engellemek için hazırlanacak bir program ya da projenin okul yaklaşımı, okul ortamı, aile ve öğrenci temalarını içermesi gerektiği belirlenmiştir.

- Kılıç, İbrahim - Işık, Meltem - Kaplan, Osman, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri Üzerinde Sporun Rolü: Afyonkarahisar'da Bir Uygulama*, 2016, Journal of Human Sciences, 13(3), 5449-5459.

ÖZET: Bu araştırmada, lise öğrencilerinin problem çözme becerilerini belirleyerek, spor yapan ve yapmayan öğrencilerin problem çözme becerilerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Afyonkarahisar il merkezindeki dört lisede öğrenim gören ve 100'ü spor yapmayan, 100'ü de en az bir spor dalında faaliyet gösteren öğrenciler olmak üzere toplam 200 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin seçiminde her sınıftan öğrencinin temsil edilmesi bakımından tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak, Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen ve Şahin N.H., Şahin N. ve Heppner (1993) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilen ve 32 maddeyi içeren Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistik, tek yönlü varyans analizi, tekrarlı ölçümlerde varyans analizi ve pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin genel problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Spor yapan öğrencilerde problem çözme becerilerinin spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

- Korkut, Aslı - Kiper, Tuğba - Üstün Topal, Tuğba, *İlköğretim İkinci Kademedeki Öğrencilerin Çevresel İlgi ve Tutumlarının İrdelenmesi Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi Örneği*, 2016, İnönü Üniversite Sanat ve Tasarım Dergisi, 6(13), 39-48, Malatya.

ÖZET: Bu araştırma, ilköğretim ikinci kademedeki öğrencilerin çevresel bilgi ve tutumları üzerine görüşlerinin belirlenmesini ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2014–2015 öğretim yılında Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi'nde bulunan toplam 11 okulda öğrenim görmekte olan ilköğretim ikinci kademedeki 450 kişiden oluşan 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın verileri "Çevre Duyarlılığı Anketi" aracılığıyla toplanmıştır. Değerlendirmelerde öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeylerinin oldukça yüksek olduğu ve çevresel konularda olumlu tutum ve davranışları sergiledikleri saptanmıştır.

- Nasirsi, Hasan - Kıran, Özgür - Gül, Seyfullah, *Ortaöğretim (Lise) Öğrencilerinin Devamsızlık Nedenleri ve Yeni Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin Öğrenci Devamsızlıkları Üzerindeki Etkileri (Atakum İlçesi Örneği)*, 2016, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(44), 925-933.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; ortaöğretim (lise) öğrencilerinin devamsızlık nedenleri ve yeni ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin öğrenci devamsızlıkları üzerindeki etkilerini Atakum ilçesi örneğinde belirlemektir. Tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın ilk bölümünde; araştırma evreni Atakum İlçesi ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören (Kurupelit Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Taflan Yalı Ticaret Meslek Lisesi, Cumhuriyet Lisesi, Huriye Süer Anadolu Lisesi) 328 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler altı bölüm ve otuz bir maddeli ölçek ile diğer nedenleri içeren bir açık uçlu sorudan oluşan devamsızlık nedenleri anketinden elde edilen bilgilerinden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin devamsızlık yapmasında okul yönetimi ve öğretmenlerin önemli derecede etkili olduğu buna karşılık aile ve çevrenin öğrenci devamsızlığı konusunda daha az etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise 07.09.2013 tarih ve 28758 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yeni ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin öğrenci devamsızlığını azaltmadaki etkisi ele alınmıştır. Öğrencilerin 2012-2013 ve 2013 2014 eğitim öğretim yılına ait devamsızlık bilgilerinin tespiti için Atakum İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün veri bankasından yararlanılmıştır. Çalışmada, 07.09.2013 tarih ve 28758 sayılı yönetmelikle devamsızlık nedeniyle sınıf tekrarı sınırının 20 günden 10 güne indirilmesinden sonra öğrenci devamsızlıklarında ve devamsızlık nedeniyle sınıf tekrarı yapan öğrenci sayısında azalma tespit edilmiştir.

- Parlar, Hanifi - Türkoğlu, Muhammet Emin - Cansoy, Ramazan, *Liderlik Özellikleri Bir Ölçek Geliştirme Çalışması ve Öğrencilere Yönelik Bir Çalışma*, 2016, Millî Eğitim Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, 45(212), 139–159, Ankara.

ÖZET: Eğitim alanında yapılan liderlik araştırmalarının yöneticiler ve öğretmenler düzeyinde ağırlıklı olarak yapıldığı görülmektedir. Türkiye'de okullardaki öğrencilerin liderlik özelliklerine yönelik çalışmaların sınırlı düzeyde olduğu ve farklı okul seviye ve çeşitlerinde bu çalışmaların henüz yeni yapılmaya başladığı görülmektedir. Bunun yanında, yetişkinlik dönemindeki liderlik özelliklerinin kazanıldığı yerlerden birisi de okuldur. Bu bakımdan bu araştırmanın amacı öğrencilerin liderlik özelliklerini farklı değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul'da özel bir okulda öğrenim görmekte olan 13-18 yaş arası öğrenciler oluşturmaktadır. Bu amaçla geliştirilen ölçek 2013-2014 eğitim-öğretim yılında 176 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sahip oldukları liderlik özellikleri orta düzeyde bulunmuştur. Öğrencilerin "grupla çalışabilme ve güvenilir olma" özelliklerine yüksek düzeyde sahip oldukları görülmüştür. Özgüven problem çözme, sorumluluk ve ikna etme özelliklerine ise orta düzeyde sahip oldukları görülmüştür. Liderlik özelliklerinin yaşa bağlı olarak farklılaştığı; cinsiyet, anne baba eğitim durumu ve ailedeki kardeşlerin doğum sırasına göre farklılaşmadığı görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin liderlik özelliklerinin geliştirilmesi yönelik çalışmalar yapılması gerektiği söylenebilir.

- Peker, Murat - Ulu, Mustafa - Tertemiz, Neşe, *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Sürecinde Yaptıkları Hata Türlerinin Belirlenmesi*, 2016, Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 9(4), 571-605, Afyonkarahisar.

ÖZET: İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin problem çözme sürecinde yaptıkları hata türlerinin belirlenmesidir. İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin rutin olmayan problemlerde yaptıkları hataların kaynağını belirlemek amacıyla betimsel tarama ve klinik mülakat metodundan faydalanılmıştır. Betimsel tarama modelinin çalışma grubunu küme örnekleme yöntemiyle seçilmiş Kütahya ili yedi farklı ilköğretim okulunun 13 şubesinde eğitim gören toplam 467 İlköğretim 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Klinik mülakat yönteminin çalışma grubunu belirlenen hata temalarını yapan öğrenciler arasından seçilen 70 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin en fazla anlama kaynaklı (%45.50) hata yaptıkları; anlama kaynaklı hataların en fazla yanlış anlama kaynaklı (%27.28) olduğu, yanlış anlama kaynaklı hataları ilgisiz işlem (%10.42) kaynaklı ve eksik anlama (%7.39) kaynaklı hataların takip ettiği görülmüştür. Anlama kaynaklı hataların haricinde yapılan hataların sırasıyla yanlış stratejinin yürütülmesi (%5.72), eksik ya da yanlış okuma (%3.77), yanlış hesaplama yapılması (%2.62) ve hatalı strateji seçiminden (%2.36) kaynaklandığı belirlenmiştir.

- Sarı, Mediha - Çimen Çoşgun, Ümit, *Reddedilen Öğrencilerin Sınıftaki Davranışlarının, Sınıf Atmosferine Etkilerinin ve Bu Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yaklaşımlarının İncelenmesi*, 2016, Journal of Human Sciences, 13(3), 4292-4311.

ÖZET: İnsanlar, sosyal kabulden hoşlanırken, sosyal reddedilmeyi sevmezler. Reddedilme yaşayan çocuklar için bu durum, günlük yaşamlarında olduğu kadar okul yaşamlarında da birtakım sorunlara yol açabilmektedir. Araştırmalar, arkadaşları tarafından reddedilen öğrencilerin sınıf içi istenmeyen davranışları daha çok sergileyebildiklerini göstermektedir. Sınıftaki öğrenme-öğretme sürecinin aksamaması bakımından öğretmenlerin sosyal reddedilme yaşayan öğrencilere yaklaşımları ve bu öğrencilerin gösterdikleri problem davranışlarla başa çıkma stratejileri oldukça önemlidir. Bu öğrencilere yönelik uygun müdahale yaklaşımlarının belirlenmesi için de öncelikle bu öğrencilerin tipik davranış biçimlerinin anlaşılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı sosyal reddedilme yaşayan öğrencilerin sınıftaki genel davranışlarının, sınıf için istenmeyen davranışlarının, sınıf içi öğrenme-öğretme atmosferine etkilerinin ve öğretmenlerin bu öğrencilere yönelik kullandıkları yöntemlerin incelenmesidir. Nitel bir çalışma olan bu araştırma 2014- 2015 Öğretim yılında, Hatay ilinde bulunan bir ilkokul ve ortaokulda yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu görüşme yapmak üzere belirlenen 13 öğretmen ve gözlem yapmak üzere belirlenen 4 öğrenciden oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem formları kullanılarak toplanan veriler, içerik analizleri ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre sosyal reddedilme yaşayan öğrencilerin derse katılımlarıyla ilgili sık görülen davranışları yanıtını bilmediği soruları yanıtlamaya çalışma, amaçsız dolaşma, ders dışı ilgisiz konuşma, ödev yapmama, dersle ilgisiz sorular sorma, ders dışı yanıtlar verme, ödevleri başkasına yaptırma şeklinde iken; sınıftaki psiko-sosyal çevreyle ilgili sık sergiledikleri davranışlar ise sorumluluk almama, dikkat çekmeye çalışma, arkadaşlarına sataşma, kendini öne çıkarmaya çalışma, sessiz olma, fiziksel şiddet, kurallara uymama, düşük ses tonu ile konuşma, çekingen olma, yalnız oturma, izinsiz başkalarının yanına oturma, bireysel çalışmak isteme ve başkasının ödevini karalamadır. Bu öğrencilerin öğrenme çevresini olumsuz etkileyen davranışları sınıfın dikkatini dağıtma, dersin akışını ve öğrenme ortamını engelleme, diğer öğrencilere olumsuz örnek olma, diğer öğrencilerin dinlemesine engel olma, sınıfın huzurunu bozma, öğretmen ve diğer öğrenciler arasında gerginliğe neden olmadır. Öğretmenlerin bu öğrencilere yönelik görmezden gelme, uyarma, sorumluluk verme, ödüllendirme/takdir etme, bireysel görüşme, veliyle görüşme gibi yöntemleri daha ağırlıklı olarak kullandıkları, fakat mola verme,

sakinleştirme, psikolojik danışmana ve RAM'a yönlendirme yapmayı daha az kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öneriler geliştirilmiştir. Sosyal reddedilme yaşayan öğrencilere yaklaşım ve müdahale yöntemleri konusunda öğretmenlere eğitim verilmesi gereklidir. Okullarda sosyal reddedilme yaşayan öğrencilere yönelik önleme ve müdahale programları düzenlenmelidir.

- Sontay, Gökhan - Tutar, Miyase - Karamustafaoğlu, Orhan, *Okul Dışı Öğrenme Ortamları ile Fen Öğretimi*, 2016, İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi (İAD), 1(1), 1-24, Ocak 24.

ÖZET: Fen öğretimi genellikle üç öğrenme ortamında yürütülmektedir. Bu üç öğrenme ortamı; sınıf, laboratuar ve okul dışı mekânlardır. Gerçek hayat ise sınıf duvarlarının dışında devam etmektedir. Sınıf ve laboratuar ortamları fen dersleri için sınırlı bir öğrenme ortamı olup fen öğrenmede okul dışı mekânlarda öğrencilere birçok fırsatlar sunmaktadır. Bu araştırmada ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamlarından birisi olan "Planetaryum" gezisi ile ilgili görüşlerinin neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desenine uygun olarak yürütülmüştür. Çalışma 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Amasya iline bağlı Gediksaray ilçesinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 17 sekizinci sınıf öğrencisi ile birlikte yapılmıştır. Araştırmada veriler, öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilmiş ve Nvivo 9 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan planetaryum gezisi sonrasında sonucunda öğrenciler, planetaryum gezisinin fen öğrenme açısından uygun olduğunu, bilgilerin daha kalıcı hale geldiğini ve bu tür okul dışı öğrenme ortamlarının eğlenceli ve etkili olduğu için yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak bazı öneriler sunulmuştur.

- Şafak, Pınar - Çakmak, Salih - Karakoç, Tamer, *Az Gören Öğrencilerin Görme Becerileri ile İlgili Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi*, 2016, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16(4), 1687-1705, Bolu.

ÖZET: Araştırmada, az gören olarak tanılanmış öğrencilerin akademik ve günlük yaşamlarında görme becerilerini kullanabilmeleri ile ilgili farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla öğrencilerin kendi beyanları anket yoluyla alınmış, aynı zamanda Gazi İşlevsel Görme Değerlendirme aracıyla az görmelerini nasıl kullandıkları değerlendirilmiştir. Bu nedenle araştırmada iki ölçme arasındaki ilişkiyi belirlemek için genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 310 az gören tanılı öğrenci katılmıştır. Araştırmada, "Az Gören Öğrencilerin Akademik ve Toplumsal Yaşamlarında Görme Becerilerini Kullanabilmeleri İle İlgili Farkındalık Düzeylerini Belirleme Anketi" kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda bazı görsel becerilerde az gören öğrencilerin kendi görsel farkındalık beyanları ile yapılan doğrudan gözlemler sonucunda belirgin farklılıklar görülmüştür.

- Turhan Ağrelim, Hatice, *Çok Uyaranlı Eğitim Ortamlarının Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi*, 2016, Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 2(3), 16-50, Burdur.

ÖZET: Çok uyaranlı eğitim ortamlarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada kontrol gruplu ön-test ve son-test uygulamalı deneysel bir model kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından çok uyaranlı eğitim ortamları işe koşularak hazırlanan eğitim durumları on beş hafta boyunca ortaokul 2. sınıf düzeyinde araştırmanın deney grubunda uygulanmıştır. Oluşturulan eğitim durumlarında kullanılan dilsel (yazınsal nitelikli metinler; düşündürücü, eğlendirici ve öğretici dilsel metinler), görsel (resim, karikatür, kısa film) ve işitsel (klasik müzik, sesler) uyaranların dersin izleğiyle uyumlu, öğrencilerin dil ve anlam evrenine uygun olmasına özen gösterilmiştir. Çok uyaranlı eğitim ortamlarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisi t-testi kullanılarak sınanmıştır. Araştırma sonunda çok uyaranlı eğitim ortamlarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri üzerinde, geleneksel eğitim ortamlarına göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda elde veriler doğrultusunda; çok uyaranlı eğitim ortamlarının işe koşulmasıyla oluşturulan Türkçe derslerinin, öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerinin gelişimine katkı sağlayabileceği söylenebilir.

- Uludağ, Gonca - Seferoğlu, Süleyman Sadi - Kavak, Yüksel - Şen, Zeynep, *Bologna Süreciyle İlgili Bir İnceleme: Öğrenci Başarısını Değerlendirme Yöntemleri ile Öğrenci İş Yükünün Karşılaştırılması*, 2016, Yükseköğretim Dergisi, 6(2), 85-94, İstanbul.

ÖZET: Avrupa yükseköğretiminde bir reform niteliği taşıyan Bologna süreci, öğrenci iş yükünü esas alan Avrupa Kredi Transfer Sistemine (AKTS) dayalı olup, uygulamalarda öğrenci iş yükünün hesaplanması ve öğrenci başarısını değerlendirme yöntemleri kritik önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi'nin Bologna süreci çalışmaları kapsamında güncellenen lisansüstü programlarının ders bilgi paketlerindeki derslerin AKTS kredilerinin belirlenmesinde etkili olan öğrenci iş yükü ile öğrenci ders başarısının değerlendirilmesinde dikkate alınan görevlerin karşılaştırılmasıdır. Çalışma kapsamında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen, tezli yüksek lisans düzeyindeki 12 program ele alınmıştır. Söz konusu yüksek lisans programlarının her birinden, bilim dalına özgü temel ders niteliği taşıyan iki zorunlu, iki seçmeli statüde olmak üzere toplam 48 dersin bilgi paketleri incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları, değerlendirme sistemi tablolarında yer alan görevlerle öğrenci iş yükü tablolarında yer alan görevlerin genel olarak birbirleriyle örtüşmediğini göstermiştir. Ayrıca ders değerlendirme sistemi tablolarında yer alan görevlerin sayıları ve öğrenci başarısının değerlendirilmesine ilişkin katkı oranları ile öğrenci iş yükü görevlerinin sayı ve saatleri de çoğunlukla çelişmektedir. Bazı derslerin toplam iş yükünün yanlış hesaplandığı ve AKTS (öğrenci iş yükü) tablosu hesaplamaları yapılırken toplam iş yükünün göz ardı edildiği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, öğretim elemanlarının ders bilgi paketlerinin doldurulması, öğrenci iş yükünün hesaplanması ve ders değerlendirme sistemi oluştururken dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda bilgilendirmeye ihtiyaç duyduğunu düşündürmektedir. Ayrıca, ders bilgi kataloğu için kullanılan bilgisayar yazılımından kaynaklandığı düşünülen tablolar arasındaki görev farklılıklarının nedenlerinin araştırılmasının önemli olduğu söylenebilir. Bu durumda da üniversitelerin yazılım güncelleme çalışmalarına gereken önemi ve önceliği vermesinin gereği vurgulanabilir.

- Üstün, Gülçin - Akdeniz Şahin, Seher, *Ankara'daki Lise Öğrencilerinin Formalarının Okul Türüne Göre İncelenmesi*, 2016, Qualitative Studies, 11(4), 91-114.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; Ankara'daki lise öğrencilerinin okul türüne göre, okul formalarına ilişkin memnuniyet durumları ve formalarda yaşadıkları problemlerle ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın evrenini, Ankara'nın lise kısımlarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise Ankara'da eğitim veren 6 farklı lisenin öğrencilerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 420 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, spor giyim tarzını benimseyen okullardaki lise öğrencilerinin okul pantolonunda en çok tercih ettikleri rengin siyah olduğu tespit edilmiştir. Klasik giyim tarzını benimseyen okullardaki lise öğrencilerinin okul tişört ve gömleklerinde en fazla tercih ettikleri rengin beyaz olduğu görülmüştür. Forma kullanımında düğme renginin solması, fermuarların çabuk bozulması öğrencilerin en çok yaşadıkları problemler olarak tespit edilmiştir. Lise formalarına ilişkin problemlerin biran önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak lise öğrencilerinin forma konusunda görüşlerinin alınması, değerlendirilmesi ve isteklerini dikkate alarak yeni tasarımlar oluşturulmasına dikkat edilmesi, öğrencilerin memnuniyeti açısından önerilebilir.

- Yıldız, Avni - Güven, Bülent, *Matematik Öğretmenlerinin Problem Çözme Ortamlarında Öğrencilerinin Üst Bilişlerini Harekete Geçirmeye Yönelik Davranışları*, 2016, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 41, Ocak 19, Kırşehir.

ÖZET: Yapılan araştırmalar, farklı uygulamalar yoluyla öğrencilerin üst bilişlerinin geliştirilebileceğini göstermektedir. Oysa öğretmenler, sınıf ortamında bilinçli ya da bilinçsiz şekilde öğrencilerinin bazen bilişlerine bazen de üst bilişlerine yönelik uygulamalar yapmaktadır. Bununla birlikte literatürde öğretmenlerin problem çözme süreçlerindeki faaliyetlerini ortaya koyan gözlem formları olmakla birlikte, doğrudan öğretmenlerin problem çözme ortamlarındaki faaliyetlerini üst biliş yönünde inceleyen gözlem formları yer almamaktadır. Bu çalışma ile öğretmenlerin problem çözme ortamlarında, öğrencilerinin üst bilişlerini harekete geçirebilmek için ne gibi davranışlar sergilediklerini belirlemeye yönelik bir gözlem formunun geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada gözlem çizelgesinin geliştirilmesi sırasında uzman görüşleri doğrultusunda kuramsal formdan yararlanılmıştır. Kapsam geçerlik oranlarının belirlenmesi sürecinde ise Lawshe tekniğinden yararlanılmıştır. Pilot çalışma sonrasında gözlem çizelgesine eklenen bazı davranışlar nedeniyle gözlem çizelgesinin son halini elde etmek için Lawshe tekniğinin beşinci adımından başlayarak adımlar tekrarlanmıştır. Böylece gözlem çizelgesinin son halinde 15 uzman için a=0,05 anlamlılık düzeyinde kapsam geçerlik oranlarının minimum değeri 0.49 olarak bulunmuştur.

- Yılmaz, Emre - Yüksel, Müge, *Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2016, İlköğretim Online Elementary Education Online, 15(3), 1031-1042, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, lise 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, okul türü, ekonomik düzey, internet kullanım amacı ve internet kullanım süresi) açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, İstanbul ili Ümraniye ilçesindeki 1 Anadolu Lisesi, 1 Genel Lise ve 2 Meslek Lisesinden seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme kullanılarak seçilen 400 lise 9. ve

10. sınıf (197 kız, 203 erkek) öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada, Young (1998) tarafından geliştirilen ve Bayraktar (2001) tarafından çevrilen "İnternet Bağımlılığı Ölçeği" ile Heppner ve Peterson tarafından (1982) geliştirilen "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile problem çözme beceri puanları arasında pozitif anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete, ekonomik düzeye, internet kullanım amacı ve süresine göre; problem çözme becerilerinin ise cinsiyete, okul türüne, interneti kullanım amacı ve süresine göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

- Yurdakal, İbrahim Halil - Soyuçok, Mehmet, *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Şiddet Gören Öğrencilere Yönelik Alınacak Önlemlere ve Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüş ve Düşünceleri*, 2016, Zeitschrift Für Die Welt Der Türken, 8(2), 285–307.

ÖZET: Bu araştırmada, arkadaşlarından ya da yakın çevresinden şiddet gören öğrencilerin nasıl belirlenebileceği ve buna yönelik ne gibi önlemler alınabileceğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini iki devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinde eğitim gören toplam 359 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan 4 sorudan oluşan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. Analiz sonucu temalar ve kodlar oluşturulmuş, sonuçlar alıntılarla desteklenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının şiddetin önlenmesine ilişkin teorik boyutta yeterli bilgi sahibi oldukları ancak uygulama boyutunda yetersiz kalacaklarına yönelik görüş bildirdikleri görülmüştür. Öğretmen adayları, öğrencilerin şiddete maruz kaldıkları durumlarda öncelikle konunun araştırılması gerektiğini, şiddete yönelik kesin bulgular olduktan sonra konu hakkında çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının şiddete maruz kalan öğrenciler için hangi kurum ve kuruluşlara başvurulacağına, ne gibi önlemler alınacağına, aileler ile yapılacak çalışmalara ve şiddet durumunda uygulanması gereken müdahalelere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

- Akdeniz, Ali Rıza - Eryılmaz Toksoy, Seyhan, *Öğrencilerin Problemleri Çözüm Süreçlerinin İpucu Destekli Problem Çözme Aracı ile Belirlenmesi*, 2017, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(1), 185-208, Ankara.

ÖZET: Öğrencilere problem çözmeyi öğretmek ve öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmek için problem çözerken geçirdikleri sürecin iyi bilinmesi gerekmektedir. Öğrencilerin bu süreçte güçlük çektikleri adımların belirlenmesi, onlara nasıl yardımcı olunabileceği hakkında veri sunacaktır. Bu çalışmada öğrencilerin "Kuvvet ve Hareket" ünitesi ile ilgili problemleri çözme süreçlerinin, ihtiyaç duydukları ipuçları kapsamında incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin problem çözme sürecinde ihtiyaç duydukları ipuçlarına ulaşabilecekleri 19 problemden oluşan İpucu Destekli Problem Çözme Aracı (İDEPÇA) geliştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Trabzon ilinde, 10. sınıfta öğrenim görmekte olan 12 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler 19 problemi haftada bir ders saati olmak üzere beş ders saatinde İDEPÇA'yı kullanarak çözmüşlerdir. Araştırmanın verileri İDEPÇA'nın sağladığı sistem kayıtları, öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış mülakatlar ve alan notları ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizi ile bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgulardan,

öğrencilerin en fazla problemi anlama ve çözüm planı yapma aşamalarında güçlük çektikleri, problemlerin çözümü sırasında ihtiyaç duyulan ipuçlarının öğrencilere ve problemlere göre farklılaştığı, öğrencilerin problemleri çözmek için ihtiyaç duydukları ipuçlarının düzenli şekilde azalmadığı ve öğrencilere problemleri çözebilmeleri için belirli bir seviyede yardımcı olunabileceği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenlere öğrencilerin problem çözme stratejilerini kendilerinin düzenleyerek kullanabilmelerini sağlamaları; araştırmacılara ise İDEPÇA ve benzer yazılımların farklı seviyedeki öğrencilerin kullanması durumunu araştırmaları gibi önerilerde bulunulmuştur.

- Güzel, Hatice, *Lise Öğrencilerinin İstenmeyen Öğretmen Davranışlarına Yönelik Algılarının İncelenmesi*, 2017, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (38), 209-220, Konya.

ÖZET: Öğrenci-öğretmen etkileşiminde, öğretmenlerin sınıflarında sergiledikleri davranışlar, öğrencinin akademik başarısını etkilemesinin yanı sıra, hem bireysel anlamda hem de grup düzeyinde öğrencinin öğrenme tutumunu ve sosyal davranışını etkileyebildiğinden, öğretmenlerin sınıflarında sergiledikleri davranışları önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı Konya il merkezindeki liselerde öğrenim gören öğrencilerin istenmeyen öğretmen davranışlarına yönelik algılarını belirlemeye çalışmaktır. Araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. 2016-2017 öğretim yılında Konya il merkezindeki liselerde öğrenim gören 913 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada (Erben Keçici ve diğerleri, 2013) tarafından geliştirilen "İstenmeyen Öğretmen Davranışı Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ölçek, "Öğretmen olumsuz davranışı" ve "Öğretmen olumsuz davranışının etkileri" olmak üzere iki faktörlü 38 sorudan oluşan likert tipi bir ölçektir. Ölçeğe ait iki boyutun Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları 0.91 ile 0.92 ve ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.94'dur. Verilerin analizi SPSS 20 bilgisayar paket programı ile yapılmıştır. Öğrencilerin istenmeyen öğretmen davranışlarına yönelik algıları aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile belirlenmiştir. Öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için normal dağılım göstermediği görülen verilerin cinsiyet ve öğrenim gördükleri alan değişkenine göre değişimi Mann-Whitney U testi ile incelenmiştir. Araştırma sonuçları istenmeyen öğretmen davranışlarının çok az da olsa bulunduğunu, öğrencilerin bundan az da olsa olumsuz etkilendiklerini göstermiştir. Lise öğrencilerinin istenmeyen öğretmen davranışı ve istenmeyen öğretmen davranışının öğrenci üzerinde bıraktığı etki puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Farkın anlamsız bulunmasına rağmen, erkek öğrencilerin istenmeyen öğretmen davranışı, kız öğrencilerin ise davranışa karşı gösterilen tepki puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Sayısal bölüm öğrencilerinin istenmeyen öğretmen davranışı ve davranışa karşı gösterilen tepki puan ortalamalarının eşit ağırlık bölümü öğrencilerinin istenmeyen öğretmen davranışı ve davranışa karşı gösterilen tepki puan ortalamalarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

- Kaya, Alim - Malkoç, Asude - Erkan, Serdar - Ergene, Tuncay, *Sınav Kaygısıyla Başa Çıkma Programının Lise İkinci Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısı Düzeyine Etkisi*, 2017, *Deneysel Olarak Sınanmış Grupla Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları II* kitabı içinde, 285-301, Pegem Akademi, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, sınav kaygısıyla başa çıkma programının lise ikinci sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı düzeylerine etkisi incelenmiştir. Deney (n=10) ve kontrol grubu (n=10)'nu oluşturan katılımcılara (N=20) sınav kaygısıyla başa çıkmaya yönelik altı oturumluk program öncesinde ve sonrasında sınav tutumu envanteri uygulanmıştır. Deney grubu altı oturumluk sınav kaygısıyla başa çıkma programına alınmış, kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmamıştır. Sonuçlar sınav kaygısıyla başa çıkmaya yönelik olarak düzenlenen programın yüksek sınav kaygısına sahip lise ikinci sınıf öğrencilerinin sınav kaygısını azaltmada anlamlı düzeyde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Fakat elde edilen değişimin kalıcı olmadığı tespit edilmiştir.

- Koyuncu, Bengisu, *Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Derslere Yönelik Direnç Davranışlarının Yordanması*, 2017, Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 8(29), 1071-1090, Mersin.

ÖZET: Bu araştırma, lise öğrencilerinin kişisel problem çözme beceri algılarının sergiledikleri derslere yönelik direnç davranışlarını yordama düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu araştırmada amaca uygun olarak nicel araştırma modelleri içerisinde yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verileri, 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, 10. sınıfa devam eden öğrencilerden toplanmıştır. Veri toplanacak öğrenciler basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmiştir. Araştırmaya toplam 831 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama için, Lise Öğrenci Direnç Ölçeği (LÖDÖ) ve Problem Çözme Envanteri (PÇE) kullanılmıştır. Verilerin analizinde, ortalama, standart sapma, Pearson korelasyon ve basit doğrusal regresyon kullanılmıştır. Veriler SPSS 22.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmada uygulanan analizler için anlamlılık düzeyi .01 olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin kişisel problem çözme algıları ile derslere yönelik direnç davranışları arasında -.24 düzeyinde; matematiğe yönelik tutumları arasında ise -.23 düzeyinde anlamlı.

- Önder, Emine, *Ortaöğretimde Öğrenci Devamsızlığı Buna Dönük Okul Uygulamaları ve Önerilen Politikalar*, 2017, Eğitim ve Bilim Dergisi, 42(190), 361-378, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, ortaöğretimde öğrenci devamsızlığını, buna dönük okul uygulamalarını ve bu sorunun azaltılmasına yönelik önerilen politikaları saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma hem nicel hem de nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanmış karma bir çalışmadır. Araştırmada, 625 öğrenci ile 6 yönetici ve 5 rehber öğretmenden veri toplanmıştır. Araştırmanın verileri Özbaş (2010) tarafından geliştirilen "Devamsızlık Nedenleri Görüşme Ölçeği" ile yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Nicel veriler betimleyici analizler ve çoklu regresyon analizi aracılığıyla çözümlenirken nitel veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırmada, devamsızlık nedenlerinin devamsızlık süresi üzerinde anlamlı yordayıcı olduğu, tüm nedenlerin birlikte devamsızlık süresindeki değişimin %22'sini açıkladığı anlaşılmıştır. Devamsızlığı azaltmak amacıyla okullarda mevzuatta belirtilenlerin yanı sıra çok farklı uygulamalara yer verildiği, ancak uygulanılan bu stratejilerin katılımcılarca çok etkili bulunmadığı anlaşılmıştır. Devamsızlık nedenlerini ortadan kaldıracak daha kapsamlı ve profesyonel uygulamalara ihtiyaç olduğu ve bu bağlamda katılımcıların; okulları cazibe merkezi haline getirme, müfredatın hafifletilmesi ve ders saatlerinin azaltılması, okul programları ile merkezi sınav uyumluğunun artırılması, ortaöğretimde alan seçiminin daha erkene alınması ve devamsızlıkla alışkanlık haline gelmeden mücadele edilmesi gibi önerilerde bulundukları anlaşılmıştır.

- Saygılı, Seçil, *Lise Öğrencilerinin Rutin Olmayan Problemleri Çözme Becerilerinin ve Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi*, 2017, e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, 8(2), 91-114.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin rutin olmayan problem çözme beceri düzeylerinin ve kullandıkları stratejilerin başarı durumlarına göre dağılımını incelemektir.

- Türkan, Azmi - Çeliköz, Nadir, *Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Okulda Dışlanmışlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2017, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36(2), 45-58, Samsun.

ÖZET: Bu çalışmada, ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okulda dışlanmışlık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçladığından, nicel bir çalışma olup ilişkisel araştırma desenindedir. Çalışma grubunu, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan üç devlet okulunda, 2014-2015 akademik yılı bahar döneminde ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinden 101'i erkek 112'si kadın olmak üzere toplam 213 öğrenci oluşturmuştur. Çalışma kapsamında ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerin dışlanmışlık düzeylerini tespit etmek için "Okulda Dışlanmışlık Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin akademik başarılarını tespit etmek için herhangi bir ölçme aracı kullanılmamış, öğrencilerin güz dönemi not ortalamaları esas alınmıştır. Elde edilen veriler, Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Programı (SPSS.20) kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan istatistiksel analizler sonucunda dokuzuncu sınıf öğrencilerinin; cinsiyet, başka okuldan nakil olma durumu ve aile gelir durumu değişkenleri açısından dışlanmışlık düzeyleri arasında bir farklılaşma bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların okulda dışlanmışlık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi tespit etmek için korelasyon katsayıları incelenmiştir. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda öğrencilerin dışlanmışlık düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (r=0,01). Ayrıca öğrencilerin akademik başarıları ile dışlanmışlık puanlarının bireysel boyut (r=0,01) ve sosyal boyutları (r=-0,06) arasında ilişkiye rastlanmamıştır.

2.3. Kitaplar

- T. C. Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, *Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları*, 1951, 195s., Mesleki ve Teknik Açık Öğretim Okulu Matbaası, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Kurduğu Cumhuriyeti Türk gençliğine, emanet eden Atatürk gençliği yetiştiriniz, onlara bilim ve kültürün olumlu düşüncelerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Özgür düşünceler uygulamaya konulduğu vakit Türk ulusu yükselecektir derken toplumların geleceklerinin gençlerin yetiştirilmesine bağlı olduğuna inanıyordu. Araştırmanın konusu orta öğretimin ikinci aşamasındaki gençlerdir. Bu gençlerin gereksinim ve sorunlarının içinde bulundukları koşullarla birlikte ortaya koymak ve bu yaş grubuna götürülecek hizmetin planlanmasına yardımcı olmak amacıyla yapılan araştırmanın bulguları dört grup halinde toplanmıştır: 1. Orta öğretimdeki/gençlerin nitelikleri, 2. Öğrencilerin başarı kavramına yaklaşımı ve bu çevrede okulun konumu, 3. Davranış tutum ve beklentileri, 4. Özgür zaman alışkanlıkları sorunlarına yaklaşımları ve devletten beklenen hizmetler. Bugün Türk toplumunda kuşaklar arası anlayış farkının büyük boyutlara ulaştığı görülmektedir. Gençler artık düşüncelerine saygı duyulmasının, en azından anlat-

ma, tartışma ortamlarının yaratılmasını, toplumun kültür faaliyetlerine katılmayı, sorunlarına sahip çıkmayı kendi toplumuna yabancılaşmamayı istemektedir. Araştırma bulguları, aile yapısı ve eğitim sistemimizin geneli bu tür istekleri karşılayacak özellikte olmadığını göstermektedir.

- Baymur, Feriha, *Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri*, 1961, 72s., Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Test ve Araştırma Bürosu, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Gençlerin iyi bir yönde gelişmesini sağlamak için, her şeyden önce onları çeşitli bakımlardan tanımak gerekir. Zekaları, bilgileri, ilgileri, özel yetenekleri, toplumsal durumları, geçmiş yaşantıları dikkate alınmalıdır. Araştırmada öğrencilerin dertleri, üzüntüleri, ihtiyaçları kısaca tüm şikayetleri problem sözü ile ifade edilmiştir. Problem ise kişiden kişiye değişen bir kavramdır. Gençliğin ne gibi tipik problemleri olduğunu araştırma konusu eserin özünü teşkil eder. Anket formu altı alanda toplanmıştır: Okulla ilgili problemler- istikbal ile ilgili problemler -ev ve aile hayatı ile ilgili problemler -arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler -benlik ve iç hayatı ile ilgili problemler -sağlık problemleri. Elde edilen bulgular: erkekler ve kızlar -lise birinci, ikinci ve üçüncü sınıflar -büyük şehir ve küçük şehirde oturanlar, Akademik okullar, meslek okullarında okuyanlar olmak üzere kategorilere ayrılmışlardır.

- Sezgin, İsmet, *Gençlik ve Spor Bakanı İsmet Sezgin'in Gençlik Sorunları ile İlgili Konuşmaları*, 1971, 40s., İş Matbaacılık ve Ticaret, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Gençlik ve Spor Bakam İsmet Sezgin'in, 19 Mayıs 1970 Gençlik ve Spor Bayramını açılış konuşması ile 1971 mali yılı bütçe görüşmeleri sırasında Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinde yaptığı konuşmalar.

- Nur, Hasan - Akbayrak, Neşet, *Manisa Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenci Sorunları,* 1972, 24s., Manisa Rehberlik ve Araştırma Merkezi Yayınları, Manisa.

KAPAK ARKA YAZISI: Çocuğun eğitiminde, öğretmen idareci, veli ve öteki ilgililerin tutum ve davranışları, çocuğun gelişimini etkilemektedir. Öğretim ve eğitimin etkili olabilmesi için de eğitilen büyük öğrenci kitlelerini her yönü ile tanımak gerekir. Öğrencileri tanımada faydalı olacağı düşüncesi ile Manisa Rehberlik ve Araştırma Merkezince yapılan bu incelemede Manisa'da orta dereceli okullardaki öğrencilerin sorunları üzerinde durulmuştur. Taramalar sonucu öğrencilerin okullarına, geleceklerine, aile ve toplumsal ilişkilerine, duygusal yaşamlarına ve sağlıklarına ilişkin sorunlar saptanmış tek tek ve alan olarak ele alınmıştır.

- Bol, Mustafa - Gürel, Orhan, *Öğrenci Rehberi: Lise ve Ortaokullar için*, 1974, 29s., Divan Matbaacılık, İstanbul.
- Berktin, Cezmi Tahir, *Öğrenci Problemleri*, 1974, 327s., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.

- Tan, Hasan, *Öğrenci Problemleri Tarama Listesi*, 1975, 6s., Ankara.
- Gökçe, Birsen, *Ortaöğrenim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları*, 1984, 195s., Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Gözütok, Fatma Dilek, *Okulda Dayak*, 1993, 158s., Ankara.
- Özgür, Celal, *Gençlik Sorunu*, 1996, 53s., Deng Yayınları, İstanbul.
- Trabzon Belediyesi, *Gençlik Sorunları ve Çözüm Önerileri*, 1996, 61s., Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon.
- Kıyafet, Hasan, *Bizim Lise*, 1999, 184s., Dönüşüm Yayınları, İstanbul.
- Crawford, Donna K.- Schrumpf, Fred - Bodine, Richard J., *Okulda Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuk Program Rehberi*, 2007, 372s., İmge Kitabevi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Ruh sağlığı yönünden sağlıklı bir yaşam, bireyin içinde bulunduğu toplumla uyumlu bir şekilde yaşamasıyla mümkündür. Saldırganlık ve şiddet öğrenilebildiği gibi barışçıl davranışlar da öğrenilebilir. Bu nedenle, gençlere tutarlı, barışçıl davranış örnekleri, akran arabuluculuk programlarıyla öğretilebilir. Okulda Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuk Program Rehberi'nde bu konu ele alınıp incelenmiş ve farklı örneklerle anlatılmıştır. Bu program kitabı, ilköğretim ikinci kademe, lise ve üniversite öğrencilerinin okulla ilgili yaşadıkları çatışmaların çözümünde kullanılabilir. Alanına katkı sağlayacak olan çalışma, öğretmenlere, öğrencilere ve velilere çatışmalarını çözmede rehber olacaktır.

- Yıldırım, Osman, *Lisedekiler: Gözlemler, İzlenimler, Değiniler, Öneriler*, 2008, 148s., Barış Matbaası, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Liselinin sözlüğü, liselinin duvar ve masa yazıları, liselinin şiirleri, liselinin sevdiği şarkılar-şarkıcılar, liselinin sevdiği filmler, liselerde ne var ne yok?, liselerde tuvalet, liselerde okul bahçesi, liselerde kantin, liselerde şiddet, liselerde sanat etkinlikleri, liselerde kurslar, liselerde eğitim kalitesi, liselerde devamsızlık, liselerde eğitsel kollar, liselerde spor, liselerde kitap okuma alışkanlığı, liselerde madde bağımlılığı, liselerde nöbetler, liselerde kılık, kıyafet, liselerde ödevler, liselerde seçmeli dersler, liselerde törenler, liselerde rehberlik birimi, liselerde okul yönetimi, liselerde öğretmenler kurulu, liselerde öğretmenler, liselerde sendikalar, bir öğretmenin istekleri, liseler neden dört yıl oldu?

- Kollektif, *Sokak Kitabı: Liselilerin İstanbul Sokakları*, 2010, 223s., İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Liselilerin İstanbul Sokakları kitabı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sahne ve Gösteri Sanatları Yönetimi, Sanat Yönetimi ve Kültür Yönetimi Programları son sınıf öğrencilerinin yürüttüğü, İstanbul'daki farklı okul ve ilçelerden lise öğrencilerinin sokaklarını ve İstanbul'u tanımalarını, anlatmalarını ve yorumlamalarını hedefleyen bir gençlik projesidir. Eylül 2007-Haziran 2010

- McCombs, Barbara L. - Pope, James E., *Ulaşılması Güç Öğrencileri Motive Etmek*, 2010, 160s., Prestij Yayınevi, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: "Okula ilgilerini ve öğrenmek için motivasyonlarını kaybetmiş öğrencilere ulaşmaya çalışmak veya farklı sebeplerden okulda başarısızlığa uğramış veya ilgisi azalmış çok sayıdaki öğrenciyle uğraşmak, bugünün sınıflarında ve okullarında, bütün öğretmenlerin sıkça yaşadıkları, moral bozucu deneyimlerdir. Bu kitapta, siz ilk ve ortaöğretim öğretmenleri ile ulaşılması zor öğrencileri motive etmek üzerine geliştirdiğimiz yaklaşımları paylaşacağız. Elinizdeki kitap en isteksiz öğrencilere bile ulaşabilmek için yeni yollar oluşturmanıza yardımcı olacak etkileşimli bir çalışma kitabı olarak tasarlanmıştır. İnanıyoruz ki, motivasyon ile ilgili aktaracağımız bilgiler ve önereceğimiz stratejiler kişisel olarak sizin için olduğu kadar, öğrencileriniz için de değerli olacaktır." Bu dizi, sınıfta öğretmenlere nasıl yardım edecek... Günümüzde öğretmenler, yalnızca sınıfta giderek artan zorluklarla değil, aynı zamanda daha yaratıcı olmanın biriken baskısıyla da karşı karşıyadırlar. Bunu akılda tutarak, "Sınıfta Psikoloji" dizisinin yaratıcıları, bu kitapları hem esinlendirici hem de pratik olarak tasarlamışlardır. Öğretmenler, bu kitaplarda tartışılan eğitim prensiplerinin sınıf kullanımına kolayca uygulanabilmesini sağlayacak bir dizi özellik bulacaklardır. Kitaplar aşağıdaki pratik konuları içermektedir: Konuya uygun literatür özetleri sağlayan araştırmalar ve temel teori bilgisi... Vaka hikayeleri ve örnekler yoluyla konuya motive edici girişler... Sınıfınızda araştırma temelli prensipleri uygulayabilmek için gerekli temel unsurlar, talimatlar, "nasıl yapmalılar" ve beceriler içeren sınıf stratejileri. Ne öğrendiğinizi ve ilerlemenizi gözlemek için size fırsat sağlayan içerik özetleri ve cevaplamanız gereken sorular... Öğrendiklerinizi bilgi ve tecrübelerinizle ilişkilendirerek entegre etmenize yardım edebilecek temel kavramlar... Yeni bilgiler için size yardımcı olacak kavram ve terimler sözlüğü...

- Türnüklü, Abbas - İkiz, Ebru - Balcı, Feridun - Kaçmaz, Tarkan, *Liselerde Öğrenci Şiddetinin Önlenmesi-Anlaşmazlık Çözümü-Eğitim Kitabı*, 2011, 104s., Maya Akademi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Geleneksel disiplin anlayışımızın ve sorun çözme yaklaşımlarımızın yetişkin, otorite ve güç odaklı bir özellik ve içerik göstermektedir. Öğrenci anlaşmazlıkları ve dolayısıyla öğrenci şiddeti, öğretmenler, okul yöneticileri, veliler ve okul disiplin kurulları, yani en genel anlamıyla dışsal güç odakları aracılığıyla yönetilmektedir. Buna karşın, bu kitap bir paradigma değişimini önermektedir. Yetişkin, otorite ve güç odaklı bir disiplin anlayışı yerine, öğrencilerin kendi yarattıkları ortak sorunlarını, bizzat sorunun sahiplerine ya da bir akranlarının arabuluculuğunda yine sorunun sahiplerine müzakere ettirerek ve çözümleterek hem sorunların çözümlenmesinin sağlatılması hem de öğrencilerin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu yolla öğrenciler kendi sorunlarını yine kendileri müzakere ederek çözmeye başladığında, dışsal sorun çözme yaklaşımından içsel sorun çözme yaklaşımına yönelik bir dönüşüm, diğer bir ifade ile paradigma değişimi sağlanmış olacaktır. Bu yolla okullarda hergün yaşanan öğrenci çatışmaları ve anlaşmazlıkları, önlenmesi ve ortadan kaldırılması gereken sorun davranışlar olmaktan çıkıp, öğrencilere doğru davranışları kazandırmak ve onların sorun çözme becerilerini geliştirmek için bir fırsat ve araç görünümü almış olacaktır. Böylece, öğrenci anlaşmazlıkları, uzak durulması gereken olumsuz durumlar olmaktan çıkıp, desteklenmesi ve teşvik edilmesi gereken durumlar haline gelecektir. Öğrenciler kendi yarattıkları anlaşmazlıları çözümlerken gelecekte yaşayabilecekleri daha ciddi kişiler arası çatışmalar ve anlaşmazlıklar için de aşılanmış olacaklardır. Kendi sosyal yaşamındaki anlaşmazlıkları yapıcı/barışçıl yollarla çözmeksizin ve bu konuda beceri kazanmaksızın yetişen öğrencilerin, yetişkin yaşamlarında da anlaşmazlıklar-

dan kaçınmaları ya da bunları saldırgan ve şiddet içerikli yollarla çözmeye kalkışmaları olasıdır. Bu nedenle, bir paradigma değişimine gidilerek, öğrencilerin sosyal yaşamlarında okul gibi güvenli bir ortamda her gün onlarca ve yüzlerce defa yaşadıkları anlaşmazlıkların, onların kişisel gelişimlerinin sağlanmasında bir araç ve fırsat haline getirilmesine gereksinim vardır. Bu yolla her gün yaşanan bu sorunlar aynen aşı gibi, nasıl seyreltilmiş mikroplar vücuda enjekte edilerek vücudun bu mikroplarla başa çıkma becerileri geliştiriliyor ise öğrencilere de kendi anlaşmazlıklarını çözümleterek onların sorun çözme becerileri geliştirilecektir. Bu yolla öğrencilerin hem sorun çözme becerileri gelişecek hem de özgüven, özsaygı, özyönetim ve öz düzenleme becerileri gelişecektir.

- Türnüklü, Abbas - İkiz, Ebru - Balcı, Feridun - Kaçmaz, Tarkan, *Anlaşmazlık Çözümü, Müzakere ve Akran-Arabuluculuk Eğitim Programı Öğrenci Etkinlik Kitabı*, 2012, 105s., Maya Akademi, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitapta, liselerde sıkça yaşanan öğrenciler arası anlaşmazlıkların yıkıcı, saldırgan ve şiddet odaklı yönetimini azaltmak ve ortadan kaldırmak için eğitim programı geliştirilmiştir. "Anlaşmazlık Çözümü, Müzakere ve Akran Arabuluculuk" eğitim programının amacı liselerde öğrencilere, kişiler arası anlaşmazlıkların doğasını anlamalarını sağlatarak, anlaşmazlık çözüm yollarını tanıtarak, iletişim becerisi, öfke yönetim becerisi, müzakere becerisi ve akran arabuluculuk becerisi konusunda yeterlik kazandırarak, anlaşmazlıklarını yapıcı/barışçıl sorun çözme yollarını kullanarak yönetmelerini ve çözümlemelerini sağlatmaktır. Bu becerilerin lise öğrencilerine kazandırılmasının nedeni, geleneksel disiplin anlayışımızın ve sorun çözme yaklaşımlarımızın yetişkin, otorite ve güç odaklı bir özellik ve içerik göstermesidir. Öğrenci anlaşmazlıkları ve dolayısıyla öğrenci şiddeti, öğretmenler, okul yöneticileri, veliler ve okul disiplin kurulları, yani en genel anlamıyla dışsal güç odakları aracılığıyla yönetilmektedir. Buna karşın, bu kitap bir paradigma değişimini önermektedir. Yetişkin, otorite ve güç odaklı bir disiplin anlayışı yerine, öğrencilerin kendi yarattıkları ortak sorunlarını, bizzat sorunun sahiplerine ya da bir akranlarının arabuluculuğunda yine sorunun sahiplerine çözümleterek hem sorunların çözümlenmesinin sağlatılması hem de öğrencilerin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu yolla öğrenciler kendi sorunlarını yine kendileri çözmeye başladığında, dışsal sorun çözme yaklaşımından içsel sorun çözme yaklaşımına yönelik bir dönüşüm, diğer bir ifade ile paradigma değişimi sağlanmış olacaktır. Bu yolla okullarda her gün yaşanan öğrenci çatışmaları ve anlaşmazlıkları, önlenmesi ve ortadan kaldırılması gereken sorun davranışlar olmaktan çıkıp, öğrencilere doğru davranışları kazandırmak ve onların sorun çözme becerilerini geliştirmek için bir fırsat ve araç görünümü almış olacaktır. Öğrenciler kendi yarattıkları anlaşmazlıları çözümlerken gelecekte yaşayabilecekleri daha ciddi kişiler arası çatışmalar ve anlaşmazlıklar için de aşılanmış olacaklardır. Bu yolla öğrencilerin hem sorun çözme becerileri gelişecek hem de özgüven, özsaygı, özyönetim ve öz düzenleme becerileri gelişecektir.

- Balcı, Feridun, *Lisede Anlaşmazlık Çözümü Akran Arabuluculuk Öğrenci Çalışma Kitabı*, 2013, 120s., Kartopu Yayıncılık, İzmir.

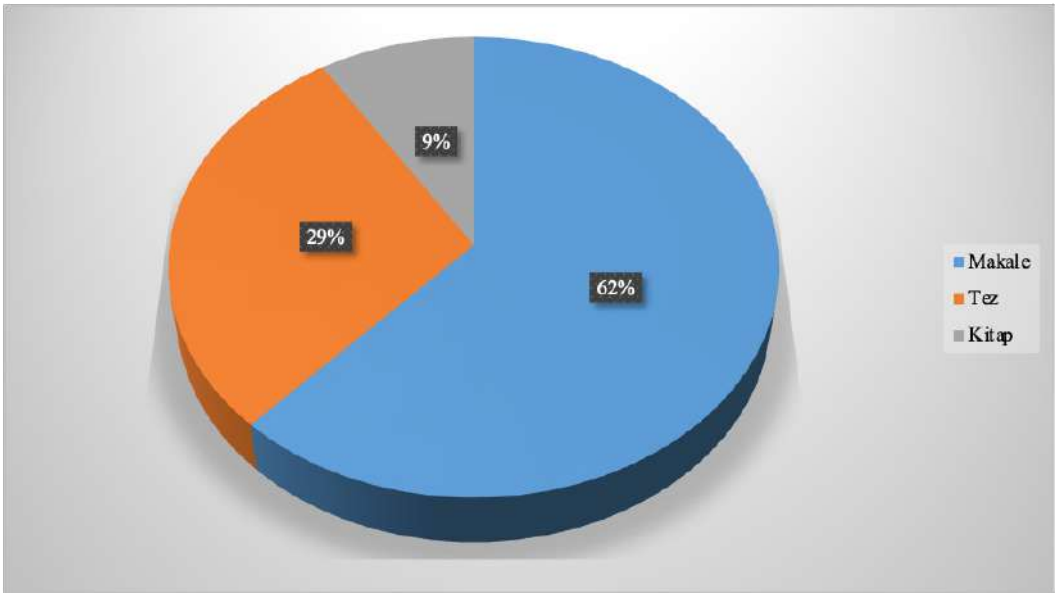
KAPAK ARKA YAZISI: "Barış, değerlerin ve insan haklarının korunuyor olması durumudur." Ionna KUÇURADI

- Türnüklü, Abbas, *Akran Arabulucu/Barış Yapıcı Lider Öğrenci Programı Öğretmen Uygulama Kitabı,* 2015, 112s., Hegem Vakfı Yayınları, Ankara.

3. "Okul Merkezli Sorunlar" Teması

"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" konulu eserlerde belirlenen alt temalardan bir diğeri "*Okul Merkezli Sorunlar*" olmuştur. Toplamda yüz elli beş (155) eserin bulunduğu bu alt temada tez türünde verilen eser sayısı kırk beş (45), makale türünde verilen eser sayısı doksan altı (96) ve kitap türünde verilen eser sayısı on dörttür (14).

Grafik 22: "Okul Merkezli Sorunlar" Teması (155)

"*Okul Merkezli Sorunlar"* kategorisi altında tasnif edilen eserlerin içeriğine bakıldığında özellikle okul tükenmişliği, okul yaşam kalitesi, okula uyumsuzluk, okula yabancılaşma, okul terki, okul aidiyet duygusu, okul sosyal hizmeti, okul iklimi, okul kültürü gibi çalışma temaları öne çıkmıştır. Diğer yandan okullarda verimsizlik ve okul fobisi konularına ilişkin çalışmalar da bulunmaktadır.

Genel dağılımda olduğu gibi makale türü bu alt temada en çok verilen eser türü olmuştur. (%62). Bu temada ilk makale 1959 yılında Fuat Gündüzalp'in kaleme aldığı "Okullarda Verimsizliğin Sebepleri" isimli çalışmadır. 2011 ve sonrasında Ayşe Aybay okul tükenmişliği alanında en çok eser üreten yazar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayşe Aybay'ın bu konuda yedi (7) makalesi mevcuttur. Bu temada öne çıkan makalelerin yer aldığı dergiler; Eğitim ve Bilim, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, Ülkücü Öğretmen ve İlköğretim Online Dergisi olarak sıralanabilir.

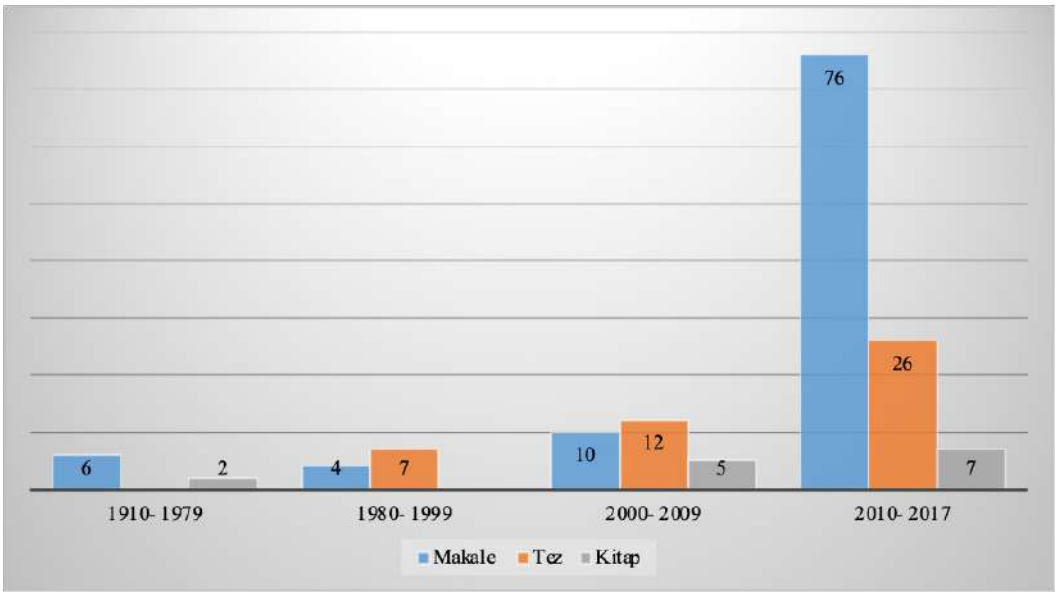
Tezler açısından bakıldığında da genel olarak okul terki ve okul ikliminin öne çıkan alt temalar olduğu görülmektedir. Bu temada ilk tez 1988 yılında Z. Serap Özden tarafından yayımlanan "Adana ve Mersin İlleri Sağlık Meslek Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Problemleri Üzerine Bir

Araştırma" isimli tezdir. "Okul Merkezli Sorunlar" temasına dair en çok eser Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Ankara ve Çukurova Üniversitelerinde yer almaktadır.

Kitap çalışmalarındaki azlık dikkat çekicidir. Bu türde yalnızca on dört (14) adet çalışma mevcuttur. Tüm eserler arasında %9'luk bir orana karşılık gelmektedir. Kitap çalışmaları 2000 ve sonrasında artış göstermiştir. Öne çıkan alt tema ise üç (3) eser ile okul sosyal hizmeti olarak görülmektedir.

Aşağıdaki grafikte dönemsel dağılım incelendiğinde *"Okul Merkezli Sorunlar"* temalı çalışmaların periyodik olarak artış gösterdiği görünmektedir. Özellikle 2010-2017 dönemine gelindiğinde bir önceki dönemin neredeyse 8 katı eserin makale türünde kaleme alınması dikkat çekici bir durumdur. 1980 öncesi dönemde tez türünde hiç eser üretilmemişken 1980 ve sonrasında az da olsa bir artış söz konusu olmuştur. 2010 ve sonrasında ise kitap çalışmalarının önceki yıllara göre görece arttığı söylenebilir.

Grafik 23: "Okul Merkezli Sorunlar" Temasının Dönemsel Dağılımı

3.1. Tezler

- Girgin, Günseli, *Farklı Sosyo-Ekonomik Kesimden 13-15 Yaş Grubu Öğrencilerinde Kaygı Alanları ve Kaygı Düzeyinin Başarıyla İlişkisi*, 1990, Yüksek Lisans, 85s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma 13-15 yaş grubundan gençlerin, sorunlarının ve kaygı düzeylerinin okul başarısına etkisini saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca sorun alanları, kaygı ilişkisi ve cinsiyete göre bunların farklılığı da araştırmada belirtilmiştir. Bu amaçla 1989-1990 öğretim yılında izmir ili içindeki üç ortaokuldan yüzer kişi olmak üzere toplam üç yüz öğrenci seçilerek uygulama yapılmıştır. Çalışmada öğrencilerin sosyo ekonomik düzeylerini belirlemek amacı ile bir anket, sürekli kaygı düzeylerini saptamak için"Sürekli Kaygı Envanteri" ve sorunlarını belirlemek amacı ile de "Problem

Tarama Envanteri 0 Takımı" kullanılmıştır. Envanterlerin ve anketin değerlendirilmesi sonucunda, sosyo ekonomik düzey ve cinsiyetin öğrencinin sorunları, kaygı düzeyi ve başarısı üzerinde önemli etki yaptığı belirlenmiştir. Uygulanan sürekli kaygı envanterinin bulgularına göre çalışmaya katılan tüm öğrencilerin kaygı puanı ortalaması 42,570 tir. Kız öğrencilerin kaygı puanı ortalaması 124 iken erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalaması 126 olarak belirlenmiştir. Sosyo ekonomik düzeylere göre, kaygı puanları da farklılık göstermektedir. Ayrıca üç farklı sosyo ekonomik düzeyde de kız öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalaması erkeklerden yüksek bulunmuştur. Sorun alanlarına bakıldığında sosyo ekonomik düzeyin önemli bir etken olduğu görülmektedir. Zira alt sosyo ekonomik düzeydeki öğrencilerin sorunları diğer iki düzeydeki öğrencilerden fazla bulunmuştur, özellikle sağlık, aile, sosyal alan ve kişilikle ilgili sorunlar bu düzeyde daha yoğun olarak belirlenmiştir. Cinsiyet faktörü kaygı puanında olduğu gibi sorun alanlarında da önemli rol oynamaktadır. Kız öğrencilerin sorunları -okul sorunları hariç- erkeklerden daha fazladır. Cinsiyet-başarı ilişkisine bakıldığında ise kız öğrencilerin okul başarıları erkek öğrencilerden yüksek bulunmuştur. Kaygı ve başarı arasında ise bir ilişki saptanamamıştır. Sonuçta cinsiyet, kaygı, sorun alanları ve sosyo ekonomik faktörler öğrencinin başarısında önemli rol oynamaktadır.

- Sargın, Nurten, *Lise I. ve III. Sınıf Öğrencilerinin Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeylerinin Belirlenip Karşılaştırılması*, 1990, Yüksek Lisans, 95s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.

ÖZET: Kaygı insanın yaşadığı duygulardan birisidir ve çoğu zaman insanı tedirgin eder. Kaygı, insanın "bedensel ve ruhsal varlığını tehlikede görmesi sonucu yaşadığı huzursuzluk olarak tanımlanabilir. Kaygı üzerine çalışan kuramcılar kaygıyı zaman zaman korku ile eş anlamda kullanmışlardır. Korku, kişinin yaşantısında o anda olan dışarıdan gelen tehlike ile doğrudan orantılı, başkalarınca anlaşılan bir tepkidir. Kaygı ise kişinin daha önceki yaşantısından kaynaklanan içsel bir tehlikeye karşı gösterilen, var olan durumla orantısız, nedeni başkalarınca anlaşılmayan bir tepkidir. Kaygının yerleşmesinde ana-baba ve okul yaşantılarının önemi büyüktür. Kaygı her zaman olumsuz sonuçları olan bir duygu değildir. Çağdaş yaşamın tehlikelerine karşı insanı uyanık tutması bakımından olumlu bir yönü de olduğu ifade edilebilir. Bu araştırmada Lise I. ve Lise III. sınıf öğrencilerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri belirlenip karşılaştırılmıştır. Bunun için Gaziemir ve Şerefpaşa liselerinin tesadüfi seçilen sınıflarına öğrenci bilgi formu, durumluk ve sürekli kaygı envanterleri uygulanmıştır. Araştırma örneklemini 411 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulanan ölçeklerin istatistik sonuçları E. Ü. Bilgisayar Mühendisliği bölümüne verilmiş ve varyans analizinde Z testinde istatistiksel anlamlığı olan sonuçlar değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kaygı seviyesinin cinsiyet, arkadaş ilişkileri, ana-baba tutumları, karşı cinsle ilişkileri, arkadaş ilişkileri, rehberlik hizmeti görememe ve cinsel ilişkiler gibi alanlarda yükseldiği belirlenmiştir. Gaziemir Lisesi, Eşref Paşa Lisesinden Lise I, sınıflar Lise III. sınıflardan daha yüksek kaygı düzeyine sahip belirlenmiştir.

- Özer, Mustafa, *İlköğretim Okulları İkinci Kademe (Ortaokul) Öğrencilerinin Öğrenimi Terketme Sorununun Analizi,* 1991, Yüksek Lisans, 90s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Özer, Niyazi, *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okul Güvenliğine İlişkin Algıları,* 2003, Yüksek Lisans, 218s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul güvenliğine ilişkin algılarını belirlemektir. Araştırmanın alt amaçları ise öğrenci algılarının okul türü, cinsiyet, sınıf düzeyi, okul büyüklüğü ve sosyo-ekonomik düzeye (SED) göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesidir. Bu amaçla Malatya il merkezinde bulunan 45 ilköğretim okulunda (42 resmi, 3 özel) eğitim görmekte olan 2.511 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırmanın analiz aşamasında öncelikli olarak, varyansların homojen olarak dağılıp dağılmadığının belirlenebilmesi için Levene'nin Varyansların Homojenliği Testi uygulanmıştır. Varyansların homojen olması durumunda deneklerin anket maddelerine verdikleri yanıtlar arasında okul türü ve cinsiyet değişkenleri açısından anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için t-testi kullanılmıştır. Varyansların homojen olmadığı durumlarda ise t-testi yerine Mann Whitney-U Testi yapılmıştır. Benzer biçimde varyansların homojen olması durumunda deneklerin anket maddelerine verdikleri yanıtlar arasında sınıf düzeyi, okul büyüklüğü ve SED değişkenleri açısından anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyansların homojen olmadığı durumlarda ise varyans analizi yerine Kruskall Wallis-H Testi yapılmıştır. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, okul güvenliğine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlayan bu araştırma sonucunda ulaşılan bazı sonuçlar şöyle özetlenebilir: Resmi ilköğretim okulu öğrencilerinde özel ilköğretim okulu öğrencilerine oranla; (1) okula ustura, bıçak, jilet gibi aletler getirildiği, (2) okulda bazen değerli eşya ya da para çalındığı, (3) bazı öğrencilerin okul eşya ve demirbaşlarına zarar verdiği, (4) okulda yaşça büyük ya da fiziksel olarak güçlü bazı öğrencilerin, diğer öğrencilere sözlü veya fiziksel saldırıda (örn. hakaret, küfür, dövme) bulundukları görüşlerine daha fazla katılmaktadır. Erkek öğrenciler kız öğrencilere oranla; (1) okula ustura, bıçak, jilet gibi aletler getirildiği, (2) okul binası içinde ve bahçesinde öğretmenlerin ve yöneticilerin hiç denetlemedikleri yerler olduğu, (3) bazı öğrencilerin okula cinsel içerikli dergi, gazete ve CD getirdikleri görüşlerine daha fazla katılmaktadır. 6. sınıf öğrencileri 7 ve 8. sınıf öğrencilerine oranla, 7. sınıf öğrencileri 8. sınıf öğrencilerine oranla; (1) okulda değerli eşya ya da para çalındığı, (2) başka öğrencilerden korkup okula gelinmediği görüşlerine daha fazla katılmaktadır. 8. sınıf öğrencileri ise 6. sınıf öğrencilerine oranla, öğrencilere cinsel tacizde (sarkıntılık, sözlü taciz, elle taciz vb.) bulunan bazı öğrencilerin olduğu görüşüne daha fazla katılmaktadırlar. Öğrenci sayısı 1500 ve daha fazla olan okullardaki öğrencilerde, öğrenci sayısı 0-500, 501-1000 ve 1001-1500 olan okullardaki öğrencilere oranla, (1) okula ustura, bıçak, jilet gibi aletler getirildiği, (2) okul bina ve demirbaşlarına zarar verildiği, (3) okulda yaşça büyük ya da fiziksel olarak güçlü bazı öğrencilerin, diğer öğrencilere sözlü veya fiziksel saldırıda (örn. hakaret, küfür, dövme) bulunduğu görüşlerine daha fazla katılmaktadır. Alt SED'deki öğrenciler orta ve üst SED'deki öğrencilere oranla; (1) okulda değerli eşya ya da para çalındığı, (2) bazı öğrencilerin diğer öğrencileri tehdit ettiği, (3) okulda yaşça büyük ya da fiziksel olarak güçlü bazı öğrencilerin, diğer öğrencilere sözlü veya fiziksel saldırıda (örn. hakaret, küfür, dövme) bulunduğu görüşlerine daha fazla katılmaktadırlar.

- Çelik, Fırat, *Orta Öğretim Öğrencilerinin Okula Yabancılaşma Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2005, Yüksek Lisans, 98s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeylerini, öfke ifade tarzları ve bazı sosyo-demografik değişkenler (cinsiyet, okulun içinde bulunduğu sosyo-ekonomik düzey) açısından incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma örneklemi, devam edilen okulun sosyo-ekonomik düzeyleri göz önünde bulundurularak 300 kız, 298 erkek olmak üze-

re toplam 598 orta öğretim öğrencisinden oluşturulmuştur. Katılımcıların yaş ortalaması 17,6'dır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Sürekli Öfke ve Öfke ifade Tarzları Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet, okulun içinde bulunduğu sosyo-ekonomik düzey ve öfke ifade tarzlarına bağlı yabancılaşma verilerini karşılaştırmak amacıyla çok değişkenli varyans analizi uygulanmıştır. Anlamlı etkileri test etmek amacıyla varyans (MANOVA) analizi uygulanmıştır. Anlamlılık kontrolü için hata payı 1. $p<.01$ olarak alınmıştır. Araştırma sonuçları öğrencilerin öfke ifade tarzlarına göre okula yabancılaşma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir.

- Uzun, Özlem, *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okula Yabancılaşma Düzeylerine Etki Eden Sosyo-Demografik Değişkenlerin Belirlenmesi,* 2006, Yüksek Lisans, 133s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeylerini ölçecek bir ölçme aracı geliştirerek öğrencilerin yabancılaşma düzeylerine etki eden sosyo-demografik değişkenlerin belirlenmesidir. Bu çalışmada evrenden oranlı küme örneklem alma yoluna gidilmiştir ve çalışma iki aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşama için ön çalışma örneklemi üç farklı okulda öğrenim gören 310 5. sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Öğrencilere 96 maddeden oluşan yabancılaşma ölçeğinin ilk formu uygulanmıştır. Yapı geçerliği örneklemi için iki farklı okulda öğrenim gören 132 5. sınıf öğrencisinden veri toplanmıştır. Benzer ölçek geçerliği için 83, test-tekrar test güvenirlik çalışması için ise öğrenci yabancılaşma ölçeğinin 51 5. sınıf öğrencisine dört hafta arayla iki kez uygulanmasıyla veriler toplanmıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında sosyo-demografik özelliklere göre yabancılaşmayı ölçmek için birinci aşamada geliştirilen ÖYÖ'den (Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği) alınan puanlar ile cinsiyet, ailenin algılanan ekonomik düzeyi, okul SED, ailenin eğitim düzeyi ve sınıf mevcudu açısından anlamlı farklılık göstermekte midir sorusuna, dördü özel, dokuzu devlet okulu olan toplam on üç ilköğretim okulundan toplanan verilerle yanıt aranmıştır. Bu okullarda 493 kız (%50.2), 489 erkek (%49.8) olmak üzere toplam 982 öğrenciden veri toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir: Çalışmada geliştirilen Öğrenci Yabancılaşma Ölçeğinin güvenilir ve geçerli olduğu görülmüştür. Ölçeğin, güçsüzlük, anlamsızlık, sosyal soyutlanma ve kuralsızlık olmak üzere dört faktörden meydana geldiği ortaya konmuştur. Cinsiyet açısından erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre ÖYÖ ile güçsüzlük, kuralsızlık ve sosyal soyutlanma alt ölçeklerinden aldıkları puanlara bakıldığında, erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha yüksek oranda yabancılaşma yaşadığı saptanmıştır. Ailenin algılanan sosyo ekonomik düzeyi (SED) değişkenine bakıldığında orta SED'deki öğrenciler üst SED'deki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde güçsüzlük yaşamaktadır. Öğrencilerin okul SED'i ile yabancılaşma düzeyleri kuralsızlık alt ölçeği hariç diğer alt ölçeklerden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Buna göre alt SED'ki okullarda eğitim gören öğrenciler, orta ve üst SED'deki okullarda eğitim gören öğrencilere göre daha yüksek düzeyde yabancılaşma göstermiştir. Öğrencilerin aile (anne-baba) eğitim düzeyi ile yabancılaşma düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farka göre okuma yazma bilmeyen anneye sahip öğrenciler, ortaokul ve lise mezunu anneye sahip öğrencilere göre daha yüksek düzeyde yabancılaşma gösterirken okuma yazma bilmeyen ve ilkokul mezunu babaya sahip öğrenciler, lise mezunu babaya sahip öğrencilere göre daha yüksek düzeyde yabancılaşma göstermiştir. Öğrencilerin sınıf mevcuduna göre yabancılaşma düzeylerine bakıldığında güçsüzlük alt ölçeği hariç diğer alt ölçeklerden aldıkları

puanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Bu farka göre; 25-34 kişilik sınıflarda eğitim gören öğrenciler 45-54 kişilik sınıflara göre daha yüksek düzeyde yabancılaşma göstermiştir.

- Can, Sevgi, *İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Okula Bağlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 2008, Yüksek Lisans, 125s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ege Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okula bağlılık düzeylerinin cinsiyet, yaş, ailesinin parçalanmış ya da tam aile olması ve devlet okulu ya da özel okula devam etmelerine göre anlamlı düzeyde bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okula bağlılık düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Okula Bağlılık Ölçeği İngilizce orijinali School Bonding Scale (SBS) Türkçe' ye uyarlanmış ve araştırmada kullanılmıştır. Diğer veri toplama aracı olarak ise öğrencilerin cinsiyet, yaş, ailesinin parçalanmış ya da tam aileye olması ve devlet okuluna mı yoksa özel okula mı devam ettiğini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Ölçeğin uyarlaması 373 ilköğretim II. kademe öğrencisi üzerinde ve araştırmanın alt problemleri ile ilgili analizler ise 360 ilköğretim II. kademe öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin okula bağlılık düzeylerinin cinsiyet, yaş, ailesinin parçalanmış ya da tam aile olması ve devlet okulu ya da özel okula devam etmelerine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde; öğrencilerin okula bağlılık toplam puanlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı; kız öğrencilerin okula bağlılık toplam puanlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin okula bağlılık toplam puanlarının yaş, ailesinin parçalanmış ya da tam aile olması ve devlet ya da özel okula devam etmelerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı bulunmuştur. Araştırmanın okula bağlılığın alt boyutlarına ilişkin bulguları incelendiğinde, öğrencilerin öğretmene bağlanma ve okul sorumluluğu düzeylerinin cinsiyet ve ailesinin parçalanmış ya da tam aile olmasına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Kız öğrencilerin öğretmene bağlanma ve okul sorumluluğu düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ayrıca tam aileye sahip öğrencilerin öğretmene bağlanma ve okul sorumluluğu düzeylerinin parçalanmış aileye sahip öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin okul aktivitelerine katılım düzeyinin ise cinsiyet, yaş ve devam edilen okulun özel okul ya da devlet okulu olmasına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin okul aktivitelerine katılım düzeyinin kız öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu, 12 yasındaki öğrencilerin 14 yasındaki öğrencilere göre okul aktivitelerine katılım düzeyinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu ve özel okula devam eden öğrencilerin devlet okuluna devam eden öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Aile iletişimi düzeyinin sadece cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı; kız öğrencilerin aile iletişimi düzeylerinin erkek öğrencilerinkinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Algılanan fırsatlar düzeyinin ise sadece devam edilen okulun devlet okulu ya da özel okul olmasına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı; özel okula devam eden öğrencilerin algılanan fırsatlar düzeyinin devlet okuluna devam eden öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.

- Türk, Fatma, *Lise Öğrencilerinin Eğitimde Yabancılaşma Sorunu: Ankara İli Yenimahalle İlçesi İki Genel Lise Örneği,* 2010, Yüksek Lisans, 159s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin eğitimde yaşadıkları yabancılaşma sorununu değerlendirmektir. Araştırma ile yabancılaşmanın eğitim alanına yansımaları, öğrenci yabancılaşmasını doğuran nedenler ve eğitimde yabancılaşmanın öğrencilere yansımalarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin eğitimde yaşadıkları yabancılaşmanın göstergesi anlamsızlık, güçsüzlük, kurala uymama ve sosyal uyumsuzluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Yabancılaşma göstergesi olarak ortaya çıkan bu olumsuz duygu ve davranış izlerini öğrencilerin okul algılarında, eğitim etkinliklerinde, okul kurallarında, okul yöneticileri ve öğretmenleri ile olan ilişkilerinde nasıl yansıdığını anlamak için öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Eğitimde yabancılaşmanın öğrenci üzerindeki yansımalarını daha kapsamlı anlayabilmek için nitel yöntemden yararlanılmış, böylelikle, konuya ilişkin ayrıntılı ve kapsamlı bilgilere ulaşmak için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler 2009-2010 öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bulunan iki genel lisede yapılmıştır. Görüşme soruları iki aşamada oluşturulmuştur. Birinci aşamada uygulama yapılan okulların birinde 10-12 kişilik bir öğrenci grubu ile odak grup çalışması yapılmış öğrencilerin eğitim yaşantılarına ilişkin yabancılaşma unsurlarından öne çıkanlar tespit edilmiştir. İkinci aşamada, odak grup çalışması sonucu elde edilen bulgular değerlendirilerek temel sorular oluşturulmuştur. Görüşülen lise 3. sınıftan 20 öğrenci, okul rehberlik öğretmenleri ve ders öğretmeleri tarafından seçilmiştir. Öğrenciler, cinsiyetlerine, okul branşlarına, okul başarılarına, okul aktivitelerine katılım düzeylerine, okula uyum ya da uyumsuzluklarına göre belirlenmiştir. Öğrenciler, her bir alanda farklı özellikler taşıyan öğrencilere öncelik verilmek suretiyle belirlenmişlerdir. Görüşme soruları öğrenci gönüllülüğü esas alınarak öğrencilere yöneltilmiştir. Öğrencilerle görüşme yapılırken ve not tutma esnasında, görüşmeler öğrencinin rızasına bağlı olarak kayıt altına alınmıştır. Toplanan veriler orijinalliği bozulmadan yazılı hale getirilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuca göre öğrenciler eğitimde yabancılaşma yaşamaktadırlar. Yabancılaşmanın göstergesi olarak ortaya çıkan anlamsızlık duygusunu öğrenciler okula, derslere, ders içeriklerine ve okul etkinliklerine karşı hissetmektedirler. Okulda öğrencilerin okul yöneticileri ve öğretmenleri ile olan ilişkilerinde eşit, iletişime dayalı bir ilişki içinde olmadıkları görülmektedir. Öğrenciler bir otorite olarak gördükleri okul yöneticileri ve öğretmelerinin karşısında kendilerini güçsüz ve edilgen ve kabullenici olarak görmektedirler. Okulda düzen sağlamak adına konulan kuralların büyük bölümü öğrenciler tarafından ihtiyaç karşılayan bir unsur olarak görülmemektedir. Özellikle okullardaki kılık-kıyafet uygulamasındaki katılık öğrencilerin sık sık bu kuralı ihlal etmelerine yol açmaktadır. Öğrenciler, bazen okul kurallarını esnetmeye ve bazen de çiğnemeye yönelmektedir. Okulda öğrencilerin sosyal uyumunu gerçekleştirmek için gönüllü ya da zorunlu olarak katılmaları sağlanan bazı etkinlikler yer almaktadır. Öğrenciler istekleri doğrultusunda katıldıkları etkinlerden olumlu etkilenirken, kulüp çalışmaları gibi zorunlu etkinliklerin kendileri için anlamsız olduklarını belirtmektedir. Etkinlik içeriği ve çeşitlerinin öğrenci tarafından belirlenmemesi nedeniyle, etkinliklerden beklenen sonuçlara çoğu zaman ulaşılamamaktadır. Bu nedenle, okullarda yapılan sosyal etkinliklerin öğrencinin sosyal gelişimine beklenen katkıyı sağlayamadığı görülmektedir. Öğrenciler katıldıkları etkinliklere anlam yükleyememekte ve yabancılaşma içine girmektedirler. Lise 3. sınıf öğrencileri ile yapılan bu çalışmadan elde edilen önemli bir diğer bulgu ise öğrencilerin Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) nın üzerilerinde yarattığı olumsuz etkilerdir. Öğrenciler eğitim ve gündelik yaşantılarını sadece bu sınav üzerinden planlamakta ve yaşam biçimlerini bu sınavın varlığına göre şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Gelecekte bir iş, kariyer, statü elde etmenin tek yolunun üniversite diploması olduğunu düşündüklerinden, üniversiteye yerleşememe ihtimali öğrenciler üzerinde büyük bir strese yol açmaktadır.

- Yiğit, Selim, *İlköğretim 5., 6., 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okula Yabancılaşma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2010, Yüksek Lisans, 93s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, ilköğretim öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeyleri; yönetici ve öğretmen davranışları ve diğer bazı değişkenler (okul, sınıf düzeyi, cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba mesleği, ailenin aylık gelir düzeyi, öğrencinin hareketlerini kısıtlayan bir rahatsızlığa sahip olması ve öğrencinin bir işte çalışması) açısından incelenmiştir. Araştırma 2009-2010 öğretim yılında Zonguldak ili Ereğli ilçesinde bulunan 5 merkez ilköğretim okulunda 5., 6., 7., ve 8. sınıflarda öğrenim gören 474'ü kız, 499'u erkek olmak üzere toplam 973 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada öğrencilerin kişisel ve demografik özelliklerini belirlemek üzere Kişisel Bilgi Formu (KBF) ve okula yabancılaşma düzeylerini belirlemek üzere de Okula Yabancılaşma Ölçeği (OYÖ) kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel çözümlemesi SPSS 16. 0, MedCalc 9.3 ve Minitab 15 programları kullanılarak yapılmış ve hata payı .05 olarak alınmıştır. Öğrencilerin okula yabancılaşma düzeylerinin cinsiyete, öğrenim gördükleri okula, sınıf düzeyine, bir işte çalışma durumuna, hareketlerini kısıtlayan bir rahatsızlığı olup olmamasına, anne- baba eğitim düzeylerine, anne- baba mesleğine, ailenin aylık gelir düzeyine, okul idarecilerinin, derse giren ve girmeyen öğretmenlerin, arkadaşlarının davranışlardan etkilenme düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, alan çalışanlarına ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

- Doğan, Soner, *Genel Lise Öğrencilerinin Algılarına Göre Okul Tahripçiliği ile Okul İklimi Arasındaki İlişki*, 2011, Doktora, 175s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, genel lise öğrencilerinin algılarına göre okul iklimi ile okul tahripçiliği arasındaki ilişkileri belirlemek ve elde edilen verilere göre çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler; ikinci bölümde Acarbay (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 76 maddeden ve 15 boyuttan oluşan Okul İklimi Anketi nin 51 maddesi ve 9 boyutu; üçüncü bölümde Oruç (2008) tarafından geliştirilen ve 26 maddeden oluşan Okul Tahripçiliği Anketi 2 madde daha eklenerek kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anketler, evren olarak belirlenen Sincan İlçesi'nde bulunan altı genel lisenin tümünde 1228 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın alt problemleri çözümlenirken, t-testi, Tek Faktörlü Anova (varyans analizi) ve Pearson Korelasyon Katsayısı uygulanmış; frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Genel lise öğrencilerinin okul iklimi ile ilgili olumlu algılama düzeyleri ile sınıf düzeyi, ailedeki birey sayısı, ailenin gelir düzeyi, annenin eğitim düzeyi ve babanın eğitim düzeyi değişkenleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, ilgili değişkenlerin düzeyi arttıkça öğrenciler, okul iklimi ile ilgili olumlu algılama düzeylerinin arttığını belirtmektedirler. Okul iklimi konusundaki görüşler cinsiyet değişkenine göre de farklılaşmakta, erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre öğrenciler arası ilişkiler boyutunda okul iklimini daha olumlu değerlendirmektedirler. Genel lise öğrencilerinin tahripçilik davranışını algılama düzeyleri ile sınıf düzeyi, ailedeki birey sayısı, annenin eğitim düzeyi değişkenleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, ilgili değişkenlerin düzeyi arttıkça öğrenciler tahripçilik davranışının daha az yaşandığını belirtmektedirler. Tahripçilik konusundaki görüşler cinsiyet değişkenine göre de farklılaşmakta, kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre okulda daha çok tahripçilik yaşandığını ifade

etmektedirler. Tahripçilik ile ailenin gelir durumu ve babanın eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Genel lise öğrencilerinin algılarına göre, okul iklimi boyutları ile okul tahripçiliği arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı ilişkiler vardır. En yüksek ilişki düzeyinin %4 ile tahripçilik ve öğrenciler arası ilişkiler boyutları arasında; en düşük ilişki düzeyinin ise %09 ile tahripçilik ile okul ve çevre ilişkisi boyutları arasında olduğu saptanmıştır. Bu durum ise tüm okul paydaşları tarafından ortak bir anlayış çerçevesinde geliştirilen ve yaşatılan sağlıklı bir okul ikliminin, okulda yapılan eğitim-öğretim çalışmalarına zarar veren tahripçilik davranışının önlenmesinde önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir.

- Mengi, Savtekin, *Ortaöğretim 10. ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Okula Bağlılıkları ile İlişkisi,* 2011, Yüksek Lisans, 108s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada; ortaöğretim 10. ve 11. sınıf öğrencilerinin okula bağlılıkları, sosyal destek algıları ve özyeterlilik inançları incelenmiştir. Okula bağlılıklarının sosyal destek algısı ve özyeterlilik inançları ile okul türü, alan adı, cinsiyet, sınıf düzeyi, başarı durumu, ailenin ekonomik durumu, ana-babanın çalışma ve birlikte olma durumu, kardeş sayısı ve doğum sırasına göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği de araştırılmıştır. Çalışma grubu İstanbul İli Bakırköy ve Bahçelievler İlçelerinde bulunan Genel Lise, Anadolu Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi ve Teknik Liselerinde eğitim gören ve tesadüfî yollarla seçilmiş (317 erkek, 306 kız) 623 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada ölçme aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Okula Bağlılık Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Özyeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler bir istatistik programdan yararlanılarak, varyans analiz, bağımsız gruplarda t testi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; kişinin aile, öğretmen ve arkadaştan aldığı sosyal destek ile özyeterlilik inancı yükseldikçe okula bağlılığı da arttığı sonucu bulunmuştur. Ayrıca kız öğrencileri erkek öğrencilere göre, 10. sınıf öğrencileri 11. sınıf öğrencilere göre okula daha bağlı oldukları görülmüştür.

- Çavumirza, Elmas Sulu, *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Sahip Oldukları Bazı Değişkenler ve Algıladıkları Okul İklimi Bakımından Seviye Belirleme Sınavında Aldıkları Puanların Değerlendirilmesi*, 2012, Yüksek Lisans, 108s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi.

ÖZET: Araştırmada, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin sahip oldukları bazı değişkenler ve algıladıkları okul iklimi, 2011 SBS puanları, korelasyon türü ilişkisel tarama modeline ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın evrenini Sakarya ili Adapazarı ve Kaynarca ilçelerinde öğrenim gören ilköğretim 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 2011'de SBS'ye giren 14.835 öğrenciden eğitim aldıkları okulların il-ilçe- köy gruplaması yapılarak tabakalı örnekleme modeli ile okullar seçilmiştir. 1.745 öğrenciye ulaşılmış ve 'Okul İklimi Ölçeği' (Çalık ve Kurt, 2010) uygulanmıştır. Uygulanan ölçeklerden 1.716'sı değerlendirilmeye alınmıştır. 29 ölçek çeşitli sebeplerle değerlendirilmeye alınmamıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 14.0'da Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, T testi, Anova, Tukey HSD Testi kullanılmıştır. Bulgular; kız öğrencilerin 7. sınıf SBS puan ortalamaları erkek öğrencilerin 7. sınıf SBS puan ortalamalarından daha yüksektir. Öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumunun artması ile öğrencinin sınavda aldığı puan da artmaktadır. İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin dershaneye- etüt

merkezine gidip gitmemeleri analiz edildiğinde ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin dershaneye- etüt merkezine gidip gitmemelerinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca ilde yaşayanlar ilçede ve köyde yaşayanlara göre daha başarılı olmuşlardır. İlçede yaşayanlar ise köyde yaşayanlara göre daha başarılı oldukları saptanmıştır. Okul İklimi Ölçeği boyutları ve alt boyutları analiz edildiğinde öğrencilerin algıladıkları okul iklimine göre öğrencilerin 7. sınıfta aldıkları SBS puanları arasında ilişki pozitif yöndedir. Öğrencilerin algıladıkları okul ikliminde öğretmen davranışlarının destekleyici olmaları öğrencilerin 7. sınıfta aldıkları SBS puanları arasında ilişki anlamlıdır. Buna göre öğretmenlerin öğrenciyi ve başarıyı destekleyici öğretmen davranışları öğrencilerin SBS puanlarında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin başarı odaklı olmaları ile öğrencilerin 7. sınıfta aldıkları SBS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencilerin algıladıkları okul ikliminde Güvenli öğrenme ortamı ve olumlu akran etkileşiminin olmasına göre öğrencilerin 7. sınıfta aldıkları SBS puanları arasında ilişki pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

- Katıtaş, Sevda, *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Okula Yabancılaşma ve Okulu Bırakma Eğilimi: Şanlıurfa İli Örneği,* 2012, Yüksek Lisans, 167s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Harran Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okula yabancılaşma ve bunun sonucunda ortaya çıkan okulu bırakma eğilimlerinin hangi düzeyde olduğunu belirlemek ve gerek yabancılaşma gerekse okulu bırakmaya yol açan etkenleri ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır. Betimsel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın nicel verileri, 2011-2012 öğretim yılında Şanlıurfa İl Merkezi ile Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Harran ve Viranşehir ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarının ikinci kademesinde öğrenim görmekte olan 621 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmanın nitel verileri ise Şanlıurfa ili merkezinde yaşayan ve ilköğretimi tamamlamadan okulu terk etmiş 20 öğrenci ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Araştırma verileri nicel ve nitel yöntemlere uygun olarak hazırlanan form ve ölçek yoluyla elde edilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin kişisel özelliklerini ve okulu bırakma eğilimine etki eden değişkenleri belirlemek üzere araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve okula yabancılaşma düzeylerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen Okula Yabancılaşma Ölçeği (OYÖ) kullanılmıştır. Ayrıca araştırmanın nitel verileri için yarı yapılandırılşmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Nicel veriler, SPSS 17.0 programıyla bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizinde, frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çapraz tablolama (Crosstabs) metodları kullanılmıştır. Görüşme yoluyla elde edilen nitel veriler ise betimsel analiz yoluyla incelenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin genel olarak okula düşük düzeyde yabancılaşma yaşadıklarını ortaya koymuştur. Araştırmada ayrıca, öğrencilerin en yüksek düzeyde güçsüzlük alt boyutunda, en düşük düzeyde kuralsızlık alt boyutunda yabancılaşma yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, genel olarak ilköğretim ikinci kademedeki öğrencilerin %14,7' sinin herhangi bir sebeple okulu bırakma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, öğrencilerin okula yabancılaşma düzeylerinin ve okulu bırakma eğilimlerinin cinsiyet, bir işte çalışma durumu, akademik başarı, şiddet eğilimi, okulda kavgaya karışma, ailede konuşulan dil, ailenin ekonomik durumu, aile ilişki düzeyi, aile baskısı, okulların bulunduğu ilçe, idareci ve öğretmenlerden memnuniyet, idareci ve öğretmenlerden haksız yere dayak yeme, yakın arkadaşların okul başarı düzeyi değişkenlerine ve yakın arkadaşların okulu bırakma eğilimlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur.

- Bahçetepe, Ümit, *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Algıladıkları Okul İklimi Arasındaki İlişki*, 2013, Yüksek Lisans, 172s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile algıladıkları okul iklimi arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Akademik başarı ile algılanan okul iklimi arasındaki ilişki; cinsiyet, okul büyüklüğü ve dershaneye gitme durumu değişkenleriyle beraber incelenmiştir. Araştırma, 2011-2012 eğitim ve öğretim yılında İstanbul ilinin değişik ilçelerinden örnekleme alınan 20 ilköğretim okulunun sekizinci sınıfta okuyan 1054 öğrencisi ile yapılmıştır. Öğrencilere, Çalık ve Kurt (2010) tarafından geliştirilen Okul İklimi Ölçeği uygulanmıştır. Öğrencilerin kişisel bilgilerini ve dershaneye gitme durumlarını tespit etmek amacıyla bu araştırma için hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, okul ikliminin Destekleyici Öğretmen Davranışları ve Başarı Odaklılık boyutları ile akademik başarı arasında olumlu yönde güçlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Okul ikliminin Güvenli Öğrenme Ortamı ve Olumlu Akran İletişimi boyutu ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Kız öğrencilerin akademik başarıları ve algıladıkları okul ikliminin, erkek öğrencilerin akademik başarıları ve algıladıkları okul ikliminden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Küçük okullardaki öğrencilerin akademik başarıları ile algıladıkları okul ikliminin, büyük okullardaki öğrencilere göre daha olumlu olduğu bulunmuştur. Dershaneye giden öğrencilerin akademik başarılarının, dershaneye gitmeyen öğrencilerin akademik başarılarından anlamlı düzeyde daha iyi olduğu görülmüştür. Destekleyici Öğretmen Davranışları ve Başarı Odaklılık boyutlarında okul dershanesine giden öğrencilerin, Güvenli Öğrenme Ortamı ve Olumlu Akran İlişkileri boyutunda ise dershaneye gitmeyen öğrencilerin algıladıkları okul ikliminin anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu bulunmuştur. Araştırmanın sonunda elde edilen bulgular tartışılmıştır. Ulaşılan sonuçlara ve gelecek araştırmalara yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

- Polat, İbrahim, *Okul ve Akran İlişkilerinin Ergen Suçluluğu Üzerindeki Etkisinin Bir Grup Üniversite Örnekleminde İncelenmesi*, 2013, Yüksek Lisans, 124s., Savunma Bilimleri Enstitüsü, Kara Harp Okulu Komutanlığı.

ÖZET: Bu çalışmada ilk olarak 18-24 yaş arasındaki ergenlerin okula bağlılık düzeylerinin, okul iklimi hakkındaki düşüncelerinin, okulda tanık oldukları şiddetin, mağduru oldukları şiddet davranışlarının, arkadaşlarıyla ilişkilerinin, sapmış ve şiddet davranışı sergileyen arkadaşlara sahip olmanın sergilemiş oldukları sapmış ve şiddet davranışları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını, varsa bu etkinin ne düzeyde olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır. Bunun yanında arkadaş ilişkileri ve okul iklimi ile sapmış ve şiddet davranışları arasındaki ilişkide, sapmış ve şiddet davranışı sergileyen arkadaşlara sahip olma ve okuldaki şiddet tanıklığının aracı rolü olup olmadığı incelenecektir. Ayrıca ergenin sapmış ve şiddet davranışlarının cinsiyete, anne eğitim durumuna, ailesinin ekonomik durumuna ve anne-baba ile birlikte yaşamasına göre farklılaşma gösterip göstermediği tespit edilecektir. Çalışmanın örneklemini 18-24 yaşları arasında üniversite öğrenimi gören 258 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemin okula ait verileri okula bağlılığa ait ölçek ve sorular, okul iklimi ölçeği, okulda şiddet tanıklığı ölçeği ve mağdurluk ölçeği ile toplanmıştır. Örneklemin akran ilişkilerine ait verileri arkadaş ilişkileri ölçeği, sapmış davranış sergileyen arkadaş ölçeği ve şiddet davranışı sergileyen arkadaş ölçeği

ile toplanmıştır. Örneklemin sapmış ve şiddet davranışlarına ait veriler ise gencin şiddet davranışları ölçeği ve gencin sapmış davranışları ölçeği ile toplanmıştır. Ergenlerin okul iklimi hakkındaki düşünceleri, okulda tanık oldukları şiddet ve mağduru oldukları şiddet davranışları sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarını anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür. Sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarına, okul ikliminin katkısı negatif, okuldaki şiddet tanıklığının ve şiddet mağdurluğunun katkısı ise pozitif olduğu tespit edilmiştir. Ergenin arkadaş ilişkileri ile sapmış ve şiddet davranışı sergileyen arkadaşlara sahip olması sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarını anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür. Sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarına her iki değişken de katkısı pozitif olduğu görülmüştür. Sosyal bağ kuramı çerçevesinde ele alınan okula bağlılık (adanma ve inanç boyutları hariç) sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarını anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür. Okula bağlılığın beklendiği gibi sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanlarına katkısı negatiftir. Arkadaş ilişkileri ile sapmış davranışlar ölçek puanları arasındaki ilişkide sapmış davranış sergileyen arkadaş sayısı, şiddet davranışları ölçek puanları arasındaki ilişkide şiddet davranışı sergileyen arkadaş sayısı, kısmi aracı rol oynamaktadır. Okul iklimi ile sapmış davranışlar ölçek puanları arasındaki ilişkide okuldaki şiddet tanıklığı kısmi aracı rol oynarken, şiddet davranışları ölçek puanları arasındaki ilişkide güçlü ve tek bir aracı rol oynamaktadır. Son olarak ergenlerin sapmış ve şiddet davranışları ölçek puanları cinsiyete, ekonomik duruma ve anne-baba ile birlikte yaşamasına göre farklılaştığı görülmüştür. Erkek ergenler kız ergenlere göre, üst gelir grubuna ait ergenler alt gelir grubuna göre, anne-babası ile birlikte yaşamayanlar yaşayanlara göre daha yüksek ölçek puanlarına sahiptir. Anne eğitim duruma göre ise herhangi bir fark tespit edilmemiştir.

- Türk, Tuğba, *Ortaöğretim Öğrencilerinde Duygusal İstismar, Disiplin Cezaları ve Okula Yabancılaşma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2013, Yüksek Lisans, 200s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Araştırma, ortaöğretim öğrencilerinde duygusal istismar, okula yabancılaşma ve disiplin cezaları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca anne babadan algılanan duygusal istismar, öğretmenden algılanan duygusal istismar, okula yabancılaşma, disiplin cezaları; cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, sınıf tekrarı yapma, disiplin cezası türü, anne babanın birliktelik durumu ve gelir düzeyi değişkenleri açısından incelenmiştir. Örneklem, İstanbul ilinde 5 farklı ortaöğretim okulunda 9.,10.,11. ve 12. sınıflarında öğrenim gören 500 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilere, bu çalışmada, Kırımsoy ve Kaner (2001) tarafından geliştirilen ``Ana Baba Duygusal İstismar Ölçeği? ve Öğretmen Duygusal İstismar Ölçeği ve Sanberk (2003) tarafından geliştirilen Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği kullanılmıştır. Bunlara ek olarak araştırmaya katılan öğrencilerin çeşitli demografik ve ailevi özelliklerini saptamak için araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Anketi de kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı, non-parametrik Mann Witney-U testi ve nonparametrik Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Anababa duygusal istismarı ile öğrenci okula yabancılaşması arasında olumlu yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğretmen duygusal istismarı ile öğrencinin okula yabancılaşması arasında da olumlu yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Hem ana baba duygusal istismar hem de öğretmen duygusal istismar düzeyleri, sınıf tekrarı yapanların daha yüksektir. Disiplin cezası alanlarda ebeveynlerinden algılanan reddetme aşağılama ve yıldırma düzeyleri daha yüksektir. Disiplin cezası alanlar daha fazla öğretmen duygusal istismar yıldırma düzeyine sahiptirler. Kuralsızlık puanları yüksek olanlar daha fazla disiplin cezası almışlardır. Ancak, disiplin cezası almayanların sosyal uzaklık puanları daha yüksektir.

- Yüzer, Mehmet Fatih, *Okullarda Şiddetin Önlenmesinde Güvenlik Hizmetlerinin Rolü: Okul Polis Uygulaması Ankara İli Örneği,* 2013, Yüksek Lisans, 163s., Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Polis Akademisi Başkanlığı.

ÖZET: Bu araştırma okullarda şiddetin önlenmesinde okul polisi uygulamalarının etkililiğini bilimsel verilere dayalı olarak ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamaların etkililiğinin ölçülmesinde tamamen öğrenci değerlendirmeleri kullanılmıştır. Bu araştırmanın okul polisinin okullarda şiddetin önlenmesi yönündeki uygulamalarının ve müdahalelerinin belirlenmesine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada deneysel olmayan kesitsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2011-2012 Eğitim-Öğretim döneminde Ankara ili Merkez ilçelerinde okul polisinin görev yaptığı genel lise öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem oluşturulurken katmanlı rasgele örnekleme yöntemi seçilmiştir. Araştırma Ankara ili merkez ilçelerinde (Çankaya, Yenimahalle, Mamak) bulunan okul polisinin görev yaptığı 3 genel lisede 480 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket ile toplanan verilerin çözümlenmesinde frekans dağılımı ve ki-kare teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada şiddetin önlenmesinde okul polisi uygulamalarının genel olarak etkili olduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin okul polisi uygulamalarının etkililiğine ilişkin görüşleri arasında demografik durumlarına göre anlamlı farklılık görülmüştür. Araştırma sonrası verilere dayanılarak şiddetin önlenmesi konusunda okul polisinin daha etkili olabilmesi amacıyla ilgililere öneriler sunulmuş ve çalışmalarında daha etkin olmaları için aracı olmaya çalışılmıştır.

- Ergün, Naif, *Ergenlerde Okul Dışına İtilme: Nusaybin Örneği,* 2014, Yüksek Lisans, 135s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Nusaybin ilçesinde okulu dışına itilme nedenlerini belirlemektir. Bu doğrultuda bir grup okulu dışına itilen ergenin okul deneyimleri, okulu dışına itilme süreci, okulu dışına itilme nedenleri ve okul dışına itilme sonrası yaşantıları ile Nusaybin'de öğretmenlik yapan bir grup öğretmenin okul dışında kalma nedenleri, okuldan ayrılan öğrenciler ile yaşadıkları deneyimlere ilişkin anlatılarını irdeleyerek nitel araştırma ile kuramsal bir çerçeve oluşturmaktır. Türkiye'de genelde okul terki ve okul dışına itilme ile ilgili çok sınırlı bir araştırma bulunmaktadır ve bu doğrultuda bu alandaki araştırma ve yazına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Bu çalışma ile sınır bölgesinde bulunan bir ilçenin okul dışına itilme nedenleri ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçları; sosyal bağlam içinde aile ve okul yaşantıları öğrencilerin okula devamında engellemelere neden olduğu; yani öğrencilerin okul dışına itildikleri saptanmıştır. Aile yaşantılarında ekonomik nedenler, cinsiyetçilik, ailenin eğitim yaşantıları ve dil faktörü gibi etmenler engellilik teşkil ederken, okul yaşantılarında ise okulun disiplin pratikleri, öğrencilerin davranış problemleri, eğitimin anlamı ve arkadaşların etkisi gibi etmenler öğrencilerin okula devamlarında engellemelere neden olduğu tespit edilmiştir. Her iki grubun anlatılarına göre, aile yaşantıları okul yaşantılarını doğrudan etkilediği yönündedir.

- İhtiyaroğlu, Neslin, *Okul İkliminin Öğretmen Etkililiği ve Öğrenci Okul Bağlılığı ile İlişkisinin İncelenmesi,* 2014, Doktora, 144s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim okullarında eğitim gören öğrenci görüşlerine göre okul ikliminin öğretmen etkililiği ve öğrenci okul bağlılığı üzerindeki yordayıcılık düzeyini belirlemek-

tir. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada; Ankara ilindeki 9 ilçeden toplam 1062 lise öğrencisine "Okul İklimi Ölçeği", "Öğretmen Etkililiği Değerlendirme Ölçeği" ve "Okul Bağlılığı Ölçeği" uygulanarak elde edilen veriler kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon ve çoklu regresyon analizi ile hesaplanmıştır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre; okul ikliminin alt boyutları olan destekleyici öğretmen davranışları, başarı odaklılık ve güvenli öğrenme ortamları ile öğretmen etkililiği ve öğrenci okul bağlılığı arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, öğretmen etkililiği ile öğrenci okul bağlılığı arasında da pozitif bir ilişki vardır. Çoklu regrasyon analizi sonuçlarına göre ise, okul ikliminin alt boyutları, öğretmen etkililiği ile öğrenci okul bağlılığının anlamlı bir yordayıcısıyken, öğretmen etkililiği de öğrenci okul bağlılığının anlamlı bir yordayıcısıdır. Ayrıca okul iklimi ve öğretmen etkililiği değişkenleri birlikte, öğrenci okul bağlılığını daha yüksek düzeyde yordamaktadır. Bu bulgulara göre öğrencilerin okul iklim algıları, öğretmen etkililiğine yönelik algı ve okul bağlılık düzeyleri ile ilişkilidir. Araştırmanın sonunda, olumlu bir okul ikliminin oluşturulmasına ve geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.

- Kılıç, Esra, *Aile Danışmanlığında Yeni Bir Model: Okul Temelli Aile Danışmanlığında Sosyal Hizmetin Rolü ve Önemi*, 2014, Yüksek Lisans, 136s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, "okul temelli aile danışmanlığı konusunda Türkiye'de bir farkındalık oluşturmak ve bu danışmanlık modelinde sosyal hizmetin rolünü ve önemini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Okul temelli aile danışmanlığı, "okul danışmanlığı" ile "aile danışmanlığı" hizmetlerinin bütünleştirilerek çocuk ve ailelere yönelik daha kapsamlı hizmetlerin sunulmasını içermektedir. Bu model, çocuğun aile, akran ilişkileri, grup yaşantısı, okul deneyimleri (öğretmen ilişkileri, sınıf ortamı, okul yöneticileri ve personeli ile ilişkiler, arkadaşlarıyla ilişkiler) ve toplumla karşılıklı ilişkileri şeklinde sıralanabilen tüm çevresi içindeki etkileşim kalıplarına odaklanmaktadır. Dolayısıyla uygulamalarında "çevresi içinde birey" yaklaşımını benimseyen sosyal hizmet uzmanlarının bu danışmanlık modeli içindeki önemine dikkat çekmek gerekmektedir. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu, 250 sosyal hizmet uzmanına uygulanmıştır. Örneklem kapsamına Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği' ne üye olan ve Ankara, İzmir, İstanbul'da çalışan uzmanlar alınmıştır. Verilerin girişi, analizi ve sınıflandırılmasında SPSS kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, sayı ve %değerleri hazırlanarak şekil ve tablo halinde gösterilmiştir. Değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını ve anlamlılık düzeyini test etmek amacıyla ki-kare testi yapılmıştır. Araştırma sonuçları konuyla ilgili literatür ışığında tartışılmış ve sosyal hizmet uzmanlarının okul temelli aile danışmanlığı uygulamalarındaki rol ve önemine dikkat çekilmiştir. Bu danışmanlık modelinin profesyonel bir ekip tarafından uygulanması gerektiği vurgulanmış ve her mesleğe özgü görevler tanımlanmıştır. Sonuçta aile ve okul danışmanlığı hizmetlerinin yetersiz olduğu ülkemizde aile danışmanlığı ve okul danışmanlığı hizmetlerinin okullar aracılığıyla bütüncül yapıda sunulmasını öneren bir okul temelli aile danışmanlığı modeli geliştirilmiştir. Anahtar kelimeler: aile danışmanlığı, okul danışmanlığı, okul temelli aile danışmanlığı, sosyal hizmet.

- Yorğun, Abdulvahap, *Lise Öğrencilerinde Okul Terki Riskinin İncelenmesi,* 2014, Doktora, 125s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin okul terki davranışlarını yordayan değişkenlerin neler olduğu incelenmiştir. Bu amaçla, aile, arkadaş, eğitim, benlik saygısı ve gündelik sıkıntılar ile bazı demografik değişkenlerin okul terkini anlamlı biçimde yordayıp yordamadığı incelenmiştir. Araştırma, üç farklı çalışma grubu ile gerçekleştirilmiştir. Birinci grup, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Hatay ili merkez ilçede yaşayan ve son iki sene içinde okulu terketmiş olan 24 bireyden oluşmuştur. Bu grup ile yüzyüze görüşmeler yapılmış ve okul terkinin nedenlerine ilişkin nitel veriler toplanmıştır. İkinci grupta 2012-2013 eğitim-öğretim yılında İzmir ili merkez ilçede yaşayan ve örgün eğitimi terk ederek daha sonra dört farklı meslek lisesi bünyesinde mesleki açıköğretim lisesi programlarına devam eden 454 öğrenci yer almıştır. Bu öğrenciler ile Okul Yaşantıları Ölçeğinin (OYÖ) psikometrik özellikleri incelenmiştir. Üçüncü çalışma grubunda İzmir ili merkez ilçesinde yer alan bir Anadolu Lisesi, bir Meslek Lisesi ve bir genel liseye devam eden 906 öğrenci yer almıştır. Bu gruptan elde edilen veriler analiz edilerek okul terki riskini yordayan faktörlerin neler olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın yordanan değişkeni okul terki riskidir ve okul terki riski, araştırmacı tarafından geliştirilen "Okul Yaşantıları Ölçeği (OYÖ)" kullanılarak ölçülmüştür. Yordayıcı değişkenlere ilişkin veriler ise "Gündelik Sıkıntılar Ölçeği", "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği" ve "Demografik Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin istatistiksel analizleri, SPSS 17.0 ve LISREL paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Lise öğrencilerinin okul terki davranışını yordayan değişkenlerin belirlenmesi amacıyla çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır. Çoklu regresyon analizi sonuçları, okul terkini yordayan değişkenlerin cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı düzeyi, okul değiştirme, kardeş sayısı, gündelik sıkıntılar- aile sıkıntıları, arkadaş çevresi sıkıntıları, öğretim yaşamı sıkıntıları ve geniş çevre sıkıntıları değişkenlerinin olduğunu göstermiştir. Nitel veri analizleri ise okul terkinde rol oynayan en önemli faktörlerin akran etkisi ve akademik başarısızlık olduğunu göstermiştir. Ayrıca okul terki davranışının en sık sergilendiği sınıf düzeyinin ise dokuzuncu sınıf düzeyi olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarından elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılarak yorumlanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda, olarak okul terki ile ilgili araştırmalar ve okul terkinin önlenmesi ve azaltılmasına dönük olarak uygulamalar konusunda önerilerde bulunulmuştur.

- Özbakır, Elif, *Orta Okul Öğrencilerinin İnsani Değerleri ile Okul Tükenmişlikleri Arasındaki İlişki ve Bir Araştırma,* 2015, Yüksek Lisans, 144s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin insani değerleri ile okul tükenmişlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma evreni 2014–2015 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Üsküdar İlçesinde bulunan ortaokul öğrencileridir. Örneklemimiz 500 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada, ortaokul öğrencilerinin insani değerlerin; sorumluluk, dostluk, arkadaşlık, barışçı olma, saygı ve dürüstlük alt boyutlarında okul tükenmişliği ile ilgili ilişkisel boyutu üzerinde durulmuştur. Araştırma sonucuna göre katılımcıların demografik özelliklerine bakıldığında; babaların en fazla lise düzeyinde en az doktora düzeyinde eğitim aldıkları, annelerin en fazla ilkokul en az doktora düzeyinde eğitim aldıkları sonucuna varılmıştır. Katılımcıların babalarının mesleki durumu olarak en fazla işçi en az işsiz oldukları, annelerin ise büyük çoğunluğunun ev hanımı çok az bir bölümünün ise memur olduğu sonucuna varılmıştır. Aylık gelir durumlarının ise 2000 TL'nin üstünde olduğu tespit edilmiştir. İnsani değerler boyutunda cinsiyet, anne, baba eğitim, anne, baba meslek durumu ve aylık gelir bakımından bir farklılık görülmezken, sınıf düzeyinde insani değerlerin 6. Sınıfta en

yüksek, 7. Sınıfta en düşük olduğu gözlenmiştir. Okul tükenmişliği boyutunda bakıldığında erkeklerin öğrencilerin tükenmişliklerinin kız öğrencilerden daha düşük olduğu, sınıf sayısı yükseldikçe okul tükenmişliğinin düştüğü gözlenmiştir. Babaların eğitim durumunda anlamlı bir fark gözlenmezken annelerin eğitim durumlarında yüksek lisans mezunlarının okul tükenmişlikleri düzeyinin düşük, doktora öğrencilerinin okul tükenmişlik düzeyinin yüksek olduğu gözlenmiştir.

- Özgü, Melike, *Ortaokul Öğrencilerinin Okul Reddi ve Okul Terki Risklerinin Zorbalık-Mağduriyet Kategorilerine Göre İncelenmesi,* 2015, Yüksek Lisans, 132s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin okul reddi ve okul terki risklerinin zorbalık- mağduriyet kategorilerine bağlı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Ankara ili Beypazarı ve Kızılcahamam ilçelerinde bulunan altı ortaokulun 6, 7 ve 8. sınıflarına 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında devam eden 148 kız ve 240 erkek olmak üzere toplam 388 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmada, Atik ve Güneri (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Okul Yaşantılarım Ölçeği, Seçer (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Okul Red Ölçeği ve Sütçü (2015) tarafından geliştirilen Okul Terk Riski Ölçeği kullanılmıştır. Veriler varyans ve regresyon analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Analizler öncesi, verilerin varyans analizine uygunluğu (normallik, varyansların homojenliği, doğrusallık düzeyleri) araştırılmıştır. Regresyon analizleri için yukarıdaki sayıltılara ek olarak çoklu bağlantı ve doğrusallık incelemeleri yapılmıştır. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik ortalama, okul devamsızlığı, aylık gelir ve anne-babanın eğitim düzeyleri gibi değişkenlerin okul reddi davranışı üzerindeki etkisi istatistiksel bakımdan önemsiz bulunurken hem yaşça büyük olanların hem de akranların zorbalık davranışlarına maruz kalmanın okul reddini artırdığı bulunmuştur. Buna göre zorba davranmayanların, okul reddi puanları zorba davranan öğrencilerden daha düşüktür. Sınıf düzeyinin okul terk riski davranışı üzerindeki etkisi istatistiksel bakımdan önemsiz bulunurken; cinsiyetin erkek olması, okul devamsızlık gün sayısı ve zorbalık yapma davranışı ile terk riski arasında pozitif yönlü ilişkiler bulunmuştur. Bununla beraber, zorbalık davranışına maruz kalma antisosyal davranmaya bağlı terk riskini artırırken; akademik ortalamanın artması terk riskini, aylık gelirin artması başarısızlık ve antisosyal davranmaya bağlı terk riskini, annenin eğitim düzeyinin artması sessiz davranmaya bağlı terk riskini, babanın eğitim düzeyinin artması başarısızlık nedeniyle terk riskini azaltmaktadır. Buna göre, annesi ilkokul mezunu olan çocuklarda sessiz davranmaya bağlı terk riski, annesi lise mezunu olan çocuklardan daha fazla bulunurken; babaları ilkokul ve ortaokul mezunu olan çocuklar, babaları üniversite veya yüksekokul mezunu olan öğrencilere göre daha çok başarısızlık nedeniyle okulu terk etme riski taşımaktadırlar. Diğer gruplar arasındaki farklar ise istatistiksel bakımdan önemsiz bulunmuştur.

- Sütçü, Zuhal, *Okul Terk Riski Ölçeğinin Geliştirilmesi,* 2015, Yüksek Lisans, 88s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin okulu terk etme riskini belirlemeye yönelik, "Okul Terk Riski Ölçeği" geliştirilmiştir. Çalışmaya Ankara ili Kızılcahamam ve Beypazarı ilçelerinde 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında öğrenimlerine devam eden beş ortaokuldaki toplam 721 öğrenci

katılmıştır. Okul Terk Etme Riski Ölçeği; daha önce yapılan çalışmaların sentezlenmesiyle başarısızlık algısı, sessiz davranma ve antisosyal davranma olmak üzere üç alt boyuttan oluşturulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde doğrulayıcı faktör analizi kullanılmış ve her bir boyut öncelikle ayrı ayrı incelenmiştir. Başarısızlık algısı için ortalama varyans .40, Cronbach alfa katsayısı .84, yapı güvenirlik katsayısı .86 bulunmuştur. Sessiz davranma faktörü için ortalama varyans .39, Cronbach alfa katsayısı .85, yapı güvenirlik katsayısı .86 bulunmuştur. Antisosyal davranma faktörü için ortalama varyans .37, Cronbach alfa katsayısı .92, yapı güvenirlik katsayısı .91 bulunmuştur. Daha sonra, okul terkine ilişkin boyutlar bir arada incelenmiştir. Bu boyutların bir arada ele alındığı ölçüm modeline ilişkin genel uyum-uyumsuzluk katsayıları, üç boyutun veri setindeki ilişkileri yeterli düzeyde açıkladığını göstermiştir. Ayrıca model karşılaştırmaları da yapılmış, ilişkisiz üç faktör ve tek faktör modeline göre ilişkili üç faktör modelinin maddeler arası ilişkileri daha iyi açıkladığı saptanmıştır. Faktörlerin, maddelerin her birinde açıkladıkları varyans .20'nin üzerindedir. Başarısızlık algısı, sessiz davranma ve antisosyal davranma alt boyutları için yapı güvenirlik katsayıları sırasıyla .83, .84 ve .91 bulunmuştur. Gizil değişkenlerden elde edilen puanlardaki farklılıkların nedenlerini anlamak; aynı zamanda ölçütlere dayalı geçerlik kapsamında terk puanlarının karşı gruplar arasında ayrım yapıp yapmadığını test etmek için manova analizi yapılmıştır. Buna göre, erkek öğrencilerin başarısızlık algısının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ebeveynleri ayrı yaşayan öğrencilerin sessiz davranma ya da antisosyal davranma puanları, birlikte yaşayanlara göre daha yüksektir. Okula özürsüz devamsızlık yapma ile terk riski arasında pozitif ilişkiler bulunmaktadır. Devamsızlığın üç terk riski boyutunda da yaklaşık aynı etkiye sahip olduğu ve devamsızlığın terk riskini artırdığı görülmektedir. Başarı düzeyi ile terk riski arasında negatif ilişki bulunmaktadır. Gelir düzeyinin başarısızlık algısı ve sessiz davranma üzerindeki etkisinin, antisosyal davranmadan daha fazla olduğunu görülmektedir.

- Akpınar, Medine, *Okul Tükenmişliği ile Akademik Stres ve Öznel İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 139s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Okul yaşamı ergenler için gelişimsel olarak ortaya çıkan birtakım yeni durum ve problemlerin yanında kendi içerisinde önemli birtakım sorunları da içerebilmektedir. Bu sorunlar arasında akademik stres ve okul tükenmişliği gösterilebilir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı ergenlerde akademik stres, okul tükenmişliği ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkiyi ele almak ve okul tükenmişliğinin akademik stres ve öznel iyi oluş arasındaki aracı rolünü incelemektir. Buna ek olarak bu araştırma sürecinde ergenlerde okul tükenmişliğinin cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı düzeyi, yerleşim yeri ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Araştırma sürecinde betimsel ve ilişkisel tarama modelleri kullanılmış, Erzurum şehir merkezi ve ilçelerinde 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim görmekte olan ergenler arasından uygun örnekleme yöntemi ile örneklem seçimi yapılarak araştırma yürütülmüştür. Araştırma sürecinde veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, okul tükenmişlik ölçeği, öznel iyi oluş ölçeği ve akademik stres ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada veri analizi için bağımsız örneklemler için t testi, tek faktörlü varyans analizi ve örtük değişkenler ile yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Araştırmamızın sonucunda elde edilen bulgular ergenlerin okul tükenmişlik puanlarının cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıf düzeylerine ve yerleşim birimlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği buna karşın akademik başarıya göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ve akademik başarı düzeyi düşük olanların okul tükenmişlik puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca, akademik stres, okul tükenmişliği ve

öznel iyi oluş arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Buna ek olarak akademik stresin okul tükenmişliğini pozitif yönlü olarak, okul tükenmişliğinin de öznel iyi oluşu negatif yönlü olarak yordadığı belirlenmiştir. Okul tükenmişliğinin aracı rolüne ilişkin bulgular ise akademik stres ile öznel iyi oluş arasında okul tükenmişliğinin tam aracı role sahip olduğunu göstermiştir. Araştırma sürecinde elde edilen bulgular ilgili alan yazın doğrultusunda değerlendirilmiş ve alan uzmanlarına, araştırmacılara, eğitimcilere ve anne babalara yönelik olarak önerilerde bulunulmuştur.

- Aktan, Mehmet Can, *Türkiye'de Okul Sosyal Hizmetinin Yapılandırılmasına İlişkin Nitel Bir Araştırma: Sorunlar, Gereksinimler ve Çözüm Önerileri*, 2016, Yüksek Lisans, 243s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma eğitim sistemi dahilinde, okullarda öğrencilerin karşılaştıkları problemler üzerine eğilmekte ve bu problemlerin çözümünde okul sosyal hizmetinin rolüne odaklanmaktadır. Araştırma ile Türkiye'de hayata geçirilmesi planlanan okul sosyal hizmetinin amaç, hedef ve kapsamının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında Türkiye'ye özgü alan bilgileri ile Batı'daki okul sosyal hizmetine ilişkin saptamalar sentezlenmiştir. Türkiye'deki sistemin ihtiyaçlarına ve uygulamada ortaya çıkabilecek olası sorunlara ilişkin somut ve gerçekçi çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın kuramsal temelinde; çocuk hakları, eğitim hakkı, eğitim sistemi-eğitim politika ve programları, çocukların okul ekosisteminde karşılaştıkları problemler ve okul sosyal hizmeti başlıklarına yer verilmiştir. Araştırma nitel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın verileri, program/politika değerlendirme çalışmalarına uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla ve uzman mülakatları görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcılar gönüllülük esasına dayalı olarak; okul sosyal hizmetine yönelik politika geliştiren ve karar alıcı rolündeki uzmanlar (ASPB), akademisyenler, sivil toplum çalışanları ile bu çerçeveyi uygulayacak olan uzmanlardan (psikolojik danışman ve rehber öğretmenler ile sosyal hizmet uzmanları) oluşmuştur. Bu doğrultuda 15 katılımcı ile görüşülmüştür. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında QSR Nvivo 10 programından yararlanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle belirli kavram ve temalar üzerinde durularak yorumlanmıştır. Araştırmanın bulguları çocuk hakları ve eğitim hakkı, eğitim sistemi–eğitim politika ve programları, öğrencilerin okul ekosisteminde karşılaştıkları problemler, okul sosyal hizmeti başlıkları altında toplanmıştır. Son bölümde ise söz konusu başlıklar dahilinde sonuç ve önerilere yer verilmiştir. Mevcut araştırma sonucunda, Türkiye'de sınırlı sayıda çalışmanın bulunduğu okul sosyal hizmeti alanında alınyazına katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Güncel bir sosyal hizmet tartışmasına ışık tutacak olan bu çalışmanın, karar vericiler başta olmak üzere akademisyenlere, sivil toplum çalışanlarına ve okul sistemi dahilindeki personele rehber niteliği taşıyacağı düşünülmektedir.

- Atik, Servet, *Akademik Başarının Yordayıcıları Olarak Öğretmene Güven, Okula Karşı Tutum, Okula Yabancılaşma ve Okul Tükenmişliği,* 2016, Yüksek Lisans, 179s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin akademik başarılarına etki eden öğretmenlere güven, okula karşı tutum, okula yabancılaşma ve okul tükenmişliği değişkenlerinin hem birbirleriyle olan ilişkilerinin hem de akademik başarıyla olan ilişkilerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini,

2015-2016 eğitim-öğretim yılında Malatya ili Battalgazi Merkez İlçesindeki 11 Anadolu lisesinde öğrenim gören 8.130 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise evrende yer alan okullardan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyleri dikkate alınarak tabakalı seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 2.291 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada kapsamında veri toplama aracı olarak beş bölümden oluşan bir test bataryası kullanılmıştır. Test bataryasının birinci bölümü demografik bilgilerden; ikinci bölümü "Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF)"ndan, üçüncü bölümü "Okula Karşı Tutum Ölçeği"nden, dördüncü bölümü "Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği"nden beşinci bölümü ise "Öğretmene Güven Ölçeği"nden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler Yapısal eşitlik modellemesi ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında kuramsal bilgilere dayalı olarak geliştirilen denemelik model ve bu modelin alternatifi olarak geliştirilen 3 model için 10 hipotez oluşturulmuştur. Yapılan analizler sonucunda bu hipotezlerden 8'i kabul edilmiş 2'si ise reddedilmiştir. Bu araştırmada öğrencilerin öğretmenlerine duyduğu güvenin, onların okula karşı tutumlarını doğrudan etkilediği ve öğretmene güvenin, öğrencinin okula karşı tutumundaki varyansın yaklaşık %43'ünü açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlere duyulan güvenin okula yabancılaşmayı doğrudan ve negatif yönde etkilediğine yönelik bulgular elde edilmiştir. Ayrıca bu araştırmada öğretmene güvenin; okula yabancılaşmayı, okula karşı tutum üzerinden dolaylı olarak da etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma ile öğretmene güvenin okul tükenmişliğini doğrudan ve negatif yönde etkilediği bulgulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmene güvenin okula karşı tutum ve okula yabancılaşma değişkenleri üzerinden okul tükenmişliğini dolaylı olarak etkilediği bulgulanmıştır. Öğretmene güvenin akademik başarıyı doğrudan etkilemediği, okul tükenmişliği ve okula yabancılaşma üzerinden dolaylı olarak etkilediği yapılan analizler sonucunda ortaya konmuştur. Araştırma ile okula karşı tutumun okula yabancılaşmayı doğrudan etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmene güven ile okula karşı tutum birlikte okula yabancılaşmadaki varyansın yaklaşık %16'sını açıklamaktadır. Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda öğrencilerin okula karşı tutumlarının okul tükenmişliğini doğrudan ve negatif yönde etkilediğine yönelik bulgu elde edilmiştir. Okula karşı tutum okula yabancılaşma üzerinden dolaylı olarak okul tükenmişliğini etkilemektedir. Öğretmenlere güven, okula karşı tutum ve okula yabancılaşma değişkenleri birlikte okul tükenmişliğindeki varyansın yaklaşık %26'sını açıklamaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin okula karşı tutumlarının akademik başarılarını doğrudan etkilemediği; okula yabancılaşma ve okul tükenmişliği değişkenleri üzerinden akademik başarıyı dolaylı olarak etkilediği belirlenmiştir. Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda okula yabancılaşmanın okul tükenmişliğini doğrudan ve pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Araştırma ile öğrencilerin okula yabancılaşmalarının akademik başarılarını doğrudan ve negatif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin okul tükenmişliklerinin akademik başarılarını doğrudan ve negatif yönde etkilediği bulgulanmıştır. Bu araştırma ile oluşturulan modelin yapısal eşitlik modeli kullanılarak çözümlenmesi sonucunda öğretmenlere güven, okula karşı tutum, okula yabancılaşma ve okul tükenmişliği değişkenlerinin doğrudan ya da dolaylı olarak öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğine ulaşılmıştır. Öğretmene güven, okula karşı tutum, okula yabancılaşma ve okul tükenmişliği değişkenleri birlikte akademik başarıdaki varyansın yaklaşık %12'sini açıklamaktadır.

- Çam, Zekeriya, *Lise Öğrencilerinde Okul Tükenmişliğine İlişkin Bir Modelin Sınanması ve Sınıf Tekrarını Yordama Düzeyinin İncelenmesi,* 2016, Doktora, 203s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada lise öğrencilerinde okul tükenmişliğine ilişkin bir model test edilmiş, modelde yer alan değişkenlerin sınıf tekrarı yapan ve sınıf tekrarı yapmayan öğrencileri ne düzeyde ayırdığı incelenmiştir. Bu bağlamda test edilen okul tükenmişliği modeli; not ortalaması, okul tükenmişliği, sosyal destek, stres, mükemmeliyetçilik, akademik erteleme eğilimi ve başarısızlık korkusu değişkenleri ile oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri dört ayrı çalışma grubundan toplanmıştır. Araştırmada öğrencilerin okul tükenmişlik düzeylerini belirlemek için Salmela-Aro, Kiuru ve Leskinen (2009) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından Türk kültürüne uyarlanan Okul Tükenmişlik Envanteri, öğrencilerin başarısızlık korkusunu belirlemek için Conroy, Willow ve Metzler (2002) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından Türk kültürüne uyarlanan Performans Başarısızlığını Değerlendirme Envanteri, öğrencilerin sosyal destek düzeylerini belirlemek için Yıldırım (1997; 2004) tarafından geliştirilen Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerini belirlemek için Aitken (1982) tarafından geliştirilen ve Balkıs (2006) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Aitken Akademik Erteleme Eğilimi Ölçeği, öğrencilerin stres düzeylerini belirlemek için Ang ve Huan (2006) tarafından geliştirilen ve Kelecioğlu ve Bilge (2009) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Akademik Beklentilere İlişkin Stres Envanteri ve öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeylerini belirlemek için Frost, Marten ve Lahart ve Rosenblate (1990) tarafından geliştirilen ve Kağan (2011) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma grubu 1'de 322 kişi (189 kız, 133 erkek) yer almıştır. Çalışma grubu 1'den elde edilen veriler Okul Tükenmişlik Envanteri'nin 6'lı Türkçe likert formunun psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için kullanılmıştır. Çalışma grubu 2'de 180 kişi (117 kız, 112 erkek, 1 katılımcı cinsiyetine ilişkin bilgi sunmamıştır) yer almıştır. Çalışma grubu 2'ye Okul Tükenmişlik Envanteri'nin 5'li Türkçe likert formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları kapsamında ulaşılmıştır. Çalışma grubu 3'te 379 kişi (217 kız, 162 erkek) yer almıştır. Çalışma grubu 3'e Performans Başarısızlığını Değerlendirme Envanteri'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları kapsamında ulaşılmıştır. Çalışma grubu 4'te ise 1068 öğrenci (397 kız 671 erkek) yer almıştır. Bu grup araştırmada test edilen modelin ve modelde yer alan değişkenlerin sınıf tekrarını yordama düzeyinin incelendiği gruptur. Çalışma grubu 4'teki öğrencilerin 340'ı (122 kız, 218 erkek) 9. Sınıfta sınıf tekrarı yapmış ve bu sınıfı yeniden okuyan, 356'sı (138 kız 218 erkek) 9. Sınıfı ilk kez okuyan ve 372'si (137 kız, 235 erkek) ise 9. Sınıfı başarı ile tamamlayıp 10. Sınıfa devam eden öğrencilerdir. Araştırmada ilk aşamada sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencilerin özellikleri incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre 9. Sınıfta sınıf tekrarı yapmış 340 öğrencinin %80.3'ünün derslerden başarısızlık, %13.2'sinin devamsızlık nedeniyle sınıf tekrarı yaptığı ve %5.9'unun ise hem derslerden hem de devamsızlıktan sınıf tekrarı yaptığı bulunmuştur. Sınıf tekrarı yapan öğrencilerin %22.4'ünün ailesinde sınıf tekrarı yapan birinin olduğu ve %48.2'sinin ailesinde okulu terk eden biri olduğu görülmüştür. Bununla beraber öğrencilerin %97.1'i arkadaşları arasında sınıf tekrarı yapan biri olduğunu ve %61.8'i ise arkadaşları arasında okulu terk eden biri olduğunu bildirmiştir. 1068 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde akademik başarı ortalaması, okul tükenmişliği, algılanan sosyal destek, stres, mükemmeliyetçilik, akademik erteleme eğilimi ve başarısızlık korkusu değişkenleri arasındaki ilişkiler yol analizi ile incelenmiştir. Ele alınan modelde aile ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek okul tükenmişliğini negatif; stres, akademik erteleme eğilimi, uyumsuz mükemmeliyetçilik ve başarısızlık korkusu değişkenleri ise okul tükenmişliğini pozitif yordamıştır. Bu değişkenler okul tükenmişliğindeki toplam varyansın %35'ini açıklamıştır. Öğrencilerin stres düzeylerini aile ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek, uyumsuz mükemmeliyetçilik ve başarısızlık korkusu değişkenleri yordamış ve bu değişkenler stres değişkenindeki varyansın %36'sını açıklamıştır. Öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerini başarısızlık korkusu yordamamış ancak, uyumsuz mükemmeliyetçilik, aile ve öğretmenlerden algılanan

sosyal destek akademik erteleme eğilimini düşük düzeyde yordamıştır. Bu değişkenler öğrencilerin akademik erteleme eğilimlerindeki varyansın %15'ini açıklamıştır. Öğrencilerin akademik başarı puanlarının yordanmasında okul tükenmişliğinin anlamlı bir etkide bulunmadığı, buna karşın aile ve öğretmenlerden algılanan sosyal desteğin başarı puanlarını pozitif, uyumsuz mükemmeliyetçilik ve başarısızlık korkusu değişkenlerinin ise akademik başarıyı negatif yordadığı görülmüştür. Bu değişkenler akademik başarıdaki varyansın %0.7'sini açıklamıştır. Öğrencilerin başarısızlık korkularının en güçlü ve tek yordayıcısının ise uyumsuz mükemmeliyetçilik olduğu ve uyumsuz mükemmeliyetçiliğin başarısızlık korkusundaki varyansın %49'unu açıkladığı görülmüştür. Modelin geçerliği için hesaplanan uyum iyiliği indekslerinin ' 2/Sd= 4,15 (p= 0.00014), RMSEA= .054, GFI= .99; AGFI= .96; CFI= .99; NFI= .99; NNFI= .97; IFI= .99 olduğu ve bu değerlerin iyi uyuma işaret ettiği görülmüştür. Test edilen modelin sınıf tekrarı yapan 9. Sınıf öğrencileri, 9. Sınıfa ilk kez başlamış öğrenciler ve 10. Sınıfa devam eden öğrenciler arasında farklılık gösterip göstermediği incelenmiş ve modelin üç grupta farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle modelde betimlenen ilişkiler her üç grup için çoklu grup yol analizi ile ayrı ayrı incelenerek yorumlanmıştır. Modelde yer alan akademik başarı ortalaması, okul tükenmişliği, aile ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek, stres, uyumsuz mükemmeliyetçilik, akademik erteleme eğilimi ve başarısızlık korkusu değişkenlerinin sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencileri ne düzeyde ayırt ettiği karesel diskriminant analizi ile incelenmiştir. Okul tükenmişliği, stres ve akademik erteleme eğilimi değişkenleri sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencileri ayırmada anlamlı bir etkide bulunmamıştır. Grupları ayırmada en güçlü değişkenlerin ise sırasıyla akademik başarı ortalaması, aileden algılanan sosyal destek, başarısızlık korkusu, uyumsuz mükemmeliyetçilik ve öğretmenden algılanan sosyal destek olduğu görülmüştür. Bu değişkenler sınıf tekrarı yapan 340 öğrencinin %90.6'sını doğru bir biçimde sınıflandırmış, tüm grubun (n= 1068) ise %65.5'ini doğru bir biçimde sınıflandırmıştır. Diğer bir deyişle, oluşturulan diskriminant modeli, sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencileri büyük oranda doğru sınıflandırmıştır. Elde edilen bulgular ilgili kuramsal yaklaşımlar, araştırma sonuçları ve kültür bağlamında tartışılmıştır. Sonuçlara dayalı olarak öğrencilerin öğrenme hızına göre (tracked school system) yapılandırılmış eğitim sistemi ve okul tükenmişliğini önleyici psiko-eğitim programları önerilmiştir.

- Dönmez, Şerife, *Ortaokul Öğrencilerinde Okul İklimi, Okula Bağlılık ve Okul Yaşam Kalitesi Algısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 106s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinde okul iklimi, okula bağlılık ve okul yaşam kalitesi algısının cinsiyet, sınıf düzeyi, farkı sosyo-ekonomik düzey değişkenleri açısından incelenmesidir. Ayrıca okul iklimi, okula bağlılık ve okul yaşam kalitesinin birbirleriyle ilişkisinin incelenmesi de amaçlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda okul rehberlik ve psikolojik danışma servislerindeki çalışmalara ışık tutmak, katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Araştırma amacına uygun olarak Aydın ili, Merkez ilçesinde, 2011-2012 eğitim öğretim yılı ikinci dönem öğrenim gören 568 öğrenci (295 kız, 273 erkek) üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan okullar üç farklı sosyo-ekonomik düzeyden seçilmiştir. Okul-1 alt sosyo-ekonomik düzeyi, okul-2 orta sosyo-ekonomik düzeyi, okul-3 üst sosyo-ekonomik düzeyi temsil edecek şekilde belirlenmiştir. Araştırmada veriler Kişisel Bilgi Formu, Çalık ve Kurt (2010) tarafından geliştirilen Okul İklimi Ölçeği, Can (2008) tarafından Türkçe'ye uyarlanması yapılmış olan Okula Bağlılık Ölçeği ve Sarı (2007) tarafından geliştirilen Okul Yaşam

Kalitesi Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 11.5 paket programı kullanılmıştır. Öğrencilerin okul iklimi algılarını, okula bağlılık düzeylerini ve okul yaşam kalitesi algılarını okulun sosyo-ekonomik düzeyi ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi (One-Way Anova), cinsiyet değişkenine bakmak için ise bağımsız gruplar için t-testi kullanılmıştır. Okul iklimi, okula bağlılık ve okul yaşam kalitesi arasındaki ilişkiye bakmak için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde hata payı 0.001 ve 0.05 olarak kabul edilmiştir. Yapılan analizler sonucu elde edilen bulgularda, ortaokul öğrencilerinin okul iklimi algıları cinsiyete göre kız öğrenciler lehinde, sınıf düzeyine göre üst sınıflara gidildikçe azalan yönde ve okulun bulunduğu sosyo-ekonomik düzeye göre orta SED'te en yüksek, alt SED'te ise en düşük düzeyde ve anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Okula bağlılık düzeyi açısından bakıldığında, ortaokul öğrencilerinin okula bağlılık düzeylerinin, cinsiyete göre erkek öğrenciler lehinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı ancak, sınıf düzeyi ve okul türüne göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı sonucu elde edilmiştir. Okul yaşam kalitesi açısından bakıldığında, ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarının cinsiyete göre ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı ancak, okulun bulunduğu sosyo-ekonomik düzeye göre, üst SED'te en yüksek, alt SED'te ise en düşük seviyede anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca ortaokul öğrencilerinin okul iklimi algısı, okula bağlılık düzeyi ve okul yaşam kalitesi algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

- Erbay, Kevser, *DEHB Tanısı Almış Çocukların Algılanan Anne Baba ve Öğretmen Akademik Katılımı ile Okul Bağlılığı Arasındaki İlişki,* 2016, Yüksek Lisans, 76s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan ortaokul öğrencilerinin anne baba ve öğretmen akademik katılımının öğrencinin okul bağlılığını ne derece etkilediğini tespit etmektir. Ayrıca sosyodemografik özelliklerin ölçek toplam puanlarını anlamlı bir biçimde etkileyip etkilemediğini tespit edip, yorumlar yapılarak literatüre katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Bakırköy İlçesinin Florya, Yeşilyurt ve Yeşilköy ilçesinden seçilen DEHB tanısı konmuş random seçilen 120 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada Sosyodemografik Form, Algılanan Anne Baba Ve Öğretmen Akademik Katılımı Ölçeği ve Okul Bağlılığı Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın modelini betimsel yöntem oluşturmaktadır. Araştırma verilerini SPSS 16.00 programı kullanılmıştır. Araştırmanın hipotezlerinin istatistiksel sonucuna ulaşmak içinse korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda DEHB tanısı almış çocukların Okul Bağlılık Ölçeği ile Anne-Baba Akademik İzleme, Algılanan Anne-Baba Akademik Destek, Algılanan Öğretmen Akademik İzleme ve Algılanan Öğretmen Akademik Destek alt ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak orta seviyede pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

- Gündüz, Zeynep Banu, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Okul Tükenmişliği ile Kendine Saygı ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 115s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karabük Üniversitesi.

ÖZET: Ortaöğretim, öğrencilerin karmaşık duygular yaşadığı ergenlik dönemini kapsayan bir dönemdir. Bu dönemde öğrencilerin okul tükenmişliğini etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Bu

araştırmada, lise öğrencilerinin okul tükenmişlikleri ile kendine saygı ve anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın evreni Karabük il merkezinde bulunan resmi ortaöğretim kurumlarının 9, 10, 11 ve 12. sınıfa devam eden lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Örneklem grubunu 342 kız 218 erkek olmak üzere toplam 560 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Ortaöğretim Okul Tükenmişlik Ölçeği", "Kendine Saygı Ölçeği" ve "Anne Baba Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, Spearman's Korelasyon Katsayısı ve Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma testi, Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, örneklem grubunda yer alan lise öğrencilerinin en fazla Ders Çalışmaktan Tükenme alt boyutunda tükenmişlik yaşadıkları, okul tükenmişliği düzeyleri ile cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba yaşı ve öğrenim durumu arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin kendilerine karşı olumlu saygı gösterdikleri, kendilerine olan saygılarının, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne yaşı, anne-baba öğrenim durumu ve aile yapısı değişkenleri arasında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Okul türü ve baba yaşı ile öğrencilerin kendilerine saygıları arasında anlamlı fark bulunduğu, babası 40 yaşından küçük olanlarda olumlu kendine saygının daha fazla görüldüğü belirlenmiştir. Örneklem grubunda yer alan lise 9, 10, 11, 12. sınıf öğrencilerinin, anne-babalarının kendilerine yönelik tutumlarını daha çok demokratik olarak algıladıkları, anne-baba tutum algıları ile cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi, anne yaşı, anne öğrenim durumu, baba yaşı ve baba öğrenim durumu arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Anne babalarını demokratik olarak algılama durumu arttıkça öğrencilerin olumlu kendine saygılarının da arttığı, okul tükenmişliklerinin azaldığı belirlenmiştir. Anne babalarını otoriter ve koruyucu olarak algılama durumu arttıkça öğrencilerin olumlu kendine saygılarının azaldığı, okul tükenmişliklerinin arttığı belirlenmiştir.

- Güneş, Abdullah, *Okul Tükenmişliğinin Yordanmasında Psikolojik Dayanıklılık ve Problem Çözme Becerileri,* 2016, Yüksek Lisans, 103s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın ana amacı "öğrencilerin okul tükenmişlik düzeyleri ile psikolojik dayanıklılıkları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi yordamak" olarak belirlenmiştir. Bu sebeple bu araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bulunan resmi liselerde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 153 erkek, 153 kız öğrenci olmak üzere toplam 306 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada kişisel bilgi formu, ortaöğretim öğrencileri için okul tükenmişliği ölçeği, ergen psikolojik dayanıklılığı ölçeği ve problem çözme becerileri envanteri kullanılmıştır. Araştırmada iki değişken ortalamaları arasındaki ilişkiler için t testi, ikiden fazla değişken ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için tek yönlü varyans analizi, okul tükenmişliği ile psikolojik dayanıklılık ve problem çözme becerilerini yordamadaki önem sırasını belirlemek için de regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin cinsiyetine göre okulda yetersizlik ile dinlenme ve eğlence ihtiyacı alt ölçekleri, yaş değişkenine göre ders çalışmaktan tükenme, aile kaynaklı tükenme, okula ilgi kaybı, öğretmen tutumlarından bunalma alt ölçekleri ve genel okul tükenmişliği arasında; sınıf değişkenine göre ders çalışmaktan tükenme, aile kaynaklı tükenme, okula ilgi kaybı, öğretmen tutumlarından bunalma alt ölçekleri ve genel okul tükenmişliği arasında; okul türü değişkenine göre ödevden tükenme, okula ilgi kaybı alt ölçeği arasında, üniversite sınavına girmek istediği alan değişkenine göre okula ilgi kaybı ile aile kaynaklı tükenme alt ölçekleri ve aka-

demik başarı değişkenine göre okula ilgi kaybı alt ölçeğinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin genel okul tükenmişlikleri ile psikolojik dayanıklılıkları ve problem çözme beceriler arasında negatif bir ilişki olduğu ve elde edilen puanlara ilişkin regresyon katsayıları incelendiğinde okul tükenmişliği düzeyindeki varyansın %17'sini açıkladığı; yordayıcı değişkenlerin okul tükenmişliği üzerindeki göreli önem sırası; psikolojik dayanıklılık ve problem çözme olduğu tespit edilmiştir.

- Kahya, Orhan, *Ebeveyni Mahkum Olan Çocukların Okul Yaşantıları*, 2016, Yüksek Lisans, 77s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada ebeveynin mahkûm olmasının, çocukların okul yaşantılarını nasıl etkilediği belirlemek amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde, ebeveyni mahkûm olan çocukların okul yaşantıları, onların doğrudan doğruya deneyimlediği şekliyle incelenmiş, onların deneyimleri üzerinden ortaya çıkan anlam örüntüleri oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir. Türkiye'de eğitim alanında mahkûm çocukları hakkında yapılan ilk çalışma olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu yaşları 11 ile 17 arasında değişen ve ölçüt örneklem tekniği ile seçilen 12 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma verileri görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşmeler deşifre edilmiş ve NVivo 8 yazılımı ile derlenmiştir. Öznitelik, yapısal ve betimsel kodlamalar ile çözümlenmiştir. Bulguları yorumlamada damga, toplumsal kontrol ve gerilim kuramları lens olarak kullanılmıştır. Araştırmaya katılan çocukların beşinin okulu terk ettiği, okula gidenlerin ise mahkûm ebeveyni ziyaret edebilmek için devamsızlık sorunu yaşadıkları ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte ebeveynin mahkûm olmasının; çocuğu savunmasız, yalıtılmış ve yalnız bıraktığı anlaşılmaktadır. Araştırma verilerine göre mahkûm çocuklarının toplumsal bağlamda damgalandıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca ebeveynin mahkûm olmasıyla birlikte ailede ekonomik güçlükler görülmekte, bunun da çocuğun eğitim hayatını etkilediği görülmektedir. Çalışmada araştırma verilerinin, sosyolojik yapı ve gerçeklik bağlamında ne ifade ettiği tartışılmıştır. Türkiye'de ebeveyni mahkûm olan çocuklar hakkında istatistik çalışmalarının yapılması ve bu çocukların kim oldukları, ihtiyaçları ve sorunları hakkında araştırmaların yapılması önerilmektedir.

- Karacabey, Mehmet Fatih, *Ortaöğretimde Okul Terkinin Bireysel ve Kurumsal Nedenleri: Şanlıurfa İli Örneği,* 2016, Doktora, 165s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin okul terkine ilişkin temel gerekçelerini, öğrenci görüşlerine dayalı olarak bu gerekçeleri nasıl meşrulaştırdıklarını, bu gerekçeleri üreten bireysel ve örgütsel faktörleri ortaya çıkarmak ve bunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırmanın evrenini 2014-2016 eğitim-öğretim yılı Şanlıurfa ili ve merkez ilçelerinde okulu terk etmiş öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada, nicel ve nitel araştırma yönteminin birlikte kullanıldığı karma bir model benimsenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre bireysel faktörler içerisinde öğrencinin geçmiş yaşantıları ve bazı demografik değişkenlerin; kurumsal faktörler içerisinde aile yapısının, finansal ve insan kaynaklarının, öğrencinin terk ettiği okulun bileşimi ve akranların okul terkinde etkili olduğu söylenebilir. Okul terk sorununun çözümünde uyumlu politikalar geliştirmek için politik düzeyde farklı bakanlıklarca bütüncül politikaların üretilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda müfredat dışı et-

kinliklerin bakanlıkların yerel temsilcileriyle koordine edilmesi, okul aile iş birliğinin Eğitimde Şartlı Nakit Kayıt Transferi Programına odaklanılarak geliştirilmesi, ortaöğretimde müfredat yapısının yeniden düzenlenmesi ve okul terki konusunun okul geliştirme programlarında önemli bir konuma ulaştırılması uygulamaya dönük önerilerden bazıları olarak verilebilir.

- Koçak, Lokman, *Lise Öğrencilerinde Okul Tükenmişliği ile Depresif Belirtiler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 165s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, lise öğrencilerinde okul tükenmişliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma, ilişkisel tarama modeli türünde betimsel bir çalışmadır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkilerin betimlendiği ve derinlemesine analiz edildiği araştırmalardır. Araştırmada okul tükenmişliği ile depresyon ve anksiyete arasındaki betimsel ve yordayıcı ilişkiler incelenmiştir. Çalışma grubunun seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla araştırmanın çalışma grubunu Erzurum il merkezindeki liselerde öğrenim görmekte olan 712 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Okul Tükenmişliği Ölçeği, Depresif Belirtiler Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada; okul tükenmişliğinin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, barınma yeri ve okulda düzenlenen spor etkinliklerine katılma durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılaşmalar gösterdiği tespit edilmiştir. Depresyon ve anksiyetenin ise okulda düzenlenen spor etkinliklerine katılma ve okul dışında düzenlenen sosyal-kültürel etkinliklere katılma değişkenlerine göre anlamlı farklılaşmalar gösterdiği bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda; okul tükenmişliği ile depresyon ve anksiyete arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiş, okul tükenmişliğinin depresyon ve anksiyetenin anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Araştırmadan elde bulgular doğrultusunda, okul tükenmişliğinin depresyon ve anksiyete için önemli bir risk faktörü olduğu ve okul tükenmişliği ile depresyon ve anksiyetenin ilgili değişkenlere göre anlamlı farklılaşmalar gösterdiği söylenebilir.

- Oldaç, Yusuf İkbal, *The Relationship Between Distributed Leadership, Enabling School Structure, Teacher Collaboration, Academic Optimism and Student Achievement: A School Effectiveness Model (Paylaşılan Liderlik, Kolaylaştırıcı Okul yapısı, Mesleki İşbirliği, Akademik İyimserlik ve Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişki: Bir Okul Etkililiği Modeli)*, 2016, Yüksek Lisans, 169s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, öğrenci başarısı ile paylaşılan liderlik, kolaylaştırıcı okul yapısı, mesleki iş birliği ve akademik iyimserlik değişkenlerini içeren bir grup okul seviyesi değişken arasındaki ilişkiyi inceleyen bir okul etkililiği modelini test etmektir. Çalışmada kullanılan veri, Adana ilinin 3 ilçesinden toplanmıştır. Çalışmanın örneklemini rastgele seçilmiş olan 40 resmi okuldan 23053 öğrenci ve 426 öğretmen teşkil etmektedir. Çalışma amaçları doğrultusunda, HLM7 programı kullanılarak Hiyerarşik Lineer Modelleme (HLM) analizi yapılmıştır. HLM öğrenci düzeyindeki verileri onların kayıtlı bulundukları okullara gruplayarak verinin çok düzeyli doğasına uygun bir analiz yapılmasına olanak sağlamıştır. HLM sonuçları akademik iyimserlik değişkeninin alt boyutu olan öğretmenlerin kolektif öz yeterliğinin diğer değişkenlere kıyasen okullar arası öğrenci başarısı farklılıkları ile en güçlü ilişkiye sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, aileye ve öğrenciye olan güven ve engelleyici bürokrasi

yapısı değişkenlerinin de okullar arası başarı farkı ile anlamlı bir ilişki içinde olduğu gözlemlenmiştir. Bunların dışında, paylaşılan liderlik, mesleki iş birliği, kolaylaştırıcı okul yapısı ve akademik vurgu değişkenleri ile okullar arası başarı farklılıkları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Önerilen HLM modeli okullar arası öğrenci başarı farklılıklarının 60.5%'ini açıklamış ve toplam varyasyon içerisinde açıklanmayan okullar arası farklılıkları 7.44%değerine düşürmüştür. Genel olarak değerlendirildiğinde, çalışma sonuçları öğretmenlerin fark yaratacağına olan inançlarının üzerine daha fazla düşülmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, okul-aile ilişkilerinin geliştirilmesinin öğrenci başarısını artırmada etkili olabileceği sonuçlar bağlamında öne sürülebilir. Ek olarak, akademik iyimserlik ve engelleyici bürokrasi gibi kavramların öğrenci başarısına etkileri konusunda özellikle Türkiye gibi merkeziyetçi eğitim sistemine sahip ülkelerde farklı ülkelerde olduğu gibi geçerliliklerinin sağlanması için bir revizyona ihtiyaçları olduğu söylenebilir.

- Özgen, Hatice, *Üniversite Öğrencilerinde Okul Tükenmişliği ile Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 120s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacı arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkilerin betimlendiği ve derinlemesine analiz edildiği araştırmalardır. Araştırmada okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacı arasındaki betimsel ve yordayıcı ilişkiler incelenmiştir. Çalışma grubunun seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla araştırmanın çalışma grubunu Atatürk Üniversite'sinde öğrenim görmekte olan 812 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu, Psikolojik Yardım İhtiyacı Belirleme Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre ilgili bulgular aşağıda belirtilmiştir. Araştırmada; okul tükenmişliğinin ve psikolojik yardım ihtiyacının cinsiyet, akademik başarı düzeyi, barınma yerlerine ve fakülte değişkenlerine göre anlamlı farklılaşmalar gösterdiği tespit edilmiştir. Okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacı arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla uygulanan analizler sonucunda; okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacı arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiş, okul tükenmişliğinin psikolojik yardım ihtiyacının anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Araştırmadan elde bulgular doğrultusunda, okul tükenmişliğinin psikolojik yardım ihtiyacı için önemli bir etken olduğu ve okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacının ilgili değişkenlere göre anlamlı farklılaşmalar gösterdiği söylenebilir.

- Sertkaya, Vildan, *Türkiye Genelinde ve Okul Türleri Bazında Öğretmen ve Öğrenci ile İlgili Faktörlerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerisi ile İlişkisi: PISA 2012 Analizi (The Relationship Between Student and Teacher Related Factors and Students' Problem Solving Skill Throughout Turkey and Across School Types: PISA 2012 Analysis),* 2016, Yüksek Lisans, 96s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi.

ÖZET: 21. yüzyıl becerilerinden problem çözme okullarda öğrencilere kazandırılması hedeflenen bir beceridir. Buna rağmen ayrı bir ders olarak okutulmamaktadır. Ancak öğretmenlerin bu beceri-

yi kendi derslerine bütünleşmiş olarak öğrencilerine kazandırmaları gerekmektedir. Problem çözme becerisinin öğrenciye kazandırılmasında öğretmenin rolü büyüktür. Bu çalışmada hem öğretmen ile ilgili faktörler hem de öğrencinin kendisi ile ilgili faktörlerin öğrencinin problem çözme becerisine karşı olan algısı arasındaki ilişkisi Türkiye genelinde ve okul türleri bazında araştırılmıştır. Bu çalışma PISA 2012 Türkiye verilerine göre sürdürülmüş ve çoklu regresyon yöntemi kullanılarak analizler yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, problem çözme becerisi ile öğretmen ve öğrenci ile ilgili faktörler arasında anlamlı ilişkiler bulunmuş ve bu ilişkilerin okul türlerine göre farklılıklar gösterdiği gözlenmiştir.

- Tatar, Ümit, *Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Okul Terk Nedenlerinin Sosyolojik İncelenmesi,* 2016, Yüksek Lisans, 161s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışma, Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde lise düzeyindeki öğrencilerin okulu terk etme nedenlerini sosyolojik bir perspektiften araştırmıştır. Çalışmada öncelikle kendi özel koşullarında araştırma bölgesinin sosyal yapısının gelişim süreci anlaşılmaya çalışılmıştır. Daha sonra dünyada ve özel olarak ülkemizde eğitime sosyolojik yaklaşımlar ve okul terk çalışmaları değerlendirilmiş ve bu çalışmalar üzerinden okul terkin tanımı yapılarak saha araştırmasında kullanılmak üzere inceleme boyutları elde edilmiştir: aile, toplumsal çevre ve okul... Okulu terk edenlerin, okulu terk edenlerin ailelerinin ve eğitimcilerin katılımıyla oluşturulan 36 kişilik araştırma grubunda, belirlenen boyutlarda, yarı-yapılandırılmış görüşme formlarıyla tekil-olay desenine göre nitel bir araştırma yapılmıştır. Ayrıca araştırma bulguları, MEB'den temin edilen okul terk istatistikleriyle de tartışılmıştır. Aile boyutunda, ailenin göç ile gelmesinin, ekonomik durumunun, çocuğunun okul eğitimine gösterdiği ilgi ve desteğinin, çocuğunun cinsiyetine göre okul eğitimine yaklaşımının; toplumsal çevre boyutunda, akraba ve hemşehrilerin, mahalledeki arkadaş çevresinin, bölgedeki sanayi ve iş imkânlarının, Gebze'nin sosyal yapısının; okulla ilgili olarak, öğretmen ve öğrencilerle ilişkilerin, rehberlik servisinden yararlanmanın, devam edilen okul türünün okul terkle ilişkisi olduğu görülmüştür.

- Uzun, Can, *Bir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okul Kültürü Algılar*, 2016, Yüksek Lisans, 104s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin okul kültürü algılarını ortaya çıkarmaktır. Öğrencilerin okul kültürü algıları; semboller, aidiyet, iletişim ve güç mesafesi, örgütsel yapı ve etkinlik olmak üzere dört boyutta irdelenmiştir. Yöntem: Tarama modeli kullanılan araştırmada, amaca ulaşabilmek için veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Uygulanan anket, "Kişisel Bilgi Formu" ve "Okul Kültürü Ölçeği" olarak iki bölümden oluşmaktadır. Araştırma grubunu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Bilecik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 10., 11. ve 12. sınıflarında öğrenim gören toplam 358 öğrenci oluşturmaktadır. Frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testi araştırmada kullanılan istatistiksel tekniklerdir. Farklılıklarda anlamlılık düzeyi olarak 0.05 alınmıştır. Bulgular: Öğrenciler okul kültürünü oluşturan dört alt boyuttan semboller, aidiyet, iletişim ve güç mesafesi boyutlarını olumlu düzeyde, örgütsel yapı ve etkinlik boyutlarını ise daha az olumlu düzeyde algılamaktadırlar. Öğrencilerin okul kültürünü algılamalarında, okul türüne göre sadece aidiyet boyutunda anlamlı bir

farklılık görülmüştür. Sınıf tekrar durumu değişkenine göre tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğrenim görülen alanlara göre aidiyet, iletişim ve güç mesafesi, örgütsel yapı ve etkinlik boyutlarında farklılıklar görülmüştür. Sınıf seviyelerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sonuç ve Tartışma: Öğrencilerde okul kültürü algısında bölümler arası farklılıkların ortadan kaldırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin sınıf tekrarı yapmadan önce okul kültürüne sahip olmaları için rehberlik servisinin de içinde bulunduğu çalışmalar yapılmalıdır. Okulun kimliğini de temsil edecek organizasyonlar planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir.

- Akyıldız, Nuri, *Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının İncelenmesi: Diyarbakır İli Örneği*, 2017, Yüksek Lisans, 50s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağ Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin okul algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesidir. Çalışma, Diyarbakır'da bulunan 6 liseden 366 öğrenci (186 kız ve 180 erkek öğrenci) ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların sosyo demografik bilgilerinin öğrenilmesi amacıyla bilgi formu ve okul algılarının belirlenmesi amacıyla metaforik okul algısı ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20 istatistik ve analiz programı ile analiz edilmiştir. Okul Algısı Ölçeğinin Koruma Geliştirme, Baskı Yeri ve Yuva alt boyutlarına göre cinsiyet açısından T testi ile karşılaştırılmıştır. Katılımcıların devam ettikleri sınıflara göre grup karşılaştırmaları ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu okul algılarına sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 9. sınıfların 10, 11 ve 12. sınıflara oranla okula karşı daha olumlu algıları olduğu gözlenmiştir.

- Çelik, Abdülaziz, *6. 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Tükenmişliği ve Öğrenme Sürecinde Yardım İstemeleri ile Genel Akademik Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi,* 2017, Yüksek Lisans, 113s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt Üniversitesi.

ÖZET: Betimsel tarama modelindeki bu araştırma, 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin okul tükenmişliği ve öğrenme sürecinde yardım istemeleri ile genel akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Uygulanan 1132 ölçekten yapılan tasnif sonucu 990 öğrenciye ait verinin uygun olduğu tespit edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi aşamasında Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket [Statistical Package for Social Sciences (SPSS 21)] programı kullanılmıştır. Analiz kapsamından güvenirlik analizi, Pearson korelasyon katsayısı, bağımsız gruplar t- testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Post Hoc test Tukey HSD analizleri uygulanmıştır. Ayrıca analizlerin normallik varsayımları için çarpıklık ve basıklık katsayı değerleri incelenmiştir. Araştırmada, 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin okul tükenmişlikleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, okul tükenmişliği ve okul etkinliklerinden kaynaklı tükenmişlik, aileden kaynaklı tükenmişlik ile ilgi kaybı alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde yardım isteme düzeyleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise öğrenme sürecinde yardım isteme ve alt boyutları olan etkili yardım isteme ile yüzeysel yardım isteme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin okul tükenmişlikleri sınıf değişkenine göre incelendiğinde okul tükenmişliği ve bütün alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Aynı şekilde öğrencilerin öğrenme sürecinde yardım

isteme düzeyleri sınıf değişkenine göre incelendiğinde etkili yardım isteme alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Araştırmada öğrencilerin okul tükenmişliği ve tüm alt boyutları ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme sürecinde yardım isteme ve bütün alt boyutları ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Son olarak öğrencilerin okul tükenmişlik ve tüm alt boyutları ile öğrenme sürecinde yardım isteme ve tüm alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki elde edilmiştir.

- Karabey, Meral, *Sivas İl Merkezinde Lise Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi ve İlişkili Faktörler,* 2017, Yüksek Lisans, 118s., Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cumhuriyet Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma, Sivas il merkezinde lise öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi (OYK) ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veriler Liselerde Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ) ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır. Kesitsel tipte yapılan araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Sivas il merkezinde bulunan liselerde 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda öğrenim gören 23728 öğrenci oluşturmuş, örnekleme 546 öğrenci alınmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler SPSS (Versiyon 22.0) programına yüklenerek değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde; iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, Varyans Analizi, Tukey Testi, Manwhitney-U Testi, Kruskal-Wallis Testi kullanılmış, p0.05), öğrencinin anne ve babasının beraber olma durumu, ailesi ile bir arada yaşama durumu, okulda sosyal faaliyetlerin olması, öğrencinin okul başarı durumu önemli bulunmuştur ($p<0.05$). Çalışma bulgularına göre sigara içen, disiplin cezası alan ve okula sık devamsızlık yapan öğrencilerin OYKÖ puan ortalamalarının düşük olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; lise öğrencileri arasında hoşgörü, saygı, yardım etme gibi pozitif duyguları kuvvetlendirecek etkinliklerin artırılması, okul müdürlerinin öğrencilerle daha çok bir araya gelmesi ve iletişim kurması, öğrencilerin kendilerini değerli hissettikleri demokratik okul ortamlarının oluşturulmaya çalışılması, spor programları, müzik, sanat ve drama etkinlikleri, akademik ve mesleki kulüp çalışmaları gibi sosyal etkinliklerin artırılması önemlidir. Ayrıca, OYK' nin öğrencilerin biyopsikososyal gelişimlerinin değerlendirilmesinde önemli bir veri kaynağı olarak incelenmesi, öğrencilerin OYK' nin okul sağlığı hizmetleri içerisinde alanında uzman okul hemşireleri tarafından değerlendirilmesi, düşük OYK olan öğrencilerin riskli davranışlar yönünden değerlendirilmesi, öğrencilere sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik gerekli eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi önerilmiştir.

- Uslu, Fatma, *Yükseköğretimde Okul Terkinin Değerlendirilmesi,* 2017, Doktora, 155s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu çalışmada yükseköğretimde lisans düzeyinde okulu terk eden bireylerin bakış açısından okulu terk etme kararında etkili olan etkenler ve bu etkenler arası ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yükseköğretimi terk eden bireylerin araştırma sürecine dâhil edilmesi ve okul terki kararında etkili olan etkenleri kendi yaşantılarından yola çıkarak ifade etmeleri, konu hakkında detaylı bilgi sağlanmasına olanak tanıması bakımından önemlidir. Bu nedenle çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Çalışma grubu yükseköğretimde okul terki tecrübesine sahip 19 katılımcıdan oluşmuştur. Çalışmanın verileri, yüz yüze görüşme tekniği ile araştırmacı tarafından geliştirilen ve

24 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler, başlıca örüntüleri belirleme, kodlama ve kategorilere ayırma işlemlerini kapsayan içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda okul terki kararının bir anda verilen bir karar olmaktan öte, yükseköğrenime geçiş öncesi, yükseköğrenim ve yükseköğrenimi terk etme süreci olmak üzere üç temel süreç içerisinde açıklanabileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Yükseköğrenim öncesi süreçler bölüm tercihi temasını içerirken, yükseköğrenim süreci sosyal uyum, akademik ve örgütsel etkenler temalarını içermektedir. Son olarak yükseköğrenimi terk etme süreci ise okulu bırakmaya karar verme ve okul terki sonrası yaşantılar temalarından oluşmuştur. Çalışma bulguları, katılımcıların yükseköğrenimde okul terki kararında, yükseköğrenim öncesi ve yükseköğrenim süreçlerini kapsayan çeşitli bireysel, ailesel, akademik ve sosyal etkenlerin etkili olduğunu ortaya koymuştur. Yükseköğrenim öncesi süreçlerde mezun olunan ortaöğretim türü, yükseköğrenim görme nedenleri, mesleki olgunluk düzeyi, seçim yapmada özerk olamama, anne-babanın eğitim seviyesi ve mesleği, lisans yerleştirme sınav puanı gibi konuların katılımcıların üniversite bölüm tercihini etkilediği tespit edilmiştir. Okul terki kararında etkili olan yükseköğrenim süreçleri ise sosyal uyumu etkileyen arkadaş ilişkileri, sosyal çevre, üniversitenin bulunduğu şehrin olanakları, ilgi alanı ve yeteneklerinin farkına varma gibi etkenlerin yanı sıra, öz düzenlemeli öğrenme becerileri, derslere yönelik izlenimler, öğretim üyeleri ile iletişim, bölüme yönelik algılar ve devamsızlık gibi akademik etkenler ve kurumsal aidiyet, akademik danışmanlık sistemi ve yerleşke olanaklarına ilişkin örgütsel etkenlerden oluşmaktadır. Katılımcıların terk kararı vermesinde ise yanlış bölüm tercihi, maddi imkânsızlıklar, akademik başarısızlık, memur olarak atanma, başka bir işte çalışıyor olma, kendi işini kurma, evlilik ve mezuniyet sonrası iş olanakları etkili olmuştur.

3.2. Makaleler

- Gündüzalp, Fuat, *Okullarımızda Verimsizliğin Sebepleri*, 1959, Eğitim Hareketleri (59), Ağustos 3, Ankara.
- Akdik, Muhittin, *Öğrencilerin Okula Uymazlıkları Sebebi*, 1967, Ülkücü Öğretmen Dergisi (97), Eylül 8, İstanbul.
- Köknel, Özcan, *Okul Başarısızlığı Neden İleri Gelir?*, 1973, Ülkücü Öğretmen Dergisi (171/172), 18-20.
- Tezcan, Mahmut, *Okulda Başarısızlık ve Önlenmesi*, 1984, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (1), 385-388, Ankara.
- Büyükkaragöz, S. Savaş, *Okulda Uyumsuzluk ve Başarısızlıkta Bilimin Rolü*, 1990, Eğitim ve Bilim Dergisi (78), 29-33, Ankara.
- Okutan, Mehmet, *Gençlerin Okulla İlgili Problemleri,* 1992, Öğretmen Dünyası Dergisi (151), 15-18, Ankara.
- Balcı, Ayşe - Berberoğlu, Giray, *Okul Anketi Üzerine Bir Ön Çalışma,* 1993, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (4), Kasım 7.

ÖZET: Bu çalışmada orijinali Vorst (1989) tarafından geliştirilen Okul Anketi Türkçe'ye çevrilmiş ve ortaokul düzeyinde 172 kişilik bir öğrenci grubundan elde edilen yeri açıklayıcı (exploratory) ve doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi yöntemleri kullanarak analiz edilmiştir. Sonuçlar ölçeğin

motivasyon, doyum ve kendine güven boyutlarındaki tutumları ölçtüğünü göstermektedir. Ancak bazı alt test puanlan sosyal beğenirlik puanları ile anlamlı korelasyonlar vermektedir.

- Coşkun, Leyla - Sayıl, Melike, *Yatılı, Taşımalı ve Normal Eğitim Yapılan İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Davranış-Uyum Soruları, Okullarına İlişkin Tutum Algıladıkları Sosyal Destek ve Okul başarıları Arasındaki İlişki,* 2006, Eğitim Bilimlerinde Kuram ve Uygulama Dergisi (2), 271-300, İstanbul.
- Gümüş, Adnan, *Sorunlarıyla Eğitim-Umut ve Yarılmalar: Okullarımızın Hali Üzerine*, 2006, Evrensel Kültür Dergisi (179), 70-76, İstanbul.
- Ersözlü, Alpay - Demirtaş, Zülfü, *Okul Kültürü ile Öğrencilerin Şiddete Başvurma Davranışları Arasındaki İlişkiler*, 2007, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (2), 178-189, Tokat.

ÖZET: Araştırmanın amacı okul kültürleri ile öğrencilerin şiddete başvurma davranışları arasındaki ilişkileri araştırmaktır. Araştırma 2007-2008 öğretim yılında Tokat ili Merkez ilçedeki 11 ilköğretim okulunda yürütülmüştür. Okul kültürlerinin doğasını belirlemek için Okul Kültürü Ölçeği okullarda bulunan yönetici ve öğretmenlere uygulanmıştır. Bu okullara mensup öğrencilerden 2004-2007 yılları arasında resmi kayıtlara geçen şiddete başvurma davranışları ile okul kültürü verileri arasındaki ilişkiler istatiksel yöntemlerle sınanmıştır. Bulgulara göre, okullarda işbirlikçi bir kültür egemendir. Yöneticiler ve öğretmenler eğitimsel amaçları gerçekleştirme doğrultusunda iş birliği içerisinde çalışmaktadırlar. Kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre okul kültürlerini daha fazla işbirlikçi olarak görmektedirler. Öğretmenlerin branşlarına göre okul kültürüne yönelik algıları arasında farklılıklar vardır. Sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenleri okul kültürlerini farklı algılamaktadırlar. Okul kültürleri ile öğrencilerin şiddete başvurma davranışları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Yani okul kültürü geliştikçe öğrencilerin şiddete yönelik davranışlarında azalma görülmektedir.

- Ötünç, Eyyüp - Erceylan, Halil - Mediha, Sarı, *Liselerde Okul Yaşam Kalitesi: Adana İli Örneği*, 2007, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi (50), 297-320, Ankara.

ÖZET: Tarama modelinde betimsel bir çalışma olan bu araştırmada, lise öğrencilerinin okullarının yaşam kalitesine ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, Adana İli merkez ilçelerindeki alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki genel liselerden yansız olarak belirlenen altı lisedeki 478 öğrenciden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında, araştırmacılar tarafından geliştirilen Liselerde Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ) kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde aritmetik ortalama, standart sapma dağılımlarının incelenmesinin yanı sıra t-testi ve varyans analizleri yapılmıştır. Analizler sonucunda, öğrencilerin okullarındaki yaşam kalitesini genel olarak orta düzeyde olarak algıladıkları, kız ve erkek öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları arasında önemli farklılıklar olmadığı, üst sosyo-ekonomik düzeydeki liselerde okul yaşam kalitesinin daha yüksek olduğu ve sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin liselerindeki yaşam kalitesini daha olumlu algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

- Siyez, Didem Müge, *Lise Öğrencilerinde Görülen Problem Davranışlarını Okul Ortamı ile İlişkili Psiko-Sosyal Faktörler Açısından Değerlendirilmesi,* 2007, Çağdaş Eğitim Dergisi, (346), Ankara.
- Yılmaz, Kürşad, *İlköğretim Okulu 6, 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri*, 2007, Kastamonu Eğitim Dergisi (2), 485-490, Kastamonu.

ÖZET: Tarama modelindeki bu araştırmanın amacı devlet ilköğretim okulları öğrencileri ile özel ilköğretim okulları öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin görüşlerini belirlemek ve aralarında bir fark olup olmadığını saptamaktır. Veriler Okul Yaşamının Niteliği Ölçeği ile elde edilmiştir. Ölçek likert tipi cevap skalasına sahip yirmi adet maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın amacını belirlemek için hipotezler yazılmış ve test edilmiştir. Araştırmanın verileri Yozgat il merkezindeki okullardan elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 160 öğrenci oluşturmaktadır. Hipotezlerin test edilmesinde t testine başvurulmuştur. Yapılan analizler sonucunda; devlet ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrenciler ile özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin okul yaşamının niteliği görüşleri arasında bir fark olduğu bulunmuştur. Ancak alt boyutlar bazında incelendiği zaman alt boyutlardan birisinde fark bulunmuş diğerlerinde ise bulunmamıştır.

- Taylı, Aslı, *Eğitim Sisteminde Önemli Bir Sorun: Okulu Bırakma*, 2008, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (30), 89-101, Ankara.

ÖZET: Okulu bırakma birçok ülkenin eğitsel bir problemidir ve okulu bırakma oranını azaltma, bu ülkelerin eğitim ile ilgili en önemli önceliklerinden biri haline gelmiştir. Gerçekte, düşük okulu bırakma oranı, eğitim sisteminin kalitesinin bir göstergesi olarak alınmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, okulu bırakma problemini, okulu bırakma sürecini, okulu bırakmanın nedenlerini ve sonuçlarını tanıtmak ve de okulu bırakma sorununun önemine dikkat çekmektir. Okulu bırakmanın olumsuz sonuçları kişileri, aileleri ve de tüm toplumu değişik yollarla etkilemektedir. Bu durumun en önemli olumsuz sonuçları ise, düşük gelir, düşük vergi ve düşük meslek statüsü, işsizlik, suçlu, uyumsuz ve antisosyal davranışlar, depresif ruh hali, intihar, toplumla bağın kopuk olması, düşük özsaygı ve olumsuz sağlık göstergesidir.

- Arastaman, Gökhan, *Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Bağlılık (School Engagement) Durumlarına ilişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri*, 2009, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (26), 102-112, Denizli.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı kamu liselerinde öğrenim gören lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini incelemektir. Bu araştırmanın örneklemini, Ankara ili merkez ilçelerinde 2005-2006 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören, tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 408 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin okul bağlılığı durumlarına ilişkin görüşlerinin, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkisiz t-testi ile, anne ve babalarının eğitim durumuna ve ailenin gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediğine tek yönlü ANOVA (One-way ANOVA) ile bakılmıştır. Kız öğrencilerin okula bağlılıkları erkek öğrencilere göre yüksek bulunmuştur. Annesinin eğitim durumu ve ailenin gelir durumu düşük olan öğrencilerin okula bağlılıkları, annesinin eğitim durumu ve ailesinin gelir durumu

daha yüksek durumda olan öğrencilere göre daha yüksektir. Öğrencilerin okul bağlılığı görüşleri ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir fark yoktur. Hem öğretmenler hem de yöneticiler, öğrencilerin okul bağlılığını azaltan nedenlere ilişkin olarak öğretmenden kaynaklanan nedenleri, yönetimden kaynaklanan neden- lere göre daha yüksek düzeyde algılamaktadırlar.

- Özbesler, Cengiz - Duyan, Veli, *Okul Ortamlarında Sosyal Hizmet*, 2009, Eğitim ve Bilim Dergisi (154), 17-25, Ankara.

ÖZET: Okullar, okul öncesi dönemlerden itibaren bireylerin her açıdan gelişiminde, yetiştirilmesinde, nitelikli insan gücü olarak toplumda yerlerini almalarını sağlamada oldukça önemli eğitim kurumlarıdır ve onların toplumsallaşması sürecinde önemli bir rol oynamaktadırlar. Farklı yaşam durumlarında, birbirinden farklı sosyoekonomik özellikleri olan ailelerden gelen öğrenciler, okul başarılarına, okula devamlarına ve arkadaş ilişkilerine olumsuz yönde etki eden, biyopsikososyal gelişimlerini tehdit eden çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Bu sorunların ele alınmasında, ailenin ve tedavi kurumlarının sorumlulukları olduğu gibi, eğitim kurumlarının da hem çözüm bulma, rehberlik etme, hem de öğrencinin iyi olma halinin sürekliliğinin sağlanması ve korunması açısından önemli rolleri vardır. Bu nedenle okul ortamlarında öğrencilerin aileleri ile iş birliği yaparak, gelişim alanlarını destekleyerek, biyopsikososyal sorunlarının ele alınması ve çözümlenmesinde multidisipliner yaklaşımlar benimsenmektedir. Bu sorunların ele alınmasında okul ortamlarında önemli bir role sahip olan bir disiplin de sosyal hizmet disiplinidir. Sosyal hizmet, tıp, psikiyatri, suçluluk, yaşlılık, engellilik, yoksulluk, eğitim, aile ve çocuk refahı gibi farklı alanlarda geniş bir uygulama alanına sahiptir. Okul sosyal hizmeti (school social work), sosyal hizmet disiplininin özel bir uygulama alanıdır ve okul ortamlarında öğrencinin okul performansına, okul başarısına etki eden biyopsikososyal faktörler üzerine odaklanır. Okul sosyal hizmeti, öğrencilerin içinde bulundukları gelişim dönemi, aile ve yaşam koşulları nedeniyle yaşadıkları sorunların çözümü, gereksinim duyulan hizmetlerden yararlanmaları ve böylece eğitim etkinliklerini başarı ile sürdürmelerini sağlama gibi psikososyal hizmetleri, eğitim ekibi ile ekip çalışması anlayışında yürütmektedir. Bu çalışmanın amacı, okul ortamlarında öğrencilerin karşılaştığı biyopsikososyal ve ekonomik sorunların çözümünde eğitim ekibine katkı sağlayabilecek role sahip sosyal hizmet disiplininin, ekip çalışması ilkeleri doğrultusunda yürütebileceği çalışmaları ve profesyonel rolünü ortaya koymak, sosyal hizmet uzmanlarının okul ortamlarında istihdam edilmelerinin gereğini ve önemini vurgulamaktır.

- Özyürek, Ragıp, *Okullarda Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulamaları ve Öğrencilere Sağlanan Süpervizyon Olanakları: Ulusal Bir Tarama Çalışması*, 2009, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (32), 54-63, Ankara.
- Gümüştaş, Funda - Sebla, Gökçe - Yulaf, Yasemin, *Çocuk ve Ergenlerde Okul Reddi Davranışının Nedenlerinin İncelenmesi*, 2010, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (1), 27-31, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışmada, okul reddi davranışı nedeniyle çocuk ve ergen psikiyatrisi kliniğine getirilen çocuk ve ergenlerde, okul reddi nedenlerinin ve varsa altta yatan psikopatolojilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Hastalar ve Yöntem: Tekirdağ Devlet Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve

Hastalıkları Polikliniği'ne 15.01.2011 – 15.01.2012 tarihleri arasında okul reddi davranışı nedeniyle başvuran çocuk ve ergenlerin dosya bilgileri geriye dönük olarak incelenmiştir. Olguların sosyo demografik özelliklerine ve Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayısal El Kitabı, 4. baskı (DSM IV) kriterlerine göre psikopatolojilerine odaklanılmıştır. Bulgular: Okul reddi davranışı olan çocuk ve ergenlerin (n=22) yaş ortalaması 11,0 ± 4,5 (5,4 – 17,8) olup, cinsiyetler arası istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır (%45,5 kız, %54,5 erkek) (p> 0,05). Okul reddi davranışı gösteren kız çocukların çoğunluğunun (%60) ilkokul döneminde, erkeklerin ise (%58,3) lise döneminde olduğu görülmüştür. Okul reddi davranışı olan çocukların %63,7'si (n=14) anksiyete bozukluğu, %36,3'ü (n=8) yıkıcı davranış bozukluğu, %13,6'sı (n=3) duygudurum bozukluğu ve %9'u (n=2) uyum bozukluğu tanılarını almıştır. Sonuç: Okul reddi davranışı, sosyal ve akademik açıdan çocukların hayatını önemli ölçüde etkilemesi, aile ve okul yönetimini oldukça zorlaması nedeniyle önemle ele alınması gereken bir konudur. Bu neden ile, okul reddi davranışının altında yatan etkenlerin detaylı olarak araştırılması ve mevcut psikopatolojinin tedavi edilmesi gerekir.

- Sarı, Mediha - Bilgiç, Semra, *İlköğretim Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi ve Empatik Sınıf Atmosferi Algılarının İncelenmesi*, 2010, Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi, Ocak 19.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı, ilköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ve empatik sınıf atmosferi algılarının incelenmesidir. Araştırmanın katılımları 2008-2000 Öğretim Yılında Adana İli merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarının altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına devam eden 298 öğrencidir. Veriler "Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği" (Sarı, 2007) ve "Empatik Sınıf Atmosferi Tutum Ölçeği" (Özbay ve Şahin, 2000) kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde ölçeklerden alınan puanlara ait betimsel istatistikler incelenmiş, ayrıca bağımsız gruplar t testi, tek yönlü veryans analizi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin okul yaşam kalitesi ve empatik sınıf atmosferi algıları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Her iki ölçekten alınan puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı farklar bulunmazken, sınıf düzeyi açısından altıncı sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklar olduğu belirlenmiştir. Bunun aynı sıra, empatik sınıf atmosferi algısı yüksek olan öğrencilerin, okulun yaşam kalitesini de daha olumlu algıladıkları ortaya konulmuştur.

- Aydoğan, İsmail, *Genel Liselerde Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Problemleri,* 2011, Aile ve Toplum Dergisi (24), 47-68, İstanbul.

ÖZET: Genel liselerde öğrenim gören kız öğrencilerin karşılaştıkları sorunları ortaya koymaktır. Yöntem: Çalışma tarama modelindedir. Bu araştırmanın çalışma evrenini Kayseri'de genel liselerde, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören kız öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma evrenini oluşturan kız öğrencilerin sayıca çok fazla olması nedeniyle, örnekleme yöntemine gidilmiştir. Tesadüfî örneklem yoluyla 530 kız öğrenci örnekleme alınarak yapılan bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, bireysel, psikolojik, aile, okul, madde kullanımı, cinsellik ile ilgili boyutlarda ele alınarak yorumlanmıştır. Sonuç: Kayseri'de ortaöğretimde okuyan kız öğrencilerin anne-babasıyla tartışmaları nedeniyle zaman zaman evden kaçmayı düşündüklerini ama gerçekleştirmediklerini, öğretmenleriyle yeterince iletişim kuramadıklarını, sekizinci sınıftan itibaren erkek arkadaş

edinmeye başladıklarını, cinsellikle ilgili bilgileri annelerinden ve yazılı kaynaklardan öğrendiklerini, en çok cinsel tacizlerden rahatsız olduklarını, gelecek kaygısı taşıdıklarını ortaya koymuştur.

- Aybay, Ayşe, *İlköğretim II. Kademe Öğrencileri İçin Okul Tükenmişliği Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, 2011, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (2), 511-527, Ankara.

ÖZET: Araştırmanın amacı "İlköğretim II. Kademe Öğrencileri için Okul Tükenmişliği Ölçeği"ni geliştirmektir. Çalışma grubu Eskişehir'deki on ilköğretim okulundaki 691 ilköğretim öğrencisinden oluşmuştur. Veriler hem Açımlayıcı hem de Doğrulayıcı Faktör Analizine tabi tutulmuştur. Faktör Analizi dört faktörlü bir yapıyı (Okul etkinliklerinden kaynaklı tükenmişlik, aileden kaynaklı tükenmişlik, okulda yetersizlik, okula ilgi kaybı) ortaya çıkarmıştır. Ölçekteki 26 madde dört faktöre yüklenmektedir. Dört faktörün açıkladığı toplam varyans %59'dur. Maddelerin faktör yük değerleri .41-.81 arasındadır. DFA'da elde modelin uyum indeksleri [GFI=0.94, AGFI=0.91, PGFI=0.89, RMSEA=0.07, CFI=0.91; (χ2 =787.6, df=293, p<.01)] modelin uyumlu olduğunu göstermiştir. Ölçeğin alt boyutları için güvenirlik katsayısı .92 - .76 arasında; iki-yarı test güvenirliği .65-.81 arasında değişmektedir. Ölçeğin ölçüt geçerliği için Akademik Beklentilere İlişkin Stres Envanteri kullanılmıştır. İki ölçek puanları arasındaki korelasyonlar 20 -38 arasındadır.

- Bilici, Nizamettin, *Okul Çağındaki Engelli Öğrencilerin Devam Ettikleri Okullar, Yaşanan Sıkıntılar,* 2011, Standart Dergisi (594), 34-45, Ankara.
- Çivitçi, Nazmiye, *Lise Öğrencilerinde Okul Öfkesi ve Yalnızlık*, 2011, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (35), 18-29, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada, lise öğrencilerinde okul öfkesi boyutları (öfke yaşantısı, düşmanlık, yıkıcı ifade ve olumlu başa çıkma) yalnızlık açısından cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre incelenmiştir. Araştırma verileri Denizli il merkezindeki üç lisede öğrenim gören 398 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmada okul öfkesi düzeyini belirlemek için Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçeği, yalnızlık düzeyini belirlemek için ise UÇLA Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde Çok Değişkenli Varyans Analizi (Multivariate Analysis of Variance-MANOVA) kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, lise öğrencilerinin yalnızlık düzeylerine göre okul ortamındaki öfke yaşantısı ve düşmanlık düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaşmadığını ancak öfkenin yıkıcı ifade biçimi ve öfke ile olumlu başa çıkma düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir. Buna göre, yalnızlık düzeyi yüksek olanlar yalnızlık düzeyi düşük olanlara göre okul ortamında öfkelerini daha yıkıcı bir biçimde ifade etmekte ve daha düşük düzeyde öfkeleri ile olumlu bir biçimde başa çıkabilmektedirler. Yalnızlık düzeyi yüksek olan kız öğrencilerin öfke yaşantısı düzeyleri yalnızlık düzeyi yüksek olan erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Ancak, yalnızlık düzeylerine göre okul öfkesinin diğer boyutlarının (düşmanlık, yıkıcı ifade ve olumlu başa çıkma) cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgusu elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen diğer bir bulgu ise yalnızlık düzeyi yüksek 11. sınıf öğrencilerinin 9. ve 10. sınıflardaki öğrencilere göre okul ortamında öfkelerini daha yıkıcı bir biçimde ifade ettiklerini göstermektedir.

- Çivitçi, Nazmiye, *Lise Öğrencilerinde Okul Öfkesinin Yordayıcıları Olarak Okula Yabancılaşma ve Algılanan Sosyal Destek*, 2011, İlköğretim Online Dergisi (3), 861-871.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinde okula yabancılaşma ve algılanan sosyal desteğin okul öfkesi boyutlarını yordama gücünü ortaya koymaktır. Araştırma, 201'i kız ve 299'u erkek olmak üzere toplam 500 lise öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırma verilerini toplamak için Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçeği, Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği ve Algılanan Sosyal Destek Ölçeği kullanılmıştır. Okula yabancılaşma ve algılanan sosyal desteğin okul öfkesi boyutlarını yordama gücü standart çoklu regresyon analizi ile test edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, okula yabancılaşma; öfke yaşantısı, düşmanlık ve yıkıcı ifadeyi pozitif yönde yordarken, olumlu başa çıkmayı negatif yönde yordamaktadır. Algılanan aile, öğretmen ve arkadaş desteğinin ise okul öfkesinin farklı boyutlarını yordadığı görülmektedir.

- Eryılmaz, Ali - Aypay, Ayşe, *Lise Öğrencilerinin Derse Katılmaya Motive Olmaları ile Okul Tükenmişliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2011, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (21), 26-44, Burdur.

ÖZET: Bu çalışmada, lise öğrencilerinin okul tükenmişliği ve derse katılmaya motive olmaları arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel modeldeki bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu, Ankara'nın Yenimahalle, Mamak ve Çankaya İlçelerindeki üç lisede öğrenimine devam eden, 14–17 yaşları arasındaki 170 kız (%50.5) ve 167 erkek (%49.5) olmak üzere toplam 337 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada Ortaöğretim Okul Tükenmişliği Ölçeği ve Derse katılmaya Motive Olma Ölçeği kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistikler ve çoklu regresyon tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları okul tükenmişliğinin alt boyutlarının lise öğrencilerinin derse katılmaya motive olmalarının %19'unu açıkladığını göstermiştir. Bulgulara göre, lise öğrencilerinin okula ilgi kaybı ve ödev yapmaktan tükenmişlik düzeyleri yükseldikçe derse katılmaya motive olma düzeylerinin düştüğü; dinlenme ve eğlenme gereksinimini karşılama isteği yükseldikçe de derse katılmaya motive olma düzeylerinin de yükseldiği belirlenmiştir.

- Eryılmaz, Ali - Aypay, Ayşe, *Lise Öğrencilerinin Öznel İyi Oluşları ve Okul Tükenmişliği Arasındaki İlişkiler*, 2011, International Online Journal of Educational Sciences (1), 181-199.

ÖZET: Bu çalışmada, lise öğrencilerinin öznel iyi oluşları ile okul tükenmişlikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu, Ankara'nın Cebeci, Keçiören ve Pursaklar bölgelerindeki liselerde öğrenimine devam eden, 14–17 yaşları arasındaki 188 kız (%50.4) ve 185 erkek (%49.6) olmak üzere toplam 373 lise öğrencisi ergenden oluşmaktadır. Araştırmada Ortaöğretim Okul Tükenmişliği Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistikler ve çoklu regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Bulgulara göre, lise öğrencilerinin okula ilgi kaybı ve aileden kaynaklı tükenmişlik düzeyleri yükseldikçe öznel iyi oluş düzeylerinin düştüğü belirlenmiştir. Regresyon analizinde sırasıyla şu değişkenler derse katılmaya motive olmayla anlamlı biçimde ilişkili bulunmuştur: Okula ilgi kaybı ve aileden kaynaklı tükenmişlik.

- Özer, Arif - Gençtanırım, Dilek - Ergene, Tuncay, *Türk Lise Öğrencilerinde Okul Terkinin Yordanması: Aracı ve Etkileşim Değişkenleri ile Bir Model Testi*, 2011, PMC (161), 302-317, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada ilk olarak, dürtüsel davranma ile okulu terk etme riski arasındaki ilişkiye disiplin cezası almanın, antisosyal davranışların ve sigara-alkol kullanımının aracılık edip etmediği incelenmiştir. İkinci olarak, öğretmen desteği ve antisosyal davranış etkileşiminin okulu terk etme riski üzerindeki etkisi test edilmiştir. Araştırma grubunu 2009-2010 yılında Ankara İlinde genel liselere devam eden 478 öğrenci oluşturmuştur. Sonuçlar okulu terk etme riskini aile ve arkadaş desteğinin azalttığını, dürtüsel davranmanın ise artırdığını göstermiştir. Ayrıca disiplin cezası, alkol-sigara kullanma ve antisosyal davranışlar okulu terk etme riskini artıran aracı değişkenlerdir. Antisosyal davranışlarla okulu terk etme arasındaki ilişki öğretmen desteğine bağlı olarak değişmektedir. Öğrencilerin cinsiyet ve başarıları ile okulu terk etme riskleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

- Savi, Firdevs, *Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması,* 2011, İlköğretim Online Dergisi (1), 80-90.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Araştırmaya 356'sı (%50,3) kız, 352'si (%49,7) erkek olmak üzere toplam 708 ilköğretim okulu öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 11,4'tür. Ölçeğin Türkçe formu faktör yapısı, iç tutarlılığı, test tekrar-test güvenirliği, ölçeğin iki-yarım güvenirliği, madde-test korelasyonu açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, özgün ölçekte olduğu gibi maddeler, ölçmeyi amaçladığı "okula bağlanma", "öğretmene bağlanma" ve "arkadaşa bağlanma" olmak üzere üç faktör altında yer almaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0.84; test-tekrar test güvenirlik katsayısı tüm ölçek için 0.85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin kullanımının, okula bağlanma düzeyi ile ilişkili faktörlerin incelenmesi, böylece elde edilen verilerin çocuk ve ergen evreni için sınanmasına yardımcı olabilecektir.

- Şimşek, Hüseyin, *Lise Öğrencilerinde Okulu Bırakma Eğilimi ve Nedenleri,* 2011, Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi (2), 27-47, Kütahya.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki lise öğrencilerinin okulu bırakma eğilimlerini belirlemek ve okulu bırakma eğilimine etki eden faktörleri saptamaktır. Araştırmaya Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan sekiz il merkezinde toplam 54 lisede farklı sınıflarda okuyun ve seçkisiz olarak belirlenen 1106 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan bir anketle toplanmıştır. Verilerin analizinde değişkenlere bağlı olarak frekans ve yüzdeler dikkate alınmış, anlamlı farklılık aranan durumlarda, kay kare tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları, okulu bırakma eğiliminin başta kişisel özellikler olmak üzere, aile özellikleri, eğitim sistemi, okul ve öğretmen gibi çeşitli değişkenlerin etkilediği karmaşık bir süreç sonunda gerçekleştiğini göstermiştir. Elde edilen bulgulara göre Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki lise öğrencilerinin %17'si şimdi ya da geçmişte okul bırakmayı düşündüğünü belirtmiştir. Okulu bırakma eğilimi en fazla lise 3. sınıfta görülmektedir. Kız öğrencilerde erkek öğrencilere oranla okulu bırakma eğilimi belirgin biçimde düşüktür. Çok çocuklu ailelerden gelen lise öğrencilerinin okulu bırakma eğilimleri az çocuklu aileden gelenlere oranla daha yüksektir. Öğretmenden ve okuldan memnuniyet oranı azaldıkça okulu bırakma olasılığı belirgin biçimde artmaktadır.

- Aypay, Ayşe, *Ortaöğretim Öğrencileri İçin Okul Tükenmişliği Ölçeği (OOTÖ)*, 2012, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (2), 773-787, İstanbul.

ÖZET: Araştırmanın amacı "Ortaöğretim Okul Tükenmişliği Ölçeği"ni geliştirmektir. Çalışma grubu dört ildeki 14 ortaöğretim okuluna devam eden toplam 728 öğrenciden oluşmuştur. Veriler hem Açımlayıcı hem de Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) tabi tutulmuştur. Faktör Analizi yedi faktörlü bir yapıyı ortaya çıkarmıştır. Yedi faktörün açıkladığı toplam varyans %61'dir. DFA'da elde edilen modelin uyum indeksleri modelin uyumlu olduğunu göstermiştir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ölçek alt boyutları için .67-.86 arasındadır. Ölçeğin iki-yarı test güvenirliği ölçek alt boyutları için .63-.88 arasındadır. Ölçeğin ölçüt geçerliği için Akademik Kontrol Odağı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler arasında düşük ve orta düzeylerde anlamlı korelasyonlar hesaplanmıştır.

- Bülbül, Tuncer, *Yükseköğretimde Okul Terki: Nedenler ve Çözümler*, 2012, Eğitim ve Bilim Dergisi (166), 219-235, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, yükseköğretim düzeyinde okul terkinin oluşum sürecini, bu süreci etkileyen etmenleri ve okul terkinin önlenmesine yönelik çözüm önerilerini, okul terki yaşayıp öğrenci affı ile öğrenimlerine geri dönen öğrencilerin ve öğretim üyelerinin görüşlerinden yararlanarak ortaya koymaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim yaklaşımıyla desenlenmiştir. Çalışma grubunu, 2010–2011 öğretim yılı bahar döneminde Trakya Üniversitesi'ne bağlı farklı fakülte ve yüksek okullarda öğrenim gören 12 öğrenci ve üç farklı fakülteden 6 öğretim üyesi oluşturmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin ve öğretim üyelerinin okul terki nedenleri olarak akademik uyum sorunları ve maddi sıkıntılar üzerinde sıklıkla durdukları görülmüştür. Öğrenciler ve öğretim üyeleri, etkili bir danışmanlık desteğinin öğrencileri okul terkine yaklaştıran sorunların birçoğuna çözüm olabileceği görüşündedirler.

- Doğan, Soner, *Lise Öğrencilerinde Okul Aidiyet Duygusu,* 2012, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (10), 55-92, Adıyaman.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin okul iklimi algılarını belirlemek ve elde edilen verilere göre çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Acarbay (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 76 maddeden ve 15 boyuttan oluşan "Okul İklimi Ölçeği"nin 51 maddesi ve 9 boyutu kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Sincan ilçesinde bulunan liselerdir. Örneklem ise random örnekleme yöntemiyle seçilen 1246 öğrencidir. Araştırmanın alt problemleri çözümlenmesinde, t-testi, Tek Faktörlü Anova (varyans analizi) uygulanmış; frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Lise öğrencilerinin okul iklimi ile ilgili olumlu algılama düzeyleri ile "sınıf düzeyi", "ailedeki birey sayısı", "ailenin gelir düzeyi", "annenin eğitim düzeyi" ve "babanın eğitim düzeyi" değişkenleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Buna göre, ilgili değişkenlerin düzeyi arttıkça öğrenciler, okul iklimi ile ilgili olumlu algılama düzeylerinin arttığını belirtmektedirler. Okul iklimi konusundaki görüşler "cinsiyet" değişkenine göre de farklılaşmakta, erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre "öğrenciler arası ilişkiler" boyutunda okul iklimini daha olumlu değerlendirmektedirler.

- Gençdoğan, Başaran - Seçer, İsmail, *Ortaöğretim Öğrencilerinde Okul Tükenmişliğinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, 2012, Turkish Journal of Education (2), 28-40, Kahramanmaraş.

ÖZET: Bu araştırmada orta öğretim öğrencilerinin okul tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet, lise türü, akademik başarı, akademik alan ve dershaneye gitme durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Erzurum Yakutiye ve Palandöken ilçelerindeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan 282'si kız 221'i erkek toplam 503 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için Aypay (2011) okul tükenmişlik ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde t testi ve çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre ortaöğretim öğrencilerinin okul tükenmişlik düzeyleri cinsiyete, lise türüne, akademik alan ve akademik başarıya ve dershaneye gidip gitmeme durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

- Kaya, Halil İbrahim - Metin, Meral - Demir, Özden, *Lise Öğrencilerinde Okul Kültürünün Bir Öğesi Olarak Okul Yaşam Kalitesi Algısının İncelenmesi*, 2012, Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi (4), Ocak 20, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada, Kars il merkezinde bulunan Genel ve Mesleki Lisesi öğrencilerinin okullarının yaşam kalitesine ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada; "okul yaşam kalitesi algılarının alt ölçekleri (öğretmenler, okula yönelik olumlu duygular, statü, okul yöneticileri, okula yönelik olumsuz duygular, öğrenciler ve sosyal etkinlikler) arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?", "Okullarının yaşam kalitesi düzeylerine ilişkin öğrenci görüşleri okul türü, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?" ve "Dokuzuncu, onuncu, on birinci ve on ikinci sınıfa devam eden lise öğrencilerinin, okul yaşam kalitesi algılarının alt ölçekleri (öğretmenler, okula yönelik olumlu duygular, statü, okul yöneticileri, okula yönelik olumsuz duygular, öğrenciler ve sosyal etkinlikler) arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?" araştırma soruları olarak kabul edilmiştir. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya, Kars il merkezinde yer alan Genel ve Mesleki liselerinden yansız olarak belirlenen üç liseden yine yansız olarak belirlenen 358 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak okul yaşam kalitesi hakkında öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla Sarı (2011) tarafından revize edilen Liselerde Yaşam Kalitesi Ölçeği (LDSEYKÖ)'i kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ise .86 iken araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ise .70 olarak hesaplanmıştır. Veriler üstünde bu araştırma için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, sayı, yüzde, aritmetik ortalama, bağımsız gruplar arası t testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizleri yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin cinsiyet ile okul yaşam kalitesi ölçeğinin alt boyutları arasında ve lise türü ile okula yönelik olumlu duygular, statü, okula yönelik olumsuz duygular, öğrenciler, sosyal etkinlikler ve toplam boyutlarında anlamlı bir farklılaşma yoktur. Sınıflara göre öğrencilerin öğretmenler, okula yönelik olumlu duygular, okula yönelik olumsuz duygular ve genel toplamda on ikinci sınıf lehine anlamlı bir farklılaşma vardır. Öğretmenler, okul yöneticileri, sosyal etkinlikler ve genel toplamda anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık görülürken diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık yer almamaktadır. Yine öğretmenler ve

öğrenciler boyutlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık görülürken ölçeğin diğer boyutlarında baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Araştırma sonuçlarında öğretmenler boyutu ile okul yöneticileri, statü, öğrenciler boyutları arasında ve okula yönelik olumsuz duygular ile genel toplam arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak ölçeğin diğer boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

- Özdemir, Murat, *Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi,* 2012, Eğitim ve Bilim Dergisi (163), 96-109.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin metaforik okul algıları; cinsiyet, okul türü, sınıf ve ailenin aylık geliri değişkenlerine dayalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmaya 209'u kız, 318'i erkek olmak üzere toplam 527 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri, çalışma kapsamında geliştirilmiş olan "Okul Algısı Ölçeği" ile toplanmıştır. Analiz sonuçları, öğrencilerin okul algılarının "koruma-geliştirme yeri", "baskı yeri" ve "yuva" alt boyutlarında cinsiyet, okul türü, sınıf ve ailenin aylık geliri değişkenlerinde farklılaştığını ortaya çıkartmıştır. Bulgular kız öğrencilerin, genel lise öğrencilerinin, lise 1. sınıf öğrencilerinin ve alt gelir grubuna ait öğrencilerin okulu kendilerini koruyan ve geliştiren bir yer olarak algıladıklarını ortaya çıkartmıştır. Buna karşın erkek öğrencilerin, Anadolu lisesi öğrencilerinin, lise 2, 3, 4. sınıfı öğrencilerinin ve üst-gelir grubuna ait öğrencilerin okulu görece baskı yeri olarak algıladıkları görülmüştür.

- Şimşek, Hüseyin - Şahin, Sevda, *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Okulu Bırakma Eğilimi ve Nedenleri (Şanlıurfa İli Örneği)*, 2012, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (2), 41-72, Bolu.

ÖZET: Bu araştırma, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinde okulu bırakma eğilimi ve nedenlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Betimsel tarama yöntemiyle gerçekleştirilen araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anketle elde edilmiştir. Anketlerin uygulanma aşamasında, üç ayrı bölgeden basit tesadüfi yöntemle seçilen 16 ilköğretim okulu örnekleme alınmış ve bu okullarda öğrenim gören toplam 900 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim ikinci kademe öğrencileri arasında genel olarak %16,1 oranında okulu bırakma eğilimi saptanmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyetin, öğrencilerin rahatsız edici tutum ve davranışlara sahip olma durumlarının okulu bırakma eğilimleri açısından farklılık yaratan etkenler olduğu görülmüştür. Sosyal çevre etkenleri açısından bakıldığında; sosyal çevreden dışlanma, okulu bırakma eğilimi olan, okulu bırakmış ve okul başarısı zayıf olanlarla arkadaşlık kurma gibi faktörlerin okulu bırakma riskini belirgin biçimde arttırdığı görülmüştür. Okul etkenleri açısından bakıldığında; okuldan, öğretmenlerden ve yöneticilerden memnuniyetsizlik, öğretmen ve yöneticilerden gerekli yardım ve desteği bulamama, okul ortamında görülen kuralsız davranışların çokluğu gibi etkenlerin okulu bırakma eğilimini arttırdığı görülmüştür.

- Türkoğlu, Adil - Kesici, Ayşe Elitok, *Ortaöğretim Kurumlarının Okul Yaşam Kalitesi Düzeyi ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf İçi İletişimde Kullandıkları Örtük Davranışlar*, 2012, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (31), 149-162, Denizli.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, Aydın ili merkez ilçesindeki ortaöğretim kurumlarının okul yaşam kalitesi düzeylerini belirlemek ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf içi iletişimde kullandıkları örtük davranışları gözlemlere göre incelemektir. Araştırmada hem nicel hem de nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu nedenle araştırma bir yönüyle nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde betimsel bir çalışma, diğer bir yönüyle de öğretmenlerin sınıf disiplinini sağlarken kullandıkları örtük program öğelerinden iletişim öğesinin derinlemesine ve çok boyutlu olarak incelenmesine yönelik olarak nitel bir çalışma özelliği göstermektedir. Araştırmanın evrenini Aydın ili merkez ilçesindeki bütün ortaöğretim kurumları oluşturmaktadır. Araştırmada 18 lisede öğrenim gören toplam 969 öğrenciden nicel veriler elde edilmiştir. Nitel veriler için örneklem seçiminde "maksimum örnekleme" kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verilerinden elde edilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerin okullarındaki yaşam kalitesini ortanın biraz üzerinde algıladıkları söylenilebilir. Gözlemlerden elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, örtük program kapsamındaki sınıf içi iletişimde, lise yaşam kalitesi yükseldikçe öğretmenlerin olumlu davranışlarının arttığı bulunmuştur.

- Akkaya, Emek - Özdemir, Servet, *Genel Lise Öğrenci ve Öğretmenlerinin Okul ve İdeal Okul Algılarının Metafor Yoluyla Analizi,* 2013, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi (2), 295-322, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, genel liselerde öğrenci ve öğretmenlerin okulu ne olarak algıladıklarını ve tasarladıkları ideal okul kavramlarının ne olduğunu metafor yoluyla ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Katılımcılar, Ankara'nın çeşitli semtlerinden seçilen 6 "genel lise" olarak adlandırılan ortaöğretim kurumundaki 576 öğrenciden ve 55 öğretmenden oluşmuştur. Katılımcılardan her birinin açık uçlu anket sorularını yanıtlamasıyla elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada, katılımcılar tarafından okul kavramı ile ilgili üretilen metaforlar 10 kavramsal kategori; ideal okul kavramı ile ilgili üretilen metaforlar ise 8 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların okula karşı olumsuz bir tutuma sahip oldukları; okulu gelişimi engelleyici, itaat zorunluluğu olan ve bu yüzden bir an önce terk edilmesi gereken bir yer olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır. Çalışmada katılımcılar okulu tanımlamada çok sayıda "hapishane" metaforunu kullanmış; kendilerine özgürlük tanınmadığını ve okulda kendileri için demokratik bir ortamın oluşmadığını belirtmişlerdir. Katılımcılar tarafından ikinci sırada "ev/aile" metaforunun tercih edilmiş olması, okulun ayrıca sevgi, saygı, huzur bulunan ve aidiyet duygusunu geliştiren bir yer olarak algılandığını göstermiştir. Genel lise öğrenci ve öğretmenlerinin ideal okul kavramı ile ilgili olarak ürettikleri metaforlar incelendiğinde okulu güven, mutluluk ve heyecan veren aynı zamanda bilgi veren ve aydınlatan bir yer olarak görmek istedikleri ortaya çıkmıştır.

- Akpınar, Burhan - Özdaş, Faysal, *Lise Disiplin Sorunlarının Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesi*, 2013, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi (21), 20-29, Diyarbakır.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin işlemiş olduğu disiplin suçlarını cinsiyet değişkenine göre incelemektir. Çalışma, 1990–2000 yılları arasında Diyarbakır il merkezinden beş; ilçelerinden de üç olmak üzere toplam sekiz lisenin disiplin kayıtları üzerinde yürütülmüştür. Çalışmanın modeli, betimsel taramadır. Veriler, liselerdeki disiplin defterlerinde kayıtlı toplam 1293 disiplin olayından oluşturulmuştur. Bu veriler, betimsel istatistik tekniklerinden yüzde ve frekans ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinden, örneklem dahilinde incelenen liselerde işlenmiş disiplin suçlarında cinsiyetin önemli bir değişken olduğu belirlenmiştir. Bu liselerin disiplin defterlerinde kayıtlı toplam 1293 disiplin suçunda erkek öğrencilerin oranı %96,4; kız öğrencilerin ise %3,6'dır. Disiplin defterine kayıtlı ve cezalandırılan disiplin suçları tür olarak on bir kategoride yer almaktadır. Bu kategorilerden beşinde erkek öğrencilerin oranı %100'dür. Disiplin suçlarında cinsiyete göre en az farklılaşma, kılık ve kıyafet suçuna ilişkindir. Bunun dışındaki tüm suçlarda erkek öğrenciler ağırlıklıdır. Çalışmada, erkek öğrencilerin daha fazla disiplin suçu işlemiş olmasının, fizyolojik ve kültürel özelliklere bağlı olabileceği değerlendirilmiştir.

- Akpınar, Burhan - Özdaş, Faysal, *Lise Disiplin Sorunlarının Sınıf Değişkeni Açısından İncelenmesi*, 2013, Kastamonu Eğitim Dergisi (4), 1365-1376, Kastamonu.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarını sınıf düzeyi değişkenine göre incelemektir. Çalışma, 1990–2000 yılları arasında Diyarbakır il merkezinden beş; ilçelerinden de üç olmak üzere toplam sekiz lisenin disiplin kayıtları üzerinde yürütülmüştür. Çalışmanın modeli, betimsel taramadır. Veriler, liselerdeki disiplin defterlerinde kayıtlı toplam 1293 disiplin olayından oluşturulmuştur. Bu veriler, betimsel istatistik tekniklerinden yüzde ve frekans ile analiz edilmiştir. Liselerin disiplin defterlerinde kayıtlı toplam 1260 disiplin suçunda 9. sınıf öğrencilerin oranı %36,50, 10. sınıf öğrencilerin oranı %27,30, 11. sınıf öğrencilerin oranı 36,19'dur. Disiplin defterine kayıtlı ve cezalandırılan disiplin suçları tür olarak on bir kategoride yer almaktadır.

- Ateş, Bünyamin - Veyis, Fatih - Seçer, İsmail - Halmatov, Sultanberk, *Okul Tükenmişlik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması*, 2013, Turkish Journal of Education (2), 16-27, Kahramanmaraş.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı Salmela-Aro, Kiuru, Leskinen ve Nurmi tarafından geliştirilen okul tükenmişlik ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmalarının yapılarak ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Ölçek özgün halinde üç boyutta 9 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçme aracıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Erzurum şehir merkezindeki ilköğretim ve ortaöğretim okullarında öğrenim görmekte olan 570 öğrenci oluşturmaktadır. Çeviri işlemleri sonrasında dil geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır. Yapı geçerliliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları ölçeğin üç boyutta toplam %66, 858 varyans açıkladığını ortaya koymuştur. Bu üç boyutlu bu yapının model uyumu doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiş ve uyum indekslerinin iyi düzeyde olduğu bulunmuştur (RMSEA=.042, RMR= .013, NFI=.90, CFI=.96, IFI=.97, RFI=.92, AGFI=.90, GFI=.92). Bu alt boyutlar; duygusal tükenmişlik, duyarsızlaşma ve düşük kişisel başarı hissi alt boyutlarıdır. Ölçeğin güvenirlik analizi sonucunda iç tutarlılık katsayısının a=.75 test tekrar test güvenirliğinin ise a= .80 olduğu bulunmuştur. Elde edilen

bulgular doğrultusunda okul tükenmişlik ölçeğinin güvenirliği ve geçerliliği olan bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

- Biber, Abdullah Çağrı - Kutluca, Ali Yiğit, *Farklı Öğretim Kademelerindeki Öğrencilerin Problem Çözme Becerisi Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2013, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (2), 276-288, Bolu.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; farklı öğretim kademelerindeki öğrencilerin problem çözme becerisi algılarını cinsiyet, başarı ve okul türü değişkenleri açısından incelemektir. Uygulama; bir devlet üniversitesi, bir Anadolu lisesi, bir meslek lisesi ve bir genel lisede öğrenim gören 479 öğrenci (244 kız; 235 erkek) ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerisi algılarını belirlemek için Heppner ve Petersen, (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri yöneltilmiştir. Bunun yanında cinsiyet, genel not ortalaması, matematik dersi notu ve okul türü gibi veriler de toplanmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin problem çözme becerisi algıları cinsiyet, okul türü ve genel not ortalaması arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ulaşılan sonuçlar, ilgili literatür ışığında değerlendirilmiştir.

- Kalaycı, Hakkı - Özdemir, Murat, *Lise Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Algılarının Okul Bağlılıkları Üzerine Etkisi*, 2013, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (2), 293-315, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algıları ile okul bağlılıkları arasındaki ilişki yapısı incelenmiştir. Araştırmanın evreni, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Çankırı ili merkez ilçesine bağlı 10 lisede öğrenim gören toplam 5814 kişilik öğrenciden oluşmaktadır. Ancak evrenin tümüne ulaşılmasının mümkün olmaması nedeniyle araştırma, evren çekilen 410 öğrenciden oluşan örneklem üzerinde yürütülmüştür. Bu kapsamda katılımcılara 'Okul Bağlılığı Ölçeği' ile 'Okul Yaşamının Niteliği Ölçeği' uygulanmıştır. Araştırma verileri aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, frekans, korelasyon ve çok değişkenli regresyon teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcıların okul bağlılık düzeyleri ile okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının orta düzeyde gerçekleştiği saptanmıştır. Ayrıca okul yaşamının niteliği ile okula bağlılık arasında orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Çalışmada son olarak okul yaşamı niteliğine ilişkin alt-boyutların, okul bağlılığının anlamlı birer yordayıcısı oldukları da belirlenmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak öğrencilerin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının, okula bağlanmaları bakımından önemli bir etmen olduğu genel sonucuna ulaşılmıştır.

- Sarı, Mediha, *Lise Öğrencilerinde Okula Aidiyet Duygusu,* 2013, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (1), 147-160, Eskişehir.

ÖZET: Temel amacı, lise öğrencilerinde okula aidiyet duygusunun incelenmesi olan bu araştırma, alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeylerdeki üç lisede, dokuz, on ve on birinci sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan 274 öğrenci (163 kız, 111 erkek) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Goodenow (1993a) tarafından geliştirilen Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği (OADÖ) kullanılmıştır.

Ölçeğin lise düzeyi için geçerlik ve güvenirlik çalışması da bu çalışmada yapılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistikler ile bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ulaşılan bulgulara göre, öğrencilerin okula aidiyet duyguları çok yüksek olmamakla birlikte ortalamanın üzerindedir. Cinsiyetlerine göre öğrencilerin OADÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, kız öğrencilerin ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin OADÖ puanları, sınıf düzeylerine, akademik başarılarına ve öğrenim gördükleri lisenin sosyo-ekonomik düzeyine göre ise anlamlı farklılıklar göstermiştir.

- Çetin, Bayram - Bilge, Filiz - Dost, Meliha Tuzgöl, *Lise Öğrencilerinde Tükenmişliği ve Okul Bağlılığını Etkileyen Faktörler: Çalışma Alışkanlıkları, Yetkinlik İnancı ve Akademik Başarı,* 2014, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (5), 1709-1727, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmada lise öğrencilerinin tükenmişlik ve okul bağlılığı düzeyleri; akademik başarıları, çalışma alışkanlıkları ve yetkinlik inançları açısından incelenmiştir. Veriler 2011-2012 öğretim yılı güz döneminde Ankara'da altı lisede okuyan toplam 633 öğrenciden toplanmıştır. Analizler 605 öğrencinin yanıtları üzerinden yapılmıştır. Araştırmada Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu, Utrecht Okul Bağlılığı Ölçeği, Çalışma Alışkanlıkları Envanteri, Ergenlerde Yetkinlik Beklentisi Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde çok bağımlı değişkenli varyans analizinden (MANOVA) yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, yetkinlik inançları düşük öğrencilerin tükenme düzeyinin daha yüksek olduğu; yeterli çalışma alışkanlıkları olmayan ve yetkinlik inançları düşük olan öğrencilerin inancını kaybetme düzeyinin daha yüksek olduğu ve akademik ortalaması yüksek olanların öz-yetkinliğinin de yüksek olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan, çalışma alışkanlıkları yetersiz ve yetkinlik inançları düşük olan öğrencilerin öz-yetkinliklerinin yüksek olduğu saptanmıştır ki bu, araştırmada beklenmeyen bir sonuçtur. Çalışma alışkanlıkları yeterli ve yetkinlik inancı yüksek olan öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin de yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma bulguları alan yazın ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır. Bunlara dayalı olarak okul psikolojik danışmanlarına ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

- Önen, Emine, *Öğrencinin Okula Bağlılığı Ölçeği: Türk Ortaokul ve Lise Öğrencileri İçin Uyarlama Çalışması*, 2014, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (42), 221-234, Ankara.

ÖZET: Öğrencinin okula bağlılığı yapısı; öğrencilerin okuldan kopması, okul terki, uyuşturucu madde ve alkol kullanımı ile suç işleme gibi sorunlar açısından önemi nedeniyle, eğitimcilerin giderek daha fazla ilgisini çekmektedir. Okul yılları boyunca, genellikle, öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinde önce psikolojik sonra bilişsel boyutta azalmaların görüldüğü belirtilmektedir. Bu çalışma, öğrencilerinin okula psikolojik ve bilişsel boyutlarda bağlılık düzeylerini ölçen Öğrencinin Okula Bağlılığı Ölçeği'nin, Türk 6.-12. sınıf öğrencileri için kültürel uyarlamasının yapılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda çevirinin başka uzmanlarca denetlenmesi yöntemine dayalı olarak ölçeğin çeviri formu oluşturulmuştur. Ölçeğin çeviri formu, çalışma grubunda yer alan 2043 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçeğin faktör yapısı, doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Yapılan bir seri DFA sonucunda, ölçeğin orijinaline ilişkin altı faktörlü yapının, Türk kültürü için de doğrulandığı gözlenmiştir. İlgili ölçümlerin güvenirlik düzeylerine ilişkin kanıtlar elde etmek üzere bu ölçümlere

ilişkin Cronbach α değerleri hesaplanmıştır. DFA sonuçları ve hesaplanan Cronbach α değerlerine dayalı olarak, ölçeğin Türk öğrenciler için, psikolojik ve bilişsel boyutlarda bağlılığa ilişkin geçerli ve güvenilir ölçümler sağlayabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Özgök, Aslı - Sarı, Mediha, *Ortaokul Öğrencilerinde Okula Aidiyet Duygusu ve Empatik Sınıf Atmosferi Algısı,* 2014, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (2), 479-492, Gaziantep.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusu ve empatik sınıf atmosferi algılarının incelenmesidir. Araştırmaya 2011 – 2012 öğretim yılında Adana ili merkez ilçelerindeki ortaokulların altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına devam eden 608 öğrenci katılmıştır. Veriler "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" (OADÖ) ve "Empatik Sınıf Atmosferi Tutum Ölçeği" (ESATÖ) kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde ölçeklerden alınan puanlara ait betimsel istatistikler incelenmiş, ayrıca bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bu analiz sonuçları, öğrencilerin okula aidiyet duygusu ve empatik sınıf atmosferi algılarının orta düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğrencilerin okula aidiyet duyguları ve empatik sınıf atmosferi algıları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

- Şahin, Burak - Açıkalın, Neriman, *Sınıfta Bir Yargıç Olarak Okul,* 2014, Sinecine Dergisi (1), 97-113, Ankara.

ÖZET: Laurent Cantet'nin yönetmenliğini yaptığı 2008 tarihli Entre les murs (Sınıf), günümüzün birçok toplumsal problemini seyircilere aktarmaktadır. François Marin'in Fransızca dersleri, öğretmen ve öğrenciler arasındaki karşılaşmayı ele almaktadır. Öğretmenler dersin yürütülmesi ile ilgili sorumlulukları yerine getirmek zorundadır. Öğrenciler ise bir otorite öğesi olarak görülen öğretmene meydan okurlar. Öğretmen ile öğrenci arasındaki karşılaşma ötekilik, adalet, eşitlik, direniş vb. birçok konuyu ortaya çıkarmıştır. Bu makalede, Sınıf'ta yer alan birtakım sosyolojik konular tartışılmıştır. Okul, doğru ile yanlış ve bilen ile bilmeyen arasındaki karşıtlığı gayet eşitlikçi gözüken bir yerde bile hukuku hiçe sayarak kurmaktadır. Zira okul, kimin "başarılı" olduğunu belirleyen bir kurum olarak karşıtlıkları sürekli canlı tutmakta ve karar verme tekelini elinde bulundurmaktadır. Öğrenciler okulun "kuşatıcılığına" çeşitli direniş taktikleri ile yanıt vermeye çalışırlar. Böylece okul her zaman "duvarlar arasında" bulunmanın gerginliğini yaşar. Sınıf, okulun öğrencilerin geleceğini tayin eden bir yargıç olduğunu ve öğrencilerin bu hukuku kesintiye uğratmaya çalıştığını göstermektedir.

- Tatlıdil, Hüseyin - Katıtaş, Sevda, *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Okula Yabancılaşmanın Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği)*, 2014, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (1), 81-99, Kırşehir.

ÖZET: Bu araştırma, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeylerini belirlemek ve yabancılaşmaya yol açan etkenleri ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır. Betimsel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın verileri, 2011-2012 öğretim yılında Şanlıurfa ili Merkezi ile Şanlıurfa'ya bağlı Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Harran ve Viranşehir ilçelerinde bulunan il-

köğretim okullarının ikinci kademesinde öğrenim görmekte olan 621 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırma bulguları, öğrencilerin genel olarak düşük düzeyde okula yabancılaşma yaşadıklarını ortaya koymuştur. Araştırmada ayrıca, öğrencilerin en yüksek düzeyde güçsüzlük alt boyutunda, en düşük düzeyde kuralsızlık alt boyutunda yabancılaşma yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, öğrencilerin okula yabancılaşma düzeylerinin cinsiyet, bir işte çalışma durumu, şiddet eğilimi, ailede konuşulan dil, ailenin ekonomik durumu, aile baskısı, idareci ve öğretmenlerden memnuniyet ve yakın arkadaşların okul başarı düzeyi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur.

- Özyürek, Arzu - Özkan, İsa, *Ergenlerin Okula Yönelik Öfke Düzeyleri ile Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2015, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (2), 280-296, Bolu.

ÖZET: Bu çalışmada, ortaöğretime devam eden ergenlerin okula yönelik öfke düzeyleri ile algıladıkları anne baba tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Ortaöğretime devam eden ve rastlantısal olarak seçilen 613 ergen çalışma grubunu oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçeği ve Algılanan Anne Baba Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekans dağılımlarından yararlanılmıştır. Değişkenler arası ilişkilerin incelenmesinde Mann-Whitney U Testi ve Kruskall Wallis H Testi kullanılmıştır. Sonuç olarak; kız ergenlerin erkeklere göre okula ilişkin düşmanca olumsuz tutum ve inançlarının daha fazla olduğu, sınıf düzeyi arttıkça ergenlerin okula ilişkin düşmanca olumsuz tutum ve inançlarının arttığı belirlenmiştir. Anne babasını demokratik ve izin verici/müsahamakar olarak algılayan ergenlerin, anne babasını izin verici/ihmalkâr ve otoriter olarak algılayan ergenlere göre öfkelerini sosyal olarak daha kabul edilebilir davranışlar biçimde ifade ettikleri bulunmuştur.

- Seçer, İsmail, *Üniversite Öğrencilerinde Okul Tükenmişliği ile Psikolojik Uyumsuzluk Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 2015, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (1), 81-89, Erzurum.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde okul tükenmişliği ile psikolojik uyumsuzluk (Depresyon, anksiyete, stres) arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama türünde bir betimsel araştırmadır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Araştırmada küme ve büyüklüğe orantılı örnekleme yöntemi ile belirlenen 527 üniversite öğrencisinden oluşan çalışma grubuna Maslach Tükenmişlik Ölçeği Öğrenci Formu ve Depresyon Anksiyete Stres ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde çok değişkenli varyans analizi (MANOVA), korelasyon analizi ve Yapısal Eşitlik Modeli kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin okul tükenmişlik puanlarının cinsiyete ve öğrenim görülen bölüm-sınıf ortak etkileşimine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ayrıca, okul tükenmişliği ile psikolojik uyumsuzluk arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ve Psikolojik uyumsuzluğun okul tükenmişliği örtük değişkeni üzerinden duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik inancı alt boyutları üzerinde doğrudan ve dolaylı olarak anlamlı etkilere sahip olduğu ve psikolojik uyumsuzluğun okul tükenmişliğinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

- Şimşek, Hüseyin - Akdemir, Öznur Ataş, *Üniversite Öğrencilerinde Okula Yabancılaşma*, 2015, Current Research in Education (1), Aralık 1.

ÖZET: Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin çeşitli boyutlardaki yabancılaşma algılarını ve yabancılaşma düzeylerini etkileyen değişkenleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya oranlı örnekleme yoluyla 421 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri Üniversite Yabancılaşma Ölçeği ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeylerinin genel olarak orta düzeyde olduğu, en fazla anlamsızlık, en az sosyal uzaklık boyutunda yabancılaşma yaşadıkları bulunmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre; erkek öğrencilerin, kız öğrencilere kıyasla; başkalarının etkisiyle bölümlerini seçen öğrencilerin kendi isteğiyle seçenlere göre daha fazla yabancılaştıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğretim elemanlarıyla ve sınıf arkadaşlarıyla ilişkisi zayıf düzeyde olan öğrencilerin, ilişkileri çok iyi ve orta düzeyde olan öğrencilere kıyasla ve sosyal etkinliklere hiç katılmayan öğrencilerin, her zaman ve ara sıra katılan öğrencilere göre okula daha fazla yabancılaştıkları sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak; bu araştırmaya göre üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri, bölüm seçme kararları, öğretim elemanlarıyla ve sınıf arkadaşlarıyla ilişkileri, sosyal etkinliklere katılım sıklıkları okula yabancılaşma duygusu hissetmelerinde etkili olan faktörlerdir.

- Toker, Ayşe Gökçe - Bülbül, Turgay, *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Metaforik Okul Algıları: İşlevselci Bir Yaklaşım,* 2015, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (2), 273-291, Kırşehir.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı meslek lisesi öğrencilerinin okula yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile belirlemektir. Tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışmada nitel araştırma tekniği kullanılarak veri elde edilmiştir. Çalışma grubunu Kocaeli ili Kartepe ilçesinde öğrenim gören 105 12. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Elde edilen veriler nitel yöntemler ile analiz edilmiştir. Analiz sırasında üretilen metaforlar yedi farklı kategori altında toplanarak yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; meslek lisesi öğrencilerinin büyük kısmı okulu disiplinli ve otoriter bir ortam olarak görmektedirler. Hapishane metaforu öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılmıştır. Meslek lisesi öğrencileri ikinci sırada, okulu bilgi veren geliştiren yer olarak algılamışlardır. Öğrencilerin bir kısmı ise okulu arkadaşlık ve dayanışma ortamı olarak görmektedirler. Disipline, okullaşma yoluyla bilgi ve beceri kazandırmaya ve toplumsallaşmanın önemine vurgu yapan işlevselcilere göre okulun işlevini yerine getirdiği söylenebilir.

- Yurtal, Filiz - Karaman, Özlem, *Şiddetin Yaygın Olduğu Okullarda Öğrencilerin Okul İklimine İlişkin Algıları,* 2015, İlköğretim Online Dergisi (2), 421-429.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, şiddetin görüldüğü okullarda öğrencilerin okul iklimini nasıl algıladıklarını cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre ortaya çıkarmaktır. Araştırmaya 5., 6., 7. ve 8. sınıflara devam eden 197'si kız, 214'ü erkek olmak üzere toplam 411 öğrenci katılmıştır. Veriler Kapsamlı Okul İklimi Değerlendirme Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Veriler bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Bulgulara göre kız öğrencilerinin okul iklimini algıları, okul ikliminin yol gösterme, ders yönetimi, cinsel taciz ve cinsiyet ayrımcılığına yönelik boyutlarında erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu; alt sınıflarda okuyan öğrencilerin okul ik-

limi algıları ise üst sınıflarda okuyan öğrencilere göre daha olumlu bulunmuştur. Güvende hissetme boyutunda ise 8. sınıfta okuyan öğrencilerin algıları daha yüksek bulunmuştur.

- Abay, Ali Rıza - Keleşoğlu, Fikri, *Okul Sosyal Hizmeti Perspektifinden Lise Öğrencilerinin Akademik Başarı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2016, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi (11), Ekim 25, Yalova.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı, lise kademesindeki öğrencilerin akademik başarı düzeylerini bazı değişkenler açısından incelemektir. Bunun yanı sıra, akademik yönden başarısız öğrencilere bu değişkenler dikkate alınarak okul sosyal hizmeti olarak neler sunulabilir bunu tartışmaktır. Bu araştırma, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Bursa ili Gemlik ilçesinde bulunan M.E.B.'e bağlı 7 tane ortaöğretim (lise) kurumunda öğrenim gören, her sınıf kademesinden random yöntemi ile seçilerek oluşturulmuş toplam 665 kişilik öğrenci örneklem grubu ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanmış Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 istatistik programı kullanılmış, elde edilen bulgular için tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Analiz sonucunda, öğrencilerin akademik başarı düzeyleri ile cinsiyet, sınıf kademesi, anne babaların evlilik durumu ve kardeş sayısı değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin akademik başarı düzeyleri ile ailede engelli birisi olup-olmama durumuna göre anlamlı bir ilişki bulgulanmamıştır.

- Akcan, Mehmet Can, *Türkiye'de Okullarda Öğrencilerin Karşılaştıkları Problemler ve Okul Sosyal Hizmeti,* 2016, International Journal of Social Sciences and Education Research (1), 244-254.

ÖZET: Eğitim, yaşam boyu süregelen bir olgudur. Eğitimin, çocukluk dönemini içeren ve formel olarak sunulan basamağı okullarda yürütülmektedir. Okul çağı çocuklarının akademik başarısını ve psikososyal iyilik hallerini olumsuz etkileyen sorunlar, öğrenci problemleri olarak vuku bulmaktadır. Söz konusu çalışmada; içe dönük, dışa dönük ve sosyal olarak kategorize edilen bu sorunlara değinilmiştir. Öğrenci sorunlarıyla baş etmede sosyal hizmet mesleğine ve onun uygulama alanı olan okul sosyal hizmetinin rolüne yer verilmiştir. Bu doğrultuda, sorun-gereksinim ekseninde, Türkiye'de, okullarda sosyal hizmet müdahale ve uygulamalarının önemi ve gerekliliği belirtilmiştir. Okul sosyal hizmeti, Türkiye'de halihazırda uygulanmamakla birlikte öğrenciyi sosyal çevre ile birlikte ele alan "çevresi içinde birey" yaklaşımından hareketle, öğrencilerin yaşadıkları güçlüklere karşı müdahaleleri içeren bir mesleğin (sosyal hizmetin) önemli bir uygulama alanıdır. ABD ve İngiltere'de yaklaşık yüz yıllık bir geçmişe sahip olan okul sosyal hizmeti, okul sistemi içerisinde öğrencinin akademik başarısını ve sosyal gelişimini hedefleyerek, sorun-gereksinim ekseninde öğrencinin iyilik hali üzerine odaklanır. Ülkemizin pek çok farklı ilinden okullarda, özellikle son zamanlarda basına da yansıyan şiddet, intihar gibi toplumsal olaylar, okul sosyal hizmetine duyulan ihtiyacı açık bir biçimde göstermektedir. Dolayısıyla, okul sosyal hizmetinin kavramsal temelini, önemini ve gerekliliğini ortaya koyacak olan bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

- Arıkan, Gökhan - Sarı, Mediha - Türkmen, Mutlu, *Spor Lisesi ve Anadolu Lisesi Öğrencilerinde Okula Aidiyet Duygusunun İncelenmesi: Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği,* 2016, 191-191, Türkistan.

ÖZET: Okula aidiyet duygusu kavramı, Türkiye eğitim alan yazında yeni araştırılmaya başlanan konular arasında olduğundan, bu konuda yapılmış çalışmaların sayısı da oldukça sınırlıdır. Eğitim çağındaki her bireyin yaşamının önemli bir bölümü okulda geçtiğinden yapılan her çalışmanın, bireyin akademik, sosyal ve psikolojik gelişimine katkı sağlayacak olan bu kavramın öneminin vurgulanması bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir. Tarama modelindeki bu betimsel çalışmada lise öğrencilerinin okula aidiyet duygularının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki Spor ve Anadolu Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem ise Adıyaman, Şırnak, Diyarbakır, Siirt ve Şanlıurfa illerinden seçilen birer Spor ve birer Anadolu Lisesinin 9, 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinden seçilen birer şubede öğrenim gören 923 öğrenciden oluşmuştur. Kişisel Bilgi Formu ve Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği (OADÖ) kullanılarak toplanan verilerin analizinde bağımsız gruplar t-testi ile tek yönlü varyans (ANOVA) analizleri kullanılmıştır. Analizler sonucunda; öğrencilerin okula aidiyet duygusu puanlarının genel olarak orta düzeyde olumlu olduğu; puanlar arasındaki anlamlı farkların Spor lisesi öğrencileri lehine olduğu belirlenmiştir. Ölçek puanlarında çeşitli değişkenlere göre anlamlı farklar bulunmuştur. Bulgulara dayanılarak öğrencilerin okula aidiyet duygularının yükseltilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

- Aşlamacı, İbrahim, *İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Okul Aidiyet ve Dinî Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2016, Değerler Eğitimi Dergisi (32), Temmuz 32, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmada İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin dinî tutum ve okul aidiyet düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve aralarındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel tarama, karşılaştırmalı ilişkisel tarama ve korelasyon türü ilişkisel tarama modellerinde tasarlanmıştır. Araştırmada TÜİK'in Türkiye bölgeler sını amasında düzey 1 olarak belirlediği 12 bölgeden seçilen birer il araştırmanın örneklem illeri olarak seçilmiştir. Örneklem olarak seçilen illerden belirlenen toplam 26 İmam-Hatip Lisesinde okuyan 3775 öğrenciye 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu ile birlikte öğrencilerin dinî tutum düzeylerini ölçmek için Ok-Dinî tutum Ölçeği ve bu araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından geliştirilen İHL Okul Aidiyeti Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin dinî tutum ve okul aidiyet düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve bu düzeylerin il, cinsiyet, sınıf, İHL tercih sebebi ve üniversitede okumak istedikleri alan grubu değişkenleri açısından farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

- Ateş, Öznur Tulunay, *Öğrencilerin Öğretmen ve Okul Metaforları,* 2016, Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi (1), 78-93.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin öğretmen ve okul hakkındaki metaforlarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında Bartın ilinde farklı okullardan seçilen 4. ve 8. sınıf öğrenciler oluşturmaktadır. Toplam 500 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Öğrencilerin "Öğretmen… gibidir, çünkü…" ve "Okul…gibidir, çünkü…" cümle-

lerini tamamlamaları ile veriler elde edilmiştir. Verilerin analizinde nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır.

- Atik, Gökhan - Güneri, Oya Yerin, *Ortaokul Öğrencileri İçin Okul İklimi Ölçeği: Türkçe Formu'nun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması,* 2016, İlköğretim Online Dergisi (1), 91-103.

ÖZET: Bu çalışmada, Emmons, Haynes ve Comer (2002) tarafından geliştirilen Okul İklimi Ölçeği'nin Türkçe'ye çevrilmesi ve ortaokul öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması iki ayrı katılımcı grup üzerinde yapılmıştır. Birinci katılımcı grubu 314 (%44.4 erkek, %55.6 kız), ikincisi ise, 348 (%57.8 erkek, %42.2 kız) ortaokul öğrencisinden oluşmuştur. Doğrulayıcı faktör analizleri sonuçlarına göre, ölçeğin Türkçe formu 36 madde ve altı alt boyuttan (adalet, düzen ve disiplin, veli katılımı, kaynakların paylaşımı, öğrencilerin kişilerarası ilişkileri ve öğrenci-öğretmen ilişkileri) oluşmaktadır. Ölçek ayrıca benzeme ve ayırma geçerliğine sahiptir. Ölçeğin tümü ve alt boyutları için elde edilen iç-tutarlık katsayıları ve iki hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenirlik değerleri de yeterli düzeydedir.

- Aypay, Ayşe - Durmuş, Emine - Aybek, Eren Can, *Akran Zorbalığı, Okul Tükenmişliği ve Ebeveyn İzlemesi Arasındaki İlişki*, 2016, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (43), 1389-1396, Ankara.

ÖZET: Öğrencilerin okullarda yaşadıkları zorba ve kurban olma deneyimlerini konu alan araştırma sonuçları, okulu bir stres faktörü gibi algılayan öğrencilerin yaşadığı okul tükenmesi olgusunu gündeme getirmektedir. Bu çalışmayla öğrencilerin zorba-kurban olma deneyimlerinin, okul tükenmesi ve ebeveyn izlemesi değişkenleri ile arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu sonuçların, öğrenciler için önemli birer yaşam alanı olan okulların daha güvenli yerlere dönüşebilmesi konusunda alınacak tedbirlere katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubu Malatya ve Kahramanmaraş il merkezlerinde öğrenim gören 224 ilköğretim İkinci kademe öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmada, İlköğretim II. Kademe Öğrencileri için Okul Tükenmişliği Ölçeği (İÖOTÖ), Ebeveyn İzlemesi Ölçeği ve Geleneksel Akran Zorbalığı Ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle aritmetik ortalama, ortanca, standart sapma gibi betimsel istatistikler ve korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Çalışmanın bulguları göstermiştir ki öğrencilerin kurban olma puanları arttıkça, zorbalık yapma puanları da artmaktadır. Ebeveyn izlemesi daha yüksek olan öğrencilerde zorba davranışlardan korkma ve sinme biçimindeki kurban olma puanları daha düşüktür. Okul etkinliklerinden kaynaklı tükenmişlik arttıkça sözel zorbalık kurbanı olma deneyimi puanı artmaktadır. Aileden kaynaklı tükenmişlik arttıkça ilişkisel ve sözel zorbalık kurbanı olma deneyimi puanı da artmaktadır. Buna karşın okula ilgi kaybından kaynaklı tükenmişlik arttıkça fiziksel zorbalık kurbanı olma deneyimi puanının azaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

- Bakır, Aslı Ağıroğlu - Dönmez, Burhanettin, *Müdür Değişimi Bağlamında Okul Kültürünün Mecazlar Açısından Analizi*, 2016, Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi (6), 41-60.

ÖZET: Bu çalışmada, eğitim örgütleri için hayati öneme sahip kişiler olarak okul müdürlerinin öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl algılandıklarının mecazlarla ortaya konması ve müdür değişikliğinin okul kültüründeki değişime etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Beş yıl ara ile aynı okuldan ve benzer niteliklere sahip çalışma gruplarından (10 öğrenci ve 10 öğretmen) veriler elde edilmiş, iki farklı okul müdürünün nasıl algılandığı ve müdürün değişimiyle birlikte okuldaki mevcut kültürde oluşan değişim bu mecazlar üzerinden incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmada, verileri elde etmek için araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır; elde edilen veriler kodlanarak karşılaştırılmıştır. Sonuçlar öğretmen mecazlarının öğrencilerin mecazlarına oranla daha eleştirel bir üslup taşıdığını ortaya koymuştur. Müdür değişimiyle birlikte öğrencilerin daha olumsuz mecazlar tercih ettikleri; öğretmenler de ise bu yönde bir değişiklik olmadığı, fikirlerini aynı yönde sürdürmeye devam ettikleri görülmüştür. "Düzen sağlayan", "ileriye götüren", "dengeyi koruyan, orkestra şefi, binanın temeli, vb." mecazlar pozitif; "politikacı, okulun kralı, padişah, diktatör bir baba, mükemmel biçimde donatılmış ve hiç hata yapmayan bir robot, vb." mecazlar ise negatif örnekler olarak gösterilebilir.

- Güler, Güngör - Güler, Nuran - Gündoğdu, Nurcan Akgül - Kocataş, Semra, *İlköğretim 6., 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yaşam Kalitesi ve Akran Baskısı Arasındaki İlişki*, 2016, Türkiye Klinikleri (1), Temmuz 61.

ÖZET: Bu çalışmada, öğrencilerin okul yaşam kalitesi ve akran baskısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Kesitsel tipteki çalışma 557 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği (OYKÖ) ve Akran Baskısı Ölçeği (ABÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde uygun istatistiksel testler kullanılmış, $p<0.05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin ABÖ puan ortalamalarının yaşı, cinsiyeti, sınıfı, sigara içme deneyimi ve okul başarısına göre dağılımı incelendiğinde doğrudan, dolaylı baskı ve toplam ölçek puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). OYKÖ puan ortalaması 93.67±17.91, ABÖ puan ortalaması 48.25±23.42 dir. OYKÖ ve alt ölçek puanları ile ABÖ ve alt ölçek puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre alt sınıflarda, küçük yaşlarda ve erkeklerde akran baskısının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu baskının hasta olan çocuklar üzerinde daha fazla olması ve sigara içme deneyimi olan çocukların baskıyı daha fazla yapıyor olmaları bu çocukların okul yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

- Karaşar, Burcu - Kapçı, Emine Gül, *Lise Öğrencilerinde Okula Bağlanma ve Akademik Başarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi,* 2016, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (1), 21-42, Ankara.

ÖZET: Okul başarısı ve saldırganlık gibi önemli konularla ilişkisi bulunan okula bağlanma, son yıllarda üzerinde en çok çalışılan alanlardan birisidir. Bu araştırmanın amacı, akademik başarı ve okula bağlanmanın çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın diğer amacı ise, okula bağlanmanın duygusal-davranışsal sorunlarla ilişkisinin incelenmesidir. Amasya İlindeki farklı liselerin 9.-12.

sınıflarına devam eden toplam 611 öğrenci (Kız n=359; Erkek n=252) bu araştırmaya katılmıştır. Adımsal regresyon analizleri benlik saygısı ve akademik güdülenmenin okula bağlanmanın yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Öğretmene bağlanma olumlu sosyal davranışı, düşük hiperaktivite belirtilerini ve düşük davranış sorunlarını, okula bağlanma ise düşük duygusal sorunları yordamıştır. Son olarak arkadaşa bağlanma düşük akran sorunlarını, duygusal sorunları ve sosyal davranış sorunlarını yordamıştır. Bulgular lise öğrencilerinde okul başarısı ve okula bağlanmayla ilgili değişkenler ile okula bağlanmanın duygusal-davranışsal sorunlarla ilişkisi bağlamında tartışılmıştır.

- Melekoğlu, Macid Ayhan - Yıldız, Nevin Güner, *Kaynaştırma Sınıfındaki Öğrencilerin Derse Katılım ve Problem Davranışlarının İncelenmesi,* 2016, Kesit Akademi Dergisi (3), 42-56, Elâzığ.

ÖZET: Kaynaştırma sınıflarındaki öğrencilerin başarısıyla ilişkili olduğu düşünülen öğrencilerin derse katılım ve problem davranışları ile sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerinin davranışlarına ve yerleştirilmeleri gereken eğitim ortamlarına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Eskişehir ilinde devlet ilköğretim okullarında görev yapan 54 sınıf öğretmeni ile bu öğretmenlerin sınıflarında bulunan 'Hafif düzeyde zihinsel yetersizlik' tanılı 54 öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerine göre aynı sınıflardaki akademik ve davranışsal açıdan ortalama olarak değerlendirilen 54 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri gözlem ve anket yolu ile toplanmış; 54 sınıfın her birinde 4 ayrı derste toplam 120 dakika gözlem yapılmış ve gözlemlerin ardından sınıf öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Verilerin analizi sonucunda, kaynaştırma öğrencilerinin bir derste ortalama %58.58 oranında derse katılım ve %7.31 oranında problem davranış sergiledikleri; aynı sınıflardaki ortalama öğrencilerin ise ortalama %73.44 oranında derse katılım ve %3 oranında problem davranış sergiledikleri belirlenmiştir. Anket sonuçlarına göre öğretmenlerin %38.9'u kaynaştırma öğrencilerinin problem davranışlarının diğer öğrencilere göre daha fazla sıklık ve şiddette olduğunu belirtirken, öğretmenlerin %81.5'i hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin özel eğitim sınıflarında ya da özel eğitim okullarında eğitim görmesinin uygun olduğunu belirtmişlerdir.

- Oksal, Aynur - Birgül, Kenan - Tavşanlı, Ömer Faruk, *Ortaokul Öğrencilerinin Okul İklimine Yönelik Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi,* 2016, Turkish Studies Dergisi (9), 821-838, Ankara.

ÖZET: Örgüt kavramı ile ilgili ilk araştırmaların, örgüt kavramının tanımlanması, boyutlarının ve etkenlerinin belirlenmesi üzerine olduğu görülmektedir. Sonrasında örgüt kavramını etkileyen tüm etkenler teker teker incelenmeye ve araştırılmaya başlanmıştır. Daha çok sosyal bilimcilerin ilgilendiği bir alan olan örgüt iklimi konusunun, eğitim kurumlarında araştırılmaya başlanması ile örgüt ikliminin eğitim bilimcilerin ilgi alanına girdiği görülmektedir. Örgüt iklimi, örgütün sahip olduğu özelliklerin bir bütün olarak dışarıdan nasıl algılandığı ile ilgili bakış açısını ortaya koyar. Okulların da örgütsel iklimi vardır ve okulların sahip olduğu iklim okul iklimi olarak adlandırılmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin okul iklimi algılarını yordayan değişkenler olarak neleri gördüğünü belirlemektir. Ayrıca belirlenen değişkenlerin hangi derecede öğrencilerin okul iklimi algılarını yordadıkları da çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. Bursa ilinde toplam

371 ortaokul öğrencine "Okul İklimi Öğrenci Ölçeği" ve Okul Atmosfer Ölçeği" uygulanarak elde edilen verilerin çoklu regresyon analizi sonuçları, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin destekleyici olarak algılanması, akademik programdan memnuniyet, okul kaynaklarının yeterliliği ve okula aidiyet duygusu değişkenleri ile öğrencilerin okul iklimi algıları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin olumlu okul iklimi algılarına sahip olmalarında, öğretmenlerin destekleyici ve olumlu olarak algılanmalarının en önemli faktörler olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin öğrenciler ile daha samimi ve öğrencilerin güven duygularını arttıracak zeminde ilişkiler kurmasının, öğrencilerin okul iklimine karşı sahip oldukları olumlu algılarını arttırabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin okul iklimi algılarına bakışlarını etkileyen diğer bağımsız değişkenlerin ise okul kaynaklarının yeterliliği ve okula aidiyet hissetme durumları olduğu görülmektedir. Okul kaynaklarının eldeki imkânlar ölçüsünde arttırılmasının, öğrencinin olumlu okul ikliminе karşı sahip oldukları algıları arttıracağı düşünülmektedir. Ayrıca çeşitli sosyal etkinlik ve faaliyetler ile öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmeleri sağlanmalıdır.

- Özgök, Aslı - Sarı, Mediha, *Ortaokul Öğrencilerin Okula Aidiyet Duygusu ve Arkadaş Bağlılık Düzeyi,* 2016, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (3), 71-86, Adana.

ÖZET: Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusu ve arkadaşlara bağlılık düzeyinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları, Adana ili merkez ilçelerindeki ortaokulların altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına devam eden 608 öğrencidir. Veriler "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" (OADÖ) ve "Arkadaş Bağlılığı Ölçeği" (ABÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler incelenmiştir. Ayrıca bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre öğrencilerin okula aidiyet duyguları ve arkadaşlara bağlılık düzeyleri ortalamanın üzerindedir. Araştırmada, ortaokul öğrencilerinin okula aidiyet duyguları ve arkadaşlara bağlılıkları arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir.

- Pınar, Elif Sazak - Yıldız, Nevin Güner, *Genel Eğitim Sınıflarındaki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Sergiledikleri Problem Davranışlar ile Davranış Sonrası Öğretmen Tepkilerinin İncelenmesi,* 2016, Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi (2), 551-566, Kastamonu.

ÖZET: Bu çalışmada, genel eğitim sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin sergilediği problem davranışlar ile davranış sonrası öğretmen tepkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Bolu ili'ndeki ilkokullarda görev yapan, sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan ve sınıfında gözlem yapılmasına izin veren 72 sınıf öğretmeni ile bu sınıflardaki özel gereksinimli öğrenciler katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında anekdot kaydı tekniği kullanılmıştır. Veriler üç bağımsız gözlemci tarafından toplanmış; verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Çalışmanın sonunda öğretmenlerin, öğrencilerin problem davranışlarına en sık dersin 11. dakikası ile 20. dakikası arasında tepki gösterdikleri; en sık öğrencilerin izinsiz sınıfta gezinme ve arkadaşı ile konuşma davranışlarına tepkide bulundukları ve en çok sözel uyarma (sessiz ol, dersi dinle, yerinde otur, konuşma, parmak kaldır vb.) tepkilerini verdikleri belirlenmiştir.

- Selcik, Ozan - Özkan, Yasemin, *Okul Sosyal Hizmetinin Okul Erken Terki Üzerine Potansiyel Etkisi,* 2016, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (43), 1275-1281, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ülkemizin eğitim sorunlarında başı çeken okul erken terkini azaltmada, Avrupa Birliği 2020 stratejilerine paralel olarak, önleyici tedbirler arasında önemi fark edilmeyen ve bu sorunun çözümüne katkı sağlayabilecek okul sosyal hizmeti uygulama alanı hakkında bilgi vermek; bu uygulamanın okul erken terki üzerine potansiyel etkisini tartışmak; okul erken terkiyle mücadele etmede ekolojik yaklaşımla yeni bir çerçeve sunmaktır. Bu yaklaşımın iki yönlü katkısı olacağı öne sürülmektedir: [1] Bunlardan birisi okul sosyal hizmet uzmanlarının güçlendirme ve destekleme uygulamalarının teşvik edilmesi [2] diğeri de öğrencilerin aile-okul-toplum bileşeninde uyumluluklarının arttırılmasıyla sorunun çözülmesidir. Eğitim, kuşkusuz ki, çocukların ve gençlerin gelecek yaşamdaki refah ve yönünü etkileyen küresel konuların en başında yer almaktadır. Okul erken terki ise eğitimin ilgilendiği en önemli sorunlardan birisidir. Okul erken terkinin azaltılması, sorunla baş etme ve yeni çözüm önerileri sunma konularında birçok tartışma ve yaklaşım mevcuttur. Dahası, okul erken terki oranlarını azaltmak için hükümetler tarafından ulusal sorumluluklar da üstlenilmiştir. Ancak tüm bu çabalara rağmen, okula kayıt ve mezun olma oranları arasındaki uçurum hala varlığını sürdürmektedir. Literatürde okul erken terkiyle mücadelede sayısız çalışma mevcuttur fakat özellikle okul sosyal hizmet disiplini bağlamında az çalışma yapılmıştır. Türkiye temelli çalışmalar açısından incelendiğinde bu yaklaşımla neredeyse hiçbir çalışma yapılmadığı anlaşılmaktadır.

- Tatlıoğlu, Kasım - Ram, Sorgun, *Okul Başarısızlığının Nedenleri Üzerine Bir Değerlendirme: Sorgun İlçesi Örneği,* 2016, Haziran 24, Yozgat.

ÖZET: Eğitim ve öğretim etkinliklerinin temel amacı; öğrencilerde istendik yönde davranış değişikliklerini sağlamaktır. Eğitim amaçları yönündeki davranış değişikliklerinin öğrencide ne ölçüde gerçekleştiği ve öğrenci başarısına (başarısızlığına) etki eden temel unsurların ne olduğunun ortaya konulması önem arz etmektedir. Akademik başarı genellikle, öğrencinin psiko-motor ve duyuşsal gelişiminin dışında kalan, bütün program alanlarındaki davranış değişmelerini ifade eder. Akademik başarısızlık ise öğrencinin gözlemlenen performansı ile tahmin edilen performansı arasındaki farklılık olarak tanımlanabilir. Bununla birlikte okulda okutulan derslerle öğrencilerde sağlanması öngörülen davranış değişiklikleri bilişsel davranışlarla sınırlı değildir. Bu dönemde aile ve öğretmen tutumları çocuğun okul döneminde başarılı olması açısından önem taşımaktadır. Okul başarısı ise öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Ancak başarı sadece akademik başarı ile sınırlandırılamaz, bilgi ve beceri gibi bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerir. Başarısızlık kavramı ise daha çok çocuğun ya da gencin uzun süreli (bir eğitim öğretim döneminden daha uzun süre) hemen her dersten, gelişim düzeyinin ve yeteneklerinin altında başarı göstermesi ve bu başarısızlığı bir türlü telafi edememesi durumu olarak kabul edilmektedir. Okul başarısı için zihinsel olgunluk tek başına yeterli değildir. Duygusal olarak henüz olgunlaşmamış çocuklar, kendilerine bir hedef koymada güçlük çekerler ya da okul ortamının gerektirdiği sosyal becerileri edinemedikleri için okulda bulunmaktan zevk almazlar. Etkili okul, birey ve toplumun eğitim-öğretim isteklerini en üst düzeyde gerçekleştiren öğrenci merkezli çağdaş bir eğitim-öğretim kurumudur. Eğitim-öğretim süreci ve ortamı boyutları etkili okulun önemli boyutlarındandır. Bu bildiride, Sorgun ilçe merkezinde MEB okullarında öğrenim gören ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin, okul başarısızlıklarının nedenleri araştırılmıştır.

- Yıldız, Aylin Demirli, *Tarım İşçisi Ailelerin Çocuklarının Okul Sürecinde Deneyimledikleri Sorunların Anadil Bağlamında Ele Alınması*, 2016, Eğitim Bilim Toplum Dergisi (55), 102-116, Ankara.

ÖZET: Türkiye'deki eğitim süreçleri bağlamında yapılan çalışmalar etnik olarak ağırlıklı olarak Kürt olan mevsimlik tarım işçisi ailelerin hemen hemen hiç Türkçe bilmeyen çocuklarının ortalama iki yıl içerinde har eri tanımaya başladığını ve anadilinde eğitim alan çocukların gösterdiği yazı yazma, okuma becerilerini geliştiremediğini göstermiştir. Bu sorunu yaşayan çocuklar ise öğretmenleri tarafından ağırlıklı olarak "öğrenme güçlüğü olan çocukları" veya" zeka geriliği" olan çocuklar olarak etiketlenerek eğitim süreçlerinden dışlanabilmektedir.

- Acar, Sefa, *Maslow'un Tükenmişlik Ölçeği ile Myo Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü Öğrencilerinin Tükenmişlik Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma*, 2017, Social Sciences Studies Journal (7), 259-264.

ÖZET: Çalışmanın ana amacı ileride bankacılık veya sigortacılık mesleğini tercih edecek olan Meslek Yüksekokulu Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerini belirlemeye çalışmaktır. Bu amaç çerçevesinde daha önceden Türkçeye çevrilmiş olan "Maslow'un Tükenmişlik Ölçeği" ile Siirt Üniversitesi Kurtalan MYO Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde okuyan öğrencilerin, Tükenmişlik, Öz Yeterlik ve Kendine Olan Güven, düzeyleri belirlenmeye çalışılacaktır. Araştırma sonuçları SPSS 20.0 paket programı yardımıyla analiz edilecektir.

- Aypay, Ayşe - Durmuş, Emine - Aybek, Eren Can, *Okul Tükenmişliğini Önlemede Ebeveyn İzlemesi ve Olumlu Okul İklimi*, 2017, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi (3), 355-386, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada ebeveyn izlemesi ve olumlu okul ikliminin lise öğrencilerinin okul tükenmişliği sendromu ile ilişkili olduğu öngörüsü sınanmıştır. İlişkisel modelde kurgulanan bu araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 294 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri üç ölçme aracı kullanılarak toplanmıştır. Bu çalışmada doğrulayıcı faktör analizi ve yol analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Tüm ölçekler için doğrulayıcı faktör analizi ile yapısal eşitlik modellemesinin ilk aşaması olan ölçme modeli kurulmuş, aynı zamanda veri ile orijinal ölçek yapısının uygunluğu test edilmiştir. Daha sonra gizil değişkenler ile yapısal eşitlik modellemesi kurulmuş ve yol analizi ile test edilmiştir. Okul tükenmişliği, okul iklimi ve ebeveyn izlemesi arasında kurulan modele ait uyum indisleri modelin veri ile uyumlu olduğunu göstermiştir. Model incelendiğinde, okul iklimi ve ebeveyn izlemesi ile tükenmişlik arasında negatif bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Okul iklimi ve ebeveyn izlemesi puanları arttıkça tükenmişlik azalmaktadır.

- Aypay, Ayşe, *Lisede Okul Tükenmişliğinin Akademik Bağlamda Ödül Bağımlılığı ile Yordanması*, 2017, Sakarya University Journal of Education (1), Agustos 19, Sakarya.

ÖZET: Akademik bağlamda ödül bağımlılığının haz duygusunu deneyimlemede dışarıya bağımlılık haline neden olabilmesi ve ödülsüzlük ipuçlarının öğrencilerde strese, olumsuz duygu ve davranışlara

yol açabilmesi durumlarının, okulda uzun dönem stres faktörlerinin yol açtığı okul tükenmişliği ile ilişkili olabileceği öngörülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada lise öğrencilerinin ödül bağımlılığının yaşadıkları okul tükenmişlik sendromunun anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Örneklem grubu Eskişehir'de yer alan iki devlet lisesinde öğrenimini sürdüren; 9, 10 ve 11. sınıfa devam eden toplam 265 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler Lise Öğrencileri için Ödül Bağımlılığı Ölçeği ve Ortaöğretim Öğrencileri için Okul Tükenmişliği Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler Çoklu Doğrusal Regresyon Analizleri ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları akademik bağlamda ödül bağımlılığının lise öğrencilerinin okul tükenmişliğini düşük düzeyde yordadığını göstermiştir. Akademik bağlamda ödül bağımlılığı aileden kaynaklı tükenmişlik ve öğretmen tutumlarından bunalma ve sıkılma tükenmişlik boyutlarındaki toplam varyansları diğer tükenmişlik boyutlarına göre daha büyük bir oranda açıklamaktadır. Bu çalışmanın bulgularının okul tükenmişliğinin düşük düzeyde de olsa yordayıcısı olan bir değişkeni literatüre tanıttığı için önemli olduğu düşünülmektedir.

- Erkuş, Bahattin - Ulusoy, Kadir, *Türk Eğitim Tarihinin Mihenk Taşlarından Meslek Liselerine Karşı Öğrencilerin İlkokuldan İtibaren Yönelimleri ve Okula Aidiyet Duyguları,* 2017, Electronic Journal of Social Sciences (61), 676-685.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı meslek lisesi öğrencilerinin ilkokuldan itibaren meslek lisesine yönelimleri ve bir değer olarak aidiyet (okula bağlılık) duygularını öğrenci görüşleri çerçevesinde incelemektir. Çalışma kapsamında 2016-2017 eğitim-öğretim yılı Eylül ayında Erzurum ilinde bir meslek lisesinde öğrenim gören 54 öğrenciye araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin ilkokulda ve lisede en çok polis ve öğretmen olmak istedikleri, meslek lisesine kendi istekleri ile giden ve gitmeyenlerin sayısının birbirine çok yakın olduğu, kendisini okula ait hissedenlerin ve hissetmeyenlerin sayısının birbirine yakın olduğu, öğrencilerin meslek lisesini tercih ederken genel olarak bilgi sahibi olmadıkları ve meslek lisesini başkalarına tavsiye etmeyecekleri ortaya çıkmıştır.

- Kaya, Alim - Ayğar, Bilge Bakır, *Ortaokul Öğrencilerinin Okul Aidiyet Duygusu ile Okul Temelli Yalnızlık Arasındaki İlişkide Okul İkliminin Aracılık Rolü,* 2017, e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi (1), 14-27.

ÖZET: Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusu ile okul temelli yalnızlık arasında okul ikliminin aracılık rolü üstlenip üstlenmediği incelenmiştir. Araştırmada, ilişkisel modelde yordayıcı korelasyonel desen kullanılmıştır. Okul ikliminin aracı rolünün; doğrudan ve dolaylı etkilerinin belirlenmesi için YEM ve Bootstrap Yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Mersin ilinin merkez ilçelerindeki ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise basit seçkisiz örnekleme yönteminden tabakalı örnekleme yolu ile her sosyo ekonomik düzeyden seçilen okullardan toplanan toplam 458 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği, Okul İklimi Ölçeği ve Okul Temelli Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okula aidiyet duygusu ile okul temelli yalnızlık arasındaki ilişkide okul ikliminin alt boyutlarının (destekleyici öğretmen davranışları, güvenli öğrenme ortamı ve olumlu akran etkileşimi) aracı rolü üstlendiği saptanmıştır.

- Onay, İhsan - Çelik, Yaşar, *Stajyer Öğrencilerin Okullarda Öğretmenden Öğrenciye Yönelik Şiddete İlişkin Gözlemleri,* 2017, Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi (16), 301-333, Giresun.

ÖZET: İnsan hakları ve çocuk hakları ile ilgili olarak dünyada ve ülkemizde olumlu gelişmelerin olduğu günümüzde, okullarda halen öğretmenden öğrenciye şiddet vakalarının meydana geldiği görülmektedir. Okulda şiddet kavramı, okul iklimi üzerinde olumsuz sonuçlar üreten, öğrencilerin öğrenme süreçlerine zarar veren, onların gelişimlerini engelleyen saldırgan ve suç benzeri davranışları tanımlamayan bir anlamda kullanılmaktadır. Şiddet, yalnızca fiziksel zarar vermekten ibaret olmayıp, aynı zamanda psikolojik baskı, aşağılama, hor görme, azarlama gibi davranışlar da şiddet olarak adlandırılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesi 4. sınıf öğrencilerinin, okullardaki şiddet türleri ve şiddetin görülme sıklığı ile ilgili gözlemlerini tespit etmektir. Araştırmanın, okullarda meydana gelen şiddetin türleri ve sıklığını belirlemeye yönelik nicel bir çalışma olması yanında, bu verileri kanıtlayıcı ve daha detaylı olarak okullarda şiddetin nasıl meydana geldiği ile ilgili veri sağlaması bakımından da aynı zamanda nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evreni, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı Bahar döneminde "öğretmenlik uygulaması" dersi kapsamında, Samsun ili Merkez Atakum ve İlkadım İlçelerindeki okullarda uygulama yapan 4. sınıf öğrencileri ile formasyon eğitimi alan, mezun durumundaki toplam 242 stajyer öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması amaçlandığından örneklem seçimi yapılmamıştır. Veri toplama aracı olarak, stajyer öğrencilerin uygulama yaptıkları okullardaki şiddet türleri ve sıklıkları ile ilgili 19 maddeden oluşan 4'lü likert tipi ve gözlemledikleri en çarpıcı şiddet vakalarını yazmaları istenen açık uçlu bir sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenden öğrenciye yönelik şiddet türleri ve sıklığı; en fazla azarlama, ilgilenmeme-görmezlikten gelme-dışlama, incitecek söz ya da davranışta bulunma şeklinde ortaya çıkmakta iken, diğer şiddet türlerinin görülme sıklıklarının daha az olduğu; stajyer öğrencilerin cinsiyetleri bakımından, okullarda öğretmenden öğrenciye yönelik şiddet olayları, erkek stajyer öğrencilerin şiddet gözlemlerinin kız stajyer öğrencilerin şiddete ilişkin gözlemlerine göre daha yüksek sıklıkta meydana geldiği; ilköğretim (ilkokul ve ortaokul) kademesinde gözlenen şiddet olaylarının Formasyon (ortaöğretim) kademesine göre daha yüksek sıklıkta olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca stajyer öğrencilerin okullardaki şiddet olayları ile ilgili olarak belirttikleri en çarpıcı ifadeler incelendiğinde; "fiziksel şiddet", "tehdit ve aşağılama", "azarlama, alay etme, hakaret etme, notla korkutma" türlerinde şiddet olaylarının meydana geldiği tespit edilmiştir.

- Özdemir, Murat, *Sosyal Adalet Liderliği, Okula Yönelik Tutum ve Okul Bağlılığı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi,* 2017, Eğitim ve Bilim Dergisi (191), 267-281.

ÖZET: Bu araştırmada, okullarda sosyal adalet liderliğinin okula yönelik tutum ve okul bağlılığı ile ilişkisi, lise öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmiştir. Araştırmaya Ankara iline bağlı 7 merkez ilçede yer alan 11 devlet lisesinde öğrenim görmekte olan 530 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği (SALÖ), Okula Yönelik Tutum Ölçeği (OYTÖ) ile Okul Bağlılığı Ölçeği (OBO) uygulanmıştır. Araştırma verileri aritmetik ortalama, standart sapma ve Pearson korelasyon gibi betimsel istatistiklerin yanı sıra doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve Yol Analizi gibi yapısal eşitlik modellemesi (YEM) teknikleri ile analiz edilmiştir. Bulgular, okul müdürlerinin sosyal adalet liderliği davranışını orta düzeyde sergilediklerini göstermiştir. Katılımcıların okula yönelik tutum ile

okul bağlılığı puan ortalamaları da orta düzeydedir. Sosyal adalet liderliği ile okula yönelik tutum ve okul bağlılığı arasında pozitif yönlü, orta düzeyde ve anlamlı ilişki olduğu gözlenmiştir. YEM analizleri sosyal adalet liderliğinin okula yönelik tutum ile okul bağlılığının anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur. Aracılık testi sonucunda ise sosyal adalet liderliği ile okul bağlılığı arasında okula yönelik tutumun kısmi aracılık etkisine sahip olduğu belirlenmiştir. Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde sosyal adalet liderliğinin öğrencilerin okula yönelik algılarının biçimlenmesinde önemli etmenlerden biri olduğu genel sonucuna ulaşılmıştır.

- Öztürk, Melek Baba - Aykıt, Salih, *Öğrenci Algılarına Göre Liselerde Yaşam Kalitesi*, 2017, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (51), 641-649.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarını ve bu algıların cinsiyet, lise türü ve sınıf düzeyine göre farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemektir. Tarama modelinde hazırlanan araştırmaya 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde Giresun ili Keşap ilçesindeki liselerde öğrenim gören 245 öğrenci katılmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ile Sarı (2011) tarafından geliştirilen "Lise Yaşam Kalitesi Ölçeği (LİSEYKÖ) yardımıyla toplanmıştır. Veri toplama süreci, dört haftada tamamlanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 20.00 istatistik paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, frekans gibi betimleyici istatistiklerin yanı sıra bağımsız gruplar t testi ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Verilerin yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin lise yaşam kalitesine ilişkin algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutlarına ilişkin yapılan değerlendirmelerde, en yüksek aritmetik ortalamanın 3.72 ile "statü" alt boyutunda gerçekleştiği, bunu sırasıyla "öğretmenler", "okula yönelik olumlu duygular", "okula yönelik olumsuz duygular", "sosyal etkinlikler", "öğrenciler" ve "okul yöneticileri" alt boyutlarının izlediği görülmüştür. Ölçeğin bütününe ilişkin aritmetik ortalama ise $\bar{X}$=3,32 olarak hesaplanmıştır. Araştırma verileri, alt problemler bağlamında değerlendirildiğinde ise, öğrencilerin lise yaşam kalitesine ilişkin algılarının gerek alt boyutlar gerekse genel toplam açısından cinsiyet ve sınıf düzeyine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Buna karşın lise türüne ilişkin yapılan analizlerde, öğrencilerin lise yaşam kalitesine ilişkin algılarının anlamlı biçimde farklılaştığı ve ortaya çıkan bu farklılığın "öğretmenler" alt boyutunda Anadolu lisesi, "okul yöneticileri ve okula yönelik olumlu duygular" alt boyutlarında ise fen lisesi öğrencilerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

- Peker, Adem - Demir, Meva, *Motivasyonel Kararlılık ile Okul Tükenmişliği Arasındaki İlişkinin Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi*, 2017, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (1), 289-300.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı beliren yetişkinlikte motivasyonel kararlılığın okul tükenmişliği üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde öğrenim gören 487 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla Motivasyonel Kararlılık Ölçeği, Maslach Tükenmişlik Envanteri Öğrenci Formu ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler Pearson korelasyon katsayısı ve yapısal eşitlik modeli ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda motivasyonel kararlılık ile okul

tükenmişliği arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu, motivasyonel kararlılığın okul tükenmişliği örtük değişkeni üzerinden tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik alt boyutları üzerinde anlamlı etkilere sahip olduğu ve motivasyonel kararlılığın okul tükenmişliğinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

- Sağlam, Akif - İkiz, Fatma Ebru, *Ortaokul Öğrencilerinin Şiddet Eğilimleri ile Okula Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi,* 2017, İlköğretim Online (3), 1235-1246.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin şiddet eğilimleri ile okula bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Öğrencilerin şiddet eğilimleri ile okula bağlılık düzeylerinin cinsiyete, kardeş sayısına, sınıf düzeyine, ailenin aylık gelir düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmektedir. Araştırmada ilişkisel tarama ve nedensel karşılaştırma modelleri kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 197'si kız 203'ü erkek olmak üzere toplam 400 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama araçları Şiddet Eğilim Ölçeği ve Öğrencinin Okula Bağlılığı Ölçeğidir. Sonuçlara göre, öğrencilerin okula bağlılık düzeyleri azaldıkça şiddet eğilim düzeylerinin arttığı saptanmıştır. Bunun yanında, öğrencilerin şiddet eğilim düzeylerinin erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Okula bağlılık düzeyleri açısından kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okula bağlılık düzeyi daha yüksek bulunmuştur. 8. Sınıf öğrencilerinin 5, 6 ve 7. Sınıf öğrencilerine göre daha şiddete eğilimli oldukları ve okula bağlılık düzeylerinin daha düşük seviyede olduğu saptanmıştır.

- Sezer, Özcan - Altuntaş, Serkan, *Ortaokul Öğrencilerinin Okula Bağlanmalarının İncelenmesi,* 2017, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (1), 83-97.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin okula bağlanma düzeylerinin, okul tükenmişliği, cinsiyet, sınıf düzeyi, aile gelir düzeyi, akademik başarı, okul fiziki durumu, öğretmen memnuniyeti ve okul arkadaş sayısı değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmanın örneklemini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinde dört farklı ortaokulda 6. 7. ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 562 (274'sı kız, 288'si erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada, veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" "Çocuk ve Ergenlerde Okula Bağlanma Ölçeği" ve "İlköğretim Okul Tükenmişliği Ölçeği" kullanılmıştır. İkili değişkenler için t-Testi ve çoklu değişkenler için ANOVA istatistik tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; okula bağlanma ile cinsiyet ve aile gelir düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, sınıf düzeyi, akademik başarı, okulun fiziki durumu, öğretmen memnuniyeti ve arkadaş sayısı değişkenleri ile arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Ayrıca okula ilgi kaybı ve okul etkinlikleri kaynaklı tükenmişliğin okula bağlanmayı anlamlı düzeyde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçları ilgili literatür doğrultusunda tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

- Şeker, Gürcan - Yavuzer, Yasemin, *Ergenlerde Okul Tükenmişliğinin Yordayıcısı Olarak Akademik Kontrol Odağı*, 2017, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (3), 919-935, Mersin.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı ergenlerde okul tükenmişliğinin akademik kontrol odağı ve bazı demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma verileri İç Anadolu bölgesinde yer alan

bir il merkezinde beş lisede 9-12. sınıflarda öğrenim görmekte olan 701 öğrenciden toplanmıştır. Araştırmada "Ortaöğretim Okul Tükenmişlik Ölçeği" ve "Akademik Kontrol Odağı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde gruplar arası farklılığı belirlemek için Bağımsız Gruplar t Testi ve Tek Faktörlü Varyans Analizi, okul tükenmişliğini yordayan değişkenlerin belirlenmesi için hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; cinsiyet, okul türü, algılanan ders başarısı, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim düzeyi, devamsızlık süresi ve günlük ders çalışma süresi değişkenlerine göre okul tükenmişliğinin bir ya da birden fazla alt boyutundan elde edilen puanlarda anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir. Bunun yanında okul tükenmişliği alt boyutları ile içsel kontrol odağı arasında orta düzeyde ve negatif yönde, okul tükenmişliği alt boyutları ile dışsal kontrol odağı arasında orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Diğer yandan regresyon analizi sonuçlarına göre; akademik kontrol odağı içsel ve dışsal kontrol boyutları demografik değişkenlerle birlikte okul tükenmişliğinin okula karşı ilgi kaybı alt boyutunun %12'sini, ders çalışmaktan tükenme alt boyutunun %15'ini, aileden kaynaklı tükenme alt boyutunun %15'ini, ödev yapmaktan tükenme alt boyutunun %14'ünü, öğretmen tutumlarından bunalma ve sıkılma alt boyunun %17'sini ve okulda yetersizlik alt boyutunun %11'ini açıklamaktadır. Okul psikolojik danışma hizmetleri çerçevesinde öğrenci tükenmişliğine ilişkin koruyucu ve önleyici çalışmalar planlanırken öğrencilere içsel denetim kazandıracak etkinliklere yer verilmelidir.

- Tezci, Erdoğan - Sezer, Fahri - Erdener, Mehmet Akif, *Liselerde Sık Karşılaşılan Öğrenci Problemleri*, 2017, Turkish Studies Dergisi (14), 151-166, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin problem alanlarını tespit etmektir. Belirlenen problemlere yönelik rehberlik servisinin bireyin ihtiyaçlarının karşılanması ve okul yönetiminin oluşabilecek sorunlara karşı önlem alması açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma gelişimin en önemli evrenlerinden olan ve ergenlik dönemini de içine aldığı için lise öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerin problem alanlarını belirlemek için rehberlik hizmetleri kapsamında kullanılan problem tarama listeleri veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Anket toplam 82 soru ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar: sağlık/beden, okul/sınıfı ve öğretmen, aile, toplum ilişkileri, iş kaygısı ve kişilik olarak belirlenmiştir. Araştırma örneklemini Bursa ilindeki farklı okul türlerinden oluşan 9 lisedeki toplam 3792 öğrenci oluşturmaktadır. Bu işlem sonucunda elde edilen verilerin analizinde yüzde ve frekans değerler SPSS programı kullanılarak elde edilmiştir. Sonuç olarak, beden ve sağlık boyutunda "başımı ağrıyor ve yüzümde sivilceler var", okul/sınıf ve öğretmen boyutunda "sınıfım çok kalabalık, okuldaki sınıf materyalleri ve sosyal faaliyetler yetersiz, dersler benim için ilginç değil, dersler ilgi çekici hale getirilmiyor " ve aile boyutunda "kimse ev ödevime yardım etmiyor, ailemi bana karşı güvensiz ve anlayışsız buluyorum" problemleri ön plana çıkmıştır. Toplumsal ilişkiler boyutunda "Başkalarına güvenemiyorum, çok çekingenim", iş kaygısı boyutunda "Üniversite sınavına kazanamayacağımdan korkuyorum, meslek seçiminde güçlük çekiyorum" ve kişilik boyutunda ise "sinirliyim, utangacım ve çabuk heyecanlanıyorum" gibi problemler öne çıkmıştır.

- Yeşilkayalı, Emel, *Okul Sosyal Hizmetinde Okul Bağlantılı Hizmetler*, 2017, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (3), 169-188, Manisa.

ÖZET: Öğrencilerin yaşam koşulları, aile içi sorunları, sağlık, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları, akademik işlevlerini ve okula devamlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Bu çok yönlü ihtiyaç ve sorunlarla baş edebilmek, meslekler ve kurumlar arası iş birlikleri ve toplumsal katılım gerektirmektedir. Aynı zamanda bu iş birliklerinin bütüncül bir bakış ve kapsayıcı bir yaklaşımla bir araya getirilerek, koordine edilmesi ve okullarla ve öğrencilerle buluşturulması gerekmektedir. Bu okul-toplum işbirliği yaklaşımları, dünyada okul sosyal hizmetinin de başlangıcını oluşturmaktadır. Günümüzde ise, okul sosyal hizmetinin uygulandığı ülkelerde, "okul-bağlantılı hizmetler" olarak adlandırılmakta ve okulların sosyal hizmet birimlerinde sağlanan hizmetlerden birisi olarak kabul edilmektedir. Son yıllarda, ülkemizde de çeşitli sosyal projeler ile örnekleri görülmeye başlayan "okul bağlantılı hizmetler", okul sosyal hizmetine duyulan ihtiyacı göstermesi açısından da önemlidir. Bu nedenle, bu makalede "okul bağlantılı hizmetler"in tanıtılması ve ülkemiz uygulamaları için önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

- Zorbaz, Osman - Zorbaz, Selen Demirtaş - Kızıldağ, Seval, *Lise Öğrencilerinde Okul Bağlılığı*, 2017, Eğitim ve Bilim (189), 107-119.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin okul bağlılığı ile devamsızlık, akademik başarı, akran ilişkileri ve başarısızlık korkusu değişkenleri arasındaki ilişkiyi regresyon modeli içerisinde test etmektir. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 öğretim yılında Ankara iline bağlı liselerde öğrenim gören 269'u (%52.2) kadın ve 246'sı (%47.8) erkek olmak üzere toplam 515 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler, Arastaman (2006) tarafından geliştirilen Okul Bağlılığı Ölçeği, Kandemir (2012) tarafından geliştirilen Başarısızlık Korkusu Ölçeği, Bukowski, Hoza ve Bolvin (1994) tarafından geliştirilen ve Atik, Çoban, Çok, Doğan ve Karaman (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Akran İlişkileri Ölçeği ve araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla toplanmıştır. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada veriler çoklu hiyerarşik regresyon analizi ile test edilmiştir. Analizler için SPSS kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre okul bağlılığı, devamsızlık ve akran ilişkileri değişkenleri tarafından anlamlı olarak yordanırken; akademik başarı ve başarısızlık korkusu değişkenlerince anlamlı olarak yordanmamaktadır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür ışığında tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

3.3. Kitaplar

- Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, *Okul Günlerinde,* 1964, 8s., Gürsoy Basımevi, Ankara.
- Berktin, Cezmi Tahir, *Problemli Çocuklar ve Problem Sebepleri,* 1972, 314s., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Bütün bunları öğretmenlik mesleğine yeni girmeye çalışan veya girmiş olan senin için yazdım. Sana bu kitabımla ne oranda faydalı olacağımı bilmiyorum. Bir gerçek varsa bütün bunları zamanında bize anlatmadıkları için uzun yıllar şaşkınlık içinde kalmış olmamızdır. Karşımıza çıkan problemli çocuklara faydalı olamadık, belki onları ziyan bile ettik. Şimdi senin iyi bir öğretmen olman için hepimiz çırpınıp duruyoruz. Gelecek kuşakların ruh ve kafa sağlığı senin öğretmenlik alanındaki ustalığına bağlı. Sen çocukların problemlerini zamanında keşfeder ve çarelerini bulursan aydın zümrede sık sık rastladığımız acayip ve eksantrik tiplerin çoğalmasını önlersin. Dolayısıyla Türk

toplumuna büyük hizmetler görmüş olursun. Çocukları sev, her fırsatta onlara yakınlık göster. Bütün problemleri çözen tılsım ananın, babanın ve özellikle öğretmenin çocuğa karşı gösterdiği sevgidedir.

- Göldağ, Battal - Merter, Feridun, *Okul Kültürü ve Değerler Eğitimine Kuramsal Bir Bakış,* 2000, 215s., Huzur Cilt Evi, Malatya.
- Erol, Bilge - Eke, Ceyda Yılmazçetin - Tarı, Itır - Ögel, Kültegin, *Zor Çocuk ve Gençlik,* 2005, 14s., Yeniden Yayın, İstanbul.
- Kite, Deniz, *Okul Mediasyonu,* 2006, 120s., Kül Sanat Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Çatışma olabilir ama şiddet içermek zorunda değildir. Bununla birlikte, çatışmanın olup olmaması bizim seçimimiz değildir. Ama, çalışma halinde nasıl davranacağımız, işte bu bizim seçimimizdir. Bu seçim, şiddet ile barış arasındaki ince çizgiyi belirler. Mediatör olan herkes, ruhunda barışı duyumsar, hayatında barışı yaşar, başkalarının da barışı yaşaması için çaba harcar. Bu kitabı okuyan ve mediatör olmak isteyen gençleri, bir kez daha tebrik etmek isterim. Sizler, zor ama güzel olanı tercih ettiniz.

- Dönmez, Burhanettin - Özer, Niyazi, *Okul Güvenliği ve Güvenli Okul,* 2009, 148s., Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Genel olarak güvenli okul, öğrencilerin ve okul personelinin bir bütün olarak kendilerini fiziksel ve psikolojik anlamda güvende hissettikleri yerdir. Bu anlamda okul güvenliği, şiddet ve saldırganlığın yanında, taciz, cinsel istismar, madde kullanımı ve bağımlılığı, kriz durumları; deprem, yangın, sel, terörist saldırılar, kimyasal ve nükleer sızıntılar, trafik, savaş durumları gibi çok sayıda konuyu içermektedir. Medyaya yansıyan haberler ve giderek artan sayıdaki araştırmalar okul güvenliğine ve güvenli bir okula duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır. Ancak, okul paydaşlarının; yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin okul güvenliği ile ilgili bu konularda yeterince bilgi sahibi olmamaları nedeniyle, benzer durumlarla karşılaştıklarında ne yapabilecekleri bilinmemektedir. Oysa bu gibi durumlarda sadece doğru karar vermek yetmemekte, gecikmeler bile telafisi olanaksız sonuçların doğmasına neden olabilmektedir. Toplumun geleceğini emanet edeceğimiz öğrencilerin toplu olarak bulundukları ortamların her yerden çok daha güvenli olması gerektiği konusunda herkes aynı fikirde olmakla birlikte, bugüne kadar yapılanların ne kadar yetersiz olduğunu görmek ve bilmek ürkütücü bir durumdur. Bu kitap, içerisindeki çeşitli uygulamalar, kontrol listeleri, örnek olaylar ve anketlerle okul paydaşlarının her birinin okul güvenliği konusunda kendi sorumluluklarının ve rollerinin farkına varmalarını sağlamaya çalışmaktadır.

- Erden, Münire, *Okul Günlerinde,* 2009, 152s., Arkadaş Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitabın konusu, bebeklik ve ilk çocukluk dönemini ciddi bir sorun yaşamadan geçiren, zamanında konuşan, kendi işlerini yapabilen, zihinsel olarak tamamıyla normal görünen; ancak okula başladığı günden itibaren okul yaşamı ve öğrenmelerine uyum sağlayamadığı

için ailesi ve okul tarafından sorunlu olarak görünen çocuklardır. Bu kitabın yazılmasındaki temel amaç, yazarın yıllardır üzerinde gözlem yaptığı, okul ve aile yaşantıları hakkında bilgi topladığı, ne istediklerini anlamaya çalıştığı risk taşıyan bu çocukları tanıtmak ve onlara nasıl yardımcı olunması gerektiğini ortaya koymaktır. Sayıları hiç de az olmayan bu farklı ve okulda başarısız olan çocukların mutsuzluklarının temel kaynağı anlaşılamamaktır. Aileler çok normal görünen bu çocukların başarısızlıklarına anlam veremedikleri için kendilerini ve çocuklarını hırpalar. Aile öğretmen ve çocuğu, öğretmen aile ve çocuğu suçlama yoluna gider. Bu arada hem okulda hem de evde hırpalanan, ne olduğunu, okulda niçin başarılı olamadığını, evde ve okulda sürekli başarısız olduğu için niçin suçlandığını anlamayan çocuğun ne kadar acı çektiğini kimse görmez. Bu çekilen acıların faturası, maalesef ergenlikle birlikte depresyon, madde bağımlılığı, intihar eğilimi ya da suça yönelme olarak kendisine, ailesine ve topluma çıkacaktır. Bu hale gelmeden, içlerinden sessizce, "Yardım et bana, anne-baba!" diyen seslerini, gözlerinden okuyalım.

- Oy, Ayşen, *Okula Gitmek İstemiyorum! Okul Fobisi Üzerine Bir Hikaye,* 2010, 32s., Mandolin, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitap size, çocuğunuzun eğitiminden geri kalmasına ve sosyal hayatının etkilenmesine yol açabilecek okul fobisi sorunuyla başa çıkabilmeniz konusunda küçük bir ipucu verecek...

- Tamer, Mine Gözübüyük, *Okulu Terk Deneyimi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma,* 2013, 192s., Siyasal Kitabevi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Okulu terk, eğitim sistemi dışında kalan, eğitim hakkını kullanamayan veya kullanmak istemeyen gençlerin sorunudur. Son yıllarda öne çıkan bu konunun mercek altına alınması, bu gençlere dikkat çekmenin yanında, eğitim sistemine de derin ve kapsamlı bir bakışı gerektirmektedir. Bu çalışma da çağdaş eğitim sosyolojisi içinde önemli bir yere sahip olan Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'nun "Sermaye Kuramından" hareketle farklı sermaye türlerinin (ekonomik-sosyal ve kültürel sermayenin) gencin okula devamı ile okulu terk edişi arasındaki ilişki sorgulanmıştır.

- Öztürk, Mücahit - Çakmakçı, Nuran, *99 Sayfada Okul Fobisi,* 2014, 109s., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Okul fobisi nedir, nasıl başlar? Okula gitmeyen her çocukta fobi var mıdır? Anneler okulda çocuklarının yanında durmalı mıdır? Okul fobisinde öğretmenin rolü nedir? Okul fobisi nasıl tedavi edilir?

- Yavuz, Mustafa, *Yeni Nesil Okul,* 2016, 328s., Eğitim Kitabevi, Konya.

KAPAK ARKA YAZISI: Küreselleşme, göç hareketleri, aile yapısındaki değişiklikler, teknoloji ile birlikte geleceğin daha hızlı gelmesi, yaşlanan nüfus, çevre sorunları vs. arasında kalmış olan gü-

nümüz okulları, çevresindeki bu değişimlere uyum sağlamakta zorlanıyor. Okulun çevresindeki bu değişimler, değişim dinamiklerine sahip olmayan okulları oluşturdukları akıntıyla sürüklemekte ve amaçlarından kaymalara neden olmaktadır. Bu durum, okulların etkililiğini azaltmakta ve okulları üzerlerindeki kamuoyu baskısıyla birlikte gittikçe daha çok tartışılan kurumlar haline getirmektedir. Yeni Nesil Okul "Araştıran Okul" tam da bu süreçte gündeme gelmiştir. Yeni Nesil Okul "Araştıran Okul"; bireysel ve kurumsal kapasitesini kendi dinamikleriyle geliştirebilen, karmaşık ve dinamik çevre koşulları nedeniyle oluşabilecek türbülanslara dayanıklı, esnek, araştırma becerisine sahip, saydam ve hesap verebilir okuldur. Elinizdeki kitabın alanında yazılmış diğer kitaplardan en önemli farkı; yalnızca bir konuya değil, bütüncül olarak bir okula odaklanmasıdır. Burada amaç okula bir sistem olarak yaklaşıp okulun bütün süreçlerini yeniden inşa etme ve zamanla kendi dönüşümünü gerçekleştirebilecek okulu okurla birlikte oluşturabilmektir. Kitap okurun zihninde okulla ilgili karmaşa ve yaratıcı gerginlik oluşturabilirse amacına ulaşmış olarak kabul edilebilir. Kavram, terim ve felsefe olmadan inşa edilen okul yalnızca taş ve demirden ibarettir. Öncelikle okulu kavramlarla, terimlerle, eğitim felsefesi ile zihnimizde inşa etmemiz gerekir. Kitapta; mevcut okul ve "Yeni Nesil Okul", "Araştıran Okul" karşılaştırması, öğrenme süreçleri ve okul liderliği, matematik, STEM (FeTeMM) eğitimi, ana dil ve yabancı dil öğrenimde yeni uygulamalar, öğrenme süreçlerine katılım, öğretmen liderliği ve yeni nesil okulun denetiminde yeni yaklaşımlar içerikli bölümlerle karşılaşacaksınız. Alanında uygulama deneyimi olan akademisyenlerce hazırlanmış olan kitabın zihnimizde yer alan eğitim havuzundaki sözcükleri, düşünceleri, arayışları desteklemesini umuyorum.

- Çetintaş, Elif - Çiftci, Elif Gökçearslan, *Engellilere Yönelik Tutumlar ve Okul Sosyal Hizmeti,* 2017, 150s., Ürün Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: "Okul sosyal hizmeti" öğrencilerin eğitsel gelişimlerini aksatan sorunların saptanıp giderilmesi, derslere daha iyi uyum sağlamaları, böylece çocukların okuldan en etkin yarar elde etmeleri ve eğitim-toplum ilişkisinde doğru bir pozisyonda kalabilmeleri amacıyla yapılan hizmetleri kapsar. Bu disiplin, okul ortamlarında öğrencinin okul başarısına ve okul performansına etki eden faktörler üzerine odaklanır. Okul sosyal hizmeti, öğrencilerin içinde bulundukları gelişim dönemi, aile ve yaşam koşulları nedeniyle yaşadıkları sorunların çözümü, gereksinim duyulan hizmetlerden yararlanmaları ve böylece eğitim etkinliklerini başarı ile sürdürmelerini sağlama gibi psiko-sosyal ve eğitsel hizmetleri, eğitim ekibi ile ekip çalışması anlayışı odağında yürütme imkanı bulacaktır. Özellikle öğrencileri ve ailelerini de kapsayacak ekip çalışması anlayışından hareketle, her türlü ayrımcı, dışlayıcı tutum ve davranışın oluşmasını engelleyecek şekilde daha iyi bir eğitim modelinin yerleştirilmesi için mesleki etkinlik odağında ''çevresi içinde birey" yaklaşımını gözeten sosyal hizmet uzmanlarının okul ortamlarında yer alması önemli bir gereksinimdir.

- Gökçearslan, Elif - Aksu, Leman - Aktan, Mehmet Can, *Okul Sosyal Hizmetine Giriş,* 2017, 79s., Ürün Yayınları, Ankara.
- Jarolmen, Joan, *Okul Sosyal Hizmeti Bir Uygulama Kılavuzu,* 2017, 424s., Nika Yayınevi, Ankara.

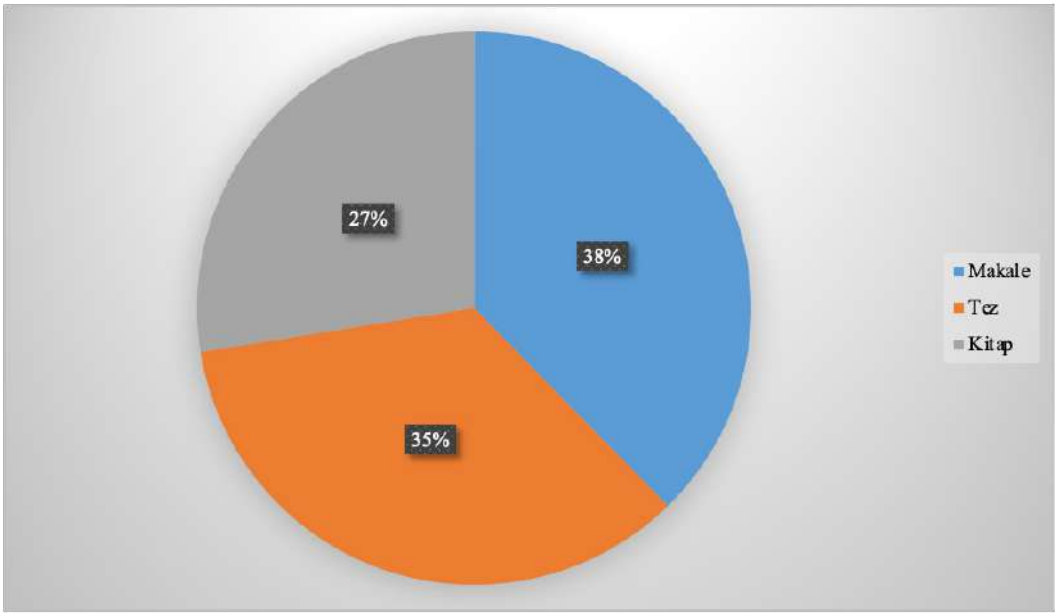
KAPAK ARKA YAZISI: Son yıllarda çocuklarla ilgili konular, tüm dünyada ve Türkiye'de yazılı ve görsel basının gündeminden düşmemektedir. Çocuk ve gençlik sorunlarının niteliği ve çeşitliliğine

bakıldığında, dünyada ve ülkemizde göç, zorbalık, şiddet, istismar, sigara kullanımı, madde bağımlılığı gibi risk faktörlerinin artmasının çocukların psiko-sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Okul, çocukların korunaklı yuvalarından çıkıp toplum içine girdikleri ilk yerdir ve çocukların ailelerinden sonra ilk formel sosyalleşme ortamıdır. Gelişim döneminde adeta bir kriz olan bu durumun yaratacağı ruhsal ve sosyal sorunlar için çocuk desteklenmelidir. Çocukluk dönemi sağlıklı alışkanlıklarının geliştirilmesi için de uygun bir dönemdir. Okul sosyal hizmeti, sosyal hizmet mesleğinin geniş uygulama yelpazesi içerisinde özel bir uygulama alanıdır. Okul sosyal hizmeti zorunlu eğitimin getirilmesinden sonra öğrencilerin temel çocuk haklarından biri olan eğitim hakkından eşit bir biçimde faydalanması ve bu eğitim ve öğrenme hakları önündeki tüm engellerin ortadan kaldırılmasını kapsar. Okulun, aile ve toplumla iş birliğinin geliştirilmesinde rol alan okul sosyal hizmet uzmanı, ekolojik sistem perspektifinden hareketle öğrencilerin en yüksek iyilik halini hedefler. Bu kitap Türkiye'de ivedilikle başlatılmasına ihtiyaç duyulan okul sosyal hizmeti alanında yayımlanan ikinci kitap olmakla birlikte, okul sosyal hizmet uygulamalarını anlatan ilk kitap olma özelliği taşımaktadır. Bu çalışma ile okul sosyal hizmet uygulaması örnekleri somut olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda okulda çalışacak sosyal hizmet uzmanlarına bir uygulama kılavuzu olarak hazırlanan bu kitabın; okul sosyal hizmeti uzmanları, okul personeli, okul yöneticileri, politika yapıcıları ve diğer okuyucu kitlesine faydalı olması umut edilmektedir.

4. "Okul Rehberlik Hizmetleri" Teması

"Gençlik ve Okul Merkezli Çalışmalar" kategorisinde değerlendirilen çalışmaların tasnifinde sayısal açıdan en az eser barındıran alt tema *"Okul Rehberlik Hizmetleri"* temasıdır. Toplam altmış dokuz (69) eser ile tüm temaların içerisindeki payı %9'dur. *"Okul Rehberlik Hizmetleri"* temalı akademik çalışmaların yirmi altısı (26) makale (%38), yirmi dördü (24) tez (%35) ve on dokuzu (19) kitap (%27) türünde yayımlanmıştır (Grafik 24).

Grafik 24: "Okul Rehberlik Hizmetleri" Teması (69)

Makale türü çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla önleyici rehberlik konusu öne çıkmıştır. Bunun yanında grup rehberliği ve öğrencilerin rehberlik ve danışmaya olan ihtiyaçları da ele alınan diğer konular olmuştur.

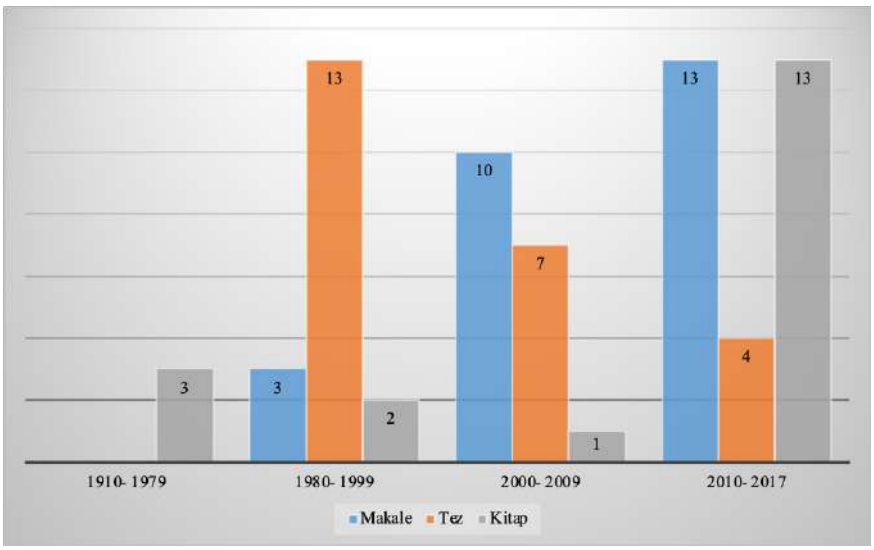
Tez çalışmalarına bakıldığında ise çalışma konuları makalelere göre biraz daha farklılık göstermektedir. 1985 yılından sonra rehberlik hizmetlerinden beklentiler ve okul rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi gibi çalışmaların daha çok ön planda olduğu görülmektedir. Yine grup rehberliği alanı da çalışılan konular arasında yer almıştır. Okul Rehberlik Hizmetleri alt temasında yazılan tezlerin yedi (7) eserin doktora ve on yedi (17) eserin ise yüksek lisans seviyesinde olduğu görülmektedir.

Son olarak kitap çalışmaları incelendiğinde, Okul Rehberlik Hizmetleri teması altında on dokuz (19) esere ulaşılmıştır. Özellikle Pegem Akademi ve Nobel Akademi yayınevlerinden daha çok eserin yayınlandığı görülmektedir. Önleyici rehberlik ve grup rehberliği kitaplar içinde öne çıkan alt temalar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dönemsel olarak incelendiğinde 1910-1979 yılları arasında sadece üç (3) kitap çalışması yayınlanmıştır. Bu dönemde ilk çıkan çalışma Cevat Alkan tarafından 1970 yılında hazırlanan "Çağdaş Türk Eğitiminde Öğrenci Özlük Hizmetleri ve Rehberlik Sorunu" isimli kitap çalışmasıdır. 1980 den 2009 yılına kadar yalnızca üç (3) kitap çalışması daha yapılabilmiştir. 2010 ve sonrasında ise kısmen daha belirgin bir artışın olduğu söylenebilir.

Tez çalışmalarında zamanla eser sayısında azalma yaşandığı fark edilmiştir. 1910- 2017 yılları arasında topkamda yirmi dört (24) tez çalışması yayınlanmıştır. Burada dikkat çeken nokta ise 2000 yılından sonra yalnızca bir (1) doktora tezinin kaleme alınmasıdır. 2002 yılında Davut Aydın tarafından hazırlanan "Grup Rehberliğinin Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Alan Tercihlerinde Gerçekçi Davranmalarına Etkisi" isimli çalışma 2000'li yıllarda yayınlanan tek doktora çalışması olması nedeniyle önemlidir. Makale çalışmaları ise 1980 ve sonraki dönemlerde görece artarak ilerlemiştir. Bu alanda toplamda yirmi altı (26) makale yayınlanmıştır. En fazla çalışma 2010-2017 yılları arasında verilmiştir. Bu dönemde özellikle eğitimde rehberlik hizmetlerinin yeri ve önemi tartışılmış, önleyici rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Grafik 25: "Okul Rehberlik Hizmetleri" Temasının Dönemsel Dağılımı

4.1. Tezler

- Görkem, Nihat, *Öğrencilerin Rehberlik Uzmanlarından Gördükleri Hizmetlerle Bekledikleri Hizmetler Arasındaki Fark*, 1985, Yüksek Lisans, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Dere, Bedri, *Psikolojik Danışmanın Lise Öğrencilerinin Problemlerinin Çözümüne Tesiri ve Kanuni Lisesi Örneği*, 1989, Doktora, 128s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.
- Ada, Şükrü, *Trabzon İli Ortaöğretim Okullarında Yürütülmekte Olan Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi*, 1990, Yüksek Lisans, 77s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Araştırma, Trabzon ili ve Akçaabat ilçesindeki orta dereceli okullarda rehberlik hizmetlerinin halihazır durumunu tesbit etmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda, Trabzon ilinde dokuz, Akçaabat ilçesinde yedi orta dereceli okulda, toplam 650 öğretmen araştırma grubu teşkil etmiştir, öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenlere verilmek üzere, okullarda rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi envanteri geliştirilmiş ve her birine ayrı ayrı verilerek doldurulması sağlanmış, sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırma grubundaki öğretmenlerin sadece yüzde beşi rehberlikle ilgili bir hizmetiçi eğitim kursuna katılmış ve bu kesim ilgili uygulamalardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin rehberliği tanımlamada ortak bir anlayışa vardıkları görülmüştür. Araştırma grubuna giren okullarda rehberlik servislerinin varlığı hakkında, yüzde seksen altısı bulunduğunu, yüzde on dörtlük kısmı da bu servisin bulunmadığını belirtmişlerdir, öğretmenler okullarda rehberlik hizmetlerinin ve rehberlik psikolojik danışma uzmanı tarafından yürütülmesi kanaatında birleşmişlerdir. Okullarda rehberlik hizmetlerinin yüzde otuz oranında sınıfların rehber öğretmenleri, yüzde otuz altı oranında rehber öğretmen ve yüzde on beş oranında diğer öğretmenlerin yürüttüğü görülmüştür. Yargı: Toplumlar öğrencilerin ihtiyaçlarını dikkate alan bir yaklaşım içinde olmak zorundadırlar. Bu şekilde eğitim programlarının uygulandığı okullarda verimlilikten söz edilebilir. Trabzon ilinde okullarda uygulanan rehberlik hizmetlerinin yeterli düzeyde olduğu söylenemez. Bu okullarda çalışan öğretmenlerin rehberlikle ilgili bilgileri de yeterli değildir. Okullardaki rehber öğretmenlerin öğrenci oranları yetersizdir. Rehberlik ve psikolojik danışma alanındaki temel hizmetlerden bireyi tanıma ve yönelt-me hizmetleri dışındakiler yeterli düzeyde değildir. Öneriler: öneriler iki grupta ele alınmıştır. Kısa dönemli öneriler: öğretmenler rehberlik hizmetleri ile ilgili hizmetiçi eğitim programlarına alınması önerilmiştir. Okullar rehberlik hizmetlerinin yürütülüşü hakkın da birbiriyle, diyalog içerisinde olması düşünülmüştür. Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile diyalogun kuvvetlendirilmesi önerilmiştir. Okullar üniversitelerde bulunan Eğitim Fakültelerinin Eğitim Bilimleri Eğitimi Bölümü ile ilişkili olması önerilmiştir.

- Balcı, Seher, *Meslek Liselerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler*, 1990, Yüksek Lisans, 211s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, kız meslek ve endüstri meslek liselerinde görevli öğretmen, rehber-öğretmen ve yöneticiler ile öğrenim gören öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri belirlenmiş. Beklentileri, öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf seviyelerine göre, öğretmen, rehber öğretmen ve yöneticilerin ise, cinsiyet, yaş, mesleki tecrübe, esas branş, bitirilen okul, hizmet-içi ve hizmet öncesi eğitimlerinde rehberlik dersi görüp görmedikleri yönünden, ayrıca öğretmenlerin, rehber öğretmenlerin ve yöneticiler ile öğrencilerin beklentileri arasında farklılık olup olmadığı incelen-

miştir. İlgililere öğrencilerini daha yakından tanımalarına, öğrencilerinde kendilerini daha iyi anlamalarına, eğitim ve öğretimin daha verimli öğrencilerin daha uyumlu olmalarına yardımcı olacak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin geliştirebilmesi alınması gereken önlemlere ilişkin önerilerde bulunulmuştur. Ankara'da psikolojik danışma ve rehberlik servisi bulunan kız meslek ve endüstri meslek liselerinden 8 liseden, 240 öğrenci 90 öğretmen 11 rehber öğretmen ve 35 yönetici örneklem olarak alınmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni olan, öğretmenlerin, rehber öğretmenlerin ve yöneticiler ile öğrencilerin beklentilerini ortaya çıkarmak üzere Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinden İbrahim Ethem Özdemir' in geliştirmiş olduğu "Kişisel Bilgi Anketi" yine aynı hoca tarafından geliştirilen "Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri" bağımsız değişkenler için kullanılmıştır, Toplanan bilgilerin analizinde yüzde oran ve Kay Kare (X) tekniğinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin, öğretmenlerin, rehber öğretmenlerin ve yöneticilerin beklentileri arasında önemli farklar olduğu, öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıf seviyelerine göre, öğretmen, rehber-öğretmen ve yöneticilerin de cinsiyet, yaş, meslekteki yılları, esas branşları, bitirilen okul, hizmet-öncesi ve hizmet-içi eğitimlerinde rehberlik dersi görüp görmediklerine göre dağılımı istatistik tekniklerle test edilmiş olup, bu araştırmadaki hipotezlerin istatistiksel test edilmesi sonucu desteklenmesi veya reddedilmesi ile ilgili özetler aşağıdaki paragraflarda sunulmuştur. Bu araştırmada elde edilen bulgular maddeler halinde aşağıda özetlenmiştir: 1- Kız meslek ve endüstri meslek liselerine devam eden öğrencilerin cinsiyetlerine göre beklentileri arasında manidar bir fark olup olmadığı incelendiğinde manidar bir fark bulunamamıştır. 2- Öğrencilerin yaşlarına göre beklentileri arasındaki ilişki incelendiğinde, 19 ve yukarı yaş seviyesinde olan öğrencilerin beklentilerinin daha fazla olduğu görülmüştür. Yaşlarına göre öğrencilerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde yaşı büyük olan öğrencilerin beklentilerinin daha çok olduğu bulunmuştur. 3- Yine öğrencilerin sınıf seviyelerine göre beklentileri incelendiğinde lise 2. sınıf öğrencilerinin beklentilerinin Lise 1 ve Lise 3 öğrencilerine göre fazla olduğu görülmüştür. Lise 1., Lise 2 ve Lise 3 öğrencilerinin beklentileri arasında manidar bir fark olup olmadığı incelendiğinde, sınıf seviyesi ileri olan öğrencilerin beklentileri daha çok bulunmuştur. 4- Bu okullarda görevli öğretmenlerin cinsiyetlerine göre beklentileri incelendiğinde eşit beklentilerinin olduğu görülmüştür. Bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre, beklentileri arasında manidar farklılık olup olmadığı incelendiğinde bayan öğretmenlerin daha çok beklentileri olduğu bulunmuştur. 5- Öğretmenlerin yaşlarına göre beklentileri incelendiğinde, "45 ve yukarı" yaş grubunda bulunan öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür "18-26", "27-35", "36-44" ve "45 ve yukarı" yaş seviyesinde bulunan öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, yaşı büyük olan öğretmenlerin beklentilerinin daha çok olduğu bulunmuştur. 6- Öğretmenlerin meslekteki yıllarına göre, beklentileri incelendiğinde "21 ve yukarı" yıllarda mesleki tecrübesi bulunan öğretmenlerin beklentilerinin daha fazla olduğu görülmüştür. "1-2", "3-5", "6-10", "11-20" ve "21 ve yukarı" yıllar arasında mesleki tecrübesi bulunan öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, mesleki tecrübesi çok olan öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 7- Öğretmenlerin bitirdikleri okullara göre, beklentileri incelendiğinde "Eğitim Enstitüsü" mezunu olan öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür, "üniversite" "Yüksek öğretmen Okulu" ve "Eğitim Enstitüsü" mezunu olan öğretmenlerinin beklentileri arasında manidar bir fark olup olmadığı incelendiğinde, eğitim formasyonu veren okulları bitiren öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 8- Öğretmenlerin branşlarına göre beklentileri incelendiğinde "Kültür Dersi" öğretmenlerinin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. "Meslek Dersi" ve "Kültür Dersi" branşında olan öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark bulunamamıştır. 9- Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinde rehberlik dersi okuyup okumadıklarına göre beklentileri incelendiğinde rehberlik dersi okuyan öğret-

menlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. Hizmet öncesi eğitimlerinde rehberlik dersi okuyup okumadıklarına göre beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, rehberlik dersi okuyan öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 10- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde rehberlik kursu görüp görmediklerine göre beklentileri incelendiğinde rehberlik kursu gören öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. Hizmet içi eğitimlerinde rehberlik kursu görüp görmediklerine göre beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, rehberlik kursu gören öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 11- Bu okullarda görev yapan rehber öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, beklentileri incelendiğinde bayan rehber öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. 12- Rehber öğretmenlerin yaşlarına göre, beklentileri incelendiğinde "45 ve yukarı" yaş grubunda bulunan rehber öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. "27-35" "36-44" ve "45 ve yukarı" yaş grubunda bulunan rehber öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, yaşı büyük olan rehber öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 13- Rehber öğretmenlerin, meslekteki yıllarına göre beklentileri incelendiğinde "6-10" yıl arasında mesleki tecrübesi olan rehber öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. "6-10" "11-20" ve "21 ve yukarı" yıllarda mesleki tecrübesi olan rehber öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, mesleki tecrübesi çok olan rehber öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 14- Rehber öğretmenlerin mezun oldukları okullara göre "Fakülte Mezunu" ve "Diğer Okul Mezunu" olan rehber öğretmenlerin beklentileri arasında manidar bir fark bulunamamıştır. 15- Rehber öğretmenlerin branşlarına göre beklentileri incelendiğinde "Felsefe Grubu ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik" olan öğretmenlerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. "Felsefe Grubu ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik" ve "Diğer Branşlar"daki rehber öğretmenlerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, felsefe grubu ile psikolojik danışma ve rehberlik olan rehber öğretmenlerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 16- Rehber öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde rehberlik dersi görüp görmediklerine göre beklentilerinde manidar bir farklılık bulunmamıştır. Fakat hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde rehberlik dersi görenlerin beklentilerinin daha fazla olduğu görülmüştür. 17- Bu okullarda görev yapan yöneticilerin cinsiyetlerine göre beklentileri incelendiğinde, beklentilerinde manidar bir farklılık bulunmamıştır. Fakat bayan yöneticilerin beklentilerinin biraz daha fazla olduğu görülmüştür. 18- Yöneticilerin yaşlarına göre beklentileri incelendiğinde manidar farklılık bulunmamıştır. Fakat yaşı büyük olan yöneticilerin daha fazla beklentileri olduğu görülmüştür. 19- Yöneticilerin meslekteki yıllarına göre beklentileri incelendiğinde "21-30" yılları arasında mesleki tecrübe si olan yöneticilerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüş tür. "3-5", "6-10" "11-20" ve "21-30" yılları arasında mesleki tecrübesi olan yöneticilerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, mesleki tecrübesi çok olan yöneticilerin beklentilerin çok olduğu bulunmuştur. 20- Yöneticilerin bitirdikleri okullara göre, beklen tileri incelendiğinde, manidar farklılık bulunamamıştır. Fakat üniversite mezunu yöneticilerin beklentilerinin daha çok olduğu görülmüştür. 21- Yöneticilerin asıl branşlarına göre beklentileri incelendiğinde branşı "Meslek Dersi" olan yöneticilerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. "Meslek Dersi" ve "Kültür Dersi" branşında olan yöneticilerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, branşı meslek der si olan yöneticilerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 22- Yöneticilerin hizmet öncesi eğitimlerinde rehberlik dersi okuyup-okumadıklarına göre beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde, rehberlik dersi okuyan yöneticilerin beklentilerinin çok olduğu bulunmuştur. 23- Yöneticilerin hizmet içi eğitimlerinde rehberlik kursu görüp görmediklerine göre beklentileri arasında manidar bir farklılık bulunamamıştır. Fakat hizmet içi eğitimlerinde rehberlik kursu gören yöneticilerin beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür. 24- Bu okullardaki öğrencilerin, öğretmenle-

rin, rehber öğretmenlerin ve yöneticilerin beklentileri incelendiğinde "rehber öğretmenler" ile "yöneticilerin" beklentilerinin fazla olduğu görülmüştür, öğrencilerin, öğretmenlerin, rehber öğretmenlerin ve yöneticilerin beklentileri arasında manidar fark olup olmadığı incelendiğinde aralarında önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Öneriler: Bu araştırmanın bulgularına göre, psikolojik danışma ve rehberlik uygulaması yapılan kız meslek ve endüstri meslek liselerindeki öğrenci, öğretmen, rehber öğretmen ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin farklı olduğu anlaşılmış, buna göre bu okullardaki personelin iş birliğine dayalı bir "takım çalışması" yapamayacağı ve rehberlik uygulamalarında başarılı olamayacağı sonucuna varılmıştır. Yukarıdaki paragrafa dayalı olarak öğrenci öğretmen, rehber öğretmen ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin birbirlerinden çok farklı olmaması için alınacak önlemlerden bazılarını şöyle özetleyebiliriz: Örnekleme giren öğrencilerin beklentilerinin (yaş ve sınıf seviyelerine göre) birbirlerinden farklı olduğu ortaya çıkmıştır. Gelişmekte olan gencin psikolojik sosyal ve fiziksel niteliklerinin tanınabilmesi için onun hayata uyumunu kolaylaştıracaktır. Eğitim süreci içinde, geleceğe hazırlanması gereken öğrencinin kendini gerçekleştirebilmesi için, kendi kapasitesini ve çevre şartlarını tanıması ve anlaması gerekir.

- Özdemir, İbrahim Etem, *Bazı Değişkenlerin Liselerdeki Öğrenci, Öğretmen, Danışman ve Yöneticilerin Psikolojik Danışman ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentilerine Etkisi*, 1991, Doktora, 188s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti veren resmi ve genel liselerdeki öğrenci, öğretmen, danışman ve yöneticilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri ve bu beklentilerin bazı özlük niteliklerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklerini, 1987-1988 öğretim yılında Ankara merkez ilçelerinde psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti veren resmi ve genel liselerde 325 öğrenci, 97 öğretmen, 76 danışman ve 33 lise müdürü oluşturmuştur. Grupların liselerdeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerini belirlemek için bu araştırama çerçevesinde araştırıcı tarafından geliştirilen "Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri" kullanılmıştır. Grupların bazı özelliklerini saptamak amacıyla "Bilgi Formu düzenlenmiştir. Grupların ortalamaları arasındaki farkların önemli olup olmadığı testi ile kontrol edilmiştir. Araştırmada hata payı 0.05 olarak kabul edilmiştir. Bazı değişkenlerin liselerdeki öğrenci, öğretmen, 'danışman 've yöneticilerin, psikolojik- danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin etkisine ilişkin bulgular, maddeler halinde aşağıda özetlenmiştir. 1. Kız öğrencilerin, erkeklerden; yaşı küçük olan öğrencilerin, büyük olanlardan; sınıf düzeyi yüksek olan -öğrencilerin, sınıf düzeyi düşük olanlardan.-; kentte yaşayan öğrencilerin, köyde yaşayanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin önemli düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. 2. Öğrenimleri sırasında eğitim, "formasyonu alan öğretmenlerin, almayanlardan; meslek dersleri ve felsefe öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerinden; hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde rehberlik dersi alan öğretmenlerin, almayanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin önemli düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Oysa kadın öğretmenlerin, erkeklerden; yaşı büyük olan öğretmenlerin, küçük olanlardan; mesleki tecrübesi çok olan öğretmenlerin, az olanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri arasında önemli bir fark bulunmamıştır. 3. Öğrenimleri sırasında rehberlik dersi okumayan danışmanların, okuyanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin önemli

düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Oysa, kadın danışmanların, erkeklerden; psikolojik danışma ve rehberlik ile felsefe grubundan olan danışmanların, diğer branşlardan olanlardan; mesleki tecrübesi fazla olan danışmanların, az olanlardan; hizmetiçi eğitimlerinde rehberlik kursuna katılan danışmanların, katılmayanlardan; yaşı büyük olan danışmanların, küçük olanlar dan; fakülte bitiren danışmanların, diğer yüksekokulları bitirenlerden psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerin den beklentileri önemli düzeyde farklı bulunmamıştır. 4. "Yaşı küçük olan yöneticilerin, yarı büyük olanlardan; hizmetiçi eğitimlerinde rehberlik kursuna katılan yöneticilerin, katılmayanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin önemli düzeyde daha yük sek olduğu bulunmuştur. Oysa, fakülte bitiren yöneticilerin, diğer yüksekokulları bitirenlerden; yöneticilik tecrübesi çok olanların, az olanlardan; öğrenimleri sırasında rehberlik dersi okuyan yöneticilerin, okumayanlardan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileri önemli düzeyde farklı bulunmamıştır.

- Çetiner, M. Ali, *Bir Lisede Uygulanan Rehberlik Programının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi*, 1992, Doktora, 141s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Ülkemiz okullarında rehberlik hizmetlerine 1953'lerde başlanmış olmasına rağmen, yapılan gözlemlere göre, hâlâ bazı okullarımızda rehberlik örgütünün kurulmamış olduğu, Rehberlik Servisi bulunan bazı okullarda ise bu hizmetlerin beklenilen etkililikte yürütülmemekte olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılmış çok sayıda gözlemlere bakıldığında, okullarımızdaki rehberlik hizmetlerinin geri kalmışlığının başta gelen sebebi olarak, rehberlik programının öğrenci başarısı ve gelişimi üzerindeki etkisinin gerçek boyutlarıyla aydınlığa kavuşturulmamış olması gösterilebilir. Okul rehberlik hizmetlerinin öneminin eğitim yöneticileri, öğretmenler, eğitim planlamacıları, öğrenciler ve veliler tarafından tam olarak bilinmemesi sonucu, bu hizmet alanındaki "Personel", "Zaman", "Araç-Gereç", "Mekan" ve "Talep" sorunlarına çözüm bulmanın gecikme gösterdiği söylenebilir. Bu itibarla okullarımızdaki rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesinde, öncelikle bu hizmetlerin önemini gerçek boyutlarıyla belirlemeyi konu edinen bilimsel araştırmaların sonuçları üzerinde önemle durulmasının ve bu konuda yeni, kapsamlı bilimsel araştırmalar yapmanın gerekli olduğu söylenebilir. Yukarıda ifade edilmeye çalışılan düşüncelerden hareket edilerek bu araştırmanın konusu, rehberliğin öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin araştırılması olarak seçilmiştir. Öğrenci başarısı, öğrencinin akademik başarısı, çalışma alışkanlıklarını ve tutumlarını iyileştirme başarısı, problemlerini çözme başarısı ve okulun disiplin kurallarına uygun davranma başarısı olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır. Araştırmanın örnekleri Diyarbakır Endüstri Meslek Lisesi'nin 11 birinci sınıf şubesi içinde, yaş, cinsiyet, akademik başarı, zekâ, sınıfların fiziki şartları gibi ara değişkenler bakımından birbirleriyle yakın benzerlik içinde bulunan 6 şubenin seçkisiz 85-86 olarak alınması suretiyle oluşturulmuştur. Bu şubelerin üçü toplam 62 kişilik mevcutlarıyla Deney grubunu, üçü de toplam 70 kişilik mevcuduyla kontrol grubunu oluşturmuştur. Bu araştırmada kullanılan araştırma modeli, kontrol gruplu Ön-Test, Son-Test deneysel araştırma modelidir. Araştırmada ön ve Son-Test araçları olarak, 1- Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları ölçeği, 2- Karne Notları Ortalamaları Çizelgesi, 3- Disiplin Suçları ve Başarı Ödülleri Gözlem Formu ve 4- Problem Tarama Listesi kullanılmıştır. Araştırmanın başlangıcında bu araçlar, Ön-Test olarak Deney ve Kontrol gruplarına uygulanarak adı geçen iki grubun bu araçlarla ölçülebilen başarısı birbiriyle karşılaştırılmış iki grubun başarı seviyesinin eşit denecek kadar birbirine yakın olduğu görülünce araştırma başlatılmıştır. Bir yarıyıl süreyle Deney grubuna Deneysel Rehberlik programı kapsamındaki rehberlik hizmetleri sunulmuştur (x). Kontrol grubuna ise hiçbir

rehberlik hizmeti verilmemiştir. Bu grup kendi haline bırakılmıştır. Deneysel araştırmanın yürütüldüğü sömestr sonunda gerçekleştirilen ölçümlerle sömestr başında gerçekleştirilen önceki ölçümler birbirleriyle karşılaştırıldığında, Kontrol grubuna kıyasla Deney grubundaki öğrencilerin ders çalışma alışkanlık ve tavırlarında, not ortalamalarında, problem sayılarında 0,01'in ötesinde istatistiksel olarak anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Ayrıca Kontrol grubuna kıyasla Deney grubunun disiplin suçları oranında önemli bir azalma ve başarı ödülleri oranında hissedilir bir yükselme görülmüştür. Bütün bu sonuçlar göz önünde bulundurulunca Deney grubuna verilen rehberlik hizmetlerinin bu grubun başarı seviyesinde anlamlı bir yükselme meydana getirdiği görülmektedir. Bu araştırmanın önerileri, aşağıda belirtilen konularda düşünülen bazı çözüm yollarını içermektedir. a) Rehberliğin öneminin eğitimci kamuoyuna, konferanslarla ve hizmet-içi eğitim çalışmalarıyla tanıtılması, b) Psikolojik danışma ve rehberlik çalışmaları için zaman, mekan ve araç-gereç sorunu, c) Rehberlik personelinin hizmet öncesi ve hız (x). Denek öğrencilere sömestr içinde toplam 60 saat süreyle rehberlik hizmeti verilmiştir. Bu sürenin 17 saatinde psikolojik danışma hizmeti, 13 saatinde de grup rehberliği hizmeti verilmiştir. Bu öğrencilere 16 saat süreyle bilgi toplama araçları uygulanmıştır. 8 saat süreyle denek öğrencilerin sınıf öğretmenlerine konferans halinde bilgi verilmiştir. 4 saat süreyle sosyal gelişmelerine yardım sağlamak amacıyla eğitsel kol çalışmalarında görevlendirilmesi gereken öğrenciler belirlenmiştir. 2 saat süreyle Denek öğrencilerin velilerine, "Öğrenci Sorunları Karşısında Velilerin Görevleri" konusunda konferans tarzında bilgi verilmiştir. 87 met-içi eğitimi, d) Okul rehberlik yönetmeliğinin okul yönetmeliğiyle bütünleştirilerek yeniden hazırlanması, e) Rehberlik araştırmalarının niteliğinin geliştirilmesi konuları üzerindeki fikir beyanlarını ihtiva eden öneriler 12 madde halinde dile getirilmiştir. Vargılar; 1- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti sunulan Deney grubunun karne notlarında ve sınıf geçme oranlarında bu hizmetlerden yararlandırılmayan Kontrol grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı bir yükselme görülmüştür. 2- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti gören deney grubunda, kontrol grubuna kıyasla öğrencilerin kendi problemlerini çözme başarılarında belirli bir artış hasıl olmuştur. Problem Tarama Listesi uygulama sonuçlarına göre, rehberlik hizmetlerinin verilmesinden sonraki denek öğrencilerin problem ortalamalarında, bu hizmetlerin verilmesinden önceki problem ortalamalarına kıyasla anlamlı bir azalma ortaya çıkarken, kontrol grubundaki öğrencilerin rehberlik hizmetlerinin verilmesinden önceki ve sonraki problem ortalamalarında manidar bir farklılık görülmemiştir. 3- Rehberlik programı kapsamındaki rehberlik faaliyetlerinin yürütüldüğü deney grubunda, bu faaliyetlerin yürütülmediği kontrol grubuna kıyasla öğrencilerin çalışma alışkanlıklarında ve tavırlarında bir iyileşme görülmüştür. 4- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin sunulduğu deney grubunda, kontrol grubuna kıyasla öğrencilerin daha az disiplin suçu teşkil eden davranışlar gösterebilir ve daha çok başarı ödülü alabilir duruma geldikleri belirlenmiştir. Etkileri yukarıda dört madde halinde ifade edilen Deneysel Rehberlik Çalışmalarının olumlu olarak sonuçlandığı görülmüştür. Bu sonuçlar, okul dışından bir rehberlik elemanın sadece haftanın bir gününü okuldaki rehberlik faaliyetlerini yürütmeye ayırması ile elde edilmiştir. Bu neticelerden hareketle araştırmanın vargıları şu şekilde ifade edilebilir: 1- Bu araştırma çerçevesinde yürütülen Deneysel Rehberlik Faaliyetlerinin bir sömestrlik bir süreyi kapsadığı düşünüldüğünde, beşinci bölümde manidarlık seviyeleri belirtilen rehberlik hizmetlerinin, öğrenci başarısı üzerindeki olumlu etkilerinin küçümsenmeyecek boyutlarda olduğu görülmektedir.

- Ergün, Selami, *Özel Dersanelerde Görevli Öğretmenler ile Bu Dersanelere Devam Eden Öğrencilerin Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Beklentilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, 1993, Yüksek Lisans, 101s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, Malatya ilindeki özel dersanelerde görevli öğretmenler ile bu dersanelere devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri ortaya konmuş ve bu beklentilerin bazı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın evreni 1991-1992 öğretim yılında Malatya il merkezinde buluttan özel dersanelerde görevli 68 öğretmen ile bu dersanelere devam eden 5210 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 1991-1992 öğretim yılında Malatya il rnerkezindeki özel dersanelerde görevli 68 öğretmen ve bu dersanelere devam eden 59 lise 2. sınıf, 185 lise 3. sınıf ve 264 Mezun durumunda olan öğrenci oluşturmuştur. Grupların dersanelerdeki rehberlik hizmetlerinden beklentilerini belirlemek için araştırıcı tarafından kullanılan "Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Anketi" Doğan (1989) ve Özdemir (1991) tarafından geliştirilen iki anketten yararlanılarak ön bir çalışmayla yeniden güncelleştirilip kullanılmıştır. Özel dersanelerde görevli öğretmenler ile bu dersanelere devam eden öğrenciler için bağımsız değişkenleri içeren bir "Kişisel Bilgi Formu" geliştirilmiştir, özel dersanelerde görevli öğretmenler ile bu dersanelere devam eden öğrencilerin beklentileri karşılaştırıldığında ik grubun ortalamalar arasında anlamlı düzeyde farkın olup, olmadığını bulmak için bağımsız gruplarda uygulanan t-testi yapılmıştır. Grupların ikiden fazla olduğu durumlarda ise Tek Yönlü-Varyans Analizi tekniği kullanılmış ve varyans analizi sonucunda F değerinin anlamlı olduğu durumda ise hangi grupların ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark olduğunu saptamayabilmek için de gruplar t-testi ile ikişerli olarak karşılaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir: 1. Özel dersanelerde görevli öğretmenler ile bu dersanelere devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin çok fazla sayıda ve yaygın beklentilerinin olduğu ortaya çıkmıştır. 2. Özel dersanelerde görevli öğretmenler ile bu dersanelere devam eden öğrencilerin, rehberlik hizmetleri ile İlgili olarak bazı önemli yanlış algılamalarının old uğu ortaya çıkmıştır. 3. Cinsiyete göre özel dersanelerde görevli öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır. 4. Yaşlarına göre özel dersanelerde görevli öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri karşılaştırıldığında, yaşı 30 veya daha küçük olan öğretmenlerin beklenti düzeyi yaşı 31 veya daha büyük olan öğretmenlerin beklenti düzeyinden daha yüksek bulunmuştur. 5. Meslekteki hizmet yılına göre özel dersanelerde görevli öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri arasında anlamlı düzeyde bir fark bulaşmamıştır. 6. Branşlarına göre özel dersanelerde görevli öğretmenlerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır. 7. Özel dersanelere devam eden kız öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkîn beklenti düzeyi, özel dersanelere devam eden erkek öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklenti düzeyinden daha yüksek bulunmuştur. 8. Özel dersanelerde sözel kurs türüne devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklenti düzeyi sayısal kurs türüne devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklenti düzeyinden daha yüksek bulunmuştur. 9. Geldikleri okullarda rehberlik servisinin bulunup bulunmamasına göre özel dersanelere devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine İlişkin beklentileri arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır. 10. Özel dersanelere devam eden öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ilişkin beklentileri liseden mezun olup olmamalarına göre farklı bulunmuştur.

- Murat, Mehmet, *Öğrencilerin Sınıf Öğretmenlerinin Sundukları Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Algıları ve Beklentileri*, 1993, Yüksek Lisans, 180s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin sundukları rehberlik hizmetlerini öğrencilerin algılayış ve beklenti dereceleri üzerinde etkili olabilecek cinsiyet, sınıf düzeyi ve algılanan akademik basan

durumu gibi kişisel niteliklerin etkisi incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi 1991-1992 öğretim yılında Diyarbakır il merkezindeki genel liselerde okuyan L sınıflardaki öğrencilerden 161, II. sınıflardaki öğrencilerden 139 ve III. sınıflardaki öğrencilerden ise 102 olmak üzere toplam 402 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırmada, öğrencilerin algı ve beklenti dereceleri, "Sınıf Öğretmenlerinin Sundukları Rehberlik Hizmetlerini Öğrencilerin Algılayışları ve Beklentileri Anketi" ile kişisel niteliklerine ilişkin bilgiler ise "Kişisel Bilgi Formu" ile elde edilmiştir. 2 Araştırmada elde edilen verilerin İstatistiksel analizlerinde X (Khe Kare) testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir: 1. Sınıf öğretmenlerinin sundukları rehberlik hizmetlerine ilişkin öğrenci algıları "hiç" ve "az" derecelerinde yoğunlaşmaktadır. "Hiç" ve "az" derecelerinde yoğunlaşan öğrenci algılan sırasıyla aşağıda verilmiştir. "Sınıf öğretmenleri çevremizde meslek seçimi, sağlık, ekonomik, kültürel etkinlikler vb. konularda bizlere yardımcı olabilecek kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçimi ile ilgili sorunlarımızla ilgileniyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere iş ve meslekler hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz devam edebileceğimiz yükseköğretim kurumları hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçiminde dikkat edeceğimiz noktalar hakkında bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz duygusal sorunlarımızı çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz eğitici kol çalışmaları hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar ve bu çalışmalara aktif bir şekilde katılmamız için gerekli yardımda bulunuyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için ailemizle işbirliği yapıyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere okulumuz içinde bulunan birimler (kütüphane, rehberlik servisi, idari birimler vb.) hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz ailemizle aramızda meydana gelen sorunları çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz kişilik özelliklerimizi, ilgi ve yeteneklerimizi tanımak amacıyla anket, fiş, gözlem formu vb. teknikler uyguluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz sosyal sorunlarımızı çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz boş zamanlarımızı en iyi biçimde nasıl değerlendirebileceğimiz konusunda bizlere bilgiler veriyorlar." 2. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 8'inde öğrencilerin cinsiyetlerine göre algılan arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Cinsiyetlerine göre fark olduğu görülen rehberlik hizmetleri aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz okula yeni başladığımızda okulumuz hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere okulumuz içinde bulunan birimler (Kütüphane, rehberlik servisi, idari birimler vb.) hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz eğitici kol (eğitsel kol) çalışmaları hakkında bilgiler veriyorlar ve eğitici kol çalışmalarına aktif bir şekilde katılmamız için gerekli yardımda bulunuyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere iş ve meslekler hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz kişilik özelliklerimizi, ilgi ve yeteneklerimizi tanımak amacıyla anket, fiş, gözlem formu vb. teknikler uyguluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz çevremizde meslek seçimi, ekonomik, sağlık, kültürel etkinlikler v.b. konularda bizlere yardımcı olabilecek kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz öğrenme güçlüğü çeken arkadaşlarımıza yardımcı olmaya çalışıyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz boş zamanlarımızı en iyi biçimde nasıl değerlendirebileceğimiz konusunda bizlere bilgiler veriyorlar." 3. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 11'inde öğrencilerin sınıf düzeyine göre algılan arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Sınıf düzeyine göre fark olduğu görülen rehberlik hizmetleri aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz okula yeni başladığımızda okulumuz hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere çeşitli yönleriyle öğretim programlan ve haftalık ders programlan hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere disiplin yönetmeliği hakkında bilgi veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz yönelebileceğimiz okul içi programlar (edebiyat kolu, fen kolu, matematik kolu vb.) hakkında tanıtıcı bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz eğitici kol (eğitsel kol) çalışmalar hakkında bilgiler veriyorlar ve eğitici kol çalışmalarına aktif bir

şekilde katılmamız için gerekli yardımda bulunuyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz kişilik özelliklerimizi, ilgi ve yeteneklerimizi tanımak amacıyla anket, fiş, gözlem formu v.b. teknikler uyguluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz ailemizle aramızda meydana gelen sorunları çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz sosyal sorunlarımızı (arkadaşlarımızla, yetişkinlerle, öğretmenlerimizle v.b.) çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz öğrenme güçlüğü çeken arkadaşlarımıza yardımcı olmaya çalışıyorlar." "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için ailemizle iş birliği yapıyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere verimli ders çalışma yollara hakkında bilgiler veriyorlar." 4. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 8'inde öğrencilerin algılanan akademik başarı durumuna göre, algılan arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Algılanan akademik başarı durumuna göre fark olduğu görülen rehberlik hizmetleri aşağıda verilmiştir. "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere çeşitli yönleriyle öğretim programları ve haftalık ders programlan hakkında bilgiler veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere sınav ve sınıf geçme yönetmeliği hakkında bilgi veriyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz duygusal sorunlarınızı çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz sosyal sorunlarınızı (arkadaşlarımızla, yetişkinlerle, öğretmenlerimizle vb.) çözmemizde yardımcı oluyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz öğrenme güçlüğü çeken arkadaşlarımıza yardımcı olmaya çalışıyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için diğer öğretmenlerimizle işbirliği yapıyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz basan durumlarınızı izliyorlar ve gerektiğinde bizlerle görüşüyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz okula devam ve devamsızlık durumlarınızı izliyorlar ve gerektiğinde bizlerle görüşüyorlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere görgü kuralları hakkında bilgi veriyorlar." 5. Sınıf öğretmenlerinin sundukları rehberlik hizmetlerine ilişkin öğrencilerin beklentileri "çok iyi" ve "iyi" derecelerinde yoğunlaşmaktadır. "Çok iyi" ve "iyi" derecelerinde yoğunlaşan öğrencilerin beklentileri sırasıyla aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz öğrenme güçlüğü çeken arkadaşlarımıza yardımcı olmalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçiminde dikkat edeceğimiz noktalar hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere verimli ders çalışma yollan hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz devam edebileceğimiz yüksek öğretim kurumları hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz basan durumlarımızı izlemelidirler ve gerektiğinde bizlerle görüşmelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere sınav ve sınıf geçme yönetmeliği hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere iş ve meslekler hakkında tanıtıcı bilgiler vermeli dirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere disiplin yönetmeliği hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz okula devam ve devamsızlık durumlarınızı izlemelidirler ve gerektiğinde bizlerle görüşmelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz okul içinde bulunan birimler hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçimi ile ilgili sorunlarımızla ilgilenmelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için okul yönetimi ile işbirliği yapmalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için ailemizle işbirliği yapmalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz yönelebileceğimiz okul içi programlar hakkında bizlere bilgiler vermelidirler." 6. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 9'unda, öğrencilerin cinsiyetlerine göre beklentileri arasında farklılık görülmektedir. Cinsiyetine göre fark olduğu görülen rehberlik hizmetleri aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere okulumuz içinde bulunan birimler (Kütüphane, rehberlik servisi, idari birimler v.b.) hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz devam edebileceğimiz yüksek öğretim kurumları (üniversite, yüksek okul, meslek okulu vb.) hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere iş ve meslekler hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçiminde dikkat edeceğimiz noktalar hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz kişilik özelliklerimizi, ilgi ve yeteneklerimizi tanımak amacıyla anket, fiş, gözlem formu v.b. teknikler uygulamalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz çevremizde meslek seçimi, ekonomik, sağlık, kültürel etkinlikler v.b. konular-

da bizlere yardımcı olabilecek kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için ailemizle işbirliği yapmalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz karşılaştığımız çeşitli sorunların çözümü için diğer öğretmenlerimizle işbirliği yapmalıdırlar," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidirler." 7. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 4'ünde, sınıf düzeylerine göre beklentileri arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Sınıf düzeyine göre fark olduğu görülen rehberlik hizmetleri aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere çeşitli yönleriyle öğretim programları ve haftalık ders programları hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz devam edebileceğimiz yüksek öğretim kurumları (üniversite, yüksek okul, meslek okulu v.b.) hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçiminde dikkat edeceğimiz noktalar hakkında bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz sosyal sorunlarımızı (arkadaşlarımızla, yetişkinlerle, öğretmenlerimizle vb.) çözmemizde yardımcı olmalıdırlar." 8. Sınıf öğretmenlerinin sundukları 25 rehberlik hizmetinin 6'sında, algılanan akademik basan durumuna göre öğrencilerin beklentileri arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Algılanan akademik başarı durumuna göre fark olduğu görülen rehberlik hizmeti aşağıda verilmiştir; "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere disiplin yönetmeliği hakkında bilgi vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere sınav ve sınıf geçme yönetmeliği hakkında bilgi vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz yönelebileceğimiz okul içi programlar (edebiyat kolu, fen kolu, matematik kolu v.b.) hakkında bilgi vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz devam edebileceğimiz yüksek öğretim kurumlan (üniversite, yüksek okul, meslek okulu v.b.) hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz bizlere iş ve meslekler hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidirler," "Sınıf öğretmenlerimiz meslek seçiminde dikkat edeceğimiz noktalar hakkında bilgiler vermelidirler."

- Bilgin, Asude, *Grup Rehberliğinin ve Grupla Psikolojik Danışmanın Lise Öğrencilerinin Anne-Babalarından Bağımsız Meslek Kararı Verme Davranışına Etkisi*, 1995, Doktora, 141s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı grup rehberliği ve grupla psikolojik danışma yardımının lise öğrencilerinin meslek kararı verirken bağımsız davranabilmeleri üzerine etkisini ortaya koymaktır. Bu genel amaç çerçevesinde grupla rehberlik ve grupla psikolojik danışma yardımı alanların çalışma sırasında geliştirilen Meslek Kararında Bağımsızlık Ölçeği son-test puan ortalamalarının, ön-test puan ortalamalarından yüksek olacağı, ancak rehberlik yardımı alan grubun bu uygulamadan psikolojik danışma grubuna göre daha çok yararlanarak son-test puan ortalamalarının bu gruptan anlamlı biçimde yüksek olacağı araştırmanın denenceleri olarak ifade edilmiştir. Kontrol grubunun ön ve son-test puan ortalamalarında anlamlı bir fark beklenmemektedir. Deneysel bir araştırma biçiminde düzenlenen çalışmada ilkin araç olarak kullanılan Meslek Kara rında Bağımsızlık Ölçeği 204 lise öğrencisine uygulanarak, yüksek ayırdedicilik gücüne sahip 20 madde seçilerek geliştirilmiştir (e*=0.85). Ölçek daha sonra bu haliyle 241 öğrenciye uygulanarak en düşük puanları alan, bir başka deyişle bağımlılığı en yüksek olan 15 kız ve 15 erkek öğrenci denek olarak seçilmiştir. Denekler 5 kız ve 5 erkek öğrenciden oluşan 10' ar kişilik üç gruba ayrılmış, birinci grup psikolojik danışma yardımı (n=10,X=49.8,Ss=4. 50), ikinci grup rehberlik yardımı (n=10,X=48. 7,SS=6. 63) almış, üçüncü gruba ise kontrol grubu olarak hiç bir uygulama yapılmamıştır (n=10,X=49.2, SS=4. 68). Uygulama haftada bir saat olmak üzere 8 hafta boyunca sürmüş, Meslek Kararında Bağımsızlık Ölçeği çalışmanın sonunda grup lara bir kez daha uygulanmıştır. Elde edilen veriler 3x2 faktörlü split-plot varyans analizi yöntemiyle test

edilmiş, anlamlı bulunan "F" değerleri Tukey testiyle denenceleri sınamak amacıyla incelenmiştir. Bulgular her iki deney grubunun son-test puan ortalamalarının ön-test puan ortalamalarından anlamlı biçimde yümsek olduğunu göstermiştir.

- Gögen, Hakkı, *Okul Rehberlik Bürolarının Rolü (Eğitim Programları İçinde Yeralan Rehberlik Programı Amaçlarının Lise 1. Sınıflarda Gerçekleşme Düzeyi)*, 1997, Yüksek Lisans, 83s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli Üniversitesi.
- Kaya, Alim, *Grup Rehberliğinin Anne-Babaların Çocuklarına Yönelik Davranışları ve Çocuklarının Sınav Kaygıları Düzeylerine Etkisi*, 1997, Doktora, 156s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, anne-babalara yönelik grup rehberliğinin, anne-babalann çocuklarına yönelik davranışları ve çocuklarının sınav kaygısı düzeylerine etkisi incelenmiştir. Araştırma, 27'si deney 27'si kontrol grubunda olmak üzere toplam 54 anne-baba ve bunların çocuklarıyla, deney ve kontrol gruplu ön-test, son-test ve izleme ölçümlü desen ile yürütülmüştür. Araştırmanın denekleri 1996-1997 öğretim yılında Malatya Özel Merkez Dersanesi'ne devam eden öğrencilerin anne-babalan arasından seçilmiştir. Araştırmada anne-babalann çocuklarına yönelik davranışları araştırmacı tarafından geliştirilen Anne-Baba Davranış Envanteri Anne-Baba Formu (ABDE-AB Formu) ile anne-babalann algıları, Anne-Baba Davranış Envanteri-Öğrenci Formu (ABDE-Ö Formu) ile de çocukların algılarına göre ölçülmüştür. Araştırmacı tarafından geliştirilen bu iki ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Öğrencilerin sınav kaygısı ise Öner (1990) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Sınav Kaygısı Envanteri (SKE) ile ölçülmüştür. Aynca, deney ve kontrol gruplarının sosyo-ekonomik düzey açısından betimlenebilmesi için Bacanlı (1992) tarafından geliştirilen Sosyo-Ekonomik Düzey Ölçeği kullanılmıştır. Deney grubundaki anne-babalar 10 hafta süreyle grup rehberliği sürecine katılmışlardır. Anne-babaların çocuklarına yönelik davranışlan grup rehberliği süreci öncesinde, sonrasında ve 10 hafta sonraki izleme ölçümünde anne-babaların kendi algılan ve çocuklarının algılarına göre ABDE-AB ve ABDE-Ö Formlan ile ölçülmüştür. Aynı şekilde, çocukların sınav kaygısı düzeyleri de SKE ile ölçülmüştür. Ön-test, son- test ve izleme ölçümünde elde edilen veriler varyans analizinin özel bir hali olan Tekrarlanmış Ölçümler için Çift Yönlü Varyans Analizi tekniği ile analiz edilmiş ve şu bulgular elde edilmiştir: 1. Anne-babalara yönelik grup rehberliği, anne-babaların çocuklarına yönelik davranışlarının olumlu yönde değişmesinde etkili olmuştur. 2. Anne-babaların davranışlarındaki bu olumlu değişim deney ve kontrol gruplarındaki anne-babaların çocuklarının ABDE-Ö Formu'ndan ön-test, son-test ve izleme ölçümünde almış oldukları puanlara ilişkin analizler tarafından da desteklenmiştir. 3. Anne-babalara yönelik grup rehberliği çocukların sınav kaygısı düzeylerinin azaltılmasında etkili olmamıştır.

- Onur, Mustafa, *Giresun İli Merkez Liselerindeki Yönetici, Öğretmen ve Öğrencilerinin Rehberlik Anlayışlarının İncelenmesi*, 1997, Yüksek Lisans, 95s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada Giresun ili merkezindeki liselerde görevli yönetici, öğretmen ve bu liselerde okuyan öğrencilerin rehberlik anlayışları incelenmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin rehberlik anlayış-

ları cinsiyet, meslekteki hizmet süresi, mezun olunan okul, öğretmenlik branşı, rehberlik okumuş olup olmama, rehberlik kursuna katılmış olup olmama gibi değişkenlerde dikkate alınarak, öğrencilerin rehberlik anlayışları ise cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi değişkenlerde dikkate alınarak incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Giresun ili merkezindeki; Giresun Lisesi, Atatürk Lisesi, Ticaret Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Îmam-Hatip Lisesi, Abdullah Bozbağ Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi tüm yönetici, öğretmen ve öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma grubu, liselerdeki tüm yöneticiler (41 kişi), tüm öğretmenler (202 kişi) ve 5728 öğrenciden tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemine göre seçilen 960 öğrenci olmak üzere toplam 1203 kişiden oluşmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Engin tarafından geliştirilmiş Geçerlilik ve Güvenirlik çalışması yapılmış olan "Rehberlik Hizmetleri Envanteri" kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri hakkında bilgi toplamak için de araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS For Windows 6.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Rehberlik anlayışı puanlarının gruplar arası karşılaştırılmasında parametrik testler olarak T-Testi, Tek Yönlü Variyans Analizi paramatrik olmayan durumlarda ise, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis Variyan Analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi P= 0.05 olarak alınmıştır. Variyans analizlerinde bulunan manidar farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını belirtmek için de Scheffe Testi yöntemi kullanılmıştır. VI Araştırmada elde edilen sonuçlar şöyle sıralanabilir. 1- Liselerde görev yapan yöneticilerin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına yönelik rehberlik anlayışları iyi düzeyde çıkmıştır. 2- Okul yöneticilerinin rehberlik anlayışları arasında cinsiyete göre farklılık görülmemiştir. 3- Okul yöneticilerinin rehberlik anlayışları arasında meslekteki hizmet süresine göre farklılık görülmemiştir. 4- Okul yöneticilerinin rehberlik anlayışları arasında mezun oldukları okullara göre farklılık görülmemiştir. 5- Okul yöneticilerinin rehberlik anlayışları arasında öğrenmenlik branşlarına göre farklılık görülmüştür. Fark Matematik ve Fen Bilgisi öğretmenlerinin lehine çıkmıştır. 6- Okul yöneticilerinin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre rehberlik anlayışları arasında mezun oldukları okulda rehberlik okumuş olup olmamalarına göre farklılık görülmüştür. Farklılık hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre rehberlik okumuş yöneticilerin lehine çıkmıştır. 7- Okul yöneticilerinin rehberlik anlayışları arasında rehberlik kursuna katılmış olup olmamalarına göre farklılık görülmemiştir. 8- Liselerde görev yapan öğretmenlerin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre rehberlik anlayışları iyi düzeydedir. 9- Liselerde görev yapan öğretmenlerin rehberlik anlayışları arasında cinsiyete göre farklılık görülmemiştir. 10- Liselerde görev yapan öğretmenlerin rehberlik anlayışları arasında meslekteki hizmet süresine göre farklılık görülmemiştir. 11- Liselerde görev yapan öğretmenlerin rehberlik anlayışları arasında mezun oldukları okullara göre farklılık görülmemiştir. 12- Liselerde görev yapan öğretmenlerin rehberlik anlayışları arasında öğrenmenlik branşlarına göre farklılık görülmemiştir. 13- Liselerde görev yapan öğretmenlerin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre rehberlik anlayışları arasında mezun oldukları okulda rehberlik okumuş olup olmamalarına göre farklılık görülmüştür. Farklılık hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre rehberlik okumuş yöneticilerin lehine çıkmıştır. Vll 14- Liselerde görev yapan öğretmenlerin rehberlik anlayışları arasında rehberlik kursuna katılmış olup olmamalarına göre farklılık görülmüştür. Farklılık rehberlik kursuna katılmış öğretmenlerin lehine çıkmıştır. 15- Liselerde eğitim gören öğrencilerin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına yönelik rehberlik anlayışları iyi düzeydedir. 16- Liselerde eğitim gören öğrencilerin hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına yönelik rehberlik anlayışları arasında cinsiyete göre farklılık görülmüştür. Farklılık hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına göre kız öğrencilerin lehinedir. 17- Liselerde eğitim gören öğrencilerin rehberlik anlayışları arasında okudukları sınıflara göre farklılık görülmüştür. Farklılık II. sınıfta okuyan öğrencilerin lehine çıkmıştır. 18- Okul yöneticileri,

öğretmenler ve öğrenciler arasında hem genel olarak hem de her bir hizmet alanına yönelik rehberlik anlayışları arasında farklılık görülmüştür. Fark önce yöneticilerin sonra ise öğretmenlerin lehine çıkmıştır. 19- Yönetici, öğretmen ve öğrenciler arasında rehberlik hizmet alanları önem sıralamasında farklılık görülmüştür.

- Çırak, Yüksel, *Grup Rehberliğinin Disiplin Cezası Almış Lise Öğrencilerinin Uyum Düzeylerine Etkisi*, 1999, Doktora, 156s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, grup rehberliğinin disiplin cezası almış lise öğrencilerinin uyum düzeylerine etkisi incelenmiştir. Araştırma, 25'i deney 25'i kontrol grubunda olmak üzere toplam 50 deney ve kontrol gruplu ön-test, son-test ölçümlü desen ile yürütülmüştür. Araştırmanın denekleri 1996-1997 öğretim yılında Malatya "Şehit Kemal Özalper Endüstri Meslek Lisesi" ve "Gazi Lisesi"ne devam eden öğrencilerin arasından seçilmiştir. Araştırmada öğrencilerin uyum düzeylerini ölçmek için özgüven (1992) tarafından geliştirilen Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) kullanılmıştır. Deney grubuna katılan disiplin cezası almış lise öğrencileri 12 hafta süreyle grup rehberliği sürecine katılmışlardır, öğrencilerin uyum düzeyleri grup rehberliği sürecinden önce ve grup rehberliği süreci sonunda HKE ile ölçülmüştür. Aynı sürelerde kontrol grubu öğrencilerinin de uyum düzeyleri ölçülmüştür. Elde edilen verilerin analizinde varyans analizinin özel bir hali olan tekrarlanmış ölçümler için tek faktör üzerinden iki boyutlu varyans analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda şu bulgular elde edilmiştir: 1. Grup rehberliği, disiplin cezası almış lise öğrencilerinin genel uyum düzeylerine olumlu yönde etki etmektedir. 2. Grup rehberliği, disiplin cezası almış lise öğrencilerinin kişisel uyum düzeylerine etki etmemektedir. 3. Grup rehberliği, disiplin cezası almış öğrencilerinin sosyal uyum düzeylerine olumlu yönde etki etmektedir.

- Kaya, Mesude, *Lise 1. Sınıf Öğrencilerine Verimli Ders Çalışma Alışkanlıkları Kazandırmada Grup Rehberliğinin Etkisi*, 2001, Yüksek Lisans, 137s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada lise birinci sınıf öğrencilerine verimli ders çalışma alışkanlıkları kazandırmada grup rehberliğinin etkisi ve buna bağlı olarak da ders başarılarının değişip değişmediği araştırılmıştır. Araştırmada kontrol gruplu ön test-son test deney deseni kullanılmıştır. Bu amaçla 2000-2001 öğretim yılında Malatya Gazi Lisesi birinci sınıfında okuyan tüm öğrencilere "Çalışma Alışkanlıkları Envanteri" uygulanmıştır Uygulama sonucunda 25 ve altında puan alan 60 öğrenciden gönüllü 15 öğrenci kontrol ve 15 öğrenci de deney grubunu oluşturmuştur. Deney grubuna 12 hafta süre ile grupla verimli ders çalışma alışkanlığı edindirme eğitimi uygulanmıştır. Grup rehberliği uygulamasında; amaç belirleme, program hazırlama, çalışma ortamı, dikkat, okuma, dinleme, not alma, tekrara etme, sınavlara hazırlanma, basılı kaynaklar ve kütüphaneden yararlanma ile ödev hazırlama konulan ele alınmıştır. Kontrol grubu üzerinde ise hiçbir işlem yapılmamıştır. Verimli ders çalışma alışkanlıktan edindirme grup rehberliği eğitiminin bitiminden sonra kazanılan bilgi ve becerilerin alışkanlık haline gelip davranışa yansıyabilmesi için dört hafta ara verildikten sonra "Çalışma Alışkanlıkları Envanteri" son kez uygulanmıştır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak 1981 yılında Uluğ tarafından geliştirilen ve geçerlik güvenirlik çalışması yapılmış olan "Çalışma Alışkanlıktan Envanteri" kullanılmıştır. Ayrıca deney ve kontrol gruplarının birbirinden farklı olmaması için araştırmacı tarafından geliştı-

rilen ve öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel durumları hakkında bilgi veren "Öğrenci Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının her birinin ön test ve son test ölçümlerinin karşılaştırılmasında t testi ve grupların ders başarısı ile verimli ders çalışma alışkanlıktan ön ve son testlerinin karşılaştırılması için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir: 1-Verimli ders çalışma alışkanlığı kazandırma grup rehberliği uygulamasına katılan deney grubunun ders çalışma alışkanlıkları ön ve son testleri arasında anlamlı bir bulunmuştur. 2-Verimli ders çalışma alışkanlığı kazandırma grup rehberliği uygulamasına katılmayan kontrol grubunun ders çalışma alışkanlıkları ön ve son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. 3-Verimli ders çalışma alışkanlıkları kazandırma grup rehberliği etkinliğine katılan deney grubu ile grup rehberliği etkinliğine katılmayan kontrol grubu öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıkları son testleri arasındaki fark deney grubu lehine anlamlı bulunmuştur. 4-Verimli ders çalışma alışkanlıkları kazandırma grup rehberliği etkinliğine katılan deney grubu ile grup rehberliği etkinliğine katılmayan kontrol grubu öğrencilerinin uygulama sonrası ders başarı durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

- Aydın, Davut, *Grup Rehberliğinin Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Alan Tercihlerinde Gerçekçi Davranmalarına Etkisi*, 2002, Doktora, 274s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, grup rehberliğinin lise 1. sınıf öğrencilerinin alan tercihlerinde gerçekçi davranmalarına etkisi incelenmiştir. Araştırma, 2001-2002 eğitim-öğretim yılında Ankara Özel Ferda Lisesinde öğrenim gören lise 1. sınıf öğrencileri arasından yansız olarak seçilmiş 40 denekle yürütülmüştür. Deneklerin seçimi lise 1. sınıfa kayıtlı, Öğrenci Değerlendirme Ölçeği algılanan ve gözlenen yetenek ve ilgi puanları arasındaki farkın yüksek olduğu öğrenciler arasından yapılmıştır. Bu araştırmada öntest- sontest kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırmada deney grubunun (20 denek) yanında, Hawthorne etkisini kontrol etmek için plasebo kontrol grubu (20 denek, gerçekçi alan tercihi yapma grup rehberliği programıyla ilişkisiz 8 oturumluk bir etkinlik yapılmış) kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen gerçekçi alan tercihi yapma grup rehberliği programı, ağırlıklı olarak bilişsel-davranışçı yaklaşım temel alınarak; bilgilendirmeye ve etkileşime dayalı olarak hazırlanmış bir programdır. Bu araştırmanın temel amacı grup rehberliğinin lise 1. sınıf öğrencilerinin alan tercihlerinde gerçekçi davranmalarına etkisini ortaya koymak olduğu için, araştırmanın bağımsız değişkeni yalnızca deney grubuna uygulanan programdır; bağımlı değişkenleri ise ilgi ve yetenek düzeyleridir. Gerçekçi alan tercihi yapma grup rehberliği programı beş günde bir kez, 12 grup oturumunda uygulanmıştır. Oturumlar ortalama 90 dakika sürmüştür. Deney grubuna uygulanan gerçekçi alan tercih yapma grup rehberliği programının sonlanmasından sonra, her iki gruba da sontest olarak Kuzgun tarafından geliştirilen Öğrenci Değerlendirme Ölçeği (ÖDÖ) uygulanmıştır. Araştırmanın iki temel denencesi bulunmaktadır; Araştırmanın, "gerçekçi alan tercihi yapmaya yönelik grup rehberliği uygulamasına katılan öğrencilerin, bu uygulama sonrasında kendilerini algılamalarına ilişkin ilgi ve yetenek puanlarının uygulama öncesine göre, öğretmenlerin öğrencilerine ait gözlenen ilgi ve yetenek puanlarına yaklaşacağına ilişkin denencesini test etmek için ilişkili gruplar için t-testi kullanılmıştır. Bu işlemde, grup rehberliği uygulamasına katılan öğrencilerin, uygulama öncesi kendi ilgi ve yeteneklerini algılamalarına ilişkin puanlarının, öğretmenlerin öğrencilerine ait gözlenen ilgi ve yetenek puanları ile olan farklarının uygulama sonrasındaki farklarından anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın, "gerçekçi alan tercihi yapmaya yönelik grup rehberliği uygu-

lamasına katılan deney grubu öğrencilerinin, uygulama sonrasında kendilerine ilişkin algıladıkları ilgi ve yetenek puanlarının öğretmenlerinin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine ilişkin gözlenen puanlarına, kontrol grubundaki öğrencilere göre daha çok yaklaşacağına" ilişkin denencesini test etmek amacıyla da ilişkisiz gruplar için t-testi kullanılmıştır. Bu işlem ile, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini algılamalarına ilişkin öntest puanları ile öğretmenlerin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini gözlemlerine ilişkin puanları arasındaki fark puanlarının, öğrencilerin kendilerini algılamalarına ilişkin sontest puanları ile öğretmenlerin öğrencilere ilişkin gözlenen puanları arasındaki fark puanlarından elde edilen farklara ait puanların ortalaması arasındaki farkın (farkların farkı) anlamlılığı test edilmiştir. Araştırmanın bulguları, deney grubundaki öğrencilerin deney sonrası algılanan ilgi ve yetenek puanlarının ölçüt olarak alman gözlenen ilgi ve yetenek puanlarına uygulanan grup rehberliği programının etkisiyle yaklaştığını, kontrol grubundaki öğrencilerin puanlarının ise değişmediğini göstermiştir. Bu sonuçlar, grup rehberliğinin lise 1. sınıf öğrencilerinin alan tercihlerinde gerçekçi davranmalarına etkililiğine ilişkin veriler olarak dikkate alınmış ve tartışılmıştır.

- Beyaz, Sevgi, *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Problemleri ve Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri*, 2003, Yüksek Lisans, 84s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, meslek lisesi öğrencilerinin bazı değişkenlere göre problemleri ve rehberlik servislerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Ayrıca meslek lisesi öğrencilerinin karşılaştıkları problemler okulunun bulunduğu bölge, cinsiyet ve sınıf düzeyi açısından incelenmiştir. Bu araştırmanın evrenini, Ankara il sınırları içerisinde merkez ilçelere bağlı bulunan meslek liseleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise beş merkez ilçeye bağlı beş meslek lisesinin 9., 10. ve 11. sınıf öğrencilerinden rastgele seçilmiş 403 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplamak amacıyla problem tarama envanteri ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda kişisel bilgi formu ve problem tarama envanterinden alınan puanlar ile bağımsız değişkenler olan cinsiyet sınıf düzeyi ve okullara göre ortalamaları arasındaki farkların tespiti için ikili gruplarda bağımsız gruplar için "t testi", ikiden fazla gruplarda "F testi" (Tek Yönlü Varyans Analizi) kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi sonucunda çıkan "F' değerinin anlamlı olması durumda bu farkın hangi grupların ortalamaları arasında olduğunu belirlemek için "Tukey Testi" uygulanmıştır. Gruplar arasındaki farkın anlamlık kontrolü için hata payı 0,05 olarak alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre meslek lisesi Öğrencilerinin %45.7'sinin okullarındaki rehberlik servisine hiç gitmedikleri, geri kalan %54.3 düzeyindeki öğrencilerin ise rehberlik servislerine bir veya birkaç kez gittiklerini göstermiştir. Öğrencilerin rehberlik servisine gitme nedenlerinin başında gelecek endişesi ve üniversiteye girebilmeye yönelik kaygılarının olduğu ortaya çıkmıştır. Meslek lisesi öğrencilerinin %45.1'inin problemlerinin çözümünde rehberlik servisinin rolüne ilişkin olarak farklı düzeylerde rehberlik servislerinin yararlı olduğunu söylemişlerdir. Meslek lisesi öğrencilerinin %23.1'i yararlı olmadı cevabını verirken, %31.8 oranındaki öğrenci de soruyu cevapsız bırakmıştır. Meslek lisesi öğrencilerinin karşılaştıkları problemlerde cinsiyetlerine göre kızların erkeklere oranla problemleri daha yoğun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Sınıf düzeylerine göre geleceğe ve üniversiteye girebilmeye yönelik problemlerde anlamlı bir fark bulunmuştur. Meslek lisesi öğrencilerinin eğitim sürecinde karşılaştıkları problemlerde okullara göre Çankaya bölgesinde bulunan okul ile Ankara'nın diğer ilçelerindeki okullar arasında psikolojik problemlerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

- Öztürk, Emel, *11-14 Yaş Arası Ergenlerin Problem Alanlarına Yönelik Grup Rehberliği ile Çözüm Önerisi*, 2003, Yüksek Lisans, 217s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı ön ergenlik dönemindeki gençlerin kendini gerçekleştirmelerini sağlamaya yönelik bir program hazırlamak ve bu programın etkinliliğini bir dizi grupla psikolojik danışma çalışması ile sınamaktır. Ayrıca öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik bir dizi seminer çalışmaları yapılmıştır. Uygulamanın tamamı Birlik İlköğretim Okulu, 7. sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Araştırma süreci 2001 yılının Ekim ayında başlanmış grup oturumları ve seminerler 2002 yılının haziran ayında bitirilmiştir. Bu araştırmanın tez çalışması olarak yazılması, Eylül 2003 yılında tamamlanmıştır. Problem Tarama Envanteri tüm 7. sınıf öğrencilerine uygulanarak gönüllü 15' er kişilik gruplar random yansız örnekleme yoluyla seçildi. Problem tarama envanteri sonuçlarına göre öğrencilerin en çok işaretledikleri problem alanlarına göre grup oturumları ve seminerler planlandı. Uygulamaya yönelik bulguları şu şekilde özetleyebiliriz. 1. Piers Harris Çocuklarda Öz-Kavramı ölçek sonuçlarım değerlendirmek amacıyla non parametrik Wilcoxon îşaret testi yapıldı. Öğrencilerin son testleri lehine anlamlı bir farklılık vardır. 2. Anne Baba Tutum Ölçeği (PARI)'ni değerlendirmek amacıyla non parametrik Wilcoxon İşaret testi yapıldı. Son test lehine anlamlı bir farklılık vardır. Anne Baba Tutum Ölçeği (PARI)'nin üçüncü ve dördüncü alt boyutta anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Yapılan grup çalışmaları ve seminerler sonucunda elde edilen bulgular ışığında yorumlar yapılmış, programın teori ve pratikte yararlı olabileceği düşünülen önerilerde bulunulmuştur.

- Soykatırcı, Melahat, *Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerin Okullardaki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Bakış Açıları*, 2004, Yüksek Lisans, 140s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, ergenlik dönemindeki öğrencilerin problemleri ve okullarındaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine bakış açıları incelenmiş ve öğrencilerin problemlerinin ve rehberlik hizmetlerine bakış açılarının cinsiyet, sınıf düzeyi, ailenin gelir düzeyi ve anne-babanın eğitim düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada evren olarak Kayseri il merkezindeki orta öğretim kurumları alınmıştır. Araştırmanın örneklemi 2001-2002 öğretim yılında, Sümer Lisesi, Sami Yangın Anadolu Lisesi, Behice Yazgan Kız Lisesi, Hürriyet Endüstri Meslek Lisesi, Kayseri Lisesi, Nuh Mehmet Baldöktü Anadolu Lisesi ve Aydınlıkevler Lisesi'nde öğrenim gören, 202'si lise bir, 202'si lise iki ve 216'sı lise üç öğrencisi olmak üzere toplam 620 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırmada veriler, öğrencilerin kişisel bilgilerini tespit etmek amacıyla "Kişisel Bilgi Formu", problemlerini tespit etmek amacıyla "Problem Tarama Listesi" ve rehberlik hizmetlerine bakış açılarını ölçmek amacıyla "Rehberlik Çalışmalarını Değerlendirme Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel analizinde frekans, yüzde, t-testi, F-testi (varyans analizi) ve çapraz tablolama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda ergenlik dönemindeki öğrencilerin okul, aile, toplumla ilişkiler, arkadaş ilişkileri, geleceğe yönelik beklentiler ve kişilik özellikleri ile ilgili birçok problem yaşadıkları görülmüştür. En fazla problemi ise geleceğe yönelik beklentiler konusunda yaşadıkları tespit edilmiştir. Geleceğe yönelik beklentiler ve kişilik özellikleri ile ilgili problemlerde kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Bütün problem alanlarında lise üçüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıf düzeylerindeki öğrencilere göre daha fazla problem yaşadıkları saptanmıştır. Öğrencilerin problemleri ailenin gelir dü-

zeyine göre incelendiğinde; ailesinin gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin okul, aile, toplumla ilişkiler, arkadaş ilişkileri ve kişilik özellikleri ile ilgili konularda diğer öğrencilere oranla daha fazla problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin problemleri annenin eğitim düzeyine göre incelendiğinde; aile, toplumla ilişkiler, arkadaş ilişkileri ve kişilik özellikleri ile ilgili problemlerde annesi hiç öğrenim görmemiş olan öğrencilerin daha çok problem yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin problemleri babanın eğitim düzeyine göre incelendiğinde ise; bütün problem alanlarında babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla daha fazla problem yaşadıkları tespit edilmiştir. Okullardaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi sonucunda ise; bu hizmetlerin bazı yönlerden eksiklikleri olduğu görülmüştür. Rehberlik saatlerinin yeterince etkili olamadığı, sınıf öğretmenlerinin bu konuda yetersiz kaldığı gözlenmiştir. Rehberlik saatlerinin bir parçası olan eğitsel kol çalışmaları amacına uygun olarak gerçekleştirilmemektedir. Rehber öğretmenler rehberlik dersine girmediği için öğrencilerle doğrudan ilgilenme imkanları olmamaktadır. Bu durum öğrencilerde rehberlik hizmetlerinin etkili olarak yürütülemediği izlenimini bırakmaktadır. Ayrıca rehberlik programları öğrenci sorunlarına yönelik olmaktan çok belli bir programa bağlı olarak yürütülmektedir. Öğrenciler rehberlik servislerinin sunduğu rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden çok fazla yararlanmamakta ve kendileri ile yeterince ilgilenilmediğini düşünmektedirler. Rehberlik hizmetlerinden beklentileri; üniversite, meslek ve alan seçimi hakkında daha fazla bilgilendirilmektir.

- Polat, Cahit, *İlköğretim Okulları Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisinden Yararlanma Düzeylerinin Belirlenmesi*, 2007, Yüksek Lisans, 101., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fırat Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın genel amacı, ilköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerinin okul psikolojik danışma ve rehberlik sevisinden yararlanma düzeylerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: 1. Gereksinim duyduklarında okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 2. Rehberlik hizmetlerinin önemi ve gerekliliğine olan inançtan dolayı okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 3. Kişisel problemlerin çözümünde okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 4. Sosyal problemlerin çözümünde okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 5. Okul ve okul yaşamı ile ilgili problemlerin çözümünde okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 6. Verimli ders çalışma ve başarılı olma ile ilgili okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmaya yönelik öğrenci görüşleri nelerdir? 7. Belirlenen yukarıdaki altı alt amaca bağlı öğrencilerin okul, cinsiyet, gelir durumu, babanın öğrenim durumu ve annenin öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir fark var mıdır? Araştırma evrenini, 2006-2007 öğretim yılında Malatya'da öğrenim gören ilköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencileri; örneklem ise, evreni temsil niteliğine sahip olacağı düşünülen Malatya'da 7 farklı ilköğretim okulunda okuyan toplam 566 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anketle elde edilmiş olup, SPSS programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinden elde edilen bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir: 1. Öğrenciler, gereksinimleri olduğunda rehberlik hizmetlerinden yardım istemeyi düşünmektedirler. Ancak yardıma ihtiyaçları olduğunda yardım almaları konusunda öğrencilerin teşvik edilmeleri gerekmektedir. 2. Öğrenciler, rehberlik hizmetlerinin gerekliliğine ve önemine inanmaktadırlar. 3. Öğrenciler, sosyal problemlerin çözümünde rehberlik hizmetlerinden

yardım istemektedirler. Öğrenciler, rehberlik hizmetlerinin öğrencilerin sosyalleşmesinde katkısı olduğunu ve rehber öğretmenlerin başkaları ile daha iyi sosyal ilişki kurduğunu düşünmektedirler. 4. Öğrenciler, bireysel sorunları ile ilgili psikolojik danışmandan yardım istemeyi düşünmektedirler. Ancak özel ve gizli bilgilerinin rehberlik servisi tarafından korunup-korunmadığı konusunda kararsız kalmışlardır. 5. Öğrenciler ders çalışma ve ders başarısını artırmada rehberlik hizmetlerinden yardım almaktadırlar. Ancak bu anlamda yapılan çalışmaları yetersiz görmektedirler. 6. Öğrenciler, okula uyum sağlamada rehberlik hizmetlerinin önemli katkısının olduğunu düşünmektedirler. 7. Belirlenen alt problemlerle ilgili özellikle okul ve gelir durumu değişkenine göre anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

- Turan, Feray, *Lise Öğrencilerinin Rehberlik Servisine İlişkin Tutumlarının Kendini Açma Davranışı Açısından İncelenmesi*, 2009, Yüksek Lisans, 97s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada, Erzurum Fen Lisesi, Hacı Sami Boydak Anadolu Lisesi, İmam-Hatip Lisesi ve 3 Temmuz Lisesi öğrencilerinin rehberlik servisine ilişkin tutumları kendini açma davranışları açısından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında 9, 10 ve 11. sınıflarda öğrenim gören Erzurum Fen Lisesi'nden 90, Erzurum Hacı Sami Boydak Anadolu Lisesi'nden 106, 3 Temmuz Lisesi'nden 98, İmam-Hatip Lisesi'nden 98 olmak üzere toplamda 392 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular maddeler halinde aşağıda özetlenmiştir. 1. Rehber öğretmeni kendine yakın gören, geri bildirim alan, rehberlik hizmetlerini tanıyan ve bu hizmetlerden yararlanan öğrencilerin rehberlik servisine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu görülmüştür. 2. Rehberlik servisine gitmiş olan ve kişisel rehberlik hizmeti almış olan öğrencilerin daha fazla açılmaya istekli oldukları, bu değişkenlerin öğrencilerin geri bildirim almalarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. 3. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre geri bildirim almaya ve açılmaya daha fazla istekli oldukları görülmüştür. Cinsiyet farklılığının rehberlik servisine ilişkin tutumları etkilemediği belirlenmiştir. 4. Farklı okullarda öğrenim gören öğrencilerin rehberlik servisine ilişkin tutumlarının farklılık gösterdiği ancak açılmaya istekli olma ve geri bildirim alma açısından bu değişkenin etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 5. Sınıf düzeylerinin farklı oluşu öğrencilerin rehberlik servisine ilişkin tutumlarını ve kendini açma davranışlarını etkilememiştir. Sonuç olarak, lise öğrencilerinin kendini açma davranışları ile rehberlik servisine ilişkin tutumları arasında anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur.

- Hıdır, Adem, *Ortaöğretim Kurumlarında Sunulan Rehberlik Hizmetlerinin Öğrenci Kazanımlarının Amacına Ulaşma Düzeyi*, 2010, Yüksek Lisans, 160s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmada ortaöğretimde öğrencilere sunulan Rehberlik programının kazanımlarının amacına ulaşmasında biyografik özelliklerin etkisi araştırılmıştır. Araştırma; Giriş, İlgili Literatür, Yöntem, Bulgular ve Yorum ile Sonuç, Tartışma ve Öneriler olmak üzere beş ana bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın evreni İstanbul ili Pendik İlçesinde bulunan orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklem random yöntemi ile seçilen Düz lise, Meslek lisesi ve

Anadolu lisesi olmak üzere üç lise türünde 2'şer okulda öğrenim gören toplam 371 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada, Kişisel Bilgi Formu ve araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Elde edilen veriler Independent Samples Test, Non-Paremetrik Mann Whitney-U Testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Non-Paremetrik Kruskal Wallis-H Testi tekniği kullanılarak değişkenler arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada sonuç olarak cinsiyet değişkenine göre; eğitsel başarı yeterlilik alanında, sınıf seviyeleri değişkenine göre; aile ve toplum, güvenli ve sağlıklı hayat, kendini kabul, kişiler arası ilişkiler, eğitsel ve mesleki gelişim, okul ve çevreye uyum yeterlilik alanlarında, okul türü değişkenine göre; aile ve toplum, güvenli ve sağlıklı hayat, eğitsel ve mesleki gelişim yeterlilik alanlarında, annenin sağ ya da ölü değişkenine göre; kişiler arası ilişkiler yeterlilik alanında, anne babanın beraber olup olmaması değişkenine göre; aile ve toplum, eğitsel başarı, güven ve sağlıklı hayat yeterlilik alanlarında, ailedeki birey sayısı değişkenine göre; eğitsel başarı yeterlilik alanında, annenin eğitim durumuna göre; eğitsel ve mesleki gelişim yeterlilik alanında, babanın eğitim durumu değişkenine göre; eğitsel ve mesleki gelişim yeterlilik alanında, dershane yada etüt merkezine gitme değişkenine göre; güvenli ve sağlıklı hayat, kendini kabul, eğitsel ve mesleki gelişim, okul ve çevreye uyum yeterlilik alanlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

- Topçu, Çağla, *9. Sınıf Rehberlik Programının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, 2014, Yüksek Lisans, 112s., Bülent Ecevit Üniversitesi.

ÖZET: Eğitim sistemi içinde yer alan bireyin, kendini gerçekleştirme çabası psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri ile birlikte başarıya ulaşabilmektedir. Bunu sağlayabilmek için de okullarda uygulanan rehberlik programlarının sistemli, kapsamlı ve gelişimsel olması gerekmektedir. Bu araştırmada, 9. sınıf rehberlik programının etkililik düzeyine ilişkin öğrenci görüşleri belirlenmeye çalışılmış ve bu görüşler 9. sınıf öğrencilerinin cinsiyet, okul türü, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve okuldaki rehber öğretmen sayısına göre karşılaştırılmıştır. Çalışmada tarama modeli benimsenmiş olup, Zonguldak il merkezine bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 488 lise öğrencisine araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda beş alt boyuttan oluşan ölçeğin güvenirlik düzeyi 0,962 olarak bulunmuştur. Toplanan veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 9. sınıf öğrencileri rehberlik programında yer alan eğitsel, mesleki ve kişisel rehberlik hizmetlerini kısmen etkili bulmaktadırlar. Anadolu öğretmen lisesi öğrencileri diğer lise öğrencilerine göre, uygulanan rehberlik programını daha yararlı bulmaktadırlar. Ayrıca anne-baba eğitim durumlarına göre de rehberlik programını etkili ve yararlı bulma durumları farklılık göstermektedir. Hizmetlerin yeterlilik düzeyinin yükseltilebilmesi için; okullardaki rehber öğretmen sayısı ile rehberlik etkinliklerine ayrılan süre arttırılabilir. Ayrıca okuldaki idareci ve öğretmenlere rehberlik bilinci kazandıracak hizmet içi eğitimler düzenlenerek, rehberlik programlarından üst düzeyde fayda sağlanabilir.

- Babayev, Anar, *Azerbaycan'da Öğrencilerin Kendilerine Sunulan Psikolojik Hizmetleri Değerlendirmeleri*, 2016, Yüksek Lisans, 104s., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırma Azerbaycan'daki öğrencilerin kendilerine sunulan psikolojik hizmetleri nasıl değerlendirdiklerini amaçlayan bir çalışma olup tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma

grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Azerbaycan'da 3 dershane ve 3 okul olmak üzere toplam 54 farklı devlet okulunda öğrenim gören 147'si 10. sınıf ve 167'si 11. sınıftan olan 314 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan anketlerin uygulanması sonucu elde edilmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik değerleri hesaplanarak analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin okul psikoloğunu tanıdıkları ancak okulda kendilerine hizmet sunduğu odayı/ofisi bilmedikleri ve okul psikoloğunun görevinin "sorunlu öğrencilerle ilgilenme" olarak algılanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin okul psikoloğuna çok az başvurdukları, başvuran öğrencilerin de en çok psikolojik problemlerle ilgili konularda yardım istedikleri görülmüştür. Diğer yandan, öğrencilerin terbiye saatlerine en az bir-iki kere katıldıkları ve terbiye saatlerinde daha çok uyuşturucu ve alkol gibi zararlı maddelerle başa çıkma konularının ele alındığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin gelişim alanlarının desteklenmesi için okul psikolojik hizmetlerden gerekli hizmetleri alamadıkları ve öğrencilerin okul psikolojik hizmetlerinin onlara kazandırmış olduğu bilgi ve beceri düzeylerini de yetersiz olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Diğer yandan, okullarındaki psikolojik hizmetlerin onlara hayatlarının her alanında yardımcı olacak bilgi ve beceriler kazandırması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca, okul psikolojik hizmetlerin yapmasını önerdikleri faaliyet olarak ise; öğrencilerin diğer öğretmen ve idarecilerle iletişimlerini geliştirecek konularda eğitimlerin verilmesini, öğrencileri tanımaya yönelik uygulamalar yapılmasını ve yalnızca problemli öğrencilere değil, bütün öğrencilerin gelişimlerini destekleyici çalışmaların yapılmasını önerdikleri görülmektedir. Araştırma sonuçları genel olarak; Azerbaycan'da öğrencilerin okullarında psikolojik hizmetler tarafından yürütülen çalışmalardan memnun kalmadıklarını, kendilerine sunulan hizmetleri yetersiz olarak değerlendirdiklerini ve öğrencilerin eğitimde psikolojik hizmetlerden gelişimsel ve önleyici odaklı çalışma yapılmasını talep ettiklerini göstermektedir.

- Çelik, Birol, *Lise Öğrencilerinin Zorba Davranışları ve Rehberlik İhtiyaçlarının İncelenmesi*, 2017, Yüksek Lisans, 100s., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

ÖZET: Bu araştırmanın temel amacı "lise öğrencilerinin zorba davranışları ve rehberlik ihtiyaçlarının incelenmesi"dir. Bu sebeple araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Büyükçekmece İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bulunan resmi ve özel liselerde eğitim gören öğrencilerden oluşmaktadır. 225 erkek, 217 kız öğrenci olmak üzere toplam 442 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada rehberlik ihtiyaç formu ve zorbalık eğilim ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada iki değişken ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için t testi ve Mann Whitney U testi, ikiden fazla değişken ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için tek yönlü varyans analizi ile Krsuskal Wallis Testi uygulanmıştır. Ayrıca Zorbalık Eğilim Ölçeği ile Rehberlik İhtiyacı arasındaki ilişki için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi yapılmıştır. Kız ve erkek öğrencilerin zorbalık eğilim puanları erkekler lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Şiddet görme durumu öğrencilerin zorbalık eğilimini artırmaktadır. Şiddet gören öğrenciler, şiddet görmeyen öğrencilere göre daha fazla rehberliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Lise öğrencilerinin sınıf seviyeleri arttıkça zorbalık eğilimi de artmaktadır. Lise ikinci sınıfta okuyan öğrenciler, diğer sınıf öğrencilerine göre rehberliğe daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Genel olarak not ortalaması arttıkça öğrencilerin zorbalık eğilimleri de artış göstermektedir. Ekonomik gelirin artması, anne-babanın ayrı yaşaması öğrencilerin zorbalık eğilimlerini ve rehberlik ihtiyaçlarını artırmaktadır. Korelasyon analiz sonuçlarına göre zorbalık eğilimi ile rehberlik ihtiyacı arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Sonuç olarak öğrencilerin zorbalık eğilimleri ile öğrencilerin rehberliğe olan ihtiyaçlarının ilişkili olduğu görülmektedir.

4.2. Makaleler

- Aydın, Gül, *Lise Öğrencilerinin Rehberlik İhtiyaçları*, 1985, Journal of Human Sciences, 23 – 43, Sakarya.
- Tan, Hasan, *Okullarımızda Psikolojik Hizmetlerin Neresindeyiz?* 1990, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 27-31, Ankara.
- Başal, Handan Asude, *Üniversite Giriş Sınavlarına Hazırlanan Öğrencilere Uygulanan Grup Rehberliğinin Durumluk ve Sürekli Kaygı Üzerindeki Etkisi*, 1999, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 155-169, Bursa.

ÖZET: Bu çalışma ile grup rehberliğinin üniversite giriş sınavlarına hazırlanan öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı üzerindeki etkisi incelenmiştir. 1997-1998 öğretim yılında üniversite giriş sınavlarına hazırlık amacıyla dershaneye devam eden 156 öğrenci örneklemi oluşturmuştur. Öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerine ölçmek için Spielberger ve arkadaşları (1970) tarafından geliştirilen Öner ve Le Compte (1985) tarafından Türkçeye uyarlanan durumluk sürekli kaygı envanteri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilere t testi kullanılmış ve sonuçları tartışılmıştır.

- Doğan, Süleyman, *Okul Rehberliği ve Danışmanlığı Alanında Çağdaş Bir Yaklaşım: Kapsamlı Rehberlik Program Modeli*, 2000, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 56-64.

ÖZET: Bu çalışmada, çağdaş bir okul rehberlik ve psikolojik danışma programı olan Kapsamlı Rehberlik Program Modeli İncelenmektedir. Kapsamlı Rehberlik Program Modeli, A.B.D. Missouri Üniversitesinde Norman C. Gysbers tarafından geliştirilmiştir. Bu program modelinin tanıtılmasının iki temel gerekçesi vardır. Bunlar: l) somut ve kavramsal bir temelinin olması, 2) okullarda yoğun ve başarılı bir şekilde uygulanması sonucunda geçerliliğinin kanıtlanmasıdır. Yazıda, önce okul rehberliği ve danışmanlığı alanındaki geleneksel örgüt modelleri, kapsamlı rehberlik program modelinin tarihsel gelişimi ve niteliği incelenmektedir. Daha sonra, program modelinin sayaltdan, öğeleri ve örgütsel yapısı hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir. Ayrıca, söz konusu program modelinin ülkemiz okullarında uygulanmasına ilişkin bazı öneriler sunulmaktadır.

- Ercan, Leyla, *Ergenlik Döneminde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri*, 2002, Kastamonu Eğitim Dergisi, 47-58, Kastamonu.

ÖZET: Bu makalede ortaöğretim düzeyinde psikolojik danışma hizmetlerinin ergenlik çağındaki gençler için önemi vurgulanıp, bu öğrenim düzeyindeki ergenler için sunulan rehberlik hizmetleri açıklanacaktır.

- Korkut, Fidan, *Okullarda Önleyici Rehberlik Hizmetleri*, 2003, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 37-42, Ankara.

ÖZET: Psikolojik danışma ve rehberliğin temel dört işlevinden birisi önlemedir ve önleme çalışmalarına istenmeyen durumların olmasını engellemeye yönelik çözüm arayışı olarak bakılabilir. Farklı

düzeyleri olan önleme çalışmaları her türlü kurumda gerçekleştirilebilirse de okul ortamlarında daha etkili olarak kullanılabilir. Önleme düzeylerinden ilki olan temel önleyici çalışmaların amaçlarından birisi, çalışılan grubun üyelerinin duygusal rahatsızlık veya sıkıntılarının tekrarını azaltmak, diğeri ise grup üyelerinin duygusal dayanıklılığını artırmaktır. Bu amaçlar, öğrencilere bir dizi temel yaşam becerileri öğreterek sağlanabilir.

- Kızıltaş, Ayşe - Türküm, Ayşe Sibel - Sarıyer, Ayşen, *Anadolu Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi'nin Hedef Kitlesinin Psikolojik İhtiyaçlarına İlişkin Ön Çalışma*, 2004, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 15-27.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Anadolu Üniversitesi öğrenci ve personelinin yaşadıkları güçlükleri, uzmanlara ilişkin beklentilerini ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi'nde sunulan hizmetlerden yararlanmama nedenlerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Veriler 1096 öğrenci ve 383 personelden toplanmıştır. Bulgular ekonomik sınırlılıklar, aile özlemi, gelecek kaygısı, ders çalışma, yanlış yeme alışkanlıkları gibi güçlüklerin yoğun olarak yaşandığını yansıtmaktadır. Güçlüklerin, öncelikle aile ve arkadaşlarla paylaşıldığı, yardım alanındaki profesyonellerin en az oranda tercih edildiği gözlenmiştir. Psikolojik yardım alınabilecek uzmana ilişkin beklentilerin büyük bir kısmının gerçekçi olmasına karşın, az sayıda da olsa gerçekçi olmayan beklentilerin geliştirildiği gözlenmiştir. Kişisel engellerin merkezde yürütülen çalışmalara katılmamada ağırlık kazandığı saptanmıştır.

- Gültekin Hatunoğlu, Aşkım - Hatunoğlu, Yavuz, *Okullarda Verilen Rehberlik Hizmetlerinin Problem Alanları*, 2006, Kastamonu Eğitim Dergisi, 333-338, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada okullarda yürütülen rehberlik hizmetlerinin işleyişi ve problemleri ele alınmıştır. Problemlerin belirlenme aşamasında ilköğretim ve lise düzeyindeki Antalya ili ve ilçelerinde bulunan rastgele seçilmiş 40 okul ile Ağrı ili ve ilçelerinde bulunan rastgele seçilmiş 30 okul araştırma kapsamına alınmıştır. Okullarda verilen rehberlik hizmetlerinin problemlerini ve kusurlarını ortaya çıkartacak soruları kapsayan bir anket formu ile mülakat uygulanmış ve sonuç olarak problemlerin genel bir çıkarımı yapılmıştır.

- Kesici, Şahin, *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Rehberlik ve Danışmanlık İhtiyaçları*, 2007, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 1301-1349, İstanbul.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin rehberlik ve danışma ihtiyaçlarını öğrenci görüşlerine göre tespit etmektir. Bu çalışmada nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler 2006-2007 eğitim öğretim yılında Konya İli Selçuklu İlçesi Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ilköğretim okulunun altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Elde edilen veriler Nvivo2'ye kodlanmış ve daha sonra temalar oluşturulmuştur: Eğitimsel rehberlik ve danışmanlık, mesleki rehberlik ve danışmanlık ve kişisel/sosyal rehberlik ve danışmanlık. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular tartışılmış ve sonuçlarla ilgili öneriler geliştirilmiştir.

- Kesici, Şahin, *Şube Rehber Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre 6., 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Rehberlik ve Danışma İhtiyaçları*, 2007, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 365-383, Konya.

ÖZET: Bu çalışmanın amacı altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin rehberlik ve danışma ihtiyaçlarını, şube rehber öğretmenlerinin görüşlerine göre tespit etmektir. Bu çalışmada nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler, 2006-2007 Eğitim öğretim yılında Konya Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı öğretmenlerden oluşmaktadır. Elde edilen veriler Nvivo2' ye kodlanmış ve daha sonra kategoriler tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular tartışılmış ve sonuçlarla ilgili öneriler geliştirilmiştir.

- Atıcı, Meral, *İlköğretim Öğrencilerinin Arkadaşlarıyla Yaşadığı Çatışmaları Çözmede Okuldaki Psikolojik Danışmanın Yardımına İlişkin Görüşleri*, 2008, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 25-47, Ankara.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim öğrencilerinin arkadaşlarıyla yaşadıkları çatışmaları çözmek için okuldaki psikolojik danışmandan yardım isteyip istemediklerini, ne gibi yardımlar aldıklarını ve aldıkları yardımın yararlı olup olmadığına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmaya Adana'da bulunan beş farklı okulun 6, 7 ve 8. sınıfına devam eden 451 öğrenci katılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket ile toplanmıştır. Psikolojik danışmandan yardım isteme açısından cinsiyet, sınıf düzeyi ve sosyo-ekonomik düzeye göre fark olup olmadığı $\chi 2$ tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Psikolojik danışmandan yardım istememe açısından en çok öğrenciye bağlı nedenler dikkati çekmektedir. Bunu sırasıyla soruna bağlı ve psikolojik danışmana bağlı nedenler izlemektedir. Okul danışmanlarının öğrencilerin çatışmalarını çözmede sıklık sırasına göre konuşma, öneri verme, bilgi verme ve açıklama yapma, çözüm bulma, öğrencileri dinleme, sakinleştirme, uyarma ve arabulucu olma gibi genellikle yapıcı yöntemleri kullandıkları, saldırgan ya da yıkıcı stratejilere ise hiç başvurmadıkları ya da çok az başvurdukları ortaya çıkmıştır.

- Şahin, Fulya Yüksel, *Ortaöğretimdeki Öğrenci Görüşlerine Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerinin Değerlendirilmesi*, 2008, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Ocak 26, İstanbul.

ÖZET: Araştırmada ortaöğretimdeki öğrenci görüşlerine göre psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma, 235 ortaöğretim öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Araştırmada gerekli bilgileri toplamak amacı ile, "Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği" ve "Öğrenci Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Toplanan veriler üzerinde yüzdelik hesaplamalar, MANOVA ve çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenciler PDR hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla konsültasyonluk hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, izleme hizmeti, çevre ve veli ile ilişkiler hizmeti, oryantasyon hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, bilgi toplama ve yayma hizmeti, bireyi tanıma hizmeti ve psikolojik danışma hizmeti olarak belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları, cinsiyete ve akademik başarıya göre PDR hizmetlerini değerlendirme puanlarının anlamlı olarak farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Ayrıca araş-

tırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin PDR hizmetlerini tanıtmasının, okul psikolojik danışmanını tanımanın ve okul psikolojik danışmanının okullarda mutlaka bulunması gerektiğini düşünmenin PDR hizmetlerinin değerlendirilmesi üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmüştür. Ancak, okul psikolojik danışmanının PDR hizmetlerini tanıtması, okul psikolojik danışmanın sorunlarının çözümüne yardımcı olacağına ilişkin inanç, mesleki rehberlik yardımını almanın ve eğitsel rehberlik yardımını almanın PDR hizmetlerinin değerlendirilmesi üzerinde anlamlı bir yordayıcı olmadığı da görülmüştür. Araştırma sonuçlarına bir bütün olarak bakıldığında PDR hizmetlerin yaklaşık olarak %56 düzeyinde yapıldığı görülmüştür.

- Yazıcı, Hikmet, *Üstün Yetenekli Öğrencilerle Psikolojik Danışma*, 2008, Çoluk Çocuk Dergisi, 20-23, Ankara.
- Gizir, Cem Ali, *Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezleri'nin Rol ve İşlevleri: Gelişmeler ve Sınırlılıklar*, 2010, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Kasım 25, Mersin.

ÖZET: Son yıllardaki hızlı sosyal, kültürel, ekonomik ve politik değişimlere bağlı olarak üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) merkezlerinin rol ve işlevlerinde de önemli değişiklikler meydana gelmektedir. Dolayısıyla, geçmişten günümüze akademik ve kariyer gelişimi konusundaki geleneksel temel rollerinin yanı sıra son yıllardaki üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal problemlerindeki değişiklikler ve artışlara bağlı olarak üniversite PDR merkezlerinin rol ve işlevlerinin yeniden değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu bilgiler ışığında, özellikle Türkiye'deki üniversite PDR merkezlerinin rol ve işlevlerinin etkinleştirilmesinde yarar sağlayacağı düşünülen bu derleme çalışmasının amacı, tarihsel gelişim süreciyle birlikte ortaya çıkan ortak temalar doğrultusunda, günümüz üniversite PDR merkezlerinin rol ve işlevlerine yönelik son gelişmeler üzerine bir değerlendirme yapmak ve Uluslararası Psikolojik Danışma Hizmetleri Derneğinin (IACS) akreditasyon standartları temelinde var olan sınırlılıklar ile çözüm önerilerini ortaya koymaktır.

- Taşkaya, Serdarhan Musa, *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Üniversitelerde Verilmekte Olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri (Mersin Üniversitesi Örneği)*, 2010, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 40-49, Mersin.

ÖZET: Her kademe öğretim kurumunda olduğu gibi üniversite öğrencilerinin de değişik konularda psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaçları olmaktadır. Üniversiteler bünyesinde yer alan psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin amacı; üniversitede kayıtlı öğrencilere bireysel, sosyal, eğitimsel ve mesleki alanlara yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri vermektir. Ayrıca üniversitelerde her sınıf için danışman öğretim elemanı görevlendirilmektedir. Bu araştırmada Mersin Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüş ve önerilerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Çalışma grubu olarak Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri seçilmiştir. Çalışmaya 190 öğrenci katılmıştır. Veriler 2010-2011 öğretim yılının güz döneminde toplanmıştır. Verilerin toplanmasında açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışma hakkında katılım ve tanıma düzeylerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. PDRM'lerin tanıtımının daha etkili yapılması ve danışmanlara hizmet içi eğitim verilmesi önerilmiştir.

- Çivitçi, Asım, *İlk Ergenlikte Öğrenci Yaşam Doyumu: Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Açısından Bir Değerlendirme*, 2014, Millî Eğitim Dergisi, Mayıs 18, Ankara.

ÖZET: Çocuk ve ergenlerin yaşantılarından genellikle hoşnut ve mutlu olmaları, hem duygusal ve sosyal gelişimleri açısından hem de ileriki yıllarda yaşamlarını kolaylaştırabilecek hazır bir "pozitif güce" sahip olmaları bakımından önem taşımaktadır. Mutluluğun algısal boyutu olan yaşam doyumu, bireyin kendi yaşam kalitesini bilişsel bir değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır. İlk ergenlik dönemi gelişimsel olarak zorlu bir evre gibi görünmektedir ve bu evrede yaşam doyumu, gelişimi destekleyen pozitif bir yaşam algısı olarak önemlidir. İlk ergenlikte ailesel özellikler, akran ilişkileri, okul yaşantıları, akademik başarı, öğrencinin psikolojik özellikleri gibi yaşam doyumunu etkileyen pek çok etmen bulunmaktadır. Okul PDR servisleri de bu etmenleri göz önüne alarak öğrenci yaşam doyumunun arttırılması yönünde doğrudan ya da dolaylı bir işlev sergileyebilirler.

- Dinçer, Murat, *Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Gençlerin Varoluşsal Sorgulamalarına Ne Kadar Katkı Sağlıyor?,* 2015, Gençlik Araştırmaları Dergisi, 127-160, Ankara.

ÖZET: Varoluşun kaçınılmaz getirileri olan ölüm, izolasyon, seçim, anlamsızlık ve bedensellik çeşitli olaylar sonucunda her insanın hayatında karşısına çıkmaktadır. Ergenlik döneminde gençler bunlar üzerinde bilinçli olarak düşünmeye başlamaktadırlar. Bu dönemde gençlerin bu sorgulamalarına katkı sağlayacak en önemli kurumlardan birisi okuldur. Okul sistemi içinde de rehberlik ve yönlendirme dersi, gençlerin kişisel gelişiminde ayrıca önem teşkil etmektedir. Ancak dersin programına bakıldığında eğitsel, mesleki ve kişiler arası konulara ve becerilere ağırlık verilirken varoluşsal meselelere doğrudan değinilmemektedir. Halihazırdaki kazanımlardan ve etkinliklerden ancak bir kısım bu meselelere dolaylı şekilde değinmektedir. Halbuki gençlerin bu konulardaki sorgulamalarına okullarda daha fazla yer verilmesi gençlerin hayata dair daha derin bir anlayış geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

- Sağlam Çiçek, Aycan - Topçu, Çağla, *9. Sınıf Rehberlik Programının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, 2015, Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi, 171-210, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmada, 9. sınıf rehberlik programının etkililik seviyesine ilişkin öğrenci görüşleri belirlenmeye çalışılmış ve bu görüşler 9. sınıf öğrencilerinin cinsiyet, okul türü, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve okuldaki rehber öğretmen sayısına göre karşılaştırılmıştır. Çalışmada tarama modeli benimsenmiş olup Zonguldak il merkezine bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 488 lise öğrencisine araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda beş alt boyuttan oluşan ölçeğin güvenirlik düzeyi 0.962 olarak bulunmuştur. Toplanan veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 9. sınıf öğrencileri rehberlik programında yer alan eğitsel, meslekî ve kişisel rehberlik hizmetlerini kısmen etkili bulmaktadırlar. Anadolu öğretmen lisesi öğrencileri diğer lise öğrencilerine göre, uygulanan rehberlik programını daha yararlı bulmaktadırlar. Ayrıca anne-baba eğitim durumlarına göre de rehberlik programını etkili ve yararlı bulma durumları farklılık göstermektedir. Hizmetlerin yeterlilik seviyesinin yükseltilebilmesi için; okullardaki rehber öğretmen sayısı ile rehberlik etkinliklerine ayrılan süre arttırılabilir. Ayrıca okuldaki idareci ve öğretmenlere rehberlik bilinci kazandıracak hizmet içi eğitimler düzenlenerek, rehberlik programlarından üst seviyede fayda sağlanabilir.

- Ünver, Ahmet - Vural, Ahmet - Uludağ, Ayşegül - Karaahmet, Elif - Şahin, Erkan Melih -Özdemir, Hamide - Cevizci, Sibel - Babaoğlu, Ülken Tunga, *Dezavantajlı Öğrencilerde Sağlık Algısının ve Psikososyal Becerilerin Geliştirilmesi: Okul Tabanlı Bir Müdahale Çalışması*, 2015, TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 39-48, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmada, Çanakkale'de bir ilköğretim okulunda dezavantajlı öğrencilerde sağlık algısının ve psikososyal becerilerin geliştirilmesi amaçlandı. YÖNTEM: Müdahale tipteki bu çalışma, "Yerelden Cambridge ve NASA'ya: Dezavantajlı Öğrencilerde Çanakkale Değerleri ve Girişimcilik Bilinci Geliştirme" (TR22.11.SK01.0111) projesinin ilk basamağı olan "İlköğretim Okullarına Danışmanlık Uygulaması" kapsamında 18 Mayıs 2012-18 Haziran 2012 tarihleri arasında Çanakkale Kepez'de bir İlköğretim okulunda yürütüldü. Bahar yarıyılında 5., 6., 7., ve 8. sınıflarda okuyan farklı dezavantajlara sahip 15 öğrenci çalışma grubumuzu oluşturdu. Öğrencilerin psikososyal becerilerini ve sağlık algılarını geliştirecek eğitim çalışmaları yapıldı. Bu çalışmalar 3 hafta boyunca haftada 2 kez okul kütüphanesinde yapıldı. Çalışmada materyal olarak sosyodemografik bilgi formu, sağlık algısı ölçeği ve psikososyal beceri değerlendirme formu kullanıldı. Çalışma verileri, SPSS 15,0 sürümü ile değerlendirildi. BULGULAR: Çalışma grubumuzun %66,6'sı (n=10) kızdı. Öğrencilerin psikososyal beceri gelişimleri incelendiğinde 3 haftalık ölçümlerde ortanca puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptandı.

- Demirci, İbrahim - Erden, Seval, *Bilişsel Davranışçı Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma Uygulamasının 8. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısına Etkisi*, 2016, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 67-83, İstanbul.

ÖZET: Bu araştırmanın amacı bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerini azaltmada etkili olup olmadığını incelemektir. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma İstanbul ilinde bir ortaokulda öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Araştımanın deney grubu ve kontrol grubu, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrenciler içerisinden yansız atamayla seçilen 15'er öğrenci ile oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Friedben Sınav Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. 15 kişilik deney grubuna yaklaşık 90 dakika süren sekiz oturumluk bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışma uygulanırken; kontrol grubunda ise herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Deney ve kontrol grubunun sınav kaygısı ölçeği ön testlerinden ve son testlerinden almış oldukları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere non-parametrik Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Deney ve kontrol grubunun sınav kaygısı son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı bir şekilde azalıp azalmadığını belirlemek için non-parametrik Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışma yaklaşımının, öğrencilerin sınav kaygısını düşürmede etkili olduğu bulunmuştur.

- Nazlı, Serap - Avcı, Yağmur, *Sınıf Rehberliği Etkinliklerinin Öğrencilerin Verimli Ders Çalışma Alışkanlıkları, Akademik Başarıları ve Sınav Kaygıları Üzerindeki Etkisi*, 2016, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21-41, Balıkesir.

ÖZET: Bu araştırmada, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin verimli ders çalışma alışkanlıkları, akademik başarıları, sınav kaygısı düzeyleri üzerinde sınıf rehberliği etkinliklerinin etkisi araştırılmıştır. Araştırmada, ön-test son-test kontrol gruplu deneysel model uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilere sınıf rehberliği programı uygulanmıştır. Deney-kontrol grubu arasındaki farkı araştırmak için Uluğ tarafından geliştirilen "Çalışma Alışkanlıkları Envanteri" ön-test ve son-test olarak, Öner tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Sınav Kaygısı Envanteri" son test olarak uygulanmıştır. Ayrıca, deney ve kontrol gruplarının 1. ve 2. dönem ara karne not ortalamaları karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde tekrarlanmış ölçümler için varyans analizi, iki boyutlu değişkenlerle alt ölçeklerin karşılaştırılmasında t-testi kullanılmıştır. Araştırmada sınıf rehberliğinin çalışma becerilerini artırdığı, akademik başarılarını yükselttiği ve sınav kaygılarını azalttığı belirlenmiştir.

- Vural, Leyla - Karacan Özdemir, Nurten, *Aspergerli Ergenlere Yönelik Okul Rehberlik Hizmetleri: İki Olgu Sunumu*, 2016, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 01 Aralık, Ankara.

ÖZET: DSM-5'te Otistik Spektrum Bozukluğu altında birleştirilen Asperger Sendromu (AS); motor beceriler, bilişsel, sosyal, duygusal ve davranışsal alanlarda ortaya çıkan belirgin özelliklerle kendini göstermektedir. AS'li gençlerin topluma uyumlarını kolaylaştırmak için bireysel özellikleri doğrultusunda çalışmalar planlamak son derece önemlidir. Bu çalışmada birbirinden farklı yıllarda okumuş ortaokul düzeyindeki AS'li iki ergenin belirtilen bu alanlarda yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerle başa çıkmalarında okul psikolojik danışmanları tarafından verilen destek ve yapılan çalışmalar olgu sunumu şeklinde ele alınmıştır. Bir gruba ait olma ve sosyal kabul ihtiyacının ön plana çıktığı ergenlik döneminde AS'li gençlerin sosyal yetersizlikleri nedeniyle bu ihtiyaçlarını karşılamada yaşadıkları güçlükler sınıf karmaları, diğer öğrencilerle kurulan iş birlikleri, sınıf görüşmeleri ve grup görüşmeleri aracılığıyla aşılmıştır. Ayrıca AS'li ergenlerle kurulan güven ilişkisi, ailelerle ve öğretmenlerle yapılan iş birlikleri, okul kurallarının AS'li gençler özelinde esnetilmesi şeklindeki sınıf içi düzenleme ve uyarlamaların etkili sonuçlar verdiği gözlenmiştir. Bireysel farklılıklar kapsamında değerlendirilebilecek AS vakalarını okul ortamında tanımak, farklılıklarını ve ihtiyaçlarını anlayabilmek ve değerlendirebilmek çoğu zaman hem öğretmenler ve okul yönetimi hem de kendilerinden çözüm beklenilen psikolojik danışmanlar açısından zor ve zorlayıcı olabilmektedir. Bu olgular, AS'li ergenlerin psikolojik danışma ve rehberlik servisi tarafından nasıl desteklendiğini; veli, öğretmenler, diğer öğrenciler ve okul yönetimi ile gerçekleştirilen çalışmaların önemi ve etkililiğini vurgulamak amacıyla sunulmuştur.

- Aydın, Betül - Canel, Nilgün, *Eğitimde Rehberlik Hizmetlerinin Yeri ve Önemi*, 2017, 118-151, İstanbul.
- Kaya, Alim - Erkan, Serdar, *Üniversite Giriş Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Ailelerine Yönelik Bir Grup Rehberliği Programı*, 2017, 199-236, Ankara.

ÖZET: Bu araştırma, anne-babalara yönelik grup rehberliğinin, anne-babaların çocuklarına yönelik davranışları ve çocuklarının sınav kaygısı düzeylerine etkisi incelenmiştir. Araştırma, 27'si deney 27'si kontrol grubunda olmak üzere toplam 54 annebaba ve bunların çocuklarıyla, deney ve kontrol gruplu ön-test, son-test ve izleme ölçümlü desen ile yürütülmüştür. Araştırmada anne-babaların çocuklarına yönelik davranışları araştırmacı tarafından geliştirilen Anne-Baba Davranış Envanteri Anne-Baba

Formu (ABDEAB Formu) ile anne-babaların çocuklarına yönelik kendi davranışları ile ilgili algıları algıları, Anne-Baba Davranış Envanteri –Öğrenci Formu (ABDE-Ö Formu) ile de çocukların algıları ölçülmüştür. Kullanılan ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları araştırmacı tarafından yapılmış ve psikometrik özelliklerinin yeterli olduğu görülmüştür. Öğrencilerin sınav kaygısı düzeyleri Öner (1990) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Sınav Kaygısı Envanteri (SKE) ile ölçülmüştür. Ayrıca deney ve kontrol gruplarının sosyo-ekonomik düzey açısından betimlenebilmesi için Bacanlı (1992) tarafından geliştirilen Sosyo-ekonomik Düzey Ölçeği kullanılmıştır.

- Malkoç, Asude - Onat Kocabıyık, Oya - Donat Bacıoğlu, Seda, *Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Okullardaki Rehberlik Servisini Değerlendirmeleri*, 2017, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, Ocak 18, Ankara.

ÖZET: Bu çalışmanın temel amacı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda eğitim gören ikinci sınıf öğrencilerinin ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki okulların rehberlik servisi ve rehberlik hizmetlerinin işleyişine dair yaptıkları gözlem ve görüşmelerini değerlendirmektir. Bu çalışmada veriler, 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda eğitim gören "Okullarda Gözlem" dersine devam toplam 30 ikinci sınıf öğrencisinden elde edilmiştir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Dokümanların incelenmesi sonucunda elde edilen verilerin betimsel olarak çözümlenmesinde yorumlayıcı olgubilim yöntemi kullanılmış ve verilerin çözümlenmesinde "Maxqda 12" bilgisayar programından yararlanılmıştır. Bu çalışmada elde edilen nitel verilerin analizi doğrultusunda üç ana temaya ulaşılmıştır. Bunlar; 1. Rehberlik servisinin değerlendirilmesi, 2. Psikolojik danışmanın değerlendirilmesi, 3. Okullarda gözlem dersinin değerlendirilmesidir.

- Yılmaz, Mustafa - Yalçın, Sinan - Karakaya, Yavuz, *Ortaöğretim Öğrencilerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servislerine Bakış Açılarının İncelenmesi*, 2017, International Journal of Eurasia Social Sciences, 277-289.

ÖZET: Okullarda geleceğimizi inşa edecek olan gençlerin kişisel, eğitsel ve mesleki gelişimlerine yön vermesi için sosyal bir ortam yaratan rehberlik ve psikolojik danışma servisine ihtiyaç duyulmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışma servisinin okullardaki varlığı, öğrenciyi bir bütün olarak her yönüyle tanımaya çalışıp, kişisel gelişimlerini, öğrencilerin akademik başarısızlıklarını, aile içi problemleri, ergenlik döneminden kaynaklanan problemlerini, okula, öğretmenlerine, çevreye uyum sorunlarını ve gelecek kaygıları gibi sorunlarının çözümünde okullarda uzman bir kişi tarafından yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Metaforlar asıl olanı, ona yakın bir kavramla anlatmasıdır. Metaforlar bir olayın oluşumu ve bu olayın işleyişi hakkında düşüncelerimizi şekillendiren, yönlendirip kontrol eden zihinsel araçlardan biridir. Bu çalışmada M.E.B. de bulunan ortaöğretim öğrencilerinin okullarında bulunan rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin işlev ve rollerini öğrencilerin gözüyle bakmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın problem cümlesi "Rehberlik ve psikolojik danışma servisi…….. benzemektedir / gibidir. Çünkü…." şeklinde belirlenmiştir.

4.3. Kitaplar

- Alkan, Cevat, *Çağdaş Türk Eğitiminde Öğrenci Özlük Hizmetleri ve Rehberlik Sorunu*, 1970, 50s., MEB Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Etüt ve Programlama Dairesi Yayınları, Ankara.
- Tan, Hasan, *Öğrenci Kişilik Hizmetleri ve Rehberlik Hizmetleri*, 1971, 23s., M.E.B. Plânlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bölümü Yayınları, Ankara.
- Türker, A. Vural, *Ankara'da Üç Lisede Sosyo-Ekonomik Bakımdan Avantajsız Öğrencilerin Çeşitli Özellikleri ve Belli Başlı Eğitim ve Rehberlik Sorunları*, 1977, 263s., Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Yurdumuzda Cumhuriyetin ilanını takip eden günlerde devlet ve milletçe gösterilen kalkınma girişimlerinin önemli bir kısmını cehaletle savaş teşkil etmiştir. Eğitimle yakından ilgili birçok sorun henüz sayı bakımından gereği gibi çözülmemişken, özellikle 1950'lerden sonra köylerden büyük kasaba ve şehirlere olan göçler, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda karşılaşılan güçlüklerin çoğalmasına sebep olmuştur. Büyük şehirlerde uzun yıllar çeşitli nedenlerle yoksul kalmış veya köy ve kasabalardan göç ederek şehirdeki akraba veya dostlarının yakınma yerleşmiş, öğrenimi sınırlı, geliri az aile çocukları, daha yüksek öğrenim ve gelir gruplarına mensup aile çocuklarıyla yarışmak zorunda kalmış, şehirdeki okullarda onlara çoğunlukla yabancı bir kültür örüntüsü, karşı tarafın değer sembollerinden oluşan bir eğitim sisteminin gerekli gördüğü başarı düzeyine erişmek durumunda bırakılmıştır. Araştırmada eğitimsel ve kültürel yoksullukta sosyo-ekonomik avantajsızlıkların oynadığı rollerin küçümsenemeyeceği açıkça ortaya çıkmıştır. Avantajsız öğrencilerin kültürel özellikleri, avantajlı öğrencilerinkine kıyasla, çok farklı iken, okulun, bütün öğrencileri aynı gelişme düzeyi içinde kabul edip ona göre eğitim vermesi ve avantajsız öğrencilerden, diğerlerinin başarı düzeylerine erişmelerinin istenmesi geçerli bir eğitimsel yaklaşım olarak düşünülemez.

- Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, *Öğrencilerin Sosyal Kültürel ve Psikolojik Gereksinimleri, Öneri ve Beklentileri*, 1990, 64s., Önder Matbaacılık, Sivas.
- Okutan, Mehmet, *Okul Yönetiminde Rehberlik Hizmetleri ve Gençlik Sorunları*, 1993, 176s., Akademik Yorum Dergisi Yayınları, Trabzon.
- Canel, Azize Nilgün - Aydın, Fatma Betül - Yaycı, Levent - İmamoğlu, Seval, *Ergenlikten Yetişkinliğe Grup Çalışmaları*, 2009, 183s., Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Ergenlik yılları bireyin hayata hazırlandığı, kendini tanımaya ve dönemsel zorluklarla başa çıkmaya çalıştığı zaman dilimidir. Ergenin sosyal ilişkilerini düzenleyebilmesi, sorumluluklarına sahip çıkması, duygu durumu problemleriyle baş etmesi ve kariyeri ile ilgili önemli çabalar göstermesi gerekmektedir. Bu kitap, ergenlerin bu yönlerini geliştirici yaşam becerileriyle ilgili çalışmalar sunmaktadır. Özgüven, güvenli davranış sergileme, yaratılıcığı ortaya koyma, stresle başa çıkabilme, sorumluluk alabilme ve öfke ile baş etme gibi yönlerde ergenlerle çalışmak isteyenlere kılavuzluk edebilecek yarı yapılandırılmış grup çalışmalarını içermektedir.

- Telmaç, Göksu - Tekinsoy, Pelin N. - Yurdakul, R. Sabri, *Ders Çalışmayan Gençlerin Ailelerine: Anne Baba Bu Kitabı Oku!*, 2011, 128s., Kare Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: "Hadi artık dersin başına", "Çalışmıyorsun, bu gidişle sınavı kazanamayacaksın" Şimdiki nesil bu laflarla yetişiyor. Ama doğru mu yapıyoruz? Gönülsüz ve tembeller mi yoksa çalışamıyorlar mı? Dikkat eksikliği çocuklarda çok sık gördüğümüz ve kolaylıkla ortadan kaldırılabilinen bir durumdur. Derse konsantre olamama, sınıfta çabuk sıkılma, okuduklarını çabuk unutma, sınavlarda çok sık ve basit hatalar yapma, ders çalışmak istememe, dersin başına oturamama, televizyon ve bilgisayarın başından kalkamama, düzene, disipline gelememe ve maymun iştahlılık çok sık rastlanan belirtileridir. Ancak zekalarının normal hatta yüksek oluşu aileleri şaşırtmakta, böyle bir durumu çocuklarına konduramamaktadırlar. Böyle olunca yardım almamakta, yardım almayınca da sıkıntılar devam etmektedir. Bu kitabın amacı çocuğumuzda ders çalışma ile ilgili ne sıkıntılar varsa psikiyatrist, psikolog ve eğitim koçu ile bir araya gelip neler yapılabileceğini anlatmaktır. Onlara kızmak ve cezalandırmak yerine anlamak bize ve çocuklarımıza faydalı olacaktır. Kitabın amacına ulaşması dileğiyle.

- Otrar, Mustafa - Koç Yıldırım, Pınar, *Öğretmenler ve Aileler İçin Rehber Kitap*, 2013, 168s., Edam Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Öğretmenler ve Aileler İçin Rehber Kitap çoğunlukla çocuklar ve gençlerle ilgili olarak gündeme gelen konularda hazırlanmış beş adet pratik başvuru kılavuzunun bir arada sunulduğu bir kitaptır. Rehber Kitap dizisinden daha önce kitapçıklar (fasikül) şeklinde yayımlanmış beş kılavuz şunlardır: Kendini İfade Etme Becerileri Rehber Öğretmenimi Tanıyorum Sınav Kaygısı: Nasıl Baş edebilirim? Sorun Çözme Kılavuzu Stres: Öncesi ve Sonrası Birbirinden bağımsız kitapçıklar olarak hazırlanan Rehber Kitapların bütünleşmiş bu hâlinde de bağımsızlıkları korunmuş ve her kitapçığın sayfaları kendi içinde birden başlayarak numaralandırılmıştır. Her kitapçığın ilk iki sayfası genel çerçevenin çizildiği, bir tür "içindekiler" bölümü olan "Bir Bakışta" sayfasından oluşmaktadır. İlerleyen sayfalarda ise ilgili konunun tanımı, konunun kapsadığı alanlar, hangi adımların atılması ya da kimlere başvurulması gerektiği ile ilgili ayrıntılar bulunmaktadır.

- Bostancı, Hadiye, *7. ve 8. Sınıf Öğrencileri İçin Kariyer Farkındalığı Geliştirme Amaçlı Grup Rehberliği Programı: Çocuk Ergen ve Genç Yetişkinler İçin Kariyer Rehberliği Programları Dizisi – 2*, 2015, 80s., Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitapta, Donald SUPER'ın Çocuklukta Kariyer Gelişim Modeli'ni temel alan ve son yıllarda İngilizce alanyazında tartışılmaya başlanmış olan Kariyer Farkındalığı Kavramı tanıtılmıştır. Gelecekteki yıllarda, ülkemizde bu konuya yönelik ilginin artacağı düşünülmektedir. Kitapta, okul psikolojik danışmanlarının 7. ve 8. sınıf öğrencilerine uygulayabilecekleri bir grup rehberliği programı da bulunmaktadır. Program kariyer farkındalığı geliştirme amacıyla geliştirilmiş ve deneysel olarak sınanmıştır. Türkçe alanyazında ise çoğunlukla öğrencilerin karakteristik özellikleriyle, mesleki seçeneklerin eşleştirilmesine yönelik kariyer rehberliği programları bulunmaktadır.

- Korkut, Fidan, *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*, 2015, 456s., Anı Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Özellikle gençlerin, çağdaş yaşamın getirdiği değişikliklerin, kitle iletişim araçlarının yaygınlığının, toplumsal sorunların yanı sıra gelişimsel özelliklerinin de bir sonucu olarak saldırgan davranma, madde kullanımı, yanlış beslenme ve yeme bozuklukları, üreme sağlığı sorunları, okul terki hatta intihar gibi bazı işlevsel olmayan riskli davranışlar gösterebilmektedirler. Bu konuda bir artışın gözlendiği birçok araştırma sonuçlarıyla da ortaya konmaktadır. Aslında alınan bazı önlemlerle pek çok sağlık ve sosyal sorunu gibi bu riskli davranışlar önlenebilmektedir. Psikolojik olarak sağlam, yaşam becerilerine sahip, kendilik değeri gerçekçi olanların adeta aşılılarmış gibi riskli davranışlara direnebildikleri, sağlıklı ve işlevsel davranışlar içinde oldukları gözlenmektedir. Bu durumda okul sisteminde çalışan psikolojik danışmanların öğrencileri riskli davranışlara "aşılı" hale getiren "koruyucu" özellikleri olan becerileri kazandırma rolünün önemi daha da netleşmektedir. Bu kitapta bu konularla ilgili araştırmalar, uygulama örnekleri ve öneriler yer almaktadır.

- Atak, Mustafa, *Öğrenci Olma Rehberi*, 2016, 144s., Elit Kültür Yayınları, İstanbul.

KAPAK ARKA YAZISI: Modernitenin getirdiği başarı odaklı yaşama hapsolan gençlerin gelecek endişesinin baskısıyla daha kaygılı bir hal aldığını görmekteyiz. Ailelerinden destek beklerken tam tersine yarış atı haline getirilmek istenen gençler kendini yalnız hissetmekte ve farklı psikolojik problemlerle baş başa kalmaktadır. Gençlerin yaşadığı sorunlara 16 yıldır bireysel ve grup psikoterapileriyle çözüm üretmeye çalışan akademisyen Mustafa ATAK bu kitabında birikimleri ve tecrübeleriyle öğrencilere kılavuzluk ediyor.

- Avcı, Dilek, *Ergenlere Yönelik Öfke Yönetimi "Okul Hemşireleri Rehber Öğretmen İçin"*, 2016, 94s., Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Öfke bireyleri yaşam kalitesini ve kişilerarası ilişkilerini önemli ölçüde etkileyen sekonder bir duygudur. Öfkenin bir sonucu olan şiddet olaylarının sık görülmesi bireylerin özellikle ergenlerin öfke ile ilgili yaşadıkları sorunların dikkat çekici boyutlara ulaştığını göstermektedir. Evde, arkadaş çevresinde ve okulda baskılanan, anlaşılmayan gençler kendini ifade etme yolu olarak öfkeyi seçebilmektedir. Öfke sağlıklı ifade edildiğinde yapıcı bir duygu olmasına karşın, kontrol edilemediğinde fiziksel, ruhsal ve sosyal sorunlara neden olabilmektedir. Yönetilemeyen öfkenin sağlık problemleri, hukuki sonunlar ve davranışın kuşaklararası aktarımı gibi hem şu anda yarattığı hem de ilerisi için öngördüğü pek çok olumsuz sonucu bulunmaktadır. Bu nedenlerle gençlere öfke yönetiminin öğretilmesi bir koruyucu ruh sağlığı hizmeti olup, kişisel ve toplumsal sağlık açısından son derece önemlidir. Ergenlere öfke yönetimi becerilerinin kazandırılması belirli amaçlar doğrultusunda hazırlanmış eğitim programları çerçevesinde yürütülmektedir. Bu amaçla geliştirilmiş ve kullanımda olan çeşitli programla da mevcuttur. Bu rehberde yer alan programın etkililiği bilimsel olarak değerlendirilmiş ergenleri öfke yönetimi sağlamalarında etkili ve yararlı bir program olduğu gösterilmiştir. Bununla birlikte program, konuyla ilgili uzmanların rahatlıkla uygulayabilecekleri bir şekilde düzenlenerek kullanıcılara sunulmuştur.

- Erkan, Serdar, *Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programlarının Hazırlanması*, 2016, 312s., Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Okul psikolojik danışma ve rehberlik programları, okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde hayati bir öneme sahiptir. Okulda gerçekleştirilecek tüm PDR etkinliklerinin verimliliği, söz konusu programların sağlıklı bir biçimde hazırlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi ile doğrudan ilişkilidir. Bu kitap, kuramsal bilgilerden ziyade sözü edilen konularda hemen kullanabilecek nitelikteki uygulamaya dönük unsurlardan oluşmakta ve gerek PDR öğrencilerine gerekse alanda çalışan okul psikolojik danışmanlarına yararlı olacak örnekleri kapsamaktadır.

- Kolektif, *Lisede Grup Rehberliği Etkinlikleri*, 2016, 232s., Pegem Akademi, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerinin okul öncesinden itibaren verilmesi gereği üzerinde duran, öğrencilerin akademik, mesleki ve kişisel-sosyal gelişimlerini odağına alan gelişimsel model son 20 yıla damgasını vurmuştur. Gelişimsel yaklaşımın uygulamaya dönük yönünü ise "Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı" oluşturur. Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı'nın ana parçasını oluşturan rehberlik müfredatı, öğrencilerin kazanmaları gereken yeterliklerden ve bu yeterliklere ulaşmalarını sağlayacak etkinliklerden oluşur. Bu kitaplarda yer alan bütün etkinlikler halihazırda okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise rehberlik programlarındaki kazanımlar temel alınarak geliştirilmiştir. Etkinlikler gelişimsel ve önleyici rehberlik anlayışı temel alınarak hazırlanmıştır ve etkinliklerin okulun/çevrenin özelliklerine, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenebilecek esnek bir yapıda olmasına dikkat edilmiştir. Etkinliklerde, anahtar kelimeler yoluyla öğrencileri duygu ve düşüncelerini ifade etmeye cesaretlendirme, öğrencilerden belli bir konu hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırma ya da röportaj yapmalarını teşvik etme, örnek olaylar aracılığı ile farkındalık geliştirmeleri, farklı görüşlere saygı duymayı sağlamaya yönelik grup tartışmaları, film ve fotoğraf gibi görsel araçlarla verilmek istenen mesajlar hakkında düşünmeleri temel alınmıştır. Ayrıca bütün etkinliklerde kazanım değerlendirilmesi bölümünde öğrencilerin kazanıma ilişkin davranışları sergilemesini sağlayacak uygulamaların yanı sıra özellikle aileler ve öğretmenler sürece dahil edilmeye çalışılmıştır.

- Muro, James J. - Muro, Joel - Davenport, Kirsten - Kottman, Terry, *İlk ve Ortaöğretim Okullarında Rehberlik ve Danışmanlık Uygulamalı Yaklaşım*, 2016, 528s., Konya.

KAPAK ARKA YAZISI: Elinizdeki bu kitap, lisans ve lisansüstü düzeyinde ilgili dersi alan temel alan ve yan alan öğrencileri ve dersi veren öğretim elemanları, meslekî yaşantılarında kullanmak isteyen öğrenciler ve öğretmenler ve kitabın alanıyla ilgili araştırma yürüten araştırmacı ve akademisyenler için başvuru veya başucu kitabı olma özelliği taşımaktadır.

- Siyez, Diğdem Müge, *Ergenlerde Problem Davranışlar Okul Temelli Önleme Çalışmaları ile İlgili Uygulama Örnekleri*, 2016, 163s., Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Bu kitap, psikolojik danışmanların, okul ortamındaki diğer eğitimcilerin ve psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü öğrencilerinin, ergenlik dönemi, ergenlik dönemindeki problem davranışlar ve ergenlerin problem davranışlarına yönelik olarak okul ortamında yapılabilecek olan önleme çalışmaları hakkındaki yeterliliklerini arttırmak amacıyla hazırlanmıştır. Kitapta 7 bölüm yer almaktadır. Kitabın ilk iki bölümü ergenlik dönemi ile ilgili kuramsal yaklaşımlar ve ergenlik döneminin gelişimsel özelliklerine ayrılmıştır. Kitabın üçüncü bölümünde ergenlik dönemindeki problem davranışlara ve bu davranışları açıklamaya yönelik kuramsal yaklaşımlara yer verilmiştir. Dördüncü bölüm, okul temelli önleme çalışmalarının içeriğinde neler yapılabileceği ve önleme çalışmalarını planlarken ve uygularken nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili bilgiler içermektedir. Kitabın son üç bölümünde de ergenlerde sık karşılaşılan madde kullanımı, anti-sosyal davranışlar ve erken yaşta cinsel ilişkide bulunma davranışlarının; görülme sıklığı, bu davranışlara ilişkin risk ve koruyucu faktörlerin neler olduğu ve de bu davranışları önlemek amacıyla okulda yapılabilecek olan birincil önleme, ikincil önleme ve üçüncül önleme çalışmaları ve uygulama örnekleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

- Taştan, Nuray, *Çatışma Çözme Eğitimi ve Akran Arabuluculuğu*, 2016, 178s., Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Editörlüğünü Prof. Dr. Uğur Öner'in yaptığı Uygulamalı Grup Rehberliği Programları Dizisi kitaplarımız arasında yer alan kitap, Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuğu Eğitimi Programıyla, yaşanan çatışmaları çözmek için problem çözme yöntemini kullanmayı, çatışma çözme sürecinin adımlarını doğru biçimde uygulamayı, öğrencilerin arabuluculuk süreci adımlarını etkin bir biçimde öğrenmelerini ve bunu uygulamalarına olanak sağlayacak iletişim becerileri kazanmaları için geliştirilmiştir. Kitabın içeriği bu amaca uygun yöntem ve etkinliklerden oluşturulmuştur. Programın yapılandırıldığı biçimde uygulanması sonucunda, bu eğitimi alan öğrencilerin, çatışmanın doğasını anlamaları, çatışmaya ilişkin olumlu tutum kazanmaları, problem çözmeye yönelik çatışma çözme yollarını kullanarak çatışmaları yapıcı biçimde çözme yeterliğine ulaşmaları olanaklıdır. Bu kitap; öğrencilere ve hatta öğretmenlere, okul yöneticilerine, velilere, olumlu çatışma çözme ve arabuluculuk becerileri kazandırmaya yönelik eğitim verilmesine büyük ölçüde katkıda bulunacaktır.

- Işık, Şerife, *Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları*, 2017, 528s., Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: İnsan doğasının olumlu olan özelliklerini vurgulayan pozitif psikoloji, bireyin hem mutlu bir yaşam sürmesini hem de topluma fayda sağlamasını amaçlayan bir yaklaşımdır. Pozitif psikoloji son yıllarda popülerliğini artırarak her alanda olduğu gibi eğitimde de etkili olmaya başlamıştır. Eğitimin insan yetiştirmedeki rolü yalnızca öğretmek ya da yüksek akademik başarıya sahip öğrenciler yetiştirmek değildir. Eğitim sürecinde en temel prensip yetiştirdiğimiz öğrencilerin nasıl bireyler olup nasıl toplumlar oluşturacağını göz önünde bulundurmaktır. İçinde yaşayabileceğimiz huzurlu ve refah seviyesi yüksek toplumlar yaratmak için öncelikle bu toplumları inşa edecek erdemli bireyler yetiştirmek amaçlanmalıdır. Çocukların güçlü yanlarını ortaya koymalarını teşvik eden bir anlayış ile eğitim hayatını deneyimlemeleri hem mutluluk hem de başarı için kritik bir rol oynamaktadır. Bu anlayıştan yola çıkılarak Türkiye'de okullarda uygulanabilecek grup rehberliği etkinlikleri ile pozitif psikoloji müdahalelerine ilk kez bu kitapta yer verilmiştir.

- Yalnız, Abdullah, *Okul PDR Servisi*, 2017, 368s., Pdr Kitap Yayınları, Ankara.

KAPAK ARKA YAZISI: Okul PDR Servisi Kitabı, Size Ne Katacak? "Okul PDR Servisi" kitabı; özellikle lise, ortaokul, ilkokul, anaokulu, etüt ve kurs merkezi, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi gibi eğitim kurumlarında görev yapan Okul Psikolojik Danışmanı ve Rehber Öğretmeni meslektaşlarımız ile staj derslerinde yararlanmaları için PDR bölümü lisans ve lisansüstü öğrencilerine hitap edecek şekilde hazırlandı. Lisans sürecinde kaliteli bir eğitim programından geçen PDR bölümü mensupları; buna rağmen, mezun olduktan sonra özellikle okul ortamında görev yaparken deyim yerindeyse "sudan çıkmış balık" hissi yaşayabiliyor. Alanda çalışan arkadaşlarımız üniversite sürecinde edindikleri teorik ve kuramsal bilgileri, pratik uygulamaya dönüştürmek için desteğe ihtiyaç duyuyor. Eser, 2017 ve 2018 yılında yapılan güncel değişikliklere göre hazırlandı. Meslektaşlarımızın gündeminde yoğun olarak; Ağustos 2017'de güncellenen Yeni Rehberlik Çerçeve Planı, 1 Kasım 2017'de Mesleki Yeterlik Kurumu (MYK) tarafından "Psikolojik Danışman" unvanının tescil edilmesi, 10 Kasım 2017'de Yeni Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği'nin yayınlanması, resmi evrak işleri, yönetmelikler, genelgeler ve mevzuatlar yer alıyor. Bu unsurlar, okul ortamında çalışan Psikolojik Danışmanların bilgi edinmeye ve destek almaya ihtiyaç duydukları konu başlıkları olarak öne çıkıyor. Okul PDR Servisi; özellikle göreve yeni başlayan veya meslekte henüz 10 yılını doldurmamış meslektaşlarımız ile okul ortamında staj yapacak olan PDR lisans öğrencileri için yanından ayıramayacakları bir kaynak olacak şekilde tasarlandı. PDR Uzmanının, Resmi ve Hukuki Sorumlulukları İşleniyor. Okuyacağınız kitap, mesleğini icra eden Okul Psikolojik Danışmanlarına, eğitim kurumlarında yaşanan durumlar hakkında farkındalık kazandırmayı amaçlıyor ve PDR hizmetleri kapsamında karşılaşılan sorunlara yönelik işlevsel çözüm stratejileri öneriyor. Kitabın içeriğinde, okul ortamında bir yıl boyunca yerine getirilmesi gereken resmi ve yasal sorumlulukların yanı sıra; zorunluluğu olmayan ancak uygulandığında öğrencilere eğitsel ve psikolojik açıdan fayda sağlayacak faaliyetlere de yer veriliyor. Diğer yandan eserde; müfettiş denetimi sırasında incelenen çalışmalar ve dosyalar ele alınıyor.

Sonuç

Bu çalışmada Türkiye'de 1910-2017 yılları arasındaki süreçte gençlik alanına ilişkin verilen tüm eserleri derlemeyi ve tematik açıdan yorumlamayı amaçlayan "Gençlik Araştırmaları" isimli bibliyografya çalışmasının *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* kategorisine ait bulgular sunulmuş ve değerlendirilmiştir. Bu kapsamda *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konusuna ilişkin olarak ulaşılan sekiz yüz (800) eser tür, yıl, yazar, yayın yeri, konu gibi alt tasnifler ışığında ayrıntılı biçimde yorumlanmıştır. Böylesi bir çalışma, gençlere ve gençliğe yönelik olarak *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu olarak hazırlanan çalışmaların derlenmesi, yorumlanması ve konuya ilişkin yapılması planlanan yeni çalışmalar için kolaylaştırıcı ve yönlendirici olması açısından kıymetlidir. Nitekim bibliyografik çalışmaların üretilmesindeki temel motivasyon, ilgili alana ilişkin literatürün derlenmesi, derlenen bu çalışmalara dair eleştirel bir okumanın yapılması ve sonucunda yeni çalışmalar için araştırmacılara rehberlik edecek bir metin sunulmasıdır.

"Türkiye Gençlik Bibliyografyası" en temelde alana ilişkin akademik eserleri derleyen bir çalışmadır. Genel anlamda çalışmaların bilimsel ve akademik yönü kuram ve yöntem vurgusuyla daha

çok tezlerde ve akademik dergi makalelerinde öne çıkmaktadır. *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* temasında yer alan eserlerin çalışma türlerindeki dağılım aynı zamanda eserlerin akademik niteliklerine ilişkin çıkarım yapmaya da yardımcı olmaktadır. Tema altında tasnif edilen eserlerde tez çalışmalarının yanında makale çalışmalarının büyük çoğunluğu alana ilişkin literatürün akademik yönünü temsil ederken, kitap çalışmaları akademik kaygısı daha düşük olan eserleri temsil etmektedir. Bu açıdan tema altındaki kitap çalışmaları tez çalışmalarına kıyasla daha az üretilmiş; bu üretimin de sınırlı bir kısmı kuram ve yöntem yönünden akademik bir metin olarak hazırlanmıştır. Diğer yandan her ne kadar makale sayısı yüksek olsa da bilimsel dergilerin dışında yer alan metinlerin de makale türüne dahil edildiği göz önüne alındığında genel anlamda tema altındaki eserlerin akademik kimliği, eser sayısının yansıttığı düzeyde değildir.

Eser türlerine göre yapılan dönemsel dağılımın grafiğine bakıldığında *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu eserlerin periyodik bir artış gösterdiği görülmüştür. Yalnızca 2010-2017 arasındaki dönemde üç yüz seksen dokuz (389) eser verilmiş olması alana ilişkin yayın üretimindeki artışın önemli bir göstergesidir. Eser sayılarında sürekli bir artış olsa da dönemler arası geçişte önemli hareketliliğin olduğu iki önemli dönem bulunmaktadır: 1980-1999 dönemiyle beraber tez ve makaledeki dikkat çeken artış ve 2010-2017 sonrasındaki makale sayısındaki artış. Yukarıda da ifade edildiği gibi tez çalışmaları akademik anlamda en kapsamlı içeriğe sahip olan çalışmalardır. Dolayısıyla Türkiye özelinde gelişimi ve üretimi makale ve kitap türüne göre daha geç olmuştur. *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu çalışmalar için elde edilen bulgulara bakıldığında da 1980-1999 dönemi öncesinde yalnızca iki (2) tez çalışması yapılmışken bu dönemle birlikte tez ve makale üretiminde artış söz konusudur. Esasında bu durum yalnızca *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu eserlerle ilgili değildir ve Türkiye'de akademinin ve yükseköğretimin gelişimiyle paraleldir. 1981 yılında Türkiye'de Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) kurulmasıyla birlikte akademik alanda koordinasyon ve planlama alanında yaşanan gelişmelerle birlikte akademik araştırmalar hız kazanmıştır.

Yükseköğretim alanındaki bu kurumsal gelişimle birlikte Türkiye'deki tez çalışmaları da artış göstermiştir. Dolayısıyla *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu tez çalışmalarının büyük oranda ilk olarak 1980-1999 döneminde gelişmesi bu durumla ilişkili olarak açıklanmaktadır. Yine aynı dönemde ilk kez belirgin biçimde görülen makale sayısındaki artış da bu durumla ilişkilendirilebilmektedir. Bilimsel çalışmalardaki gelişimin artmasıyla makale üretimi de hız kazanmıştır. Akademik teamüle göre tezler için yapılan araştırmaların makale türünde de yayın olarak sunulabilmesi, tez sayısındaki artışla birlikte makale sayısını da artırmıştır. Diğer yandan 2010 yılı sonrasındaki dönemde makale çalışmalarındaki artışa ilişkin olarak yine konuya özgü bir durumdan ziyade Türkiye sathında akademik alanda yaşanan gelişmelerin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle 2008 yılından itibaren bir devlet politikası olarak "Her

İle Bir Üniversite" fikrinin uygulamaya koyulmasıyla birlikte üniversite sayılarındaki artışa paralel olarak akademik kadroların genişlemesi ve araştırmaların artması, bu dönemden sonra artan akademik çalışma eğilimini açıklayabilmektedir. Bunun yanında akademik çalışmalara sunulan teşvik ve desteklerin genişlemesi de araştırmalardaki yükselen trendi açıklamaya yardımcı olmaktadır. Özellikle Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) akademisyenlere yönelik 2015 yılı faaliyetlerini esas alarak başlattığı akademik teşvik uygulamaları ile birlikte ulusal düzeyde akademik faaliyetlerde sayısal bir artışın yaşandığı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* temalı akademik çalışmalarda, özellikle makalelerde, son yıllarda görülen artışları Türkiye sathında akademik alanda yaşanan gelişimlerle ilişkilendirilebilmektedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* temalı olarak hazırlanan bilimsel çalışmaların son dönemde belirgin düzeyde artış gösterdiği söylenebilmektedir. Temaya ilişkin verilen tez çalışmaları incelendiğinde konuya olan eğilimin görülmesi açısından yüksek lisans ve doktora tezlerinin ayrı olarak değerlendirilmesinde fayda görülmüştür. Hazırlanan iki yüz on yedi (217) tezin yüz yetmiş dokuzu (179) yüksek lisans tezi, otuz altısı (36) doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Doktora çalışmaları, araştırmacıların konuya ilişkin uzmanlığını ve derinliğini gösteren çalışmalar olarak kabul edilirken, yüksek lisans çalışmaları araştırmacının literatür hakimiyetini gösteren ve daha az derinlik isteyen çalışmalardır. Dolayısıyla doktora çalışmaları araştırmacıların çalışma alanlarına ilişkin daha belirgin ipuçları sunan çalışmalardır." *Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* temalı doktora çalışmalarına bakıldığında 1980 döneminden bu yana yalnızca otuz beş (35) eser olduğu görülmüştür. Bu rakam, mevcut akademik sahadaki araştırma ve eser sayılarıyla kıyaslandığında oldukça sınırlı bir düzeyi temsil etmektedir. Dolayısıyla gençlik gruplarına ilişkin olarak *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konulu çalışmaların uzun süreli akademik planlamalarda kısıtlı biçimde yer aldığı ve konuya ilişkin uzmanlık çalışmalarının oldukça sınırlı kaldığı görülmüştür.

Tematik değerlendirmelere bakıldığında ise eserlerin sayısal dağılımında dikkat çekici farklılıklar söz konusu olmuştur. *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* teması üç yüz elli üç (353) ve *"Orta Öğretim ve Lise Gençliği"* teması iki yüz yirmi üç (223) eserle en çok eserin verildiği temalar olurken *"Okul Merkezli Sorunlar"* teması yüz elli beş (155) eser ile eser sayısı en fazla olan temalar olarak belirlenmiştir. *"Okul Rehberlik Hizmetleri"* teması ise altmış dokuz (69) eser ile eser sayısı en az olan tema olarak dikkat çekmiştir.

Temalara içerik yönünden bakıldığında bibliyografik yorumlamaya katkı sunacak kimi noktaları belirlemek mümkün olmuştur. Bu noktada öncelikle belirtilmek istenen husus her ne kadar tespit edilen akademik çalışmalar belirlenen alt temalara ayrılmış olsa da konuların birbirleri ile olan yakın ilişkileri göz önüne alındığında bazı alt temalar arasında sınırları belirlenmiş kesin bir ayrımdan bahsedilememektedir. Ancak yapılan içerik değerlendirmesi sonucunda çalışmaların farklılıkları belirlenmiş ve tematik tasnifler yazar inisiyatifiyle gerçekleştirilmiştir.

En çok eseri içeren "Yüksek Öğrenim Gençliği" teması içerisinde üç yüz elli üç (353) eseri barındırmaktadır. Bu eserler tarihsel açıdan incelendiğinde 1960'lı yıllardan 1980'li yılların başına kadar olan süreçte üniversitelere girişte yaşanan adaletsizlikler, yüksek öğrenim gençliğinin üniversite ile ilgili problemleri, yüksek öğretimdeki sorunlar, üniversiteye girişle ilgili uygulamalar gibi alt temalar göze çarpmaktadır. 1984 ve sonrasında ise üniversite öğrencilerinin barınma problemleri, yurtta kalan üniversite öğrencilerinin sorunları, yurtta kalan ve ailesiyle kalan öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi gibi konular akademik araştırmalarda karşılaşılan ana konular olmuştur. 2000'li yıllar ve sonrasına bakıldığında ise yüksek öğrenim gençliğinin üniversite algısı ve beklentileri, öğrencilerin kampüste yaşadıkları sorunlar, problem çözme becerileri ve üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimleri makale, tez ve kitaplarda en çok işlenen alt temalar olduğu görülmektedir.

2010 ve sonrasındaki yıllarda Farabi ve Erasmus değişim programları ile ilgili çalışmalar yapılsa da oldukça sınırlı sayıda kaldığı görülmüştür. Yine akademik araştırmaların yetersiz kaldığı konulardan birkaçının üniversite öğrencilerinin büyük kentlerdeki üniversitelere uyum sağlama stratejileri, çalışan öğrenciler ve üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeyleri olduğu söylenebilir. Ali Çağlar Deniz'in 2013 yılındaki "Üniversite Gençliğinin Metropol Kente Uyum Sağlama Stratejileri: İstanbul Örneği" isimli doktora çalışması alanda dikkat çeken önemli nitel araştırmalardan biri olmuştur. Bu konuları kapsayacak saha çalışmalarının yapılmasına ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Tezlerin temalara ve düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde en çok eserin *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* temasında üretildiği ve büyük ekseriyette yüksek lisans düzeyinde çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Çünkü yüksek lisans tezlerinden çoğunlukla sınırlı bir alanda yapılması, ölçek veya anket yoluyla verilerin toplanması ve kısa sürede çalışmanın tamamlanması beklenmektedir. *"Yüksek Öğrenim Gençliği"* temalı tez çalışmaları bu beklentiler ışığında incelendiğinde daha çok nicel araştırma yönteminin ve veri toplama yöntemi olarak ölçek veya anketlerin tercih edildiği ve en çok yüksek lisans düzeyinde üretildikleri tespit edilmiştir. Temalar içerisindeki yoğunluğu dikkate alındığında ise en çok doktora çalışmasının yüksek öğrenim gençliğinin üniversiteye uyum sorunları ile problem çözme davranışları alt temalarında üretildiği görülmektedir. Bir diğer önemli husus ise tez çalışmalarının büyük ekseriyette nicel araştırma yöntemleri çerçevesinde ele alınmış olmasıdır. Özellikle problem çözme davranışına dair oluşturulmuş ölçeklerin çalışmalarda sıklıkla kullanılması; bunun yanında nitel araştırma yöntemi ile yapılmış çalışmaların sınırlı sayıda kalması konuya ilişkin değerlendirmelerin derinlikli biçimde ele alınamamış olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle alanda yapılacak nitel yöntemli çalışmalar araştırmacılara yeni bakış açıları ve yeni konular için fırsat sunabilir.

"Orta Öğretim ve Lise Gençliği" kategorisi altında tasnif edilen eserlerin içeriğine bakıldığında 1950'li yıllardan sonra özellikle öğrenci devamsızlığı, borçlu sınıf geçme, akademik başarı, sınıf içi çatışma, problem çözme gibi çalışma temaları öne çıkmıştır. Ancak yapılan çalışmalar daha eski tarihli çalışmalar olmasının yanı sıra tema altında yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu kavramsal incelemeler içermekte ve herhangi bir yaş grubuna yönelik çalışmalara rastlanılmamaktadır. Bu sebeple konuya ilişkin ulaşılan sonuçların farklı profildeki ve kademedeki gençlik/öğrenci grupları için ne kadar geçerli olduğu sorusunu akla getirmektedir. Dolayısıyla yapılacak araştırmalarda çalışma gruplarının okul, bölüm, sınıf, yaş, cinsiyet, gibi parametreler açısından çeşitlilik kazanması

konuya ilişkin daha sağlıklı çıkarımların yapılmasına yardımcı olacaktır. Nitekim ailesinin sosyo ekonomik anlamda zorluk yaşadığı belirlenen orta öğretim ve lise grubundaki öğrencilerin okul hayatları ile ilgili çok az akademik araştırma olduğu fark edilmiştir. 2000 ve sonrasındaki yıllarda ise öğrenci-öğretmen ilişkileri, akran arabuluculuğu ve açık öğretim lisesi sorunları alt temalarındaki araştırmaların giderek arttığı görülmüştür.

"Okul Merkezli Sorunlar" teması ise diğer temalara kıyasla 2000 ve sonrasında en çok eser üretilen, yeni tarihli araştırmaların çok olduğu bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda okul tükenmişliği, okul yaşam kalitesi, okula uyumsuzluk, okula yabancılaşma, okul aidiyet duygusu, okul kültürü, okul iklimine ilişkin çalışmalar çoğu kez öne çıkarken okul sosyal hizmeti alanında yapılan çalışmaların sınırlı kaldığı görülmektedir. Kitap çalışmaları bu temanın yalnızca %9'una karşılık gelmektedir. Ancak burada önemli nokta on dört (14) eserin içerisinde üç (3) kitabın okul sosyal hizmeti alt temasıyla ilişkili olmasıdır. Dolayısıyla okul sosyal hizmeti alt teması ile ilgili akademik eserler çok sınırlı oranda yer bulmuştur. Bu konuya ilişkin eserlerin akademik perspektiften hazırlanmasına yönelik belirgin bir boşluğun olduğu görülmektedir.

Üretilen eserler nicel olarak değerlendirildiğinde ez az çalışmanın "Okul Rehberlik Hizmetleri" temasında yapıldığı görülmektedir. Toplam 69 eser ile tüm temaların içerisindeki payı %9'dur. Okul Rehberlik Hizmetleri temalı akademik çalışmaların 26'sı makale, 24'ü tez ve 19'u kitap türünde yayımlanmıştır. Makale türü çalışmalarda çoğunlukla, öğrencilerin rehberlik ve danışmaya olan ihtiyaçları ve önleyici rehberlik alt temaları öne çıkmaktadır. Tez çalışmalarına bakıldığında ise 1985 yılından sonra rehberlik hizmetlerinden beklentiler ve okul rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi gibi çalışmalar daha ön planda olurken 2000 yılları ve sonrasında grup rehberliği alt teması ele alınan diğer önemli başlık olarak karşımıza çıkmaktadır. Okullarda grup rehberlik uygulamalarına olan ihtiyacın artması ile birlikte akademik çalışmalarda da bu konuya ehemmiyet verilmesi gerektiği görülmektedir. *"Üniversite ve Lise Gençliğinin Okul Merkezli Sorunları, Bu Sorunlara İlişkin Gençliğin Bireysel Baş Etme Yöntemleri ve Okul Rehberlik Servisi Kapsamındaki Çalışmalar"* konusundaki diğer alt temalara kıyasla daha az çalışılan bu temaya ilişkin çalışmaların arttırılması; bu çalışmalarda okul rehberlik hizmetlerinin gelişmesine olanak sağlayan faktörlerin özellikle önleyici rehberlik hizmetlerinin merkeze alınması alan yazına katkı sunacaktır.

Kapsamı ve çok boyutluluğu düşünüldüğünde bu eser ile Türkiye'de gençlik ve okul denkleminde üretilen akademik eserlerin tematik ve dönemsel bir çerçevede ele alınarak sınırlılıkları ortaya konulmaya; son dönem güncel konuların ve özgün çalışma alanlarının tespit edilerek araştırmacı ve uygulayıcılara sunmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışma ile üniversite ve lise gençliğinin okul merkezli sorunlarının tarihsel süreçte nasıl değiştiği, yeni hangi sorunların eklendiği, öğrencilerin/gençlerin bireysel baş etme yöntemlerinin neler olduğu açıklanmak istenmiştir. Okul rehberlik servisinin hangi çalışmaları nasıl yaptığı, şu an bu çalışmalarda nelerin eksik kaldığı ve ne gibi çalışmalarla bu eksikliklerin tamamlanabileceği okuyucuya sunulmuştur. Son olarak elde edilen bulgular akademik literatürün nesnel bir şekilde değerlendirilerek belirlenen değişkenlerdeki yoğunluklarını tespit etme ve tematik eksikliklerini tamamlama noktasında bir katkı sunacağı ve aynı bulgulardan yola çıkarak farklı çalışmaların yapılabilmesi için araştırmacılara imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Cami ve Gençlik. *Diyanet Aylık Dergi.* Ekim 2014, *Sayı*: 216. Erişim: http://www2.diyanet.gov.tr/DiniYayınlarGenelMudurlugu/DergiDokumanlar/Aylik/2014/ekim.pdf
- Creswll, John, W. (2016). *Araştırma Deseni - Nicel, Nitel ve Karma Yöntem Yaklaşımları.* Ankara: Eğiten Kitap.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık. 2018-2019 URAP Türkiye Sıralaması Basın Bildirisi, Erişim: http://cabim.ulakbim.gov.tr/wp-content/uploads/sites/4/2016/07/Dünya-Ülkeler-ve-Gruplar-Bilimsel-Yayın-Sayısı-2010-2015.pdf,

Veri Kaynakları

- *TUBİTAK-ULAKBİM Kataloğu*
- *TO-KAT (Ulusal Toplu Katalog)*
- *YÖK Tez Tarama Kataloğu*
- *YÖK Akademik Arama*
- *Google Akademik*
- *ASOS İndekss*
- *ACAR İndeks*
- *Türkiye Makaleler Bibliyografyası*
- *Türkiye Kitaplar Bibliyografyası*
- *Millî Kütüphane Kataloğu*
- *İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphane Kataloğu*
- *Beyazıt Devlet Kütüphanesi Kataloğu*
- *Boğaziçi Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *Bilgi Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *İstanbul Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *Yalova Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *Hacettepe Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *Ankara Üniversitesi Kütüphane Kataloğu*
- *www.suconleme.org*
- *www.kutuphane.fisek.org*
- *www.arastirmax.org*

- *www.psikiyatri.org*
- *www.kriminoloji.com*
- *www.maddebagimliligi.org*
- *http://addicta.com.tr/*
- *www.tcps.org*
- *www.pdfqueen.com*
- *www.sabev.org.tr*
- *www.pa.edu.tr*
- *www.kitapyurdu.com*
- *www.idefix.com*
- *www.nadirkitap.com/*
- *pdf.gen.tr*
- *www.belgeler.com*
- *www.pdfbul.com/*
- *http://www.docpdfs.com/*
- *http://dergipark.ulakbim.gov.tr/index/index*
- *http://psikiyatridizini.net/Default.aspx*

DEĞERLER EĞİTİMİ MERKEZİ
Süleymaniye Caddesi, Elmaruf Sokak, No:3 Fatih/İSTANBUL
Tel: 0(212) 512 19 90 Faks: 0(212) 512 19 91
www.dem.org.tr | info@dem.org.tr